mgyoe.com
SAMPLE BOOK

တွင်းသင်းဝန်ကြီး မဟာရာဇဝင်သစ်

ပေကျူးမူ၊ ရှေးပုံနှိပ်မူများ၊
အခြားရာဇဝင်ကျမ်းကြီးများနှင့် ညှိနှိုင်းထားသည့်
ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်မှ

ကိုရွှေသိမ့်မင်း
စိစစ်ခင်းကျင်းသည်

mgyoe.com

mgyoe.com

SAMPLE BOOK

တွင်းသင်းဝန်ကြီး
မဟာရာဇဝင်သစ်

ပေကူးမူ၊ ရှေးပုံနှိပ်မူများ၊
အခြားရာဇဝင်ကျမ်းကြီးများနှင့် ညှိနှိုင်းထားသည့်
ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်မူ

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

■
မျက်နှာဖုံး
တင်ထွဏ်း
■
ထုတ်ဝေကာလ
၂၀၂၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ
■
တန်ဖိုး
၂၅၀၀၀ ကျပ်
■
အုပ်ရေ
၅၀၀ အုပ်
■
အကြိမ်
ပထမအကြိမ်
■
ထုတ်ဝေသူ
ဦးသိမ်းမင်း (၀၀၉၁၂)
ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်၊
အမှတ် ၃၄၄၊ ၈ လမ်း၊ ၁၁ ရပ်ကွက်၊
တောင်ဥက္ကလာပ၊ ရန်ကုန်မြို့။
■
ပုံနှိပ်သူ
ဦးဇေယျာဦး (၀၃၅၇၉)
Silver Sky Press ပုံနှိပ်တိုက်၊
အမှတ် ၃၁၊ ၈၉ လမ်း၊ ကန်တော်ကလေး။
မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
■
စာအုပ်ချုပ်
မင်းဇော်

mgyoe.com

mgyoe.com
SAMPLE BOOK

တွင်းသင်းဝန်ကြီး

မဟာရာဇဝင်သစ်

ကိုရွှေသိမ်းမင်း စိစစ်ခင်းကျင်းသည်။

တဗစပေမူ ၆၃၀၂ နှင့်
ဆရာကြီးဒေါက်တာကျော်ဝင်းပေး ပေကူးမူက စာအုပ်မူပြုသည်။

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၈၆ ခရစ်နှစ် ၂၀၂၅

mgyoe.com

ကိုရွှေသိမ်းမင်း စိစစ်ခင်းကျင်း/စုစည်းခင်းကျင်းသော စာအုပ်များ

* **တထောဂတုပ္ပတ္တိကျမ်း**
  ဓမ္မနန္ဒထေရ်
  ညောင်ရမ်းခေတ်တွင် ပြုစုသည်။
  တွေ့ဖူးသမျှ၌ အစောဆုံးဗုဒ္ဓဝင်ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း
* **ရှိမ္မကားဆရာတော်စာစု**
  ရတုကဗျာလင်္ကာစာစုများ။ ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း
* **ပန်းရွှေပြည် ရှေးကဗျာစု-၁**
  အိုင်ချင်း၊ အဲချင်း၊ အန်ချင်းများ ပေါင်းချုပ်။
  ရှာဖွေတွေ့ရှိသမျှကို ယနေ့အထိ အပြည့်စုံဆုံး ကဗျာစု
* **ရာဇာဓိရာဇ်အရေးတော်ပုံကျမ်း**
  ဗညားကြီးတို့ ပြုစုသည်။
  (ဗညားတလ လုံးဝ မဟုတ်ပါ။)
  ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း
* **ဓမ္မစေတီအရေးပုံ**
  ကျမ်းပြုသူ အမည်မပါ။
  ဓမ္မစေတီမင်းကြီး၏ စီရင်ဆုံးဖြတ်ပုံများ။
  ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း
* **ရှေးမြန်မာမင်းများလက်ထက် ရတုပေါင်းချုပ်**
  [ပ၊ဒု၊တ-ဍ တွဲ]
  ခေတ်အဆက်ဆက်စာဆိုများ၏ ရတုများကို
  စာဆိုအက္ခရာစဉ်အလိုက်
  ရတုပေါင်းထောင်ကျော် စုစည်းထားခြင်း
* **မုံရွေးမဟာရာဇဝင်ကျော် ပေမူ**
  'ရာဇိန္ဒရာဇဝရမဏ္ဍနိကျမ်း' လည်း ခေါ်။
  'အရိယာဝံသ အာဒိစ္စရံသီ ပုဂ္ဂိုလ်ထေရ်မြတ်'
  ဘွဲ့တော်ရှိသော
  ဒုတိယမုံရွေး ဇေတဝန်ဆရာတော်ပြုစုသည့်
  ရာဇဝင်ကျမ်း။ ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း
  ပ၊ဒု၊တ၊စ-၄ တွဲ
* **တောင်ငူရာဇဝင်နှင့် တောင်ငူသမိုင်းဟောင်း**
  ပုံနှိပ်ပြီးမူကို တတိယအကြိမ်ထုတ်။
  တောင်ငူရာဇဝင်ပထမပိုင်း-ဆရာကြီးဦးပွား တည်းဖြတ်
  မူကို ပြန်စိစစ်ထုတ်ဝေခြင်း
* **သုဓမ္မစာရီဖြတ်ထုံး**
  တောင်ဖီလာဆရာတော်နှင့် ကိုင်းစားမနုရာဇာအမတ်
  ပြုစုသည်။
  ပေမူမှ ပထမဆုံး ပုံနှိပ်ခြင်း
* **ရှင်ဥပါလိဖြတ်ထုံး**
  ကျမ်းပြုသူ အမည်မပါ။
  ပုံနှိပ်စာအဖြစ် ပထမဆုံးရိုက်နှိပ်သော
  ဖြတ်ထုံးပေါင်း ၁၈ ခုပါသည့် ရှားပါးဖြတ်ထုံးတစ်စောင်
* **ဦးကုလား မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် ရာဇဝင်ချုပ်**
  ပ၊ ဒု-၂ တွဲ။
  ပုံနှိပ်ပြီးမူများကို လက်ရင်းထားပြီး၊ ပေမူနှင့်တိုက်ဆိုင်
  ညှိနှိုင်းကာ ထပ်မံပုံနှိပ်ခြင်း
* **ဦးကုလား ရာဇဝင်လတ် (မဇ္ဈိမရာဇဝင်)**
  ပုံနှိပ်မူအဖြစ် မရှိခဲ့ဖူးသေးသော ရာဇဝင်ကျမ်းကို ပေကူး
  မူကနေ ပထမဆုံးပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း
* **'ပေါရာဏကထာအဘိဓာန်' ခေါ်**
  မြန်မာရှေးသုံးစကား အဘိဓာန်
  ပါဠိ၊ သက္ကတစကားလုံးများကို အတတ်နိုင်ဆုံး ပယ်ပြီး
  စုဆောင်းထားသည့်
  ဝေါဟာရစကားလုံးပေါင်း ၆၀၀၀ ကျော်ပါသည့်
  အဘိဓာန်
* **'ပေါရာဏကထာအဘိဓာန်' ခေါ်**
  မြန်မာရှေးသုံးစကားအဘိဓာန်-၂
* **ရတနာကရဝတ္ထုကျမ်း**
  သဒ္ဓမ္မာလင်္ကာရထေရ်
  ညောင်ရမ်းခေတ် ဗုဒ္ဓစာပေလက်ရာ စကားပြေကောင်း
  ကြီးတစ်ဆူ
* **မဟာရာဇဝင်သစ်**
  (ညောင်ရမ်းခေတ်အထိ အစအဆုံး တစ်အုပ်တည်း)
  တွင်းသင်းဝန်ကြီး
* **မြန်မာမင်းများလက်ထက် အရေးတော်ပုံ ၉ စောင်တွဲ**
* **ဝေါဟာရပကာသနီကျမ်း**
  မုံရွေးဆရာတော်၏ပေမူမှ

mgyoe.com

.mgyoe.com SAMPLE BOOK

■ အမှာစာ
ဒေါက်တာကျော်ဝင်း ၂၆
■ တွင်းသင်းဝန်ကြီး မဟာရာဇဝင်သစ်
ကိုရွှေသိမ်းမင်း ၂၉

ပထမပိုင်း

- ကျမ်းဦးဂါထာအဖွင့် ၁
- မဇ္ဈိမဒေသ မင်းဆက်အစဉ် ၂
- မြန်မာတိုင်းနိုင်ငံ မင်းဆက်အစဉ် ၈
- သရေခေတ္တရာမင်းဆက်ကိုပြခြင်း ၈
- ဘေဒါရီသတို့သမီး ၉
- မျက်မမြင်ညီနောင် ၁၀
- ပျူတို့က မင်းမြှောက်ခြင်း ၁၂
- ဒွတ္တပေါင်မင်းဆက်မတိုင်မီ မင်း ၂ ပါး ၁၂
- ဒွတ္တပေါင်မင်း ၉ ဆက်
  ၁-ဒွတ္တပေါင်မင်း ၁၃
  ၂-ဒွတ္တရန်မင်း ၁၈
  ၃-ရန်ပေါင်မင်း ၁၈
  ၄-ရန်မန်းမင်း ၁၈
  ၅-ရက္ခန်းမင်း ၁၈
  ၆-ခန်းလောင်မင်း ၁၉
  ၇-လက္ခိုင်မင်း ၁၉
  ၈-သီရိခန်မင်း ၁၉
  ၉-သီရိရာဇ်မင်း ၁၉
- တပါးမင်းဆက် ၁၆ ဆက်
  ၁- တေပါးမင်း ၂၀
  ၂- ပါပိရန်မင်း ၂၁
  ၃- ရန်မုက္ခမင်း ၂၂
  ၄- ရန်သိဃ်မင်း ၂၂
  ၅- ရန်မုဋ္ဌလိန္ဒမင်း ၂၂
  ၆- ဘောရိန္ဒမင်း ၂၂

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၇- မုစ္စမင်း ၂၃
၈- ပုဏ္ဏမင်း ၂၃
၉- သာခမင်း ၂၃
၁၀- သာသီမင်း ၂၃
၁၁- ကန်နုမင်း ၂၃
၁၂- ကန်တက်မင်း ၂၃
၁၃- ဘိစ္စမင်း ၂၄
၁၄- သုမုန္ဒရီမင်း ၂၄
၁၅- အတိတျာမင်း ၂၄
၁၆- သုပညာနာဂရဆိန္နမင်း ၂၅
- သရေခေတ္တရာပျက်ခြင်း ၂၆
- ပုဂံမင်းဆက်
၁- သမုဒ္ဒရာဇ်မင်း ၂၇
၂- ရသေ့ကြောင်မင်း ၃၀
၃- ပျူမင်းထီး ၃၀
၄- ထီးမင်းယဉ်မင်း ၃၂
၅- ယဉ်မင်းပိုက်မင်း ၃၂
၆- ပိုက်သေဉ်လည်မင်း ၃၃
၇- သေဉ်လည်ကြောင်မင်း ၃၃
၈- ကြောင်တူရစ်မင်း ၃၄
၉- သည်တံမင်း ၃၄
၁၀- သူရဲမင်း ၃၄
၁၁- သာရမွန်ဖျားမင်း ၃၄
၁၂- သိုက်တိုင်မင်း ၃၅
၁၃- သေဉ်လည်ကြောင်ငယ်မင်း ၃၅
၁၄- သေဉ်လည်ပိုက်မင်း ၃၅
၁၅- ခန်းလောင်းမင်း ၃၅
၁၆- ခန်းတက်မင်း ၃၅
၁၇- ထွန်တိုက်မင်း ၃၅
၁၈- ထွန်ပစ်မင်း ၃၆
၁၉- ထွန်ချစ်မင်း ၃၆
၂၀- ပုပ္ပားစောရန်ဟန်းမင်း ၃၆
၂၁- ရွှေအုန်းသီးမင်း ၃၇
၂၂- ပိတ်သုံးမင်း ၃၇
၂၃- ပိတ်တောင်မင်း ၃၇
၂၄- မင်းခွေးမင်း ၃၈
၂၅- မြင်းကျွေးမင်း ၃၈
၂၆- သိန်မင်း ၃၈

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၂၇– သိန်းခွန်မင်း	....	၃၈
၂၈– ရွှေလော်င်းမင်း	....	၃၉
၂၉– ထွန်ထွင်းမင်း	....	၃၉
၃၀– ရွှေမှောက်မင်း	....	၃၉
၃၁– မွန်လတ်မင်း	....	၃၉
၃၂– စောခင်နှစ်မင်း	....	၃၉
၃၃– ခဲလူးမင်း	....	၄၀
၃၄– ပဉ်ဖျားမင်း	....	၄၀
၃၅– တန်နက်မင်း	....	၄၀
၃၆– စလေငခွေးမင်း	....	၄၀
၃၇– သိန်းခိုမင်း	....	၄၁

ဒုတိယပိုင်း

၃၈– ညောင်ဦးစောရဟန်းမင်း	....	၄၃
၃၉– ကွမ်းဆော်မင်း (ကျောင်းဖြူမင်း)	....	၄၄
၄၀– ကျည်စိုမင်း	....	၄၆
၄၁– စုက္ကတေးမင်း	....	၄၆
၄၂– အနော်ရထာမင်းစော	....	၄၇
– ဗျတ်ဝိ, ဗျတ္တ–ကုလားညီနောင်	....	၅၁
– ရွှေဖျင်းညီနောင်	....	၅၂
– ရှင်အရဟံမထေရ်	....	၅၂
– သိန်းယိုကျွန်းစွယ်တော်	....	၅၂
– တရုတ်ပြည်စွယ်တော်	....	၅၃
– သထုံသို့ ပိဋကတ်တောင်းစေခြင်း	....	၅၅
– ဥဿာမင်းက ဆံတော်ဆက်ခြင်း	....	၅၇
– ဆင်တော်ထက်ကို ကျွဲရိုင်းခတ်ခြင်း	....	၆၀
၄၃– စောလူးမင်း	....	၆၀
– ကျန်စစ်သား	....	၆၁
– အန်ပွဲကရန်စ	....	၆၁
– မြို့ဝင်မခံ ငရမန်ပြေးရခြင်း	....	၆၃
၄၄– ကျန်စစ်သားမင်း	....	၆၄
– ကျန်စစ်သား၏ရှေးဘဝ	....	၆၅
– ရွှေအိမ်သည်နှင့် ပတိက္ကရာမင်းသား	....	၆၇
၄၅– အလောင်းစည်သူမင်း	....	၆၉
– ဆင်ကစားခြင်း	....	၇၁
– မင်းရှင်စော	....	၇၁
၄၆– မင်းရှင်စောမင်း	....	၇၄

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၄၇- နရသူရမင်း ၇၅
၄၈- မင်းယဉ်သိခ်မင်း ၇၆
- မြင်းခံပြည့် ၇၇
၄၉- နရပတိစည်သူမင်း ၇၉
- မျက်ဖြေလက်ာ ၇၉
- လုံခြုံရေးသတိ ၈၀
- ပေါက္ကာရာမသို့ မထေရ် ၅ ပါးရောက်ခြင်း ၈၁
- သစ်နီစေ့ ၁ လက်ဖက် ၈၁
- ဖန်သားမြွေနဂါးရုပ် ၈၁
- တူရိယာရှင်ကျော်ရုပ်များ ၈၂
- ရှင်ဖြူ, ရှင်လှ ၈၂
- သရက္ခန် ၅ ဆူ ၈၂
- နတ်များအကြီး နတ်ပါးတီး ၈၂
- မာန်အောင်မင်း၏မာန် ၈၃
- ဆင်ကိုသတ်စားသောကင်းကြီး ၈၃
- ဘိုးဘေးတို့ကို စော်ကားမိခြင်း ၈၄
- ငွေယ်ရှင် ၈၄
- ရန်မနင်ထွေး ၈၆
- မင်းရဲဘယသားသမီးအရေး ၈၆
- သုဘရာဇ်ကို မယား ၂ ယောက် ပြန်ပေးရခြင်း ၈၈
- ဇေယသိခ် ၈၈
- ကောင်းမှုတော်များ ၈၈
- သားတော် ၅ ပါးကို ဆုံးမစကား ၉၀

တတိယပိုင်း

၅၀- နားတောင်းများမင်း (ဇေယျသိခ်၊ ထီးလိုမင်းလို) ၉၁
၅၁- ဓမ္မရာဇာမင်း (ကျစွာမင်း) ၉၃
၅၂- ဥစ္စနာမင်း ၉၄
၅၃- နရသီဟပတေ့မင်း (တရုတ်ပြေးမင်း) ၉၅
- ဓမ္မူက ၉၉
- ဘိန္နကစော်ဘွားသား ၉၉
- အဖအမည်ရလိုသော ရာဇသကြံသား ၂ ယောက် ၉၉
- စောလုံအငြိုး ၁၀၀
- ဝက်လက်ခိုးမသား ၁၀၁
- ဟင်းခွက် ၃၀၀ .... ၁၀၂
- ဥယျာဉ်ကစားခြင်း ၁၀၂
- မင်္ဂလာစေတီ ၁၀၂

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- တရုတ်ကို လက်ဆောင်မဆက်သည်မှအစပြု၍ ၁၀၃
- ဟင်းခွက် ၃၀၀ မပြည့်၍ ၁၀၅
- မိဖုရားစော ဆုံးမစကား ၁၀၅
- အဆိပ်ပါမှန်းသိသောစားတော် ၁၀၅
- ပြည်ရေးရွာမှုမငြိမ် ၁၀၆

၅၄- ကျော်စွာမင်း ၁၀၇

၅၅- စောနစ်မင်း ၁၀၇

၅၆- စောမွန်နစ်မင်း ၁၀၈

- မြင်စိုင်းမင်းဆက် ၁၁၀
- ပင်းယမင်းဆက်

၁- သီဟသူမင်း ၁၁၂

- မိဖုရားစော နန်းဖွင့်ပေးရခြင်း ၁၁၃
- တစီးရှင်ခံခြင်း ၁၁၃
- တောင်ငူစားကို သစ္စာပေးခြင်း ၁၁၃
- သားတော်တို့အရည်အသွေးကို စမ်းခြင်း ၁၁၄

၂- ဥဇ္ဇနာမင်း ၁၁၆

- ငခင်ညို ၁၁၆
- ဆင်ဖြူ ၅ စီးရခြင်း ၁၁၇

၃- ကျော်စွာမင်း (ငါးစီးရှင်ကျော်စွာ) ၁၁၈

- ရှင်ယောင်နှင့် မြင်စိုင်းလျော် ၁၁၈
- ဖက်ဝန်းမအုပ်မိခြင်းပြဿနာ ၁၁၈
- ဘုမ္မိအရပ်၌ စေတီမတည်ကောင်း ၁၁၉

၄- ကျော်စွာမင်း ၁၂၀

- စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီး ၁၂၀

၅- သီဟသူမင်း (မောပါသီဟသူ) ၁၂၁

၆- ဥဇ္ဇနာပျောင်မင်း ၁၂၂

- စစ်ကိုင်းမင်းဆက်

၁- မသခ်ယာစောယွမ်း ၁၂၃

- ၉ သင်းမြင်းစု ၁၂၃

၂- တရဖျားမင်း ၁၂၄

၃- ရွှေတောင်တက်မင်း (သီရိသီဟသူ) ၁၂၄

၄- ကျစွာမင်း ၁၂၅

၅- နော်ရထာမင်းရဲ (မင်းရဲမင်း) ၁၂၅

၆- တရဖျားငယ်မင်း ၁၂၆

၇- သီဟပတိမင်း (မင်းပျောက်မင်း) ၁၂၆

- တကောင်းစား သတိုးမင်းဖျား ၁၂၆

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

စတုတ္ထပိုင်း

- ပထမအင်းဝမင်းဆက်
- အင်းဝအစ ၁၃၀
  ၁–သတိုးမင်းဖျားမင်း (ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၁၃၁
- မိဖုရားကိုလိုသော တေက်ပြား ၁၃၂
- ရှင်ပျက်ကို ကွပ်မျက်ခြင်း ၁၃၃
- ငနု ၁၃၄
  ၂–ဆွာစောကဲမင်း (ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၁၃၄
- မရှုယ်ဘဲ စော်ကဲမင်းဖြစ် ၁၃၄
- သရက်ကို ရခိုင်မင်း လုပ်ကြံခြင်း ၁၃၅
- ဝန်စင်းရွာကအသည်သား ၁၃၇
- စည်းတပြစ် အမည်ရခြင်း ၁၃၇
- 'မင်းဆွေ' ခေါ် ရှင်သိဒ္ဓတ်အမိ ကန်စွန်းနိမ့်သူ ၁၃၈
- ဟံသာဝတီနှင့် မဟာမိတ်ပြုခြင်း ၁၃၉
- စောမွန်ကြီးကို ရခိုင်ဘုရင်ပြုစေခြင်း ၁၃၉
- ကျည်းဦးဗောင်းနှင့် မြဆံချပ် ၁၄၀
- ငယ်ဆရာသခင် ရခိုင်က ကြွလာပေးခြင်း ၁၄၀
- ပြည်မင်းစောရန်နောင် ၁၄၁
- မောမင်းကြီးတပ်ကို မနိုင်ခြင်း ၁၄၁
- ကာသူရဲကောင်းငရွှေ ၁၄၂
- ရမည်းသင်း သီလဝ ၁၄၂
- စောမည်းကို မြို့စားပေးခြင်း ၁၄၂
- ပဲကူးနှင့် အင်းဝအခြေအနေ ၁၄၄
- မြောင်းမြစားအမှာကြောင့် အင်းဝတပ်ချီခြင်း (မွန်-မြန်မာစစ်ပွဲအစ) ၁၄၄
- ရာဇာဓိရာဇ်တပ်နှင့်တွေ့ခြင်း ၁၄၅
- အင်းဝသို့ ရာဇာဓိရာဇ်သံစေခြင်း ၁၄၆
- မြောင်းမြစားက သံစေခြင်း ၁၄၇
- မွန်ပြည်သို့ မင်းကြီးစွာ စစ်ထွက်ခြင်း ၁၄၇
- မော်ဝိတပ်ပျက်ခြင်း ၁၄၈
- ကလေးနှင့် မိုးညှင်းအရေး ၁၄၈
- မင်းဆွေနှင့် ရှင်မိနောက် ၁၄၉
- လောက်ဖျားကို တိုက်ယူခြင်း ၁၅၀
- ဗောလောကျန်းတော၏ဆုတောင်း ၁၅၀
- ရှင်မိနောက် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ၁၅၀
- မင်းကြီးစွာလက်ထက် စစ်ပြေငြိမ်းခြင်း ၁၅၃
- ထိပ်တိုက်မတိုးအောင်ရှောင်ခြင်း ၁၅၃
- နယ်ခြားမသတ်မှတ်ဘဲ ပြန်ခဲ့ခြင်း ၁၅၃

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- ရမည်းသင်းသီလဝ၏ အပြုံး ၃ ကြိမ် ၁၅၃
- မယားယုံတိတလ ၁၅၄
- မိဖုရားတို့၏ကောင်းမှုများ ၁၅၆
  ၃- ဆင်ဖြူရှင်တရဖျား (ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၁၅၇
- ဆင်လုပ်စီးစရာမဟုတ်ဘဲ ၁၅၇
  ၄- တကောင်းစား ငနောက်ဆံမင်း (ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၁၅၇
- မိဖုရားနှင့် သားတော် သမီးတော်များ ၁၅၈
  ၅- မင်းခေါင်ကြီးမင်း (မင်းဆွေ-ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၁၅၉
- 'မင်းခေါင်' အမည်ခံခြင်း ၁၆၀
- အဆုံးအမစကားကြောင့် ရာဇာဘွဲ့ရခြင်း ၁၆၀
- အဆောင်အယောင် စားကျေးစားလက်ပေးခြင်း ၁၆၁
- အမွေခံမရှိသည်ကို မင်းဘဏ္ဍာမသိမ်း ၁၆၂
- သံဃာတို့ထံက လာဘ်မယူ ၁၆၂
- ရာဇာဓိရာဇ် တကောင်းတိုင်အောင် ချီလာခြင်း ၁၆၂
- သမီးတော်ကို ထားခဲ့ခြင်း ၁၆၂
- စကြောသူမြတ်နှင့် ရာဇာဓိရာဇ် ၁၆၃
- ရာဇာဓိရာဇ်တဲနန်းကို မီးတိုက်ခြင်း ၁၆၇
- ငချစ်ဆွေ-အသရီတို့ မြင်းစီးချင်းပွဲ ၁၆၇
- မွန်-မြန်မာစစ်ပွဲ ၁၆၈
- ရာဇာဓိရာဇ်အရေးကိုမနာသော အမတ်များ ၁၆၉
- အရေးမြင်လှသော အမတ်တိန် ၁၇၀
- စစ်ရေးနှင့် မိဖုရားအရေး ၁၇၁
- မွန်-မြန်မာနိုင်ငံ နယ်စပ်သတ်မှတ်ခြင်း ၁၇၃
- မင်းရဲကျော်စွာ ရခိုင်စစ်ပွဲ ၁၇၃
- အုန်းပေါင်စော်ဘွား ဝင်စားလာခြင်း ၁၇၄
- ညောင်ရွှေစော်ဘွား ဝင်စားလာခြင်း ၁၇၄
- သမက်တော် ကလေးကျေးတောင်ညို (မင်းညို) ၁၇၄
- မင်းရဲကျော်စွာကို အိမ်ရှေ့နှင်းခြင်း ၁၇၅
- စစ်ကိုင်းစားတော်လှန်၍ ရာဇာဓိရာဇ်သို့ဝင်ခြင်း ၁၇၅

ပဉ္စမပိုင်း

- မင်းခေါင်သမီး ရွှေပြည့်ချမ်းသာ ၁၇၇
- အင်းပဲသူကြီး ၁၇၈
- အမတ်တိန်မဏိရွတ် ၁၇၉
- လကွန်းအိမ်က ပါးရည်နပ်ရည် ၁၇၉
- အင်းပဲစား သတိုး ၁၇၉
- လကွန်းအိမ် ၁၈၀

mgyoe.com

 mgyoe.com SAMPLE BOOK

- အင်းဝသို့ပြန်ရခြင်း ၁၈၂
- တောင်မိဖုရားနှင့်ဆင့်ကဲ ၁၈၂
- ဆင်ကဲနှင့် တောင်မိဖုရားကို သံသယ ၁၈၃
- အရှုံး ၃ ပါးနှင့် ဘုရင်မင်းခေါင် ၁၈၄
- တက်သေးသူမြတ် ၁၈၄
- ဟံသာဝတီသို့ စစ်ချီပြန်ခြင်း ၁၈၄
- မင်း ၂ ပါး ဆင်စီးချင်းတိုက်ပွဲ ၁၈၅
- စောဘို့မယ် နန်းပြန်ရခြင်း ၁၈၅
- ပေါရိသာဒ်နှင့် သေတ္တာသုံ ၁၈၆
- စစ်ပါးမဝသော မင်းရဲကျော်စွာ ၁၈၆
- ရခိုင်သို့ပြောင်းချီခြင်း ၁၈၆
- ရခိုင်သို့ ရာဇာဓိရာဇ်ချီလာခြင်း ၁၈၇
- ရှမ်းပြည်သို့ မင်းရဲကျော်စွာချီခြင်း ၁၈၈
- ဥပါကောင်းကို မြင်လိုခြင်း ၁၈၉
- ဗိုလ်မင်းဖြတ်စ ၁၉၀
- မွန်တို့ခွာပြီ ၁၉၂
- ရာဇာဓိရာဇ်ပြေးရာ မင်းရဲကျော်စွာလိုက်ခြင်း ၁၉၂
- သားတော်များကို အားမရသော ရာဇာဓိရာဇ် ၁၉၄
- မော်တုံ, မော်ကယ်စားတို့ကို နှိမ်နင်းခြင်း ၁၉၆
- မွန်သို့ မင်းရဲကျော်စွာချီပြန်ခြင်း ၁၉၆
- ခဲပေါင်ကို လုပ်ကြံခြင်း ၁၉၆
- စလင်းစားနှင့် သမိန်ပရမ်း လှေတိုက်ပွဲ ၁၉၈
- မင်းရဲကျော်စွာနှင့် သမိန်ပရမ်းတိုက်ပွဲ ၁၉၈
- ရာဇာဓိရာဇ် ဇာတာတော်မသန့်၍ ၂၀၀
- သမိန်ပရမ်းနှင့် ကာမဏိစီးချင်းပွဲ ၂၀၀
- ဟူးရားတတ် ၄ ယောက်အဟော ၂၀၂
- ပဲကူးသို့ အဲမွန်တယာသွားခြင်း ၂၀၃
- ရာဇာဓိရာဇ်ကို မင်းရဲကျော်စွာ စစ်ဖိတ်ခြင်း ၂၀၄
- ဒလသို့ ရာဇာဓိရာဇ်ချီခြင်း ၂၀၄
- သွယ်လကွန်းစံ ၂၀၅
- ပကမတ်ဆင်ဦးစီးငပြန် ၂၀၅
- ရာဇာဓိရာဇ်စစ် ၅ ကြောင်း ၂၀၆
- မင်းရဲကျော်စွာ ကျဆုံးခြင်း ၂၀၆
- ရာဇာဓိရာဇ်၏အမိဋ္ဌာန် ၂၀၈
- မင်းရဲကျော်စွာ စစ်ကျွံခြင်း ၂၀၈
- မင်းရဲကျော်စွာ လွန်ပြီးနောက် ၂၁၀
- စလင်းစားနော်ရထာ ၂၁၀
- သားတော်အရိုးကို ဘုရင်မင်းခေါင်ယူခြင်း ၂၁၂

mgyoe.com

- တောင်ငူသို့ ရာဇာဓိရာဇ် ချီလာခြင်း ၂၁၃
- မွန်မင်းသားကို ယူ၍ပြန်ခြင်း ၂၁၄
- ဘုရင်မင်းခေါင် အနိစ္စရောက်ခြင်း ၂၁၄
- ရာဇာဓိရာဇ်၏သံဝေဂ ၂၁၅
- ဘုရင်မင်းခေါင်၏ရဲလေ့များ ၂၁၅
  ၆- ဆင်ဖြူရှင် သီဟသူမင်း ၂၁၆
- ရာဇာဓိရာဇ် လွန်ပြီးနောက် ၂၁၇
- နှမပေး၍ စစ်အေးစေခြင်း ၂၁၈
- ရှင်စောပု ၂၁၈
- မွန်ပြည်သို့ သမိန်ပရမ်းပြန်ခြင်း ၂၁၉
- ရှမ်းစစ်ရောက်ခြင်း ၂၁၉
  ၇- မင်းလှငယ်မင်း (ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၂၂၀

ဆဋ္ဌမပိုင်း

  ၈- ကလေးကျေးတောင်ညိုမင်း (ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၂၂၁
  ၉- မိုးညှင်းမင်းတရား (ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၂၂၂
- ပုခန်းမြို့ကို ချီခြင်း ၂၂၄
- ရာဇသင်္ကြံ ၂၂၄
- စောလူးသခ်ယာ ခြားနားခြင်း ၂၂၄
- ဘယကာမဏိ (ရွှေပုံကျုံးမင်း) ၂၂၅
- ဘယကာမဏိ ၂၂၅
- ပင်လယ်မြို့ကို မင်းငယ်ကျော်ထင် အစိုင်နေခြင်း ၂၂၆
- မွန်ပြည်သို့ ရှင်စောပုပြေးခြင်း ၂၂၇
- ဗညားရံသို့ ရာဇသံစာ ၂၂၉
- ပြည်သို့ မိုးညှင်းမင်းတရားစုန်ခြင်း ၂၃၀
- တူမတော်နှင့် ပေါင်းတည်စားကို လဲခြင်း ၂၃၀
- သက္ကရာဇ်ဖြို့ခြင်း ၂၃၁
- မိဖုရားနှင့် သားတော် သမီးတော်များ ၂၃၃
  ၁၀- မင်းရဲကျော်စွာမင်း (ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၂၃၃
- ကလေးနှင့် မိုးညှင်းအရေး ၂၃၄
  ၁၁- နရပတိမင်း (ထူပါရုံဒါယကာ-ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၂၃၅
- တရုတ်စစ်ရောက်လာခြင်း ၂၃၇
- သိုင်ဘွားကို တရုတ်တို့တောင်းလာခြင်း ၂၃၈
- တရုတ်တပ် ချီလာပြန်ခြင်း ၂၃၉
- သံတွဲစား ဝင်လာခြင်း ၂၃၉
- မင်းဗိဗိ ၂၃၉
- ပေးသနားခြင်းများ ၂၄၀

mgyoe.com

- စော်ဘွားတို့နှင့်ပေါင်း၍ မင်းဦးတည်ခြားနားခြင်း ၂၄၀
- မင်းငယ်ကျော်ထင် ၂၄၁
- လိတ်မွတ်ထော်မင်း ၂၄၁
- ရခိုင်မင်းကို အတွေ့ခံခြင်း ၂၄၁
- သိန်းဃိုကျွန်းဖွယ်တော်ကို သွားလှူခြင်း ၂၄၂
- သဃ်ရာဇာ ၂၄၂
- သားတော်များနှင့် ယောက်ဖတော်များကို မြို့စားပေးခြင်း ၂၄၃
- နရပတိမင်းအကြောင်း ၂၄၃
- မြေးတော်က လုပ်ကြံခြင်း ၂၄၄
- ရာဇသင်္ကြံသားပေါက်လှ ၂၄၅
- နရပတိမင်း အနိစ္စဖြစ်ခြင်း ၂၄၅
၁၂- မဟာသီဟသူရမင်း (ပြည်စုန်မင်း-ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၂၄၇
- တောင်ငူစား မခညွတ်ခြင်း ၂၄၇
- ပြည်သို့ချီခြင်း ၂၄၈
- ဆံတော်ကို ဝံမြက်လုပ်လှူခြင်း ၂၄၉
- ရှမ်း ၃ မြို့ကိုတိုက်ရခြင်း ၂၄၉
- သစ်တိန်ညင်သို့ချီခြင်း ၂၅၀
- ဦးသျှောင်အကိုင်ခံသော စည်သူကျော်ထင် ၂၅၀
- မိုးညှင်းသို့ချီခြင်း ၂၅၀
- မွန်မင်းက တရုတ်ပြည် မြေခြားသံတိုင်စိုက်စေခြင်း ၂၅၀
- ရွှေပေါင်းချောင် ငွေပေါင်းချောင်ပြဿနာ ၂၅၁
- သမိန်ပရမ်းနှင့် စလုံကျော်ခေါင် စီးချင်းတိုက်ပွဲ ၂၅၁
- ပြဿမျှကောင်းမှုများ ၂၅၂
- သားတော်များကို စည်သူကျော်ထင်ထံအပ်ခြင်း ၂၅၂
- မိဖုရားနှင့် သားတော် သမီးတော်များ ၂၅၃
၁၃- ဒုတိယမင်းခေါင် (ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၂၅၃
- သားတော်များကို စည်သူကျော်ထင် မတားနိုင် ၂၅၃
- ညောင်ရမ်းမြို့ကိုတိုက်ခြင်း ၂၅၄
- မင်းပြိုင် မဟာသီဟသူရ ၂၅၅
- မွန်ရုံတပ်ကို တောင်ငူမင်းညီတိုက်ခြင်း ၂၅၆
- ညီတော်ရမည်းသင်းကို တိုက်ရခြင်း ၂၅၆
၁၄- နရပတိမင်း (ရွှေနန်းကြော့ရှင်-ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၂၅၈
- သောကြာ ပုန်စားခြင်း ၂၅၉
- မင်းထီးပြုစေခြင်း ၂၅၉
- ဘယကျော်ထင်, ဘယနန္ဒသူတို့အရေး ၂၆၀
- ညီတော်တို့ကို နှိမ်နင်းရခြင်း ၂၆၂
- ရွှေနန်းတော် ကြော့ရှင်းခြင်း ၂၆၃
- စကုစားကို နှိမ်နင်းခြင်း ၂၆၃

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- မင်းသားညီကို အိမ်ရှေ့ပေးခြင်း ၂၆၄
- ပုဂံစားသတိုး ၂၆၄
- မိုးညှင်းစလုံ ချီလာခြင်း ၂၆၅
- မိုးညှင်းစော်ဘွားကို ပြည်မင်းကူခြင်း ၂၆၅
- အုန်းပေါင်စော်ဘွားကို ရွှေနန်းကြော့ရှင် အားကိုးရခြင်း ၂၆၆
- အင်းဝသို့ရောက်ပြီး ၂၆၆
- အင်းဝပျက်ခြင်း ၂၆၇
- အိမ်ရှေ့မင်း ဖျား၍လွန်ခြင်း ၂၆၈
- ရှင်အဂ္ဂသမာဓိ ၂၆၈
၁၅- သိုဟန်ဘွားမင်း (ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၂၇၀
- မင်းကြီးရန်နောင့်အမြော်အမြင် ၂၇၀
- တောင်ငူ-တပင်ရွှေထီးမင်း ၂၇၁
- ရဲဘော်သွေးသောက်မြင်း ၂၀ .... ၂၇၁
- ပြည်ဘုရင်နရပတိ (ပြည်မင်းဆက်-၁၆) ၂၇၁
- ရဟန်း ၆၀ ကျော် အသတ်ခံရခြင်း ၂၇၁
- ပြာဋ္ဌိဟာခန်းပျို့ ဖွဲ့စေခြင်း ၂၇၂
- ရှင်တေဇောသာရ၏ "ဒွာနတည်၍" ချီရတု ၂၇၂
- အတွင်းနေ ရှမ်းနှင့်မြန်မာသူကောင်းသားတို့ ရန်စောင်ခြင်း ၂၇၂
၁၆- ခုံမှိုင်းငယ်မင်း (ပထမအင်းဝမင်းဆက်) ၂၇၃
- သရေခေတ္တရာ-ပြည်မင်းဆက်
၁- မင်းကြီးစွာ ၂၇၄
၂- သတိုးမင်းစော ၂၇၅
၃- ဘုရင်ထွေးမင်း (ပြည်ဘုရင်ထွေး) ၂၇၆
- ပြည်ဘုရင်ထွေးကို မိုးညှင်းစလုံ ယူသွားခြင်း ၂၇၆
- ပြည်-နရပတိမင်း ၂၇၇
- ပြည်-မင်းခေါင်မင်း (ရှင်သရက်) ၂၇၈
- သရေခေတ္တရာ ပြည်မင်းဆက် ၂၇၈

သတ္တမပိုင်း

- တောင်ငူမင်းဆက်
၁- သဝန်ကြီး ၂၈၁
၂- သဝန်ငယ်မင်း ၂၈၂
၃- စောစလာမင်း ၂၈၂
၄- ကရင်ဘမင်း ၂၈၂
၅- လက်ျာစကြာမင်း ၂၈၂
၆- ထောက်လှေကားမင်း ၂၈၃
၇- သိင်္ဂပါမင်း ၂၈၃

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၈– ပုံချိုကြီးမင်း ၂၈၃
၉– တလိုင်းမစိန်မင်း ၂၈၄
၁၀– ပုံချိုငယ်မင်း ၂၈၄
၁၁– စုက္ကတေးမင်း ၂၈၄
၁၂– မင်းဖောင်းကား ၂၈၄
၁၃– စောဦးမင်း၊ ၁၄– မင်းနေမိ ၂၈၅
၁၅– လက်ျာကြီးမင်း (ငခင်ညို)၊ ၁၆–စကုသခ်ယာမင်း၊ ၁၇–သားသခ်ယာမင်း ၂၈၅
၁၈– ပန်းတောင်းမင်း ၂၈၅
၁၉– စောလူးသခ်ယာမင်း ၂၈၅
၂၀– ဥစ္စနာမင်း၊ ၂၁–စောဦးမင်း ၂၈၅
၂၂– တရဖျားမင်း ၂၈၇
၂၃– မင်းခေါင်မင်း ၂၈၇
၂၄– မင်းငယ်ကျော်ထင်မင်း ၂၈၈
၂၅– သီရိဇေယျသူရမင်း ၂၈၉
၂၆– လက်ျာဇလသကြံ ၂၈၉
– ချောင်းဆုံသဃ်ရာဇာ ၂၉၀
၂၇– စည်သူကျော်ထင်မင်း ၂၉၀
၂၈– စည်သူမင်း ၂၉၁
၂၉– မင်းကြီးညို (မဟာသီရိဇေယျသူရ) ၂၉၂
– ကေတုမတီမြို့တည်ခြင်း ၂၉၃
– တပင်ရွှေထီး ဖွားတော်မူခြင်း ၂၉၄
– မဟာသီဟသူရ အနိစ္စရောက်ခြင်း ၂၉၅
၃၀– မင်းတရားမင်း (တပင်ရွှေထီး) ၂၉၅
– နောင်ရိုးတိုက်ပွဲ ၂၉၈
– ပြည်သို့ မင်းတရားချီခြင်း ၃၀၄
– အင်းဝဘုရင်တပ်နှင့် ဘုရင့်နောင်တပ်တိုက်ခြင်း ၃၀၅
– ရခိုင်က ရေကြောင်း, ကြည်းကြောင်း စစ်ကူလာခြင်း ၃၀၆
– သံတွဲစားနှင့် ဘုရင့်နောင်တပ်တိုက်ခြင်း ၃၀၇
– ပြည်မြို့ကိုရခြင်း ၃၀၈
– ပြည်သို့ ရှမ်းစော်ဘွားတို့နှင့် အင်းဝဘုရင် ချီလာခြင်း ၃၀၉
– စော်ဘွားတို့လှေတပ်ပျက်ခြင်း ၃၁၀
– စလင်းမှ တစ်ဆက်တည်းမြို့များကိုသိမ်းခြင်း ၃၁၁
– စလင်းစားသစ်ကို စလင်းစားဟောင်းလူတို့ ပုန်ကန်ခြင်း ၃၁၂
– အင်းဝဘုရင် အနိစ္စရောက်ခြင်း ၃၁၂
– မိုးဗြဲနရပတိ နန်းတက်ခြင်း ၃၁၃
– စည်သူနရပတိ (စစ်ကိုင်း စည်သူကျော်ထင်) ၃၁၄
– မင်းတရားရွှေထီးကို သံတွဲစား စစ်ကူတောင်းခြင်း ၃၁၆
– ယိုးဒယားက ထိပါးလာခြင်း ၃၂၀

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- ယိုးဒယား-မြန်မာ ဆင်တိုက်ပွဲ ၃၂၂
- ယိုးဒယားအရေးကို တိုင်ပင်ခြင်း ၃၂၄
- ကုလားနှင့် အပေါင်းမှားခြင်း ၃၂၆
- ဘုရင့်နောင်တာဝန် ဖြစ်လာခြင်း ၃၂၇
- ဘုရင့်နောင်သည် ငါ၊ ငါသည် ဘုရင့်နောင် ၃၂၇
- သမိန်ထောရာမကို နှိမ်နင်းရခြင်း ၃၂၇

အငှမပိုင်း

- တောင်ငူသို့ချီခြင်း ၃၃၀
- မင်းရဲကျော်စွာကို အိမ်ရှေ့ပေးခြင်း ၃၃၁
- ပြည်သို့ချီခြင်း ၃၃၁
- ပဲကူးသို့ ပြန်ချီရခြင်း ၃၃၃
- သမိန်ထောပြေးရာလိုက်ခြင်း ၃၃၅
- သမိန်ထောကို မိ၍ကွပ်ခြင်း ၃၃၆
- လည်ကုပ်သားကို ကိုက်ခြင်း ၃၃၇
- သမိန်ထောမရှိသည့်နောက် ပြည်ရေးပြည်ရာ ၃၃၇
- မင်းတရားအကြောင်း ၃၃၇
- ကမ္ဗောဇသာဒီ ၃၃၈
- 'သီရိသုဓမ္မရာဇာ' အမည်ခံခြင်း ၃၃၉
- သံတွဲစား ဝင်လာခြင်း ၃၃၉
- အင်းဝသို့ချီခြင်း ၃၃၉
- အင်းဝကိုရခြင်း ၃၄၂
- ရှမ်းစော်ဘွားတို့ရှိရာချီခြင်း ၃၄၂
- ကောင်းမှုတော်ပြုခြင်းများ ၃၄၅
- ရှမ်း၊ ယွန်း၊ လင်းစင်း၊ ယိုးဒယားတို့အရေး ၃၄၆
- မိုးမိတ်စော်ဘွားကိုလိုက်ခြင်း ၃၄၈
- အုန်းပေါင်သို့ စစ် ၃ ကြောင်းခွဲချီခြင်း ၃၄၈
- မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်းသို့ချီခြင်း ၃၅၀
- မိုးနဲ၊ ညောင်ရွှေသို့ချီခြင်း ၃၅၁
- သိန္နီ၊ ဇင်းမယ်သို့ချီခြင်း ၃၅၃
- ဇင်းမယ်ပြည်အကြောင်း ၃၅၅
- မိုးနဲ ပြန်ထောင်ထားလာခြင်း ၃၅၅
- ကုသိုလ်ရေးများ ၃၅၆
- ဇင်းမယ်သို့ချီခြင်း ၃၅၇
- ကသည်းတို့ ထိပါးလာခြင်း ၃၅၈
- ဟိုသာ၊ လာသာ၊ မိုးနား၊ စန္ဒားသို့ချီခြင်း ၃၆၁
- ယိုးဒယားသို့ချီခြင်း ၃၆၃

mgyoe.com

 mgyoe.com SAMPLE BOOK

- သော့ကက်ကတဲ့နှင့် ပိတ်သလောက်သို့ ဆက်ချီခြင်း ၃၆၅
- ယိုးဒယားနှင့် တိုက်ရခြင်း ၃၆၅
- ယိုးဒယားမင်း အညှံ့ခံခြင်း ၃၆၆
- ယိုးဒယားပြည်အကြောင်း ၃၆၇
- ဇင်းမယ်သို့ ချီရခြင်း ၃၆၈
- ဇင်းမယ်မတိုက်ဝံ့၍ သဘောကွဲကြခြင်း ၃၆၉
- အင်းဝမင်းကို ပဲကူးအရေး တိုင်ပင်ကြခြင်း ၃၇၀
- ဒလကိုတိုက်ခြင်း ၃၇၁
- ဘားတောဆရာတော် တရားပြခြင်း ၃၇၂
- လင်းစင်းမင်းကို လက်ွန်းစားပေါင်းခြင်း ၃၇၃
- သေဉ်လုံရာဇဝတ် မာန်မချ ၃၇၄
- မြို့တည်ရန်ကြံခြင်း ၃၇၇
- တံခါး ၂၀ .... ၃၇၈
- ပိဿလောက်ကို လင်းစင်းထိပါးလာခြင်း ၃၇၉
- ကမ္ဘောဇသာဒိနန်းမြို့ ၃၇၉
- ကတော်ကြီး ၁၂ ပါး ၃၈၀
- ဆန်စပါးရှားခြင်း ၃၈၀
- ယိုးဒယားမင်း ရဟန်းဝတ်ဖြင့် ထွက်သွားခြင်း ၃၈၀
- ဟံသာဝတီသို့ သမက်ပိဿလောက်စား ပြေးလာခြင်း ၃၈၁
- ယိုးဒယားသို့ချီရေး စိုင်းပြင်းခြင်း ၃၈၁
- ဘုရားသခင့်သပိတ်တော် ၃၈၁
- လင်းစင်းမင်းသို့ ယိုးဒယားမင်း စစ်ကူတောင်းခြင်း ၃၈၂
- ယိုးဒယားသို့ စစ်ချီခြင်း ၃၈၃
- အမှုထမ်းပေါ့လျော့သည့် ဗညားစက်နှင့် စောတိုင်ခံ ၃၈၅
- ယိုးဒယားမင်းသားအငယ် ၃၈၅
- လက်ျာပြစ်ကို အသက်ကယ်ကြခြင်း ၃၈၆
- လင်းစင်းမင်းကို ဖြားယောင်းရခြင်း ၃၈၆
- လင်းစင်းမင်း မလွှတ်မှန်းသိ၍ ပရိယာယ်သုံးခြင်း ၃၈၈
- လင်းစင်းစစ် ဘယ်သူ့ကြောင့်ပျက် ၃၈၉
- စစ်ရေး၌ သည်းမခံသာ ၃၈၉
- အောက်ပြစက္ကိကို အယုံသွင်းစေခြင်း ၃၉၀
- ယိုးဒယားမြို့ပျက်ခြင်း ၃၉၀
- လင်းစင်းသို့ချီရန် တိုင်ပင်ခြင်း ၃၉၁
- ပိဿလောက်သို့ချီခြင်း ၃၉၂
- လက္ခန်းကလောက်ကို ရပြန်ခြင်း ၃၉၃
- လင်းစင်းမင်းပြေးရာ လိုက်ကြခြင်း ၃၉၃
- ကသည်းစော်ဘွားက သမီးဆက်ခြင်း ၃၉၆
- အင်းတရော်စား သောင်းကျန်းခြင်း ၃၉၇

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်းတို့ စော်ဘွားတစ်စု သောင်းကျန်းခြင်း ၃၉၇
- လင်းစင်းမင်းဖြစ်စစ်ဆုံးလျှင် ဗညားသေဉ် မင်းပြုခြင်း ၃၉၇
- ဗညားတလဇာတ်သိမ်း ၃၉၉
- ဒဂုံဆံတော်ရှင်ကို ထီးတင်ခြင်း ၄၀၀
- သိန်းခိုမင်းက သမီးဆက်ခြင်း ၄၀၀
- သားတော်များကို စုံဖက်ပေးခြင်း ၄၀၀
- သမီးတော်များကို စုံဖက်ပေးခြင်း ၄၀၁
- မိုးညှင်း၊ မိုးကောင်းသို့ ချီစေခြင်း ၄၀၂
- လင်းစင်းသို့ ကိုယ်တော်တိုင်ချီခြင်း ၄၀၂
- အဖလင်းစင်းမင်းကို ၄၀၃
- မင်းတရားကြီး ကြေညာစာ ၄၀၃
- ဗညားတုရိုင်ကို အသက်လွှတ်ခြင်း ၄၀၄

နဝမပိုင်း

- ငွေကျပ်စေ့ ၁၀ ပေးယူရသည့် 'မိုင်န' ၄၀၅
- ဥပရာဇ်ကို လင်းစင်းမင်းပြုစေခြင်း ၄၀၅
- သားတော်များကို ဆင်ပေးခြင်း ၄၀၆
- မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်းသို့ ချီပြန်ခြင်း ၄၀၇
- ဗောလသိုင်းရွာစားငယ် ၄၀၈
- ဥပရာဇ်နှင့် ဗညားသေဉ်လုံ အခြေအနေတင်းမာခြင်း ၄၁၀
- စွယ်တော်စေတီရောက်ခြင်း ၄၁၂
- သိန်းခိုမင်းထံ စစ်ကူစေခြင်း ၄၁၃
- ဗညားပတ်အကြောင်း ၄၁၅
- မိုးကောင်းသို့ချီခြင်း ၄၁၆
- ဝိဇယစေတီတော် ၄၁၆
- မိုးကောင်းစားငယ်ကို ဒဏ်ခတ်ခြင်း ၄၁၇
- သားတော်ငယ်ကို ဇင်းမယ်ပြည်ပေးခြင်း ၄၁၈
- ဆရာတော်တို့ကို သက်သေပြုခြင်း ၄၁၉
- လင်းစင်းသို့ချီရခြင်း ၄၂၀
- ရခိုင်သို့ချီခြင်း ၄၂၁
- ညောင်ရမ်းကို ရှင်သစ္စာစားရခြင်း ၄၂၂
- စော်ဘွားတို့ကို ချီးမြှင့်ခြင်း ၄၂၂
- မုတ္တမမြို့ကို သဃ်ဒတ္တစားရခြင်း ၄၂၃
- မင်းတရားကြီး နတ်ရွာစံခြင်း ၄၂၃
- မင်းတရားကြီးနှင့် ဘုရင့်နောင်အကြောင်း ၄၂၄
- မဟာဥပရာဇာ ရွှေနန်းတက်ခြင်း ၄၂၉
- စန္ဒားစား၊ သောင်သွပ်စားတို့ သောင်းကျန်းခြင်း ၄၃၀

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- သမီးကြောင့် ယောက်ဖကို ခြားနားခြင်း ၄၃၀
- အင်းဝသို့ ဟံသာဝတီကချီခြင်း ၄၃၁
- အင်းဝဘုရင်နှင့် ဟံသာဝတီဘုရင်တို့ ဆင်တိုက်ပွဲ ၄၃၂
- ဟံသာဝတီကို ယိုးဒယားမင်း ရလာခြင်း ၄၃၃
- တောင်ငူမင်းခေါင် အနိစ္စရောက်ခြင်း ၄၃၄
- ယိုးဒယားမင်း ပုန်ကန်ခြင်း ၄၃၄
- သားတော်မင်းရဲကျော်စွာကို အင်းဝမြို့ပေးခြင်း ၄၃၆
- ယိုးဒယားသို့ မင်းတရားကြီးကိုယ်တိုင်ချီခြင်း ၄၃၆
- ရာဇဓာတုကလျာကို အိမ်ရှေ့မင်းယူခြင်း ၄၃၈
- လင်းစင်းဘုရင်မင်းကြီးနှောင်းအား ပြည်မြို့ပေးခြင်း ၄၃၈
- ယိုးဒယားအိမ်ရှေ့မင်း အရေးနိမ့်ခြင်း ၄၃၉
- မိုးကောင်းကို ပြည်မင်း အောင်ခြင်း ၄၄၀
- မိုးကောင်းကို မိုးစစ်စားဝင်သဖြင့် ချီပြန်ရခြင်း ၄၄၀
- ယိုးဒယားမင်းက စမ်းချီလာခြင်း ၄၄၁
- အိမ်ရှေ့မင်း ကျဆုံးခြင်း ၄၄၂
- မင်းရဲကျော်စွာကို အိမ်ရှေ့ပေးခြင်း ၄၄၄
- မော်လမြိုင် ပုန်စားခြင်း ၄၄၄
- မင်းရဲကျော်စွာ လယ်ပိုင်စီးခြင်း ၄၄၄
- ဟံသာဝတီကို ယိုးဒယားမင်း ဝန်းရံခြင်း ၄၄၅
- တောင်ငူကို သားတော်ပြည်မင်းတိုက်ခြင်း ၄၄၅
- ဟံသာဝတီကို ကြွက်ဝင်ခြင်း ၄၄၅
- သားတော်ပြည်မင်းကျွန်တို့ကို နှိမ်နင်းခြင်း ၄၄၆
- ပြည်ထဲရေး မငြိမ်သက်တော့ခြင်း ၄၄၆
- ရခိုင်ကို စစ်ကူခေါ်ခြင်း ၄၄၇
- တောင်ငူမင်းတပ်သို့ မင်းရဲကျော်စွာဝင်ခြင်း ၄၄၈
- ဟံသာဝတီပျက်ခြင်း ၄၄၈
- ရခိုင်မင်းသို့ ဟံသာဝတီဘုရင့်သမီးပေးခြင်း ၄၄၉
- ဟံသာဝတီဘုရင်ကို ယိုးဒယားမင်းတောင်းခြင်း ၄၄၉
- ဟံသာဝတီဘုရင်ကို တူတော်နတ်ရှင်နောင် လုပ်ကြံခြင်း ၄၅၀
- ဟံသာဝတီရှင်ဘုရင့် (နန္ဒဘုရင်) အကြောင်း ၄၅၁
- ကေတုမတီ ရွှေနန်းတည်ခြင်း၊ နန်းတက်ခြင်း ၄၅၃
- ရခိုင်ဘုရင့်သားကို စေင်ကာရခြင်း ၄၅၅
- တောင်ငူ ရွှေနန်းတည်မင်း ၄၅၆
- ဘုရင်သီဟသူရမင်း (နတ်ရှင်နောင်) ၄၅၇

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဒသမပိုင်း

- ညောင်ရမ်းမင်းဆက်
  ၁- ညောင်ရမ်းမင်းတရား (မဟာသီဟသူရ) ၄၅၈
- အင်းဝမြို့တည်ခြင်း ၄၆၀
- မဟာသီဟသူရ ၄၆၁
- ညောင်ရွှေသို့ ချီတော်မူခြင်း ၄၆၂
- မိုးကောင်းသို့ချီခြင်း ၄၆၃
- ညောင်ရွှေသို့ချီခြင်း ၄၆၄
- မဟာမြတ်မုနိဘုရားတည်ခြင်း ၄၆၄
- မိုးနဲသို့ ချီတော်မူခြင်း ၄၆၅
- နတ်ရှင်မြင်း၊ တန်ဆောင်မြင်း ၄၆၆
- ညောင်ရမ်းမင်းကို ယိုးဒယားမင်း လုပ်ကြံမည် လာခြင်း ၄၆၆
- မိုးနဲစော်ဘွားနှင့် ရှမ်း ၁၀၀ ကျော် ၄၆၆
- မိုးကောင်းသို့ ချီပြန်ရခြင်း ၄၆၆
- မိုးမိတ်ကို အောင်ခြင်း ၄၆၇
- သိန္နီစော်ဘွားကို အောင်ခြင်း ၄၆၇
- ညောင်ရမ်းမင်းတရား နောက်ဆုံးအချိန် ၄၆၇
- ရန်နိုင်စားကျေးဇူးကို ပြခြင်း ၄၇၀
- ခရီး၌ အနိစ္စရောက်ခြင်း ၄၇၀
- မဟာသီဟသူရမင်းအကြောင်း ၄၇၀

ဧကာဒသမပိုင်း

  ၂- မဟာဓမ္မရာဇာမင်း (အနောက်ဘက်လွန်မင်း-ညောင်ရမ်းမင်းဆက်) ၄၇၄
- ပြည်သို့ချီခြင်း ၄၇၄
- ငထင်ငယ် ၄၇၅
- ရန်နိုင်စား၏ ဘဝဇာတ်သိမ်း ၄၇၆
- ပြည်ထောင်မင်းတို့ ခယလာခြင်း ၄၇၇
- ကော်တော်ရန္တမိတ် ၄၇၇
- တောင်ငူသို့ ချီတော်မူခြင်း ၄၇၈
- တောင်ငူတိုက်ပွဲ ၄၇၈
- ပြာသာဒ်ကျောင်းဆရာတော် မေတ္တာရပ်ခံရခြင်း ၄၈၀
- တောင်ငူအရေးတော်ပြီးခြင်း ၄၈၁
- ဇင်းမယ်မင်း သမီးပို့လာခြင်း ၄၈၃
- ရေကို ဓားပြခြင်းနှင့် နတ်အပေါ်မမွန်ခြင်း ၄၈၅
- သန်လျင်သို့ချီရန် ပြင်ခြင်း ၄၈၅
- နတ်ရှင်နောင်နှင့်စေင်ကာ ဇာတ်သိမ်း ၄၈၇
- သန်လျင်ကို သိမ်းပြီးနောက် ၄၈၈

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- ထားဝယ်စားက ရေးမြို့စားကို ဖမ်းခြင်း ၄၈၉
- ထားဝယ်စားကို တိုက်ခြင်း ၄၉၀
- တနင်္သာရီမြို့သို့ ချီပြန်စေခြင်း ၄၉၁
- ယိုးဒယားမင်းက အင်းဝစစ်သည်တို့ကို တိုက်စေခြင်း ၄၉၁
- ဇင်းမယ်အရေးပေါ်လာခြင်း ၄၉၁
- မိုးနဲစော်ဘွား တပ်နှင့်တကွ ထွက်ပြေးခြင်း ၄၉၂
- ရခိုင်-သံတွဲကို လုပ်ကြံရခြင်း ၄၉၄
- အဂ္ဂပတ်မင်းသံရောက်ခြင်း-၁ .... ၄၉၅
- ဂုရကွန္တာသံရောက်ခြင်း-၂ .... ၄၉၅
- ပိတ်စရစ်မြို့က သံရောက်ခြင်း-၃ .... ၄၉၅
- အစည်မင်းသံရောက်ခြင်း-၄ .... ၄၉၆
- လင်းစင်းစစ်ကိုမတိုက်၍ နယ်ရှေ့ခံရခြင်း ၄၉၇
- ကျိုင်းရုံး, မိုင်းဆည်တို့ကို အောင်ခြင်း ၄၉၈
- ကျိုင်းခေါင်သို့ ချီရပြန်ခြင်း ၄၉၈
- သားတော်မင်းရဲဒိဗ္ဗက လုပ်ကြံခြင်း ၄၉၉
- မဟာဓမ္မရာဇာမင်းအကြောင်း ၅၀၀
၃- မင်းရဲဒိဗ္ဗမင်း (ညောင်ရမ်းမင်းဆက်) ၅၀၁
- အင်းဝနန်းကို စစ်ကိုင်းစား မင်းရဲဉစ္စနာတက်ခြင်း ၅၀၂
- အရိပ်အကဲမသိသော ကုန်းလယ်စီး ၅၀၄
- ရခိုင်သို့ မင်းရဲဒိဗ္ဗ ပြေးပို့ကြံခြင်း ၅၀၄
- ဆင်းစံဝတီ ၅၀၆
- ရခိုင်မင်းသံရောက်ခြင်း ၅၀၇
- ဇင်းမယ်သို့ စစ်ချီခြင်း ၅၀၇
- ဇင်းမယ်ကိုရ၍ ပြန်ခြင်း ၅၀၉
၄- သာလွန်မင်း (ညောင်ရမ်းဆက်) ၅၀၉
- ဇာလကွန်မေလေတို့ ပုန်ကန်ခြင်း ၅၁၀
- ရခိုင်သံတို့ လာပြန်ခြင်း ၅၁၀
- မင်းသား, မင်းသမီးတို့ကို ချီးမြှင့်ခြင်း ၅၁၁
- ကောင်းမှုတော်များ ၅၁၁
- သိကြားပူးသည့် ငဆုအောင် ၅၁၁
- ဘုရားထီးမတင်မီ သိမ်မသမုတ်ရ ၅၁၃
- ရာဇမဏိစူဠာကောင်းမှုတော် ၅၁၄
- အမြင့်စားရှင်တရုတ် ကြံစည်ခြင်း ၅၁၄
- ဗညားကျန်းထော၏ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ၅၁၇
- သံသရာဆရာနှင့် ပစ္စုပ္ပန်ဆရာ ၅၁၈
- သောင်သွပ်မြို့ကို ကသည်းတို့ ထိပါးလာခြင်း ၅၁၈
- ကျွဲကိုကြောက်သည့်ဆင် ၅၁၈

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- နိမိတ်ထြဘာ ထင်မြင်ချက်များ ၅၁၈
- ထီးတင်အခါမပေးသောဘုန်းကြီးနှင့် သေချိန်ဟောပုဏ္ဏား ၅၁၉

ဒွါဒသမပိုင်း

၅- ပင်းတလဲမင်းကြီး (မင်းရဲရန္တမိတ်-ညောင်ရမ်းမင်းဆက်) ၅၂၃
- တရုတ် ဥတည်ဘွားအရေး ၅၂၃
- ညောင်ရမ်းမင်း အမိန့်တော်စာ ၅၂၅
- ကျိုင်းရုံးသို့ စစ်ချီခြင်း ၅၂၅
- နိမိတ်များ ၅၂၆
- ရုံဦးဥတည်ဘွားက ခိုလှုံခွင့်တောင်းလာခြင်း ၅၂၇
- အင်းဝကို စစ်ပြင်ဆင်ခြင်း ၅၂၈
- ပုဂံမင်းနှင့် ဂုဏ်တော် ၉ ပါး ၅၃၀
- တရုတ်တို့ ညှဉ်းပန်းခြင်း ၅၃၁
- ရဲမက်တို့ကို ရိက္ခာမပေးနိုင်ခြင်း ၅၃၁
- ပြည်မင်း၏ စည်းရုံးရေးနည်းဗျူဟာ ၅၃၁
- မင်းရဲရန္တမိတ်ဇာတ်သိမ်း ၅၃၂
၆- ပြည်မင်း (မင်းရဲကျော်ခေါင်-ညောင်ရမ်းမင်းဆက်) ၅၃၄
- တရုတ်တို့ရန်ကို နှိမ်နိုင်ခြင်း ၅၃၄
- အောက်သို့ရောက်မှ ငြင်းခုံကြ ၅၃၄
- ဥကင်ဖွင့်ပြီ ၅၃၅
- ရုံဦးဥတည်ဘွားကျွန်တို့ကို သစ္စာပေးခြင်း ၅၃၅
- ရုံဦးကို တောင်းလာခြင်း ၅၃၆
- မုတ္တမကို နှိမ်နင်းရန်ချီခြင်း ၅၃၇
- ထားဝယ်, မော်လမြိုင်ကိုတိုက်သော ယိုးဒယားစစ်သူကြီးများ ၅၃၇
- ဇင်းမယ်သို့ ချီပြန်ခြင်း ၅၃၇
၇- မဟာသီဟသူရဓမ္မရာဇာ (နရာဝရမင်း-ညောင်ရမ်းမင်းဆက်) ၅၄၀
၈- ရမည်းသင်းမင်း (မင်းရဲကျော်ထင်မင်း-ညောင်ရမ်းမင်းဆက်) ၅၄၁
- ယိုးဒယားသို့ချီခြင်း ၅၄၃
- စွယ်တော်ပင့်ခြင်း ၅၄၄
- သိင်္ခစော်ဘွားအရာ သားနှင့်သမက် ၅၄၄
- တပည့်ရှင်မင်းကို အိမ်ရှေ့နှင်းခြင်း ၅၄၅
- ဝမ်းဘဲအင်းမီး ၅၄၅
၉- မဟာသီဟသူရ (စနေမင်း-ညောင်ရမ်းမင်းဆက်) ၅၄၈
- ယိုးဒယားသို့ ချီစေခြင်း ၅၄၉
- ညောင်ဦးသား ငပြည့်စုံ ၅၅၀
- တကျွန်းမင်းသမီး ၅၅၀
- အိမ်ရှေ့မင်း မခေါ်ရ၊ ပြင်အိမ်တော် ၅၅၁

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- ဒွါရာဝတီမြို့ပျံ့ရှင် ၁၁၂
- သမီးကညာဆက်မည်ဆိုသည့် ကျိုင်းတုံစော်ဘွား ၁၁၂
- ပဋ္ဌနဂိုရ်မင်းသား ၁၁၃
- တရုတ်သို့ ကျိုင်းတုံစော်ဘွား ပြေးဝင်ခြင်း ၁၁၄
- အဏ္ဏပတ်မင်းသံရောက်ခြင်း ၁၁၅
- ပုဂံသို့ စုန်ခြင်း ၁၁၆
- ဒုကုဋ္ဌတင်ဘုန်းကြီး ၁၁၆
- တရုတ်လက်ဆောင် ရွှေလင်ပန်း စစ်-မစစ် ၁၁၇
- စနေမင်း၏ နောက်ဆုံးအချိန် ၁၁၇

တေရသမပိုင်း

- ၁၀- တနင်္ဂနွေမင်း (လေးကျွန်းမာရ်အောင်ဒါယကာ) ၁၆၂
- ပုဂံမင်း ထွက်ပြေးခြင်း ၁၆၂
- ပုဂံမင်း ထွက်ပြေးပြီးနောက် ၁၆၃
- တွင်းသင်းမှူးကြီး၏ လုံခြုံရေးအစီအမံ ၁၆၄
- တံခါးမှူးအင်္ဂါညီသူ ၁၆၄
- သမီးတော်ဆက်မည်ဆိုသည့် ကသည်းစော်ဘွားဥပါယ် ၁၆၄
- စစ်ကို မင်းရဲသီဟကျော် ရုပ်ခြင်း ၁၆၆
- လေးကျွန်းမာရ်အောင် ခေါ် သောတာပန်ဘုရား ၁၆၆
- ဝန်ခန့်ခြင်း၊ သွေးသောက်ဖွဲ့ခြင်း ၁၆၆
- ဖင်းမယ်ကိုချီရာ မနိုင်ခြင်း ၁၆၆
- ၁၁- မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိ (ညောင်ရမ်းမင်းဆက်) ၁၆၉
- ကျော်အောင်စံထားကျောင်း ၁၆၉
- ကွပ်မျက်မှား၍ ပြည်ရွာ မငြိမ်သက် ၁၇၀
- ကသည်းရန်ကို ကြောက်စပြုခြင်း ၁၇၀
- ကသည်းနှင့်တိုက်ပွဲ ၁၇၁
- ကသည်းစစ်ကို မနိုင်ခြင်း ၁၇၁
- ဟံသာဝတီမြို့ဝန်သောအောင် ခြားနားခြင်း ၁၇၂
- ကသည်းသို့ စစ်ချီရခြင်း ၁၇၂
- 'သမိန်ထော' အမည်ခံ ကွေ့မင်းသာလှ ၁၇၄
- မွန်တို့ကို အရေးနိမ့်ခြင်း ၁၇၄
- ကသည်းက သံရောက်ခြင်း ၁၇၅
- မွန်တို့စစ် အင်းဝထိရောက်လာခြင်း ၁၇၅
- သန်လျင်သို့ ပြည်သတိုးမင်းခေါင်ချီခြင်း ၁၇၅
- မွန်တို့ပြည်ကို တိုက်ဖျက်ခြင်း ၁၇၆
- ကုဏ္ဍလပုပ္ပားသေခြင်း ၁၇၆
- ပြည်မြို့ကို အစောင့်ထား၍ မွန်တို့ပြန်ခြင်း ၁၇၇

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- ယိုးဒယားမင်းသံတို့ရောက်ခြင်း ၅၇၈
- ဆင်ကျားရှင်ပြေးခြင်းနှင့် ငအောင်လှ မင်းမူခြင်း ၅၇၈
- အုတ်ဖိုကျွေ့နှင့် မတ္တရာမွန်တို့ သောင်းကျန်းခြင်း ၅၇၉
- မတ္တရာတပ်ကို သတိုးမင်းခေါင်တိုက်ခြင်း ၅၈၀
- မြစ်တိမ်တပ် အတိုက်ခံရခြင်း ၅၈၁
- မလွန်တပ် ပျက်ပြန်ခြင်း ၅၈၂
- မြေစိုင်ခဲကို ရေအေးနှင့်ချေခြင်း ၅၈၂
- စေဥ္ဆကိုင်ကို "ကေတုမတီ" သမုတ်ခြင်း ၅၈၂
- ချီးမြှောက်ပြုစုခြင်းများ ၅၈၃
- မြို့ကို တိုက်ခွင့်မသာ၍ သမီးပေးခြင်း ၅၈၄
- တရုတ်တို့ မိတ်ပြုရောက်လာခြင်း ၅၈၅
- တံခါး ၃၃ ခုနှင့် အင်းဝမြို့ ၅၈၅
- အင်းဝသို့ ဟံသာဝတီက ချီလာခြင်း ၅၈၅
- အင်းဝမြို့ ဝန်းရံခံရခြင်း ၅၈၆
- တောင်ငူရာဇာ လွတ်မြောက်ခြင်း ၅၈၇
- ညောင်ရမ်းနောက်ဆုံးမင်းနှင့် အင်းဝမြို့ပျက်ခြင်း ၅၈၇
* မဟာရာဇဝင်သစ် အက္ခရာစဉ်အညွှန်း .... ၁ မှ ၇၇ ထိ

mgyoe.com

 mgyoe.com SAMPLE BOOK

အမှာစာ

ဒေါက်တာကျော်ဝင်း

ကုန်းဘောင်ခေတ်သည် ရာဇဝင်ကျမ်းများစွာ ပြုစုခဲ့သောခေတ်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို ရာဇဝင်ကျမ်းများတွင် တွင်းသင်းတိုက်ဝန်ပြုစုခဲ့သော 'ရာဇဝင်သစ်'သည် ထိပ်တန်းက ပါဝင်ခဲ့ သည်။ ရာဇဝင်သစ်ကိုရေးသားသူ တွင်းသင်းတိုက်ဝန် မဟာစည်သူသည် အလုံမြို့ ဗဒုံတိုက်နယ် အပါအဝင် မောင်းထောင်ရွာဇာတိဖြစ်ကြောင်း–သိရှိရသည်။ ငယ်မည်မှာ 'မောင်ထွန်းညို' ဖြစ်သည်။ မောင်ထွန်းညိုသည် ငယ်စဉ်ကပင် သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ကာ စာပေ ပရိယတ္တိများကို ကြိုးစားသင်ယူခဲ့သည်။ သာမဏေဘဝမှ ရဟန်းဘဝသို့ ရောက်သောအခါ ပို့၊ လင်္ကာ၊ ကဗျာ၊ ဓမ္မသတ် အစရှိသည်တို့ကို ဝါသနာအထူးထုံသဖြင့် မနုဓမ္မသတ်ရွှေမျဉ်း လင်္ကာ၊ မနုဝဏ္ဏနာဓမ္မသတ်လင်္ကာ၊ ဓမ္မသတ်လင်္ကာ၊ ဝိဘစ္ဆဋ္ဌပိတခွဲထားသတ်ပုံတို့ကို ရေးသားခဲ့သည်။

ဦးထွန်းညို၏ ရဟန်းဘွဲ့မှာ 'ရှင်လင်္ကာသာရ' ဖြစ်သည်။ ရှင်လင်္ကာသာရသည် ဟံသာဝတီရောက်မင်းတရားကြီးလက်ထက်တွင် ရွှေကန်ကျောင်း (ညောင်ကန်ရွာ)၌ ပညာ ဆည်းပူးခဲ့သည်။ ရဟန်းဝါတော် အသင့်ရသောအခါ ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ဖြင့် မောင်း ထောင်ရွာ၌ ကျောင်းထိုင်ပြီး စာပေပရိယတ္တိများကို တပည့်များအား ပို့ချခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

အလောင်းမင်းတရားကြီး ရတနာသိင်္ဃ ကုန်းဘောင်နေပြည်တော်ကို တည်ထောင် သောအခါ ရှင်လင်္ကာသာရသည် လူထွက်၍ ဘုန်းတော်ရိပ်ကို ခိုလှုံသည်။ အလောင်းမင်း တရားကြီးက သားတော်ဗဒုံမြို့စားမင်းသား (ဘိုးတော်ဘုရား)ထံတွင် အကြီးတော်အရာဖြင့် ထမ်းရွက်စေသည်။ ဘိုးတော်ဘုရား အထွတ်အမြတ်သို့ရောက်သောအခါ 'မဟာသင်္ခယာ' ဘွဲ့ဖြင့် ကျီဝန်ရာထူးကို ရရှိသည်။ ထိုနောက်– ပုခန်းမင်းကြီးမရှိလျှင် ပုခန်းမင်းကြီးနေရာသို့ တိုးမြှင့်ခန့်အပ်၍ ပတ္တမြား ၃ ရစ်စီတောင်ဝှေး စသည်တို့ကို ပေးအပ်ခြင်းခံရကြောင်း သိရ သည်။ အိုမင်းသောအခါ တံခါးနီအထိ ပေါင်းယာဉ်စီး၍ ဝင်ခွင့်ရခဲ့သည်။

ဗဒုံမင်းသည် တွင်းသင်းတိုက်ဝန်မဟာစည်သူကို ယုံကြည်အားထားပုံရသည်။ ဦးထွန်းညိုကို 'တွင်းသင်းတိုက်ဝန်' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'တွင်းသင်းမင်းကြီး' ဟူ၍ လည်း ကောင်း ခေါ်ဆိုကြသည်။ ရှေးအခါက မြန်မာတို့ မူလပထမနေထိုင်ရာကို 'ခရိုင်'–ဟုခေါ်ဆို၍၊ တိုးချဲ့နေထိုင်ရာအရပ်ကို 'တိုက်'–ဟု ခေါ်တွင်သည်။ နောက်ထပ် သိမ်းယူသောနေရာများကို 'နိုင်ငံ' ဟု ခေါ်တွင်ကြောင်း သိရှိရသည်။ အင်းဝခေတ်၊ ကုန်းဘောင်ခေတ်တို့တွင် တိုက်သည် မြို့ထက်ကြီးသည်။ ဦးထွန်းညိုတို့ခေတ်က တိုက်ဝန် ၇ ဦးထားရှိ၍ တိုက် ၇ တိုက်ကို အုပ်ချုပ်စေကြောင်း သိရှိရသည်။ တိုက်ဝန် ၇ ဦးအနက် တွင်းသင်းတိုက်ဝန်သည် ဩဇာအာဏာ အရှိဆုံး ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ တွင်းသင်းတိုက်ဝန်ကို ဗဒုံမင်း ယုံကြည်ကိုးစားကြောင်း သိရှိနိုင်ပါ

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သည်။ မဟာစည်သူသည် ဗဒုံမင်းနှင့်အတူ မင်းကွန်းနန်းတော်တွင် အမှုထမ်းရွက်နေစဉ် မင်းကွန်းအရပ်၌ပင် အိုမင်းသောရောဂါဖြင့် အသက် ၈၀ ကျော်တွင် အနိစ္စရောက်သည်။

မဟာစည်သူမကွယ်လွန်မီ စာပေများစွာကို ပြုစုသွားခဲ့သည်။ ပျို့၊ မော်ကွန်း၊ ဧချင်း၊ လူးတား၊ ရတုများ၊ တွင်းသင်းသတ်ညွှန်းသစ် စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် အရေးပါသော ရာဇဝင်ကျမ်းတစ်ခုဖြစ်သည့် **ရာဇဝင်သစ်**ကိုလည်း ပြုစုခဲ့သည်။ ရာဇဝင်သစ် ရေးရသည့်အကြောင်းရင်းမှာ ရှေးကရေးပြီးဖြစ်သော ရာဇဝင်တို့သည် ကျောက်စာပါအချက်အလက်တို့နှင့် မညီညွတ်၍ ဗဒုံမင်းက အမိန့်တော်နှင့် ရေးစေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ထိုအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရာဇဝင်သစ်နိဒါန်းတွင် ဦးထွန်းညိုက

"ရတနာ ၃ ပါးအားရှိခိုးပြီး၍ ရှေးပညာရှိတို့စီရင်ခဲ့သော ရာဇဝင်တို၌ ကျောက်စာ၊ သံပိုင်း စသည်တို့နှင့် မညီ၊ ဖျက်စီးယိုယွင်း မသန့်မရှင်းရှိသည်ကို ငါတို့ရွှေနန်းရှင် ဆင်ဖြူများရှင် မင်းတရားသည် မြင်တော်မူ၍ "ကျောက်စာ၊သံပိုင်းနှင့် ညီညွတ်အောင် မဟာစည်သူ ရာဇဝင်သစ် ထိုးဘိ။"-ဟု အမိန့်တော်ရှိ၍၊ ကျောက်စာ၊သံပိုင်း စသည်တို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆင်ခြင်၍ ယခုအခါ ရာဇဝင်သစ် ထိုးပေအံ့။"-ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

မဟာစည်သူ၏ တွေးခေါ်ပုံ၊ ရေးသားပုံတို့မှာ လွန်စွာခေတ်ရှေ့ပြေး၍ ယခုခေတ်သစ်တွင် အထောက်အထားကို အဓိကထားကာ ရေးသားတတ်ကြသော ရာဇဝင်ဆရာတို့၏ချီးမွမ်းခြင်းကို ခံရသည်။ ဦးထွန်းညိုသည် ဗဒုံမင်းအမိန့် တော်ရှိသည့်အတိုင်း ရာဇဝင်သစ်ကို ရေးသားရာ၌ တတ်နိုင်သမျှ ကျောက်စာနှင့် ခေတ်ပြိုင် အထောက်အထားတို့ကို ကိုးကားကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

သာဓကအားဖြင့် ဦးထွန်းညိုက "အစောမြတ်စွာနော်ရထာသည် မွန်မင်း၊ မြန်မာမင်းတို့နှင့် အသင့်ကျင့်၍ သက္ကရာဇ် ခုနစ်ရာ သုံးဆယ့်သုံး (၇၃၃) တွင် ပုဂံရွှေစည်းခုံဘုရားရှင်အတွက် အောက်ကြာခံ၊ ကြာပတ်၊ ထီးဖြူ၊ ကျွန်သီးလှူသည်ဟု ကျောက်ရေးဆရာတို့ ဆိုကုန်သည်။"-ဟူ၍ ကျောက်စာ အထောက်အထားဖြင့် ဆိုခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် ဦးထွန်းညို၏အားနည်းချက်မှာ ကျောက်စာကို ကိုးကားရာ၌ ကျောက်စာစာရင်းကို အတိအကျမဖော်ပြသဖြင့် လေ့လာသူတို့အတွက် အခက်တွေ့စေသည်။ ယင်းအားနည်းချက်ကလွဲလျှင် ဦးထွန်းညိုသည် ခေတ်ဟောင်းရာဇဝင်ဆရာများအနက် သမိုင်းရေးသားရာတွင် စာ၏တန်ဖိုးကို ပထမဦးဆုံးသိရှိသူအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ရမည် ဖြစ်သည်။

ဦးထွန်းညိုသည် ရာဇဝင်သစ်ကို ရေးသားရာတွင် ခေတ်ပြိုင် ပျို့၊ ကဗျာ၊ ဧချင်းများကိုလည်း သက်ဆိုင်သည့်အခန်းများတွင် ကိုးကားဖော်ပြခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် မင်းတရားရွှေထီး ပြည်မြို့ကို လုပ်ကြံသည့်အခန်းတွင် ပြည်ဘုရင်ဘက်က အုန်းပေါင်စော်ဘွား စစ်ကူလာကြောင်းကို "အုန်းပေါင်စော်ဘွား၊ ဝပ်လျားဦးတိုက်၊ ခေါင်းဖြင့်ဆိုက်၏၊ ကျော်လှိုက်ဆူဝေ၊ ကျွန်းသပြေထက်၊ ပရမေသီရိ၊ ရွှန်းရွှန်းညီသား၊ နရပတိစောထီး ရှင့်ဦးရီး။"-ဟူ၍ မင်းတရားရွှေထီးမယ်တော်ဧချင်းမှ ကိုးကားဖော်ပြခဲ့သည်။

ဦးထွန်းညိုသည် ရှေးစကားပင်ဖြစ်သော်လည်း အသွားအလာမညီညွတ်လျှင် ဖော်ထုတ်ဝေဖန်လေ့ ရှိသည်။ သာဓကအားဖြင့်- မင်းကြီးစွာစော်ကဲ၏အနွယ်ကို ဖော်ပြရာ၌ ဦးကုလားနှင့် ပဒေသရာဇာ၏အမှားများကို "ထိုသို့ ရာဇဝင်ဆရာကြီးတို့ အဆိုရှိသည်ကိုလိုက်

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၍ စာဆိုပဒေသရာဇာလည်း အထောက်အထားမရှိ၊ ဟံသာဝတီရောက်မင်းတရားသမီးတော် မင်းရတနာချေင်းတွင် 'ကျော်စွာသည်းချာ၊ ဆင်းသူဇာနှင့်၊ ဆင်းဝါလှခြင်း၊ တောင်တွင်း ရွှေမြေ၊ နေသည်ထင်ရှား၊ သူကောင်းသားလျှင်၊ ခေါင်းပါးတဏှာ၊ ရှင်ဖြစ်ရာက၊ ဝါသနာထုံ၊ ကံဟောင်း ကြုံ၍၊' စသည်ဖြင့် ထပ်၍ အမှားစပ်ဆိုမိလေသည်။ ထိုသို့အမှားဆိုသည်ကိုပင် အမှန်ထင်မှတ် ကြ၍ ပဒေသရာဇာသည် ဆရာကြီးဖြစ်ပေသည်ဟု စွဲလမ်းမိရာ မပစ်မပယ် ယူမှားကြသည်ကား အဝတစ်မြို့လုံးပင်တည်း။'-ဟု ပြတ်သားစွာ ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။

ထိုသို့ လက်ခံနိုင်ဖွယ်မရှိသော အကြောင်းအရာများကို တွေ့ရှိသောအခါ ဦးထွန်းညို သည် မည်မျှ အတိုက်အခံများပါစေ ဖော်ထုတ်လေ့ရှိသောကြောင့် သူကွယ်လွန်ပြီးနောက်ပိုင်း တွင် သူ့ကို ဝိုင်းပယ်ကြသည်။ မှန်နန်းမဟာရာဇဝင်တော်ကြီးကို ရေးသားသောအခါ ပညာရှိများ အစုံအလင်ပါဝင်သည်။ သို့ရာတွင် ဗဒုံမင်းလက်ထက်အကြောင်းကို မှတ်တမ်း တင်သောအခါ ဦးထွန်းညိုအကြောင်းကို လုံးဝဖျောက်ထားကြသည်။

ဦးထွန်းညိုသည် ရဲဝံ့သည်၊ ပြတ်သားသည်၊ မှန်ရာကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ဆိုရဲသော သတ္တိရှိသူ ဖြစ်သည်။ သူ၏ကျော်ကြားသော 'တွင်းသင်းမဟာရာဇဝင်သစ်' တွင် ဤအဆိုပြုချက်ကို ထင်ထင်ရှားရှားတွေ့မြင်ရသည်။

'ရာဇဝင်သစ်ကို ဘုရင့်အမိန့်တော်အရ ရေးသားသော်လည်း နောင်မင်းများက အသိအမှတ်ပြုသောရာဇဝင် မဟုတ်ပေ။ ရာဇဝင်သစ်သည် ကျောက်စာနှင့် ခေတ်စာပေများကို ကိုးကားဖော်ပြသောကြောင့် မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင်လည်း အရေးကြီးသော အထောက် အထားတစ်ခု ဖြစ်လာသည်။ ဤအဖိုးတန်လှသောရာဇဝင်သစ်ကား ပေမူအဖြစ် နှစ်အတန် ကြာ ပုံမနှိပ်ဖြစ်ခဲ့ပေ။ ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင်မှ ဦးမြင့်ဆွေတည်းဖြတ်ပြီး မရှိမဒေသမင်းဆက်မှ ပထမ အင်းဝခေတ်အထိပါဝင်သော တွင်းသင်းမဟာရာဇဝင်သစ် ပထမတွဲကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ နိုင်ခဲ့သည်။ မကြာမီမှာပင် သမိုင်းပါမောက္ခ ဆရာကြီးဒေါက်တာသန်းထွန်း၏ ကြီးကြပ်မှုဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သမိုင်းဌာန မဟာဝိဇ္ဇာကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ် ၂ ဦးတည်းဖြတ်သော 'တွင်းသင်း ရာဇဝင်သစ် ဒုတိယတွဲနှင့် တတိယတွဲ' ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဒုတိယတွဲမှာ တောင်ငူခေတ်၊ တတိယတွဲမှာ ညောင်ရမ်းခေတ်တို့ ပါဝင်သည်။

တွင်းသင်းရာဇဝင်သစ်ကို အတွဲလိုက်သာ ထုတ်ဝေခဲ့ဖူးပြီး ၃ တွဲလုံး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ခဲ့ခြင်း မရှိသေးပါ။ ယခုအခါတွင် ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်က ဦးရွှေသိမ်းမင်း၏ကျေးဇူး ကြောင့် 'တွင်းသင်းရာဇဝင်သစ် ၃ တွဲလုံး'ကို တစ်အုပ်တည်းဖြင့် ဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်တော့မည် ဖြစ်သည်။ 'တွင်းသင်းရာဇဝင်သစ်'သည် နိုင်ငံ့သမိုင်းနှင့် မြန်မာစာပေသမိုင်းအတွက် ယုံကြည်စိတ်ချစွာ အထောက်အထားပြုလောက်သည့် ရာဇဝင်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ကြိုဆိုလိုက်ရပါသည်။

ဒေါက်တာကျော်ဝင်း
ပါမောက္ခ၊ ဌာနမှူး (ငြိမ်း)
သမိုင်းဌာန၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တွင်းသင်းဝန်ကြီး ‘မဟာရာဇဝင်သစ်’

‘ရတနာ ၃ ပါးတို့အား ရှိခိုးပြီး၍ ရှေးပညာရှိတို့စီရင်ခဲ့သော ရာဇဝင်ကျမ်းတို့၌ ကျောက်စာ, သံပိုင်း စသည်တို့နှင့်မညီ ပျက်စီးယိုယွင်း မသန့်မရှင်းရှိသည်ကို ငါတို့ ရွှေနန်းသခင် ဆင်ဖြူများရှင်မင်းတရား[၁] သည် မြင်တော်မူ၍၊ “ကျောက်စာ, သံပိုင်း စသည်နှင့်ညီညွတ်အောင် မဟာစည်သူ ရာဇဝင်သစ်ထိုးဘိ။”-ဟု အမိန့်တော်ရှိ၍၊ ‘ကျောက်စာ, သံပိုင်း စသည်တို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆင်ခြင်၍ ယခုအခါ ရာဇဝင်သစ်ထိုးပေအံ့။’-ဆိုသည့် ပဋိညာဉ်စကားအရ၊ ဤမဟာရာဇဝင်သစ်သည် ‘မင်းမိန့်ဖြင့်ရေးရသော ရာဇဝင်ကျမ်း’-ဟု ဆိုစရာရှိပေသည်။ ထိုအခါ- ရှေးနှစ် ၄-၅ဝ မျှက ပြုစုထားပြီးသော ‘ဦးကုလား၏ မဟာရာဇဝင်ကြီး, ရာဇဝင်လတ်တို့ကို လက်ရင်းထားကာ ပြုစုထားသည်။’-ဟု သုံးသပ်မိပြန်သည်။

ဦးကုလား-ရာဇဝင်လတ်မှာကဲ့သို့ပင် ရှင်သံကို၏ မင်းရဲဒိဗ္ဗချင်းကို အတော်များများ ကိုးကားပြထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ဦးကုလား-ရာဇဝင်လတ်ပါ ချင်းစာကိုယ်များ, တွင်းသင်းဝန်မင်း ရာဇဝင်သစ်ပါ ချင်းစာကိုယ်များသည် ချင်းပေါင်း ၁၂ စောင်ပါ ချင်းစာကိုယ်များနှင့် အပိုအလို အလွဲလေးများရှိသည်ကို တွေ့ရပါသဖြင့် ချင်းလေ့လာသူတို့အတွက် နှိုင်းဆဖို့ရာ အခွင့်ကောင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

‘နဂါးနှင့်နေ’ချီရတုကို နဝဒေးကြီး၏ ရတုအဖြစ် သိမှတ်ထားကြရာ၊ ယခုတွင်းသင်းဝန်ကြီး၏ မဟာရာဇဝင်သစ်၌ ‘နတ်ရှင်နောင်၏ ရတုဖြစ်ကြောင်း’ ကို အသေအချာရှင်းပြထားပါသည်။ ရတုရေးဖွဲ့ရခြင်း ရည်ရွယ်ချက်နှင့်တကွ ရတုစာသားများ၏အနက်ကိုပါ ဖွင့်ရှင်းပြထားပါသည်။ ထိုခေတ်အခါကမူ ‘ဇင်းမယ်မိဖုရား’အဖြစ် ယူဆထားကြသည်ကိုပါ ငြင်းဆိုပြထားပါသည်။ မြန်မာစာပေအတွက် တန်ဖိုးရှိလှသော ရှင်းပြချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

‘တွင်းသင်းဝန်ကြီး ရာဇဝင်သစ် (တွင်းသင်းရာဇဝင်သစ်)’ ဟု အသိများ အမှတ်များ အရေးများ အပြောများကြသော်လည်း၊ ရာဇဝင်ကျမ်းအတွဲ ၁၃ တွဲစလုံး၌ ၁ တွဲ-၁ တွဲပြီးဆုံးတိုင်း ‘မဟာရာဇဝင်သစ် ပဌမတွဲ’, ‘မဟာရာဇဝင်သစ် ဒုတိယတွဲ’ ဟူ၍ ‘မဟာ’ စကားလုံးကို စွဲသုံးသွားပါသည်။ ပေရေးကူးပွားသူ (ကျောင်းစာရေး) ကလည်း ‘သက္ကရာဇ် ၁၁၆၄ ခု. တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၈ ရက်နေ့ နေ့ ၃ ချက်တီးကျော်အချိန်တွင် ‘မဟာရာဇဝင်သစ်’ကို ရေးကူး၍ပြီးသည်။’-ဟု ‘မဟာ’ တပ်ကာ မှတ်တမ်းပြုခဲ့ပါသည်။

၁။ ‘ဗဒုံမင်း’ ခေါ် ‘ဘိုးတော်ဘုရား’။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဦးမြင့်ဆွေကမူ 'တွင်းသင်းမြန်မာရာဇဝင်သစ်-ပထမတွဲ'-ဟု 'မဟာ' မတပ်ဘဲ 'မြန်မာ' တပ်ကာသုံးပြီး၊ ဦးကျော်ဝင်းကမူ 'မဟာရာဇဝင်သစ်-တောင်ငူဆက်'၊ ဦးသိန်းလှိုင်ကလည်း 'မဟာရာဇဝင်သစ် -ညောင်ရမ်းဆက်'-ဟု 'မဟာ' တပ်၍ ပုံနှိပ်မူ ပြုခဲ့ကြပါသည်။

***

တွင်းသင်းဝန်ကြီး၏ မဟာရာဇဝင်သစ်ကို ၃ ပိုင်းခွဲကာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ကြပါသည်။

၁။ **'တွင်းသင်းမြန်မာရာဇဝင်သစ်'**
'မဇ္ဈိမဒေသမင်းဆက်' မှသည် 'ပထမအင်းဝမင်းဆက်, ပြည်မင်းဆက်, တောင်ငူမင်းဆက်' အထိကို ၁ အုပ်။ ဦးမြင့်ဆွေမူပါ ဖြစ်ပါသည်။
ပထမအကြိမ် - ၁၉၆၈ ခု-မင်းရာဇာစာအုပ်တိုက်။
ဒုတိယအကြိမ် - ၂၀၁၂ ခု-ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်။

၂။ **'မဟာရာဇဝင်သစ် (တောင်ငူဆက်)'**
တောင်ငူဆက် ၁ ဆက်လုံးကို ၁ အုပ်။ ဦးကျော်ဝင်း (ဒေါက်တာကျော်ဝင်း-သမိုင်းပါမောက္ခ-ငြိမ်း) တည်းသည်။
ပထမအကြိမ်- ၁၉၉၈ ခုနှစ်-မြတ်မိခင် မြန်မာမှုစာပေများ ပြန်လည်ဖော်ထုတ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရေးအဖွဲ့။
ဒုတိယအကြိမ်- ၂၀၀၇ ခုနှစ်-အားမာန်သစ်စာပေ။

၃။ ညောင်ရမ်းမင်းဆက် ၁၁ ဆက်လုံးကို ၁ အုပ်။ ဦးသိန်းလှိုင် တည်းသည်။
မဟာရာဇဝင်သစ် (ညောင်ရမ်းဆက်)
ပထမအကြိမ်- ၁၉၉၇ ခုနှစ်-မြတ်မိခင် မြန်မာမှုစာပေများ ပြန်လည်ဖော်ထုတ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရေးအဖွဲ့။
ဒုတိယအကြိမ်- ၂၀၁၂ ခု-ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်။

***

ယခုပုံနှိပ်မူသည် ဆရာကြီးဦးမြင့်ဆွေတည်းမူနှင့် ပေရေးတူသောမူဖြစ်ပြီး၊ ဆရာကြီး ဦးကျော်ဝင်း၊ ဆရာကြီး ဦးသိန်းလှိုင်တို့မူနှင့် သတ်ပုံသတ်ညွှန်းကွဲသည်များသာ ရှိပါသည်။ ဝါကျများ၊ အကြောင်းအရာအချက်လက်များမှာ မကွဲလွဲပါ။

ယခုပုံနှိပ်ဖို့ ပြင်ဆင်ရာ၌ ကွယ်လွန်သူ ဆရာကြီးဦးညွှန့်မောင်ရှာပေးခဲ့သောမူ (တွင်းသင်းရာဇဝင်၊ တဗစမူ-၆၃၀၂)၊ ဆရာကြီး ဒေါက်တာကျော်ဝင်းပေးသော ပေကူးလက်ရေးမူတို့ကို လက်ရင်းထားပါသည်။ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီးသော ဆရာကြီး ၃ ဦး လုံး၏မူကို အကိုးအကားပြုကာ စိစစ်ခင်းကျင်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဒေါက်တာကျော်ဝင်းပေးသော ပေကူးမှုသည် ဆရာကြီးတို့ထုတ်ဝေခဲ့သော တောင်ငူဆက်, ညောင်ရမ်းဆက် စာအုပ်မူနှင့် သတ်ပုံသတ်ညွှန်းအချို့ မတူသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပေပွားမူမတူခြင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

***

မြန်မာနိုင်ငံသုတေသနအသင်းအနေဖြင့် ၁၉၄၀ မတိုင်ခင်ကတည်းက "တွင်းသင်းတိုက်ဝန် ရာဇဝင်သစ်" ကို ဆရာကြီးဦးလှအောင်-ပါဠိ-မြန်မာကထိက-ရန်ကုန်ယူနီဗာစီတီကောလိပ်က တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အခြေအနေကြောင့် မထုတ်ဖြစ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ယခု အစအဆုံး တစုတစည်းတည်း ထုတ်ဝေဖြစ်ခဲ့သည့်အတွက် ကူညီအားပေးကြသော ဆရာကြီး ဒေါက်တာကျော်ဝင်းနှင့်တကွသော ဆရာကြီးများ၊ ဝယ်ယူအားပေးဖတ်ရှုကြသော စာဖတ်ပရိသတ်များ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်များ ဗဟိုစာကြည့်တိုက်မှူး၊ ပေစာဌာနစိတ်မှူး၊ စိတ်ရှည်စွာ ကွန်ပျူတာ စာစီပေး, အက္ခရာစဉ်ညွှန်း ကောက်ပေးသော ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်ဝန်ထမ်းများကို ကျေးဇူးအထူးတင်ပါသည်။

အားလုံးသို့ ကောင်းသောချစ်ခြင်းများဖြင့်
ကိုရွှေသိမ်းမင်း

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တွင်းသင်းဝန်ကြီး ဦးထွန်းညို စာစုစာရင်း

သက္ကရာဇ် ၁၀၈၈ ခု ညောင်ရမ်း ၁၀ ဆက်မြောက် တနင်္ဂနွေမင်းလက်ထက်တွင် မောင်းထောင်ရွာမတွင် မွေးသည်။

ငယ်မည် 'မောင်ထွန်းညို'။ ရဟန်းအမည် 'ရှင်လင်္ကာသာရ'။

စိန္တကျော်သူဦးဩ၏ဦးရီးတော် ဖြစ်သည်။

ရတနာသိင်္ဃမြို့တွင် ရဟန်းဘဝဖြင့်

- မနုဝဏ္ဏနာဓမ္မသတ်လင်္ကာ။
- တကျိပ်လျော်သူတမ်း ဓမ္မလင်္ကာ။
- ငရဲမင်းပျို့။
- ဝိဘင်္ဂနှင့်ဌပိတခွဲထားသတ်ပုံ။
- မုဒုလက္ခဏပျို့။
- မဟော်ကျေးသားခန်းပျို့။-တို့ကို ပြုစုခဲ့သည်။

နောက် လူထွက်ပြီး

- ဗဒုံမင်း အိမ်နိမ့်စံစဉ် ဆရာအဖြစ်ထမ်းရွက်ရဖြင့် 'ဆရာကြီး ဦးထွန်းညို' တွင်သည်။
- ဗဒုံမင်းအတွက် 'မနုရင်းဓမ္မသတ်လင်္ကာ' ကို ရေးဆက်ခဲ့သည်။
- ဇယဒိသပျို့။
- ဘလ္လာတိယပျို့။
- ဝိဓူရပျို့။
- ဝေဿန္တရာပျို့။
- ဇနကပျို့။
- အာနန္ဒာငိုချင်းပျို့။
- မဟော်ဥမင်ခန်းပျို့။-များကို ပြုစုခဲ့ပါသည်။

- မင်္ဂလာအောင်ပွဲတော် ရဲရည်တက်မော်ကွန်း။
- အမရပူရရွှေနန်းတည်မော်ကွန်း။
- ပုဏ္ဏာရိကဆင်တော်မော်ကွန်း။
- ဝရသေတဂီရိဆင်တော်မော်ကွန်း။
- အရေးတော်မော်ကွန်း။
- မိထိလာကန်တော်ဘွဲ့မော်ကွန်း။-စသည့် မော်ကွန်း ၆ ခု ပြုစုခဲ့ပါသည်။

'တွင်းသင်းဝန်မင်း မဟာစည်သူ' အမည်ဖြင့် ပိုဒ်စုံရတု ၉ ပုဒ် တွေ့ရသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ပထမပိုင်း

ကျမ်းဦးဂါထာအဖွင့်

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁- 'မဟာဝံသံဇိနံနတွာ၊ ဓမ္မရာဇံသုဒေသိတံ။
ဓမ္မံမောဟပိစံသန္တံ၊ သုခေတ္တံသံဃမုတ္တမံ။ ။'

၂- 'ရာဇဝံသံပဝက္ခာမိ၊ ပေါရာဏရာဇိဝံသကော။
ကိဉ္စာပျတ္ထိပိတတ္ထေဝ၊ ကိဉ္စိကိဉ္စိအယုတ္တကံ။ ။'

၃- 'တသ္မာအမှံမဟာရညော၊ အနုယောဂံသမာဒိယ၊
ပုဗ္ဗသေလက္ခရာဒီဟိ၊ သံသန္ဒေန္တောပကာသယံ။ ။'

၄- 'အဝုတ္တဥ္စသမာသေန၊ ရဇိသံရာဇဝံသကံ။
တံနုပေက္ခတုရာဇိန္ဒော၊ ဝရသေတိဘာသာမိကော။ ။'

၁- 'အဟံ၊ ငါသည်။ ရာဇဝံသံ၊ မဟာသမ္မတစသော အသင်္ချိခတ္တိမင်းမြတ်တို့၏အနွယ်ဖြစ်တော်မူထသော။ ဓမ္မရာဇံ၊ တရားမင်းဖြစ်တော်မူသော။ ဇိနဥ္စ၊ မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း။ သုဒေသိတံ၊ အာဒိကလျာဏစသောအားဖြင့် ကောင်းစွာဟောတော်မူအပ်ထသော။ မောဟပိမံသန္တံ၊ အဝိဇ္ဇာမောဟကို ပယ်ဖျောက် ဖျက်ဆီးတော်မူတတ်ထသော။ ဓမ္မဥ္စ၊ ၁၀ ပါးသောတရားတော်ကိုလည်းကောင်း။ သုခေတ္တံ၊ ကောင်းမှု၏ စိုက်ပျိုးရာဖြစ်၍ လယ်မြေကောင်းသဖွယ်ဖြစ်တော်မူထသော။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော ကျော်စောသော ကလျာဏ ပုထုဇဉ်တို့ထက် အထူးသဖြင့်ကျော်စောသော နုတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာမောဟရှိတော်မူထသော။ သံဃဥ္စ၊ အရိယာသံဃာတော်ကိုလည်းကောင်း။ နတွာ-နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။

၂- 'နတွာ၊ ရှိခိုးဦး[၁] ၍။ ရာဇဝံသံ၊ ရာဇဝင်ကျမ်းကို။ ပဝက္ခာမိ၊ အပြားအားဖြင့် ပြဆိုပေအံ့။ ဟိ၊ ထိုစကား သင့်၏။ ပေါရာဏရာဇဝံသကော၊ ရှေးပညာရှိတို့ပြုသော ရာဇဝင်ကျမ်းသည်။ ကိဉ္စာပိစိ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ကားရှိ၏ရှင့်။ အထာပိ၊ ထိုသို့ရှိငြားသော်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထိုရှေးပညာရှိတို့ပြုသော ရာဇဝင်ကျမ်း၌ပင်လျှင်။ ကိဉ္စိကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်းစိုးစဉ်းသောအရာသည်။ အယုတ္တကံ၊ ကျောက်စာ, သံပိုင်း စသည်နှင့် မသင့်မလျော်လေ။

၃- 'တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အမှံမဟာရညော၊ ငါတို့သခင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး၏။ အနုယောဂံ၊ တိုက်တွန်းတော်မူခြင်းကို။ သမာဒိယ၊ ကောင်းစွာ ဦးထိပ်ထက်ဆင်ရွက်၍။ ပုဗ္ဗသေလက္ခရာဒီဟိ၊ ရှေးကျောက်စာ, သံပိုင်း, ခေါင်း, မော်ကွန်းစသည်တို့နှင့်။ သံသန္ဒေန္တော၊ နှီးနှောညှိညွတ်လျက်။

၁။ ဦး = ပြီးစီးသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၄- 'အဂုတ္တဥ္စ၊ ရာဇဝင်ကျမ်းတို့၌ မဆိုမမိန့်လေသေးသော မင်းတို့စဉ်ဆက်ရာဇဝင်ကို လည်း။ ပံကာသယံ-ပကာသယန္တော၊ ထင်ရှားပြလျက်။ သမာသေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ရာဇဝံသကံ၊ ရာဇဝင်ကျမ်းကို။ ရဇိသံရဇိယာမိ၊ စီရင်ပေအံ့။ တံရာဇဝံသကံ၊ ထိုရာဇဝင်ကျမ်းကို။ ဝရသောတိအသာမိကော၊ မြတ်သောဆင်ဖြူများရှင် ဖြစ်တော်မူသော။ ရာဇိန္ဒော၊ ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးသည်။ အနုပေက္ခတု၊ ရှုတော်မူစေသတည်း။'

ရတနာ ၃ ပါးတို့အား ရှိခိုးပြီး၍ ရှေးပညာရှိတို့စီရင်ခဲ့သော ရာဇဝင်ကျမ်းတို့၌ ကျောက်စာ၊ သံပိုင်းစသည်တို့နှင့် မညီ၊ ပျက်စီးယိုယွင်း မသန့်မရှင်းရှိသည်ကို ငါတို့ရွှေနန်းသခင်ဆင်ဖြူများရှင်မင်း တရားသည် မြင်တော်မူ၍၊ 'ကျောက်စာ၊ သံပိုင်းစသည်နှင့် ညီညွတ်အောင် မဟာစည်သူ ရာဇဝင်သစ် ထိုးဘိ။'-ဟု အမိန့်တော်ရှိ၍ ကျောက်စာ၊ သံပိုင်းစသည်တို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆင်ခြင်၍ ယခုအခါ ရာဇဝင်သစ်ထိုး ပေအံ့။

မဇ္ဈိမဒေသ မင်းဆက်အစဉ်

မဟာကပ်ဖြစ်သော ၁ ကမ္ဘာတွင် သံဝဋ္ဋ၊ သံဝဋ္ဋဌာယီ၊ ဝိဝဋ္ဋ၊ ဝိဝဋ္ဋဌာယီ-ဟူ၍ အသင်္ချေယျ ၄ ကပ်ရှိသည်။ ထို ၄ ကပ်တို့တွင်

- ကမ္ဘာပျက်မိုးရွာသည်မှစ၍ မီးလျှံစဲသည်တိုင်အောင် ပျက်စီးဆဲဖြစ်သော 'သံဝဋ္ဋကပ်' မည်၏။
- မီးလျှံစဲသည်မှစ၍ ကမ္ဘာပြုမိုးရွာသည်တိုင်အောင် ပျက်ဆီးပြီးဖြစ်သော 'သံဝဋ္ဋဌာယီကပ်' မည်၏။
- ကမ္ဘာပြုမိုးရွာသည်မှစ၍ နေ၊လပေါ်သည်တိုင်အောင်သောကာလသည် တည်ဆဲဖြစ်သော 'ဝိဝဋ္ဋကပ်' မည်၏။
- နေ၊လပေါ်သည်မှစ၍ တစ်ဖန် ကမ္ဘာပျက်မိုးရွာသည်တိုင်အောင်သောကာလသည် 'ဝိဝဋ္ဋဌာယီကပ်' မည်၏။

ဤအသင်္ချေယျ ၄ ကပ်ကိုပေါင်းသော် 'မဟာကပ်' ဟူသောကမ္ဘာ ဖြစ်၏။

ဤအသင်္ချေယျ ၄ ကပ်သည်ကား ကာလအပိုင်းအခြားအားဖြင့် အညီအမျှချည်းတည်း။

ထိုအသင်္ချေယျ ၄ ကပ်တို့တွင်

- ဝိဝဋ္ဋဌာယီဖြစ်သော အသင်္ချေယျကပ်၌ အန္တရကပ် ၆၄ ကပ်ဖြစ်၏။ 'အသို့ဖြစ်သနည်း' ဟူမူကား အသက် ၁၀ နှစ်တမ်းနေသောသူ၏သား အနှစ် ၂၀။ နှစ် ၂၀ နေသောသူ၏သား အနှစ် ၄၀။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် နှစ်အသင်္ချေတိုင်အောင်တက်၍ တစ်ဖန်-နှစ်အသင်္ချေမှသည် အစဉ်အတိုင်းဆုတ်ခဲ့ ပြန်၍ အသက် ၁၀ နှစ်တမ်းသို့ ရောက်သောကာလသည် '၁ ခုသောအန္တရကပ်' မည်၏။ ဤသို့သော နည်းဖြင့် ဆုတ်တုံ-တက်တုံ ၆၄ ကပ်ဖြစ်သတည်း။

အန္တရကပ် ၁ ကပ်-၁ ကပ်တွင် မဟာသမ္မတ ၁ ယောက်-၁ ယောက်စီဖြစ်၍ မဟာသမ္မတ မင်းပေါင်း ၆ ကျိပ် ၄ ယောက်ဖြစ်သတည်း။ ထို ၆ ကျိပ် ၄ ယောက်သော မဟာသမ္မတမင်းတို့တွင် ၁ ကျိပ် ၁ ယောက်သော် မဟာသမ္မတမင်းဖြစ်ပြီး၍၊ ၅ ကျိပ် ၃ ယောက်သော မဟာသမ္မတမင်းတို့သည် 'နောက်၌ဖြစ်လတ္တံ့'-ဟု ကျမ်းဂန်အရာ၌ လိမ္မာတော်မူကုန်သောဆရာမြတ်တို့သည် ယုတ္တာယုတ္တိ ပါဠိ အာဂုံလာသည်ကို ထောက်ရှု၍ ဆိုတော်မူကုန်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၁- မဟာသမ္မတမင်းမှစ၍ ၂ ကျိပ် ၈ ယောက်သောမင်းတို့သည် အသက်အသချေ်နေကုန်၏။ 'ကုသဝတီ, ရာဇဂြိုဟ်, မိဓိလာ' ဟူသောမင်းနေပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၂- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် အစ္စိမမင်း[1]၏သားမြေးဖြစ်သော ၁၀၀ မျှလောက်သောမင်းတို့သည် ကုသဝတီပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၃- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် အရိန္ဒမမင်း၏သားမြေး ၅ ကျိပ် ၆ ယောက်တို့သည် အယုဇ္ဈပူရပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၄- ထိုမင်း၏အဆုံးစွန် ဒုဗ္ဗသဟမင်း[2]၏သားမြေး ၆ ကျိပ်တို့သည် ဗာရာဏသီပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၅- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် အဇိတသေနမင်း၏သားမြေး ၈ သောင်း ၄ ထောင်တို့သည် ကပိလပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၆- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် ဗြဟ္မဒတ်မင်း၏သားမြေး ၃ ကျိပ် ၆ ယောက်သောမင်းတို့သည် တတ္တိ ပူရပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၇- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် ကမ္ဗလဝံသမင်း၏သားမြေး ၃ ကျိပ် ၂ ယောက်တို့သည် ဧကစက္ခုပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၈- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် သူရိန္ဒေဝမင်း[3]၏သားမြေး ၂ ကျိပ် ၈ ယောက်တို့သည် ဝဇိရမုတ္တပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၉- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် သာဓိနမင်း၏သားမြေး ၂ ကျိပ် ၈ ယောက်သောမင်းတို့သည် မဓုရပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၁၀- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် ဓမ္မဂုတ္တမင်း၏သားမြေး ၁ ကျိပ် ၈ ယောက်တို့သည် အရိဋ္ဌပူရပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၁၁- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် သပ္ပိမင်း[4]၏သားမြေး ၁ ကျိပ် ၇ ယောက်တို့သည် ဣန္ဒပဋ္ဌနဂိုရ်ပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၁၂- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် ဗြဟ္မဒေဝမင်း၏သားမြေး ၁ ကျိပ် ၅ ယောက်တို့သည် ဧကစက္ခုပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၁၃- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် ဗလဒတ္တမင်း၏သားမြေး ၁ ကျိပ် ၄ ယောက်တို့သည် ကောသမ္ဗိပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၁၄- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် ဟတ္ထိဒေဝမင်း၏သားမြေး ၉ ယောက်တို့သည် ကဏ္ဏကောစ္ဆိ[5]ပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၁၅- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် နရဒေဝမင်း၏သားမြေး ၇ ဆက်တို့သည် ရောဇပြည်[6]၌ မင်းမူကုန်၏။

၁၆- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် မဟိန္ဒမင်း၏သားမြေး ၁၂ ဆက်တို့သည် စမ္မာပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၁၇- ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် နာဂဒေဝမင်း၏သားမြေး ၂ ကျိပ် ၅ ယောက်တို့သည် မိဓိလာပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၁။ 'အစ္စိမမင်း'။
၂။ 'ဒုပ္ပသဟမင်း'။
၃။ ပုရိန္ဒမင်း။
၄။ သိပ္ပမင်း။
၅။ ကဏ္ဏကောစ္ဆပြည်။
၆။ ရောဇနပြည်။

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၁၈– ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် သမုဒ္ဒဒတ္တ[၁]မင်း၏သားမြေး ၂ ကျိပ် ၅ ယောက်တို့သည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၁၉– ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် ဒိဝါကရမင်း[၂]၏သားမြေး ၁ ကျိပ် ၂ ယောက်သောမင်းတို့သည် တက္ကသိုလ်ပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၂၀– ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် ကာလိသာရမင်း[၃]၏သားမြေး ၁ ကျိပ်တို့သည် ကုသိနာရုံပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၂၁– ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် သူရိန္ဒမင်း[၄]၏သားမြေး ၉ ယောက်တို့သည် မလိတ္တိယပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၂၂– ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် သာဂရဒေဝမင်း၏သား မဃဒေဝမင်း[၅]မှစ၍ နေမိမင်းတိုင် ၈ သောင်း ၄ ထောင်သောမင်းတို့သည် မိထိလာပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၂၃– နေမိမင်းကြီးသား ကာဠာရဇနကမင်းမှစ၍ ဥက္ကာကရာဇ်မင်းတိုင် ၈ သောင်း ၄ ထောင် ၁ ကျိပ် ၆ ယောက်သောမင်းတို့သည် ဗာရာဏသီပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

၂၄– ဥက္ကာကရာဇ်မင်းကြီးသား ဥက္ကာမုက္ခမင်းမှစ၍ ဘုရားလောင်းသိဒ္ဓတ်မင်းသားတိုင် ၈ သောင်း ၂ ထောင် ၁ ကျိပ် ၃ ယောက်သောမင်းတို့သည် ကပိလဝတ်ပြည်၌ မင်းမူကုန်၏။

ဤသို့လျှင် မဟာသမ္မတမင်းမှစ၍ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရတိုင် မင်းဆက်အပေါင်းကား ၃ သိန်း ၃ သောင်း ၅ ထောင် ၅ ရာ ၆ ကျိပ် ၉ ယောက်တည်း[၆]။ ။ သည်ကိုရည်၍–

'နိဗ္ဗာန်ရွှေဆိပ်၊ ဤကျွန်းထိပ်ထက်၊ ဖြူရိပ်ဖြန့်စ၊ သမ္မတနှင့်၊ ဝရမန္ဓာတ်၊ ဆက်လတ်ဝှန်းထိန်း၊ သုံးသိန်းသုံးသောင်း၊ လေးထောင့်ငါးရာ၊ တေဇာရန်နိုင်၊ ခြောက်ကျိပ်ကိုးယောက်၊'–ဟု မင်းရဲဒိဗ္ဗချင်း[၇]တွင် လက်ဆောင်ယူမှုုးရှင်သံကို စပ်ဆိုသည်။

ကပိလဝတ်ပြည်၌ မင်းဆက်အပေါင်းကား ဥက္ကာမုခမင်းမှစ၍ ဓေယျသေနမင်းတိုင် ၈ သောင်း ၂ ထောင် ၁ ကျိပ်ဖြစ်၏။ ။ သည်ကိုရည်၍ ဟတ္ထိပါလ[၈]တွင်

'မုန်နဂရ၊ ကပိလ၌၊ သကျဝံသာ၊ ဥက္ကာမုက္ခ၊ အစတည်ရှောင်း၊ ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင်၊ ကိုးယောက်နောင်ဝယ်၊ ရန်အောင်နရိန်၊ ဓေယျသိန်ဟု၊'

–အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ[၉] စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ပါရမီခန်း၌ကား ၉ ယောက်သောမင်းတို့ကိုချ၍ '၈ သောင်း ၂ ထောင်နောက် ဓေယျသေနမင်းဖြစ်သည်။'–ဟု ဦးဏသချာ[၁၀]အားဖြင့် အရှင်မဟာသီလဝံသ စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ဘုရားလောင်း ဘိုးတော် အဉ္ဇနမင်း သက္ကရာဇ် ၈၆၄၀ ကိုဖြို၍ အတို ၂ ခုထားသည်မှ ၆၇ ခု ဝါဆိုလပြည့်နေ့– ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေနေတော်မူသည်။ ၆၈ ခု ကဆုန်လပြည့်နေ့ ဖွားတော်မူသည်။ ၁၆ နှစ်တွင် နန်းတက်တော်မူသည်။ ၂၉ နှစ်တွင် တောထွက်တော်မူသည်။ သက်တော် ၈၀ ကဆုန်လပြည့်နေ့ နိဗ္ဗာန်ယူတော်မူသည်။

၁။ သမုဒ္ဒဒတ္တမင်း။
၂။ ဒီပင်္ကရမင်း။
၃။ တာလိသာရမင်း။
၄။ ပုရိန္ဒမင်း။
၅။ မဃဒေဝမင်း။
၆။ ၃၃၄၅၆၉ ယောက်။
၇။ ချေင်းပိုဒ်စဉ်–၂။
၈။ စတုဓမ္မသာရပျို့ (ကိုးခန်းပျို့) ပိုဒ်စဉ်–၂၉၆။
၉။ အရှင်မဟာသီလဝံသ–ဆို။
၁၀။ ဦးနသချာ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ရာဇဂြိုဟ်ပြည့်ရှင် ဘာဂီနေယျမင်းနှင့် ဘုရားသခင်ခမည်းတော်သုဒ္ဓေါဒနမင်း အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်သတည်း။

ဘာဂီနေယျမင်း၏သား ဗိမ္ဗိသာရမင်းနှင့် ဘုရားလောင်းလည်း အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်သတည်း။ ဗိမ္ဗိ သာရမင်းကား ဘုရားလောင်းအောက် ၅ နှစ်ငယ်၏။

အိမ်နိမ့် ၁၅, စည်းစိမ် ၅၂ နှစ်-သက်တော် ၆၇ နှစ်သော် သားတော်အဇာတသတ် အန္တရာယ် ပြု၍မင်းမူ၏။

အဇာတသတ်မင်း ဘုရားသခင်ကို ၈ နှစ် ဆည်းကပ်လိုက်ရ၏။ နိဗ္ဗာန်ယူတော်မူပြီးနောက်လည်း ၂၄ နှစ်, စည်းစိမ် ၃၂ နှစ်သော် သားတော်ဥဒယဘဒ္ဒလုပ်ကြံ၍ ၁၆ နှစ်၊ ဥဒယဘဒ္ဒကို သားတော်အနုရုဒ္ဓါ လုပ်ကြံ၍ မင်းမူသည်။ အနုရုဒ္ဓါကို သားတော်မုဏ္ဍလုပ်ကြံ၍ မင်းမူသည်။ ဤမင်း သား,အဖ မင်းမူသည် ၈ နှစ်။ မုဏ္ဍကို သားတော်နာဂဒါသလုပ်ကြံ၍ ၂၄ နှစ် မင်းမူ၏။

သာသနာတော် ၇၂ နှစ်ရောက်လတ်သော် အဖသတ်မင်းဆက်ကိုဖြတ်၍ လိစ္ဆဝီမင်းမျိုးဖြစ်သော သုသုနာဂအမတ်ကြီးကို ပြည်သူတို့မင်းမြှောက်ကုန်၏။ သုသုနာဂမင်းဖြစ်ပြီးလျှင် ဝေသာလီပြည်၌ မင်း၏ စည်းစိမ် ၈ နှစ် စံစားတော်မူ၏။ သားတော်ကာလာသောက မင်းစည်းစိမ် ၂၄ နှစ်တည်း။ ကာလာသောက မင်း နန်းထက် ၁၀နှစ်နေစေ၍ သာသနာတော်အနှစ် ၁၀၀ ပြည့်တွင် အရှင်မဟာယသအမှူးရှိသော ရဟန္တာ ၇၀၀ တို့သည် ၈ လတိုင်တိုင် ဒုတိယသင်္ဂါယနာ တင်တော်မူကုန်သည်။

ကာလာသောကမင်း၏သားတော် ဘဒ္ဒသေန, ကောရဏ္ဍဝဏ္ဏ, ပင်္ဂုရ[1], သပ္ပိယ[2], ဇာလိက, ဥသဘ[3], ကုဋ္ဌသ[4], ကောရဗ္ဗယ, နန္ဒိဝဍ္ဍန[5], ပဉ္စမက-ဟူသော ညီနောင် ၁ ကျိပ်တို့သည် အစဉ်အတိုင်း ၂၂ နှစ် မင်းမူကုန်၏။

ထိုမင်းတို့၏အဆုံးစွန် ပဉ္စမကမင်းကို ခိုးမှူးနန္ဒာလုပ်၍ 'ဥဂ္ဂသေနနန္ဒ' ဟူသောအမည်ခံ၍ မင်းမူလေ၏။ များမကြာ အနိစ္စရောက်၍၊ 'ပဏ္ဍုကာနန္ဒ, ပဏ္ဍုကတိသနန္ဒ, ဘူတပါလနန္ဒ, ကောတိသ နာဂနန္ဒ, ရသံဝိမိကနန္ဒ, ကောလိယနန္ဒ, ရဿနန္ဒ, ဓနနန္ဒ'-ဟူသောညီနောင် ၈ ယောက်တို့သည် အစဉ်အတိုင်း ၂၂ နှစ်မင်းမူကုန်၏။ အဆုံးစွန်ဓနနန္ဒမင်းကို စန္ဒကုတ္တ[6]လုပ်ကြံ၍ မင်းမူလေ၏။

စန္ဒကုတ္တမင်းကား သာကီဝင်မင်းမျိုးတည်း။ မိဖုရားလည်း သာကီဝင်မင်းသမီးတည်း။ စည်းစိမ် ၂၄ နှစ်ရှိလျှင် အနိစ္စရောက်၍ သားတော်ဗိန္ဒုသာရသည် သာကီဝင်မင်းသမီးဖြစ်သော ဓမ္မာမိဖုရားနှင့် မင်းမူ၏။ ဓမ္မာမိဖုရားတွင် အသောကမင်းသားနှင့် ညီတော်တိဿကို မြင်၏။ 'သုမန' စသော ၉ ကျိပ် ၉ ယောက်တို့ကား အမိကွဲသားတည်း။

အသောကမင်းသား အရွယ်သို့ရောက်လျှင် ယူဇနာ ၁၀၀ ကွာသောဥဇ္ဇေနီမြို့ကို ဂေါ့ူးစားထည့်၍[7] တက်သွားလေသော်၊ ခရီးအလတ်[8]တွင် ဝေဒိသကမြို့၌သာကီဝင်မင်းမျိုးဖြစ်သော ဝေဒိသကသူဌေးသမီး ကိုယူ၍ မိဖုရားမြှောက်၏။ ထိုနေ့၌ပင်လျှင် မဟိန္ဒမင်းသားကို ပဋိသန္ဓေယူတော်မူ၏။ ဝေဒိသကမိဖုရား တွင် မဟိန္ဒမင်းသားနှင့် သမီးတော်သင်္ဃမိတ္တာကို မြင်၏။

၁။ မဂုံရမင်း။
၂။ သဗ္ဗဥဟမင်း။ သမ္ဘိသမင်း။
၃။ ဥဏ္ဍာမင်း။ ဥဿဘမင်း။
၄။ သဥ္စယမင်း။ ကုဥ္စသမင်း။
၅။ နန္ဒိဝဒ္ဓနမင်း။
၆။ စန္ဒဂုတ္တ။ မဟာရာဇဝင်ကြီး၌ 'ဇာနက္ကပုဏ္ဏားလုပ်ကြံ၍'-ဟုဆို။ ဇာနက္ကပုဏ္ဏားကို လုပ်ကြံရန် စီစဉ်သူ၊ စန္ဒကုတ္တကား ကိုယ်တိုင် လုပ်ကြံရသူ။
၇။ 'အပိုင်စားပေး၍'-ဟုယူ။
၈။ ခရီးအလတ်=လမ်းခုလတ်တွင်။ လမ်းတွင်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဗိန္နုသာရမင်းကြီး ၂၈ နှစ်စေ့သောအခါ မထသောနာခြင်းသို့ရောက်၍ အကျိုးလိုသောအမတ်တစ်ယောက်လျှောက်လာသဖြင့် ဓမ္မသောကမင်းသား စစ်အင်္ဂါ ၄ ပါးနှင့်တကွ ဥဇ္ဇေနီပြည်မှချီလတ်၍၊ မိဖုရား၊ သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို ဝေဒိသကမြို့တော်မှာထားခဲ့၍ ပါတလိပုတ်ပြည်သို့ရောက်သည်နေ့ နောင်တော်သုမနမင်းသားကိုဖမ်း၍ ကွပ်တော်မူလျှင်၊ နောင်တော်မိဖုရားသုမနဒေဝီသည် ထွက်ပြေး၍ ဒွန်းစဏ္ဍား[၁] တို့ရွာ၌ ပညောင်ပင်၏အနီးတွင် နိဂြောဓမင်းသားကို ဖွား၏။

ဓမ္မာသောကမင်းကား တစ်မိဝမ်းခေါင်းအောင်းတော်မူဖက်ဖြစ်သော ညီတော်တိဿကိုထား၍၊ နောင်တော် ၉ ကျိပ် ၉ ယောက်ကိုအကုန်သတ်၍ ၄ နှစ်တိုင်တိုင် ပြည်ထဲရေးကိုသုတ်သင်ပြီးမှ သာသနာ တော် ၂၁၈ နှစ်[၂]စေ့သောအခါ အဘိသိက်သွန်းသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်၊ အထက် ၁ ယူဇနာ-အောက် ၁ ယူဇနာအာဏာချင်းလျက်[၃] ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းလုံးကိုပိုင်သောဧကရာဇ်အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ၏။

ဖျားကုန်သည်ဖြစ်သည်ကာလ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား သပိတ်တော်ပြည့်လျှမ်းယိုစီးအောင် ပျားရည် လှူခဲ့ဖူး၍၊ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလက်တော်ကို ပျားရည်စက်မလိမ်းကျံရအောင် ခေါင်းခုပုဆိုး[၄] လှူခဲ့ဖူးသော အသန္ဒိမိတ္တာမိဖုရားနှင့် အဘိသိက်ခံသည်။-ဟု မဟာရာဇဝင်ကျမ်းတို့၌ လာသည်။

ရာဇဝင်ကြီး[၅]၌ကား ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် ပိယဒဿီသတို့သားဖြစ်၍ ဘုရားသခင်အား မြေမှုန့်ဆွမ်းလှူသဖြင့်၊ 'နောင်အခါ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအလုံးကိုပိုင်သောဧကရာဇ် ဖြစ်လတ်မည်။ ၇ နှစ် ၇လ ၇ရက် အလှူကြီးပေးပြီးအဆုံး၌ သောတာပန်ဖြစ်၍ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လတ်မည်။'-ဗျာဒိတ်ထားတော်မူသည်ဆိုပြီးမှ၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အပါယ်လားမြဲမဟုတ်လျက် 'သေခါနီး၌ အမျက်ထွက်သောအားဖြင့် စပါးကြီးမြွေပြိတ္တာဖြစ်သည်။'-ဟု ဆိုလေသည်။

ဓမ္မသောကမင်းသားအား အိမ်ရှေ့ပေးကြောင်း၊ ပါတလိပုတ်ပြည်ကို သုမန စသော နောင်တော် ၉ ကျိပ် ၉ ယောက်ရလာကြောင်းကိုလည်း ဆိုလေသည်။ ။ အိမ်ရှေ့မင်း ဖြစ်တပြီးကား ယူဇနာ ၁၀၀ ကွာဝေးသည့် ဥဇ္ဇေနီမြို့မှာ နေရမည်မဟုတ်။ ဥဇ္ဇေနီမြို့ကရောက်သည့်နေ့- နောင်တော် သုမနကို ဖမ်း၍သတ်ကြောင်းကို ပါရာဇိကအဋ္ဌကထာတို့၌ လာသည်။

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌ 'အဇာတသတ်မင်းထားတော်မူသောဓာတ်တော်ကို ညွှန်ပြသော ရဟန်းကြီးကိုလည်း'ရဟန်းမိန်းမ၊ ဝိသကြံနတ်သားထားသော ယန္တရားသစ်ရုပ်ကိုလည်း 'ရောမဝိုင်းသားတို့ ဘူတဝါဟနအတွက်[၆]ဖြင့်ထားသည့်ယန္တရား'-ဟု ဆိုလေသည် ။ ။ ထိုကြောင့်- 'ရာဇဝင်ကြီး စကားကို သန္နိဋ္ဌာန်ကျ မမှတ်အပ်။'-ဟု ဆရာတို့မိန့်ကုန်သည်။

ဓမ္မာသောကမင်းကြီးကား နိဂြောဓသာမဏေနှင့် တွေ့သည့်နေ့မှသည် သာသနာတော်အပဖြစ်သော တိတ္ထိ ၆ သောင်းတို့ကိုပယ်၍၊ သာသနာ၌ ကြည်ညိုသောစိတ်ဖြင့် ရဟန်း ၆ သောင်းတို့ကို နေ့တိုင်း မပြတ်လုပ်ကျွေး၏။ ၈ သောင်း ၄ ထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာကိုရည်၍၊ ၈ သောင်း ၄ ထောင်သောမြို့တို့၌ ၈ သောင်း ၄ ထောင်သောစေတီတို့ဖြင့်တန်ဆာဆင်သော ကျောင်း ၈ သောင်း ၄ ထောင်တို့ကိုတည်

၁။ ဒွန်းစဏ္ဍား=သူတောင်းစား။ စဏ္ဍာလ။
၂။ ၃၂၆ ဘီစီ။
၃။ 'အာဏာပျံ့နှံ့လျက်', 'သက်ရောက်လျက်'-ဟုယူ။
၄။ ခေါင်းခုပုဆိုး=ဝန်ကိုရွက်ဆောင်ရာတွင် ခေါင်းပေါ်တင် ခုထားရသော အဝတ်ခွေ။
၅။ 'ဦးကုလားမဟာရာဇဝင်ကြီး'ကို ညွှန်းသည်။
၆။ သန္နိဋ္ဌာန်ကျ=ဆုံးဖြတ်ချက်။
သန္နိဋ္ဌာန်ကျ=အမှန်အကန်?။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တော်မူ၏။ ထိုစေတီ, ကျောင်းတို့ကိုလည်း ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ပြတော်မူသော လောကဝိဝရဏပြာဋိဟာ[၁] အာနုဘော်အားဖြင့် အသောကာရာမကျောင်းကနေလျက် တစ်ပြိုင်နက်မြင်ရသတည်း။

သာသနာတော် ၂၃၆ နှစ်[၂]ရောက်သော်အခါ၊ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ် အမှူးရှိသော ရဟန္တာ ၁၀၀၀ တို့သည် ၉ လတိုင်တိုင် တတိယသင်္ဂါယနာတင်တော်မူကြကုန်သည်။ သိန်းဃိုကျွန်းသို့ ဆောင်ယူလေသော မဟာဗောဓိတောင်ကိုင်းမှ တစ်လုံးသောအသီးကိုယူ၍ ဥယျာဉ်တော်၌ စိုက်ပျိုးသော ဗောဓိပင်သို့ အသန္ဓိမိတ္တာမိဖုရားမရှိသည်နောက် မပြတ်သွား၍ရှိခိုးပူဇော်သည်ကို တိဿရက္ခမိဖုရားသည် "ငါ့ထက် ဗောဓိပင်ကို မြတ်နိုးလေသည်။"-ဟု မိမိအဆင်း၌တပ်သောအားဖြင့်[၃] ငါးမန်းစွယ်ရိုက်၍ ဗောဓိပင် ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်လေ၏။

ဓမ္မာသောကမင်းကြီးကား အဘိသိက်မခံမီ ပြည်ထဲရေးကို သုတ်သင်သည် ၄ နှစ်, အဘိသိက် ခံပြီးမှ ၃၅ နှစ်-၂ ၃ ၃၉ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

ဤကား-အစဉ်အတိုင်း
မဟာသမ္မတမင်းမှစ၍
ဓမ္မာသောကမင်းတိုင်
မဇ္ဈိမဒေသတိုက်၌ဖြစ်သော မင်းတို့၏
အစဉ်စကား အမြွက်မျှသာတည်း။

၁။ 'ဗျာဒိတ်ဟာ'-ကို ပြင်ထည့်။ ပြာဋိဟာ = ဆန့်ကျင်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပယ်ရန်, ဆွဲဆောင်ရန် ပြသောတန်ခိုး။ လောကဝိဝရဏ = လောကကို ဖွင့်လှစ်ဖော်ပြခြင်း။ ဗျာဒိတ် = ဘုန်းရှိသောသူတို့၏ လေးနက်ခိုင်မြဲစွာ မြွက်ဟချက်စကား။
၂။ 'သာသနာနှစ် ၂၃၆ နှစ်'-ဟုယူ။ ၃၀၈ ဘီစီ။
၃။ 'မိမိ၏အလှဂုဏ်ကို မာန်တက်၍'-ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မြန်မာတိုင်းနိုင်ငံမင်းဆက်အစဉ်

မဇ္ဈိမဒေသ၌ မင်းဆက်အစဉ်ကိုပြပြီး၍ ယခုအခါ မြန်မာတိုင်းနိုင်ငံ၌ဖြစ်သော မင်းဆက်ရာဇဝင် အစဉ်ကို ဆိုပေအံ့။

မဇ္ဈိမဒေသတိုက်၏အရှေ့တောင်ယွန်း သာဝတ္ထိပြည်မှ ယူဇနာ ၁၈၀[1] ကွာသော သုနာပရန္တတိုင်း ဝါဏိဇဂါမရွာ၌ မဟာပုဏ်မထေရ်၊ ညီတော်စူလပုဏ်တို့သည် စန္ဒကူးနံ့သာကျောင်းဆောက်ပြီးလျှင် ဘုရားသခင်အားပင့်ဖိတ်၍ သာသနာအရှည်တည်မည်ကို မြင်တော်မူသဖြင့် သံဃာတော် ၅၀၀ နှင့် ပြာသာဒ် ယဉ် ၅၀၀ စီးလျက် သစ္စဗန္ဓရသေ့ကို ရဟန္တာဖြစ်စေပြီး၍ စန္ဒကူးကျောင်း၌ ၇ ရက်ပတ်လုံး ဈာန်၏ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူလျက် ၈ သောင်း ၄ ထောင်သော တိုင်းသူတိုင်းသားတို့အား တရားရည်မြိုက် တိုက်တော်မူခဲ့၍ သာဝတ္ထိသို့အပြန်တွင် နမ္မဒါနဂါးမင်းတောင်းပန်သဖြင့် နမ္မဒါမြစ်နား၌ ခြေတော်ရာ ၁ ဆူ၊ သစ္စဗန္ဓမထေရ်တောင်းပန်သဖြင့် သစ္စဗန္ဓတောင်ထိပ်၌ ခြေတော်ရာ ၁ ဆူ-ဤ ၂ ဆူသောခြေတော်စက်ကို နောင်အခါ သာသနာတော် အခွန့်ရှည်စွာတည်ရစ်မည်ကိုမြင်၍ ချတော်မူခဲ့သည်။

နောင်ဖြစ်လတ္တံ့သည့်ပြည်တို့ကို ဗျာဒိတ်ထားတော်မူလို၍၊ ညီတော်ရှင်အာနန္ဒာနှင့် ဖိုးဦးတောင်ထိပ်သို့ရောက်တော်မူသည်တွင် အရှေ့တောင်ယွန်းသို့ကြည့်တော်မူသော်၊ သမုဒ္ဒရာရေအပြင်ထက် နွားချေးခြောက် ပေါ်လောမျောသည်။ ပွေးငယ်တစ်ခုသည် ဘုရားသခင်အား ရှိခိုးပူဇော်သည်။ အကြောင်း ၂ ပါးကိုမြင်တော်မူ၍၊

"အာနန္ဒာ။ ငါမရှိနောက် သာသနာတော် ၁၀၁ နှစ် ရောက်လတ်သောခါ ဤအရပ်၌ ထန်ပြင်းစွာ မြေကြီးလှုပ်ခြင်း၊ ဘိုးဦးမော်အရပ်၌ အင်းကြီးပေါက်ခြင်း၊ စမုန့်မြစ်[2] ဖြစ်ခြင်း၊ ပုပ္ပားတောင် မြေမှစုန့်စုန့်တက်ခြင်း၊ သရေခေတ္တရာပြည်တည်ရာ ပင်လယ်ခန်းခြောက်ခြင်း-ဟူသောနိမိတ်ကြီး ၅ ပါး ထင်ရှားဖြစ်လတ္တံ့။

"ဤပွေးငယ်သည် 'ဒွတ္တပေါင်' ဟူသောအမည်ကိုခံ၍ ငါ၏သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်သောမင်း ဖြစ်လတ္တံ့။"-ဟု ဗျာဒိတ်ထားတော်မူပြီးလျှင် တောင်ထိပ်မှသက်ခဲ့၍၊ စကြံကြွတော်မူရာအရပ်ကိုလည်း 'စကြံကျွန်း' ဟု ယခုတိုင်အောင်တွင်၏။

သရေခေတ္တရာမင်းဆက်ကိုပြခြင်း

ထိုသို့ ဗျာဒိတ်ထားတော်မူခဲ့သည်နှင့်အညီ သရေခေတ္တရာပြည်ဖြစ်သောအကြောင်းကား ဤသို့တည်း။

ဘုရားသခင်ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသောနှစ်၌ သာသနာနှင့်ကောဇာ တစ်ချက်တည်းရှိအောင် အဇာတသတ်မင်းသည် အရှင်မဟာကဿပအား လျှောက်၍ သက္ကရာဇ် ၁၄၈ ခုကို ဖြိုတော်မူသည်။ ၁ ခုတည်းထားသော သက္ကရာဇ်မှစ၍ သာသနာတော်အနှစ် ၂၀ ရောက်သောအခါ၊ မြန်မာတိုင်းဖြစ်သော တကောင်းပြည်ကြီးကိုအစိုးရသော ဆင်ဖြူဆင်နီတို့၏အရှင် တကောင်းမင်းကြီးအနိစ္စရောက်သော်၊

၁။ 'ယူဇနာ ၁၂၀'-ပုံနှိပ်ပြီးမူ။

၂။ စမုန်မြစ်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း-သတိုးမင်းကြီး နန်းတက်၏။ နန်းတက် ၁၂ နှစ်ရှိသောခါ သားတော်မရှိသဖြင့် မိဖုရားမောင်တော်ကို အိမ်ရှေ့ပေးတော်မူ၏။ ၈ နှစ်ရှိလျှင် တကောင်းပြည်သို့ ဝက်ကြီးတစ်ခုရောက်လာ၍ ကျေးစွန်ရွာနားသားတို့ကို မသွားသာအောင်ဖျက်ဆီးသောကြောင့် ယောက်ဖတော်အိမ်ရှေ့မင်းကို ဖမ်းစိမ့်သောငှာ စေတော်မူ၏။ အိမ်ရှေ့မင်းလည်း ''ဝက်ကြီးမသေဘဲကို နေပြည်တော်သို့ ကျွန်ုပ်မပြန်ပြီ။''-ဟု လျှောက်ပြီးလျှင် လက်နက် ၅ ပါးစွဲလျက် ဝက်ကြီးရှိရာသို့သွားလေ၏။

အချို့သောရာဇဝင်မှာ 'တောကစားရာ ဝက်ကြီးနှင့်တွေ့သည်။'-ဟု ဆိုလေသည်။

ဝက်ကြီးလည်း ဘုန်းရှိသသူဖြစ်၍ ရန်ပြုခြင်းငှာမဝံ့ရကား၊ ရှမ်းပြည် မော့သို့ပြေးလေသဖြင့် ခြေရာအစဉ်မှီ၍[၁] လိုက်လေသော်၊ သေအံ့သောဘေးကိုကြောက်၍ တောင်ကြားတစ်ခုသို့ ပြေးဝင်လေသည့် အရပ်ကို 'ဝက်ဝင်' ဟု ယခုတိုင်အောင် တွင်၏။ ထိုမှသည် အနောက်တောင်သို့ပြေးလေ၏။ ဧရာဝတီမြစ်ကို ကူးလေ၏။ ထိုဝက်သည် အလွန်ကြီးလှသည်ဖြစ်၍ မြစ်ကိုဆင်းသောအခါ ဝမ်းပျဉ်းမျှ ရေမစွတ်ပေ။ ထို့ကြောင့်- ထိုအရပ်ကို 'ဝက်မစွတ်' ဟု ယခုတိုင် တွင်၏။

အချို့သောရာဇဝင်မှာ 'ပုဂံဝက်ကြီး'ဟု ဆိုလေသည်။ ပုဂံဝက်ကြီးကား ပုဂံတွင်ပင် ပျူမင်းမီး လေးနှင့်ခွင်း၍ သေဆုံးခြင်းသို့ရောက်သတည်း။

ထိုမှသည် သရေခေတ္တရာပြည်တည်ရာအနီး ကျွန်းတစ်ခုသို့ရောက်လေ၍ ဝက်ကြီးကို အောင်မြင်လေသော်၊ ထိုကျွန်းကိုလည်း 'ဝက်ထီးကျွန်း' ဟု ယခုတိုင်အောင် တွင်၏။ ဝက်ကိုအောင်မြင်ပြီးလျှင် 'ယခု ငါလာခဲ့သည့်ခရီးကား အလွန်ဝေးလှ၏။ တကောင်းပြည်သို့ပြန်၍ ဝက်သေလေသောအကြောင်းကို မင်းကြီးအားလျှောက်လေသော်လည်း မယုံပေရာ။ ယုံစိမ့်သောငှာ အစွယ်, မှင်ဆံ, ဝက်ခွာတို့ကို ဆောင်ယူပြသ၍ ယုံပါငြားသော်လည်း ပစ္စုပ္ပန်စီးပွားမျှသာဖြစ်သည်။ ငါလည်း အသက်အရွယ်တန်ပြီ။ တကောင်းသို့ပြန်၍ အိမ်ရှေ့မင်း၏စည်းစိမ်ကိုခံစားသည်ထက် ရသေ့ရဟန်းပြု၍ သံသရာစီးပွားကိုရှာရသော် မြတ်၏။'-ဟုကြံပြီးလျှင်၊ ရသေ့ရဟန်းပြု၍ များမကြာ ဈာန်အဘိညာဏ်သမာပတ်ကို ရတော်မူ၏။ ထိုအရပ်တွင် နေတော်မူ၏။

ဘေဒါရီသတို့သမီး

ထိုအခါ ကျောက်ခွက်၌ ရှင်ရသေ့ ရေဟောင်းသန့်စင်တော်မူသည်[၂]ကို သမင်ငယ်မတစ်ခုသည် မပြတ်လျက်စမုတ်ပြုရာတွင် ကြမ္မာကြိုက်ဆုံ[၃]၍၊ စွဲယူလေသောပဋိသန္ဓေ နေ့,လစေ့၍၊ အဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော သတို့သမီးကိုဖွားသဖြင့်၊ အမိသမင်မသည် သူငယ်ငိုသံကြား၍ လန့်ပြေးပစ်ထားခဲ့သည်ကို သစ်သီးသစ်ရင်းရှာမှီးခြင်းငှာ ရသေ့သူမြတ် တောအရပ်သို့ဝင်ရာတွင် သတို့သမီးငယ်ကိုတွေ့၍၊ 'ငါ၏ရေဟောင်းကို သောက်သောသမင်မငယ်၏သမီး ဖြစ်ရာသည်။'-ဟု သင်္ခမ်းသို့ဆောင်ယူခဲ့၍ လက်ညှိုးမှထွက်သောနို့ရည်ဖြင့် လုပ်ကျွေးတော်မူ၏။ 'ဘေဒါရီ' ဟူသောအမည်ကို သမုတ်တော်မူ၍၊ ၇ နှစ် အရွယ်သို့ရောက်လတ်သော် ရှင့်ရသေ့အား မပြတ်ခစားမြဲဖြစ်သောနတ်တို့သည် သတို့သမီးနှင့်ထိုက်တန်သောတန်ဆာတို့ကိုပေး၍ ဝတ်စားဆင်ယင်ရ၏။ အရွယ်သို့ရောက်လျှင်၊ 'ရသေ့ရဟန်းတို့မည်သည် လူ မိန်းမနှင့် အတူနေခြင်းသည် မအပ်။ သူတစ်ထူးမြင်၍လည်း မလျောက်ပတ်။'-ဟုကြံပြီးမှ၊ 'တစ်နေ့လုံး ရေမှာကြာ၍ ညအချိန်မှရောက်လာစေ။'-ဟု မထွင်း[၄]သေးသောဘူးမျောက်မြီးကို ပေး၍၊ ''ချစ်သမီး။

၁။ 'ခြေရာခံ၍'-ဟုယူ။
၂။ 'ကျင်ငယ်ရေပေါက်သည်၊ သေးပေါက်သည်'-ဟုယူ။
၃။ ကြိုက်ဆုံ = ကြုံကြိုက်သည်။ တိုက်ဆိုင်သည်။
၄။ ထွင်း = ဖောက်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မျောက်မြီးဘူးကို ရေခွဲနှစ်ပြီးလျှင် ထိုဘူးစက်ရေကို ကျည်တောက်ချင်းခံ၍ ရေပြည့်မှလာခဲ့။"-ဟု မှာလိုက်တိုင်းပြုသဖြင့် တစ်နေ့လုံးရေခပ်ရာ ကြာလေ၏။ ဤသို့နှင်နှင် သမီးတော်ဘေဒါရီအား နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း အမြဲရေခပ်စေသတည်း။

ဤတွင်ရွှေကား- တကောင်းမင်းယောက်ဖတော် ရသေ့သူမြတ် တကောင်းပြည်မှသည် သရေခေတ္တရာပြည် တည်ရာအရပ်သို့ ရောက်သောအခန်းတည်း။

တကောင်းပြည်ကြီးကား- ကက္ကုသန်[1] ဘုရားသခင်လက်ထက် 'သံသယ'၊ ကောဏာဂုံဘုရားသခင်လက်ထက် 'ရဋ္ဌ'၊ ကဿပဘုရားသခင်လက်ထက် 'သင်းတွဲ'၊ ငါတို့ဘုရားသခင်လက်ထက် 'တကောင်း' ဟုတွင်၏။

ထိုပြည်တွင် သတိုးတိုင်းရမင်းလက်ထက် ရတနာမိုး ၄ ကြိမ်၊ သတိုးရွှေနန်းရှင်လက်ထက် ၂ ကြိမ်ရွာ၏။

မျက်မမြင်ညီနောင်

တကောင်းမင်း သတိုးမင်းကြီးမိဖုရားတွင် ယောက်ဖတော်အိမ်ရှေ့မင်း မရှိနောက် မျက်မမြင်သားတော်အမြွှာဖွားတော်မူ၍ အကြီးကို 'မဟာသမ္ဘဝ'၊ အငယ်ကို 'စူဠသမ္ဘဝ' ဟုမှည့်၏။ မင်းကြီးလည်း ရှက်စနိုး၍ "ဤသူငယ် ၂ ယောက်တို့ကို လူမသိရအောင် ဖျောက်လေ။"-ဟု မိန့်တော်မူသည်ကို မိဖုရားသည် ရင်သွေးတော်ဖြစ်၍ မရှက်ရကား ဝှက်ထားလေ၏။

မင်းသားညီနောင် ၁၆ နှစ်ရွယ်ရောက်လျှင် ဆင်ပြောင်အားနှင့် တူသောအစွမ်းရှိ၏။ မင်းတို့ကျင့်စရာ ရာဇဓမ္မ၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၌ဖြစ်သော အကျိုးအကြောင်းကောင်း-မကောင်း ထုံးဟောင်းနည်းနာတို့ကို နာခံမေးမြန်းလေ့ရှိ၏။ ဗေဒင်၊ ဓမ္မသတ် စသော ၁၈ ပါးသောအတတ်တို့ကို အပြီးသို့ရောက်၏။

သတိုးမင်းကြီးလည်း မင်းသားညီနောင် အတတ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံသောအကြောင်းကို ပြည်သူတို့ချီးမွမ်းပြောဆိုသံကြား၍ "ဟယ်-မိဖုရားယုတ်။ ငါ၏အသရေကို ယုတ်နွမ်းအောင် မူရာ[2] သလော။ 'သင်းတို့ညီနောင် ၂ ယောက်ကို အသေသတ်လေ။'-ဟူလျှင်၊ မင်းအာဏာကိုကြောက်သဖြင့် မထားဝံ့၍ ယခုစိမ်လိမ်တင်းလင်း[3] သေသောထက် မျက်ကွယ်ရာမှာ ကြမ္မာအလျောက်ဖြစ်ပါစေ။"-ဟု လှေဖောင်ခိုင်ခံ့ကောင်းမွန်စွာလုပ်ပြီးလျှင် စားမြိန်စာမုန့်ပဲတို့ကို တာရှည်လေးမြင့်စားလောက်အောင်စီရင်၍၊ 'ဤသည်ကား အချဉ်၊ ဤသည်ကား အချို'-ဟု အမှတ်ပေး၍ အသေအချာထားသိုပြီးမှ၊ သားတော် ၂ ယောက်တို့ကို မစက်မယက်[4] ငိုယိုဖက်ယမ်း၍ ဖောင်နှင့် ဧရာဝတီမြစ်တွင် မျှောလိုက်၏။ စစ်ကိုင်းအရပ်သို့ရောက်လျှင် သစ်ပင်ကြီး မြစ်သို့ကိုင်းညွတ်လျက်ရှိသည်ကို ဖောင်တိုက်မိ၍၊ ထိုသစ်ပင်တွင်စောင့်နေသော စန္ဒမုခီဘီလူးမ ဖောင်သို့တက်၍၊ မင်းသားတို့စားသောဘောဇဉ်စားမြိန်စာကို ဝင်၍စားလေ၏။

အချို့သောဆရာတို့ကား 'မြေလပ်တွင်စောင့်နေသောဘီလူးမ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'ညောင်ဦးကမ်းပါးတွင် နေသောဘီလူးမ' ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုလေသည်။

၁။ ကကုသန်ဘုရား။
၂။ မူ = ပြုသည်၊ လုပ်သည်။
၃။ စိမ်လိမ်တင်းလင်း = မျက်ဝါးထင်ထင်၊ မျက်စိရှေ့မှောက်။
၄။ မစက်မယက် (မစက်မရက်) = မြတ်မြတ်နိုးနိုး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မင်းသားညီနောင်တို့လည်း စားမြိန်စာကိုဝင်၍စားလာသော စန္ဒမုခီဘီလူးမလက်ကို ဆွဲကိုင်မိ၍ သန်လျက်နှင့်ခုတ်မည် ပြုသည်ကို "အရှင့်သားတို့။ ကျွန်ုပ်အသက်ကို မသေပါစေနှင့်။ ကျွန်ုပ်ကား မည်မည်ရှားရှား[၁] မဟုတ်။ နတ်ဘီလူးမတည်း။ အရှင့်သားတို့အလိုရှိသောအမှုကို ရွက်ဆောင်ပါမည်။" ဆိုလျှင် မင်းသားတို့လည်း "ငါတို့ညီနောင်မျက်စိကို မြင်အောင်တတ်နိုင်အံ့လော။"-ဟုမေး၍၊ 'တတ်နိုင်ကြောင်း' ကို လျှောက်သဖြင့် ကတိသစ္စာမြဲစွာဆို၍ လွှတ်ပေ၏။

ဘီလူးမလည်း စစ်ကိုင်း-စကုမော်အရပ်ကစ၍ နတ်တို့ဆေးဝါးဖြင့် ကုပေ၏။

ထို့ကြောင့် ထိုအမော်ကို 'စကုမော်' တွင်၏။ အချို့သောသူတို့လည်း 'စကုအရပ်မှာစ၍ကုသည်' ဟု ဆိုလေသည်။ မင်းသားညီနောင် စ၍မျက်စိလင်းသည်ကိုအကြောင်းပြု၍ ယခုတိုင်အောင် 'စလင်း' ဟုတွင်၏။ မျက်စိ မြင်၍ 'မိုးကားအံဖုံး၊ မြေကားအထဲ'-ဟုဆိုသောအရပ်ကို 'မိုးဖုံးမြေထဲ' ဟုတွင်၏။

ဘီလူးမလည်း လှေအသွင်ဖြင့် လှမြတ်သောအဆင်းကို ဆောင်၍ မင်းသားအငယ်အား လုပ်ကျွေး၏။ မင်းသားတို့ အစဉ်အတိုင်းမျောလေသော် ကြိုးကြာငှက်တို့နေရာ ကောဠုပြင်အရပ်သို့ရောက်လေ၏။

'ကောဠုပြင်' ဟူရာ၌ 'ကောဠု' သဒ္ဒါ 'ကြိုးကြာ' ကို ဟောသည်။ 'ပြင်' သဒ္ဒါ 'ကျွန်း' ကို ဟောသည်။ ထို့ကြောင့်- 'ကြိုးကြာငှက်တို့နေရာကျွန်း' ကိုဆိုလိုသည်။

မင်းသားညီနောင်လည်း ထိုအရပ်တွင် ဖောင်ကိုဆိုက်ထား၍ ဖောင်ကသက်ပြီးလျှင် အရပ်ကို လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုသော်၊ အကျိုးစီးပွားဖြစ်အံ့သည်ကို မြင်၍၊ ထိုအရပ်၌ နေမူလေ၍ အစာရှာမှီးခြင်း၊ လူသူအဖော်တွေ့လိုခြင်းငှာ နေ့တိုင်း လက်နက် ၅ ပါးစွဲလျက် လှည့်ပတ်ကြ၏။

တစ်နေ့သ၌ တစ်ယောက်သွားလောက်ရုံသောခရီးကို တွေ့၍ အစဉ်မှီလေသော်[၂] ရသေ့သမီးဘေဒါရီ မျောက်မြီးဘူးမထွင်းကို လက်တံကကိုင်၍ ရေ၌နှစ်ပြီးလျှင်၊ ပါသည့်ရေစက်ကို ရေကျည်[၃]၌ တစ်စက်တစ်စက်ချ၍ ရေခပ်သည်ကို တွေ့လေ၏။

"ဟယ်- မိန်းမ။ နားမထွင်းသောဘူးလုံးနှင့် ရေခပ်သည်၊ သင်ကား မိုက်လှ၏။"-ဟုဆိုပြီးလျှင်၊ ဘူးကိုယူ၍ သန်လျက်နှင့် မျက်နှာဝကိုလှီးပြီးလျှင်၊ အစေ့ကိုသွန်မှ ရေခပ်စေ၍ ကျည်တောက်ကို ပြည့်စေ၏။

ထိုစကားကိုစွဲ၍ 'ဘူးလုံးနားမထွင်း' ဟု အစဉ်ဆိုရိုးပြုသတည်း။

ဘေဒါရီလည်း ရေကျည်တောက်ပြည့်လျှင်၊ ခမည်းတော်ရသေ့သခ်မ်းသို့သွား၍ ရေလောင်းလျှင်၊ "ချစ်သမီး-- ယနေ့ရေခပ်သည်ကား ပြည့်လွယ်စွ။"-ဟု မိန့်တော်မူ၍ ဘေဒါရီက ခမည်းတော်ရသေ့အား အကြောင်းမျိုးကိုလျှောက်လျှင်၊ လုလင် ၂ ယောက်ကိုခေါ်စေ၍ မေးတော်မူ၏။

မင်းသားညီနောင်လည်း 'တကောင်းမင်းကြီး၏ မိဖုရားသားတော်ဖြစ်ကြောင်း။ ဖွားရင်းက မျက်စိမမြင်ရှိကြောင်း။ စန္ဒမုခီဘီလူးမ ဆေးကု၍ မျက်စိမြင်ကြောင်းများ' ကို စေ့စုံစွာလျှောက်သဖြင့် "သင်တို့ ၂ ယောက်ကား တစ်ပါးမဟုတ်၊ ငါ၏နှမသား ငါ့တူရင်းချည်း။"-ဟု သမီးတော်ဘေဒါရီကို မဟာသမ္ဘဝအား ပေးတော်မူ၏။

၁။ မည်မည်ရှားရှား (မည်မည်ဝါးဝါး) = သာမန်။ သာမည။
၂။ 'လမ်းအတိုင်းလိုက်သွားလေသော်'-ဟုယူ။
၃။ ရေကျည် = ရေထည့်သည့်ဝါးကျည်တောက်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE.BOOK

ပျူတို့က မင်းမြှောက်ခြင်း

ထိုအခါ ပျူနှင့်ကံရမ်း စစ်ဖြစ်ကြရာဝယ် ပျူကနိုင်၍ ကံရမ်းတို့ပြေးလေ၏။

'ကံရမ်း' ဟူသည်ကား သံတွဲမှစ၍ အနောက်တောင်စဉ် ၇ ခရိုင်၌ နေသောသူတို့ကို ဆိုသည်။ ယခုအခါ 'ကံရမ်း' ဟူ၍ ရေးသားဖတ်ရွတ်ကြသည်။ နေမိဘုံခန်းတွင်လည်း 'သက်သာ ကံရမ်း၊ ဩမ်းနှင့်ကံစက်'-ဟု ရှင်အဂ္ဂသမာဓိ စပ်ဆိုတော်မူသည်ကိုထောက်၍ 'ကံရမ်း' ဟု ရေးသားဖတ်ရွတ်ရမည်။

ပျူတို့တွင်လည်း မောင်နှင့်နှမ နန်းလုကြပြန်၍ နှမနိုင်လျှင် သကြအင်း[၁] တွင် အလုံးအရင်းအများနှင့် နေလေ၏။ မောင်ကား အလုံးအရင်းနှင့် ဖိုးဦးအရပ်သို့ရှောင်လွှဲ၍ နေလေ၏။

ထိုအခါ- ပျူမိဖုရားမှစ၍ သကြအင်းအရပ်၌နေကုန်သူအပေါင်းတို့သည် တကောင်းမင်းယောက်ဖတော်ဖြစ်သော ရှင်ရသေ့အား ဘုရားကဲ့သို့ ကိုးကွယ်မှီခိုရာ ပြုကုန်၏။ ရှင်ရသေ့လည်း ဈာန်အဘိညာဏ်နှင့်တကွဖြစ်၍ ဘုန်းတန်ခိုးအာနုဘော် အလွန်ကြီးတော်မူ၏။ အဋ္ဌာရသဉ်လည်း အပြီးတိုင်အောင် တတ်တော်မူ၏။ ရာဇမာယာဥ်လည်း အလွန်လိမ္မာတော်မူ၏။

မင်းသားညီနောင်တို့လည်း ပျူတို့ကို မင်းတို့၏ ရာဇမာယာထုံးစံနည်းနာ မင်းတို့၏ ကျင့်ရာဝတ်နှင့်အညီ သာယာစွာသောစကားဖြင့် ပြောဆိုလှည့်ဖြား၍၊ ပျူမင်းသမီးမှစ၍ သူအပေါင်းတို့လည်း "ဤသူတို့သည် ငါတို့တွင် အကြီးမူထိုက်သသူဖြစ်သည်။"-ဟု ရှင်ရသေ့အား အမျိုးအမည်ကို မေးကုန်၏။

ရှင်ရသေ့လည်း "ဤသူတို့ကား ငါ၏နှမကို မိဖုရားမြှောက်၍ဖွားမြင်သည့်သူ တကောင်းမင်းကြီး၏သား-ငါ၏တူတည်း။ ထိုမင်းသားတို့သည် တရားအရာ၌လည်း တတ်လှစွာ၏။ ရန်သူလာလျှင် စစ်ထိုးခြင်း၌ သူရသတ္တိရှိ၏။ လေး၊လှံကွန့်[၂]ခြင်း၊ ဆင်၊မြင်းနှင်ခြင်း၌လည်း စွမ်းသန်ကျင်လည်လှ၏။"-ဟု မင်းသားတို့အကြောင်းကို ပြန်ကြားလေသော်၊ ပျူတို့လည်း မဟာသမ္ဘဝမင်းသားအား ခစားကြကုန်၏။ ကောဋ္ဌပြင်အရပ်၌ ရှာထောင်၍နေလေ၏။

ဒွတ္တပေါင်မင်းဆက်မတိုင်မီ မင်း ၂ ပါး

(တစ်ရံရောအခါ ပျူမိဖုရားအား ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ "ငါ၏တူတော်ဖြစ်သော မဟာသမ္ဘဝမင်းသားသည် မင်းတို့၏ရာဇမာယာထုံးစံနည်းနာ မင်းတို့၏ကျင့်ရာဝတ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ တရားအရာ၌လည်း အလွန်လိမ္မာစွာ၏။ ရန်သူရှိသောအခါ စစ်ထိုးခြင်း၌လည်း သူရသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံ၏။ သင်တို့နေသောအရပ်ကို မင်းပြုစေ၍ သင်တို့အား စိုးအုပ်စီမံ၊ ကွပ်ကဲစေလော့။"-ဟု မိန့်တော်မူလျှင်၊)[၃] ပျူမင်းသမီးလည်း 'ငါသည် မိန်းမသားဖြစ်ချေသည်။ ရန်သူရောက်သော် ဘုန်းအာဏာဖြင့် နှိပ်နင်းမှ အောင်နိုင်ရာသည်။'-ဟု သကြအင်းအရပ်၌ နေသောသူအပေါင်းတို့နှင့် ညိုညွတ်၍ သာသနာတော်အနှစ် ၆၀[၄] တွင် မဟာသမ္ဘဝမင်းသားကို မင်းမြှောက်လေ၏။ မိဖုရားကား ဘေဒါရီ ၁ ပါး၊ ပျူမိဖုရား ၁ ပါး-သည် ၂ ပါးတွင်

၁။ 'သကျအင်း'။

၂။ ကွန့် = လှုပ်ရှားသည်၊ ကစားသည်။

၃။ ( ) ဝိုက်ကွင်းအတွင်းစာများ ယခုပေကူးမူ၌မပါ။ ပုံနှိပ်ပြီး ဦးမြင့်ဆွေတည်းမူက ယူဖြည့်ပါသည်။

၄။ ၄၈၄ ဘီစီ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ပျူမိဖုရား၌ သမီးတော် ၁ ပါးမြင်သည်။ များမကြာ ပျူမိဖုရား အနိစ္စရောက်၏။ ဘေဒါရီမိဖုရားတွင် ဒွတ္တပေါင်မင်းကို ပဋိသန္ဓေ ၃ လရှိသောအခါ မဟာသမ္ဘဝမင်းကြီး အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၀, စည်းစိမ် ၆ နှစ်- သက်တော် ၂၆ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

အနိစ္စရောက်လိုသော် တော် ၇ ရက် လည်း[၁]၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

သာသနာတော် ၆၆ နှစ်တွင် ညီတော်စူဠသမ္ဘဝ မင်းဖြစ်တော်မူ။

မိဖုရားကား မရီးတော်ဘေဒါရီ တည်း။ စူဠသမ္ဘဝမင်းနန်းတက်၍ ၇ လရှိလျှင် ဒွတ္တပေါင်မင်းသားကို ဖွား၏။ နဖူး၌ ကျက်သရေနားသောမှဲ့ရှင် ပါ၏။

ထိုမှဲ့ရှင်ကိုစွဲ၍ 'မျက်စိ ၃ ခု အတုမဲ့ခေါင် ဒွတ္တပေါင်'-ဟူ သူဟောင်းတို့ ဆိုကုန်သတည်း။

ဘိုးတော်ရှင်ရသေ့ကိုပြသော်၊ "ကျွန်းအလုံးကို နိုပ်နင်းနိုင်မည့်သူ ဖြစ်လိမ့်မည်။"-ဟုဆို၍ ၇ နှစ်အရွယ်သို့ရောက်လျှင် အတတ်ပညာ အဌာရသဟူသမျှတို့ကို ဘိုးတော်ရှင်ရသေ့ ပြသသင်ကြားပေး၏။ ၁၆ နှစ်ရောက်သောအခါ မရီးတော်ပျူမိဖုရားတွင်မြင်သောသမီးနှင့် ဆောက်နှင်း[၂]၍ အိမ်ရှေ့ပေးတော်မူ၏။

စူဠသမ္ဘဝမင်းကြီး အိမ်ရှေ့အဖြစ်ကလုပ်ကျွေးသော စန္ဒမုခီဘီလူးမသည် စူဠသမ္ဘဝမင်းဖြစ်၍ မရီးတော်ဘေဒါရီကို မိဖုရားမြှောက်လျှင် ဝမ်းနည်းသောအားဖြင့်၊ သားပိသသကုိး[၃]ကိုယူ၍၊ မြောက်ပုပ္ပားအရပ်၌ ရွာထောင်၍နေလေ၏။

စူဠသမ္ဘဝမင်းကား တရားသဖြင့် မင်းပြု၏။ အိမ်နိမ့် ၂၆, စည်းစိမ် ၃၅ နှစ်- သက်တော် ၆၁ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

အနိစ္စရောက်လိုသော် ၇ ရက်တိုင်တိုင် ညဥ့်ကဲ့သို့မိုက်၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

ဒွတ္တပေါင်မင်း ၉ ဆက်

၁-ဒွတ္တပေါင်မင်း

ထိုအခါ **သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၁၀၁ နှစ်**[၄]ရောက်၍ ဗျာဒိတ်တော်ရင်းနှင့်အညီ ထိုအရပ်၌ နိမိတ်ကြီး ၅ ပါး ထင်ရှားစွာဖြစ်၍၊ ရသေ့သခ်မ်းအရှေ့တစ်ခွင် ပင်လယ်ခန်းခြောက်၍ အလွန်ညီညွတ်သာယာသောမြေပြင် ပေါ်ထွန်းရာတွင် ဂဝံပတော့ရသေ့၊ သိကြား၊ နဂါး၊ ဂဠုန်၊ စန္ဒီ၊ ပရမေသူရာ[၅]-ဤ သူမြတ် ၇ ယောက်တို့သည် မြို့တည်အံ့သောအကြောင်းကို ရုံးစုတိုင်ပင်ညှိညွှတ်ကြ၍၊ သိကြားမင်းကား စက်တိုင်၊ နဂါးမင်းကား စက်ကြိုးပြု၍ လျား;နံကြီးကျယ်စွာသော တံခါးကြီး ၃၂, တံခါးငယ် ၂၅, ဘုံ ၃ ဆင့်ရှိသော ပစ္စင်, ပြ, တန်ဆောင်းတို့နှင့်ပြည့်စုံသော သရေခေတ္တရာမြို့ကို တန်ခူးလဆန်း ၁ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ နက္ခတ် ၂၆ လုံး နေထွက်တပြုတွင် ရွှေနန်းတော်, မြို့, ကျုံး-ဤ ၃ ဌာနကို တည်တော်မူ၏။

မဟာရာဇဝင်မှာ ဂဝံပတော့ကိုချ၍[၆] ကုမ္ဘဏ်ကို သွင်းလေသည်။

ရာဇဝင်လတ်မှာ 'မဟာဝိန္ဒ' ဟု ဆိုလေသည်။

၁။ တော်လည်း = မြေကြီးတုန်ဟည်းသည်။
၂။ ဆောက်နှင်း = လက်ထပ်ထိမ်းမြားသည်။
၃။ ဗိသကိုး။
၄။ ၄၄၃ ဘီစီ။
၅။ 'ပရမေသွာ'။
၆။ ချ = ပယ်သည်။ ဖယ်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဘုရင့်နှမတော်ချေင်းတွင်မူကား 'မြေခုံမြင့်ဖျား၊ ပျူမင်းများနှင့်၊ သိကြားသူရဲ၊ ဂဝံပတော့၊ ရသေ့,စန္ဒီ၊ တူပြိနာဂါ၊ ဂဠုန်လာ၍၊ လုပ်လှာနတ်တို့၊ ရှေ့ပြည်မြို့ဟု၊'-မင်းနဝဒေး စပ်ဆိုသည်။
'သူရဲ' မှာ 'ပရမေသူရာ' ဆိုလိုသည်။

ထိုသကြအင်းတွင်နေသော ပျူတို့နှင့်တကွ သိကြား စက်တိုင် နဂါး စက်ကြိုးပြု၍တည်ရာတွင် ဂဠုန်နေရာရောက်လျှင် ဂဠုန်မင်းကိုကြောက်သောအားဖြင့် နဂါးမင်း ကိုယ်ကိုတွန့်၏။ နဂါးမင်းတွန့်ရာအရပ်သည် အရေး ၃ ခု[1] ဖြစ်၏။ ပရမေသူရာနတ်မင်းလည်း ၁၀၀၀ မျှလောက်သောကိုယ်ကို ဖန်ဆင်း၍ လုပ်ဆောင်စီရင်ပေ၏။

ထို့ကြောင့် သုံးဆောင်မှူးသည် 'မေရုဗဟို၊ မြင်းမိုရ်ဦးကိုင်၊ ယန်လည်တိုင်ကို၊ ကြံ့ခိုင်စွာနီး၊ ပွတ်ငင်ကြိုးသို့၊ ရေမျိုးစတဝိ၊ မဟိဒ္ဓိလျှင်၊ တရိဂကော်၊ သုံးရစ်ပေါ်၏၊ အမျော်ဆယ်ခု၊ ထောပတ်ပြုသို့၊ ဥသုတောသွန်၊ ဧါနောဝန်ဟု၊ မြင်ဟန်မျက်စိ၊ တထောင်ရှိသား၊ မြင့်ဘိဦးခေါင်း၊ တောင်လည်းကောင်းလျှင်၊ ခေါ်သောင်းမည်ပင်၊ ထောင်နေစင်တည့်၊ ကိုယ်ပင်လက်,ခြေ၊ နှစ်ထောင်နေဖြင့်၊ ပရမေသူရာ၊ ဖန်ဆင်းခါ၌၊ ရှိန့်ဝါဘုန်းမြင့်၊ နေ,လပွင့်သို့၊ ရှင်ပင့်ဘေးဘိုး၊ ကျွန်းလုံးစိုးသည်။ ။ နန်းရိုးတည်စ ပင်ကိုသော။'-ဟု စပ်ဆိုသည်။
ရာဇဝင်ကြီးတို့၌ကား 'မြို့အချင်း ၁ ယူဇနာ-အဝန်း ၃ ယူဇနာ'ဆို၏။

မင်းကြီးအား ထိုက်တန်သောဂိမှန္တ, ဝဿန္တ, ဟေမန္တ-ဥတု ၃ ပါးနှင့်လျော်သော ဘုံ ၇ ဆင့်, ဘုံ ၉ ဆင့်, ဘုံ ၁၁ ဆင့်ရှိသော ရွှေနန်းပြာသာဒ်ကိုလည်း နတ်တို့စီရင်၍၊ မြို့နှင့်တကွ ၇ ရက် တွင်းတွင်ပြီး၍၊ မင်းကြီးကို သိကြား လက်တော်မလျက် ရွှေနန်းတင်တော်မူ၏။ သီလဝံသမား အံ့စရှိသော မင်းမြောက်တန်ဆာ ၅ ပါး၊ ဧကရာဇ်မင်းတို့နှင့်ထိုက်တန်သော မင်းဆောင်မင်းယောင် မင်းခမ်းမင်းနား၊ ရန်သူအပေါင်းကို နှိပ်နင်းစေခြင်းငှာ အရိန္ဒမာလှံ၊ ခေါင်းလောင်းစည်ကြီး၊ စီးတော်မူရန် အရပ် ၁၅ တောင်¬ အလျားအတောင် ၂၀ ရှိသော နာဠာဂီရိဆင်၊ သိန္ဓောအမျိုးဖြစ်သော ဝေလာဟကမြင်း၊ မင်းကို မပြတ် စောင့်ရှောက်စေခြင်းငှာ နတ်သူရဲ ၁ ကျိပ် ၇ ယောက်၊ သံတမန်စေခြင်း၌ လိမ္မာသော, ဘုန်းပညာအင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ငနီပါး, ငရဲကျား, ပဋ္ဌင်းဖြူ, ပဋ္ဌင်းညို, အတွင်းပင်လယ်, ပြင်ပင်လယ်-ဤသို့ ရေတွက်အပ်သောအဆောက်အဦ, လူသူအပေါင်းတို့ကို သိကြားမင်း ဆောက်နှင်းပေ၏။

လက်ဆောင်ယူမှူးရှင်သံကိုမူကား မင်းရဲဒိဗ္ဗချေင်းတွင် 'သိကြားမင်းကဆင်၊ ဂဠုန်မင်းကလှံ၊ နဂါးမင်းကလှေဆက်ကြောင်း' ကို 'မိန့်တော်ရွှေစက်၊ ပေးခဲ့မြွက်သား၊ ငါးချက်နိမိတ်၊ ကျော်သံထိတ်မျှ၊ ဗျာဒိတ်ညီထွေ၊ သရေခေတ္တ၊ တည်ထောင်စနိုက်၊ မာဃဆဒ္ဒန်၊ လှံကွန်ဂဠုန်၊ ဆန်စုန်ရေ,မြေ၊ လှေကား နဂါး၊ ဆက်ပွားခွန်သ၊ သူရစစ်အောင်၊ ဒွတ္တပေါင်[2]ဟု၊'-စပ်ဆိုသည်။

မင်းကြီးခြေတော်နင်းတိုင်းနင်းတိုင်း မြေတို့သည် ကျုံနစ်သည်ကို မကျုံနစ်စေလို၍ သိကြားမင်းလည်း မိမိတန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့် ခြေတော်ချရာချရာ၌ သံမှိုခံပေးသောဟူ၏။ ထိုသို့ ရှေးသူဟောင်းတို့ဆိုသည်ကို လိုက်၍၊ 'သရေခေတ္တရာ၊ ပြည်ဖြစ်ခါ၌၊ ရတနာသုံးဦး၊ ပွားလူးထောင်သစ်၊ တည်စဖြစ်၍၊ ကျုံနစ်မြေကြီး၊ သံမှိုနှီးသား၊ စောထီးရန်အောင်၊ တွတ္တပေါင်ဟု၊'-မဟာသီလဝံသ-တံတားဦးတည်[3]တွင် စပ်ဆိုတော်မူသည်။

၁။ 'တွန့်ရာ ၃ ခု'-ဟုယူ။
၂။ ပေကျမ်းမှု၌ 'တွတ္တပေါင်'-ဟုပါသည်များကို မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့်အညီ အခြားပုံနှိပ်မှုများနှင့်အညီ 'ဒွတ္တပေါင်'-ဟု ပြင်ပါသည်။-စိစစ်ခင်းကျင်းသူ။
၃။ 'တံတားဦးတည်မော်ကွန်း'ကို ညွှန်းသည်။

mgyoe.com

m.gyoe.com SAMPLE BOOK

ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းနှင့်တကွ နဂါးပြည်၊ ဂဠုန်ပြည်တိုင်အောင် လက်နက်နိုင်ငံတော်ဖြစ်၍ နှစ်စဉ်မပြတ် အခွန်တော်ဆက်သွင်းရ၏။ အခွန်တော်ဆက်သွင်းရကြောင်းကား- အထူးထူးသောမှာစာရေးပြီးလျှင် လှံပျံ တွင်ဆွဲ၍၊ သုဝဏ္ဏဂီရိတောင်သို့တက်၍ လက်တော်ဖြင့်ထိုးသည်ရှိသော်၊ ထိုမင်းတို့၏ဦးခေါင်းထက်၌ ကျအံ့သကဲ့သို့ဖြစ်၍ သာယာချောင်သောစကားဖြင့် ခယတောင်းပန်၍ ဆက်ခင်းကပ်ဖွယ်ပူဇော်သက္ကာရကို စီရင်ပြီးမှ လှံပျံသွားသော ဟူ၏။

စည်ကြီး၊ ခေါင်းလောင်းကြီးတို့ကို ခတ်တီးသည်ရှိသော် လူမင်း၊ နဂါး မင်းတို့၏နားရင်း၌ တီးသကဲ့သို့ထင်၍ ရိုသေခယမ်းသောစကားဖြင့်တောင်းပန်မှ အသံစဲသော ဟူ၏။

ထိုသို့ လှံပျံ၊ စည်ကြီး၊ ခေါင်းလောင်းကြီးတို့ဖြင့် အခွန်ခံသောအခါ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ရှိသော ၁၀၁ စင်းမင်းတို့သည် သမီးကညာ၊ ရတနာဆင်၊ မြင်း၊ ကျောက်သံပတ္တမြား၊ စပါးဆန်ရေ၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ပုဆိုး အုပ်မျိုးထည်မျိုးတို့ကို နှစ်စဉ်မပြတ် ဆက်လာရ၏။ ထိုမင်းတို့ကဆက်သော ရွှေ၊ ငွေ၊ ပစ္စည်းပယ်[၁] တို့ကို စုပုံ၍ထားသည်ရှိသော် အစောက်[၂]အားဖြင့် အတောင် ၄၀ရှိသည်။-ဟူ၏။

အခါတစ်ပါး- နတ်ဘီလူးတစ်ယောက် အချိန်ကာလမဲ့ကို နန်းတော်အနီးသို့သွားလေသည်ကို သိကြားမင်းသိ၍ "သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်သောမင်း၏နန်းရင်ပြင်သို့ နင် သွားရာသလော။"- ဟု ဘီလူးကို နတ်နှောင်ဖွဲ့၍ ထားလေသည်။ ဘီလူးက "နှောင်မငံ့ပါဘူး။"-၃ ကြိမ်ဝန်ချဆိုမှ လွှတ်၏။ 'ထိုအကြောင်းကို နောက်သားနောင်လာသိရစ်စေ' ဟု ဘီလူးကို သိကြားမင်း နတ်နှောင်ထားရာအရပ်တွင် ကျောက်ကို ဘီလူးရုပ်ထုလုပ်၍ နှောင်သွင်းလျက်ထားတော်မူ၏။

သာသနာတော် ၁၆၇ ခု[၃] တပို့တွဲလဆန်း ၁၀ ရက် တနင်္လာနေ့။ ပြိဿလဂ် ပြိဿစဉ်း တူတွင် အင်္ဂါ-မကာရတွင် တနင်္ဂနွေ၊ ဗုဒ္ဓဟူး၊ သောကြာပူးလျက်၊ ကုံတွင် စနေ၊ ရာဟု၊ မိန်တွင် ကြာသပတေး၊ ထိုအခါတွင် နှောကိန်းကြုံ၍၊ ပြင်နန်းတော်ဆောက်၍ ယတြာပြုတော်မူ၏။

ရသေ့ဂဝံပတေ့အခါကား သာသနာတော် ၁၆၈ ခု[၄] ဝါဆိုလဆန်း ၁ ရက် ကြာသပတေးနေ့-ပြိဿလဂ်တွင် နှောကိန်း၊ ဓာတ်နန်းတက်တော်မူသည်။

> ရာဇဝင်ကြီးတို့၌ 'မင်းကြီးတွင် ဆင်ဖြူ ၃၆၀၊ ဆင်မည်း ကုဋေ ၆၀၊ မြင်း ကုဋေ ၃၆၀၊ စစ်သည်သူရဲ အခေါ်ဘဏီရှိသော။'-ဟူ၏။
>
> 'ပေါက်မ၊ ဟိုင်း၊ ဟံ၊ တည်၊ တံ မြားမြောင်၊ တထောင်ဆင်နက်၊ အင်တက်ရှဖွယ်၊ ငွေတောင်နှယ်တိ၊ သုံးဆယ်ငါးစီး၊ သင်းသီးတခြား၊ ခြွေရံများနှင့်၊ မားမားကြီးစွာ၊ ယတြာဟု၊ နာဠာဂီရိ၊ မြင်းမိုရ်ရှိလျှင်၊'-မင်းတရားမယ်တော်ချေင်း[၅]တွင် စပ်ဆိုသည်။ ရာဇဝင်တို့နှင့်မညီ။

ထိုမင်းလက်ထက် ရတနာမိုး ၅ ကြိမ်ရွာ၏။ ဘုရားသခင်တပည့်သားတော် ရဟန္တာမြတ် ၃၀၀၀ အားလည်း နေ့တိုင်းမပြတ် ပစ္စည်း ၄ ပါး ထောက်ပံ့တော်မူ၏။

သုနာပရန္တတိုင်း ဝါဏိဇ္ဇဂါမအရပ်၌ မဟာပုဏ်၊ သစ္စဗန္ဓမထေရ်တို့မှ အနွယ်မပြတ်သည်ဖြစ်၍ သရေခေတ္တရာ၌ သာသနာထင်ရှားဖြစ်သတည်း။

၁။ ပစ္စည်းပယ် = ပစ္စည်းပစ္စယ = သုံးဆောင်ဖွယ်အရာဝတ္ထု။
၂။ အစောက် = အမြင့်။ အနက်။
၃။ ၃၇၇ ဘီစီ။
၄။ ၃၇၆ ဘီစီ။
၅။ နဝဒေးဆို၊ ချေင်းပိုဒ်စဉ်-၇၀။

m.gyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

နောင်လာမင်းတို့အစီးအပွားအကျိုးငှာ ပညာရှိတို့နှင့်တိုင်ပင်၍ 'အပါယဂတိမုပါယံ' ဂါထာဦးတည်သော ဓမ္မသတ်ကျမ်းကိုလည်း ပြုတော်မူသည်။

"ငါမရှိနောက် အဘယ်အရပ်၌ ပြည်ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။"-ဟု မိဋ္ဌာန်တော်မူ၍ 'သုဝဏ္ဏဂီရိ' မည်သောလှံ ထိုးထောင်ထက်ရပ်တော်မူလျက် လက်တော်နှင့် လှံပျံကို စေလွှတ်သည်ရှိသော်၊ သီရိပစ္စယာပြည်တည်ရာအရပ်၌ ကျ၍၊ "နောင်အခါ ဤအရပ်၌ ပြည်ဖြစ်လမည်။"-ဟု ကျောက် ပုံစုထားခဲ့၏။ ထိုအရပ်ကို 'ကျောက်စကား' တွင်၏။

ထိုသို့ အာဏာ, လက်ရုံး, ဘုန်းတန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံသောမင်းဖြစ်လျက် မုန့်သည်မတစ်ယောက် ဆရာရဟန်းအားလှူသော ကျောင်းဝတ်လယ်မြေ ၅ ပယ်မျှကို သိမ်းယူမိ၍၊ လှံပျံလည်း စေ၍မသွား။ ခေါင်းလောင်း, စည်ကြီးတို့လည်း တီး၍မမြည်ရှိသည်ကို ရဟန္တာမြတ်တို့အားလျှောက်၍၊ "မုန့်သည်မဆရာအား[1] လှူသောကျောင်းဝတ်မြေကို သိမ်းယူမိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ရတနာ ၃ ပါးနှင့်စပ်သော ပစ္စည်းတို့သည် အဆိပ်ထန်သောမြွေဟောက်နှင့် တူကြောင်း။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်မှသော်လည်း ရွေ့လျောရသဖြင့် အပါယ် ၄ ပါးသို့လားတတ်ကြောင်း။"ကို မိန့်တော်မူကုန်လျှင်၊ ထိုမြေကို စစ်ကြောမေးမြန်း၍ မုန့်သည်မဆရာအား လှူတော်မူပြန်၏။ ထိုသို့လှူတော်မူသော်လည်း မအပ်သောအမှုကို ပြုမိချေသောကြောင့် လှံပျံ, စည်ကြီး, ခေါင်းလောင်းကြီးတို့သည် စေ၍မသွား တီး၍မမြည်ရှိခဲ့လျှင် ဆက်မြဲသောအခွန်အတုတ်တို့သည် ရောက်မြဲမရောက်သောကြောင့် တမန်ကျော်ဖြစ်သော ပဋ္ဌင်းဖြူ, ပဋ္ဌင်းညိုတို့ကို ၇ ရက်တွင်းနှင့် ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းလုံးကိုနှံ့အောင် အခွန်နှီးဆော် တောင်းခံစေ၏။ ထိုသူတို့၏အစွမ်းသတ္တိကို မြင်လျှင်၊ ယုံကြည်တော်မမူ၍ ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် ကွပ်တော်မူလေလျှင်၊ အခွန်တော်ခံမည်သူမရှိ၍၊ ကိုယ်တိုင်တော် နဂါးဆက်သောနဂါးကြေးလှေကိုစီးတော်မူ၍ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းလုံးနှံ့အောင် အခွန်ခံတော်မူရ၏။

ထိုသို့ခံရာတွင် ကျည်းပြည်သို့ရောက်၍ ထွက်စည်, ဝင်စည်အလုံး ၃၀ ရှိသော ပန်ထွာမိဖုရားသို့ စိတ်တော်ညွတ်၍ စေတော်မူသည်ကို "ငါတို့သာတည်း 'သူ၏အရှင်' မှတ်တုံ၏ရှင့်။ ငါတို့၌ အရှင်ရှိပြန်ဘိရကား"-ဟု ပန်ထွာမိဖုရားနှလုံးမသာဖြစ်၍၊ မင်းကြီးတန်ခိုးကိုညှုံ့စေလို၍[2] ပညာရှိတို့နှင့် တိုင်ပင်နှီးနှောပြီးလျှင်၊ မသန့်သောနံ့သာနှင့် တစပုဆိုး[3]ကိုလုပ်သော မျက်သုတ်ပုဝါကို မင်းကြီးအား ဆက်လေ၏။ မင်းကြီးလည်း မစူးမစမ်းမဆင်မခြင် ပန်ထွာမိဖုရားက ဆက်သောနံ့သာကို လိမ်းမှတ်ပြု၍ ပုဝါကိုလည်း မျက်နှာသုတ်တော်မူလျှင် နဖူးတော်၌ ကျက်သရေနှားသောမှဲ့ရှင်တော်သည် ကွယ်ခဲ့၏။ နဂါးသမီးဘေစန္ဒီလည်း ပြေးခဲ့၏။ ဘေစန္ဒီပြေးလေသည်ကို ဆင်တော်စီး၍ လိုက်တော်မူလေသော်၊ သစ်ပင်ကြီး ၄ ပင်ကို အိမ်ပြု၍နေနှင့်သော နဂါးမင်းသမီးသည် မင်းကြီးလာသည်ကိုမြင်လျှင်၊ ဘဒ္ဒါဝတီဆင်မစီး၍ ကြောက်လန့်တကြား ကမ်းပါးမြင့်ထက်က ဆင်းပြေးလေသည်ကို အမျက်တော်ထွက်၍ သန်လျက်နှင့် ခုတ်လိုက်သည်။ ဆင်ကိုခုတ်မိ၍ ဆင်သေကောင် ကျောက်ဖြစ်သည်ကို ယခုတိုင်အောင် 'ကျောက်မဆင်' တွင်၏။

မင်းကြီး၏ပျက်စီးခြင်းကို ပန်ထွာမိဖုရားကြံကြောင်းကား- ပွေးဖို, ပွေးမဖြစ်ကြသောအခါ ဖိုးဦးတောင်ထိပ်သို့ ဘုရားသခင်ရောက်လာသည်ကို ပွေးမအိပ်ပျော်ခိုက်ဖြစ်၍ မနှိုးဘဲ ဘုရားသခင်အထံတော်သို့ ပွေးဖို သွားချေရကား၊ 'ငါ့ကိုမှု မခေါ်ဘဲသွားလေသည်။'-ဟု ဝမ်းနည်းသောအားဖြင့်၊ 'နောင်သောအခါ ငါ့လင်ပွေးဖို၏ပျက်စီးခြင်းကို ပြုရလိုသော။'-ဟု ဆုပန်ထွာခဲ့ဖူးသောကြောင့် ကြံသောဟူ၏။

၁။ 'ရဟန်းအား'-ဟုယူ။

၂။ 'မှေးမှိန်စေလို၍'-ဟုယူ။

၃။ တစပုဆိုး = သုသာန်တစပြင်ကရသောအဝတ်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မင်းကြီးကား ကျက်သရေတော်နားသောမှဲ့ရှင်တော်လည်း ကွယ်သည်နှင့် နဂါးသမီးဘောစန္ဒီလည်း ပြေးလေ၍ နလုံးတော်မသာလျက် နေပြည်တော်သို့ ပြန်ခဲ့၏။

> ထိုအခါ ထွေးခံတော်၌ ကွမ်းသွေးကိုမထွေးဘဲ၊ သမုဒ္ဒရာရေ၌ထွေးတော်မူသည်ကို နဂါးတို့အမျက်ထွက်၍ နဂါးကြေးလှေနှင့် မင်းကြီးကို နဂါးပြည်သို့ ဆောင်ယူလေသည်။-ဟု အချို့သောရာဇဝင်၌ ဆိုလေသည်။ နဂါးကဆက်သော လင်းဇင်းလှေတော်ကို သားတော်ဒွတ္တရန် မင်းလက်ထက် အုပ်ပေါင်းချုပ်၍ထားခဲ့သည် ဆိုသည်နှင့်မညီလေ။
>
> နဂါးကဆက်သော နဂါးကြေးလှေတော်သည် 'လင်းဇင်း'အမည်ရကြောင်းကို ပြည်စုန်မော်ကွန်း[၁] တွင် 'မထင်ဆစ်မျက်၊ ပွဲလျက်,မာဂီ၊ ငါးဆီမထေး၊ နဂါးပေးသား၊ ရှေးခါမြတ်စွာ၊ ခေတ္တရာစိုးရ၊ စီးထတဆူ၊ လင်းဇင်းဟူသား၊ စွယ်ပြူအယောင်၊'-ဟု စစ်လျှင်ထောင်မှူးရှင်ထွေးညို ဆိုသောကြောင့် နဂါးကြေးလှေတော်ကို 'လင်းဇင်းလှေ' ဟု သိရပါသတည်း။

နဂါးမင်းသမီးမိဖုရားဘောစန္ဒီတွင် သားတော်, သမီးတော်မရှိ။

ခမည်းတော်မိဖုရား ပျူဗြင်းသမီးတွင်မြင်သော နှမတော်စန္ဒာဒေဝီတွင် သားတော်ဒွတ္တရန်ကို မြင်သည်။

ကောင်းမှုတော်ကား-ရဟန္တာတို့ဆောင်ယူခဲ့သည့် ဘုရားသခင်သရီရဓာတ်တော်တို့ကို ဌာပနာသော မြင်ဗာဟု ၁ ဆူ, သောကြမာ ၁ ဆူ, ပေါပေါ ၁ ဆူ, လျှောလျှော ၁ ဆူ, စည်စည် ၁ ဆူ, ဆုတောင်းပြည့်ညီနောင် ၂ ဆူ။

အချို့သောရာဇဝင်၌ ဆုတောင်းပြည့် မပါ။ ။ နဝဒေးဆို 'မိုးနှင့်သာလျှင်' ချီသည့်ရတုတွင် 'လူ့နတ်ဆံကျင်၊ မြသီတင်မှု၊ တပြင်မခြား၊ ရှေ့ယွန်းနားနိုက်၊ တရားရန်အောင်၊ ဒွတ္တပေါင်ဟု၊ ပြည်ထောင်များနတ်၊ တည်ခဲ့မှတ်သည်၊ လျှံပတ်ညီညီး၊ ရွှေထီးရွှေတိုင်၊ ရွှေစိုင်တခဲ၊ လိုဏ်နန်းထဲ၌၊ ရဲရဲပြောင်ပြောင်၊ ခြောက်ပါးရောင်ဖြင့်၊ ညီနောင်နှစ်ဖော်၊ ကျွန်းလုံးကျော်သည်။ ။ မည်တော် ဆုတောင်းပြည့်တကား။'-ဟု စပ်ဆိုသည်။

အချို့သောရာဇဝင်မှာ မြသီတင်ဘုရား, သရမာဘုရားကိုသွင်း၍ ဆိုလေသည်။ မြသီတင်ကား ကုန်သည်ညီနောင်တည်သည့်ကောင်းမှု၊ သရမာကား တပါးမင်းကောင်းမှုတည်း။

ဤသို့သောကောင်းမှုတို့ကို ဆည်းပူး[၂]တော်မူ၍ အိမ်နိမ့်[၃] ၃၅ နှစ်, စည်းစိမ်[၄] ၇၀-သက်တော် ၁၀၅ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ အနိစ္စရောက်လိုသော် ၇ ရက်ပတ်လုံး တော်လဲ၏။ နံတော်-အင်္ဂါသားတည်း။

သရေခေတ္တရာပြည်ကား ကကုသန်ဘုရားသခင်လက်ထက် 'ပဋ္ဌနဝတီ'၊ ကောဏာဂုံဘုရားသခင် လက်ထက် 'ပုပ္ဖဝတီ'၊ ကဿပဘုရားသခင်လက်ထက် 'ပဝရဝတီ'၊ ငါတို့ဘုရားသခင်လက်ထက် 'သရေခေတ္တရာ' တွင်၏။ တကောင်းမင်းယောက်ဖတော် ရှင်ရသေ့နေရာကို အစွဲပြု၍ နောက်မှ 'ရသေ့ပြည်' ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်သည်။

၁။ ရှင်ထွေးညို-ဆို ပြည်စုန်မော်ကွန်း ပိုဒ်စဉ် ၂၁။

၂။ ဆည်းပူး = ပြုစုသည်။ စုဆောင်းသည်။ ရှာဖွေသည်။

၃။ အိမ်နိမ့် = မင်းမဖြစ်မီကာလအချိန်။

၄။ စည်းစိမ် = မင်းဖြစ်ကာလအချိန်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၂-ဒွတ္တရန်မင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၁၇၁ ခု[၁]သော် သားတော်'ဒွတ္တရန်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အဆင်းလှ၏။ ပြည်သူလူ၊ ရဟန်းတို့ နှစ်လိုကုန်၏။ မင်း၏တရား ၁၀ ပါးနှင့်ပြည့်စုံ၏။ အလျှကောင်းမှု၌ မွေ့လျော်၏။ ခမည်းတော်စီးတော်မူသော နဂါးကြေးလင်းဇင်းလှေတော်ကို လုံခြုံသေချာစွာအုပ်ပေါင်းချုပ်လုပ်၍ ထားတော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၄၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၂၂ နှစ်-သက်တော် ၆၇ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ အနိစ္စရောက်လိုသော် တစ်နေ့တည်းတွင် မိုးကြိုး ၇ ချက်ကျ၏။ နံတော်- ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၃-ရန်ပေါင်မင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၁၉၃ ခု[၂]သော် သားတော်'ရန်ပေါင်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အလျှကောင်းမှု၌ မွေ့လျော်တော်မူ၏။ ရဟန်း, ပုဏ္ဏား, ပညာရှိတို့နှင့်ပေါင်းသဖြင့် ပညာတော်ကြီး၏။ ပြည်သူလူတကာတို့ကို ဝမ်းထွက်သားကဲ့သို့ သနားကြင်နာတော်မူ၏။ မင်းကျင့်တရားနှင့် ပြည့်စုံ တော်မူ၏။

နန်းတက် ၂၅ နှစ်ရှိသောအခါ မဇ္ဈိမဒေသတိုက် ပါတလိပုတ်ပြည်၌ ဓမ္မာသောကမင်း အဘိသိက်ခံသည့် နှစ်တည်း။

ရာဇဝင်ကြီးတို့မှာ 'တတိယသင်္ဂါယနာတင်သည့်နှစ်' ဟု ဆိုလေသည်။ သင်္ဂါယနာတင်သည်ကား ထိုမင်းနန်းတက်၍ ၄၃ နှစ်ရောက်မှ တင်သတည်း။ ဓမ္မာသောကမင်းနှင့် ရန်ပေါင်မင်းကား မင်းပြိုင်တည်း။

အိမ်နိမ့် ၃၇ နှစ်, စည်းစိမ် ၅၀-သက်တော် ၈၇ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နေ ၂ ခုထွက်၍ မွန်းမတည့်မချင်း ခွပ်ကြ၏။ နံတော်- စနေသားတည်း။

၄-ရန်မန်းမင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၂၄၃ ခု[၃]သော် သားတော်'ရန်မန်း' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။ အကျင့်လျစ်လျူ[၄]ရှိ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၀, စည်းစိမ် ၅၀-သက်တော် ၈၀ သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် လတွင်ချင်း၏။ စနေကြယ်နှင့်သောကြာကြယ် ခွပ်ကြ၏။ နံတော်- အင်္ဂါသားတည်း။

၅-ရက္ခန်းမင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၂၉၃ ခု[၅]သော် သားတော်'ရက္ခန်း' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။ အရောင်အဆင်းလှ၏။ မိဖုရားများ၏။ လေးအရာ၌ အလွန်တတ်၏။

အိမ်နိမ့် ၃၉ နှစ်, စည်းစိမ် ၃၁ နှစ်-သက်တော် ၇၀ သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နေ့ကို ကြယ်ထွက်၏။ အရိပ်ပြန်၏။ ကိတ်ထွက်၏။ နံတော်- တနင်္လာသားတည်း။

၁။ ၃၇၃ ဘီစီ။
၂။ ၃၅၁ ဘီစီ။
၃။ ၃၀၁ ဘီစီ။
၄။ လျစ်လျူ = မစောင့်စည်းသည်။
၅။ ၂၅၁ ဘီစီ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၆-ခန်းလောင်မင်း

သာသနာတော် ၃၂၄ ခု[၁]သော် သားတော်'ခန်းလောင်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၇ နှစ်, စည်းစိမ် ၃၈ နှစ်-သက်တော် ၇၅ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကောင်းကင်မှ ယောက်သွားကြီးစွာ တစ်လုံးတည်းကျ၏။ ကောင်းကင်အလုံး မှိုင်းသင့်၏။ နံတော်- ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၇-လက်ခိုင်မင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၃၆၂ ခု[၂]သော် သားတော်'လက်ခိုင်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၉ နှစ်, စည်းစိမ် ၃၄ နှစ်-သက်တော် ၇၃ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နေ ၂ ခုထွက်၏။ နံတော်- တနင်္လာသားတည်း။

၈-သီရိခန်မင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၃၉၆ ခု[၃]သော် သားတော်'သီရိခန်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၉ နှစ်, စည်းစိမ် ၂၈ နှစ်-သက်တော် ၆၇ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် သောကြာကြယ် လတွင်ချင်း၏။ နံတော်- ကြာသပတေးသားတည်း။

၉-သီရိရာဇ်မင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၄၂၄ ခု[၄]သော် သားတော်'သီရိရာဇ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ငြိမ်သက်တည်ကြည်၏။ သစ္စာတရားစောင့်၏။ အလှူကောင်းမှု၌ မွေ့လျော်၏။ သာသနာတော်ကိုလည်း သုတ်သင်ရှင်းလင်း၏။ ဂူ, ကျောင်း, ဇရပ်ဆောက်သည် များ၏။ ဝတ္ထုကံမိုးမြေကိုလည်း အစဉ်မပျက်ရ စောင့်ရှောက်တော်မူ၏။ မင်း၏တရား ၁၀ ပါးနှင့်လည်း ညီညွတ်၏။ ပြည်သူတို့ နှစ်လိုကုန်၏။ 'ပုပ္ပာမုနိ, ဣန္ဒြိယ, ကတ္တရိယ, စန္ဒရိယ, သက္က, မသ'-ဟူသော ဆရာ ၆ ပါးနှင့်တိုင်ပင်၍ ဗေဒင်ရာဇဝင်လည်း ပြု၏။ သက္ကရာဇ် ၄၃၃ ခုကိုဖြိုသည်။ ကိန်းလင်္ဂမမြောက်၍ မပြိုလေ။

အိမ်နိမ့် ၃၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၉ နှစ်-သက်တော် ၄၄ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် တော် ၇ ရက်လည်း၏။ နံတော်- တနင်္လာသားတည်း။

ထိုမင်းတွင် ဒွတ္တပေါင်မင်းနွယ် ၉ ဆက်တည်း။ တကောင်းမင်းရိုးပြတ်၏။

ထိုမင်းတို့၏အဆက်အနွယ်ကို အကျဉ်းမှတ်လွယ်စိမ့်သောငှာ 'နောင်လာမှတ်စေ၊ လက်ာဖွဲ့အံ့၊ သရေခေတ္တရာ၊ အောင်ချာသာစံ၊ ပုဂံ,မြင်စိုင်း၊ စစ်ကိုင်း,ပင်းယ၊ အင်းဝစဉ်လာ၊ မင်းစဉ်စကား၊ မဟာသမ္ဘဝ၊ စူဠသမ္ဘဝ၊ အစ်ညီနောင်၊ ဒွတ္တပေါင်, ဒွတ္တရန်၊ တတန်ထိုနောင်၊ ရန်ပေါင်ရန်မင်း၊ ရက္ခန်,ခန်းလောင်၊ ထိုနောင်လက်ခိုင်၊ စဉ်တိုင်တသွန်၊ သီရိခန်,သီရိရာဇ်၊ ကိုးဆက်ဖြစ်သည်။ ။ စင်စစ်ဒွတ္တပေါင်မျိုးတည်း။'-ဟူ၍ ပညာရှိတို့စပ်ဆိုသည်။

'အကျိုးရှိယောင်၊ ရန်ပေါင်,ရန်မန်း၊ မော်ကွန်းမယျက်။-ဟု သုဝဏ္ဏသျှံသူဌေးခန်းတွင် အရှင်အဂ္ဂသမာဓိ စပ်ဆိုတော်မူသည်ကိုထောက်၍ 'ရန်မန်း, ရန်ခန်း' ဟု ဝိသဇ္ဇနီထိုးနှင့် ရေးသားဖတ်ရှုတ်ရမည်။

၁။ ၂၂၀ ဘီစီ။
၂။ ၁၈၂ ဘီစီ။
၃။ ၁၄၈ ဘီစီ။
၄။ ၁၂၀ ဘီစီ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တပါးမင်းဆက် ၁၆ ဆက်

၁-တပါးမင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၄၃၃ ခုသော် 'တပါးမင်း'[၁] မင်းဖြစ်တော်မူ၏။ ထိုမင်းတို့၏အကြောင်းကား- ပြည်တွင်နေသောသူတစ်ယောက်သည် သားသူငယ်ကို ဆရာရဟန်းထံအပ်နှံ၍ ငယ်ငယ်ကပင် ရဟန်းပြုစေ၏။ ဆရာလည်း ချစ်မြတ်နိုးသည်ဖြစ်၍ ပိဋကတ်ဗေဒင်, ရာဇဝင်, ပုံပြင်တို့ကို တတ်အောင် သင်ပေး၏။ အခါတစ်ပါး- ဆရာမွေးစားသောကြက်တစ်ခုသည် "ငါ့ဦးခေါင်းကိုစားသော် 'တပါးမင်း' ဖြစ်လတ္တံ့။"-ဟု တွန်စမှတ်ပြု၏။

ဆရာလည်း "ချင်းသည် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်လျက် မတွန်ရာသောအခြင်းအရာကို တွန်ဘိသည်တုံ့။ မောင်ရှင်- ဤကြက်ကို ပုံ့သကူပြု[၂]ဘိလော။"-ဟု ဆို၏။ မောင်ရှင်လည်း ထိုဆရာဆိုတိုင်း ချက်ပြုတ်ပြီးသော် အိုးကဆယ်ရာတွင် ဦးခေါင်းပြတ်၍ စားဖိုပြာ၌ ကျလေ၏။ ရှင်သူငယ်လည်း 'မသန့်ပြီ' ဟု ကြက်ဦးခေါင်းကို စားလေ၏။

ကြက်ဦးခေါင်းမပါ၍ ဆရာကမေးလတ်သော် "ဆယ်ရာတွင် ပြာသို့ကျ၍ မသန့်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်စားပေသည်။"-ဟုလျှောက်လျှင်၊ "ချင်းတိရစ္ဆာန် တွန်သည်မှန်-မမှန်ကို သိရတော့မည်။"-ဟု ရှင်သူငယ်ကို ဓမ္မသတ်, လောကဝတ်, ရာဇဝတ်-အတတ်မျိုးကိုအပြီးသို့ရောက်အောင် သွန်သင်ပြီးလျှင် လူပြုစေ၍ အမတ်စစ်သူကြီး၌ အပ်လေ၏။ စစ်သူကြီးလည်း ထိုသူငယ်ကိုသားပြု၍ သွားလေရာရာ မပြတ်ခေါ်သွား၏။

အခါတစ်ပါး- နန်းတော်သို့ခေါ်သွားရာတွင် ရှေးပြုဖူးသော ကုသိုလ်ကံအကျိုးဆက်ရောက်၍၊ မင်းကြီးမြင်တော်မူလေသော် အလွန်နှစ်သက်တော်မူသည်ဖြစ်၍၊ သားတော်မရှိသည်နှင့် အမတ်ကြီးကိုတောင်း၍ သား ပြုတော်မူလေ၏။ ထိုအမတ်ကြီးလည်း အထိန်းအချီအဖြစ်ဖြင့် မစ[၃]ရ၏။ ထိုသူငယ်သည်-မင်းတကာတို့ကျင့်ရာသော တရားကို လည်းကောင်း, ပြည်ထဲအရေးကို ကွပ်ညှပ်[၄]စီရင်ခြင်းအမှု၌ လည်းကောင်း အလွန်လျှင် တတ်လိမ္မာ၏။ ခမည်းတော်မင်းကြီးကိုလည်း အလွန်ရိုသေစွာ လုပ်ကျွေးမွေးမြူ၏။ တရားအရာ စိစစ်မေးမြူ[၅] ဆင်ခြင်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ မင်းစသော အမတ်ဗိုလ်ပါ, ပြည်သူလူ,ရဟန်းတို့လည်း လွန်စွာ ချစ်နှစ်လိုကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း ထိုသူအား အရွယ်သို့ရောက်သော် သမီးတော်နှင့်ပေး၍ နန်းလွှာထားတော်မူ၏။ အိမ်ရှေ့နှင်း၍ အသက် ၁၆ နှစ်ရှိသောအခါ၊ ခမည်းတော်လွန်၍ ခမည်းတော်အရာ မင်းဖြစ်လေ၏။ ရတနာ ၃ ပါး၌ ရိုသေ၏။ ပညာရှိရဟန်း, ပုဏ္ဏားတို့နှင့်ပေါင်းဖက်၍ သီလသီတင်း မပြတ်ဆောက်တည်တော်မူ၏။ မင်းတို့ကျင့်ရာသော တရား ၁၀ ပါး, သင်္ဂဟ ၄ ပါးနှင့်ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ပြည်သူလူတကာတို့ကို ဝမ်းထွက်သားကဲ့သို့ သနားကြင်နာ လေးမြတ်တော်မူ၏။ ရဟန္တာမြတ် ၅၀၀ ကိုလည်း ဆရာပြု၍ ပစ္စည်း ၄ ပါး မပြတ်ထောက်ပံ့တော်မူ၏။ 'သဒ္ဓါ, သီလ, သုတ, စာဂ, ဟိရိ, ဩတ္တပ္ပ, ပညာတည်း' -ဟူသော သူတော်တရား ၇ ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ထိုမင်းလက်ထက် ရတနာမိုး ၇ ကြိမ်ရွာ၏။

သရေခေတ္တရာပြည်ကြီးနှင့် ယခုပြည်မြို့အလယ်ကြား၌ သာမဏေဖြစ်စဉ် ကြက်ဦးခေါင်းကိုစားရာ ကျောင်းရပ်တွင် ရတနာပုထိုးကြီးဘုရားကို သိကြားကြပ်မ၍တည်တော်မူသည်။ မင်း၏သဒ္ဓါခြင်းကို စမ်း

၁။ တပါးမင်း (တစ်ပါးမင်း) = မင်းရိုးမဟုတ်ဘဲ မင်းဖြစ်သူ။ တပေါးမင်းဆက်ကား ၁၆ ဆက်ရှိသည်။
၂။ ပုံ့သကူပြု = မိမိပယောဂမပါဘဲ ပေါ်သည့်အမဲသားငါး။ (ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် သတ်နိုင်းခြင်း)။
၃။ မစ = ကူညီပံ့ပိုးရသည်။
၄။ ကွပ်ညှပ် = ကြီးမှူးအုပ်ချုပ်သည်။
၅။ မေးမြူ = မေးမြန်းစုံစမ်းသည်။

mgyoe.com

m.gyoe.com SAMPLE BOOK

လိုသောကြောင့် ၃ ကြိမ်တိုင်အောင် သိကြားမင်း မြေ၌ကွယ်မြုပ်ထားသော်လည်း သဒ္ဓါမပျက် ကြိုး၍တည် တော်မူ၏။ 'သရမာ' ဟူသောအမည်ကို သမုတ်တော်မူ၍ သာစုခေါ်သောအခါ မြေကြီးလျှောင် ပြင်းစွာလှုပ်၏။

သည်ကိုရည်၍၊ 'ရွှေပြည်နှစ်ခွင်၊ လယ်ချက်တွင်နှိက်၊ ဥကင်ကိုဆောက်၊ စိုးသည် နောက်ဝယ်၊ ဘုန်းတောက်လျှံဝင်း၊ တပါးမင်းလျှင်၊ သန့်ရှင်းစိတ်ကြည်၊ ကုသိုလ်ရည်၍၊ ကိုးမည် နှင်နှင်၊ သုံးကြိမ်စင်တည့်၊ ပြီးလျှင်မြုပ်လျက်၊ သိကြားဝှက်လည်၊ တဆက်တိုးမည်၊ ကြိုး၍တည်သား၊ နိုင်ရည်ပင်ကို၊ လွှန်ခဲ့ညို၏၊ မြင်းမိုရ်ရှိလောက်၊ ရွှေတောင်ပေါက်သို့၊'-ဟူ၍လည်းကောင်း။

တတိယပိုဒ်၌ 'ထိလုမိုးဆီ၊ တိမ်ခိုးမီမျှ၊ စေတီမည်သာ၊ သရမာဟု၊'-ဟူ၍လည်း ကောင်း မင်းနဝဒေး စပ်ဆိုသည်။[၁]

ထိုပုထိုးကို ကြက်ခေါင်းစားရာအရပ်တွင် တည်သည်ဖြစ်၍ 'ကြက်ခေါင်းစားရ' ဟူ၍ လည်း ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။

ထိုမင်းနန်းတက်၍ ၁၇ နှစ်ရှိသောအခါ သိန်းယိုကျွန်း၌ ဝဋ္ဋကာမဏိမင်း[၂]လက်ထက် သာသနာ အနှစ် ၄၅၀ ရောက်၍ ရဟန္တာမြတ် ၅၀၀ တို့သည် ဘုရားသခင်မုက္ခပါဌ်တော်ကို ပိဋကတ် ၃ ပုံကို အရှည်နှုတ်ကျက်မဆောင်နိုင်မည်ကိုရည်၍ ပေသို့တင်ပြီးမှ အထပ် ၁၀၀ တည်း၍[၃]ထားတော်မူကုန်သည်။

အခါတစ်ပါး- ကံရမ်းပြည်[၄]သို့ စစ်အင်္ဂါ ၄ ပါးနှင့်ချီတော်မူ၍ မဟာမုနိဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်တော် မူသည်။ ခရီးနောက်နောင် ရောက်ပေါက်လွယ်စေခြင်းငှာ ဘူးရွက်မည့်ျိုးလမ်းကို ၈ လတိုင်တိုင် သုတ်သင် တော်မူ၍ ပြန်တော်မူခဲ့၏။

ထိုမင်းကား ဒွတ္တပေါင်မင်းမျိုးမဟုတ်သောကြောင့် 'တပါးမင်း' ဟု နောင်မှတွင်၏။

ကောင်းမှုတော်ကား 'သရမာ' ဟူသော 'ကြက်ခေါင်းစားရ' ကို တည်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၆ နှစ်, စည်းစိမ် ၅၁ နှစ်-သက်တော် ၆၇ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက် လိုသော် နေ ၂ ခု ထွက်၏။ နံတော်- အင်္ဂါသားတည်း။

၂-ပါဝိရန့်မင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၄၈၄ ခု[၅]ရောက်သောအခါ သားတော်'ပါဝိရန့်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၀, စည်းစိမ် ၆၆ နှစ်- သက်တော် ၉၆ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လို သော် ကြာသပတေးကြယ် လတွင် ချင်း၏။ နံတော်- အင်္ဂါသားတည်း။

ထိုမင်းနန်းတက်၍ ၆ နှစ်ရှိသောခါ မဇ္ဈိမဒေသ သာဂလပြည်၌ မာလိန်မင်း[၆]နှင့် ရှင်နာဂသိန် ကြီးစွာသောအမေးပုစ္ဆာတို့ကိုမေး၍ ဖြေတင်သောနှစ်တည်း။ ထိုအခါ ဘုရားသခင်တပည့်သားတော်ဖြစ်သော ရဟန္တာမြတ်ကုဋေ ၁၀၀၀ ရှိသော ဟူ၏။

၁။ နဝဒေး၏ 'ရွှေပြည်နှစ်ခွင်'-ချီ သရမာဘုရားတိုင်ရတု။
၂။ 'ဝဋ္ဋဂါမဏိမင်း'။
၃။ 'အကြိမ် ၁၀၀ တည်းဖြတ်၍'-ဟုယူ။
၄။ 'ကမ်းယံပြည်'။
၅။ ၆၀ ဘီစီ။
၆။ 'မိလိန္ဒမင်း'။

m.gyoe.com

m.gyoe.com SAMPLE BOOK

၃–ရန်မုက္ခမင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၅၅၀ သော် သားတော်'ရန်မုက္ခ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ဗေဒင် ၃ ပုံကို အပြီးတိုင်အောင်တတ်တော့်မူ၏။ ပြည်သူလူ၊ ရဟန်းတို့အား ဝမ်းထွက်သားကဲ့သို့ သနားကြင်နာတော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးအာနုဘော် ကြီး၏။ ငြိမ်ဆိမ်ဆေးလေး တည်ကြည်တော်မူ၏။ မင်းကျင့်တရား ၁၀ ပါးနှင့်ပြည့်စုံတော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၄၆ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၁၅ နှစ်– သက်တော် ၆၁ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ဗုဒ္ဓဟူးဂြိုဟ် ၇ လတိုင်အောင် နိယထုံ[၁] ပြု၏။ နံတော်– စနေသားတည်း။

၄–ရန်သိဃ်မင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၅၆၅ ခုသော် သားတော်'ရန်သိဃ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား အသားမည်း၏။ မျက်လုံးနီ၏။ မျက်ထောင့်နီ၏။ သူ့မယားကို မျက်မုန်းကြိုးတတ်၏။ ရက်ရောကြမ်းကြုတ်၏။ သူ့အသက်ကိုလည်း မနမြော။ အမျုးအမတ်၊ ပြည်သူလူတကာအပေါင်းတို့လည်း ကြောက်ရွံ့ခြင်းပြင်းသည်ဖြစ်၍ မကောင်းသောဆုကို ယူကုန်၏။[၂] ထိုမင်းလက်ထက် မိုးခေါင်၍ ပြည်သူတို့ ငတ်မွတ်ကုန်၏။ ဘုရားသခင်သာသနာတော်ကိုလည်း မချီးမြှောက်။

အိမ်နိမ့် ၄၅ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၃ နှစ်– သက်တော် ၄၈ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက် လိုသော် အရိပ် ၄ မျက်နှာထွက်၏။ နံတော်– တနင်္ဂနွေသားတည်း။

၅–ရန်မုဥ္စလိန္ဒမင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၅၆၈ ခုသော် သားတော် 'ရန်မုဥ္စလိန္ဒ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ရတနာ ၃ ပါးသို့ မပြတ်ဆည်းကပ်၍ သာသနာတော်ကို ကောင်းစွာ ချီးမြှောက်၏။ ပြည်သူလူတကာအပေါင်းတို့အား ဝမ်းထွက်သားကဲ့သို့ သနားကြင်နာတော်မူ၏။ သစ္စာစောင့်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၀၊ စည်းစိမ် ၁၅ နှစ်– သက်တော် ၄၅ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် လ တံခွန်ပြ၏။ နံတော်– ကြာသပတေးသားတည်း။

၆–ဘေရိန္ဒမင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၅၈၃ ခုသော် ထိုမင်းညီ'ဘေရိန္ဒ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

တက္ကသိုလ်ပြည်သို့သွား၍ အတတ်ပညာသင်လေသောကြောင့် ဗေဒင်ဆေးဝါးမန္တန် တတ်လှစွာ၏။

အိမ်နိမ့် ၄၂ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၁၂ နှစ်–သက်တော် ၅၄ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နေထွက်လျှင် မှုန်းတည့်၏။ မှုန်းတည့်လျှင် နေဝင်၏။ နံတော်– စနေသားတည်း။

၁။ နိယတုံ = ဂြိုဟ်မရွေ့ပြောင်းဘဲ ရပ်တည်နေခြင်း။

၂။ 'ပြစ်တင်ရေရွတ်ဆဲရေးသည်။'–ဟုယူ။

m.gyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၇-မုစ္စမင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၅၉၅ ခုသော် သားတော်'မုစ္စလ'[၁] မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၇ နှစ်, စည်းစိမ် ၅ နှစ်- သက်တော် ၄၂ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နေထွက်လျှင် မွန်းတည့်၏။ နံတော်- ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၈-ပုဏ္ဏမင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၆၀၀ တွင် သားတော်'ပုဏ္ဏ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၃ နှစ်- သက်တော် ၂၈ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် တော် ၇ ရက်လည်း၏။ နံတော်- သောကြာသားတည်း။

၉-သာခမင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၆၀၃ ခုသော် ညီတော်'သာခ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၇ နှစ်, စည်းစိမ် ၃ နှစ်- သက်တော် ၃၀ သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နန်းတွင် လင်းတနား၏။ နံတော်- တနင်္လာသားတည်း။

၁၀-သာသီမင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၆၀၆ ခုသော် သားတော်'သာသီ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အသားနီ၏။ အမူအကျင့်မကောင်း။ ပြည်သူတို့ချမ်းသာကို မရှာ။ ရတနာ ၃ ပါးကိုလည်း မရိုသေ။

အိမ်နိမ့် ၁၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၃ နှစ်-သက်တော် ၁၈ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် မြို့ဝန်းကျင် ငလျှင်လှုပ်၍ မြေကြီးအစိပ်စိပ်ကွဲ၏။ ရေလည်း ထွက်၏။ နေနှင့်လလည်း တစ်ရာသီတွင် သရဖူကြတ်ကြတ်သွား၏။ နံတော်- စနေသားတည်း။

၁၁-ကန်နုမင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၆၀၉ ခုသော် ညီတော်'ကန်နု' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ပြည်ထဲရေးကို သာယာအောင် မပြု။ ပြည်သူတို့ချမ်းသာကိုလည်း မရှာ။ မိုးရေရှား၍ ငတ်မွတ်၏။

အိမ်နိမ့် ၁၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၁ နှစ်-သက်တော် ၁၆ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ပုထိုးဘုရား ပြာဋိဟာပြ၏။ နံတော်- တနင်္ဂနွေသားတည်း။

၁၂-ကန်တက်မင်း

သာသနာသက္ကရာဇ် ၆၁၀[၂] သော် ထိုမင်းအစ်ကို'ကန်တက်'[၃] မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၃ နှစ်- သက်တော် ၂၈ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကောင်းကင်အလုံး ညဥ့်ကဲ့သို့ မိုက်၏။ နံတော်- တနင်္လာသားတည်း။

၁။ 'မုဥ္စလမင်း'-တွင်းသင်းရှေးမှု။ 'ရှံမုဥ္စလိန္ဒမင်း'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၂။ ခရစ်နှစ် ၆၆။ ၃။ 'ကန်တင်' ကို တွင်းသင်းရှေးမှု, မဟာရာဇဝင်ကြီးမှုတို့အရ 'ကန်တက်' ဟုပြင်ထည့်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၁၃-ဘိစ္စမင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၆၁၃ ခု[၁] သော် ထိုမင်းနောင်တော်'ဘိစ္စ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။ ငြိမ်သက်တည်ကြည်၏။ ရတနာ ၃ ပါးကိုရှိသေ၏။ မှူးမတ်၊ ပြည်သူလူတကာတို့ကို ချစ်ကြည်လေးမြတ်ကုန်၏။

အိမ်နိမ့် ၃၅ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၄ နှစ်- သက်တော် ၃၉ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် သောကြာကြယ် လတွင် ချင်း၏။ နံတော်- တနင်္လာသားတည်း။

ထိုမင်းလက်ထက် ကံရမ်းပြည်ဝယ် မဟာမုနိဘုရားရှင်ကို ဆွမ်းသင်ပုတ်တင် လှူစိမ့်မည်ထားသော အမတ်ရာဇသူရိယကို ထိုပြည်သားတို့က နှင်ထုတ်၍ ခြေရင်းတော်သို့ရောက်လာ၏။ အကြောင်းကို လျှောက်ကြားသော် စစ်သည်ဗိုလ်ပါအများနှင့် ဘူးရွက်မည့်ဦးလမ်း[၂]က ချီတော်မူ၍၊ မဟာမုနိဘုရားရှင်ထက်ဝန်းကျင် တပ်တည်၍နေလေ၏။ ကံရမ်းမင်းလည်း အတင်းအကြပ်ခံ၍တိုက်သောကြောင့် ၃ နှစ်တိုင်တိုင် ဝန်းရံလုပ်ကြံသည်၊ မရ၍ ပြန်ရချေ၏။

၁၄-သုမုန္တရီမင်း

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၆၁၇ ခုသော် သားတော်'သုမုန္တရီ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား အသားနီ၏။ အကျင့်လျစ်လျူရှိ၏။ မိုးကောင်း-မကောင်းထပ်မျှရှိ၏၊ အဝေးအနီးထိုမှဤမှ မထွက်မသွား၊ ကံရမ်းပြည် သောင်းကျန်းသည်ကိုလည်း မဆိုလေ။

အိမ်နိမ့် ၁၆ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၇ နှစ်- သက်တော် ၂၃ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် တံခွန်ပြ၏။ နံတော်- စနေသားတည်း။

> **ဘုရားသခင် နိဗ္ဗာန်ယူတော်မူသည့်နှစ် ပထမသင်္ဂါယနာတင်ပြီး အဇာတသတ်မင်းနှင့် အရှင်မဟာကဿပ သာသနာတော်နှင့် ကောဇာသက္ကရာဇ် တညီတည်းဖြစ်စေလို၍၊ ဘုရားသခင် ဘိုးတော် ဇေယသေနမင်းလက်ထက်ဖြိုသော သက္ကရာဇ် ၁၄၈ ခုကို 'ဒေါဒေါရသကိန်း' ဟု ၁ ခုတည်းထားသော သက္ကရာဇ် ၆၂၄ ခုဖြစ်၍ ဖြိုကိန်းရောက်လတ်သော်၊ ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီးလုံ့ပုံကျရာ ပုဂံလောကနန္ဒကျောက်စကားအရပ်တွင် သိကြားနတ်မင်းသည် ပုဏ္ဏားကြီးအယောင်ဆောင်၍ ၆၂၄ ခုကိုဖြိုမှ 'ခဆပဥကိန်း သက္ကရာဇ်တို ဒွေး'ဟု ကျောက်ဖျာထက်၌ ရေးထားခဲ့၏။ ထိုဖြိုသောနှစ်တွင် ပင် သုမုန္တရီမင်းကြီး အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။**
>
> **၆၂၂ ခုကို 'ဒေါဒေါရသကိန်း' ဟုဆိုသည်။**
>
> **၁၅၆၀ ကို 'ခဆပဥကိန်း' ဟု ဆိုသည်။**

၁၅-အတိတျာမင်း

ထိုသက္ကရာဇ်တို ၂ ခုတွင် သားတော်'အတိတျာ'မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အသားနီ၏။ မျက်စိနီ၏။[၃] အနာအဆာများ၏။ သူ့သမီး သူ့မယားကိုလည်း မျက်မုန်းကျိုးတတ်၏။[၄] သူ့အသက်ကိုလည်း မနှမြော။[၅] ရတနာ ၃ ပါးကိုလည်း မရိုသေ။ အမျိုးတကာတို့လည်း မကြည်ညို၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ မရှိ။ အငြူအစူ ပြင်း၏။ အမိကိုစင်လျက် တပ်မိ၍၊ "မိခင်- ထွက်သောတံခါးကို ဝင်ပြန်ကောင်းအံ့လော။"-ဟု ပရိယာယ်စကားဖြင့်မေးသည်ကို သဘောထင်မှတ်၍[၆]၊ "ချစ်သား-

---

၁။ ခရစ်နှစ် ၆၉။

၂။ ထိုစဉ်က ရခိုင်ပြည်သို့ပေါက်သောလမ်း။

၃။ 'မျက်ဆံနီ၏။'-ပုံနှိပ်ပြီးမူ။

၄။ 'ပြစ်မှားတတ်၏။'-ဟုယူသင့်။

၅။ 'သူတစ်ပါးအသက်ကိုလည်း သတ်တတ်၏။'-ဟုယူသင့်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မင်းတို့မည်သည် ထွက်ရာတခြားတံခါး အတိမှာ ရနိုင်တုံအံ့နည်း။''-ဟုဆိုလျှင်၊ ''ယင်းသို့တပြီးကား မယ်တော်ဆီသို့ ယနေ့ပင် ငါလာအံ့သည်။''-ဟု ဆိုလတ်သော်၊ မယ်တော်လည်း 'ငါ့သားသည် မဆိုရာ သောစကားဖြင့် ငါ့ကို ဆိုဘိသည်တကား။'-ဟု သရဏဂုံနှင့်တကွ ပဥ္စသီကိုဆောက်တည်လျက်၊ ''ငါ၏ သီလသည် အကယ်၍ မကျိုးမပေါက်သည် ဖြစ်အံ့။ ငါ့သားလာသောအခါ ဤကျက်သရေတိုက်သည် ပေါင်းချုပ်[၁] ကဲ့သို့ဖြစ်စေသော။'' -ဟု မိဋ္ဌာန်သစ္စာပြုလျက်နေ၏။

မင်းလည်း နေသောအခါတန်လတ်၍ မယ်တော်မိဖုရားအထံသို့သွားလေသော်၊ မယ်တော် သစ္စာ မိဋ္ဌာန်အားဖြင့် ကျက်သရေတိုက်တံခါးမရှိဘိရကား ရှက်အားမကျပြန်ခဲ့ရလျှင် ကိုယ်အလုံးယားယံသဖြင့်၊ ချောင်းငယ်တစ်ခုသို့သွား၍ရေချိုးစဉ် ကိုယ်လုံး အမွေးအတိရောက်၍ မျောက်ဖြစ်ခဲ့၏။ လူများလည်း 'မင်းကြီး မျောက်ဖြစ်ခဲ့ပြီ'-ဟု အုတ်ခဲ, လှင်ကန်တို့ဖြင့်ပစ်ခတ်လျှင် ချောင်းတစ်ဖက်သို့ကူးလေ၏။ မယ်တော်ကြားလျှင် သားတော်အထံသို့သွား၍ ''အလောင်းချစ်သား- လာလှည့်။''-ဟု ခေါ်တော်မူ၏။

> ထိုအရပ်ကို 'လောင်းသားချောင်း'-ဟုတွင်၏။ ယခုအခါ 'လော်င်းသာချောင်း'-ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ အချို့သော ရာဇဝင်မှာ 'နန်းတော်ရေကန်တွင်ရေချိုးစဉ် မျောက်ဖြစ်၍၊ လူများ ခဲ,လှင်ကန်တို့ဖြင့်ပစ်ခတ်၍ သေလေသည်။'-ဟုဆိုလေသည်။

အိမ်နိမ့် ၁၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၃ နှစ်-သက်တော် ၁၈ နှစ်သော် မယ်တော်ကိုပြစ်မှားချေ၍ မျောက် ဖြစ်လေ၏။ ဖြစ်လိုသော် သောကြာကြယ် တံခွန်ပြ၏။ နံတော်- စနေသားတည်း။

၁၆-သုပညာနဂရဆိန္နမင်း

ထိုအခါ- ထိုမင်းသားငယ်၏အထိန်းအယ မှူးမတ်အပေါင်းညီ၍ ထိုမင်း၏ညီတော် 'သုပညာ နဂရဆိန္န'နှင့် စစ်ဖြစ်ကြလေလျှင်၊ သုပညာနဂရဆိန္နမင်းနိုင်၍ **သက္ကရာဇ်တို ၅ ခုတွင်** မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ သဒ္ဓါ, သီလစသော သူတော်တရားနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ပြည်သူလူ,ရဟန်းတို့ကို ဝမ်းထွက်သားကဲ့သို့ သနားတော်မူ၏။ ရတနာ ၃ ပါးကို ကြည်ညို၏။ အမူအကျင့် ကောင်း၏။

'ကံရမ်းပြည်သောင်းကျန်းလေသည်ကို လုပ်ကြံတော်မူမည်။'-ဟု နဂါးရစ်တောင်ကိုလှည့်၍ ချီတော်မူသည်။ အောင်မြင်တော်မူ၍၊ ထိုပြည်တွင် မဇ္ဈိမတိုက်သားတို့လက်တော်ဖြင့် ၈၈ တောင်ရှိသော ရွှေစင်အတိသွန်းလုပ်သော မိတည်းဘုရားသခင်ရုပ်တုတော်ကိုတွေ့လေ၍၊ ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကို ဖူးတွေ့ရသကဲ့သို့ အလွန်သဒ္ဓါတော်မူသည်ဖြစ်၍ ၃ နှစ်တိုင်တိုင်မခွာရက် နေ့,ညမပြတ် ရှိခိုးဝတ်တက် တော်မူ၏။ မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့သည်လည်း ''ဆင်, မြင်း, ဗိုလ်ပါ ညောင်းညာ[၂]ကြပြီ။ နေပြည် တော်သို့ ပြန်တော်မူချိန်တန်ပြီ။''-ဟု ဇလျှောက်ကြကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း ''ဤဘုရားရှင်ရုပ်တုတော်ကိုခွာ၍ ငါမသွားရက်။ ရတနာဖောင်ကြီးစီရင်၍ ရုပ်တု တော်ကိုတင်ပြီးသော်၊ နဂါးရစ်တောင်ကိုလှည့်၍ နေပြည်တော်သို့ဆောင်ယူမည်။''-မိန့်တော်မူ၏။ မှူးမတ်တို့လည်း ''မဖြစ်နိုင်ရာသောအကြံကို ကြံဘိသည်။ ငါတို့သားမယားကို မတွေ့ရပြီ။''ဟု ကြံကြ ပြီးလျှင်၊ ဘုရားရှင်ရုပ်တုတော်အောက်၌ ဥမင်တူး၍ ရုပ်တုတော်လဲသည်ကို မင်းကြီးမြင်တော်မူသော်၊ ''အဘယ်ကြောင့်လဲဘိသနည်း။''-ဟု မေးတော်မူ၏။ မှူးမတ်တို့လည်း ''ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်။'' -ဟု လျှောက်ကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း နှလုံးမသာ၍ ခပ်မဆိတ်နေတော်မူ၏။

၁။ ပေါင်းချုပ် = အသေပိတ်?။ အလုံပိတ်?။ ၂။ ညောင်းညာ = ပင်ပန်းသည်။ အနေအစားဆင်းရဲသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မှူးမတ်တို့လည်း ထင်းတစ်ယောက်တစ်ချောင်းစီ, မီးသွေးတစ်ယောက်တစ်ဆုပ်စီထည့်၍ ဖိုကျင်ထိုးလေသည်ကို ''အဘယ်ကြောင့် ဘုရားရှင်ကို မီးတိုက်ဘိသနည်း။''-ဟု မေးတော်မူ၍၊ ''ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်သောကြောင့် နတ်တို့သဂြိုဟ်သည်။''-ဟု မှူးမတ်တို့လျှောက်ကုန်လျှင်၊ 'မဟုတ်မရာသောစကားကို ဆိုရာသလော။'-ဟု နှလုံးတော်မသာ၍ ခပ်မဆိတ်နေတော်မူ၏။

မင်းကြီးအမျက်ထွက်သည်ကို မှူးမတ်တို့သိ၍ အမျက်တော်ပြေစိမ့်သောငှာ ထက်ဝယ်တော်[၁] တောင်ပြည့်ရှိသော အဋ္ဌဝီသရုပ်တုတော် ၂ ကျိပ် ၈ ဆူ ရွှေစင်အတိသွန်း၍ မင်းကြီးအားဆက်လေ၏။ မှူးမတ်မိုလ်ပါတို့လည်း များစွာယူလေကုန်၏။

သရေခေတ္တရာနေပြည်တော်သို့ ပြန်တော်မူခဲ့၍ နေပြည်တော်သို့ရောက်လျှင်၊ ထိုဥစ္စာ[၂]ကို ပြည်သူတို့သုံးစွဲကုန်သောကြောင့် သူမြတ် ၇ ယောက်တည်သောပြည်မြတ်သည် စနောင့်စနင်[၃]ရှိ၍ လုစားယက်စားခိုးသားဓားပြထူထပ်သောအားဖြင့် ကွပ်ညှပ်[၄]မနိုင်ရှိခဲ့၏။

ထိုအခါ- လေပွေကြီးလာ၍ ဆန်ကောလွင့်လေသည်ကို ဆန်ကောရှင်မိန်းမသည် ''ငါ့ဆန်ကော-ငါ့ဆန်ကော''-ဟုလိုက်လေသည်ကို အစပြု၍ 'သရေခေတ္တရာပြည်ကို စေကောဖျက်၍ပျက်လတ္တံ့။'-ဟူသော သိုက်နိမိတ်ရှိသည်နှင့် 'စေကောစစ်လာသည်' ဟု အမှတ်ရှိ၍ တစ်ပြည်လုံးထိတ်လန့်သောအားဖြင့် ၃ စုကွဲခဲ့၏။

မင်းကြီးလည်း ထိုအခါနာတော်မူ၍ အိမ်နိမ့် ၁၈ နှစ်, စည်းစိမ် ၁၁ နှစ်-သက်တော် ၂၉ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် လေပွေလာရာတွင် ဆန်ကောလွင့်၍ ပြည်သူတို့ ၃ စုကွဲခဲ့၏။ နံတော်- တနင်္လာသားတည်း။

ရွှေစင်အတိသွန်းလုပ်သောရုပ်တုတော်ကို ရခိုင်ရာဇဝင်တို့၌ အရိပ်အမြွက်မျှမပြမဆို။ ငါတို့ မြန်မာရာဇဝင်အစောင်စောင်တို့၌ အညီအညွတ်လာသည်။

ဤတွင်ရွှေကား တပါးမင်းမှသည် သုပညာနဂရဆိန္နမင်းတိုင်အောင် ၁၆ ဆက်သော တပါးမင်းမျိုးတည်း။

ထို့ကြောင့်- 'နောင်လာမှတ်စေ'ချီ မင်းစဉ်လင်္ကာတွင် 'ဒွတ္တပေါင်မျိုး၊ စဉ်ရိုးတလတ်၊ ကိုးဆက်ပြတ်သော်၊ မင်းမြတ်တပါး၊ သားပါဝိရန်၊ ဆက်ပြန်ထိုမှ၊ ရန်မုက္ခနှင့်၊ ရန်သိဃ်မင်း၊ သတင်းဆူဂုန်၊ မုဋ္ဌလိန္ဒ၊ ဘောရိန္ဒတို့၊ မုစ္စလထင်ရှား၊ သားမင်းပုဏ္ဏ၊ ညီသာ့ခနှင့်၊ ထိုမှသာသီ၊ ညီကန်နန္ဒာ၊ အစ်ကိုကန်တက်၊ ဆက်လတ်ပြီးသော်၊ နောင်တော်ဘိန္ဒ၊ သာလှတသုန်၊ သုမုန္ဒရီ၊ ဆက်ညီစဉ်လာ၊ အတိတ္တာက၊ သုပညာနဂရဆိန္န၊ ဤမျှရေတွက်၊ ဆယ်ခြောက်ဆက်ကား၊ တပါးမင်းမျိုး၊ ကျော်ဟိုးလျှံဝေ၊ စံဘူးလေသည် ။ ။ သရေခေတ္တရာစိုးတည်း။''-ဟု စပ်ဆိုသည်။

သရေခေတ္တရာပျက်ခြင်း

သတ္တရာဇ်တို ၁၆ ခုရောက်သော်အခါ လေပွေလာ၍ဆန်ကောလွင့်သည်ကို 'စေကောစစ်လာသည်'-ဟုထင်မှတ်၍ ပျူ ၁ စု, ကံရမ်း (ကမ်ရမ်း) ၁ စု, မြန်မာ ၁ စု-၃ စုကွဲကြ၏။ မြန်မာတို့ကား ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီး လှံတော်ကျရာ- 'နောင်ပြည်ကြီးဖြစ်လတ္တံ့' ဟူသောနိမိတ်ကိုစွဲ၍ ပုဂံမြို့တည်ရာအရပ်၌ ညောင်ဦး, နဂါးဘို, နဂါးကျစ်, မန်ကျည်းကြီး, တူးတည်, ကျောက်စကား, ကုပ်ကဲသိမ်, ညောင်ဝန်း,

---

၁။ ထက်ဝယ်တော် = တင်ပျဉ်ခွေထိုင်တော်မူသည်။
၂။ ရွှေစင်ရုပ်တုဆင်းတုတော်များကို ညွှန်းပုံရသည်။
၃။ စနောင့်စနင် = မငြိမ်မသက်။
၄။ ကွပ်ညှပ် = နှိပ်ကွပ်၊ ဆုံးမသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အနုရာဓ၊ တန်ဆောင်ကွန်း၊ ရွာပု၊ ကြင်လို၊ ကုတ်ကို၊ တောင်ပ၊ မြေခ်တွင်း၊ သရက်ရ၊ အုံများ၊ ယုန်လွတ်၊ ရွာစိုက်– ဟူသော ၁၉ ရွာ ဖြန့်ချိတည်ထောင်နေကြလေ၏။

ရာဇဝင်ကြီး၊ ရာဇဝင်လတ်တို့တွင် 'စဥ့်ကူး' ဟုဆိုသည်။ 'စဥ့်ကူးကား ထီးလိုင်ရှင် ငရမန်ကို တိုက်သည့်ကာလ စေဥ့် ကူ၍ တိုက်ရာဖြစ်၍ 'စေဥ့်ကူး' တွင်၏။

ပျူနှင့်ကမ်ရမ်းတို့စစ်ဖြစ်ကြ၍ 'ဗိုလ်ပါများရာ နိုင်စပွဲ'-ဟု အမြဲဆုံးဖြတ်[၁]ကြလျက် ပျူတို့ကား သရေခေတ္တရာပြည်အနောက်၊ ကမ်ရမ်းတို့ကား သရေခေတ္တရာပြည်မြောက်– ပုထိုးကြီး ၁ ဆူစီ တည်ကြ၏။ ကမ်ရမ်းတို့တည်သောပုထိုး ပြီးလုသည်ကို ပျူတို့ကမြင်လေသော်၊ ဝါးကို ပုထိုးအယောင်လုပ်ပြီးလျှင် ပုဆိုးဖြူတို့ရစ်ပတ်၍ ထီးတင်လေ၏။ ကမ်ရမ်းတို့မြင်လျှင် "ငါတို့ရှုံးချေပြီ။"-ဟု ပြေးလေကုန်၏။

ပျူတို့လည်း အချင်းချင်းစစ်ဖြစ်ကြပြန်၍ ၃ စု ကွဲပြန်လေ၏။ ၁ စုကို ကျပင်းသူတို့ ယူလေ၏။ ၁ စုကို သက်တို့ယူလေ၏။ ၁ စုကား 'တောင်ညို' ဟူသောအရပ်၌ ရွာတည်ထောင်၍ နေလေ၏။ ၃ နှစ်ရှိသောအခါ မွန်တို့ကတိုက်ပြန်၍၊ ပန်းတောင်–သက်သာသို့ပြောင်း၍နေပြန်လေ၏။ ၆ နှစ်ရှိသော် ကမ်ရမ်းတို့ကတိုက်ပြန်လာ၍ မင်းတုံးအရပ်မှာ နေပြန်လေ၏။ မင်းတုံးတွင် ၃ နှစ်နေမှ သက္ကရာဇ်တို့ ၂၉ ခု[၂]တွင် 'အရိမဒ္ဒနာ' မည်သော ပုဂံပြည်တည်ရာ ယုန်လွတ်ကျွန်း၌ သုပညာနဂရဆိန္နမင်းတူဖြစ်သော သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းသည် ထိုတွင်နေနှင့်သော ၁၉ ရွာ မြန်မာစုတို့ကိုချုပ်၍ မင်းမူလေ၏။ ၁၉ ရွာသားတို့လည်း သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းတွင် အလုံးအရင်း၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ဗိုလ်ပါအများပါသည်နှင့် "ငါတို့အရှင်တူတော်ရင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။"-ဟု ခယမ်း[၃]ကြလေ၏။

ပုဂံမင်းဆက်

၁–သမုဒ္ဒရာဇ်မင်း

ပုဂံပြည်၏အကြောင်းကား– ဘုရားသခင်ဒေသစာရီကြွတော်မူ၍ တန့်ကြည်တောင်ဖျားထက် ရပ်လျက်ကြည့်တော်မူသော်၊ ကမ်းပါးမြင့်ထက်ပေါက်ပင်ဖျား၌ ဖျိုင်းဖြူနှင့်ကျီးမည်း နားး၏။ ပေါက်ပင် လယ်၌ ဖွတ်ပြိတ္တာလျှာ ၂ ခွ နေ၏။ ပေါက်ပင်ရင်း၌ ဖားသားငယ် ဝပ်လျက်ရှိ၏။ ထိုနိမိတ်ကိုမြင်၍ ပြုံးတော်မူသည်ကို ညီတော်ရှင်အာနန္ဒာလျှောက်၍၊ "အာနန္ဒာ– ငါမရှိသည်နောက် အနှစ် ၆၅၀ ရောက်သောအခါ ဤအရပ်တွင် ပြည်ကြီးဖြစ်လတ္တံ့။

"ပေါက်ပင်ဖျား၌ ဥဖျိုင်းဖြူနှင့်ကျီးမည်း နားသောအလိုကား ထိုပြည်၌ အလျူသီတင်းသုံးသည့်သူနှင့် မသုံးသည့်သူ ထပ်တူထပ်မျှရှိလတ္တံ့။

"ပေါက်ပင်ခွ၌ ဖွတ်ပြိတ္တာလျှာ ၂ ခွ နေသောအလိုကား– ထိုပြည်သူတို့သည် လယ်ယာမလုပ်ဘဲ အရောင်းအဝယ်ကုန်စလယ်နှင့်သာ အသက်မွေးသဖြင့် မမှန်သောစကားကိုသုံးသည်ဖြစ်၍ သစ္စာယွင်းလတ္တံ့။

"ပေါက်ပင်ရင်း၌ ဖားသားငယ်ဝပ်သည့်အလိုကား– ထိုပြည်သူတို့သည် ဖားသားငယ်နှယ် ငြိမ်းချမ်း သာယာမွေ့လျော်လတ္တံ့။

"ထိုပြည်ကိုတည်ထောင်စပြုသော သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းလက်ထက် ငှက်ကြီး၊ ဝက်ကြီး၊ ကျားကြီး၊ ရှုးပျံတို့သည် မင်းမူလတ္တံ့။ ထိုရန်ကိုခွင်းမည့်သူကား အဖနေနတ်သား၊ အမိနဂါးမင်းသမီး–ထို ၂ ပါး အိမ်ထောင်ဖြစ်ရာတွင်မြင်သော ဘုန်း၊ လက်ရုံး၊ အာဏာနှင့်ပြည့်စုံသောမင်းသည် ခွင်းလတ္တံ့။"-ဟု ဗျာဒိတ်ထားတော်မူခဲ့သည်နှင့်အညီ၊ သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းလက်ထက် ငှက်၊ ဝက်၊ ကျား၊ ရှုးပျံ မင်းမူလာ၏။

အချို့ဆရာတို့ကား 'ဘူးပင်လည်း မင်းပြုသည်' ဟုဆို၏။

၁။ အမြဲဆုံးဖြတ် = ကတိထားဆုံးဖြတ်သည်။ (အမြဲထားသည် = ကတိထားသည်။) ၃။ ခယမ်း = ခစားသည်။
၂။ ခရစ်နှစ် ၁၀၇။

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုအခါ– ကာလနဂါးမင်း၏သား နဂါးကြောင်သမီး 'ဖံသီး' အမည်ရှိသောနဂါးမသည် လူ့ပြည်သို့လာ၍ မလည်တောင်ယံ၌ သီလသီတင်းဆောက်တည်၍နေစဉ်၊ နေမင်းသားနှင့်တွေ့ကြ၍ အိမ်ထောင်ဖြစ်ကြရာတွင် ပဋိသန္ဓေရှိလာသဖြင့်၊ နေမင်းသားလည်း သွားခဲ့၍ သားဖွားချိန်တန်လတ်သော်၊ နေမင်းသားသို့ ကျီးဖြူလည်တွင်စာခွေစွပ်၍ စေလိုက်၏။ နေမင်းသားလည်း နဂါးမ စေလိုက်သောကျီးဖြူတွင် ပတ္တမြား တစ်လုံးထုပ်၍ပေးလိုက်၏။

ကျီးဖြူလည်း ကုန်သည်တို့ထမင်းစားကြရာဝယ် ကျီးတို့ဘာသာ 'စားနုပ်စားပေါက်[၁]ကောက်အံ့'–ဟု ပတ္တမြားထုပ်ကို သစ်ပင်ခွ၌ထား၍ စားနုပ်စားပေါက်ကောက်လေလျှင်၊ ကုန်သည်သဘော်သူကြီး ကျီးဖြူချီခဲ့သော ပတ္တမြားထုပ်ကိုမြင်လေ၍ ပတ္တမြားကိုယူပြီးလျှင်၊ ဝစ္စခြောက်[၂]ကိုထုပ်၍ထားလေ၏။ ကျီးဖြူလည်း စားနုပ်စားပေါက်ကောက်ပြီးလျှင် ထိုဝစ္စခြောက်ထုပ်ကိုယူခဲ့၍ နဂါးမအား ပေးလေသဖြင့်၊ ဝစ္စခြောက်ကို နဂါးမမြင်လျှင် ဝမ်းနည်းသောအားဖြင့် မိမိပဋိသန္ဓေကို တောင်ယံ၌ဥခဲ့၍ နဂါးပြည်သို့ သွားလေ၏။

ထိုအခါ– မုဆိုးကြီးတစ်ယောက်ကို နဂါးဥရာအရပ်သို့ နတ်တို့ပို့ဆောင်သဖြင့်တွေ့လေ၍ နဂါးဥတို့ကို ဆောင်ယူလေ၏။ ထိုအခါ– မိုးကြီးသည်းထန်စွာရွာ၍ ချောင်းမြောင်းတို့သည် ပြည့်လျှံကုန်၏။

မုဆိုး ချောင်းကိုကူးရာတွင် လက်မှလွတ်၍ ကျပ်ပြင်မိုးကုတ်အရပ်၌ ဥရွှေတစ်လုံး ကွဲလေ၏။ ထို့ကြောင့်– ထိုအရပ်တွင် ပတ္တမြားရတနာဖြစ်လေသော။–ဟု ရှေးသူဟောင်းတို့ ဆိုစမှတ်ပြုကုန်၏။

တစ်လုံးဥညိုသည်ကား မုဆိုးလက်မှလွတ်၍ ချောင်းတွင်ပါလေသော်၊ ဂန္ဓာလရာဇ်တိုင်း၌ မိန်းမရတနာဖြစ်၍၊ ဂန္ဓာလရာဇ်မင်းကြီးက လေးမြှတ်[၃]တော်မူ၍ မိဖုရားမြှောက်လေ၏။

> ထိုဂန္ဓာလရာဇ်မင်းကြီးမိဖုရားမြှောက်လေသော နေမင်းသမီးမှ အစဉ်ဆင်းသက်သည့်
> အနွယ်ဟုသိစေလို၍ 'ကျေးတကာတွင်'ချီရတုတွင် 'ဥဒည့်လက်ယာ၊ ထားတောင်ညာလျှင်၊ သိင်္ဂါ
> ဘုံမြင့်၊ ကျည်းရွက်ဖွင့်၍၊ သံဆင့်မကူး၊ မေးလင့်ဖူးသော်၊ ဖိုးဦးတောင်ဖျား၊ ဗျာဒိတ်ထား၍၊
> သိကြားရပ်နေ၊ နဂါးခွေသား၊ သရေခေတ္တ၊ ပြည်မအုပ်မိုး၊ ကြီးတန်ခိုးနှင့်၊ သတိုးမွေ့ရာ၊ ရာဇာထင်ရှား၊
> ကိုယ်တော်စားဟု၊ ကြားလည်းကြားပေ၊ လှူဖို့ဝေမှ၊ ချစ်နေမြတ်လေး၊ နေမင်းမြေးကို။ ။
> သာထွေးဗျာပါ ဖျောက်ချေလော့။'–ဟု မင်းနဝဒေးစပ်ဆိုသည်။

တစ်လုံးဥဖြူသည်ကား မုဆိုးလက်မှလွတ်၍ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးတွင် မျောလေသည်။ ညောင်ဦးအရပ်သို့ရောက်လျှင် မြေခဲတွင်းရွာကပျူအိုလင်မယား ညောင်ဦးဆိပ်သို့ဆင်းရာတွင်တွေ့၍ ဆယ်ယူပြီးလျှင်၊ တူးရွှင်းတောင်ခြေရင်း၌သီတင်းသုံးသော ရှင်ရသေ့အား ပြလေ၏။ ရှင်ရသေ့လည်း ''ဤဥကား မည်ကာမတ္တမဟုတ်၊ မြတ်သောအဥတည်း။ ဤအဥမှ ပေါက်ဖွားသောသူသည် ဘုန်း,ပညာလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံလတ္တံ့။ ရန်အပေါင်းကိုနှိပ်နင်း၍ ဘုရားသခင်သာသနာတော်ကို ရှက်ဆောင်လတ္တံ့။''–ဟု ဆိုပေ၏။

အခါစေ့သော် လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသောသတို့သားဖြစ်သဖြင့် ပျူအိုလင်မယားလည်း မိမိတို့ရင်၌ဖြစ်သောသားကဲ့သို့ မွေးမြူကြ၍ ၇ နှစ်အရွယ်သို့ရောက်လျှင် အဋ္ဌရသအတတ်, ခပ်သိမ်းသောမင်းတို့၏ ကျင့်ရာဝတ်တို့ကို ရှင်ရသေ့ သင်ကြားပေး၏။ ၁၆ နှစ်အရွယ်သို့ရောက်လတ်သော်၊ ခမည်းတော်နေမင်းသားလာ၍ ရတနာတို့ဖြင့်ပြီးသော လေးမြားကို အပ်နှင်းလာပေ၏။

၁။ စားနုပ်စားပေါက် = စားကြွင်းစားကျန်။
၂။ ဝစ္စခြောက် = မစင်ခြောက်။ ချေးခြောက်။
၃။ လေးမြှတ် = အလွန်မြတ်နိုးချစ်ခင်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုပြည်တွင် ငှက်ကြီးထီးလိုင်ကာတစ်ခုသည် ရွာစွန်ပြည်နားသူတို့ကို ချီကာစားသည်ကို ရန်မပြုနိုင် တစ်နေ့တစ်ယောက်ပေးရ၏။ ငှက်ကြီးလည်း ထိုပေးသောအစာနှင့်မလောက်၍၊ ပင်လယ်ထဲမှာ သားငါး ရှာစား၍ ၇ ရက် ၁ ကြိမ်-၁ ကြိမ်လာလျှင်၊ တစ်ရွာတစ်ယောက်စီ အလှည့်သင့်မိန်းမ ၇ ယောက် ပေးရ ၏။ ဝက်ကြီးအားလည်း ထမင်းလုံး[၁] ၆၀, ဖရုံ ၉ လုံး, ဖွဲနု ၉ လှည်း- နေ့တိုင်းပေးရ၏။ ကျားနှင့် ရှုးပျံအားလည်း မိမိတို့အစာဖြစ်သော ကျွဲ, နွား, ဆိတ်, ဝက်တို့ကိုပေးရ၏။ ထိုသို့ပေးရသည်ကား ၁၂ နှစ်ရှိသောဟူ၏။

သတို့သားလည်း ခမည်းတော်ပေးသောလေးမြားတို့ကို စမ်းလိုသောငှာ တောသို့သွားသည်ကို ပျူအိုလင်မယားတို့က "ချစ်သား- ဤပြည်၏အရှေ့မျက်နှာဝဒ္ဒ ဝက်ကြီး၊ တောင်မျက်နှာဝဒ္ဒ ကျားကြီး၊ အနောက်မျက်နှာဝဒ္ဒ ငှက်ကြီး၊ မြောက်မျက်နှာဝဒ္ဒ ရှုးပျံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုရန် ၄ ပါးကိုကား ပြည်ကြီး သခင်သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးမှ ရန်မပြုဝံ့၍ အစာပေးရကြောင်း" ကို စေ့စုံစွာမှာလိုက်ပေ၏။

သတို့သားလည်း အားကိုယုံ၍ မကြောက်မရွံ့ "လူသားစားရန်ကို အလျှင်ခွင်းအံ့။"-ဟု ငှက်ကြီး ရှိရာသို့သွားလေသော်၊ 'ငှက်စာပေးအံ့သည်'-ဟုလာသော ငှက်စာဆော်နှင့်တွေ့၍ အကြောင်းမျိုးကိုကြား တော်မူလျှင်၊ "ငါသို့သောသူရှိလျက် ငှက်စာပေးရာအံ့လော။"-ဟု သမီးလုလင်[၂] ၇ ယောက်ကို ယူလိုက် ၍ ငှက်ကြီးနှင့်တွေ့လေလျှင်၊ အထူးထူးသောစကားဖြင့် မင်းသားက ခြိမ်းခြောက်သော်လည်း ပြေးမည် မကြံ အားသန်ကြုံးပပြုချေရကား၊ ထိုအရပ်၌ လေးနှင့်ပစ်သတ်၍ ငှက်တောင်တစ်ချောင်းကိုနုတ်ပြီးလျှင် "ညဲတို့သခင် သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးအား ဆက်ပါလေ။"-ဟု မိန်းမ ၇ ယောက်ကို ပေးလိုက်၏။

ထိုမိန်းမတို့လည်း ဦးလေးတင်ဝန်[၃]ဖြစ်၍ ပစ်ချခဲ့သည့်အရပ်ကို 'ငှက်ပစ်တောင်' ဟုတွင်၏။

သတို့သမီး ၇ ယောက်တို့လည်း 'လုလင်တစ်ယောက် ငှက်ကြီးကို လေးနှင့်ပစ်သတ်ကြောင်း' ကို သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးအားလျှောက်ကြားလေလျှင်၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ စစ်အင်္ဂါ ၄ ပါးနှင့် မင်းသားရှိရာ မင်းကြီးလာ၍ တောင်ငယ်ရှိရှိငှက်သေကောင်ကိုမြင်လျှင်၊ "အမောင်ကား အဘယ်သူ၏အမျိုးအနွယ်နည်း။ အဘယ်လက်နက်ဖြင့် ဤငှက်ကြီးကို ခွင်းသနည်း။"-ဟုမေးသော်၊ "ကျွန်ုပ်အဖကား နေနတ်မင်း၏သား၊ အမိကား ကာလနဂါးမင်း၏သားနဂါးကြောင်သမီး ရှင်ဖံသီးတည်း။ ဤရန်သူကိုခွင်းသည့်လက်နက်ကား ခမည်းတော်ကဆောက်နှင်း[၄]သော ရတနာဝရဖိန်စဉ်းသွားတပ်သောမြားတည်း။"-ဟု လျှောက်လျှင် "အမျိုး အရိုး, ဘုန်း, ပညာနှင့်ပြည့်စုံပေသည်။"-ဟု သမီးတော်စန္ဒာဒေဝီနှင့်ဆောက်နှင်း၍ အိမ်ရှေ့ပေးတော်မူ၏။

ငှက်ကြီးဦးခေါင်းကိုလည်း အနုရာဓပြည်တွင် မြှုပ်သတည်း။ တစ်နေ့ရောက်ပြီး၊ ဝက်ကြီး, ကျားကြီး, ရှုးကြီးတို့ကို အစဉ်အတိုင်းခွင်းတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့်- 'မြေထုနဂိုရ်၊ ချက်ထိပ်မိုနိုက်၊ တောင်ညိုမလည်၊ ပွင့်လင်းစည်သာ၊ ဆွေသည်ဖော်ကွာ၊ အိမ်သူရှာသော်၊ ကလျာရုပ၊ နဂါးမနှင့်၊ မာဃမြေရင်း၊ နေနတ်မင်း၏၊ ရင်တွင်း သားတော်၊ တူစံပျော်မှ၊ ဖွားမြော်အစ၊ သိကြားမ၏၊ သိပ္ပခနု၊ လေးမှုတတ်ပွန်၊ လက်ရုံးအန်နှင့်၊ နိုင်တန်ရှေးဦး၊ ငှက်ဘီလူးနှင့်၊ စားကြူးဆိခဲ၊ ဝက်ထီးရဲကို၊ အောင်ပွဲခွင်းလတ်၊ အရိမဒ်ဝယ်၊ ပစ်သတ်ဥမ္မိုး၊ ရန်ညွန့်ချိုးသည်။ ။ တန်ခိုးသည်က ပင်ကိုသော။'-ဟု သုံးထောင်မှူး[၅]ဆိုရတုတွင် လည်းကောင်း။

၁။ 'ထမင်းအိုး'-ဟုယူ။
၂။ သမီးလုလင် = သမီးပျို၊ မိန်းမပျို။
၃။ ဦးလေးတင်ဝန် = လေးလံသောဝန် (ပစ္စည်း)။
၄။ ဆောက်နှင်း = ပေးအပ်သည်။ ထိမ်းမြားသည်။
၅။ လော်ကားသုံးထောင်မှူး-ဆို 'မေရုဗဟို' ရှိုရတု။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

'တသီးသာစံ၊ ပြည်ပုဂံဝယ်၊ မောင်နှံမခြား၊ နေနဂါးလျှင်၊ မြင့်ဖျားမြရောင်၊ မလည်တောင်နှိုက်၊ အိမ်ထောင်ပျော်မွေ့၊ ဆယ်လစေသော်၊ လွေ့လွေ့ဖြူထွား၊ ဥမြတ်ဖွား၍၊ တရားရှန်နှင်း၊ ပျူမင်းဖြစ်စ၊ လေးနတ်သနင့်၊ ကြီးလှငှက်ဆင်၊ အောင်မြင်ဝက်ထီး၊ သတ်ခဲ့ပြီးမှ၊ ဖြန့်ချီးဗိုလ်ပါ၊ စေနရာကို၊ များစွာပုံယင်၊ ရွှေနန်းတင်၍၊'-ဟု မင်းတရားမယ်တော်ချေင်း[၁] တွင်လည်းကောင်း စပ်ဆိုသည်။

ရာဇဝင်ကြီးတွင် ဝက်ကိုရှေ့၊ ငှက်ကိုနောက် ထားလေသည်။

သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးကား ပျူမင်းသားကို အိမ်ရှေ့နှင်း၍ ၃ နှစ်ရှိလျှင်၊ အိမ်နိမ့် ၃၂ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၄၅ နှစ်-သက်တော် ၇၇ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ဥက္ကာ လှည်းဘီးကဲ့သို့ ရှေ့တော်တွင်ကျ၏။ နံတော်- တနင်္ဂနွေသားတည်း။

၂-ရသေ့ကြောင်မင်း

သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးမရှိလျှင် အိမ်ရှေ့မင်းသည် မင်းမမူဦးဘဲ ကျေးဇူးတင်ပေဖူးသောဆရာရှင်ရသေ့ကို လူဝတ်လဲစေ၍ သက္ကရာဇ် ၇၄ ခု[၂]တွင် မင်းမြှောက်တော်မူ၏။

ထိုသို့ လူပြုသည်ကိုရည်၍ ထိုမင်းအား 'ရသေ့ကြောင်' ဟု နောင်မှ ခေါ်ဝေါ်ကြသတည်း။

ပြည်ထဲရေးကိုကား အိမ်ရှေ့မင်းသား ကွပ်ညှပ်စီရင်သတည်း။

အိမ်နိမ့် ၉၁ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၁၅ နှစ်-သက်တော် ၁၀၆ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော်- သောကြာကြယ် ၇ ရက်တိုင်တိုင် တံခွန်ပြ၏။ နံတော်- တနင်္လာသားတည်း။

၃-ပျူမင်းထီး

သက္ကရာဇ် ၈၉ ခုသော် အိမ်ရှေ့မင်းဖြစ်သောပျူမင်းသားသည် မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကို ပျူအိုလင်မယားမွေးမြင်၍ ကြီးသောကြောင့် 'ပျူမင်းထီး' ဟုတွင်၏။ နန်းတက်တော်မူသောအခါ လက်ယာတော်က ပြဟ္မာ၊ လက်ဝဲတော်က သိကြား- မင်းကြီးလက်တော်ကိုမလျက် နတ်စောင်းနတ်ငြင်း ခရာတီးမှုတ်လျက် နန်းတက်တော်မူ၍ ရာဇဘိသေက ခံတော်မူ၏။ ထိုသို့ခံတော်မူသော အဘိသိက်အာနုဘော်ကြောင့် အတိုင်းတိုင်းအပြည်ပြည်တို့မှ သမီးကညာရတနာ၊ ဆင်၊ မြင်းနှင့်တကွ လက်ဆောင်လက်နက် အများရောက်လာကုန်၏။ သိကြားမင်းက ဆဒ္ဒန်အိုင်မှဖြစ်သော 'ဂီရိမေဃလာ'[၃] အမည်ရှိသော ဆဒ္ဒန်ဆင်ပျံ၊ သိန္ဓုမြစ်နား၌ဖြစ်သော အသဇာနည်မြင်း၊ အရပ် ၁၀ တောင်-လုံးပတ် ၃ တောင်ထွာရှိသော သဏ္ဍာထီးရိုး နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာသော ကုမုဒြာကြာချည်ဖြင့်ပြီးသော အထပ် ၁၀၀ ရှိသော ထီးရွက် အဖိုးအတိုင်းမသိသော နဝရတ် ၉ ပါးဖြင့်စီရင်အပ်သော ညောင်ရွက်ထီးခံတိုင်အောင် အရောင် ဖုံးလွှမ်းသော ထီးချက်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သောထီး။-အစရှိသော မင်းမြောက်တန်ဆာ ၅ ပါးနှင့်တကွ မင်းဆောင်မင်းယောင် မင်းခမ်းမင်းနားတို့ကို ဆောက်နှင်းပေ၏။

ထိုသို့ မင်းအဆက်ဆက် မရဖူးမြဲသောထီးကိုရည်၍၊ 'နေနတ်ကသည်၊ ဆင်၊မြင်းရှည်[၄]သာ၊ ရွှေပြည်ရိမဒ်၊ ဘုမိထွတ်ငယ်၊ ကြာဝတ်ဆံသာ၊ ရိုးသဏ္ဍာမူ၊ သုံးထွာလုံးပတ်၊ ကိုးတောင်မြတ်ထက်၊ ချက်ထွတ်မထီ၊ ထီးစံထိနှင့်၊ သီရိပဝရ၊ တောကြေးမော၊ ပျူမင်းစောမှ၊'-ဟု လက်ဆောင်ယူမှုးရှင်သံကို[၅] စပ်ဆိုသည်။

၁။ နဝဒေးဆို 'မင်းတရားမယ်တော်ချေင်း'-ပိုဒ်စဉ် ၂။
၂။ ခရစ်နှစ် ၁၅၂။
၃။ 'ဂီရိမေခလာ'။
၄။ ရှည် = ယှဉ်။
၅။ ရှင်သံကို(ကိုယ်)-ဆို 'နေနတ်ကသည်'ချီရတု။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ခမည်းတော်နေမင်းသားကလည်း ဆဒ္ဒန်ဆင်ပြဲတို့၏အမျိုးဖြစ်သော မဟာသုဘဒ္ဒါဆင်မနှင့်တကွ အတွင်းဆင်ဖြူ ၃၀၊ အပြစ်မှလွတ်သော အတွင်းဆင်မည်း ၆၀၀၊ ကသာတော်ဆင်မ ၇၀၀၊ အပြစ်မှလွတ်သော အတွင်းမြင်းတော် ၆၀၀၀၊ ပြင်မြင်းတော် ၆၀၀၀၊ ရန်သူတို့ကိုနှိပ်နင်းစေခြင်းငှာ တင်ကျည်းလုလင် ၁၈၀။

မယ်တော်ဖြစ်သော နဂါးမင်းသမီးက မင်းတို့၏အဆောင်အယောင် အခမ်းအနားနှင့်တကွ တူမတော် ဣရန္ဒဒေဝီ၊ မင်းကြီးအား အလုပ်အကျွေးစားတော်ပြင် နဂါးမ, ဝတ်လဲတော်ဆက် နဂါးမ, ဆံတော်သပ်နဂါးမ, ရန်သူတို့ကိုနှိပ်နင်းနိုင်သော နဂါးလုလင် ၁၂၀ တို့ကို ဆောက်နှင်းပေ၏။ နဂါးလုလင် ၁၂၀ တို့ကား ဂဠုန်ကိုကြောက်သောအားဖြင့် ကျော့ကွင်းသဏ္ဌာန်သျှောင်ထုပ်စေ၍ ကြိမ်လုံးစွဲလျက် စောင်းတန်းလှေကားရင်း၌ အမြဲစောင့်ရှောက်ရ၏။ မင်းကြီးထွက်တော်မူသောအခါ နဂါးလုလင်, တင်ကျည်းလုလင်တို့ကို ကြိမ်လုံးတင်ကျည်းစွဲလျက် လက်ဝဲ,လက်ယာ,ရှေ့တော်,နောက်တော် လိုက်ရ၏။ စစ်သူကြီးကား 'ရာဇဝမုန, ဒေဝဝမုန, ဓမ္မဝမုန, နာဂဝမုန' ဟု ၄ ပါးရှိ၏။ အမတ်ငယ် ၈၀၀၀၊ အမှုူး ၁ သောင်း ၆ ထောင်၊ သူရဲကုဋေ ၁၀၀၊ မြင်း ၃ ကုဋေ ၆ သန်း၊ ဆင် ၆ သန်း ရှိသောဟူ၏။

ပွဲကြီး ၁၂ ပွဲကား-

၁- ငှက်ကြီးကိုခွင်းသောပွဲ။

၂- ဝက်ကြီးကိုခွင်းသောပွဲ။

၃- ကျားကြီးကိုခွင်းသောပွဲ။

၄- ရှူးပျံကိုခွင်းသောပွဲ။

၅- လူ, နတ်,နဂါး, သိကြား, ဗြဟ္မာ နတ်စည်, နတ်စောင်းငြင်းတို့ဖြင့် နန်းတက်တော်မူသောပွဲ။

၆- ခမည်းတော်နေမင်းသားနှင့် ဖူးတွေ့သောပွဲ။

၇- မယ်တော်နဂါးမင်းသမီးနှင့် ရွှေစည်းခုံဘုရားတည်ရာအရပ်တွင် ဖူးတွေ့သောပွဲ။

၈- အားပြတော်မူလိုသောငှာ မရေတွက်နိုင်သော စစ်အင်္ဂါ ၄ ပါးနှင့်တကွ၊ ပုပ္ပားတောင်သို့ တက်တော်မူသောပွဲ။

၉- နိုင်ငံတော်ကျေးဖြစ်သော ကောသမ္ဗီပြည် ကုဋေအရာမကသော တရုတ်စစ်သည်တို့ ရောက်သောအခါ မင်းကြီးကိုယ်တော်တိုင် ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ချီတော်မူ၍ နှိပ်နင်းလုပ်ကြံတော်မူသောပွဲ။

၁၀- ရတနာမိုး ၃ ကြိမ်ရွာ၍ ပြည်သူတို့ကောက်ယူရသောပွဲ ၃ ပွဲနှင့်သော်၊ ၁၂ ပွဲတည်း။

မိဖုရားကား- သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးသမီးတော် စန္ဒာဒေဝီ ၁ ပါး။ မယ်တော့်တူမတော် ဣရန္ဒဒေဝီ ၁ ပါး။

ကိုယ်လုပ်တော်တို့ကား- ပတ္တမြားနီဖြင့်ပြီးသောတန်ဆာဆင် ၂၀၀၀၊ ပတ္တမြားဖြူဖြင့်ပြီးသောတန်ဆာဆင် ၂၀၀၀၊ ပတ္တမြားပြောက်ဖြင့်ပြီးသောတန်ဆာဆင် ၂၀၀၀၊ မြဖြင့်ပြီးသောတန်ဆာဆင် ၂၀၀၀၊ ပုလဲဖြင့်ပြီးသောတန်ဆာဆင် ၂၀၀၀၊ စိန်ဖြင့်ပြီးသောတန်ဆာဆင် ၂၀၀၀၊ ကျောက်မျက်ရွဲဖြင့်ပြီးသောတန်ဆာဆင် ၂၀၀၀၊ သန္တာဖြင့်ပြီးသောတန်ဆာဆင် ၂၀၀၀ တို့တည်း။ ။ ဤ ၁ သောင်း ၆ ထောင်သော ကိုယ်လုပ်တော်တို့ကား မိဖုရားတစ်ပါး၌ ၈၀၀၀ စီရံရ၏။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဣရန္ဒဒေဝီတွင် သားတော်၊ သမီးတော်ရှိသည်ကို စာပေမတွေ့။

စန္ဒာဒေဝီတွင် သားတော်ထီးမင်းယဉ်ကိုမြင်၍ အရွယ်ရောက်လျှင် အိမ်ရှေ့ပေးတော်မူ၏။

ပျူမင်းထီးကား ဘုန်း၊ လက်ရုံး၊ အာဏာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ သဒ္ဓါသီလ အစရှိသော သူတော်တရား ၇ ပါး၊ မင်းကျင့်တရား ၁၀ ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ဘုရားသခင်သာသနာတော်ကို ကောင်းစွာချီးမြှောက်တော်မူ၏။

လူတို့အစီးအပွားအလို့ငှာ ဂဝံပတော့ရသော့၊ သိကြားတို့နှင့် တိုင်ပင်တော်မူ၍ 'အဇ္ဈေ သုဓမ္မ သဇ္ဈေသု' ဂါထာဦးထားသော ဓမ္မသတ်ကျမ်းကိုလည်း ပြုတော်မူ၏။

ဥခွံမှ ပေါက်တော်မူသောအရပ်ကိုလည်း ဥမင်နှင့်ဘုရား တည်တော်မူ၏။

ထီးလိုင်ကာငှက်ကြီးကို ခွင်းတော်မူသောအရပ်တွင်လည်း ဥမင်နှင့်ဘုရား တည်တော်မူ၏။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဘုရား၊ ဂူ၊ ကျောင်း၊ တန်ဆောင်းဥမင် ပြုတော်မူသည်များ၏။

အမှုုအမတ်၊ ကလန်သံပျင် အစရှိသော ပြည်သူလူ၊ ရဟန်းတို့အား ရင်တော်၌ဖြစ်သောသားကဲ့သို့ သနားကြင်နာတော်မူ၏။

ဤသို့အစရှိသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို ဆည်းပူးတော်မူ၍ အိမ်နိမ့် ၃၅ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၇၅ နှစ်-သက်တော် ၁၁၀ သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် လတွင်ချင်း ၏။ တစ်နေ့လုံး ညဉ့်ကဲ့သို့မိုက်၏။ နံတော်- အင်္ဂါသားတည်း။

ရခိုင်ရာဇဝင်တွင် 'ပဲပြုမင်းလက်ထက် ပျူ ၉ သောင်းနှင့် သရေခေတ္တရာကိုအစိုးရသော ပျူမင်းထီး ရခိုင်သို့ချီ၍ လုပ်ကြံလာသည်ကို ပဲပြုမင်းနိုင်လိုက်ကြောင်း' ကို ဆိုသည်။ ပျူမင်းထီးမှာ ဒေါ်ဒေါ်ရသကိန်းဖြိုပြီးမှ သက္ကရာဇ် ၈၉ ခုတွင် မင်းဖြစ်သည်။ ပဲပြုမင်းမှာ သက္ကရာဇ် ၄၀၀ ကျော်မှဖြစ်သည်။ သက္ကရာဇ်မညီ။ ပြည်လည်း 'သရေခေတ္တရာ' ဆိုလေသည်။

၄-ထီးမင်းယဉ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၁၆၄ ခုသော် သားတော်'ထီးမင်းယဉ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ရာဇာဘိသေကခံ၍ နန်းတက် ၄၄ နှစ်ရှိသောအခါ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း ကလိင်္ဂရာဇ်ပြည်မှ ကုဝသိဝ မင်း၏သမီး ပေမမာလာ၊ သမက်ဒန္တမင်းသားတို့ သိန်းယိုကျွန်းသို့ကူး၍ စွယ်တော်ရောက်လေသတည်း။

အိမ်နိမ့် ၅၀၊ စည်းစိမ် ၅၇ နှစ်-သက်တော် ၁၀၇ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် လတွင် ချင်း၏။ နံတော်- ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၅-ယဉ်မင်းပိုက်မင်း

သက္ကရာဇ် ၂၂၁ ခုသော် သားတော်'ယဉ်မင်းပိုက်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၅၀၊ စည်းစိမ် ၂၅ နှစ်- သက်တော် ၇၅ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် လထက် နား၏။ ငလျင် ၇ ရက်တိုင်တိုင်လှုပ်၏။ နံတော်- ကြာသပတေးသားတည်း။

mgyoe.com

mgyoe.com
SAMPLE BOOK

၆-ပိုက်သေဉ်လည်မင်း

သက္ကရာဇ် ၂၄၆ ခုသော် သားတော် 'ပိုက်သေဉ်လည်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းနန်းတက်သည်နှစ် သိန်းဃိုကျွန်း၌ ဗုဒ္ဓဒါသမင်းလက်ထက် ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဝိနည်းမှတစ်ပါး သုတ္တန်, အဘိဓမ္မာပိဋကတ်ကို သိန်းဃိုဘာသာပြန်၍ထားသော ဟူ၏။

အိမ်နိမ့် ၄၁ နှစ်, စည်းစိမ် ၂၀-သက်တော် ၆၁ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နေတံခွန် ထန်း ၇ ဆင့်လောက်ပြ၏။ နံတော်- ကြာသပတေးသားတည်း။

၇-သေဉ်လည်ကြောင်မင်း

သက္ကရာဇ် ၂၆၆. ခုသော် ညီ'သေဉ်လည်ကြောင်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းလက်ထက် ၁၉ ရွာကိုပေါင်း၍ လောကနန္ဒာ ကျောက်စကားအရပ်၌ မြို့တည်၏။ 'သီရိပစ္စယာ' ဟူသောအမည်ကို သမုတ်တော်မူ၏။

ထိုအခါ- သင်းတွဲပြည်၌ ပန်းပဲတင့်တော်သား တင့်တယ်သည် အလွန်လျှင် စွမ်းပကားခွန်အားရှိ၏။ ဆင်ပြောင်ကိုသော်လည်း ချီ၍ပစ်နိုင်သော ဟူ၏။ သင်းတွဲမင်းကြီးကြားတော်မူသော် 'ငါ၏စည်းစိမ်ကိုလုပ်ကြံလတ္တံ့။'-ဟု အမှတ်ရှိ၍၊ ဖမ်းဆီးသည်ကို တင့်တယ်ထွက်ပြေး၍ ခရီးအခွန့်ရှည်သော် တောင်ကြီးတစ်ခု၌ နေလေ၏။ သင်းတွဲမင်းကြီးလည်း ရွံ့ရှာခန့်ညား[၁] သည်ဖြစ်၍ တင့်တယ်နှမကို မိဖုရားမြှောက်ပြီးလျှင်၊ "ညည်းမောင် ခွန်အားနှင့်ပြည့်စုံသော ဟူသည်။ မြို့ကွပ် ခန့်တော်မူမည်။ ညည်းက ခေါ်လေစေ။"-မိန့်တော်မူသဖြင့်၊ သဘောမှတ်၍ခေါ်ရလေလျှင်[၂]၊ 'နှမကို မိဖုရားမြှောက်လေပြီးဖြစ်၍ အမှုကိုထမ်းစေလိုသောကြောင့်ခေါ်သည်။'-အမှတ်ရှိ၍လိုက်လာသော် တင့်တယ်ကို ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့်ဖမ်း၍ စကားပင်၌ချည်ပြီးလျှင် ထင်းမီးသွေးအခြားပုံစု၍ ဖိုကျင်ထိုးရလေ၏။ မိဖုရားလည်း "ငါ့ကြောင့် ငါ့မောင် သေရလေသည်။"-ဟု မီးတွင်ဆင်းလေသော် မိဖုရားဆံထုံးကို မင်းကြီးဆွဲလိုက်သည်ကား ကျွမ်းလေ၍ ခေါင်းကိုသာ ရလိုက်သောဟူ၏။ ထိုမောင်နှမသည် စံကားပင်စောင့်နတ်ဖြစ်၍ ထိုစံကားပင်သို့ လူသူ, ကျွဲ, နွား အစရှိသည်ချည်း ဝင်မိသမျှသေကုန်၏။ ဤသို့နှင်နှင်ဖြစ်ရကား- ထိုစံကားပင်ကို အမြစ်အရင်းတျင်းတျင်း[၃]ကုန်အောင်တူး၍ ဧရာဝတီမြစ်၌မျှောလိုက်သဖြင့် ပုဂံသို့ရောက်လာလျှင်၊ နတ်မောင်နှမအရုပ်ထုပြီးသော် ပြာသာဒ် ၂ ဆောင်ဆောက်၍ ပုပ္ပားတောင်၌ ထားတော်မူ၏။ တစ်နှစ် နတ်တော်လရောက်လျှင် ကျွဲဖြူ, နွားဖြူ, ဆိတ်ဖြူ, ကြက်ဖြူ, သေအရက်, စားပွဲနှင့် မင်းမိဖုရားစသော မှူးမတ်ဗိုလ်ပါ, ပြည်သူအပေါင်း ပူဇော်ပသကုန်၏။ နတ်မောင်နှမလည်း နှစ်လိုဝမ်းသာသောစကားကို ပြောလင့်ပေ၏။

ယခုအခါကား နယုန်လကို ပူဇော်ပသကြကုန်သည်။

နန်းတက် ၄၂ နှစ်ရှိသောအခါ မဟာဗောဓိပင်အနီး ဃောသကရွာသား ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသမထေရ်သည် မဇ္ဈိမဒေသမှ သိန်းဃိုကျွန်းသို့ကူး၍၊ မဟာနာမမင်းအား ပန်ကြား၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စသော အဋ္ဌကထာကျမ်းတို့ကို မာဂဓဘာသာ ရေးကူးတော်မူသည်။

ရာဇဝင်ကြီး, ရာဇဝင်လတ်တို့မှာ သံထုံပြည်က ကူးလေသည်ဟု ဆိုလေသည်။

တရား ၁၀ ပါး စောင့်တော်မူ၏။ ပြည်သူတို့အား ဝမ်းထွက်သားကဲ့သို့ သနားကြင်နာတော်မူ၏။ မှူးမတ်, ကလန်, သံပျင် စသော ပြည်သူတို့နှစ်လိုကုန်၍ မြတ်သောဆုကို ယူကုန်၏။ ရတနာမိုး ၃ ကြိမ်ရွာ၏။

၁။ ရွံ့ရှာခန့်ညား = အလွန်ကြောက်ရွံ့သည်။
၂။ 'သဘောရိုးထင်မှတ်၍ခေါ်သည်။'-ဟုယူ။
၃။ တျင်းတျင်း = အကုန်အစင်။ အလျှင်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အိမ်နိမ့် ၅၃ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၄၃ နှစ်-သက်တော် ၉၆ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကိတ်[၁] ထွက်၏။ ၇ ရက်တိုင်တိုင် လေမုန်တိုင်းလာ၍ သစ်ပင်ကြီးများစွာ ကျိုးပဲ့၏။ နံတော်-တနင်္လာသားတည်း။

၈-ကြောင်တူရစ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၃၀၉ ခုသော် သားတော်'ကြောင်တူရစ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၅၅၊ စည်းစိမ် ၂၅ နှစ်-သက်တော် ၈၀ သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် လ တံခွန်ပြ၏။ ဖျောက်ဆိပ် လတွင် ချင်း၏။ နံတော်- ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၉-သည်တံမင်း

သက္ကရာဇ် ၃၃၄ ခုသော် သားတော်'သည်တံ' (သည်ထန်) မင်းဖြစ်တော်မူသည်။

အိမ်နိမ့် ၃၅ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၂၇ နှစ်-သက်တော် ၆၂ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်တော်မူလိုသော် လောင်မီး ၇ ရက်တိုင်အောင် ကျ၏။ လ အရိပ်ပြန်၏။ နံတော်- စနေသားတည်း။

သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းမှသည် သည်တံမင်းတိုင် မင်း ၉ ဆက်ဟု မင်းစဉ်ကိုမှတ်သိစေလို၍၊ 'သရေခေတ္တရာ၊ အောင်ချာစိုးနိုပ်၊ နှစ်ကျိပ်ငါးယောက်၊ ကွန်းပြောက်နန်းယံ၊ ဆက်ကာစံမှ၊ ပုဂံပြည်ထိပ်၊ ငါးကျိပ်ငါးဦး၊ ရန်ငူးပေါက်ပြ၊ အစသမုဒ္ဒရာဇ်၊ ဖြစ်သည်ထိုနောင်၊ ရသေ့ကြောင်နှင့်၊ အခေါင်မြှောက်ချီး၊ ပျူစောထီးနောက်၊ သားထီးမင်းယဉ်၊ ဆက်စဉ်တလိုက်၊ ယဉ်မင်းပိုက်ဟု၊ သမိုက်တွင်မည်၊ ပိုက်သေဉ်လည်နှင့်၊ သေဉ်လည်ကြောင်မင်း၊ ရန်တင်းနုတ်ပစ်၊ ကြောင်တူရစ်တို့၊ ဖြစ်လတ်တုံလျှင်း၊ သည်တံမင်းရွေ၊ ကိုးဆက်စေသည်။ ။ ဆက်မြွေမင်းစဉ်မင်းရိုးတည်း။'-ဟု 'နောင်လာမှတ်စေ'ချီ- မင်းစဉ်လင်္ကာတွင် စပ်ဆိုသည်။

၁၀-သူရဲမင်း

သည်တံမင်းမရှိလျှင်၊ 'ရက္ခမန်'၊ 'မုက္ခမန်'၊ 'သူရဲ'-ဟူသော အမတ် ၃ ယောက် နန်းလုကြ၍၊ ရက္ခမန်၊ မုက္ခမန်တို့ကို သူရဲနှိပ်နင်း၍ မင်းပြုလေ၏။[၂]

သူရဲမင်းကား အိမ်နိမ့် ၃၃ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၅၅-သက်တော် ၈၈ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ညောင်ဦးကမ်းပါး အစဉ်အတိုင်းပြို၏။ နံတော်- ကြာသပတေးသားတည်း။

အချို့သော ရာဇဝင်လင်္ကာစသည်တို့၌ မုက္ခမန်ကို ၁ ဆက်သွင်း၍ ဆိုလေ၏။

၁၁-သာရမွန်ဖျားမင်း

ခဆပဥ္စကိန်းသက္ကရာဇ် ၄၁၆ ခုသော်၊ သည်တံမင်းမြေး ပုန်းကွယ်နေလေရာ မှူးမတ်တို့ရှာ၍ နန်း တင်လျှင် 'သာရမွန်ဖျား' ဟူသောအမည်ကို ခံတော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၆၀၊ စည်းစိမ် ၂၂ နှစ်-သက်တော် ၈၂ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် လတွင် ကြယ်ချင်း၏။ နံတော်- သောကြာသားတည်း။

၁။ ကိတ် (ကျိတ်) = ဂြိုဟ်ကြီး ၉ လုံးတွင် ၆ ခုမြောက်ဂြိုဟ်။

၂။ ဦးကုလားမဟာရာဇဝင်ကြီး၌ အမတ် ၃ ယောက်တွင် မုက္ခမန်နိုင်၍ ၃ လမင်းပြုကြောင်း ပါသည်။ ၁၀ ဆက်မြောက်အဖြစ် မုက္ခမန်ကိုပြပြီး၊ သူရဲမင်းကို ၁၁ ဆက်မြောက်အဖြစ် ပြပါသည်။ ယခုမူ၌ မုက္ခမန်ကို စာရင်းမပြပါ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၁၂-သိုက်တိုင်မင်း

သက္ကရာဇ် ၄၃၈ ခုသော် သားတော်'သိုက်တိုင်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။ အလုံးအရပ်ကြီး၏။

သီရိပစ္စယာမြို့ကိုပစ်၍ ရွာစိုက်တွင် မြို့တည်ပြီးလျှင်၊ 'တမ္ပဝတီ' ဟုသမုတ်၍ သမထီးအရပ်၌နေလေ၏။

အိမ်နိမ့် ၄၅ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၇ နှစ်-သက်တော် ၅၂ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် လတွင် တာရာ ချင်း၏။ လောင်မီး ၇ ရက်တိုင်တိုင် နေ့တိုင်းပစ်[၁]၏။ နံတော်- စနေသားတည်း။

၁၃-သေဉ်လည်ကြောင်ငယ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၄၄၅ ခုသော် သားတော်'သေဉ်လည်ကြောင်ငယ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၅ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၉ နှစ်-သက်တော် ၄၄ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် မြစ်ရေ အညာသို့ဆန်၏။ မိုးကြိး သည်းစွာရွာ၏။ နံတော်- တနင်္လာသားတည်း။

၁၄-သေဉ်လည်ပိုက်မင်း

သက္ကရာဇ် ၄၅၄ ခုသော် ညီတော်'သေဉ်လည်ပိုက်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၀၊ စည်းစိမ် ၁၅ နှစ်-သက်တော် ၃၅ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နန်းတော်အလုံး အခိုးထွက်၏။ နံတော်- စနေသားတည်း။

၁၅-ခန်းလောင်းမင်း

သက္ကရာဇ် ၄၆၉ ခုသော် ညီတော်'ခန်းလောင်း' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၂ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၁၀-သက်တော် ၄၂ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် လေမလာဘဲ မြစ်တွင်း ထံပိုးကျလဲပွက်၏။ နံတော်- သောကြာသားတည်း။

၁၆-ခန်းတက်မင်း

သက္ကရာဇ် ၄၇၉ ခုတွင် ညီတော်'ခန်းတက်' (ခန်လတ်) မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၁၉ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၁၂ နှစ်-သက်တော် ၅၁ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ၇ ရက်ပတ်လုံး ပြည်တွင် ဘီလူးရယ်ဘိ၏။ ဘီလူးရယ်သံကြောင့် လူတို့ မအိပ်ဝံ့ရှိကြ၏။ နံတော်- ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၁၇-ထွန်တိုက်မင်း

သက္ကရာဇ် ၄၉၁ ခုသော် သားတော်'ထွန်တိုက်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မင်းတို့အစဉ် လယ်ထွန်မင်္ဂလာပြုမည့် ရွှေကျွဲ၊ ရွှေနွား၊ ရွှေထွန်တို့ဖြင့် ထွက်တော်မူ၍ လယ်ထွန်တော်မူသော်၊ မင်းကြီးဝတ်တော်မူသော ရွှေဖျင်ကို လေခတ်၍လွင့်သည်ကို နွားလန့်ပြေးလျှင်၊ ထွန်ခွင်သို့ ကျလေ၍၊

၁။ မိုးကြိုးပစ်၍ မီးလောင်ကျွမ်းသည်။ 'လောင်မီးကျသည်'-လည်းဆို။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အိမ်နိမ့် ၃၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၁၃ နှစ်–သက်တော် ၄၈ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် လတွင် ကြယ်ချင်း၏။ နေ့ကို ကြယ်အများ ထွက်၏။ နံတော်– တနင်္လာသားတည်း။

ထွန်တိုက်မိ၍ အနိစ္စရောက်သောကြောင့် နောက်မှ 'ထွန်တိုက်မင်း' ဟုတွင်၏။

၁၈–ထွန်ပစ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၅၀၄ ခုသော် သားတော်'ထွန်ပစ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

လယ်ထွန်မှုကို ပစ်၍နေသောကြောင့် နောက်မှ 'ထွန်ပစ်မင်း' ဟုတွင်၏။

အိမ်နိမ့် ၃၀, စည်းစိမ် ၁၆ နှစ်–သက်တော် ၄၆ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နေ ၂ခုထွက်၏။ အရိပ်လည်း မထွက်။ ကြာသပတေးကြယ်နှင့်သောကြာကြယ် ခွပ်ကြ၏။ နံတော် ကြာသပတေးသားတည်း။

၁၉–ထွန်ချစ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၅၂၀ သော် သားတော်'ထွန်ချစ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

လယ်ထွန်ကို ချစ်မြတ်နိုးပြန်သောကြောင့် 'ထွန်ချစ်မင်း' ဟုတွင်၏။

အိမ်နိမ့် ၂၂ နှစ်, စည်းစိမ် ၁၅ နှစ်–သက်တော် ၃၇ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ဖျောက်ဆိပ်တွင် ကြာသပတေးကြယ် ဝင်၍သွား၏။ လလည်း တံခွန်ပြ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

> သူရဲမင်းကသည် ထွန်ချစ်မင်းတိုင် ၁၀ ဆက်သောမင်းတို့အစဉ်ကို 'နောင်လာမှတ်စေ'ချီ မင်းစဉ်လင်္ကာတွင် 'မင်းစဉ်မင်းရိုး၊ ဆက်ကာစိုးမှ၊ မင်းမျိုးဖောက်လှဲ၊ သူရဲတဆက်၊ ရွှေနှန်းထက်ဝယ်၊ တပြက်လျှော့လျှံ၊ စိုးမိုးစံ၍၊ သည်တံမင်းမြေး၊ ကျော်သွေးဝှန်ဝါ၊ သာရဖွမ်ဖျား၊ သားမင်းသိုက်တိုင်၊ ဘုန်းလှိုင်စံတည်၊ သင်လည်ကြောင်ငယ်၊ ဆက်နွယ်စဉ်စိုက်၊ သင်လည်ပိုက်ပြီ၊ ညီတော်စုံပေါင်း၊ ခန်လောင်း,ခန်တက်၊ မဖျက်စိုးထိုက်၊ နွယ်ရိုးလိုက်ဖြင့်၊ ထွန်တိုက်,ထွန်ပစ်၊ ထွန်ချစ်လည်းကောင်း၊ မြောက်ပြန်ရှောင်းသည်။ ။ အပေါင်းလူတို့ ထိပ်မိုးတည်း။'–ဟု စပ်ဆိုသည်။

၂၀–ပုပ္ပားစောရန်ဟန်းမင်း

သက္ကရာဇ် ၅၃၅ ခုသော် သိင်္ခရာဇ်မိဖုရားဆရာ မင်းပြုတော်မူ၏။

ထိုမင်းကား ပါပစုတ်သားတည်း။ 'မင်းတရား' လည်း ဟူ၏။ 'ပုပ္ပားစောရန်ဟန်း'[၁] လည်း ဟူ၏။ အဆင်းလှ၏။ ပိဋကတ်ဗေဒင် တတ်လှစွာ[၂]၏။ သဒ္ဒါ, သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။

ထွန်ချစ်မင်းမရှိလျှင် မိဖုရားတို့နှင့်ညီ၍ မင်းမြောက်သတည်း။ ထွန်ချစ်မင်းသား ရွှေအုန်းသီးလည်း ပုလင်အရပ်မှာ ရှူးကျွန်မူလျက်[၃] ဖုန်းစားတောင်းစား၍နေလေ၏။

စောရန်ဟန်းမင်းကား မင်းကျင့်တရား ၁၀ ပါးကို ကျင့်တော်မူ၏။ မျှူးမတ်ပြည်သူ လူ,ရဟန်းတို့အားလည်း သားကဲ့သို့ မြတ်နိုးတော်မူ၏။ ဥမျိုးမဟုတ်ဖြစ်၍ မဟာဂီရိနတ်မထွက် စကားမဆို။ ပူဇော်ပသဖို့ချက်သော ကျွဲသား, နွားသား, ဝက်သား, ဆိတ်သားတို့လည်း မကျက်ရှိလေ၍ ပညာရှိတို့ကို မေးတော်မူသော်၊ ''မင်းရိုးမဟုတ်သောကြောင့် နတ်မင်း စကားမဆိုသည်။ အမဲသားငါးတို့လည်း ကျက်မြဲ

၁။ 'ပုပ္ပားစောရဟန်း'–အခြားမူများ။ 'သဃ်ရာဇာ'–မှံရွှေမဟာရာဇဝင်ကျော်။ ၃။ ရှူးကျွန်မူ၍ = အရှူးဟန်ဆောင်၍။
၂။ လှစွာ = အလွန်။ အထူး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မကျက်သည်။''-ဟု လျှောက်သဖြင့်၊ ''မင်းရိုးမင်းစဉ် မပြတ်ကောင်းပါလေ။''-ဟု မင်းသားရွှေအုန်းသီးကို သမီးတော်နှင့်ဆောက်နှင်း၍ အိမ်ရှေ့ပေးတော်မူ၏။

နန်းတက် ၂၇ နှစ်ရှိသောအခါ ခဆပဥ္စကိန်းသည် ဖြိုကိန်းကြိုက်လတ်၍[၁] ၅၆၂ ခုကိုဖြို၍ 'ပဿျူဆိဒြမုနိကိန်း' ဟု အတို ၂ ခုထားသတည်း။

သူဇိခတ်၊ ကျမ်းပြုခတ်လုပ်၊ အဓိပတိလုပ်၊ ပြည်စဉ်း[၂]နက်သတ်[၄]အတွက်၊ ဤ ၄ ပါးကား- သက္ကရာဇ်အသစ်တည်လျှင် ကွဲရိုးတည်း။ ။ တူကြသည်မှုကား- သမသော၊ တန်ဆာစု၊ အဓိမာသ်ကြိုက်ခြင်း၊ အတာ၊-ဤ ၄ ပါးကား သက္ကရာဇ်တူက တူရိုးတည်း။

သက္ကရာဇ်ဖြိုသည့်နှစ်တွင်ပင် အိမ်နိမ့် ၃၂ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၂၇ နှစ်-သက်တော် ၅၉ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နန်းတော်ထက် လင်းတ ၁ ခု-၂ ခု နား၏။ ကိတ်ထွက်၏။ နံတော်- အင်္ဂါသားတည်း။

၂၁-ရွှေအုန်းသီးမင်း

သက္ကရာဇ်တို ၂ ခုတွင် သမက်တော်'ရွှေအုန်းသီး' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းသည် မိဖုရားကြီးသား မဟုတ်၊ မိဖုရားငယ်သားဖြစ်၍၊ သိင်္ဂရာဇ်မိဖုရားတို့ စောရန့်ဟန်းကိုနန်းတင်လျှင် သေဘေးကိုကြောက်သဖြင့် ပုလင်အရပ်မှာ ရှူးကျွန်မူလျက် တောင်းစားရမ်းစားနေရာ၊ စောရန့်ဟန်းယူ၍ အိမ်ရှေ့နှင်းသတည်း။

အိမ်နိမ့် ၃၅ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၁၂ နှစ်-သက်တော် ၄၇ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နန်းတွင်းသို့ ကျားဝင်၏။ နံတော်- သောကြာသားတည်း။

ပုလင်အရပ်၌ တောင်းစား၍နေသောကြောင့် 'မင်းဖုန်းစား'လည်း ဟူ၏။

၂၂-ပိတ်သုံးမင်း

သက္ကရာဇ် ၁၄ ခုသော် ညီတော်'ပိတ်သုံး' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၄၁ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၈ နှစ်-သက်တော် ၄၉ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ဖျောက်ဆိပ် လတွင် ချင်း၏။ လင်းတအများ နန်းတော်ဝယ်ပျံဝဲ၍ ကျအံ့သို့ပြု၏။ နံတော်- သောကြာသားတည်း။

၂၃-ပိတ်တောင်မင်း

သက္ကရာဇ် ၂၂ ခုသော် သားတော်'ပိတ်တောင်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၂ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၅၀-သက်တော် ၇၂ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နေ ၂ ခုထွက်၏၊ အရိပ်လည်း မမြင်။ ကြာသပတေးကြယ်နှင့် သောကြာကြယ် ခွပ်ကြ၏။ နံတော် - စနေသားတည်း။

၁။ 'ကြုံလတ်၍'-ဟုယူ။ ကြုံ = ကြိုက်။ ကြုံကြိုက်။
၂။ စဥ်း = စန်း။
၄။ နက်သတ် = နက္ခတ်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၂၄–မင်းခွေးမင်း

သက္ကရာဇ် ၇၂ ခုသော် ညီတော် 'မင်းခွေး' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၅၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၆ နှစ်– သက်တော် ၆၁ နှစ်သော် တောကစားရာဝယ် မြင်းကျွေး လုပ်ကြံ၍ အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် ၁၅ ရက်တိုင်အောင် တံခွန်ပြ၏။ နံတော်– တနင်္လာသားတည်း။

၂၅–မြင်းကျွေးမင်း

သက္ကရာဇ် ၇၈ ခုသော် 'မြင်းကျွေး' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား ကုတ်ကိုတောင်ပ၍ သူကြွယ်ကျွန်တည်း။ ချင်းမိ[၁] ကို သခင်က ယာစောင့်ထည့် ရာမှာ ဘီလူးနှင့်ကျင်လည်[၂]၍ ချင်းကိုရသတတ်။ သခင်သူကြွယ်က မြင်းကျောင်းစေရာတွင် မြင်းပျောက် ခဲ့ရကား အရှင်ကိုကြောက်၍သောအားဖြင့် ထွက်ပြေး၍ မင်းဝယ် ခစားပါလေသတည်း။ မင်းလည်း 'စွမ်း ပကားခွန်အားနှင့် ပြည့်စုံသောသူ ဖြစ်ပေသည်။' –ဟု ထိုသူကို မြင်းခံအကြီးပြုစေမှ နီးကမ်းစွာစေတော် မူ၏။

မင်းကြီးလည်း မြင်းကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးတတ်၍ နေ့လူခြေဆိတ်ကို မိဖုရားငယ်တစ်ယောက်နှင့်သာ မြင်းတင်းကုပ်သို့လာ၍ နေမှတ်ပြုတော်မူ၏။ လာဖန်များလတ်သော် မြင်းခံအကြီးနှင့်မိဖုရား စကားဝင်[၃]ကြ၍၊ တောကစားသွားတော်မူရာ မှူးမတ်မိုလ်ပါတို့နှင့်ကွဲစဉ် မင်းကြီးကို မြင်းခံလုပ်ကြံ၍၊ မင်းဝတ်တန်ဆာ တို့ကို ဆင်ယင်ဝတ်စားလျက် မင်း၏အသွင်ဖြင့် မြင်းစီး၍ မြို့တွင်းသို့ဝင်လေ၏။ နန်းတော်သို့ရောက်လျှင် အလိုသို့မပါသော မိဖုရားတစ်ယောက်ကိုကွပ်၍ အလိုသို့ချည်း ပါကြရလေ၏။ အမှူးအမတ်တို့လည်း ပြည်ရွာစနောင့်စနင်းရှိမည်ကို စိုးရိမ်၍ နှလုံးညီ[၄]ကြရလေ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၁ နှစ်, စည်းစိမ် ၁၀–သက်တော် ၃၁ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လို သော် ကြာသပတေးကြယ် လတွင် ချင်း၏။ နံတော်– စနေသားတည်း။

၂၆–သိခ်ီမင်း

သက္ကရာဇ် ၈၈ ခုသော် 'သိခ်ီ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား မင်းရိုးတည်း။ မြင်းကျွေးမင်းတွင် သားမရှိ၍၊ မှူးမတ်တို့ ထွန်ချစ်မင်းမြေး သိခ်ီမင်းကို ရှာ၍ နန်းတင်ကြလေ၏။

အိမ်နိမ့် ၅၃ နှစ်, စည်းစိမ် ၈ နှစ်–သက်တော် ၆၁ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက် လိုသော် ၇ ရက်ပတ်လုံး ကောင်းကင်ဝယ် သွေးကဲ့သို့ထင်၏။ နံတော်– ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၂၇–သိန်းခွန်မင်း

သက္ကရာဇ် ၉၆ ခုသော် ထိုမင်းသားညီအစ်ကို နန်းလုကြ၍၊ ၃ လမှ အစ်ကို 'သိန်းခွန်' (သိန်းခို) နိုင်၍ နန်းတက်လေလျှင်၊ ညီကား စလေအရပ်မှာ ပုန်း၍နေလေ၏။

သိန်းခွန်–အိမ်နိမ့် ၄၂ နှစ်, စည်းစိမ် ၁၀–သက်တော် ၅၂ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

၁။ 'သူ၏မိခင်'–ဟုယူ။
၂။ ကျင်လည် = ချစ်ကြိုက်သည်။
၃။ စကားဝင် = အတွင်းကျိတ်တိုင်ပင်သည်။ ကြံစည်သည်။
၄။ နှလုံးညီ = သဘောတူသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
ရောက်လိုသော် နန်းတော်တွင်းသို့ ကျား ၃ ခုဝင်၍ ၁ ခုကား နန်းတော်ထက်သို့ တက်၏။ နံ့တော်- အင်္ဂါသားတည်း။

၂၈-ရွှေလောင်းမင်း

သက္ကရာဇ် ၁၀၆ ခုသော် သားတော်'ရွှေလောင်း' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၉ နှစ်-သက်တော် ၄၄ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နန်းတော်ဝယ် ပျားစွဲ၏။ ခွေးလည်း နန်းထက်တွင် သားမွေး၏။ တောခွေးလည်း ဝင်၏။ နံ့တော်- ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၂၉-ထွန်ထွင်မင်း

သက္ကရာဇ် ၁၁၅ ခုသော် သားတော်'ထွန်ထွင်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

တောကစားရာဝယ် မြင်းထက်ကျ၍ ရှားငြောင့်စူးသဖြင့် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၆ နှစ်, စည်းစိမ် ၉ နှစ်-သက်တော် ၃၅ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် လကိုချင်း၏။ တိမ် တံခွန်ပြ၏။ လ တံခွန်ပြ၏။ အရိပ်ပြန်၏။ နံ့တော်- စနေသားတည်း။

၃၀-ရွှေမှောက်မင်း

သက္ကရာဇ် ၁၂၄ ခုသော် သားတော်'ရွှေမှောက်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

လုံ့လဝီရိယ လုပ်ရည်ကြံရည်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ တိုင်းကားနိုင်ငံ ကျယ်၏။

အိမ်နိမ့် ၁၉ နှစ်, စည်းစိမ် ၂၃ နှစ်-သက်တော် ၄၂ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် လတွင် ချင်း၏။ သောကြာကြယ် တံခွန်ပြ၏။ နံ့တော်- ကြာသပတေးသားတည်း။

၃၁-မွန်လတ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၁၄၇ ခုသော် ညီတော်'မွန်လတ်'[၁] မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၉ နှစ်, စည်းစိမ် ၁၇ နှစ်-သက်တော် ၅၆ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် တစ်ရာသီတည်းတွင် ဂြိုဟ် ၈ လုံးစု၏။ စနေကြယ် တံခွန်ပြ၏။ နံ့တော်- ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၃၂-စောခင်နှစ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၁၆၄ ခုသော် သားတော်'စောခင်နှစ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၆ နှစ်, စည်းစိမ် ၂၇ နှစ်-သက်တော် ၆၃ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် လတွင် ချင်း၏။ နံ့တော်- တနင်္ဂနွေသားတည်း။

၁။ 'ထွန်လွတ်မင်း'-မုံရွေးမဟာရာဇဝင်ကျော်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၃၃-ခဲလူးမင်း

သက္ကရာဇ် ၁၉၁ ခုသော် သားတော်'ခဲလူး' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၃၅, စည်းစိမ် ၁၇-သက်တော် ၅၂ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပဒေးကြယ် လတွင်ချင်း၏။ သောကြာကြယ် တံခွန်ပြ၏။ နံတော်- တနင်္ဂနွေသားတည်း။

၃၄-ပဉ်ဖျားမင်း

သက္ကရာဇ် ၂၀၈ ခုသော် ညီတော်'ပဉ်ဖျား'[၁] မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

နန်းတက်၍ ၃ နှစ်ရှိလျှင်၊ ယခု ပုဂံမြို့ကို သက္ကရာဇ် ၂၁၁ ခုတွင် တည်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၄၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၃၂ နှစ်-သက်တော် ၇၇ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် သောကြာကြယ် တံခွန်ပြ၏။ နိမိတ်အပေါင်း များစွာပေါ်၏။ နံတော်- တနင်္လာသားတည်း။

၃၅-တန်နက်မင်း

သက္ကရာဇ် ၂၄၀ သော် သားတော်'တန်နက်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မြင်းကို တပ်လှစွာ၏။[၂] ညဉ့်အခါ ကိုယ်လုပ်ငယ်တစ်ယောက်နှင့် မြင်းတင်းကုတ်သို့သက်၍ မပြတ် ကြည့်မြဲတည်း။ ထိုသို့ကြည့်ရာတွင် စလေငခွေးလုပ်ကြံ၍၊

အိမ်နိမ့် ၂၈ နှစ်, စည်းစိမ် ၂၈ နှစ်-သက်တော် ၅၆ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် သောကြာကြယ် တံခွန်ပြ၏။ နံတော်- သောကြာသားတည်း။

၃၆-စလေငခွေးမင်း

သက္ကရာဇ် ၂၆၈ ခုသော် 'စလေမင်းခွေး' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မင်းခွေးကား- အထက်က သိန်းခွန်မင်းညီအစ်ကို နန်းလုကြ၍ အစ်ကိုနိုင်လျှင်၊ ညီ စလေအရပ်မှာ ပြေးပုန်း၍နေလေသောသူ၏မြေးတည်း။ မိဘတို့မရှိကုန်၍ သူကြွယ်တစ်ယောက်တွင် မင်းခွေးကို ရောင်းစားလေ၏။

မင်းခွေးကား ကွမ်းပန်း, ဖယောင်း, လိမ်းစရာနံ့သာ, ပန်းမန်တို့ကို မြတ်နိုးတတ်၏။ ဝတ်သန့်စားကောင်း ကြိုက်၏။ တစ်နေ့ ၃ ခါ ဆံကိုဖြီးသော ဟူ၏။

အခါတစ်ပါး- အရှင်သူကြွယ်လှေထိုးထည့်၍[၃] ပုဂံသို့မရောက်မီ ညဉ့်တွင် 'ချက်မှအအူထွက်၍ ပုဂံမြို့ကိုရစ်ပတ်သည်' အိပ်မက်ကို မြင်မက်၏။ မိုးသောက်၍ လှေဆန်ခဲ့လျှင်၊ လှေထိုးရာဝယ် မုန်နောလင်ပန်းတို့ကိုထိုးမိ၍ ဝါးတွင်ငြိလျက်ပါလာသည်ကို 'ငါ၏အိပ်မက် သည်နှင့်ကျေလေတော့မည်။'- ဟု မုနောလင်ပန်းကိုခါချခဲ့၍၊ ပုဂံသို့ရောက်လျှင် မင်း၏ဆရာပုဏ္ဏားအိမ်သို့သွားလေ၍ ပုဏ္ဏားမရှိခိုက် ပုဏ္ဏေးမအား အကြောင်းစကားပြန်ပေသော်၊ "ဘုန်းကြီးမည်၊ သက်ရှည်မည်။" ဆိုလိုက်သည်နှင့် "မှတ်မှတ်ရရ[၄] မဖတ်ပါ"-ဟု ဆင်းသွားလေ၍ ပုဏ္ဏားရောက်လျှင်၊ "ငါမရှိနောက် အဘယ်သူလာသနည်း။"-ဟု မယားကို "လုလင်တစ်ယောက် အိပ်မက်ကို ပြန်လာသောကြောင့် ကျွန်ုပ် သည်ကဲ့သို့ဖတ်လိုက်ပေ

၁။ 'ပျဉ်ပြား'-တွင်းသင်းပုံနှိပ်ပြီးမူအပါ အခြားရာဇဝင်ကျမ်းများ။

၂။ 'တတ်လှစွာ၏'-ကို ပြင်ထားည်။ 'တပ်' ကို 'တပ်မက်သည်။ ခုံမင်သည်။ ချစ်သည်။'-ဟု ယူသင့်။ 'တတ်' ဟုယူပါက 'တတ်ကျွမ်းသည်'-ဟုယူသင့်။

၃။ 'လှေထိုးသမားအဖြစ် လုပ်ခိုင်းသည်။'-ဟုယူ။

၄။ မှတ်မှတ်ရရ = သေသေချာချာ။ စေ့စေ့စပ်စပ်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သည်။"-ဟုပြောလျှင် မယားဆံထုံးကို ပုဏ္ဏား ဓားနှင့်လှီး၍ပစ်လိုက်သည်။ မြေသို့ကျကာ ဆံထုံးကို မိုးကြိုးပစ်လေသော ဟူ၏။ မင်းခွေးကို အလျှင်ခေါ်၍ "မောင်ကား အဘယ်အရပ်၌နေသည်။ အဘယ်သူ၏ အမျိုးအနွယ်နည်း။ မောင့်အိပ်မက်ကား အလွန်ဖြစ်ခဲလှ၏။"-ဟုဆို၍၊ ငခွေးလည်း ဖောက်ကားရောင်းဝယ် ကုန်စလယ်ကိစ္စပြီးလျှင် စလေသို့စုန်လေ၏။

အရှင်သူကြွယ်သည် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်စေပါသောကြောင့် သည်းမခံနိုင်၍ မင်းမှာ ခစားလေသဖြင့်၊ အမှုအရာအသွင်အပြင်ကိုမြင်လျှင် ချစ်ခင်သနားတော်မူ၍ မြင်းခံ[၁] ထည့်လေ၏။ မင်းကြီး မြင်းကိုချစ်တတ် (တပ်)သောကြောင့် ကိုယ်လုပ်တစ်ယောက်နှင့်သာ မြင်းတင်းကုပ်သို့ နေ့ညဉ့်မပြတ်လာတော်မူ၍၊ "အချင်း မြင်းခံ- မြင်းချေးကို အဝေးမှသွန်သည်ထက် မြင်းတင်းကုပ်အနီးတွင် တွင်းကြီးတူး၍ မြင်းချေးတို့ကို ထည့်ပြီးလျှင် သေွ့ရာကစ၍မီးတိုက်။ နောက်ထည့်သောမြင်းချေးလည်း မီးအရှိန်ဖြင့် လောင်လိမ့်မည်။" -ဟု မိန့်တော်မူလျှင် မြင်းခံလည်း မင်းကြီးဆိုတိုင်း စီရင်လေ၏။

ထိုသို့ မြင်းတင်းကုပ်သို့လာဖန်များလတ်သော် မောင်းမငယ်နှင့်အကျွမ်းဝင်သဖြင့် မင်းကြီးကို မြင်းချေးတွင်းဝယ်ချ၍ အနိစ္စရောက်လေ၏။ အလိုမပါသောမိဖုရားမောင်းမတို့ကိုလည်း အလိုပါအောင် ခြိမ်းခြောက်၍၊ မင်းအဖြစ်သို့ရောက်လျှင် အိပ်မက်ဖတ်သောပုဏ္ဏားကို ပုရောဟိတ်အရာ၌ထားပေ၏။

ထိုမင်းကား- ဘုရားသခင် တန့်ကြည်တောင်သို့ရောက်တော်မူသောအခါ အင်ဖက် ၃ ချပ်ဖြင့် ဘုရားသခင်ကိုနေကာသော တောင်စောင့်ဘီလူးဖြစ်ခဲ့ဖူး၍ ဘုန်းတန်ခိုးအာနုဘော် ကြီး၏။ ဘီလူးအဖြစ်မှ စုတေလာသည့်သူဖြစ်၍လည်း အမျက်စောင်မာန်ကြီး၏၊ အစားကြူး၏။ မှူးမတ်ဗိုလ်ပါတို့လည်း ကြောက်ရွံ့ခြင်း ဖြစ်ကုန်၏။

စလေအရပ်၌ သခင်ဖြစ်သည့်သူ ညှဉ်းပန်းလေဖူးသည်ကို အငြိုးထား၍ မင်းဖြစ်လျှင် သတ်လေ၏။ ထိုအရှင်သူကြွယ်နှင့် တူသည့်သူကိုလည်း ဖမ်းဆီး၍ ရေကန်ဝယ်ချစေပြီးသော်၊ 'ရေဝက်' ဟု ဆင်ထက်က လှံနှင့်ထိုးသော ဟူ၏။ ထိုသို့ပြုဖန်များလတ်သော် မှူးမတ်တို့က ဆင်ကဲကိုတံစိုးပေး၍ ရေကန်ဝယ် ရေကစားစဉ် ဆင်ကဲက ဆိုင်းကြိုးကိုဖြတ်၍ ကနှင့်တကွရေတွင်ကျလျှင်၊ မှူးမတ်ဗိုလ်ပါတို့လည်း ညှန် တစ်ယောက်တစ်လက်ဖက်စီ[၂]ပစ်ဖို့၍ အနိစ္စရောက်လေ၏။

အိမ်နိမ့် ၅၀, စည်းစိမ် ၉ နှစ်-သက်တော် ၅၉ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ အနိစ္စရောက် လိုသော်- ဘီလူး ထန်းပင်ပမာဏရှိ နန်းရင်ပြင်ဝယ်ရပ်လာ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

ထိုကန်ကို ယခုတိုင် 'ညှန်တလက်ဖက်ကန်' ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။

၃၇-သိန်းခိုမင်း

သက္ကရာဇ် ၂၇၇ ခုသော် သားတော်'သိန်းခို' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

တောကစားရာတွင် စားတော်မွတ်သိပ်၍ သခွားသီးကို ဆွတ်စားချေသောကြောင့် တောင်သူကြီး ရိုက်၍၊

အိမ်နိမ့် ၂၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၁၆ နှစ်-သက်တော် ၄၁ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက် လိုသော် သောကြာကြယ် တံခွန်ပြ၏။ ကြာသပတေးကြယ်နှင့် သောကြာကြယ် ခွပ်ကြ၏။ နံတော်- စနေသားတည်း။

ပုပ္ပားစောရန်ဟန်းမှသည် သိန်းခိုမင်းတိုင် မင်း ၁၈ ယောက်တည်း။

၁။ မြင်းခံ = စီးတော်မြင်းကို ထိန်းသိမ်းရသောအမှုထမ်း။

၂။ 'တစ်ယောက်တစ်ဆုပ်စီ'-ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထို့ကြောင့်-

'အပေါင်းထိပ်မိုး၊ အစဉ်စိုးသော်၊ မင်းရိုးမစစ်၊ သိဒ်ရာဇ်မိဖုရားဆရာ၊ မည်သာသိသန်၊ စောရန်ပဟန်းလျှင်၊ ရွှေနန်းထွက်ဆင့်၊ ဥကင်ဖွင့်မှ၊ ယခင့်မင်းစစ်၊ ထွန်ချစ်သားကြီး၊ ရွှေအုန်းသီးမင်း၊ ညီရင်းမှာတုံ၊ ပိတ်သုံမင်းကောင်း၊ သားပိတ်တောင်းနှင့်၊ ညီနှောင်းမင်းခွေး၊ မြင်းကျွေးတကွဲ၊'- စသည်ဖြင့် 'နှောင်လှာမှတ်စေ'ချီ မင်းဆက်လင်္ကာတွင် ဆိုသည်။

ရာဇဝင် ပထမပိုင်း

သတိုးမင်းကသည် သိန်းခိုမင်းတိုင်

သက္ကရာဇ် ၁၂၄၀ ပြည့်ကျော် ၁၂ ရက် နေ့ ၃ ချက်တီးအချိန်တွင်

မူမှာ ရေးကူး၍ပြီးပြီ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဒုတိယပိုင်း

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၃၈-ညောင်ဦးစောရဟန်းမင်း

သက္ကရာဇ် ၂၉၃ ခုသော် ညောင်ဦးစောရဟန်း မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မင်းဖြစ်ဟန်ကား သိန်းခိုမင်းမြင်းခံသည် နောက်မှမီလာ၍ "ဟယ်-တောင်သူကြီး။ ငါတို့အရှင်ကို အဘယ်ကြောင့် ပုတ်ဘိသနည်း[၁]" ဆိုလျှင်၊ "နင့်သခင်လည်း ငါ့သခွားသီးကို ဆွတ်စားသည်။ မရိုက်ဘိတုံကား။" ဟူပေ၏။

မြင်းခံလည်း 'ငါ အတင်းအကျပ်ပြုချေသော် ငါ့ကိုလည်း ရိုက်ပြန်ရာချေ၏။ ဤအကြောင်းကို မိဖုရားတို့အားလျှောက်ကြားသော် မယုံပေရာ။ တောင်သူကြီးလျှင် သက်သေဖြစ်ပစေတော့။'-ဟု အကြံရှိ၍၊ "ဟယ်- တောင်သူကြီး။ မင်းကိုအသေသတ်သောသူတို့သည် မင်းပြုရမြဲဖြစ်သည်။ လိုက်၍ မင်းပြုလှည့်။"-ဟု ဆိုသော်၊ တောင်သူကြီးလည်း "သည်နှစ် ငါ့သခွားသီးသည်ကား ခွေးသားငယ်နို့စို့၏သို့ တမင့်။ ငါ မင်းမပြုလို။"-ဟု ပယ်သည်ကို "ဟယ်- တောင်သူကြီး။ နင် မင်းဖြစ်က နင့်သခွားခင်းကိုလည်း နင်ပိုင်ရမည်။ မင်းစည်းစိမ်ကိုလည်း နင်သာ ခံစားရမည်။ မင်း၏စည်းစိမ်မည်သည်ကား အလွန်လျှင် မြတ်လှ၏။ အဝတ်ကောင်း စားကောင်း၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွန်သင်း၊ ဆိတ်၊ ဝက်၊ ကြွဲ၊ နွား၊ စပါးဆန်ရေလည်း များစွာ၏။"-ဟု ဖြားယောင်း၍၊ မင်းဝတ်မင်းစားဆင်ယင်လျက် မင်းစီးမြင်းနှင့် ဆောင်ယူခဲ့မှ နန်းတော်လှေကားရင်းတွင်ထားခဲ့၍ အကြောင်းကို မိဖုရားအားလျှောက်လျှင်၊ မိဖုရားလည်း မြင်းခံကို 'ပညာရှိလှပေ၏။'-ဟု ချီးမွမ်းပြီး၍၊ 'မင်းကြီးမရှိပြီဟူက သူမင်းပြုလို ငါမင်းပြုလို ငြင်းဆိုလုယက်သဖြင့် ပြည်ထဲရေး အနှောင့်အယှက်ရှိရာသည်။'-ဟု တောင်သူကြီးကို နန်းထက်တင်ပြီးသော်၊ ဆံမုတ်ဆိတ်တို့ကို ကောင်းစွာပြင်ပြီးမှ နံ့သာအထုံရည်တို့ဖြင့်သွန်းပြီးလျှင် ကသယ်ကြေးညင်းတွန်းပြီး၍ မင်းဆောင်မင်းယောင်ကျင်းပလျက် မင်း၏ကျက်သရေသွင်းပြီးသော်၊ 'မင်းကြီး ကိုယ်တော်မလုံ[၂]'-ဟု အတွင်းသူလည်း ပြင်သို့မထွက်ရ-ပြင်သားလည်း အတွင်းသို့မဝင်ရ။

မိဖုရားငယ်တစ်ယောက်သည် 'တောင်သူကြီးကိုကား' ဟု မခန့်မညားပြုချေရကား "ဤကျွန်မ ယုတ်ကို အသူထောင်းပါအံ့နည်း။" ဟူလျှင် တံခါးဝယ်ထားသော ကျောက်သူရုပ် ပြေးထ၍ထောင်းလေသဖြင့် သေးအန်၍ရှိလေသည်ကို မြင်လေသော် နန်းတော်သူအလုံး အလွန်ကြောက်ကုန်၏။

၆ ရက်မြောက်သည့်နေ့ "မင်းကြီး နက်ဖြန်ထွက်တော်မူမည်။ မှူးမတ်၊ ကလန်၊ သံပျင်တစ်ယောက်မကြွင်း အတွင်းတော်သို့ဝင်စေ။"-ဟု မောင်းကြေးနင်းခတ်၍ မိုးသောက်လျှင်၊ 'မည်သူမလာ-မည်သူလာ'-ဟု မိဖုရားကိုယ်တိုင်စစ်ကြောစီရင်၍ ညီညွတ်ပြီးသော်၊ ဥကင်တံခါးကို ရုတ်ခြည်းဖွင့်တည့်သည်။ လျပ်လျပ်[၃]လက်အုပ်ချီ၍ ဦးတိုက်ကြကုန်၏။ အမတ်ကြီးတစ်ယောက်သည် "ငါတို့သခင် မဟုတ်တကား။ ရှင်မိဖုရားတို့သည် ငါတို့မှူးကြီးမတ်ရာကိုမျှ မတိုင်ပင်။ ကိုယ်လိုတူသာပြုလေသည်။[၄]"-ဟု

၁။ 'ရိုက်ဘိသနည်း'-ဟုယူ။

၂။ 'မင်းကြီးလုံခြုံရေး စိတ်မချရ'-ဟုယူ။

၃။ လျပ်လျပ် = အလျှင်။ ချက်ချင်း။

၄။ 'ကိုယ့်သဘောအတိုင်းသာ ပြုလေသည်။'-ဟုယူ။

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မသင့်သောစကားကိုဆိုချေရကား ''ဤစေကျွန်ယုတ်ကို အသူထောင်းအံ့နည်း။''-ဟုဆိုလျှင် တံခါးတွင်ထားသောကျောက်သူရုပ် ပြေးထ၍ထောင်းလေသဖြင့် အမတ်ကြီးသေလေသည်ကိုမြင်ကြသော်၊ မှူးမတ်၊ ကလန်၊ သံပျင်အစရှိသော ပြည်သူပြည်သားအားလုံး အလွန်ကြောက်ရွံ့ခန့်ညားကြကုန်၏။

တောင်သူကြီး မင်းဖြစ်လျှင် မိမိသခွားခင်းယာတွင် ဥယျာဉ်ကြီးသာယာစွာပြုပြီးသော် နဂါးရုပ်ကြီးစွာလုပ်၍ထား၏။

ထိုသို့ နဂါးရုပ်ကိုထားခြင်းသည်ကား 'နဂါးသည် လူတို့ထက်မြတ်လေသည်။ တန်ခိုးကြီးလေသည်။ ကိုးကွယ်ရသော် အကျိုးရှိမည်။'-မှတ်မှား၍ထားလေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး- ရသေ့ပြည်တွင် သထုံပြည်များမှာ စည်းခုံပုထိုးရှိလေသည်သည်ကို အကြောင်းပြု၍၊ မှားသောအယူရှိသောရှင်အရည်းတို့နှင့် တိုင်ပင်၍၊ ပုထိုးကြီးတစ်လုံး၊ ပုထိုးငယ်တစ်လုံး၊ ပုထိုးသားများတစ်လုံး၊ သင်လည်ပုထိုးတစ်လုံး၊ စိတ်တည်ပုထိုးတစ်လုံး-ဤပုထိုး ၅ လုံးကိုတည်၍၊ ထိုပုထိုးတွင် နတ်ရုပ်မမည် ဘုရားရုပ်တုတော်မမည် လုပ်ထား၍၊ ညဉ့်၊နံနက် ထမင်းဟင်း၊သေစာတင်၍ ကိုးကွယ်သည်ပြု၏။

ထို့ကြောင့်- 'နတ်တော်ကျောင်းဒကာ မင်းချမ်းသာ' ဟုတွင်၏။ 'တောင်သူကြီးမင်း' လည်းတွင်၏။ 'ညောင်ဦးစောရန်ဟန်း' လည်းတွင်၏။

ဘုရားသခင့်ပရိယတ္တိသာသနာတော် မရောက်မတည်ချေသောကြောင့် မင်းအဆက်ဆက်တို့ လက်ထက်လည်း ပဋိပတ္တိသာသနာတော် မဖြစ်နိုင်ရှိချေသည်။ သမထီးအရည်းတို့အယူကိုသာ ပြည်သူအလုံး ယူကြကုန်၏။

ထိုမင်းကား ကြောင်ဖြူမင်း[၁] အား သိကြားချီပင့်၍လာသည်ကို ''ငါရှိလျက် အဘယ်သူမင်းပြုအံ့နည်း။''-ဟု နန်းဦးကရပ်၍ဆိုချေလျှင်၊ မိမိပြုဖူးသောကုသိုလ်ကံသည် အံဆုံးသို့ရောက်၍၊ တံခါး၌ထားသော ကျောက်သူရုပ်ပင် ပြေးထ၍တွန်းလျှင်၊ နန်းဦးက ဦးစောက်ကျ၍၊

အိမ်နိမ့် ၄၅ နှစ်၊စည်းစိမ် ၃၃ နှစ်-သက်တော် ၇၈ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် တစ်ရာသီတွင် ကြိုဟ် ၈ လုံး စု၏။ နန်းတော်ထက် ဘီလူး ကိုယ်ထင်ပြ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၃၉-ကွမ်းဆော်မင်း (ကျောင်းဖြူမင်း)

သက္ကရာဇ် ၃၂၆ ခုသော် 'ကွမ်းဆော်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ကွမ်းဆော်မင်းကား တန်နက်မင်းမိဖုရားတစ်ယောက်သည် တန်နက်မင်းကို စလေမင်းချွေး လုပ်ကြံ၍မင်းပြုလေသော်၊ ဝမ်းတွင်းပဋိသန္ဓေနှင့် နန်းကဆင်းပြေးလေ၍ ကျောင်းဖြူအရပ်မှာ နေလေသတည်း။

ထိုအရပ်ကား သုဝဏ္ဏသောတနဂါးပြည်သို့ သွားသော 'နဂါးကြောင်' ဟူသတည်း။ 'ကျောက်ဂဝံ' လည်း ဟူ၏။

ထိုအရပ်၌ဖွား၍ သူငယ်ဘော်အများနှင့်ကစားရာဝယ် 'အဖမဲ့သား' ဟု ဆဲရေးကုန်၏။ ထိုသို့ဆဲရေးကြောင်းကို မယ်တော်အား ကြားပေသော်[၂] 'သားမွန်ဖကား လူမည်မည်[၃]မဟုတ်။ ဤပြည်ကိုအစိုးရသော မင်းတည်း။ မောင့်အဖကို သူလုပ်ကြံ၍ စည်းစိမ်ကို လုယူလေသည်။ မောင့်ကို ဝမ်းတွင်းပဋိသန္ဓေနှင့် ပုန်းကွယ်နေရာ မွေးမြင်သည်။''-ဟု မယ်တော် ပြောသောစကားကို မှတ်ထား၍၊ 'ခမည်းတော်အရာကို

၁။ 'ကွမ်းဆော်ကြောင်ဖြူမင်း'။
၂။ 'ပြောကြားပေသော်'၊ 'ပြန်ကြားပေသော်'-ဟုယူ။
၃။ 'သာမန်လူမဟုတ်'-ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ရသည်ဖြစ်စေသော။'-ဟု မိန့်ခွန်းပြုလျက် အရွယ်ရောက်လျှင်၊ မင်းဝယ်ခစားလေ၍ လက်ထုတ်[၁]ကို ကွမ်းဆော်[၂]ရ၏။

အချို့သောရာဇဝင်မှာ 'တောင်ဘက် မြောင်းလှကွမ်းကိုဆော်ရသည်'-ဟု ဆို၏။

ကွမ်းဆော်ကား မယ်တော်ကို သိမ်မွေ့စွာ[၃]လုပ်ကျွေးမွေးမြူ၍ မယ်တော်ထုပ်လိုက်သော စားမြိန်စာကို စင်ကြမ်းပင်အောက်တွင် နေထိုင်စားစမှတ်ပြု၍ စင်ကြမ်းပင်စောင့်နတ်အား မပြတ် စားဦးတင်ပေ၏။

အချို့ကား 'စောင်ကြမ်းပင်' ဟုရေး၏။ 'စောင်ကြမ်းပင်'နှင့် 'စင်ကြမ်းပင်'ကား အတူတူပင်။[၄]

စင်ကြမ်းပင်စောင့်နတ်လည်း 'ဤသူသည် စားဦး ငါ့ကိုပေးသည်။ ဘယ်သို့ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။'' -ဟု နတ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်လတ်သော်၊ 'မကြာမမြင့်ခင်ပင် မင်းဖြစ်လတ်မည်'ကိုမြင်၍ ''သင်သည် ငါ့အား စားဦး နေ့တိုင်းပေးသည်။ ဘုန်းကြီးလိုသော် သရဏဂုံ, ပဉ္စသီကို မြဲစွာဆောက်တည်လေ။ သစ္စာစကားကို မှန်အောင်သုံးလေ။ အနုဿတိ ၁၀ ပါးကိုလည်း နေ့တိုင်း ၁၀၀၀ ရအောင် စီးဖြန်းလေ။''-ဟု စင်ကြမ်းပင်စောင့်နတ် ကိုယ်ထင်ပြ၍ ဆိုသဖြင့် ကွမ်းဆော်လည်း နေ့တိုင်းမပြတ် နတ်ဆိုတိုင်း အမြဲဆောက်တည်သတည်း။

ထိုအခါ 'မင်းလောင်းပေါ်လတ်မည်။'-ဟု အလုံးကျော်စောနှင့်၍၊ ရောက်မည့်နေ့တိုင်လတ်သော် 'မင်းလောင်းလာသည်ကို ပူဇော်အံ့။'-ဟု အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်ပြည်လုံးထွက်၍ တူးရှင်းတောင်သို့ ပြေးကြလေကုန်၏။

ကွမ်းဆော်လည်း ထိုနေ့နံနက်စောစောက 'မင်းလောင်းကို ငါလည်းကြည့်ပါအံ့သည်။'-ဟု လက်ထုတ်၌ ကွမ်းကိုအပြင်းဆော်၍ လျင်စွာလာခဲ့၏။ သိကြားမင်း သူအိုအသွယင်ဆောင်၍ ကွမ်းဆော်ကို ''အမောင်-ငါစီးသောမြင်းကို ပုဂံသို့ယူနှင့်ပါလေ။ ငါသည်ကား သည်တွင် ပြုဖွယ်ရှိပါသေးသည်။'' -ဟုဆို၏။ ကွမ်းဆော်လည်း ''မင်းလောင်းကိုကြည့်မီအောင် သွားရပါမည်။ အဘိုးမြင်းကို မဆောင်နိုင်။''-ဟုဆိုလျှင်၊ ''အမောင် ခြေချည်းသွားသော်ထက် မြင်းစီး၍သွားသော် ခရီးမလျင်ပါလော။ မြင်းကိုလည်း စီးလေ။ ပတ္တမြားဦးသျှောင်ကျင်[၅], ပတ္တမြားလက်စွပ်များကိုလည်း ဆင်ဝတ်လေ။ သည်လှံ, သည်ဓားကိုလည်း စွဲကိုင်လေ။ ငါအတန်ကြာလျှင်[၆] မြင်းစီး၍ မင်းရင်ပြင်သို့သွားနှင့်လေ။''-ဟုဆိုသဖြင့် သိကြားပေးသောလက်စွပ်ကိုဝတ်ပြီးသော် ဦးသျှောင်ကျင်ကိုတပ်၍ သီလဝံသဓား, အရိန္ဒမာလှံတို့ကို စွဲလျက် 'မင်းလောင်းလာသည်ကို ကြည့်မီအောင်' ဟု ကွမ်းဆော် မြင်းကိုအပြင်းနှင်၍ လာသည်ကို မှူးမတ်, ကလန်, သံပျင်အစရှိသော ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့မြင်လျှင် 'မင်းလောင်းကား ဤသူပင်ဖြစ်သည်။'-ဟု ဦးတိုက်နှင့်ကုန်၏။

ကွမ်းဆော်လည်း 'မင်းလောင်းဟူသည် ငါပင်ဖြစ်တော့သည်။ စင်ကြမ်းပင်စောင့်နတ်လည်း မဆွ[၇]က ငါ့ကို 'မင်းဖြစ်လတ်မည်' ဆိုဖူးသောစကား ရှိလေသည်။'-ဟု အရွှံ့အရှား[၈]မရှိ နန်းတွင်တိုင်အောင် မြင်းနှင့်ဝင်လေ၏။

စောရန်ဟန်းမင်းလည်း ''ငါစင်ရှိလျက် အဘယ်သူ မင်းမူရအံ့နည်း။''-ဟု နန်းဦးကရပ်၍ ဆိုနှင့်သည်ကို နန်းတံခါးတွင်ထားသော ကျောက်သူရုပ်တွန်းချလိုက်လျှင် ဦးစောက်ကျ၍ အနိစ္စရောက်လေ၏။

၁။ လက်ထုတ်အရပ်။ (လက်ထုတ်ပင်ကို အစွဲပြု၍ ခေါ်ဟန်တူသည်။)
၂။ ကွမ်းဆော် = ကွမ်းဆက်ရသူ။
၃။ 'ရိုသေဂရုစိုက်စွာ'-ဟုယူ။
၄။ 'စောင်ချမ်းပင်'-ယနေ့သတ်ပုံ။
၅။ ပတ္တမြားဦးသျှောင်ကျင် =ပတ္တမြားဆံထိုး။
၆။ 'ငါနောက်ကျကြာနေလျှင်'-ဟု ယူ။
၇။ မဆွ = အရင်။
၈။ အရွှံ့အရှား = အကြောက်အလန့်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ညောင်ဦးစောရန့်ဟန်းတွင် မင်းသမီးညီအစ်မ ၃ ယောက်ကို 'တောင်ပြင်သည်, အလယ်ပြင်သည်, မြောက်ပြင်သည်'[၁]-ဟု အမည်ပေး၍ မိဖုရားမြှောက်လေ၏။ တောင်ပြင်သည်, အလယ်ပြင်သည်တို့တွင် ကျည်စို, စုက္ကတေးတို့ကို ပဋိသန္ဓေပါလျက်၊ မိဖုရားအငယ်မြောက်ပြင်သည်ကို တောင်ညာထားတော်မူ၍၊ ကွမ်းဆော်မင်းသည် ညောင်ဦးစောရန့်ဟန်းမင်းမိဖုရား ၃ ပါးလုံးကို မိဖုရားမြှောက်တော်မူ၏။ မမြင့်ခင် ကျည်စိုနှင့် စုက္ကတေးကို ဖွား၏။ နော်ရထာကား ကွမ်းဆော်မင်းသားတည်း။

ကျည်စို, စုက္ကတေးတို့ ၂၂ နှစ်အရွယ်သို့ရောက်လျှင် ကျောင်းဆောက်၍၊ "ကျွန်ုပ်တို့ပြုသောကောင်းမှုကို ရေစက်သွန်းတော်မူပါ။"-ချီပင့်သည်ကို ယုံကြည်တော်မူ၍ လိုက်တော်မူလေသော် ကျောင်းသို့ရောက်လျှင်၊ ခြိမ်းခြောက်၍ရဟန်းပြုပြီးလျှင် "မင်းကြီးကား သံသရာကို မြတ်နိုးတော်မူ၍ ရဟန်းပြုတော်မူသည်။"-ဟု စကားဖြစ်စေ၍၊

အိမ်နိမ့် ၅၈ နှစ်, စည်းစိမ် ၂၂ နှစ်-သက်တော် ၈၀ သော် နန်းကျတော်မူ၏။ နန်းကျလိုသော် ဘုရားပုထိုး ပြာဋိဟာပြ၏။ သောကြာကြယ် လထက်နင်း၏။ လဆန်း ၂ ရက်ကို လဝန်းညီ၏။ ၇ ရက်တိုင်အောင် ငလျင်လှုပ်၏။ မြစ်ရေထန့်၏။ နံတော်- တနင်္ဂနွေသားတည်း။

ထိုမင်းကို 'ကွမ်းဆော်မင်း' လည်း တွင်၏။ ကျောင်းဖြူအရပ်၌ဖွားသောကြောင့် 'ကျောင်းဖြူမင်း' လည်း တွင်၏။

၄၀-ကျည်စိုမင်း

သက္ကရာဇ် ၃၄၈ ခုသော်၊ ကျည်စို[၂] မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ချင်းတွင်းအရပ်မှာ မင်းတဲဆောက်၍ ပန်းချီ ၁၀ တိုက်[၃]သို့ မပြတ် သမင်ကစားတော်မူ၏။ အခါတစ်ပါးသော် မုဆိုးတစ်ယောက် သမင်ရေသောက်ကို စောင့်လေသည်။ မင်းကြီး ထိုအရပ်သို့ရောက်၍၊ မင်းကြီးကို သမင်မြင်လျှင် လန့်၍ပြေးလေ၏။ မုဆိုးလည်း မင်းမှန်းမသိ လေးနှင့်ပစ်၍၊

အိမ်နိမ့် ၂၂ နှစ်, စည်းစိမ် ၆ နှစ်-သက်တော် ၂၈ နှစ်တွင် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ အနိစ္စရောက်လိုသော် လခွဲတိုင်တိုင် ဘီလူးရယ်၍ အုတ်ခဲပစ်၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

၄၁-စုက္ကတေးမင်း

သက္ကရာဇ် ၃၅၄ ခုသော်၊ စုက္ကတေး မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အနော်ရထာမင်းစော အရွယ်ရောက်လျှင် ထိုမင်းဝယ်ခစားလေသဖြင့် အနုရာဓရွာကို ပေးတော်မူ၍ စားရ၏။ ထိုကြောင့် 'အနော်ရထာ' တွင်သတည်း။

ထိုသို့ခစားရာဝယ် 'ညီသားနောင်မယ်' ဟုခေါ်သည်။ 'ငါ့မယ်တော်နှင့် ကျွမ်းကြင်၍ မခန့်မလေးခေါ်သည်။'-ဟု နှလုံးထားပြီးလျှင် ခမည်းတော်မှာ သိကြားမင်းပေးသောမြင်း, လက်နက်တန်ဆာတို့ကိုတောင်း၍၊ အရိန္ဒမာလှံ, သီလဝံသဓား, ပတ္တမြားလက်စွပ်, ဦးသျှောင်ကျင်များကို သားတော်အား

၁။ 'တောင်နန်းမိဖုရား, အလယ်နန်းမိဖုရား, မြောက်နန်းမိဖုရား'-ဟုယူ။

၂။ ကြည်းစို။ ကျည်းစိုး။

၃။ 'ပန်းချီ ၁၀ တိုက်' အရှေ့ဘက်ချင်းတွင်းမြစ်၊ အနောက်ဘက် ပုံတောင်တန်း၊ မြောက်ဘက်နှင့် တောင်ဘက်တွင် ယမားချောင်းရှိရာဒေသ။ 'ဗန့်ကျီတိုက်'-ဟု ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ခေါ်ဝေါ်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဆောက်နှင်း၍၊ ''မြင်းမူကား ငါ နန်းကျကတည်းက လွတ်လေသည်။ လက်စွပ်ကိုပြလျှင် အဖမ်းခံလိမ့်မည်။''-ဟုမှာတော်မူ၏။

အချို့ရာဇဝင်မှာကား 'မြင်းသည် စုက္ကတေးလက်တွင်ရှိသည်ကို အနော်ရထာစော ဖမ်းယူသည်။'-ဆို၏။ မြင်းရပြီးသော် နော်ရထာစော ပုပ္ပားသို့သွား၍ လူစုရုံး၏။

အချို့လည်း 'မယ်တော်ကိုယူသွားသည်။'-ဆို၏။

အလုံးအရင်းပြည့်စုံလျှင် ပုဂံသို့ချီလာ၍ ''စစ်တည်း ထိုးမည်လော။ နန်းကိုတည်း ပေးမည်လော။''-ဟု နောင်တော်သို့စေတော်မူလျှင်၊ နောင်တော်စုက္ကတေးအမျက်ထွက်၍ ''ချင်းမျှတည်းသူငါ့ကို တိုက်မည်ဆိုသော် ဗိုလ်ပါ၊ ဆင်၊ မြင်းအားဖြင့်နိုင်သည်ကို ငါ အလိုမရှိ။ မှူးမတ်ဗိုလ်ပါတို့ ကြည့်၍သာ နေကြပါစေ။ ငါနှင့် မြင်းစီးချင်းတိုက်မည်။''-ဟု မှာတော်မူ၏။

နောင်တော်မှာသောစကားကို ကြားတော်မူသော် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ချိန်းချက်သောနေ့ရောက်လျှင် နတ်မြင်းစီး၍ ကြိုနှင့်၏။ တွေ့ကြလျှင်၊ ''နောင်တော် ကြီးသူဖြစ်ပေသည်။ အလျှင်ထိုး။''-ဟုဆိုသဖြင့် နောင်တော်စုက္ကတေးလည်း ညီတော်ကို လှံနှင့်ထိုးလျှင် အရိန္ဒမာလှံနှင့် ကာသည်။ ကိုယ်သို့မထိဘဲ မြင်းကဦးကို ထိုးမိလေ၍ ညီတော်သို့လှံမရောက်လျှင် ကြောက်ရွံ့တုန်ရိုက် တိမ်းတခိုက်[၁] ရှိစဉ် အနော်ရထာစော အရိန္ဒမာလှံဖြင့် နောင်တော်ကို ထိုးသည်။ ရှေ့မှသည် နောက်သို့ထွင်း၍ မြင်းနှင့်တကွ မြစ်နားသို့ပါလေမှ အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၈ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၂၅ နှစ်-သက်တော် ၅၃ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ အနိစ္စရောက်လိုသော် နန်းတော်တွင် ဥက္ကာ တင်ချင်းလုံးရှိရှိ ၂ လုံး ကျ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

ထိုသို့ မြင်းနှင့်ပါ၍ အနိစ္စရောက်ရာအရပ်ကို 'မြင်းကပါ' ဟု ယခုတိုင် တွင်လေ၏။

စုက္ကတေးအနိစ္စရောက်သည်ကို အနော်ရထာစောမယ်တော်ကြားလျှင် ရင်ဝတ်မှုမကပ် 'ပုတ္တလင်- ပုတ္တလင်'-ဟုမြည်တမ်း၏။ ထိုအရပ်တွင် ဘုရားတည်၍ 'ပုတ္တလင်ဘုရား'-ဟု နောက်မှတွင်၏။

နော်ရထာမယ်တော် ရင်ဝတ်ကျွတ်သည်အရပ်တွင်လည်း ဘုရားတည်၍ 'ရင်ဝတ်ကျွတ်ဘုရား' ဟု နောက်တွင်၏။

၄၂-အနော်ရထာစောမင်း

အနော်ရထာစောမင်းကား နောင်တော်စုက္ကတေးကိုလုပ်ကြံပြီးလျှင် မင်းဆွေစိုးမျိုး မှူးမတ်ဗိုလ်ပါ အပေါင်းခြံရံလျက် ခမည်းတော်ကျောင်းသို့ သွား၍ ''မင်းပြုတော်မူပါ''-ဟု လျှောက်၏။ ခမည်းတော်လည်း ''ငါသည် အသက်အရွယ်တန်ပြီ။ အမောင်သာ တရားနှင့်ညီစွာ မင်းမူပါလေ။''-ဟုဆိုလျှင် မင်းမြေးမင်းသား၊ မင်းမယား၊ မင်းသမီး၊ မှူးမတ်၊ ကလန်၊ သံပျင်တို့နှင့်သစ္စာမူကြ၍ သက္ကရာဇ် ၃၇၉ ခု ပြာသိုလပြည့်ကျော် ၁ ရက် အင်္ဂါနေ့-နန်းတက်တော်မူ၏။[၂]

ခမည်းတော်အား မယ်တော်မိဖုရားစသော လုပ်ကျွေးမြဲမောင်းမမိသံတို့ကို လုပ်ကျွေးစေလျက်၊ ထီးဖြူ၊ မြောက်စည် စသောမင်းခမ်းမင်းနားနှင့်တကွ 'ရှင်များအကြီး ရှင်မထီး' ဟုသမိုက်၍ 'ရဟန်းမင်း' မူစေ၏။ 'ရဟန်းမင်း' ဖြစ်၍ ၄ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၅၈ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၂၂ နှစ်-နန်းကျ၍နေသည်-၃၁ နှစ်-နောက် ရဟန်းမင်း ၄ နှစ်-သက်တော် ၁၁၅ နှစ်တည်း။

၁။ တိမ်းတခိုက် = ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်သည်။

၂။ ဓာတတော်ပုံရာဇဝင်တွင် အနော်ရထာမင်းနန်းတက်နှစ်ကို 'သက္ကရာဇ် ၄၀၆' ဟု ဖော်ပြသည်။ မဟာရာဇဝင်ကြီး- '၃၆၄ ခု'။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အနော်ရထာမင်းစော မင်းဖြစ်ပြီး၊ 'နောင်တော်ကို ပြစ်မှားမိသည်။'-ဟု အောက်မေ့လျက် မအိပ်တတ်ဘဲ ၆ လ လွန်သတတ်။ ထိုအခါ သိကြား အိပ်မက်ပြလာသည်ကား- 'မင်းကြီးသည် နောင်တော်ကို ပြစ်မှားမိသည်။ ကန်, ချောင်း, ဆည်မြောင်း, ဘုရားသခင်ရုပ်တုတော် စည်းခုံပုထိုးပြု၍ အမျှဝေပေ။'-ဟု ပြလာသောအိပ်မက်တော်အတိုင်း ကန်, ချောင်း, ဆည်မြောင်း ပြုစုတော်မူသည်။ တိုင်းခွင်လှည့်တော်မူ၍ ခရွေတောင်ထက်က ကြည့်တော်မူသော် ခရွေတောင်ကစီးထွက်သော ပန်းရောင်မြစ်ကို သက္ကရာဇ် ၃၈၀ တွင်ဆည်တော်မူသည်ကား- ကင်းတားဆည်, ငနိုင်သင်ဆည်, ဘုရားပန်တင်ကူ, ပြောင်းပြာဆည်, ဘုရားပွင့်လန်းကူ။

ကျီးမည်းဆည်ကား မြစ်ကိုသား၍ နတ်ရကာ[၁] ပြုသောကြက်ဥကို ကျီးချီလေ၍ ကျီးချရာဆည်သောကြောင့် 'ကျီးမည်းဆည်' တွင်၏။

ဘုရားကား 'ကူမည်'နှင့် ၂ ဆူတည်း။

ထိုမှလည်း နွားတက်ဆည်, ငပြောင်ဆည်-၂ ဆည်တည်သည်။ ဆင်ဖြူအိုင်ဆည်ကိုလည်း ဆို၏။

သံပိုင်းအယောင်းတို့၌ကား သက္ကရာဇ် ၄၀၇ ခုတွင် ဆည်တော်မူသည်ဟု ဆိုလေသည်။

ထိုဆည်တို့က မြောင်းများစွာထား၍ လယ်တာမင်းပယ် ၈ သိန်းနှင့်တကွ၊ 'ပင်လယ်, မြစ်မနား, မြစ်သား, မြင်းခုံတိုင်, ရမုံ, ပနံ, မက္ကရာ, တပြက်သာ, သင်တောင်း, တမုတ်, ခံလူး[၂]-ဟူသော လယ်တွင်း ၁၁ ရွာသားတို့ ကြံ, ငှက်ပျော, အုန်း, ထန်း, ဥယျာဉ် ဆည်စောင့်မြောင်းစောင့်နှင့်တကွ ကျွန်သင်း ချတော်မူ၍ လုပ်စားရ၏။

ထိုဆည်မြောင်းလယ်က ရွာတို့ကို ၃ နှစ်ပြုစုတော်မူသည်အခါ စစ်သည်သူရဲ ၇ ကုဋေ ၂ သန်းပါသော ဟူ၏။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း ကန်ချောင်း, ဆည်မြောင်း များစွာပြုစုတော်မူ၏။

အဆက်ဆက်သောမင်းတို့လက်ထက်ကရှိနှင့်သော တက္ကတွန်း[၃]တို့အနွယ်ရဟန်းတို့ကိုလည်း ဆည်းကပ်သတည်း။ ထိုအရည်း ၃ ကျိပ်တို့နေရပ်ကိုလည်း 'သမတိ' ဟုတွင်၏။ 'သမတိ' ဟူသည်ကား 'သမတိသမျှ ၃၀ သောအရည်းတို့နေရာ' ဟုဆိုလိုသည်။ ထိုအရည်းတို့ကား ပညတ်တော်နှင့်မညီ မဟုတ်မရာ အလွဲအကမ်း[၄]သာဟောသည်ကို ကြားတော်မူလျှင် နှစ်သက်တော်မမူ။

ထိုအရည်းတို့၏ အလေ့အကျက်လည်း ပြည်သူတို့တွင် သားသမီးကိုထိမ်းမြားသောခါ 'ပန်းဦးလွှတ်သည်' ဟု ညဦးက သမီးကို ကျောင်းသို့ပို့ရလေ၏။ ပန်းဦးခံစားပြီး၍ မိုးသောက်မှ မိဘအိမ်သို့ဆောင်ရသော ဟူ၏။

'ပန်းဦးလွှတ်သည်' ဟူရာ၌ 'ပူဇော်သည်' ကို 'လွှတ်သည်' ဆိုသည်။ ဆရာတို့လည်း 'ဝိဟာရမဟော'ကို 'ကျောင်းလွှတ်ပူဇော်ခြင်း'ဟု အနက်သမ္ဗန်ကုန်သည်။ ကျောက်စာတို့၌လည်း 'ကျောင်းလွှတ်သောအခါ' ဟု ရေးသားကုန်သည်။ မင်းနဝဒေးလည်း 'ဝိဇယစေတီ၊ သရီရဓာနာ၊ လွှတ်သောခါ၌၊'- ဟု ဘုရင့်နှမတော်ချင်း[၅]တွင် စပ်ဆိုသည်။

၁။ နတ်ရကာ = နတ်ပူဇော်သည်။ နတ်တင်သည်။

၂။ 'ပင်လယ်, ပွှည်မနာ (ပျဉ်းမနား), မြစ်သာ, ရင့် (ရွာမုံကြီး), မြင်းခုံတိုင်, ပနန်, တမုတ်, သင်တောင်, မက္ကရာ, တပြက်သာ, ခံလှူ (ခံလူး)'-ဟု ခေတ်ဟောင်းမြန်မာရာဇဝင် (သန်းထွန်း) စာ ၁၁၁။

၃။ တက္ကတွန်း = အဝတ်မဝတ်သော ပရိဗိုဇ်။ တိတ္ထိ။

၄။ အလွဲအကမ်း = မဟုတ်မမှန်။

၅။ 'ယိုးဒယားမိဖုရားချင်း'-လည်းခေါ်။ ချင်းပိုဒ်စဉ်-၁၅။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုအရည်းတို့သည် မိမိတို့ဆန္ဒနှင့်လျော်စွာ ကျမ်းဂန်ပြုသည်ကား- 'သူ့အသက်ကို သတ်သောသူ ဤပရိတ်ကိုရွတ်သော် ကမ္မပထံလွတ်၏။ မိဘကိုသတ်သောသူ ဤပရိတ်ကိုရွတ်သော် ပဥ္စာနန္တရိတ်ကံမှလွတ်၏။'-ဟူသတည်း။ ထိုအရည်းတို့ ၃ ကျိပ်နှင့် တပည့် ၆ သောင်းတို့အဆုံးအမကိုခံ၍ မှားသောအယူဥ္ဓတည်ကြကုန်သည်ကား တမ္ဗဝတီမြို့တည်သည်မှစ၍ အဆက်ဆက်သောမင်းတို့လက်ထက် ဖြစ်ကုန်၏။

အနော်ရထာမင်းစောကား "စောလူးမယ်တော်မှတစ်ပါး အဘိသိက်ခံမည့်သူမင်းသမီးကို ရအောင်ရှာလေ။"-ဟု အမတ်ရာဇတမန်ကို လက်ဆောင်များစွာနှင့် စေလွှတ်တော်မူ၍ ရာဇတမန်လည်း ငါတို့မင်းနှင့် အဘိသက်ခံထိုက်သူမင်းသမီးကို လှည့်ပတ်ရှာဖွေသော်၊ ဝေသာလီမင်းသမီးတော် ၇ ယောက်တွင်အကြီးဆုံး သဃ်မိတ္တာမင်းသမီး ရဟန်းပြု၍ ဘိက္ခုနီအပေါင်းနှင့် တစ်ခုသောဥယျာဉ်ဝယ်နေ၏။ ထိုသဃ်မိတ္တာဘိက္ခုနီမစိုက်သော ဥသျှစ်ပင်တွင် အိုးစရည်း[၁] ရှိလောက် တစ်လုံးသောအသီးသည် ရင့်မှာ၍ကြွေလတ်သော်၊ အပြင်အလျာအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော သတို့သမီးကိုရ၍ ဝေသာလီမင်းကြီးအားဆက်လျှင်၊ 'ရစိဂုပဘာဒေဝီ' ဟူသောအမည်ကိုပေး၍ အိမ်ရှေ့မင်းနှင့် ဆောက်နှင်းသည်တွင်၊ 'ပဥ္စကလျာဏီ' အမည်ရှိသောသတို့သမီးကိုမြင်၍ အရွယ်သို့ရောက်လျှင် တပင်တိုင်ပြာသာဒ်နှင့်ထားပေ၏။

ထိုအကြောင်းကို ရာဇတမန်ကြား၍ ဝေသာလီမင်းကြီးအား ပါသည်လက်ဆောင်ပဏ္ဏာကိုဆက်၍၊ "အရိမဒ္ဒနာ ပေါက္ကာရာမပြည်ကြီးကိုအစိုးရသော အနော်ရထာမင်းစောသည် အဘိသိက်ခံဖော်မရှိ၍ သမီးတော်ပဥ္စကလျာဏီကို တောင်းလာရသည်။"-ဟုလျှောက်လျှင်၊ ဝေသာလီမင်းကြီးလည်း "တမန်တို့ရောက်သည်ကို မပေးမနေသာချေ။"-ဟု အခြွေအရံကိုယ်လုပ် ၈ ကျိပ်နှင့်တကွ သမီးတော်ကို ရွှေဝေါတင်၍ပေးလိုက်၏။ ရာဇတမန်လည်း မင်းသမီးကိုယူ၍ လာခဲ့သည်။ ခရီးရှည်ဝေးသည်နှင့် မင်းသမီး၌တပ်စွန်း[၂]သော မိမိစိတ်ကိုမချုပ်တည်းနိုင်၍ တစ်နေ့သ၌ အမှားအယွင်းရှိလေသဖြင့်၊ "ဤအခြွေအရံတို့လည်း မင်းကိုလျှောက်၍ ကြီးစွာသောပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရာချေသည်။"-ဟု မင်းသမီးနှင့်အတူပါ သမျှကိုယ်လုပ်အခြွေအရံတို့ကို တစ်မြို့တစ်ယောက် တစ်ရွာတစ်ယောက်စီချထားခဲ့၍၊ 'ဓညဝတီရခိုင်မြို့သို့ရောက်ကြောင်း' ကို အနော်ရထာမင်းစောအားလျှောက်၍ စစ်အင်္ဂါ ၄ ပါးနှင့် ကြိုတော်မူ၏။

ရာဇတမန်လည်း မင်းသမီးကို ရခိုင်တွင်ထားခဲ့၍ မင်းသို့လာပြီးသော်၊ "ဝေသာလီမင်း၏သမီးရင်း မဟုတ်၊ မျုးမတ်သမီးမျှသာ ဖြစ်သည်။"-ဟု ချောပစ်[၃]သောစကားကိုလျှောက်လျှင်၊ "မင်းသမီးမဟုတ်တပြီး ပစာမူအံ့နည်း။"-ဟုပြန်တော်မူ၏။

ထိုအရပ်ကို ယခုတိုင်အောင် 'မင်းပြန်တောင်' ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။

မင်းကြီးလည်း မစုံမစမ်း ရာဇတမန်လျှောက်သောစကားကိုယုံတော်မူ၍၊ "ငါသို့သောမင်းကိုစင်လျက် သမီးရင်းကို မပေး၊ ကျေးကျွန်သမီးကို ပေးရာသည်လော။"-ဟု အမျက်တော်ရှိ၍၊ ပဥ္စကလျာဏီကို ပရိမ္မအရပ်မှာ တောင်သူကြီးတွင်အပ်ထားလေ၍ တောင်သူကြီးလည်း မြစ်အနောက်ဘက်၌ ဝါယာခင်းကို စောင့်စေ၏။ ထိုအရပ်ကို 'ဝယာ' ဟုတွင်၏။

အနောက်ဘက်သို့ကူးမည်ကာလ မိဌာန်ပြု၍ ကျောက်ကိုစီးလျှင် မြစ်တစ်ဖက်သို့ ကျောက်ကူးခပ်လေ၏။ ထိုအရပ်ကို 'ကျောက်ခပ်' ဟုတွင်၏။ ယခုအခါ 'ကျခပ်' ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

၁။ အိုးစရည်း ။ မြေ,စဥ့် စသည်တို့နှင့်လုပ်သောအိုးကြီး။
၂။ တပ်စွန်း = တပ်မက်သည်။
၃။ ချောပစ် = မဟုတ်မမှန်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုသို့ ယာခင်းစောင့်နေရာတွင် နဂါးလုလင် လူယောင်ဆောင်၍ကျင်လည်သဖြင့် ကျန့်စစ်သားကို ပဋိသန္ဓေယူလေ၏။ ထိုသည်နေ့ မြေကြီး ငလျင်ပြင်းစွာလှုပ်၍ ဟူးရားတို့ကိုမေးတော်မူသော်၊ "မြောက်အရပ်၌ မင်းလောင်း ပဋိသန္ဓေနေသည်။"-ဟုလျှောက်၍ မြောက်အရပ်၌ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမကို သတ်သည်။ ၇၀၀၀ ကျော်သော ဟူ၏။ "သေပြီလော"-ဟု မေးတော်မူပြန်၍၊ "မသေချေသေး။ ဖွားပြီ။" -ဟု လျှောက်လျှင် ပုခက်တွင်း သူငယ်နို့စို့တို့ကို သတ်ပြန်သည်။ ၆၀၀၀ ကျော်သော ဟူ၏။ "သေလေပြီလော" မေးတော်မူပြန်လျှင် "မသေချေသေး။ နွားကျောင်းအရွယ်ရှိပြီ။"-ဟု လျှောက်သဖြင့် နွားကျောင်းရွယ် သူငယ် ၅၀၀၀ ကျော်ကို သတ်ပြန်သောဟူ၏။ ထိုသို့ အကြိမ်ကြိမ်သတ်ငြားသော်လည်း ခမည်းတော် လုလင်နဂါးဝှက်ထားလေ၍ သတ်ရာမပါ၊ ကျန်ရစ်ပါလေသတည်း။

ထိုကိုစွဲ၍ အချို့ 'ကျန်ရစ်သား' ရေးကြသည်။ ပရိမ္မအရပ်မှာ ဖွားတော်မူသောကြောင့် 'ပရိမ္မစစ်သား' ရေးကြသည်။ အနော်ရထာမင်းစောရေတိုက်ရာတွင် ခံတွင်းကစက်ရောင်ကြောင့် ကရားလန့်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ 'ကရားလန့်စစ်သား' ဟု အချို့ရေးကြသည်။ ထီးလိုင်ရွာကြီးအရှင် ဖြစ်လေသည်ကို အကြောင်းပြု၍လည်း 'ထီးလိုင်ရှင်' ဟု ရေးကြသည်။ ဤသို့ရေးခြင်း၌ ရေးလိုသူ ဆန္ဒသာ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ ဤစကားကို အလျဉ်းသင့်၍ ဆိုလိုက်သည်။

ကျန့်စစ်သားမယ်တော်လည်း ထိုသို့သတ်ဖန်များသည်ကို ကြောက်သဖြင့် မင်း၏ဆံရာတော်မှာ အပ်၍ ရဟန်းပြုလေလျှင်၊ "မင်းလောင်းမသေ ရှိသေးသည်လော။"-ဟုမေးပြန်၍ ဟူးရားတို့က "ရဟန်းဖြစ်ပြီ။"-ဟုလျှောက်လျှင် ရဟန်းကို သတ်ခွင့်မရချေ။ "သိလိုမူကား မင်းဖြစ်အံ့သည်သူကို ကရားဖြင့် ရေတိုက်လျှင် သိရာသည်။-ဟု ရဟန်းတို့အားဆွမ်းလုပ်ကျွေး၍ သံဃာစဉ်[၁] ကို ကရားနှင့်ရေတိုက်တော်မူ။"-ဟု ဟူးရားတို့ကလျှောက်လျှင်၊ ရဟန်း၊ သာမဏေအပေါင်းကိုပင့်၍ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူစဉ် ကျန့်စစ်သားသာမဏေတိုင်အောင် ကရားနှင့် လက်တော်ကိုင်၍ ရေတိုက်တော်မူသည်တွင် ကျန့်စစ်သား မောင်ရှင်ခံတွင်းက စက်ရှိန်ကြောင့် ကရားတော်လန့်၍၊ "ဤသူလျှင် မင်းလောင်းတည်း။ ဤသူသည် ငါရှိစဉ် မင်းဖြစ်အံ့လော။"-မေးတော်မူသော်၊ "ရှင်မင်းကြီးနောက်တစ်ဆက်ခြားမှ ဖြစ်လတ်မည်။"-ဟု လျှောက်လျှင် "ငါမရှိနောက်မှ မင်းဖြစ်လတ်မည်သူဖြစ်လျက် အထက်က မဟောပါ။ များစွာသော ကိုယ်ဝန်ဆောင်သူငယ်တို့ကို သတ်မိလေသည်။"-ဟု နောင်တတစ်ဖန် နှမြော[၂]တော်မူပြန်၏။ ရှင်သူငယ်ကို လည်း လူထွက်စေ၍ အထံတော်တွင် အမြဲခစားရသည်။

ကျန့်စစ်သားကား စွမ်းပကားခွန်အား ရှိ၏။ လုံ့ထိုးအရာ မြောက်၏။ မင်းကြီး ယုံကြည်စွာ၏။

လုလင်တစ်ယောက်လည်း ညောင်ဦးကမ်းပါးကပြေးဆင်း၍ အောင်သာသို့ကူးပြီးသော် မြေဝယ် ခြေမထောက်ဘဲကူးခဲ့ပြန်၍ ညောင်ဦးကမ်းပါးထက် ခုန်တက်နိုင်လေ၏။ ထိုသူကို ကျန့်စစ်သားကို ခေါ်စေ၍ မင်းကြီးထံတွင် အတူမြဲရ၏။ 'ညောင်ဦးဘီး' ဟုတွင်၏။

လုလင်တစ်ယောက်တည်း ထန်း ၁၀၀၀ ကို လေကားမထောင်ဘဲ ပြေးတက်ပြေးသက်မနားမူ၍ အနှံ့တက်နိုင်သော ဟူ၏။ ထိုသူကိုလည်း ကျန့်စစ်သားကိုခေါ်စေ၍ မင်းကြီးထံ အတူမြဲရ၏။ 'ငလုံးလက်ဖယ်' ဟုတွင်၏။

လုလင်တစ်ယောက်လည်း ပုပ္ပားအရပ်၌ ယာလုပ်သည်။ နွားရှဉ်း ၁၀ ကို တစ်ပြိုင်နက် တစ်ယောက်တည်းထွန်နိုင်သော ဟူ၏။ ထိုသူကိုလည်း ကျန့်စစ်သားကိုခေါ်စေ၍ မင်းကြီးထံတွင် ၄ ယောက်

၁။ သံဃာစဉ် = သံဃာအစဉ်အတိုင်းကို။

၂။ နှမြော = စိတ်မကောင်းဖြစ်သည်။ ကြေကွဲသည်။

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အတူမြဲရ၏။ 'ငထွေးရူး' ဟုတွင်၏။

ထိုသူ ၄ ယောက်တို့သည် စေတော်မူတိုင်း အမှုကုံတွင်[၁]နိုင်သောကြောင့် ယုံကြည်တော်မူ၏။

'လက်ထုတ်အရပ်၌ မြင်း ၄ စီးသည် ဖမ်း၍လည်းမရ၊ အရှင်လည်း မထွက်[၂]။'-ဟု ကြားတော်မူသော်၊ ထိုသူတို့ကို 'ဖမ်းချေ' ဟု စေတော်မူ၍၊ လုလင် ၄ ယောက် လက်ထုတ်အရပ်သို့ရောက်လျှင် ကြည်းကသည်ရေတိုင်အောင် ရုံတိုင်ကြိုးတန်းခတ်၍ ရေသို့ဆင်းကူးစေမှ တစ်ယောက်တစ်စီးဖမ်း၍ မင်းကြီးသို့ဆက်လေသော် အားရတော်မူ၍ ဆုလာဘ်ပေးတော်မူပြီးလျှင်၊ ထိုမြင်း ၄ စီးကို ထိုသူတို့အား ပေးတော်မူ၍ စီးကြရ၏။ နတ်မြင်းဖြစ်၍ အဖိုးအတိုင်းမသိ။

အနော်ရထာမင်းစောတွင် ခမည်းတော်ကရသော နတ်မြင်းနှင့် မြင်း ၅ စီးအမည်ကား-
- မင်းကြီး စီးသောမြင်းကို 'နတ်ယဉ်လက်လှ'။
- ကျန်စစ်သားစီးသောမြင်းကို 'နှလုံးရှင်'။
- ညောင်ဦးဘီးစီးသောမြင်းကို 'နှလုံးတုမရှိ'။
- ငထွေးရူးစီးသောမြင်းကို 'နှလုံးပြိုင်ဖက်မရ'။
- ငလုံးလက်ဖယ်စီးသောမြင်းကို 'လေမိုးယဉ်' ဟု မှည့်တော်မူ၏။

ဗျတ်ဝိ၊ ဗျတ္တ-ကုလားညီနောင်

သထုံပြည်၌ သင်္ဘောပျက်၍ သမုဒ္ဒရာတွင် ပျဉ်တစ်ချပ်ကိုစီးလျက်မျောလေသော ကုလားညီနောင် ၂ ယောက် သထုံသို့ရောက်လာ၍ သထုံမင်းဆရာတွင် မြဲစွဲ[၃]ကြလေ၏။ သထုံမင်းဆရာလည်း ပိဋကတ်ဗေဒင်၊ ဆေးဝါးမန္တန်ကို တတ်လှစွာ၏။

တစ်နေ့သ၌ ထိုကုလား ၂ ယောက်နှင့် တောအရပ်၌ ဆေးမြစ်တူးသွားရာတွင် ဇော်ဂျီသေတွေ့၍၊ ''ဇော်ဂျီကောင်ကိုစားရသော် အနာမျိုးပျောက်၏။ အသက်ရှည်၏။ ခွန်အားကြီး၏။ ယင်းသို့မစားမူ၍ ဆေးဝါးဖြင့်စမ်းသော် ဇော်ဂျီရှင်၏ကျေးဇူး များစွာခံရအံ့သည်။ သင်တို့ ၂ ယောက် ဆောင်ခဲ့။ ကျောင်းသို့ရောက်မှ ဆေးဝါးစုရုံး[၄]မည်။''ဆိုလျှင် ကုလားတို့ ထမ်းခဲ့၏။

ဇော်ဂျီတို့သည် အသက်မရှိသော် ၇ လသားခန့် ရှိသောဟူ၏။ အဇန္တရသရက်၊ ဇမ္ဗူသပြေသီးကို စားရသောကြောင့် ငှက်ပျောနံ့သာသို့ မွှေးသောဟူ၏။

ကျောင်းသို့ရောက်လျှင် ကောင်းစွာထား၍ အခါတစ်ပါး မင်းအိမ်သို့ ဆရာသွားစဉ် ထိုကုလားတို့သည် ဇော်ဂျီကောင်ကိုဖုတ်ကင်၍ စားနှင့်၏။ ကုလားတို့လည်း စမ်းလိုသောကြောင့် အလျား ၁၀ တောင်-အနံ ၈ တောင်ရှိသောကျောက်ဖျာကိုချီ၍ လှေကားရင်းတွင်ထားနှင့်သည်ကို၊ ဆရာ မင်းအိမ်က ပြန်၍ ကျောက်ဖျာကိုမြင်လျှင်၊ 'ဇော်ဂျီကောင်ကို စား၍ဖြစ်သည်။'-အမှတ်ဖြင့်မေး၍ 'စားကြောင်း' ကို ပြောလျှင် ဆရာလည်း ဆိတ်ဆိတ်နေ၏။

ထိုကုလားညီနောင် ခွန်အားကြီးကြောင်းကို မင်းကသိ၍ ဖမ်းရလေသော်၊ အစ်ကိုကို အိပ်ပျော်ခိုက်ဖမ်းမိ၍ သတ်ရလျှင်၊ ဆရာတော်ဆိုတိုင်း ကုလားအကောင်ကိုဖျက်၍၊ သင့်ရာမြှုပ်ထားလေသည့်နေ့မှစ၍ သထုံပြည်ကို ရန်သူတို့မလှုပ်ရှား[၅]နိုင်ဟူ၏။

၁။ ကုံတွင် = ပြီးစီးသည်။ အောင်မြင်သည်။
၂။ 'ပိုင်ရှင်လည်းမပေါ်'-ဟုယူ။
၃။ မြဲစွဲ = ခစားသည်။
၄။ စုရုံး = စီရင်သည်။
၅။ လှုပ်ရှား = ထိပါးသည်။ တိုက်ခိုက်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ညီမူကား ထွက်ပြေးခဲ့၍ အနော်ရထာမင်းစောမှာဝင်စားလာ၍ အပါးတော်တွင်မြဲစွဲရသည်။ ထိုကုလားငယ်ကို ပုပ္ပားသို့ ပန်းယူတော်မူသည်။ တစ်နေ့ ၁၀ ခေါက်ရောက်သော ဟူ၏။

ရွှေဖျင်းညီနောင်

အခါတစ်ပါး-ပုပ္ပားအရပ်၌ ဘီလူးမသည် ထိုကုလားငယ်ကို တပ်[၁]သဖြင့် လူယောင်ဖန်ဆင်း၍ ကုလားငယ်နှင့်အိမ်သင့်[၂]လျှင်၊ သား ၂ ယောက်ရ၍ အရွယ်ရောက်လျှင် မင်းကြီးအားဆက်လေ၏။ အရည်အသွားကောင်းသောကြောင့် 'ရွှေဖျဉ်းကြီး၊ ရွှေဖျဉ်းငယ်'-ဟုမှည့်၏။

ရှင်အရဟံမထေရ်

အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက် ဤပုဂံပြည်ကို 'ပေါက္ကာရာမ' တွင်၏။

မင်းကြီးကား အရည်းတို့ကို မနှစ်သက်။ 'ကိုယ်ဝန်ဆောင်သူငယ်တို့ကို သတ်မိလေသည်။'-ဟု နောင်တစိုးရိမ်ရှိသည်တွင်၊ 'နောင်အခါ ထိုတိုင်း၌ အရဟံသည် သာသနာတော်ကို ဆောင်လတ္တံ့။'-ဟု ဗျာဒိတ်တော်ရင်းနှင့်အညီ ရဟန္တာမြတ်တို့ သိကြားမင်းကို တောင်းပန်၍၊ နတ်သားတစ်ယောက် သထုံပြည်၌ ပုဏ္ဏားသား ဖြစ်လာ၏။ အရွယ်ရောက်လျှင် သီလဗုဒ္ဓိရဟန္တာမြတ်အထံ၌ ရဟန်းပြု၍၊ ပိဋကတ် ၃ ပုံကို ဆောင်တော်မူနိုင်သောရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက်၍ 'အရဟံမထေရ်' ဟု ကျော်စောထင်ရှား၏။

ရှင်အရဟံလည်း 'သုနာပရန္တတိုင်း၊ တမ္ဗဒီပတိုင်း၌ သာသနာတော် မတည်သေး။'-ဟု ပေါက္ကာရာမသို့ ကြွတော်မူလာ၍ ပြည်နှင့် မနီးမဝေးတောအုပ်၌ နေတော်မူစဉ် မုဆိုးတစ်ယောက်ကို နတ်တို့လှည့်ပတ်၍ ရှင်အရဟံကိုတွေ့လေလျှင်၊ 'ဤသူကား အမူအရာထူးခြားသည်။'-ဟု မင်း၏အထံသို့ ဆောင်ယူလေ၍ ငြိမ်သက်သောဣန္ဒြေကိုမြင်လျှင်၊ ကြည်ညိုသောစိတ်ဖြင့် အမျိုးအမည်ကို မေးတော်မူ၍ 'သမ္မာသမ္ဗောဓိ အနွယ်' ဟုကြားတော်မူသဖြင့်၊ 'တရားဟောတော်မူပါ။'-ဟုတောင်းပန်၍ အပ္ပမာဒတရားကို ဟောတော်မူပြီးလျှင်၊ 'ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်နှင့်တကွ ပိဋကတ် ၃ ပုံကို ပြတော်မူလျှင် မင်းကြီးသည် ကြည်ညိုသဒ္ဓါတော်မူ၍ ဆရာပြုတော်မူ၏။

ရှင်အရဟံရောက်တော်မူသည်မှစ၍ အရည်းတို့မှာ လူတို့မဆည်းမကပ် လာဘ်သပ္ပကာနည်းလျှင်၊ 'ရှင်အရဟံကိုသတ်အံ့'-ဟု အကြံရှိသည်ကို မင်းကြီးသိလေ၍၊ အရည်းကြီးတို့နှင့်တကွ လက်သားအပေါင်းတို့ကို ဓားစွဲလှံကိုင်၊ ဆင်ချေးကျုံး၊ မြင်းချေးကျုံး ဖြစ်စေ၏။

"အဆက်ဆက်သောမင်းတို့သည် အရည်းကြီးတို့ တရားမဟုတ်ဘဲဆုံးမပေသည်ကို နာခံဆည်းကပ်မိသည်ကား မှားလေစွ။ ယူ၍ရကောင်းသော် ယူပြန်ခလို။"-ဟု တောင့်တတော်မူ၏။

သိန်းဃိုကျွန်းစွယ်တော်

ထိုအခါ- 'သိန်းဃိုကျွန်း၌ရှိသော စွယ်တော်မြတ်ကို ရလတ္တံ့။'-ဟု သိကြားမင်း အိပ်မက်ပြလာ၍၊ ဆင်ဖြူတစ်စီး လက်ဆောင်များစွာနှင့် လိမ္မာမြော်မြင်သောအမတ်ကို စေတော်မူ၍ သိန်းဃိုကျွန်းသို့ ရောက်လျှင်၊ ပါသည့်လက်ဆောင်ဆင်ဖြူများကိုဆက်၍၊ "ပေါက္ကာရာမပြည့်ရှင် အနော်ရထာမင်းစောက စွယ်တော်မြတ်ကို ကိုးကွယ်လို၍ စေတော်မူသည်။"-ဟုလျှောက်လျှင်၊ သီရိသင်္ဃဗောဓိမင်းသည် စွယ်တော်မြတ်ကို ရွှေပန်းတောင်းနှင့်တင်၍ မိဋ္ဌာန်လေသော်၊ စွယ်တော် ၂ ဆူပွား၍ အပွားစွယ်တော်ကို ရတနာ

၁။ တပ် = တပ်စွန်း = တပ်မက် = လိုချင်သည်။

၂။ အိမ်သင့် = လင်မယားဖြစ်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
ပန်းတောင်းနှင့် သင်္ဘောတွင် တင်လိုက်၏။ စွယ်တော်မြတ်၏အာနုဘော်အားဖြင့် သိကြားမင်းစောင်မ[၁]၍ ၇ ရက်နှင့် လောကနန္ဒာဆိပ်သို့ သင်္ဘောဆိုက်လာသော-ဟူ၏။

စွယ်တော်ရောက်ကြောင်းကို ကြားတော်မူလျှင် ဆင်ဖြူစီးလျက် ရတနာပန်းတောင်းနှင့် စွယ်တော်မြတ်ကို ဦးခေါင်းထက်ရွက်ဆောင်ခဲ့၍၊ သိကြားမင်းပေးသောအိပ်မက်အတိုင်း ဘုရားပုထိုးများစွာ ပြုလိုသောကြောင့် ရတနာဆင်ဖြူထက်တင်၍၊ "ဘုရားရှင်နေတော်မူလိုရာ ဆင်ဖြူ ဝပ်စေသတည်း။"-ဟု ဓိဋ္ဌာန်လျှင် တန့်ကြည်တောင်ဖျား၌ လက်ဦးစွာဝပ်၏။ စွယ်တော်ရှင်တစ်ဆူသာဖြစ်၍ မဌာပနာရက်ရကား[၂] စွယ်တော်တစ်ဆူပွားပြန်၍ ဌာပနာခဲ့ပြီးမှ၊ တူးရွှင်းတောင်သို့ရောက်ပြန်လျှင် စွယ်တော်တစ်ဆူပွားပြန်၍ ဌာပနာရ၏။ သာလျောင်းတောင်, ပြက်တောင်, ခရွေတောင်၌လည်း ဤသို့နှင်နှင် စွယ်တော်ပွား၍ ဌာပနာရ၏။

တရုတ်ပြည်စွယ်တော်

'တရုတ်ပြည်၌ စွယ်တော်ကိုယူမည်'- နတ်မြင်းသည် ၄ ယောက်, ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့နှင့် ရေကြောင်း ၃ ကုဋေ ၆ သန်း, ကြည်းကြောင်း ၃ ကုဋေ ၆ သန်းခန့်၍ ချီတော်မူသည်။ ဥတည်ပွားမြို့ တံခါးပိတ်၍ ခံနှင့်၏။ အနော်ရထာမင်းစောစစ်သူကြီး ၄ ယောက်, ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့နှင့် ဥတည်ပွားဆရာ ရသေ့ကျောင်းသို့ သွားတော်မူ၍ အရံ ၁ သိန်းနှင့်နေနှင့်သော ရသေ့ကိုတွေ့တော်မူလျှင်၊ ရသေ့လည်း အရောင်အဝါ တန်ဆာဆင်ယင်လျက်လာသည်ကို 'ဤကားမင်း-ဤကားအမတ်'-ဟုမသိ၍ နေရာ ၂ ခု ခင်းနှင့်၏။ အရိန္ဒမာကြိမ်လုံးဖြင့်ခတ်စေ၍ နေရာတစ်ခုတည်းဖြစ်သဖြင့် ထိုနေရာထက်နေတော်မူပြီးလျှင်၊ "အရိမန္ဒနာ ပေါက္ကာရာမပြည်ကြီးက စွယ်တော်မြတ်ကို ဖူးမြင်လို၍ ငါရောက်တော်မူသည်ကို ဥတည်ပွား မခန့်မညား နေလေသည်။"-ဟု မိန့်တော်မူလျှင်၊ ထိုအကြောင်းကို ဆရာရသေ့က ဥတည်ပွားအား ကြားစေသော်လည်း 'နော်ရထာမင်းစောစစ်သည် ၇ ကုဋေ ၂ သန်းမျှသာဖြစ်သည်။'-ဟု မခိုင်းမနိုင်း[၃]နေ၍၊ တစ်နေ့သ၌ စစ်သည်တို့ကို ၃ ထပ်ရံမိလောက်အောင် မြင်းစာမြက်ရိတ်တို့ထမ်းပိုးထမ်းကာ မေးထောက်ကာရံစေလျက်၊ "စစ်ပြုမည်လာလျှင်လည်း နည်းလွန်းသည်။ တမန်သို့သေးဖြစ်လျှင်လည်း များလွန်းသည်။"-ဟုဆိုလာရသော ဟူ၏။ ထိုသို့ ဥတည်ပွား မရည်မင်[၅]နေလေလျှင် ရွှေဖျဉ်းညီနောင်ကို ညဦးအခါ ဥတည်ပွား နန်းသို့ဝင်စေ၍ ရေစက်ကို ပန်တူ[၄]နှင့်စုပ်စေပြီးသော် ဥတည်ပွားကို ထုံးဖြင့် ၃ တန်းသားစေပြီးသော်၊ 'ငါလာရောက်သည်ကို အတင်းနေရမည်လော၊ ထုံးသားရာကို ဖြတ်မည်။'-ဟု နံရံ၌ စာရေးခဲ့စေ၏။

ကျန်စစ်သားကိုစေ၍လည်း တစ်ပြည်လုံးကိုးကွယ်ရသောကြေးရုပ် စန္ဒီနတ်ကိုချည်၍ အရိန္ဒမာကြိမ်လုံးဖြင့် ရိုက်စေ၏။ စန္ဒီနတ်လည်း "ဥတည်ပွားစသော မှူးမတ်ပြည်သူတို့ မခမညွှတ်နေသောကြောင့် ငါ့ကို အပြစ်ပေးသည်။"-ဟု ဟာစ်လေသည်။ တစ်တိုင်းလုံး နားရင်းတွင်ဟာစ်သကဲ့သို့ထင်သော ဟူ၏။

အဝိဉာဏ[၆]ဖြစ်သော ကြေးစန္ဒီနတ်ရုပ်ကို ချည်နှောင်ရိုက်ခတ်လျှင် 'နတ်ရုပ် ဟာစ်ကြော်သည်' ဟူသောစကား၌ နတ်ရုပ်ကိုပူဇော်ပသလျှင် သဝိဉာဏကဖြစ်သော နတ်တို့ ခံစားရသည်-ဟူသော 'သဒ္ဒတ္ထဘောဒစိန္တာစကား'။ ဖုတ်မန္တရားတတ်သောသူတို့သည် မုန့်ညက်ရုပ်ကို မန္တန်စိပ်၍

၁။ စောင်မ = ကူညီသည်။

၂။ 'စွယ်တော် ၁ ဆူတည်းသာရှိ၍ ဌာပနာ မရက်ရကား'-ဟုယူ။

၃။ မခိုင်းမနိုင်း = မလေးမစား။ အရေးတယူမရှိ။

၄။ ပန်တူ = ရေပြွန်။

၅။ မရည်မင် = မချေမင် = မပြေမပြစ်။ မလိုက်လျော။

၆။ အဝိဉာဏ = သက်မဲ့။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဘီလူးလက်,ခြေပြတ်စေလိုသော် မုန့်ညက်ရုပ်လက်,ခြေကို ဖြတ်သည်။ ဘီလူးသေစေလိုသော် မုန့်ညက်ရုပ်ဦးခေါင်းကို ဖြတ်သည်။-ဟူသော 'ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာစကား'တို့နှင့် ယှဉ်တွဲယှဉ်တွဲ ရှိ-မရှိ ဟု ဆင်ခြင်ရာသည်။

ဥတည်ပွားစသော မှူးမတ်ပြည်သူတို့လည်း ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့သဖြင့် ရှိသေခယမ်း လက်ဆောင်ပဏ္ဏာဆက်သ၍၊ မင်း ၂ ပါး တစ်နေရာတည်းနေကြလျက် မိတ်သဟာယအဖြစ်ဖြင့် ချေင်းသာယာစွာ ပြောဟောကြ၍ ၃ လတိုင်တိုင် ဥတည်မင်းက ရွှေပေါင်းချောင်, ငွေပေါင်းချောင်, ရွှေထမင်းအိုး, ငွေထမင်းအိုး, ရွှေဟင်းချို, ငွေဟင်းချို[၁] တို့ဖြင့် ထွက်နပ်[၂]ပေး၏။

နော်ရထာမင်းစော စွယ်တော်မြတ်ကို ချီပင့်တောင်းပန်သော်လည်း မရ။ သိကြားမင်းကအပ်သော မြဆင်းတုကို ပင့်ဆောင်မူ၍၊ နေ့တိုင်းမပြတ် စွယ်တော်မြတ်အား ဆွမ်းသင်ပုတ် ချက်ပြုတ်လှူဒါန်းစိမ့်သောငှာ ဥတည်မင်းကထွက်နပ်ပေသော ရွှေပေါင်းချောင်, ငွေပေါင်းချောင်, ရွှေထမင်းအိုး, ငွေထမင်းအိုး, ရွှေဟင်းချို, ငွေဟင်းချိုတို့ကို ဥတည်ပွားဆရာ ရသေ့အားအပ်ထားခဲ့၍ ပြန်တော်မူသည်။

ကျော်စည်အရပ်သို့ရောက်လျှင် ဘုရားတည်တော်မူ၍ 'ဆုတောင်းပြည့်'-ဟု သမုတ်တော်မူသည်။ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်ကိုလည်း ယုံကြည်တော်မမူ၍ ကွပ်တော်မူလေသည်။

ထိုအရပ်ကို 'ကွပ်ရာညောင်ပင်' ဟု ယခုတိုင်တွင်လေသည်။

ထိုက ရတနာရွှေဖောင်တော်စီး၍ ရေအား, ကြည်းအားဖြန့်ချီတော်မူလျှင် ဖောင်တော်မသွားဘဲ တန့်၍ ဟူးရားတို့ကိုမေးတော်မူသော်၊ "ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့သည် နတ်ဖြစ်၍၊ လူစဉ်က အမှုတော်ကို ထမ်းပါသည့်ကျေးဇူးတော်ကို မခံစားရပါသောကြောင့် ဖောင်တော်တက်မကို ကိုင်ပါသည်။"-ဟုလျှောက်၍၊ "တောင်ပြုံးရွာ ကောင်းမှုဆုတောင်းပြည့်ဘုရားတွင်ကွန်းဆောက်၍ ကျော်စည်တစ်တန်းနေသောသူတို့ ပူဇော်ကိုခံစေ။"-ဟု မိန့်တော်မူခဲ့၍ ရေအား, ကြည်းအားနှင့် နေပြည်တော်ပေါက္ကာရာမသို့ ရောက်တော်မူ၏။

'နဖူးသင်းကျပ်တော်ကို ကံရမ်းပြည်မှာ ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီးဆောင်ယူ၍ ဌာပနာခဲ့သည့် စေတီကို နော်ရထာမင်းစောတူးဖောက်၍ ယူလေသည်။'-ဟု ရှေးရာဇဝင်တို့၌ ဆိုလေသည်။

နဖူးသင်းကျပ်တော်ကား မလ္လာမင်းတို့မှာ ဝေစုရ၍ အရှင်မဟာကဿပ တောင်းယူတော်မူပြီးလျှင် ရှင်မဟာနန်ကို အပ်တော်မူသည်။ မဟာနန်မှသည် 'စန္ဒကုတ္တ, ဘဒ္ဒသေန, ဇေယသေန, သယံရက္ခိတ, ရေဝတ'-ဟူသော မထေရ် ၆ ဦးတို့သည် ဆရာစဉ်ဆက်ကိုးကွယ်သည်။ ရှင်ရေဝတလက်မှသည် သိန်းဃိုက္ကျန်း မဟာဂါမရွာ၌ မဟာနာဂမင်းလက်သို့ရောက်၍ 'မဟာနာဂ, ဃဋ္ဋလာယကတိဿ, ဓါဋ္ဌာဘယ, ကာကဝဏ္ဏ'-ဟူသော မင်း ၄ ဆက်ကိုးကွယ်ပြီး၊ သာသနာတော် ၃၆၀ ကျော် ကာကဝဏ္ဏမင်းလက်ထက်တွင်မှ မဟိရင်္ဂဏစေတီတွင် ဌာပနာသည်။-ဟု နလာဋဓာတုဝင်၌ လာသည်။ ။ ဒွတ္တပေါင်မင်းကား သာသနာတော် ၁၀၀ ကျော်ကမင်းဖြစ်၍ ကံရမ်းပြည်သို့မှု သင်းကျပ်တော် မရောက်သေးသည်ကို 'ကံရမ်းပြည်မှာ ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီးယူသည်။'-ဟူသော စကားကို ပညာရှိတို့ မနှစ်သက်ကုန်။

၁။ ရွှေဟင်းချို, ငွေဟင်းချို = ရွှေ,ငွေနှင့်လုပ်ထားသော ဟင်းသောက်ပန်းကန်။

၂။ ထွက်နပ် = ကျွေးမွေးဧည့်ဝတ်ပြုသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ရခိုင်ရာဇဝင် 'မဟာမုနိသမိုင်း' တွင်ကား- စူဠစန္ဒရားမင်းတူ စန္ဒကုတ်မင်းလက်ထက် နော်ရထာမင်းစော ရခိုင်သို့ ဗိုလ်ခြေ ၁ သိန်းနှင့်ချီလာ၍၊ 'မဟာမုနိဘုရားရှင်ကို ဘူးရွက်မညှိုးလမ်းဖြင့် ပင့်ဆောင်မည်။'-၅ လတိုင်တိုင် လုံ့လပြုတော်မူသည်ကို 'ငါ့နောင်တော်ပင့်မှ အရှေ့ပြည်သို့ ငါလိုက်မည်။' ဘုရားရှင်ဆိုတော်မူဟန် အိပ်မက်ပြလာ၍၊ 'ငါပင့်ဆောင်သော်လည်း မပါချေရာ။ နောင်တော်ဖြစ်ဖူးသော မိတည်းအလောင်းတော်ပင့်မှ ကြွတော်မူချိမ့်မည်။ မိတည်းအလောင်းဖြစ်သော ငါ့မြေးတော်,မြစ်တော်တို့လက်ထက်မှ ငါတို့ပြည်ရွာသို့ ပင့်ဆောင်ပစေ။'-ဟု တန်ဆောင်း ဆောက်လှူတော်မူခဲ့မှ၊ ရခိုင်တွင်ရှိသည့် ရွှေ,ငွေဘုရား ဆင်းတုများနှင့် နဖူးသင်းကျပ်တော်ကို ပင့်ဆောင်သည်။-ဟု ဆိုတော်မူသည်။

သထုံသို့ ပိဋကတ်တောင်းစေခြင်း

'ပုဂံပြည့်တွင် ပိဋကတ်မရှိ၍ စာပေမသင်မကြားရသောကြောင့် သထုံပြည်မှာ ရှိကြောင်း'-ကို ရှင်အရဟံမိန့်တော်မူလျှင်၊ ဆင်ဖြူတစ်စီးကိုလက်ဆောင်ပြု၍ ပိဋကတ်တောင်း သထုံသို့စေတော်မူ၏။ ထိုအခါ သထုံပြည်၌ သူရိယကုမာရမင်းသားသည် 'သိရိတရိဘာဝနာဒိတျာ ပဝရ သုဓမ္မရာဇာမနုဟာ' အမည်ကိုခံ၍ မင်းမူသတည်း။

မနုဟာမင်းလည်း 'ပိဋကတ်တောင်းစေလိုက်သည့်သံတို့တွင် မချေမင် မနုဟာမင်းဆိုလိုက်ကြောင်း' ကို နော်ရထာမင်းစောကြားတော်မူလျှင် အမျက်တော်ထွက်၍၊ သက္ကရာဇ် ၄၁၈ ခု နတ်တော်လ*-ရေကြောင်း -လှေ ၈ သိန်း, သူရဲ ၈ ကုဋေ၊ ကြည်းတပ်-ဆင် ၈ သိန်း, မြင်း ၈ သန်း, သူရဲကုဋေ ၈၀ နှင့် စစ်သူကြီး ၄ ယောက်- ရှေ့ဖျား နော်ရထာမင်းစောတပ်မပြု၍ ချီတော်မူသည်။ ရေတပ်စစ်ဖျား ဥဿာသို့၊ ကြည်းတပ်စစ်ဖျား သထုံကျေးစပ်သို့ရောက်သည်။ ပုဂံက မကုန်သေး-ဟူ၏။

သထုံမင်းလည်း 'နော်ရထာမင်းစောချီလာကြောင်း'ကိုကြားလျှင် မြို့ပြ, ကျုံးမြောင်းပြင်ဆင်၍ ဆီးကြိုခံနှင့်သည်ကို "ဆွေမင်းညစ်။ မချေမင်သောစကားကိုဆိုပြီးလျှင် ချေင်သာယာအောင် တောင်းပန်မည်ကား မကြံ။ 'ပုစွန်လက်မထောင်၏သို့' ပြုရာသည်လော။"-ဟု ကျန်စစ်သားတို့ နတ်မြင်းသည် ၄ ယောက် သိပ်နင်း[1] ၍တိုက်လေသည်။

မခံနိုင်ပျက်လေ၍ သထုံမြို့သို့ရောက်လျှင် ကြည်းအား, ရေအား ဝန်းရံ လုပ်ကြံတော်မူသည်။ ပယောဂ[2]စီရင်ထားလေသောကြောင့် နတ်မြင်း ၄ စီးသားတို့မှ မြို့ရင်းသို့မချဉ်းမကပ်နိုင်၍ ဟူးရားဖြူ, ဟူးရားညိုတို့ကို မေးတော်မူသော်၊ "ဇော်ဂျီကောင်စားကုလားဦးခေါင်း, အပေါင်အလက်[3]တို့ကို မြှုပ်ထား စီရင်လေ၍ ရှိချေသည်။ ထုတ်ဖော်ရမှ အောင်မြင်တော်မူမည်။"-လျှောက်လျှင်၊ ကုလားခြေလျင်[4]ကိုစေ၍၊ ညဦးအခါ မြို့တွင်းသို့ဝင်၍ အစ်ကိုဦးခေါင်း, အပေါင်အလက်တို့မြှုပ်ထားရာအရပ်ကို မရီးထံ ချဉ်းကပ်မေးမြန်း၍ ဖော်ယူပြီးလျှင် နော်ရထာမင်းစောအားဆက်လေ၏။ အနော်ရထာမင်းစောလည်း "ဤအကောင်ကို အသို့ပြုရအံ့နည်း။"-ဟု မေးတော်မူ၍၊ "သမုဒ္ဒရာမှာ ချရမည်။"-ဟုလျှောက်လျှင် လှော်ကားငယ်နှင့် သမုဒ္ဒရာမှာချရလေသည်။ ရေ ထန်းလုလင်[5]တဖျားခန့် တက်ဆူသော ဟူ၏။ ယင်းသို့ပြီးမှ လုပ်ကြံတော်မူသည်။ သထုံမြို့အလုံးပျက်၍ မနုဟာမင်းကို သားမယားနှင့်တကွ ရတော်မူ၏။

---

* ခရစ်နှစ် ၁၀၅၆ နိုဝင်ဘာလ။

၁။ သိပ်နင်း = အစွမ်းကုန်။ ဖိစီး၍။ နှိမ်နင်း၍။

၂။ ပယောဂ = စုန်းအတတ်ဖြင့် ပြုစားနှောင့်ယှက်ခြင်း။

၃။ အပေါင်အလက် = ခြေလက်။

၄။ 'ဗျတ္တ' ကိုညွှန်းသည်။

၅။ ထန်းလုလင် = ထန်းပင်ပျို။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဘုရားသခင်လက်ထက်မင်းပြုသော သီရိဓမ္မာသောကမင်းမှစ၍ မနုဟာမင်းတိုင်အောင် ၄ ကျိပ် ၈ ယောက်သောမင်းတို့ အစဉ်အတိုင်းမင်းပြု၍ အလွန်စည်ပင်သာယာသောသထုံပြည်ကြီး ပျက်စီးခြင်း သို့ ရောက်၏။

ကလျာဏီကျောက်စာ၌ကား- 'အနော်ရထာမင်းစောလုပ်ကြံသည်ကာလ သထုံပြည်တော်မွတ်ရှားပါး၍ ခိုးသားတန္တ[၁] ထူထပ်သောကြောင့် အားနည်းလျော့ပါးသည်။'-ဟု ဆို၏။

သထုံပြည်ပျက်လျှင် မင်းအဆက်ဆက် ရတနာပန်းတောင်းဖြင့် ခေါင်းရင်း၌ထား၍ကိုးကွယ်သော မွေတော်မြတ် ပိဋကတ် ၃ ပုံကို ၁ စုံတည်းပြု၍ကိုးကွယ်သည့် အစုံ ၃၀၊ ဆင်ဖြူ ၃၃ စီး၊ မှူးမတ် သင်းပင်း သူရဲသူခက်, ဆင်, မြင်း၊ ပန်းပု, ပန်းပွတ်, ပန်းချီ, ပန်းရံ, ပန်းယွန်း, ပန်းတော့, ပန်းတမော့, ပန်းတိမ်, ပန်းပဲ, ပန်းတဉ်း, ပန်းသတ်, ဆင်ဆေးသမား, ဆင်ကြန်တတ်, မြင်းဆေးသမား, မြင်းကြန်တတ်၊ ဒိုင်း-လွှား-ကာ လုပ်သူ, ပြောင်းသေနတ်-အမြောက်လုပ်သူ, အချက်အပြုတ်-အကြော်အလှော်တတ်သူ, ဆံထုံးထုံးတတ်သူ, အထုံအမွှမ်းတတ်သူ, ပန်းစစ်-ပန်းလျက်တတ်သူတို့ကို စိစစ်၍၊ သက္ကရာဇ် ၄၁၉ ခု-အပြန်တွင် ဒဂုံသို့ဝင်တော်မူ၍ ဆံတော်ကိုပင့်လိုသောကြောင့် သိမီသူတို့ကိုမေးတော်မူလျှင်၊ "တပေါင်းလပြည့်နေ့ ဒီရေတက်သည်နေ့အမျှ ဌာပနတော်မူသည်။"-လျှောက်သဖြင့် "မရနိုင်ရာချေ။"-ဟု ရှိခိုးပူဇော်ပြု၍ ပြန်တော်မူသည်။

ပင်းချောင်းဝ၌ စက္ကုလမွှဘုရားကိုတည်တော်မူခဲ့၍ ပုဂံသို့ရောက်လျှင်၊ သထုံပါလူတို့ကို မရောမယှက်စေရ အခြားအခြား အမှူးအကဲနှင့်ထားတော်မူ၏။ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်ဆောင်ရွက်နိုင်ကုန်သော သံဃာမြတ်တို့အားပင့်ဆောင်ခဲ့၍ ပစ္စည်း ၄ ပါးထောက်ပံ့တော်မူ၏။

ပိဋကတ်တော်ကိုလည်း ရတနာပြာသာဒ်နှင့်ထားတော်မူ၏။ သံဃာတော်မြတ်တို့အားလည်း သင်ကြားပို့သရန် အပ်တော်မူ၏။

သရီရဓာတ်တော်မြတ်ကိုလည်း ပတ္တမြားကြုတ်နှင့် ခေါင်းရင်းတော်တွင်ထား၍ ကိုးကွယ်တော်မူ၏။

'သထုံပြည် ပျက်ပြီ။'-ကြားလျှင် ထိုသည်နှစ်ပင် ဉဿာတိုင်းသို့ ဂျွမ်းစစ်သည်ရောက်လာ၍၊ ဉဿာမင်းကလျှောက်လာသောကြောင့် ကျန်စစ်သားတို့နတ်မြင်းသည် ၄ ယောက်, အလုပ်အကျွေး ကုလားခြေလျင် ၈ ကျိပ်နှင့် စစ်ကူချီရလေသော်၊ ဉဿာမင်းလည်း "မြင်း ၄ သိန်းလာစိမ့်မည်ဟူသည်၊ ၄ စီးသာလာခဲ့သည်။"-ဆိုသောကြောင့် နတ်မြင်း ၄ စီးကိုနှင်၍ပြသည်၊ ၄ သိန်းမျှလောက်ထင်သော-ဟူ၏။

နတ်မြင်း ၄ စီးသားတို့လည်း ဂျွမ်းစစ်သည်တို့ကို ချင်း၍[၂] တိုက်လျှင် ၄ စုကွဲ၍၊ စစ်သူကြီး အောက်ပြရံ, အောက်ပြရဲ, အောက်ပြပုံ, အောက်ပြပိုက်တို့ ၄ ယောက်ကိုဖမ်းမိ၍ ဉဿာမင်းအား အပ်လေ၏။ ဉဿာမင်းလည်း နတ်မြင်း ၄ စီးသားတို့ကို ဆုလာဘ်များစွာပေး၍၊ နော်ရထာမင်းစောအား မွန်မင်းအဆက်ဆက် ရွှေကြုတ်နှင့်ထည့်၍ကိုးကွယ်သော ဆံတော်ဓာတ်, ခြသေ့်ရုပ်အလေးနှင့်အမျှ ချိန်ဝန်ရှိသော သမီးတော်မဏိစန္ဒာကို ဆက်လိုက်၏။

မြင်းသည် ၄ ယောက်တို့လည်း မင်းသမီးကို တစ်လှည့်စီဆောင်ကြ၍၊ ထိန်းလှည့်သင့်သူ ရွှေခြသေ့်အရုပ်နှင့်ချိန်၍ အပ်ရ၏။ ကျန်စစ်သားအလှည့်တွင် မင်းသမီးနှင့်မှားယွင်း၍ အချိန်လေးသောကြောင့် မြင်းသည် ၃ ဦးသားတို့ မင်းကြီးအားလျှောက်လျှင်၊ ကျန်စစ်သားကို ဗျက်မှောင်ချည်[၃]၍ အရိန္ဒမာလှံနှင့်

၁။ ခိုးသားတန္တ = မုဒိမ်းတန္တ = သူခိုးဓားပြ။

၂။ ချင်း၍ = ဖောက်၍။

၂။ ဗျက်မှောင်ချည် = လက်နောက်ပြန်ချည်တုပ်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုးသည်တွင် ကြိုးကိုထိုးမိ၍ ကြိုးပြတ်လျှင် အောင်သာဘက်သို့ အရိန္နမာလှံကို ကောက်ယူပြေးကူးလေသဖြင့်၊ ကုလားခြေလျင် ၇ ယောက်ကို လိုက်စေသည်ကို ထည်လည်တင်လင်[၁] မဖမ်းဝံ့၍ 'အိပ်ပျော်မှဖမ်းမည်'-ဟု ချုံထဲကချောင်းလျက် စောင့်နေကြ၏။ ကျန်စစ်သားလည်း ထိုတောအုပ်တွင် 'အပန်းပြေရုံ အိပ်မည်' -ဟု လှံကိုစိုက်သော် လှံသည်စိုက်၍မနေ လဲဖန်များရကား အမျက်ထွက်၍ လှံကိုထိုးလိုက်လေသော် ကုလားခြေလျင် ၇ ယောက်တို့ ချောင်းလျက်နေရာမှာ သီလျက်ထိုးမိလေ၏။

မင်းဖြစ်တော်မူသောအခါ ကုလားတို့ချောင်းရာတွင် ၁ ဆူ, အိပ်တော်မူရာတွင် ၁ ဆူ- ဘုရားတည်တော်မူသည်။ 'ကုလားချောင်းဘုရား', 'မင်းအိပ်ဘုရား'-ဟုတွင်၏။

အိပ်ရာကထ၍ လှံကိုကောက်သည်တွင်မှ ထိုးမိသည်လှံချက်နှင့် ကုလားတို့သေသည်မြင်လျှင်၊ 'ထမင်းသခင်သည် ငါ့အား အသေသတ်မည် ဧကန်မှန်ပြီ။'-ဟု လှံရေးကွန့်ကာ[၂] မယ်တော်နေရာ ပရိမ္မသို့မဝင်ဘဲ မြောက်ဘက်ကြောင်းဖြူရွာသို့ ရောက်လေ၏။

ထိုရွာတွင် မထီးတူမသမ္ဘူလသည် အဆင်းအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ရှင်မထီးလည်း တူမဇာတာကိုကြည့်သော်၊ 'ရှေ့သို့ကို သူတကာတို့ရှိခိုးကို ခံရလိမ့်မည်။ မည်သည့်ကာလရောက်လျှင် အနောက်တောင်ထောင့်က လုလင်တစ်ယောက် ရေတောင်းလာမည်။ ထိုသူသည်လျှင် လင်လျာတည်း။ ထိုလုလင်ကို တစ်ပါးသို့မသွားစေနှင့်။ ကောင်းမွန်စွာလုပ်ကျွေးဘိ။''-ဟု သွန်သင်မှာထား၍၊ ဆိုသည့်နေ့ရောက်လျှင် သမ္ဘူလကို ကျန်စစ်သား ရေတောင်းသောက်၍၊ မထီးကျောင်းတွင် သံပရာသီးချဉ်ကို လှံနှင့်နွေး[၃]ကာနွေးကာများစွာစားသောကြောင့် နွေးပြီးသံပရာကို မထီး တောင်း၍စားလေသော် 'ချဉ်လှစွာသောသံပရာသီးသည်လည်း မြိန်မြက်သောအရသာ ရှိသည်။ ဤသူကား ဘုန်းရှိသောသူ ဖြစ်သည်။''-ဟု တူမကို ကောင်းစွာလုပ်ကျွေးစေ၍ မထီးတူမသမ္ဘူလနှင့် ကျန်စစ်သား အိမ်သင့်ရာဖြစ်[၄] နေလေ၏။

အချို့သောရာဇဝင်မှာ 'စစ်ကိုင်းဟူးရားဖြူသမီး'-ဟု ဆိုလေသည်။

ဥဿာမင်းက ဆံတော်ဆက်ခြင်း

ဥဿာမင်းကဆက်လိုက်သော ဆံတော်ကို နော်ရထာမင်းစော ခြေဖြင့်သွား၍ ဆူးပန်-စကြိုတိုင်အောင် ကြိုတော်မူသည်။ စေတီတည်၍ ဌာပနာတော်မူပြီးလျှင်၊ 'မဟာပိန္နဲ' သမုတ်တော်မူသည်။ ရွှေဆင်းတု ၂ ဆူကို ရတနာဖောင်နှင့်တကွ စွယ်တော်ဆိုက်ရာ လောကနန္ဒာ၌ ဌာပနာတော်မူသည်။

ဥဿာမင်းကဆက်လိုက်သော ဆံတော်အကြောင်းကား- တဖုဿ, ဘလ္လိကတို့ စေတီ ၁ ဆူစီတည်၍ ဌာပနာသည်။ ဘလ္လိကစေတီမှာ ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီးတူးဖောက်၍ ဆံတော် ၄ ချောင်းကို သရေခေတ္တရာမှာ ဌာပနာသည်။ သရေခေတ္တရာပျက်လျှင် ထိုစေတီမှာ မွန်မင်းတို့ယူ၍ ရွှေမော်ဓောမှာ ၂ ဆူ, ကျိုက်ကိုဘုရားမှာ ၁ ဆူ ဌာပနာသည်။ ၁ ဆူကို မွန်မင်းအဆက်ဆက် ရွှေကြုတ်နှင့် နန်းတွင်း၌ထား၍ ကိုးကွယ်သည်။-ဟု ရာဇဝင်ကြီး၌ ဆိုလေသည်။

နလာဋဓာတုဝင်၌ကား-ဓေယသေနနဂါးမင်းသည် တဖုဿ, ဘလ္လိကတို့မေ့လျော့ စဉ် ဆံတော် ၂ ချောင်းကို ခိုးယူ၍၊ သိန်းယိုကျွန်း၌ ကာကဝဏ္ဏမင်းလက်ထက် ရဟန္တာမြတ်တို့ နဂါးဝမ်းတွင်း၌ ကြုတ်နှင့်ဝှက်ထားသည်ကို ဆောင်ယူ၍၊ 'သေရ'မည်သောအိုင်တွင် မဟာမင်္ဂလာ

၁။ တည်လင်တ င်လင် = ထင်ထင်ရှားရှား။ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်။
၂။ 'လှံရေးပြကာ၊ လှံလေ့ကျင့်ကာ'-ဟုယူသင့်။
၃။ နွေး = နွှာသည်။ ခွာသည်။
၄။ အိမ်သင့်ရာဖြစ် = အိမ်ထောင်ပြုသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

စေတီ၌ ဌာပနာကြောင်းကို လာသည်။ ။ ထိုကြောင့်- 'ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီး ဆံတော် ၄ ချောင်းကိုယူသည်။'-ဟူသောစကားကို ဆရာတို့ မနှစ်သက်ကုန်။

မနုဟာမင်းကိုလည်း အလုပ်အကျွေးနှင့် မြင်းကပါအရပ်၌ထား၏။ မနုဟာမင်း စကားပြောလျှင် ခံတွင်းမှ စက်ရောင်ထွက်၏။ အနော်ရထာမင်းစော ကြက်သီးမွေးညင်းထသောကြောင့် မနုဟာမင်းဘုန်းကို ညှဲ့စေလို၍ မုံနောလင်ပန်းနှင့် စားတော်ပြင်ပြီးလျှင်၊ ဘုရားမှာတင်စေ၍ မနုဟာမင်းအား ကျွေးသည်ကို အဆင်အခြင်မရှိစားမိသဖြင့် ခံတွင်းမှ ထွက်မြဲစက်ရောင် ကွယ်လေသောဟူ၏။

မနုဟာမင်းကား 'ငါသည် ဆင်ဖြူ ၃၃ စီးအရှင်၊ ဇောီရေ[၁] ကို တန်ရှယ်[၂] ပြု၍ နဂါးပေးသော ဖကုန်ရေ[၃] ဖြင့်ကျက်သော ခြသေ့်လက်ဖျံရိုးကို လက်ခတ်ပြုသော မုရင်းစည်ကြီးအရှင်ဖြစ်ပါလျက် သူ့လက်သို့ရောက်ပြန်ရချေသည်။' -ဟု သံဝေဂရ၍၊ မနောမယကျောက်မျက်ရွဲကို မြင်းကပါသူဌေး၌ ရောင်း၍ရသော အသပြာလှည်း ၆ စီးဥစ္စာတို့ဖြင့် 'နောက်သံသရာဘဝတို့၌ မင်းနှင်နှင်ဖြစ်၍ သူနိုင်သည်ကို မဖြစ်လို။'-ဟု သဘော်ဆိပ် စွယ်တော်ဆိုက်ရာ လောကနန္ဒာ အရှေ့မြောက် ဇေယဘုံကုန်း၌ ၄၁၉ ခု သထုံကရောက်သည့်နှစ် ဝါခေါင်လဆန်း ၂ ရက်နေ့- ဘုရားကြီး တည်၏။ 'နိဗ္ဗာန်ဝင်ရလွယ်သည် ဖြစ်လိုသော'-ဟု နိဗ္ဗာန်ယူတော်မူဟန် နေရပန်[၄] တစ်ဆူ တည်သည်။ ယင်းသည့်နှစ် တပေါင်းလဆန်း ၆ ရက် ကြာသပတေးနေ့ အပြီးရောက်လျှင် နော်ရထာမင်းစောအားပန်၍ ဝတ္တုကံမိုးမြေလှူ၏။-ဟု ကျောက်ရေးဆရာတို့ ဆိုကုန်သတည်း။

သက္ကရာဇ် ၄၁၁ ခု[၅] သော် နော်ရထာမင်းစော ရှင်အရဟံနှင့်တိုင်ပင်တော်မူ၍ 'မွေတော်ဓာတ်တော်ကိန်းဝပ်လိုရာ ဆင်ဖြူဝပ်စေသော်။'-ဟု မိန့်ပြီးလျှင် နဖူးသင်းကျပ်[၆] တော် ညှပ်ရိုးတော်စွယ်တော်ကို ဆင်ဖြူထက်တင်၍လွှတ်သော် ရွှေစည်းခုံတည်ရာ သံစဲခုံ၌ဝပ်သည်ကိုမြင်၍ ''သာသနာတော်ပတ်လုံး တည်စေအကြံရှိပါသည်။ သဲပြင်၌ ဝပ်ခဲ့၏။''-ဟု မင်းကြီး နှလုံးမသာရှိသဖြင့်၊ သိကြားလာ၍ ''မင်းကြီး မစိုးရိမ်လင့်။ ဤအရပ်ကား ဘုရားလောင်း ရွှေငါးကြင်းဖြစ်သောအခါ နေတော်မူရာတည်း။ ဆင်ဖြူဝပ်ရာတွင် စေတီတည်သော် အရှည်ဖြစ်မည်။ နဂါးတို့ကို မြေထုနှင့်အမျှ ကျောက်အတိပို့စေပြီ။'-ဟု အိပ်မက်ပြလာသောကြောင့် တောင်မျက်နှာက ပြာသာဒ် ၅ ဆောင်နှင့် နေတော်မူ၏။ တည်တော်မူသည်။ ဌာပနာတော်မူသာအခါ မွေတော်, ဓာတ်တော်တို့ တန်ခိုးပြာဋိဟာ ထင်ရှားစွာပြသောကြောင့် နော်ရထာမင်းစော အလွန်ကြည်ညိုတော်မူရကား သရီရဓာတ်တော်ထားသော ရတနာပန်းတောင်းကိုပိုက်လျက် မိန်းမောတော်မူခဲ့၏။ ရှင်အရဟံက ''ပိုက်သည်အတူ ရွှေရုပ်တုပိုက်စေ၍ ဌာပနာလေ။''-မိန့်တော်မူတိုင်း ဌာပနာတော်မူသတည်း။

ထိုစည်းခုံကား ပုဂ္ဂံစောထီးမယ်တော်နဂါးမနှင့် ဖူးတွေ့ရာဖြစ်သော 'ဇေယခုံ'တည်း။ 'ဇေယခုံ' ကို 'ဧည်းခုံ'-ဟု ရေးသည်။ 'ဇ'ကို 'စ'ပြု၍ 'စည်းခုံ'-ဟု ခေါ်ဝေါ်ရေးသားကြသည်။ ထိုစေတီနှင့် သဏ္ဌာန်တူသမျှစေတီကို 'စည်းခုံ' ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ကြလေသည်။

ထိုစေတီ၌ စွယ်တော်, ညှပ်ရိုးတော်, သင်းကျပ်တော် ဌာပနာကြောင်းကို ဇကက္ကရကော သဋီကာ ဆိုသည်နှင့်အညီ၊

၁။ ဇောီသားကောင်၏အရေ။
၂။ တန်ရှယ်=ဗုံ၏သားရေမျက်နှာပြင် ၂ ဖက်ကို တွဲဆိုင်းသောကြိုး။
၃။ 'ဖကုန်ရေ' သည် ဖားကုန်းရေ-ဖားကျောက်ကုန်းရေ-လေလား။
၄။ နေရပန် (နေရဗာန်) = နိဗ္ဗာန်ဝင်တော်မူဟန်။
၅။ ခရစ်နှစ် ၁၀၄၉။
၆။ 'သင်းကျစ်တော်'။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

'ရှေးဆက်မြတ်စွာ၊ နော်ရထာဟု၊ သစ္စာလေးဆူ၊ စင်ဖြူအထွတ်၊ ပွင့်မည်နတ်လျှင်၊ မွေ့ဓာတ်တော်ပေါင်း၊ စွယ်ချောင်းရိုးညှပ်၊ သင်းကျပ်နဖူး၊ ရွှမ်းအသရေ၊ အထွေထွေကို၊ သောင်းနေဇမ္ဗူ၊ လူတို့ကိုးရာ၊ ပြင်ကျွန်းသာထက်၊ မုတ္တာရည်ညက်၊ ရွှေရွက်လွှမ်းခြုံ၊ သမိုက်တုံသော်၊ အာရုံရှင်မြူး၊ ထက်တိမ်ဦးသို့[၁]၊ ဟူးဟူးရောင်ရှိန်၊ ထိန်ထိန်လင်းဝါ၊ နေခြည်ကာသည် ။ ။ စကြာဆယ်တဆင့်ကား။'-ဟု ရွှေစည်းခုံဘုရားလျှောက်ရတု[၂]တွင် မင်းနဝဒေး စပ်ဆိုသည်။

နော်ရထာမင်းစောတွင် ကတ္တူ၊လွန်းကြင် လှေ ၄ သိန်း၊ လှော်ကား၊ ကြော့လှေ ၄ သိန်း၊ ဆင်ဖြူ ၃၆ စီး၊ ဆင်မည်း ၈ သိန်း၊ မြင်း ၈ သန်း၊ စစ်သည်သူရဲ ၃ ကုဋေ ၃ သန်း ၆ သိန်း ၄ ထောင် ၃ ရာ ၂ ကျိပ် ၉ ယောက်[၃]တည်း။

တိုင်းခွင်လက်ယာလှည့်သောအခါ မဟာဂီရိနတ်မင်း လက်ယာက, သက်စိုးနတ်မင်း လက်ဝဲက ပါသတည်း။ လက်ဝဲလှည့်သောအခါ မင်းစေကြီးနတ်မင်း လက်ယာက, မင်းစေငယ်နတ်မင်း လက်ဝဲက ပါသတည်း။ ဆင် ၁ စီးလျှင် တံစိုက်[၄] ၁၀၀, မြင်း ၁ စီးလျှင် တံစိုက် ၃ ကျိပ်, သူရဲ ၁ ယောက်လျှင် တံစိုက် ၅ ယောက် ကံကျွေးခံလိုက်ရသော ဟူ၏။

'တံစိုက်' ဟူသည်ကား 'ကံကျွေး' ဆိုလိုသည်။ မြို့စောင့်ဆင် ၂ သောင်း, မြင်း ၄၆၀၀, စစ်သည်သူရဲမှာ တိုင်းခွင်လှည့်လည်ရာပါသည်နှင့် အတူတည်း။

တိုင်းခွင်လှည့်တော်မူ၍ ပင်းကားပြည်သို့ရောက်လေသော် 'နောင်သောအခါ မြေးတော်, မြစ်တော်တို့ ဤအရပ်သို့ရောက်သောအခါ တီးမှုတ်ရစ်စေ။'-ဟု အတီးအမှုတ်ကျောက်သူရုပ် ထားခဲ့၏။

မိဖုရားကား- တောင်ပြင်သည် အဂ္ဂမဟေသီ၊ ဥဿာမင်းသမီး သီရိစန္ဒာဒေဝီ။

အဂ္ဂမဟေသီတွင် သားတော်စောလူးတည်း။

ကိုယ်လုပ်တော်ကား- အဂ္ဂမဟေသီတွင်ရုံရသည့် ပတ္တမြားဖြင့်ပြီးသောတန်ဆာဆင် အမတ်သမီး စုလည်းထုံး ၅၀၀၊ မြဖြင့်ပြီးသောတန်ဆာဆင် အမတ်သမီး ယကင်ဦးရစ်ထုံး ၅၀၀၊ စိန်ဖြင့်ပြီးသော တန်ဆာဆင် အမတ်သမီး ယကင်ဦးချာထုံး ၅၀၀။ မင်းကိုခစားရသော ပုလဲဖြင့်ပြီးသောတန်ဆာဆင် သူဌေးသမီး ၄ ယောက်၊ မိန်းမကုန်း ၅၀၊ မိန်းမကွ ၅၀ တို့မှာ ရွှေဘယက်တန်ဆာ ဆင်ရသည်။ စောင်းငြင်း, ပတ်သာ, စည်, သံလွင်တို့ကိုလည်း မိန်းမတို့ကို တီးမှုတ်ရကုန်သည်။

ကောင်းမှုတော်ကား-

- တန့်ကြည်တောင်ဖျားဌာ ၁ ဆူ၊ သာလျောင်းတောင်ဌာ ၁ ဆူ၊ ပြက်တောင်ဌာ ၁ ဆူ၊ ခရွှေတောင်ဌာ ၁ ဆူ၊ ဆည်တော်ဌာ ၁ ဆူစီ တည်တော်မူ၏။
- မဟာပိန္နဲ ၁ ဆူ, လောကနန္ဒ ၁ ဆူ, တောင်ပြန်းဆုတောင်းပြည့် ၁ ဆူ, ပင်းစက္ကလမ္ဘ ၁ ဆူ, ပြည်တော်သာကျွန်းဌာ စွယ်တော်ဆိုက်ရာ ၁ ဆူ, ဥရုံမြို့ဌာ ၁ ဆူ, သာတပိန်ထင် ၁ ဆူ, ဆပ်သွား ၁ ဆူ, မရှက် ၁ ဆူ, တမုတ် ၁ ဆူ, ကြက်စကား ၁ ဆူ, ကူပြောက် ၁ ဆူ။ ညောင်တော်လည်း စိုက်၏။
- ကြက်ယက်မောင်နှမ ၂ ဆူ။

၁။ 'တိမ်တိုက်ဦးသို့'-ပုံနှိပ်ပြီးမူ။

'တိမ်မှုံမှုံး၊ ရောင်ဝှန်မြူးမျှ၊ ဟူးဟူးထိန်ထိန်၊ ရှိန်ရှိန်ဝါဝါ၊'-မြန်မာမင်းများလက်ထက်ရတုများ။

၂။ 'ရှေးဆက်ငြတ်စွာ'ချီ-ရတု။

၃။ '၃၃၆၀၄၃၂၉ ယောက်'။

၄။ တံစိုက် (တန်စိုက်) = ကံကျွေး = အထောက်အကူပြုရသူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- ရခိုင်မဟာမုနိဘုရားရှင်မှာလည်း တန်ဆောင်းဆောက်တော်မူ၏။
- ပြက်တောင်ခြေ၌ လက်တော်နှင့် 'ပေ'စိုက်၍[၁] "ဤပြည်၌တစ်ဖန် ငါမင်းဖြစ်မှ ပေါက်စေသတည်း။"-ဟု ဘုမ္မစိုးနတ်တို့အား ပန်ကြားခဲ့၏။
- ရွှေစည်းခုံဘုရားရှင်ကို တည်သည်။ ဖိနပ်တော်ခင်း၍ ဌာပနာသွင်းမိကာမျှသာတည်း။

အချို့သောရာဇဝင်တို့၌ 'ပစ္စယာ ၃ ဆင့်လုပ်သည်' ဆို၏။

ဆင်တော်ထက်ကို ကျွဲရိုင်းခတ်ခြင်း

တောကစားထွက်တော်မူရာ တဲတော်အောက်က ဖားမြည်သည်ကို ပူးရားတို့အား မေးတော်မူသော် "ဖားဖိုသေ၍ ဖားမ မြည်သည်။ ရှင်မင်းကြီးသည် နန်းတော်သို့ ရောက်ဆစ်[၂]မရှိ။ ယနေ့ပင် နတ်ပြည်စံချိမ့်မည် အဟောထွက်သည်။"-ဟုလျှောက်လျှင်၊ အမျက်တော်ထွက်၍ ပူးရားတို့ကို အကျဉ်းထားမှ တောကစားရာကအပြန် 'အောင်သာမှာ ကျွဲရိုင်းဖျက်ဆီးသည်။'-ဟု လျှောက်လာ၍ 'ကျွဲရိုင်းကို ဖမ်းချိမ့်မည်။'-ဟု ကြွတော်မူ၏။

ကျွဲရိုင်းကား တရုတ်ပြည်သို့ချီတော်မူသောအခါ ရှေးဘဝ၌ ရန်သူဖြစ်ဖူးသောသူသည် လိမ်ပင်စောင့်နတ်ဖြစ်၍ လိမ်ပင်ထက်က ကိုယ်ထင်ပြလျက်နေနှင့်သည်ကို "ငါလာသည်ကိုလျက် မခန့်မလျော့[၃]နေရသည်လော။"-ဟု အရိန္ဒမာကြိမ်လုံးဖြင့် ကျန်စစ်သားကိုခတ်စေလျှင် သိကြားပေးသော လက်နက်ဖြစ်၍ မခံနိုင်။ လိမ်ပင်စောင့်နတ်တုန်ရိက်လျက် ရှိလေ၏။ ထိုနေ့မှသည် 'ဘေးပြုအံ့' ဟု ကြံလျက်နေသည်။ မင်းကြီးဘုန်းကံကြောင့် အခွင့်မရ။ ထိုအခါ အခွင့်ရ၍ လိမ်ပင်စောင့်နတ် ကျွဲရိုင်းအဟန် ဖန်ဆင်းနေနှင့်သည်ကို မှူးမတ်ဗိုလ်ပါအပေါင်းခြံရံလျက် သန်မြန်စွာဆင်တော်စီး၍ တိုက်တော်မူသည်။

ကျွဲရိုင်းကိုမခံဝံ့၍ မှူးမတ်ဗိုလ်ပါတို့ကွဲပြားလေလျှင်၊ ဆင်တော်ထက်လှမ်း၍ ကျွဲရိုင်းခတ်သဖြင့်၊ အိမ်နိမ့် ၃၃ နှစ်, စည်းစိမ် ၄၂ နှစ်-သက်တော် ၇၅ နှစ်[၄]သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နန်းတော် ဥကင်္ကာ၌ ပျားစွဲ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

'နော်ရထာမင်းစောအလောင်းတော်ကို နတ်တို့ဆောင်ယူ၍ ဂန္ဓမာဒနတောင်၌ သင်္ဂြိုဟ်သည်။'-ဟု ရာဇဝင်ကြီးတို့၌ ဆို၏။

နော်ရထာမင်းစော နန်းတက်သက္ကရာဇ်, စည်းစိမ်, အသက်တို့ကို ရာဇဝင်အစောင်စောင်တို့၌ ကျောက်ရေးဆရာတို့ဆိုခဲ့သည့် ကျောက်စာအစောင်စောင်တို့နှင့် မညီမညွတ် ရေးလိုရာရာ ရေးသားကြလေသည်။ နန်းတက်တော်မူသည့် သက္ကရာဇ် ၃၇၉ ခု၊ နတ်ပြည်စံသည်ကား ၄၂၁ ခု၊ စည်းစိမ် ၄၂ နှစ်တည်း။

၄၃-စောလူးမင်း

သက္ကရာဇ် ၄၂၁ ခု တပေါင်းလ သားတော်စောလူး နန်းတက်တော်မူ၏။

များမကြာမီ မိဖုရားဦးဆောက်ပန်း ကြမ္မာကုန်၍၊ ဥဿာမင်းသမီး သီရိစန္ဒာဒေဝီကို 'ခင်အုန်း'[၅] အမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်တော်မူ၏။ အထိန်းတော်သားငရမန်ကို ဥဿာပဲကူးကို ပေးတော်မူ၏။

၁။ 'ပေပင်စိုက်သည်။'-ဟုယူ။
၂။ ဆစ် = အဝို့။ အပိုင်း။ အချိန်။
၃။ မခန့်မလျော့ = မလေးမစား။
၄။ 'အိမ်နိမ့် ၃၃, စည်းစိမ် ၃၃-သက်တော် ၆၆'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
၅။ 'ခင်ဦး'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ကျန်စစ်သား

မှူးမတ်တို့က "ကျန်စစ်သားသည် ပြည်ထဲရေး၌ လုပ်ရည်ကြံရည်နှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်ပါသည်၊ ကိုယ်တော်နှင့် မကွာကောင်း၊ သိမ်းတော်မူသင့်သည်။"-ဟုလျှောက်ကြ၏။ ရှောင်လွဲနေရာ ကြောင်းဖြူရွာမှခေါ်လာလျှင် 'အမူထမ်းပြန်ရတော့မည်။'-ဟု ဝမ်းမြောက်၍ 'အားပြလုံ' ကြောင်းဖြူရွာတောင် တောင်ထိပ်ကရပ်၍ထိုးလိုက်သော် စစ်ကိုင်းဆိပ်သို့ ပေါက်လေ၏။ မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် လုံထိုးရာတောင်ထက် ၁ ဆူ၊ လုံရောက်ရာတောင်အောက် ၁ ဆူ- (စေတီ) တည်တော်မူ၏။

မင်းစောလူးလည်း ကျန်စစ်သားရောက်လျှင် အပါးတော်တွင် မြဲစွဲ[၁] စေ၍ နောက်ကို 'မိဖုရားခင်အုန်းနှင့် အကျွမ်းဝင်ရင်းဖြစ်သည်။'-ဟု မလိုသူတို့ချောပစ်ပြန်၍ ဒလသို့ပို့ရသည်။ နောက်- မှူးမတ်တို့က "ခမည်းတော်မျက်သည်ကိုမျှ ယူပြန်မတတ်ရှိပါသည်။"-ဟုလျှောက်ပြန်၍ လေ့လျင်နှင့်ခေါ်ရ၏။ တောင်ခွင်တွင် ဦးခေါင်းဆေး၍ 'အားစမ်းလုံ' ထိုးသည်။ မြစ်တစ်ဖက်တောင်ထိပ်သို့ ကျ၏။

ပေါက္ကာရာမသို့ရောက်လျှင် အခြွေအရံမရှိတစ်ကိုယ်ထီးဖြစ်၍ စီးမြင်းကို ကိုယ်တိုင်ပင်ကျောင်းစားရ၏။ မြင်းကျောင်းရာအိပ်ပျော်ခိုက် နေမပူရအောင် နဂါးပါးပျဉ်းကာလာသည်ကို ထမင်းပို့လာသောအပယ်ရတနာမြင်၍ တစ်ခုသောသစ်ပင်၌ ဝင်လေ၏။ နိုးလတ်သော်၊ "အပယ်ရတနာ မင်းကြီးနိုး၍ နဂါးသွားလေပြီ။"-ဟု သစ်ပင်စောင့်နတ်က ဆိုလင့်ပေ၏။ ထိုသစ်ပင်ကိုမှတ်၍ အိပ်တော်မူရာ ကျောက်စုခဲ့၏။

မင်းစောလူး အိမ်ရှေ့နေတော်မူစဉ် ခမည်းတော်နော်ရထာမင်းကြီး တိုင်းခွင်လှည့်တော်မူရာတွင် 'မီးဝါ' အမှတ်ထင်၍ကြည့်စေသော် ပုထိုးကို တွေ့တော်မူ၍ 'ဤကောင်းမှုသည်ကား ငါ့သားစောလူးကောင်းမှုတည်း။'-ဟု မိန့်တော်မူပေရကား၊ မင်းဖြစ်ပြီး ၂ နှစ်မြောက်-သက္ကရာဇ် ၄၂၃ ခု သန္တုလ[၂]ဆုတ် ၈ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ တည်တော်မူ၏။

လယ်တွင်းအရပ်၌ ပင်လယ်မြို့ရှေ့ ရွှေစာတီ ၁ ဆူ၊ ချင်းတွင်းမြစ်အနောက်ဘက် မြို့ကြီး၌ ရွှေ စာတီ ၁ ဆူ၊ ပြောင်းပြာမြို့၌ ရွှေစာတီ ၁ ဆူ။

သက္ကရာဇ် ၄၂၄ ခု ဖောင်းလင်းမြို့ ရွှေသိင်္ဂါပဗ္ဗတတောင်၌ ဘုရားလေးမျက်နှာ တည်တော်မူ၏။

ထိုကောင်းမှုများကိုထပ်လုပ်သည်နှင့်၊ ခမည်းတော်ကောင်းမှုရွှေစည်းခုံဘုရားရှင်ကိုကား ဆက်၍ မလုပ်၊ အပျော်အရွှင်သာပြု၍ နေတော်မူ၏။

ပညာရှိတို့လျှောက်သည့်စကားကို မယူ၊ လုပ်ရည်ကြံရည် မရှိ၊ မှူးမတ်တို့ နှလုံးကြည်ညိုအောင် မပြုတတ်။

ထိုမင်းသည် ငယ်စဉ်ကာလ စားတော်မင်္ဂလာပြုသောအခါ စားတော်ပြင်ထားသောကြက်ဥကိုကား မစား၊ စားတော်လင်ပန်းအောက်ထားသော ကြက်ဥကို စားလေသည်။ ပညာရှိတို့လည်း "ဤမင်းသားတွင် မင်းစဉ်ပြတ်မည်။"-ဟု ဆိုစားကြ၏။

အန့်ပွဲကရုန့်စ

အခါတစ်ပါး- ငရမန်နှင့် အန်ကစားကြသော ငရမန် 'အန်နိုင်သည်'-ဟုထ၍ လက်ပမ်းပေါက်ခတ်သည်ကို "အန်တစ်ပွဲနိုင်ကာမျှနှင့်ပင် လူရည်သွေး[၃]သည်တမုံ့။ နင့်ကိုယ်ကို ယောက်ျားကောင်းတပ်

၁။ မြဲစွဲ = ခစားစေသည်။
၂။ သန္တုလ (သန်တူလ) = သီတင်းကျွတ်လ။
၃။ လူရည်သွေး = ဝင့်ကြွားသည်။ မာန်တက်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထင်သော် နင်စားသည့်ပဲခူးကနေ၍ ပုန်စားလေ။''-ဆိုလျှင်၊ ငရမန်လည်း နှလုံးကြံခိုးရင်း[၁] ရှိသည်ဖြစ်၍ ''အကယ်ပင်လား''-ဟု မေး၏။

စောလူးကလည်း ''အကယ်ပင်ဆိုသည်။ ငါတို့မင်းဆိုက စကား ၂ ခွန်းမဆို။''-ဟုမိန့်သဖြင့်၊ ဥဿာ-ပဲခူးသို့သွား၍ မွန်အလုံးကို စုရုံးပြီးလျှင်၊ ကြည်းတပ်, ရေတပ် ချပ်တီး[၂]၏သို့ချီလာ၍၊ ပြည်တော်သာကျွန်းတွင် ကြည်း,ရေဖက်၍ အခိုင်နေလေ၏။

'ငရမန် ချီလာကြောင်း' ကိုကြားလျှင် ကျန်စစ်သားအား စားမြဲသောကျေးစည်းစိမ်ကိုနှင်း၍၊ ကျန်စစ်သားတပ်ဖျား, စောလူးမင်းကား တပ်မပြု၍ ချီလေ၏။

ကျန်စစ်သားလည်း 'စစ်ခင်းကောင်းရာမှာမှ တိုက်မည်၊ ဆန်လာစေ။''-ဟု တပ်ချ၍နေ၏။

ငရမန်လည်း 'ကျန်စစ်သားသည် စစ်ရေး၌ ကျွမ်းကျင်လှသည်။ ခဲခက်ရာကခံမှ သင့်မည်။'-ဟု ပြည်တော်သာကျွန်း ရွှံ့စေးထူထပ်ရာတွင် ဆင်ရုပ်ပြုပြီးသော် ပေါင်းယန်းကြိုး,ကဆင်၍၊ ညလရောင်ဝိုးဝါးတွင် စစ်ရေးငင်လာသည်ကို မင်းစောလူးကား ကျန်စစ်သားအရေးကိုမနာယူဘဲ စစ်အင်္ဂါကျင်းပပြီးလျှင် သန်မြန်စွာဆင်တော်ကိုစီး၍ အပြင်းတိုက်လေသည်။ ဆင်တော် ရွှံ့သို့ကျ၍ ရွှံ့စေးထူထပ်သည်နှင့် စစ်ကြီးပျက်ကြလေ၏။ စောလူးမင်းကား ဆင်ကဆင်းပြေး၍၊ ညောင်ခေါင်း၌ ဝင်၍နေလေ၏။

ကျန်စစ်သားကား ရုံးမိသမျှဗိုလ်ပါနှင့်ခွာခဲ့မှ၊ တောင်ခွင်က ညဉ့်လုံးလာသည်၊ ပုဂံသို့ မိုးသောက်လျှင်ရောက်၏။

မှူးမတ်တို့က ''မင်းကို သူရလေပြီးသည်၊ မင်းမူတော့။''-ဟု လျှောက်ကြကုန်သော်လည်း ''အရှင့်သားကို သူ ရလေသည်-မရသည်ကို မသိသာသေး၊ စုံစမ်းရစေဦး။''ဟု ဆို၏။

ငရမန်လည်း ဆင်ကိုရလျှင် စစ်ကိုသိမ်း၍ မြဲမြံစွာနေ၏။

စောလူးမင်းလည်း ထမင်း ၃ နပ် မစားရသည်နှင့် ဆာမွတ်သောကြောင့် ငရမန်တပ်က ထင်းခွေသူတစ်ယောက် ထမင်းထုပ်နှင့်လာသည်ကို ''လက်စွပ်နှင့်လဲပါ။ ငါ သည်တွင်ရှိကြောင်းကို မပြောပါလေနှင့်။''-ဟု နှုတ်ပိတ်လိုက်၍၊ ထမင်းစားပြီးလျှင် ညောင်ခေါင်းတွင်ဝင်၍ နေမြဲနေလေ၏။

ထင်းခွေလည်း လက်စွပ်ကိုယူ၍ တပ်သို့ရောက်လျှင် ဖော်ချင်း[၃]တို့ကိုပြသဖြင့် စကားဆင့်ပွားသည်နှင့်' ငရမန်ကကြား၍ လက်စွပ်ကိုကြည့်သော် 'မင်းစောလူးလက်စွပ်တည်း။'-ဟု ထင်းခွေကို မင်းဒဏ်နှင့်မေး၍ စောလူးမင်းကို ရလျှင်၊ လုံခြုံအောင်ထားပြီးမှ မြင်းကပါအရပ်တိုင်အောင် ဆန်တက်လာ၏။

ကျန်စစ်သားလည်း 'စောလူးမင်းကို ယူချေမည်။'-ဟု ငရမန်တပ်သို့ ညဉ့်ကိုဝင်၍ မင်းစောလူးကိုကျောဉ်ပိုးလျက် ထွက်ခဲ့သည်ကို စောလူးကြံမိသည်ကား 'ကျန်စစ်သားကို ငါ့ခမည်းတော်လည်း မျက်ဖူးလေပြီ။ ငါလည်း မျက်ဖူးသူဖြစ်သည်။ ငါ့ကို အရှင်မထားပေရာ။ ငရမန်မူကား ငါ၏အထိန်းသားဖြစ်သည်။ ငယ်ငယ်ကပင် အတူကြီး၍ အချစ်ဝင်သူ။ ငါ့ကို မသတ်ပေရာ။'-ဟုအကြံရှိ၍၊ ''ကျန်စစ်သား ငါ့ကို ခိုးယူသည်။''-ဟု ဟစ်လျှင်၊ ငရမန်လူတို့ ဝန်းရံဖြဖြသောထ၍လိုက်ကြလေလျှင်၊ ''မင်းဆိုးမင်းညစ်။ မွန်တို့လက်တွင် ခွေးသေဝက်သေ သေရစ်ပါလေ။''-ဟု ချခဲ့၍ မြစ်ကိုကူးရလေ၏။

ထိုကသည် တံငါသားအဖ လှေနှင့် အောင်သာဘက်သို့ပို့လိုက်၍ ကျခပ်ဝယာကသည် မယ်တော်နေရာ ပရိမ္မသို့ကူးပြီးလျှင် မုဆိုးငစဥ့်ရှိရာ ထီးလိုင်ရွာသို့သွားလေ၏။ ထီးလိုင်သို့ရောက်၍ သခွားသီး

၁။ နှလုံးကြံခိုးရင်း = အတွင်းကျိတ်ကြံစည်ရင်း။
၂။ ချပ်တီး = အလျင်အမြန်။
၃။ ဖော်ချင်း = အပေါင်းအသင်း။ သူငယ်ချင်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တောင်းသည်ကို 'ဝင်နိုင်သော် ယူတော့'-ဟုဆိုသဖြင့်၊ ဆင်တစ်ရပ်ခန့်ရှိသော ဆူးစည်းကိုခုန်လွှား၍ သခွားသီးကို ဆွတ်စားသောစွမ်းအားကို ထီးလိုင်သူကြီးမြင်လျှင်၊ 'ဘုန်းရှိသည့်သူ ဖြစ်အံ့သည်။'-ဟု သမီးကိုဆက်၍ ကျွန်ခံ၏။

ထိုကြောင့် 'ထီးလိုင်ရှင်' ဟုတွင်၏။ ထီးလိုင်ရွာကား ယခုအခါ 'တလိုင်ရွာ'-ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ ထိုရွာလည်း 'ထီးလိုင်သူကြီးယာခင်း' တွင်၏။ ယခုတည်ထောင်နေကြသတည်း။ ငစဠ်လည်း 'ကျန်စစ်သားရှာသည်'-ဟုကြားလျှင် တစ်ဖက်သို့ကူးလေ၏။

ထိုအရပ်ကို 'ငစဠ်ကူး'-ဟုတွင်၏။ ရှားကိုခွဲ၍ လေးလုပ်သည်အရပ်ကိုလည်း 'ရှားခွဲ' ဟုတွင်၏။ 'ရှိလေမူကား'-ဟု ရှာသောအရပ်ကို 'ရှိန်းမကား' ဟုတွင်၏။ ငစဠ်ကို ဖမ်းမိရာအရပ်ကို 'ငစဠ်ကိုင်'-ဟုတွင်၏။

မုဆိုးငစဠ်, ထီးလိုင်သူကြီး, ဆရာရှင်ပုပ္ပားတို့နှင့် တောင်ဘက်သို့ကူး၍ လယ်တွင်း မြင်းခုံတိုင် ကမ်းပြိုတွင် ဗိုလ်ဝင်ခံ[၁] တော်မူ၏။

ထီးလိုင်သူကြီးကို ဗိုလ်ပါရုံးစုစေသည့်အရပ်ကို 'တောင်ဘက်ထီးလိုင်' တွင်ကုန်၏။ ငစဠ် စုရုံးစေသည့်အရပ်ကိုလည်း 'တောင်ဘက်စဠ်ကိုင်' ဟုတွင်၏။

စောလူးမင်းစစ်ပျက်လျှင် ကွဲပြားသောဆင်သည်,မြင်းသည်,စစ်သည်တို့သည် 'အထက် မင်းကျန် စစ်သား မင်းဖြစ်လမည်'-ဟု ကျော်စောသောကြောင့် 'ကျန်စစ်သား လယ်တွင်းသို့ရောက်သည်။'-ဟုကြားလျှင် လယ်တွင်းသို့ချည်း ဆောင်ရွက်, စီးနင်း, စွဲကိုင်သည့် ဆင်, မြင်း, လက်နက်နှင့် ရောက်လာကုန်၏။

သီရိရာဇ်မင်း[၂] သက္ကရာဇ်ဖြိုသည်ကာလ ဆရာ ၆ ဦးအဝင် ဂွမ်းပြည်ကရောက်သော ရှင်ပုပ္ပား အနွယ်ဆင်းသက်၍ 'ပုပ္ပား'အမည်ရှိသော ထီးလိုင်သူကြီးဆရာသူမြတ်လည်း အထူးထူးသော ဒိုင်း, လွှား, ကာ, ကတောင်, ဆင်ဦးကင်း, ဆင်တံခွန်တို့၌ ဆုန်းဟသံပဒါးတို့ဖြင့် နေရုပ်, လရုပ် ယတြာ စီရင်ပေ၏။

ငရမန်လည်း 'စောလူးမင်းကို အရှည်ထားချေသော် မသင့်။'-ဟု ပျူမင်းထီး ထီးလိုင်ငှက်ကြီးခေါင်း မြုပ်ရာ အနုရာဓတွင်ကွပ်လေ၍၊ အိမ်နိမ့် ၃၀, စည်းစိမ် ၅ နှစ်-သက်တော် ၃၅ နှစ်သော် အနိစ္စရောက် တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ပုထိုးကြီး အခိုးထွက်၏။ ကြာသပတေးကြယ်နှင့် စနေကြယ် ခွပ်ကြ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

မြို့ဝင်မခံ ငရမန်ပြေးရခြင်း

ငရမန် 'မင်းပြုအံ့'-ဟု ပေါက္ကာရာမသို့ချီလာသည်ကို မှူးမတ်တို့ မြို့တံခါးကိုပိတ်၍၊ "ငါတို့၌ စစ်မရှိ။ ကျန်စစ်သားလည်း ဗိုလ်ပါစုရုံး၍နေသည်။ အိုင်တစ်ခုတည်းတွင် ကျွဲ ၂ ခုလူးသကဲ့သို့ တစ်ပြည်တည်းတွင် မင်း ၂ ယောက်ပြုသည်ကို မခံနိုင်။ ကျန်စစ်သားကို နိုင်အောင်တိုက်လေဦး။"-ဟု ဆိုကုန်သဖြင့်၊ ငရမန်မင်းလည်း

"ကျန်စစ်သားသည် စောလူးမင်းနှင့်တကွခံသည်ကိုမျှ မခံနိုင်တုံ၏ရှင့်။ ကရားလန်စစ်သားမျှတည်း။ ငါ့ကို ခံနိုင်မည်လော။"-ဟု ရေတပ်, ကြည်းတပ်ဆန်၍၊ အင်းဝတည်ရာမြစ်ဆုံတွင် တပ်ချ၍ နေသည်ကို ထီးလိုင်ရှင်လည်း ဆရာရှင်ပုပ္ပားစီရင်သည့်ယတြာမှုနှင့် မြင်းခုံတိုင်ကမ်းပြိုက ချီ၍တိုက်လျှင်

---

[၁]။ ဗိုလ်ဝင်ခံ = လူသူအင်အား စုရုံးသည်။

[၂]။ သရေခေတ္တရာမင်းဆက် ၉ ဆက်မြောက်မင်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ကျန်စစ်သား၏ဘုန်း, ကံ, ပါရမီကြောင့် ငရမန်စစ်သည်တို့သည် ""ကျန်စစ်သားသည် နတ်မြင်းစီး၍ ဂျွမ်းစစ်သည်တို့ကို ဥဿာတွင်သတ်သကဲ့သို့ လာလတ်ပြီ။""-ဟု အချင်းချင်း တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် စကားအဆင့်ဆင့်ပြောဟောကြလျှင်၊ စစ်မျက်နှာပြကာမျှဖြင့် စစ်ကြီးပျက်လျှင်၊ ငရမန်လည်း ဖောင်နှင့် စုန်ပြေး၍ မြင်းကပါအရပ်တွင် ခံနေနှင့်ပြန်သည်ကို ထီးလှိုင်ရှင် လိုက်ထပ်၍ ပေါက္ကာရာမသို့ရောက်လျှင်၊ ဖေယခံ့တပ်၌ ဆင်, မြင်း, ရဲမက်ဖြည့်တင်း၍ ငရမန်စစ်သည်ဗိုလ်ပါမညီဆင် ရှင်ပုပ္ပားစီရင်သည့် ဆင် တံခွန် နေရုပ်,လရုပ်များကိုစီစဥ်၍တိုက်လျှင်၊ ငရမန်စစ်သည်တို့သည် အဆီးအတားမရှိ တစ်ခဏချင်း ပျက်၍၊ ငရမန်လည်း နဝရတ်ဖောင်တစ်စင်းနှင့်သာ အနောက်ကမ်းစခိုကာမျှောလေ၍ စေဥ္စကို လိုက်စေ သည်။ တောအုပ်သစ်ပင်က သာယာစွာငှက်သံမြည်နှင့်သည်ကို ငရမန်လည်း မျက်စိကောင်းသည်ဘက် နှင့် ဖောင်ပြတင်းဝက အပ်ကြည့်လျှင် စေဥ္စ လေးနှင့်ပစ်၍သေလေ၏။ ငရမန်သေလိုသော် ဘီလူးများ ကိုယ်ထင်ပြ၏။ ။ ထိုအရပ်ကိုလည်း 'စေဥ္စကူး'-ဟုတွင်၏။

မင်းစောလူးနှင့် ငရမန်လုပ်ကြံကြသည်အတွင်း ပုဂံ ၂ နှစ် လပ်သည်ဟု ရာဇဝင်ကြီးတို့၌ ဆိုလေ သည်။ ၂ လ-၃ လခန့်မျှသာလပ်သည်။

၄၄-ကျန်စစ်သားမင်း

ငရမန်ကိုအောင်တော်မူလျှင် သက္ကရာဇ် ၄၂၆ ခု ကဆုန်လပြည့် အင်္ဂါနေ့[၁] - ထီးလှိုင်ရှင်သည် မိဖုရားအပယ်ရတနာနှင့် ဘိသိက်ခံတော်မူ၍၊ 'သီရိတြိဘဝနာဒိတျာပဝရဓမ္မရာဇာ' အမည်ခံတော်မူသည်။

မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် နန်းတော်ရာမြေရပ်ကို ကြည့်ရှုသော်- မြောက်ကား ပျူမင်းထီး ဥခွံမြုပ်ရာ။ အရှေ့ကား နော်ရထာမင်းစော ပြာသာဒ် ၅ ဆောင်နှင့်နေတော်မူရာ။ အနောက်ကား မုဌော၊ ထိုအရပ်သည် မြတ်သောမြေရပ်ဖြစ်သည်။-ဟု နန်းတော်ဆောက်၍ နန်းတက်တော်မူသောအခါ နတ်တို့ ပူဇော်ကုန်၏။

ထီးလှိုင်ရှင်မိဖုရားကား- အပယ်ရတနာ, ဥဿာမင်းသမီးခင်အုန်း, ထီးလှိုင်သူကြီးသမီး ခင်တန်, မြောက်ဘက် ကျောင်းဖြူသူ မထီးတူမသမ္ဘူလကို 'ဦးဆောက်ပန်း' အမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်သည်။

ထို ၄ ယောက်တွင်

* အပယ်ရတနာ၌ သမီးတော်ရွှေအိမ်သည်ကို မြင်သည်။

* ခင်အုန်း, ခင်တန် တို့မှာ သားသမီးရှိကြောင်းကို စာပေတွင် မတွေ့ချေ။

* ဦးဆောက်ပန်းတွင် သားတော် ဇေယခေတ္တရာကို မြင်သည်။ ဇေယခေတ္တရာကား ထီးလှိုင်ရှင် ရှောင်လွှဲနေရာ ကျောင်းဖြူရွာမှ စောလူးမင်းကခေါ်တော်မူသောအခါ သမ္ဘူလတွင် ပဋိသန္ဓေရှိရစ်သည်ဖြစ်၍၊ ""ညည်းတွင်ရှိသောသန္ဓေသည် သားယောကျ်ားဖွားမူသည် လက်စွပ်ကိုယူ၍ ငါသို့လာခဲ့။ သားမိန်းမ ဖွားသော်မူကား ရောင်းချ၍ အသက်မွေးပါလေ။""-ဟု လက်စွပ်ကို အပ်ထားခဲ့သည်နှင့်၊ သားယောကျ်ား ဖွား၍ 'ထီးလှိုင်ရှင် မင်းဖြစ်ပြီ။'-ဟုကြားလျှင်၊ နန်းတက် ၂ နှစ်ရှိသောအခါ လက်စွပ်နှင့် ၇ နှစ်ရွယ်သော သားငယ်ကို လက်ဆွဲလျက် နန်းရင်ပြင်သို့ရောက်လာ၍၊ မင်းချင်းလုလင်တို့က နှင်ထုတ်သော်လည်း ""လျှောက်ခွင့် ရှိပါသေးသည်၊ မင်းကြီးကိုတွေ့မြင်ပါရစေ။""-ဆိုသဖြင့် မင်းကြီးအထံတော်သို့ဆောင်လေ၍ သမ္ဘူလနှင့် သားတော်ကိုမြင်လျှင်၊ ""ငါ ဆင်းရဲသည်ကာလ ဤမိန်းမသည် ငါ့ကို ပြုစုလုပ်ကျွေးသည်၊ ကျေးဇူးများလှပေသည်။""-ဟု မှူးမတ်အပေါင်းတို့အလယ်၌ သားတော်ကို ရင်ခွင်တော်ထက်ထားပြီးလျှင်

၁။ 'သက္ကရာဇ် ၄၂၅ ခု'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။ 'သက္ကရာဇ် ၄၄၆ ကဆုန်လပြည့်'-ဇာတာတော်ပုံ၊ မဏိရတနာပုံကျမ်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

'ဇေယခေတ္တရာ' ဟူသောအမည်နှင့် ဧညဝတီနှင့် အနောက်တောင်စဉ် ၇ ခရိုင်ကို မင်းပြုရ၏။ သမ္ဘုလကိုလည်း 'ဦးဆောက်ပန်း' အမည်နှင့် မိဖုရား မြှောက်တော်မူ၏။

ရာဇဝင်ကြီးတွင်မူကား 'ထီးလိုင်ရှင်နန်းတက်၍ ၅ နှစ်ရှိသောအခါ သားတော် ၇ နှစ်သူကို လက်ကိုင်၍လာကြောင်း။ မင်းစောလူး စည်းစိမ် ၂၆ နှစ်ရှိကြောင်းများ။'-ကို ဆိုလေသည်။ ။ ထီးလိုင်ရှင်နန်းထက် ၅ နှစ်-မင်းစောလူး စည်းစိမ် ၂၆ နှစ်ကိုပေါင်းသော် သမ္ဘုလသားသည် ၃၁ နှစ်စင်ဖြစ်ရကား၊ '၇ နှစ်ရွယ်[1]' ဟူသောစကားသည် အလွန်ဆန့်ကျင်သောဒေါသ ရောက်သည်ဖြစ်၍ ဆရာတို့ ပမာဏမမူ ကုန်။

'အလောင်းစည်သူကို နန်းနှင်းခဲ့သည်။'-ဟူသောစကား၌လည်း ထီးလိုင်နန်းတက် ၁၄ နှစ်ရောက်မှ အလောင်းစည်သူကို ဖွားသည်ကိုထောက်လျှင်လည်း ဇေယခေတ္တရာ ရောက်လာသည်ကာလ ရွှေအိမ်သည် အိမ်ထောင်မှုမကျသေးသည်ကို 'မြေးကားအရင်း၊ သားကားအဖျား ဖြစ်ခဲ့ပြီ။'-ဟူသောစကားသည်လည်း ဆင်ခြင်မထောက် ရှေ့နောက်မရှု ဆိုမိရာရာ ဆိုလေသည်။-ဟု ဆရာတို့ မနှစ်သက်ကုန်။

ရှေးဘဝ၌ ရှင်အရဟံ သီတင်းသည်[2]ဖြစ်၍ ထီးလိုင်ရှင်ကား သီတင်းသည်သွားရာ မကွာပါသော ခွေးငယ်ဖြစ်၏။ ခွေးငယ်စုတေ၍ သီတင်းသည်စုထားသောအရိုးစု၌ သစ်ပင်ပေါက်၍ ထီးလိုင်ရှင်မင်းကြီး ဦးခေါင်း တစ်ဖန်တစ်ဖန်ကျိန်းနာတော်မူ၍ ဆေးဝါးကုသသော်လည်း မလွတ်[3]။ ရှေးအဖြစ်ကို ရှင်အရဟံ ပြန်ဆိုလျှင် ထိုအရိုးစုကိုယူ၍ ဌာပနာစဉ်၊ ဂန္ဓမာဒနတောင်က ရဟန္တာ ၈ ပါး နန်းတော်၌ ဆွမ်းရပ်တော်မူလာ၍ မင်းကြီးကိုယ်တိုင်ဆွမ်းလုပ်ကျွေးပြီးလျှင်၊ 'သီတင်းသုံးတော်မူကုန်သောအရပ်၊ ကြွတော်မူလာသောအကြောင်းများ'ကိုလျှောက်၍ 'ဂန္ဓမာဒနတောင် နန္ဒမူလလိုဏ်၌နေကြောင်း၊ လူတို့အကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ ကြွတော်မူလာကြောင်း'ကို ပြန်ကြားတော်မူလျှင်၊ 'ထိုတောင်၌ လိုဏ်သဏ္ဌာန်ကို ပြတော်မူပါ။'-ဟု မင်းကြီး တောင်းပန်၍ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ ဖန်ဆင်းပြတော်မူသည်။

လိုဏ်အတူ ဂူဘုရားကို သက္ကရာဇ် ၄၃၀ တွင် တည်တော်မူသည်။ 'နန္ဒာဘုရား' တွင်၏။ ခွေးခေါင်းအရိုး ဌာပနာသည်ကိုလည်း 'ခွေးခေါင်းရွှေဂူ' တွင်၏။ ထိုနှစ်တွင်ပင် လောကနန္ဒာ, ပင်းတလဲ ရွှေစည်းခုံကိုလည်း တည်တော်မူ၏။

ကျန်စစ်သား၏ရှေးဘဝ

ရှေးဘဝ၌ ထီးလိုင်ရှင်ကား မင်း, အလောင်းစည်သူကား မင်းသား, ရှင်အရဟံကား ပုဏ္ဏားသား, မဟာဂီရိနတ်မင်းကား သူဌေးသား, သက်မင်း ငမင်တော့်ကား အမတ်သား-ဖြစ်၍၊ ဆုတောင်းကြသည်ကား- ပုဏ္ဏားသားက နောင်အခါ မင်းရိုးရှည်စွာ မင်းဆရာ ဖြစ်လိုသည်ဆု။ သူဌေးသားကား နောင်အခါ မင်းပူဇော်ထိုက်သောနတ်ကြီး ဖြစ်လိုသည်ဆု။ မင်းသားကား နောင်အခါ သူခပ်သိမ်းတို့ကိုအစိုးရသော မင်း ဖြစ်လိုသည်ဆု။ အမတ်သားကား နောင်အခါ အနောက်တရိုးကို ပိုင်ရလိုသည်ဆု။ မင်းကြီးလည်း 'ဤသူ ၄ ယောက်တို့ဖြစ်လေရာရာ ငါနှင့်မကွာ ဖြစ်လိုသည်။'-ဟူသောဆုကို ယူ၏။ ထိုသူ ၅ ယောက်တို့သည် တစ်ယောက်ဆုတောင်းလျှင် ၄ ယောက်သားက 'တောင်းသည့်ဆု ပြည့်စေသတည်း။'

၁။ 'အသိအမှတ်မပြု။ အလေးအစားမရှိ။'-ဟု ယူသင့်။
၂။ သီတင်းသည်၊ = ဥပုသ်သီတင်း ဆောက်တည်နေထိုင်သူ။ ရသေ့, ရဟန်း။
၃။ လွတ် = လွတ်ကင်းသည်။ ပျောက်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

-ဟု အစဉ်အတိုင်း ဆိုကုန်၏။ ထိုဆုတောင်းဖက် ၅ ယောက်တို့သည် တောင်းရင်းတိုင်းဆုပြည့်လာသောဟူ၏။

အခါတစ်ပါး- ငမင်ငတုံ[၁]တို့သည် ရှာစွန်ရှာနားထိပါးလာ၍ ထီးလိုင်ရှင်မင်းကြီးလည်း 'ငမင်ငတုံတို့ကို လုပ်ကြံမည်။'-ဟု စစ်အင်္ဂါ ၄ ပါးနှင့် ထွက်တော်မူလျှင်၊ ရှင်အရဟံနှင့် မဟာဂီရိနတ်သည် 'ရှေးဘဝက ဆုတောင်းဖက်ဖြစ်ကြောင်း'ကို ပြန်ဆို၍ အနိုင်မြစ်ထာလျှင်[၂]၊ ထီးလိုင်ရှင်လည်း "နတ်မင်းကြီးတို့နှင့် ဆုတောင်းဖက်ဟူသော် ငါဆင်းရဲသောအခါ အဘယ်ကြောင့် မကယ်ပါသနည်း။"-ဟုဆိုသဖြင့်၊ မဟာဂီရိနတ်မင်းလည်း -

"မင်းကြီးကို နော်ရထာမင်းစော ကြိုးဖြင့်ချည်၍ လှံနှင့်ထိုးသည်ကာလ ကြိုးကိုထိုးမိစေ၍ ကြိုးပြတ်ရသည်။ ငါ ကယ်မ၍မဟုတ်လော။

"တောင်ခွင်ကျွန်း၌ စစ်ပျက်၍ပြေးရသည်ကာလ ညဥ့်မိုက်မိုက်တွင် ဖွတ်ရေအင်္ကျီဝတ်လျက် မြင်းကြားနှင့်ခရီးညွှန်သည် ငါမဟုတ်လော။

"မင်းစောလူးကို အနုရာစရွာ၌ခိုးချေသောခါ ရန်သူတို့ထက်ကြပ်လိုက်၍ မြစ်ကိုကူးသည်တွင် 'ပင်ပန်းလေတော့မည်'-ဟု သောင်ဖန်ဆင်း၍ မြစ်တွေးငှက်ယောင်မြည်နှင့်သည်၊ ငါမဟုတ်လော။

"ထိုကသည် တံငါသားအဖယောင်ဖန်ဆင်း၍ လှေနှင့် အောင်သာသို့ပို့လိုက်သည် ငါ မဟုတ်လော။ မင်းကြီးဆင်းရဲ၍[၃] စီးမြင်းကျောင်းရာအိပ်ပျော်စဉ် နဂါးယောင်ဖန်ဆင်း၍ ပါးပျဉ်းကာသည် ငါမဟုတ်လော။"-ဟုဆိုလျှင်၊ ထီးလိုင်ရှင်မင်းကြီးလည်း "ထိုအကြောင်းများသည် မှန်ပေသည်ချည်း။ နတ်မင်းမှန်းသာ ငါမသိသည်။" -ဟုဆို ငမင်ငတုံကိုမချီတိုက်ဘဲ အမျက်တော်ပြေ၍ ပြန်တော်မူခဲ့၏။ ထိုအရပ်တွင်လည်း ဘုရား တည်တော်မူ၏။ ငမင်ငတုံကိုလည်း ရှင်အရဟံဆုံးမတော်မူ၍ ရန်ငြိမ်း၏။

ရှေးရာဇဝင်တို့၌ 'သက်မင်းငတုံ'-ဟု ရေးသားသည်။

ရခိုင်မင်းသမီးဧချင်းတွင်ကား 'စူလတွင်ပြား၊ စန္ဒရားဟု၊ သားတည်းသွေးဦး၊ စောရွှယ်လူးကား၊ ကိုယ်ဆူးခွာလစ်၊ စစ်ကန်တောင်ထက်၊ သက်နှင့်ဖက်၍၊ သက်သဘောပင်း၊ သက်မည်တွင်သည်၊ ငမင်ငတုံး၊ ဘုန်းလက်ရုံးဆက်၊'[၄]-ဟူ၍လည်းကောင်း။

'စူဠတွင်ပြား၊ စန္ဒရား၏၊ သက်ထားလုလင်၊ သက်ငမင်လျှင်၊ ကြီးအင်ကြံစည်၊'[၅]-ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်ဆိုသည်ကိုထောက်၍ 'ငမင်ငတုံ'-ဟု ရေးသားဖတ်ရသည်။

နော်ရထာမင်းစော နဖူးသင်းကျပ်တော်ခတ်ကို ဌာပနာတော်မူသောပုထိုးတော်ကို တူးရှင်းတောင်က ကျောက်ကိုယူ၍ ဆက်လုပ်တော်မူသည်။ ကျောက်ယူသူတို့အရိပ်ရအောင်ဟု မိဌာန်တော်မူ၍ လမ်းတစ်လျှောက်ကို မန်ကျည်းစေ့စိုက်တော်မူသည်။ ညဥ့်ချင်းပေါက်၍ အရိပ်ခိုလောက်သော-ဟူ၏။

ထိုကိုမြင်လျှင် 'အရှင့်အမွေကိုခံထိုက်သည် မှန်တော့သည်။'-ဟု ဝမ်းမြောက်မူ၍ ရွှေစည်းခုံဘုရားရှင်ကို တည်တော်မူသည်။ သိကြားမင်း ပန်းရံအကြီးအယောင်ပြု၍ ညိုညွတ်တိုင်းတာ၏။ တူးရှင်းတောင်ကကျောက်ကို ယူ၍လုပ်သည့်ကျောက်ချပ်ဖြစ်၍ မြေသရွတ်နှင့် မကပ်လိုခဲ့သော် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြဖြစ်သဖြင့်၊ 'ကျောက်ဆုံနှင့် နွားနို့တို့ကို သရွတ်ပြုမှ စေ့စပ်မည်'-ဟု မင်းကြီးအား သိကြား အိပ်မက်ပြလာ

၁။ 'သက်မင်းကတုံ'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။ မှန်နန်း။

၂။ 'အတင်းအကြပ်တားမြစ်သည်။'-ဟုယူ။

၃။ 'ပင်ပန်း၍'-ဟုယူ။

၄။ အဒူမင်းညိုဆို-ရခိုင်မင်းသမီးဧချင်း-ပုဒ်စဉ် ၁၅။

၅။ ၎င်း 'ပုဒ်စဉ် ၁၅' ပင်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၍ ငွေတော်နှင့် ဝယ်ရသည်။ ကူးခန်း-အောင်သာမှာ နွားနို့၊ နိုင်ငံတော်ထက်ဝန်းကျင်ကလည်း တစ်နေ့လျှင် နွားနို့တင်းအိုး ၁၀၀၀ တို့နှင့် ကျောက်ဆုံကိုသရွတ်ပြုမှ စေ့စပ်သတည်း။

အရှေ့တောင်ထောင့်ခြသေ့ကို သိကြား ပန်းရံယောင်ဆောင်လျက် ခေါင်းကိုင်၍လုပ်သော-ဟူ၏။ နေ့ကို လူ ၁ ရစ်လုပ်လျှင် ညဥ့်ကို နတ်တို့ ၂ ရစ်လုပ်သည်။ အင်္ဂတေကို သိကြားမသည်။ သိကြားမင်း ဇမ္ဗူရစ်ရွှေစင်ဖြင့် ကြာယပ်ကိုလုပ်သည်။ ထိုလုပ်ပြီးမှ ရွှေအတိမွမ်းမံသည်။ နော်ရထာမင်းစောကို သိကြား ပေးသောပတ္တမြားကို ၄က်မနားမှာ တပ်သည်။ နော်ရထာမင်းစောစတည်၍ခြင်းသော ဖိနပ်တော်သည် အချင်း သံတောင် ၃၀၀ စင်ဖြစ်ဘိရကား၊ 'ကျယ်လွန်းသော် ပြီးခဲအံ့။'-ဟု အချင်းသံတောင် ၁၀၀ သမိုက်တော်မူသည်။

ရာဇဝင်ကြီးတို့၌ 'နော်ရထာမင်းစော တည်တော်မူသည်။ ပစ္စယာ ၃ ဆင့်ပြီးသည်။'

-ဟု ဆိုလေသည်။

ရွှေစည်းခုံဘုရားရှင်ကို မင်း ၂ ဆက်တည်ကြောင်း၊ လူ ၁ ရစ်ကို နတ် ၂ ရစ်ဆင့်ကြောင်း၊ ပတ္တမြားမျက်ရှင်ကို ထီးထွတ်ဖျား၌တပ်ထားကြောင်းကိုရည်၍၊ 'မျက်ပွင့်သရေ'ချီရတုတွင်

'သိကြားအကြံ၊ မြခံရွှေဝန်း၊ ပြင်ထိပ်ကျွန်းထက်၊ ဦးစွန်းသနင်း၊ မင်းလည်းနှစ်ဆက်၊
ကိုးမည်မျက်တိ၊ စီလျက်သင့်ရန်၊ တင့်ကြောင်းဖန်၍၊ စိတ်သန်သဒ္ဓါ၊ ဌာပနာရှင့်၊ အံ့ရာလည်းဖြစ်၊
လူတစ်ရစ်ကို၊ အသစ်နှစ်ဆင့်၊ ညဥ့်နတ်မြှင့်၍၊ ရွှေစင့်အတိ၊ မထိရောင်ရှင်၊ ထိန်ထိန်ရွှင်မျှ၊'-
ဟု လက်ဆောင်ယူမှုံးရှင်သံကို စပ်ဆိုသည်။

ထိုဧယခုံ၌ ပုထိုးတော်ရွှေစည်းခုံသည် ထီးလိုင်ရှင်နှင့် သိကြားမင်း ကြိုးပမ်းတည်သည်ဖြစ်၍ အလွန်သပ္ပာယ်တော်မူ၏။ ၇ လ ၇ ရက်နှင့်ပြီး၏။ မင်းကြီးလည်း 'ငါတောင်းသောဆုသည်ကား မချွတ်ပြည့်တော့မည်။'-ဟု ကြုံးဝါးတော်မူ၏။ ဘုရားပြီးသည်မှသည် ပဝါရဏာနေ့[၁]ကို သိကြားမင်းဆင်း၍ ပူဇော်မြဲဟူ၏။

ရွှေအိမ်သည်နှင့် ပတိက္ကရာမင်းသား

သမီးတော်ရွှေအိမ်သည်ကို ပတိက္ကရာမင်းသား ပတ္တမြားအာနုဘော်ဖြင့်လာ၍ အမတ်ကြံသိုင်း[၂]တို့အား တံစိုးရွှေငွေပေး၍ အောင်သည်မူစေ[၃]မှ အကျွမ်းတဝင် ကျင်လည်လာသည်ကို မင်းကြီးနှင့်မိဖုရားကြားသိ၍ အမတ်တို့နှင့်တိုင်ပင်သော်၊ ''ထိုမင်းသားအား သမီးတော်ကို ဆောက်နှင်းချေလျှင် နောင်ကုလားပြည် ဖြစ်ချေတော့မည်။''-ဟုလျှောက်ကုန်၍၊ ''ငါ့အရှင်ကို သားစဉ်မြေးဆက် သစ္စာမူချေသည်။ ငါ့အရှင်သားမြေးတို့ကို ငါမမြစ်။''-ဟု မင်းစောလူးသားစောယွန်းကို ရွှေအိမ်သည်နှင့် ဆောက်နှင်းတော်မူ၏။

ပတိက္ကရာမင်းသား ပတ္တမြားမျက်ရှင်ငုံ၍လာလတ်သော်၊ ရှင်အရဟံ မဟာဗောဓိသို့ ဝတ်ပြုသွားတော်မူသည်နှင့် လမ်းခရီးတွင်တွေ့ကြ၍ 'ရွှေအိမ်သည်ကို စောယွန်း[၄]နှင့် ထိမ်းမြားကြောင်း' ကို မိန့်တော်မူလျှင်၊ 'ရွှေအိမ်သည်ကိုမရတပြီး နောင်သောအခါ ရွှေအိမ်သည်သားဖြစ်လို၏။'-ဆုပန်ထွာ၍ အစာမစားဘဲ သေခဲ့လျှင်၊ ရှင်အရဟံလည်း အရိုးကိုရုံးစု၍၊ ဝါးခက်အုပ်၍ထားခဲ့၏။

၁။ 'သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့' ကို ညွှန်းသည်။
၂။ 'အမတ်ပညာရှိ'-ဟုယူ။
၃။ 'အောင်သွယ်ပြုစေသည်'-ဟုယူ။
၄။ 'စောယွန်း'-ပုံနှိပ်ပြီးမှု။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မမြင့်မိ ရွှေအိမ်သည်၌ပဋိသန္ဓေရှိလေ၍ ဖွားတော်မူလတ်သော်၊ ကျည်းသေ[၁] ထားသော ဥကင်နန်းတံခါးပွင့်၏။ အိမ့်ရှင်[၂] သူမတီးဘဲမြည်၏။ မင်းသားလည်း အညံမစဲ ငိုဘိ၏။ 'မြေးတော်ငိုကြောင်း' ကို ပဟူးရားပညာရှိတို့အား မေးတော်မူသော် 'နိုင်ငံမှန်စေလိုသည်'-ဟုလျှောက်ကုန်သဖြင့်၊ နိုင်ငံအပိုင်းအခြားကိုမိန့်တော်မူသည်ကား- အရှေ့စဋ္ဌိသလ-ပန်းသေး၊ အရှေ့တောင် အယောစလ-ဂျမ်း၊ တောင်ကို သမုဒ္ဒရာလယ်-နဂါးရစ်ကျွန်း၊ အနောက်ကို ပတိက္ကရာ၊ အနောက်မြောက်ကို ကန်တူငနာကြီး ရေမီးတောက်ရာ၊ မြောက်ကား ဂန္ဓာလရာဇ်။ ဤသို့ နိုင်ငံအပိုင်းအခြားကိုမှတ်သားပြီးမှ မြေးတော်အငိုဆိတ်သော ဟူ၏။

ထိုသို့လျှင် ''ငါ့မြေး နန်းကို ငါစောင့်နှင့်ပါသည်သာ။''-ဟု မြေးတော်ကိုပိုက်၍ ရာဇပလ္လင်ထက်၌ 'သီရိဇေယသူရ' ဟူသောအမည်ကို ပေးတော်မူ၏။ ထိုအခိုက်တွင် 'သက်တော်၌ ငသုံ့ပင်လယ်ကို နိုင်သည်။'-ဟုဆက်လာ၍ ထိုကရခဲ့သည့်လူတို့ကို ရွာသာ-စည်ကူးအရပ်၌ ချထားတော်မူ၏။ နောက်ကိုလည်း နှမတော်တစ်ယောက် ဖွားပြန်၏။ မြောက်သားတော်ကား မဟာသမန်တည်း။

ပင်းတားအရပ်၌ ကန်ကြီး ၃ ဆင့်ဆည်တော်မူ၍ ထိုကန်တော်၌ ဂူတည်တော်မူ၏။ ထိုဂူ၌ ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်နှင့်အတိုင်းအရှည် ရုပ်တုတော်ကို ထုလုပ်ကိုးကွယ်တော်မူ၏။

သက္ကရာဇ် ၄၅၂ ခု သိန်းယိုကျွန်းက ဘုရားသခင်သရီရဓာတ်တော်ကို ပို့ရောက်လာသည်။ ထိုဓာတ်တော်ကို ဌာပနာ၍ ပုထိုးကြီးတည်တော်မူသည်။ ပစ္စယာ ၁ ဆင့်ပြီးလျှင် အနိစ္စတရားကို အောက်မေ့ဆင်ခြင်တော်မူ၍ ထိုပစ္စယာထက် စေတီ ၅ ဆူ တည်တော်မူသည်။ 'မင်းအိုချမ်းသာ' တွင်၏။

ကောင်းမှုတော်ကား-

- စစ်ကိုင်းအရပ်၌ 'ဆိပ်ပေါက်မင်းကျောင်း' ဟု တောင်ထက်,တောင်အောက်- ၂ ဆူ။
- အင်းဝတည်ရာ၌ ကျောက်မော်တွင် လေးမျက်နှာ, ထီးလိုင်ဂူ, နန္ဒာဘုရားရှင်, ပင်းတလဲ ရွှေစည်းခုံ, ခွေးခေါင်းရွှေဂူ။
- တောင်ခွင်၌ လုံ့ပုံ့ကျဘုရားရှင်, နဂါး ပါးပျဉ်းကာရာနဂါးရုံ, အပယ်ရတနာ, ပင်းတားကန် ၃ ဆင့် မဟာမုနိ။
- ပရိမ္မ-ဖွားတော်မူရာ၌ စည်းခုံ။
- အင်းဝ-ထီးလိုင်ရှင် မဟာဂီရိနတ်နှင့်စကားဆိုရာ စည်းခုံ, လောကနန္ဒာ, ရွှေစည်းခုံ, မင်းအို ချမ်းသာ။
- အောင်သာဘက်၌ ကုလားချောင်းဘုရား, မင်းအိမ်ဘုရား။
- ရခိုင် မဟာမုနိဘုရားရှင်မှာလည်း တန်ဆောင်းဆောက်တော်မူ၏။
- ထိုမှ မင်းမဖြစ်မီက ရောက်တော်မူသောအရပ်များတွင် ကျေးဇူးအထူးရှိရာအရပ်၌ ဘုရား, သိမ်, ကျောင်း, တန်ဆောင်း, ဇရပ်-ကောင်းမှုပြုတော်မူသည်ကား များစွာ၏။
- ခေါင်းလောင်းကြီးကြေးစင် ၁ သောင်းစီသွန်း၍ ရွှေစည်းခုံဘုရားရှင်မှာ ၃ လုံး၊ နန္ဒာဘုရားရှင် မှာ ၁ လုံး၊ မင်းအိုချမ်းသာဘုရားရှင်မှာ ၁ လုံး လှူတော်မူသည်။

ဤသို့စသောကောင်းမှုတို့ကို ပြုတော်မူ၍၊ အိမ်နိမ့် ၃၃ နှစ်, စည်းစိမ် ၂၉ နှစ်-သက်တော် ၆၂ နှစ်[၃] သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် နန်းပြာသာဒ်ဖျား၌ ဘီလူး ၃ ယောက် ကိုယ်ထင်

၁။ ကျည်းသေ = အသေတပ်ထားသော တံခါးမင်းတုပ်။

၂။ 'အိမ့်ရှင်စည်'-ဟုယူ။

၃။ 'အိမ်နိမ့် ၆၀, စည်းစိမ် ၂၅-သက်တော် ၈၅ နှစ်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
'အိမ်နိမ့် ၄၄, စည်းစိမ် ၂၈-သက်တော် ၇၂ နှစ်'-မှန်နန်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ပြ၏။ အင်္ဂါကြွယ်နှင့် စနေကြွယ် ခွပ်ကြ၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

ထီးလိုင်ရှင်လက်ထက် စောလူးမင်း သက်တော်ကြီးကြောင်းကို စည့်ကိုင် ဆိပ်ပေါက် ဘုရားလျှောက်[၁] 'ကြည်ဖွယ်သာလျှင်'[၂] ချိုရတုတွင်

'ရန်အောင်နတ်သွင်၊ ထီးလိုင်ရှင်လျှင်၊ သည်တွင်သကြိန်၊ ခေါ်သည်လွန်မှ၊ နိဗ္ဗာန် မျက်မှောက်၊ ယခုရောက်သို့၊ နှောင်း နောက်နောင်လာ၊ ငါပွင့်ခါသော်၊ သဒ္ဒါကြည်ဖြူ တည်အုံ့ဟူ၍၊ ဆုယူရည်စောင်၊ ကြံတိုင်းအောင်က၊'[၃]-ဟု စောလူးမင်းကို နှောင်တော်အရာထား၍ မင်းနဝဒေး စပ်ဆိုသည်။

မိမိဖွားရာ ပရိမ္မပြည်၌ ထီးလိုင်ရှင်မင်းကြီး စေတီတည်၏။ တည်ပြီးကား 'ဥဿာလမည်[၄]၊ တလိုင်းပြည်ကို၊ နည်နည်ညက်ညက်၊ ဖျက်ဆီးပြီးသော်၊'-ဟု သက္ကရာဇ် ၄၆၉ ခု မြေးတော်အလောင်း စည်သူထိုးသော ပရိမ္မရွှေဂူကျောက်စာတွင် ဆိုသောကြောင့် 'သထုံပြည်, ဥဿာတိုင်းတို့၌ မွန်စစ်တို့ကို ထီးလိုင်ရှင်ဖျက်ဆီးသည်။'-ဟူသောရာဇဝင်စကားတို့နှင့် အလွန်ညီသတည်း။

၄၅-အလောင်းစည်သူမင်း

သက္ကရာဇ် ၄၅၅ ခု[၅]သော် မြေးတော်အလောင်းစည်သူ မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

နန်းတက်တော်မူသောအခါ မဟာဂီရိနတ် ဦးဖြူကြီးကြွယ်[၆] နှင့် သူ့အိုအယောင် မင်းကြီးလက်ယာ လက်ကိုကိုင်၍ နန်းတက်၏။ ထိုအခါ- နှမတော်လင် မဟာသမန်သည် နန်းတော်လှေကားကို ဆင်ယှဉ်၍ တက်ဘိ၏။ မဟာဂီရိနတ်က "မဟာသမန်- နင်သည် ဝံ့စား[၇]လှ၏။"-ဟု ခြိမ်းလျှင်၊ ဆင်နှင့်အဝေးသို့ ပါလေ၏။[၈]

ပညာရှိစနည်းသည် တို့မြင်လျှင်၊ "ဤမင်းလက်ထက် တိုင်းစွန်ကျေးစားတို့ ဖောက်ပြန်ရိုင်းပျ များမည်။"-ဟု ဆိုစားကုန်၏။

ထိုမင်းကို ဘိုးတော်ထီးလိုင်ရှင်မင်းကြီးပေးသောအမည်ကား 'သီရိဇေယသူရ'။ ဖွားတော်မူလျှင် အိမ့်ရှင်စည်ကြီး သူမတီးဘဲမြည်သောကြောင့်လည်း 'အလောင်းစည်ရှူ'။ ဖွားတော်မူလျှင် ငိုဖန်များ၍ ချက်တော်ထွက်သောကြောင့်လည်း 'ချက်တော်ရှည်'။ ရွှေဂူဘုရားရှင်ကို ရှေးဦးစွာတည်သောကြောင့်လည်း 'ရွှေဂူဒါယကာ'-ဟု အမည်တော်ပြား[၉]၏။

ထိုမင်းကြီးတွင် ဆရာတော် ၄ ယောက်ကား- ရှင်အရဟံ, စိမ်းညက်မင်းသားမဟာထေရ်, ရှင် အာနန္ဒာ, မဟာဂီရိနတ်။ အရှင်အရဟံ နိဗ္ဗာန်လားတော်မူလျှင် ရှင်အရဟံအရာ၌ စိမ်းညက်မင်းသားမဟာ ထေရ်ကို ထားတော်မူ၏။ ရှင်အာနန္ဒာစသော မဟာထေရ် ၄ ပါးအား ရွှေသန်လျှင်း[၁၀] ၄ ဆူ အချိုတ်အရိုး ရွှေပိန်း လှူတော်မူသည်။

၁။ 'ဘုရားတိုင်ရတု'-လည်း ခေါ်ကြသည်။
၂။ 'ကြည်ဖွယ်စွာလျှင်'-မှူကွဲ။
၃။ 'ကြည်ဖွယ်စွာလျှင်'-စစ်ကိုင်းမြို့ ဆိပ်ပေါက်ဘုရားတိုင်ရတု-နဝဒေး၊ စာ ၁၂။-ပန်းရွှေပြည် 'မြန်မာမင်းများလက်ထက် ရတုများ'။
၄။ 'ဥဿာလည်းမည်'-ဟုယူ။
၅။ 'သက္ကရာဇ် ၄၅၀'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
'သက္ကရာဇ် ၄၅၄'-မှန်နန်း, မုံရွေး။
၆။ ဦးဖြူကြီးကြွယ် = ဆံဖြူကျိုးကျဲ။
၇။ ဝံ့စား = မလေးမစားပြုသည်။ ရဲတင်းသည်။
၈။ 'အဝေးသို့ လွင့်လေ၏။'-ဟုယူ။
၉။ ပြား = များသည်။
၁၀။ သန်လျှင်း = ထမ်းပိုးတွင် ချိတ်ဆွဲ၍ ရှေ့နောက်ထမ်းရသော ထိုင်စရာ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုမင်းကြီးကား ငယ်စဉ်ကပင် စည်းစိမ်ခံစား၍ ဆင်းရဲမှုန်းမသိ။ ဆုံးမကွပ်ညှပ် နှိပ်စက်ပြင်းပြသဖြင့် လည်းကောင်း၊ တိုင်းနိုင်ငံလှည့်ပတ်တော်မူသည် များသောကြောင့် အသည်အလာ၊ သင်းပင်းကျေးကျွန်၊ အမှုထမ်းရသူတို့ ပင်ပန်းလွန်း၍ ကျေးစွန်ရွာနားပုန်ကန်သည် များ၏။ သီချင်း၊ စည်၊ စောင်း၊ ငြင်းတို့ကိုအလိုရှိ၍၊ ဆင်၊ မြင်းအရာတို့၌ တတ်၏။ အဆင်းလှ၏။

ပုသိမ်မြို့ တက်သစ်ကျွန်း-ငစည်၊ ခက်သင်တောင်-ရေည်၊ သက်တောင်ထက်-ဇေယမင်္ဂလာ၊ သိန်းယိုကျွန်း၌ထားသောကုလား-သည်မြို့များ ပုန်စား၏။

တနင်္သာရီပုန်စားသည်ကို မင်းမိဖုရားများနှင့် မင်းကိုယ်တိုင်ထိုးမှ နိုင်လေ၏။

ငမင်ငတုံ ကျေးစွန်ရွာနားထိပါးသည်ကို ရဲတိုင်၊ ရဲနိုင်တို့နှင့် စစ်သူကြီးငစည့် ချီရသည်။ မင်းကြီးလည်း လဖျားတိုင်အောင် ချီတော်မူလေ၍၊ ရသည့်သုံ့ပန်းတို့ကို ကိုင်၍စုထားပြီးလျှင်၊ ၃ နှစ်နေ၍ရွာထောင်သည့်အရပ်ကိုလည်း 'ရကိုင်' တွင်၏။ ရှည်ကြာသဖြင့် 'ရခိုင်' တွင်ပြန်၏။

ငမင်ငတုံပုန်းလျှိုးနေရာ သက်တောင်၌ သူခိုးငစည့်ပါကို ဖြားယောင်းတိုက်တွန်း၍ ဦးခေါင်းကိုဆက်လာလျှင်၊ မဟာဂီရိနတ်က "မင်းကြီး။ ဆုတောင်းဖက်ကိုသတ်သည်၊ မှား၏။"-ဟု ဆိုတော်မူသော်၊

"ဆုတောင်းဖက်ဖြစ်လျက် ငါတိုင်းနိုင်ငံရွာစွန်ပြည်နား ထိပါးလာသောကြောင့်သာ ငါဆီးကာရသည်။ ငါ့အဆွေ သေသည်ကို ငါအလိုမရှိ။"

"ယင်းသို့တပြီး ငမင်ငတုံကိုပူဇော်ပေ။"-ဟု မဟာဂီရိနတ်ဆိုသောကြောင့် ဦးခေါင်းကို ရွှေပန်းတောင်းထက်တင်၍ မင်းနှင့် ရှေးရှုထားသော်၊ ငမင်ငတုံဦးခေါင်းလှည့်၍ မျက်နှာ အနောက်သို့မူလေ၏။ မင်းကြီးလည်း "ငါ့ခင်ပွန်းကို 'အသေသတ်လေ' ဟု ငါမစေ။ မင်းတို့ဓမ္မတာ တိုင်းနိုင်ငံ သာယာငြိမ်းချမ်းအောင်သာ ငါသုတ်သင်သည်။ ငါဆိုသည်အတိုင်းမှန်ပါလျှင် ဤ ငါစိုက်သည့်ကညင်ပင် ရှင်စေသော။"-ဟု သစ္စာမူ၍၊ လံဖျားတွင် ကညင်ပင်ကို အဖျားကစိုက်သည်၊ ရှင်သော-ဟူ၏။ ငမင်ငတုံဦးခေါင်းကိုယူခဲ့၍၊ တူးရွင်းတောင်ယံ၌ ရှင်အရပ်ရပ်တုတော်နှင့်·အတူကောင်းမွန်စွာထား၍ သူခပ်သိမ်းတို့ကို ပူဇော်စေ၏။

ရှေးဘဝ၌ ပတိက္ကရာမင်းသားဖြစ်၍ သေသည်ကာလ ဝါးတော၌ အရိုးကို ရှင်အရပ်စုထားရာသွားတော်မူ၍၊ ထိုအရိုးကိုယူပြီးသော် ညောင်ဦးကမ်းပါးသို့သွား၍၊ "ငါ၏အရိုးမှန်မူကား မနစ်စေသတည်း။"-ဟု ရေတွင်ပစ်လေသော်၊ မနစ်ဘဲ ရေပေါ်၌တည်၏။ ထိုအရိုးကို ရွှေကူဘုရားရှင်တည်ရာအောက်မြေ၌ထား၍ ရွှေကူဘုရားရှင်ကို ရှေးဦးတည်တော်မူ၏။

ဘေးတော်နော်ရထာ၊ ဘိုးတော်စောလူး၊ ဘိုးတော်ထီးလိုင်ရှင်တို့အရုပ်နှင့် ညောင်ဦးဘီး၊ ငလုံးလက်ဖယ်၊ ငထွေးရူး၊ သံပျင်ကြီး၊ သံပျင်ငယ်၊ တန်ဆောင်ထွန်ကြီး၊ တန်ဆောင်ထွန်ငယ်-ထိုသူရဲ ၇ ယောက်တို့အရုပ်ကိုလည်း လုံးရုပ်သဏ္ဌာန်အရှိ အရုပ်လုပ်၍ ကမ္ပည်းစာရင်းနှင့် ရွှေကူတွင်ထားတော်မူ၏။

ထိုသို့ ရွှေကူဘုရားရှင်ကို ရှေးဦးစွာတည်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ 'ရွှေကူဒါယကာ' ဟု ကျောက်ရေးဆရာတို့ ဆိုကုန်၏။ သဗ္ဗညုကိုကား နောက်မှတည်တော်မူသည်။

မလည်တောင်ခြေ နဂါးအဥမျောလေရာချောင်း၌ ကျောက်ရတနာပေါ်သည်ကို ဆန်တော်မူ၍ ကောက်တော်မူသည်။ ကျောက်မျက်ရွဲအတိ အဝ ၆ တောင်ရှိသောလှေခွက်နှင့် အပြည့်ရခဲ့၍ ရွှေကူဘုရားရှင်၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင် ဌာပနာတိုက်တို့၌ ပူဇော်တော်မူ၏။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သက္ကရာဇ် ၄၇၂ ခု။[၁] တရုတ်စစ်တပ်လာ၍ တိုက်တော်မူသည်။ ပြန်တော်မူလျှင် တောင်ပြုန်းအရပ်၌ ဂူပုထိုးတည်တော်မူခဲ့၏။ ကြေးစင် ၁ သောင်းသွန်းသော ခေါင်းလောင်းကြီးလည်း သဗ္ဗညုဘုရားရှင်ကို လှူတော်မူ၏။

ထိုမင်းတွင် ရွှေငွေ, စပါးကျီကြ, ဆင်, မြင်း, ဆိတ်, ဝက်, ကြက်, ကျွဲ, နွား-အလွန်များသည်ဖြစ်၍ ကမ္ပည်းစာရင်း စချီနှင့် ထားတော်မူ၏။

ဆင်ကစားခြင်း

မထုံချောင်းတော၌ခြံရုံ၍ ဆင်ကစားတော်မူသည်။ ကြန်လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ဆင်ပေါက်သား-ဟိုင်း, ဟံ, တည်, တံ မရွေး ၁၀၀၀ ကို ၁ စီးယုတ် ရ၏။[၂]

ငဆောင်ခြမ်းတော၌ ကစားတော်မူသည်။ ၁၀၀ ရတော်မူ၏။

ပန်းတောင်းတော၌လည်း ပေါက်ကြီး ၁ စီး အရွေးကောင်ချည်း ၇၀၀ ရ၏။ မုန်ယို ၁ စီးကို ဆင်တော်စီးလျက် လက်တော်နှင့်ကြော့သည်။ မုန်ယိုဆင် ၇ စီး ရ၏။

ထိုပြီးအပလည်း[၃] ကစားတော်မူသည်၊ ဆင်တော်များစွာရ၏။

မင်းရှင်စော

ပတိက္ကရားကဆက်လာသည့်မင်းသမီးကို မင်းကြီး ချစ်လေးမြတ်တော်မူ၍၊ အပါးတော်တွင်နေစေ၍ မပြတ်လုပ်ကျွေးရ၏။ အခါတစ်ပါးသော် တိုင်ပင်ဖွယ်ရှိ၍ သားတော် ၃ ပါး, စစ်သူကြီး ၄ ယောက်တို့ အတွင်းတော်သို့ဝင်ကြရ၍ ပတိက္ကရာမင်းသမီးသည် သလွန်တော်စွန်းက မသက်ခင်ဘဲရှိနှင့်သည်[၄]ကို သားတော်အကြီးမင်းရှင်စောသည် ''ကိုမယ်[၅]မအီမသာရှိသည်။'-ဟု ယိုးမယ်ဖွဲ့၍ သွားလေသဖြင့်၊ မင်းကြီး နှလုံးသာတော် မမူ။

အထိန်းတော်သားအနန္တသူရိယကို ဒုယင်ခြေတပ် ပေးတော်မူ၍ နန္ဒသူရိယဝတ်သည်ကို ''မင်းသားတို့သာဝတ်ရမည်၊ မင်းထိန်းမင်းယတို့ အရောရောမဝတ်သင့်။''-ဟု သဘင်အတွင်း၌ မင်းရှင်စောချွတ်၍ ရွှေဖျင်နှင့်လဲစေ၏။

မင်းကြီးကြားတော်မူသော်၊ ''ငါဦးသျှောင်ငုတ်လုတ်[၆] ရှိသေးလျက် သို့စင်ပြုကျင့်ဘိသည်။ နောင်သောအခါ ငါ့မယား, ငါ့သားသမီးတော်တို့ကို ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်အံ့သည်။''-ဟု အမျက်တော်ထွက်၍ ကျေးမက်, ဆင်,မြင်း, ကျွန်သင်းများကို ရုပ်ပြီးလျှင် သားတော်အကြီးမင်းရှင်စောကို အကျဉ်းထားတော်မူ၏။

မင်းသားမယ်တော်-မိဖုရားက မင်းမိဖုရား, မင်းသား မင်းသမီး, မှူးမတ်တို့ကို လျှောက်စေသော်၊ ကျေးမက်, ဆင်, မြင်း, ကျွန်သင်းများကိုပေးတော်မူပြီးလျှင်၊ ''ငါခေါ်တော်မူသည်ကိုလည်း

၁။ 'သက္ကရာဇ် ၄၇၃ ခု'-ပုံနှိပ်ပြီးမူ။

၂။ 'ဆင်ကြန်အင်လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသောဆင်ထီး ဟိုင်းဆင်မျိုး, ဟံဆင်မျိုး, တည်ဆင်မျိုး, တံဆင်မျိုး အစုံ ၉၉၉ စီး ရ၏။'-ဟုယူ။ မရွေး = အစုံ။ 'ဆင်မျိုး ၄ ပါးရှိသည်။'

၃။ 'ထို့အပြင်လည်း'-ဟုယူ။

၄။ 'သလွန်တော်က အလျှင်မဆင်းမိဘဲ ရှိနှင့်သည်။'-ဟု ယူ။

၅။ 'ကိုမှာ'-ဟုယူ။ ယခုအသုံး 'ကိုယ်မှာ-ကိုယ်ဝယ်'။

၆။ ငုတ်လုတ် = ငုတ်တုပ်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE.BOOK

မျက်နှာသုန်သည်။[၁] ငါ့မျက်နှာကို မမြင်လိုသူ ဖြစ်သည်။ ငါ့ပြည်တွင် မနေစေနှင့်။''-ဟု မင်းရှင်စောကို နှင်လိုက်၍၊

သက္ကရာဇ် ၅၁၃ ခုတွင် မင်းရှင်စော ပေါက္ကာရာမကထွက်ခဲ့၍ မြို့သစ်တွင်နေလာသည်။ ထိုကမှ ပြင်သာမြို့ကို နေသည်။ ထိုကမှ ထွန်တုံးပူတက်တွင် နေမပြုသည်။[၂] ထိုမင်းသားတွင် မိုလ် ၁ သိန်းပါသည် ဖြစ်၍ မန္တရေးရွှေတောင်အရပ်၌ 'ကန်ထီလီ', တမုတ်စို၌ 'ကန်ရှည်'-ဤ ၂ ကန်ကို ဆည်တော်မူ၏။ ကန်တီလိကို 'အောင်ပင်လယ်' တွင်၏၊ အလျားတာ ၃၀၀၀ ရှိ၏။ ထို ၂ ကန်၌ လယ်ပယ် ၃ သောင်း ဖြစ်စေ၍ လယ်ပယ် ၁၀၀၀ အလယ်တွင် မြောင်း ၁ သွယ်စီတူး၏။ ၁ နှစ်လျှင် ၃ သီးစားရသောကြောင့် ရွှေငွေ, စပါးဘဏ္ဍာ, ဆင်, မြင်း များ၏။ ရွာပြည် စည်ပင်ဝပြော သာယာသည် ဖြစ်၍ အလှူသီတင်းနှင့် နှလုံးမွေ့လျော်စွာနေကြကုန်၏။

ပုဂံ၌ အရေးအကြောင်းကိုသိရအောင် အစုံအစမ်း ရွှေလှေရွှေလောင်းနှင့် အောင်ပင်လယ်ကန်၌ ရောက်[၃]သောကြာပွင့်ကို ခမည်းတော်အား မပြတ်ပို့ရ၏။

တောအုံတောင်ကမ်း ကြီးမားရာအရပ်ဖြစ်၍ ကျေးကျွန်မှူးမတ်တို့နေရာ မြို့တည်ရသည်ကား- မြို့ကြီး, မြို့ငယ်, မြို့တင်, မြို့ဆိုး, ကပိုင်, ကျောက်သံပ, ဖောင်စတော, ကုလားမြောင်း-မြို့များတည်း။

မင်းကြီး သက်တော် ၈၀ ရောက်သောအခါ မင်းသား, မင်းမှူးမတ်အပေါင်းတို့နှင့် ညီလာခံတော်မူစဉ် လက်ရုံးတော်ကိုဆန့်တော်မူသည်တွင် လက်ရုံးတော်သား တွဲလျားကျသည်ဖြစ်၍ မှူးမတ်တို့ ရယ်ခိုးကြသည်ကိုမြင်တော်မူ၍၊ 'ငါ့ကို အိုမင်းပြီ၊ မသန်စွမ်းပြီဟုထင်၍ မှူးမတ်တို့ ရယ်ခိုးကြသည်။ ငါ့စွမ်းအားကို သိစေအံ့။'-ဟု ''ဟယ်- မှူးမတ်တို့။ တူးရွှင်းတောင်ခြေဝယ် နေဝင်လျှင် ဦးပေါင်းချာထုပ်နှင့် မြင်းကျားစီး၍ နေ့တိုင်းလုစား၏-ဟူသည်၊ နင်တို့မကြားလော။ ထိုမြင်းကျားနှင့်သူခိုးကို ရအောင်ဖမ်းလေ။''-ဟု အောင်းတော်က မြင်း ၄ စီးကိုပေးတော်မူ၍ စစ်သူကြီး ၄ ယောက်တို့ မြင်း ၄ စီးနှင့် သွားကြရလေ၏။

မင်းကြီးလည်း ညခင်းရီတရောအချိန်ရောက်လျှင် မြင်းတော် 'ရွှေပန်းတပွင့်ကြာဝတ်မှုံမကြွေ'[၄] ကသည် 'နတ်ယဉ်ကျော်' မှည့်တော်မူသော မြင်းတော်ကို ကတင်စေပြီးလျှင်၊ ဖောင်းဆင်၍ အိမ်ဓားလွယ်လျက်၊ လှံမကိုင်ကာစီးတော်မူ၍ ထွက်တော်မူ၏။ တံခါး၌ ယုံမှတ်သူ[၅]ကိုစောင့်စေ၍၊ ''ငါဝင်မှ တံခါးကို ပိတ်ရမည်။''-ဟု မိန့်မှာတော်မူပြီးလျှင်၊ မြင်း ၄ စီးသားတို့သို့ ချဉ်းတော်မူလေ၏။ စစ်သူကြီး ၄ ယောက်တို့လည်း 'သူခိုး'အမှတ်ဖြင့် အားသွန်၍လိုက်ကုန်သည်ကို ချဉ်းတုံ-ခွာတုံ မြင်းရေးကစားတော်မူမှ ညောင်ဦးကမ်းပါးသို့ဆင်း၍ မြင်းတော်ရေချ၏။ စစ်သူကြီးတို့လည်း 'သူခိုး ကြောက်၍၊ ချောင်းကမ်းပါးသို့ဆင်း၍ သေလေပြီ။''-ဟုတွေးကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း မြင်းတော်ပင်ပန်းပြေ၍၊ ရုံသောမြင်း ၄ စီးကို လွတ်အောင်ထိုးဖောက်လျက် ဖိုဦးကျွန်းပြင်၌ ကစားပြန်၏။ လိုက်သောမြင်း ၄ စီးသားတို့လည်း ရှေ့, နောက်, လက်ဝဲ, လက်ယာ ပေါ်တုံ-ငုပ်တုံ ၃ ကြိမ်-၄ ကြိမ်ကစားလျှင် ရွံ့ရှာ[၆]ကြ၍၊ 'လူမဟုတ်သလော'-ဟုထင်မှတ်၍ နေကြစဉ်၊ လမ်းပျောက်၍ နန်းတော်သို့ဝင်တော်မူ၏။

၁။ မျက်နှာသုန် = မျက်နှာလွှဲသည်။ ရှောင်လွှဲသည်။
၂။ နေမပြုသည် = အခိုင်နေသည်။ 'နေမှတ်ပြုသည်။'-ပုံနှိပ်ပြီးမူ။
၃။ ရောက် = ပေါက်သော။
၄။ 'မြင်းရွှေပန်းတပွင့်ကို'-ဦးကုလား,မှန်နန်း။
၅။ ယုံမှတ်သူ = ယုံကြည်ရသူ။
၆။ ရွံ့ရှာ = ထိတ်လန့်သည်။ ကြောက်ရွံ့သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မိုးသောက်၍ ညီလာခံတော်မူခါ၌ ''ဟယ်- စစ်သူကြီးတို့။ သူခိုးကို တွေ့၏လော။''-ဟု မေးတော်မူသည်ကို ''ရွှေဖဝါးတော်အောက် မြင်းစီးယောက်ျားသည်ကား ဘုန်းရှိသောသူ ဖြစ်သည်။ လူသာမန်ကား မဟုတ်။ ကျွန်ုပ်တို့မြင်း ၄ စီးမျှကို မဆိုထားဘိ။ မြင်းသည်တော်အပေါင်းပင် ဝန်းရံသော်လည်း မရရာ။''-ဟု လျှောက်ကြလျှင်၊ ''ဟယ်- အမတ်တို့။ ငါ့ကို အိုမင်းပြီဟု မမှတ်ကြကုန်လင့်။''-ဟု မိန့်တော်မူလျှင်၊ သားတော် စသောမှူးမတ်အပေါင်းတို့သည် ကြောက်ရွံ့ခန့်ညားကြကုန်၏။

'မင်းကြီးတွင် ဆင်ဖြူ ၃၆ စီးရှိ၏။'-ဟု ကျောက်ရေးဆရာတို့ ဆိုကုန်သည်။

မိဖုရားကား

၁- ရတနာပုံ။

၂- 'ဦးဆောက်ပန်း' တွင်သော စည်ပုထိုးဘုရားဒါယိကာမ တိလောကစန္ဒာဒေဝီ။

၃- ညီမတော် ရာဇကုမ္ဘာရီ။ (ဦးဆောက်ပန်းညီမတော်)

၄- တောင်ပြင်သည်။

၄- ညီမတော် ခင်အုန်း။ (တောင်ပြင်သည်ညီမတော်)

၆- ပတိက္ကရာမင်းသမီး။ ။ ဤ ၆ ယောက်တည်း။[၁]

သားတော် သမီးတော်ကား-

* ရတနာပုံတွင်
  - သားတော် မင်းရှင်စော။
* တိလောကစန္ဒာဒေဝီတွင်
  - သားတော် ထောက်လှေကား။
* တောင်ပြင်သည်တွင်
  - သမီးတော် တောင်ဖျားနှင့် ရွှေကြူ။[၂]
* ခင်အုန်းကား လင် ၅ ယောက်စင်သေ၍၊ 'မင်းနှင့်သာတန်သည်' ဆိုစားကုန်လျှင် သနားတော်မူ၍ နန်းတင်သည်။
  - သမီးတော်ချစ်အုန်း(ဦး)နှင့်
  - ကျောင်းတော်သည်ကို မြင်သည်။
  - အထက်သမီးအကြီး[၃]စောနှန်းကား ရာဇသူ့မယား။
  - အလတ်[၄]အိမ်တော်သည်ကား ကကိသူ့မယား။
  - စည်းခံသည်[၅]ကား နရသူ့မယား။
  - အငယ်တစ်ယောက်ကား အိမ်ထောင်မကျ။

မင်းကြီးကား သမီးတော် တောင်ဖျား၊ ရွှေကြူ၊ ချစ်အုန်း၊ ကျောင်းတော်သည်တို့ ၄ ယောက်ကို တစ်နေ့လျှင် ရွှေမှုန်တစ်ယောက်သွား[၆] စီ ပေးတော်မူသည်။

၁။ မဟာရာဇဝင်ကြီး၌ 'ရတနာပုံ၊ ဦးဆောက်ပန်း၊ ရာဇကုမ္ဘာရီ၊တောင်ပြင်သည်'-ဟု ၄ ယောက်သာပြသည်။

၂။ 'ရွှေချူ'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၃။ 'ခင်အုန်း၏ ပထမလင်ပါသမီးကြီး'-ဟုယူ။

၄။ 'ခင်အုန်း၏ ဒုတိယလင်ပါသမီး'-ဟုယူ။

၅။ '(ခင်အုန်း)လင်ငယ်သမီးတော် စည်းခံသည်'-ဟု မဟာရာဇဝင်ကြီး၌ပြ။

၆။ ယောက်သွား = ရိုးတံတပ်ထားသော ခပ်စရာတစ်မျိုး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

* ထီးလိုင်ရှင်အမတ် ဓမ္မကျန်သမီးကိုလည်း မောင်းမလည်း မက မိဖုရားလည်း မမြှောက်ထားသည် တွင် နရသူရကို မြင်သည်။

ကောင်းမှုတော်ကား ရွှေဂူ၊ သဗ္ဗညု၊ တောင်ပြန်ပုထိုးများကို ပြုတော်မူ၏။

မင်းကြီး သက်တော်ကြီးရင့်သော် သားတော်နရသူရကို 'မောက်မာသန်မြန်သည်။ ကွပ်ညှပ်အုပ် ချုပ်နိုင်မည့်သူ' ဟု တိုင်းပြည်ကို အကြည့်အရှုအပ်တော်မူ၏။

မင်းကြီးအရွယ်တော်ကြီး၍ သည်းသန်စွာနာလတ်သော်၊ သားတော်နရသူရ နန်းကချ၍ ရွှေဂူဘုရား ရင်တော်တွင်းမှာ ထားလေ၏။ မင်းကြီး သတိရ၍၊ "ငါ့နန်းတော် မဟုတ်တကား။"-ဟု မိန့်တော်မူလျှင် "နန်းတော်မဟုတ်။ ကောင်းမှုတော်ရွှေဂူဘုရားတည်း။ သားတော်သီဟသူအတတ်။[၁]"-ဟု ကိုယ်လုပ်တော် တို့လျှောက်ကြသဖြင့် ပြင်းထန်စွာသောဒေါသမီး လောင်၍၊ အိမ်နိမ့် ၁၅ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၇၅-သက်တော် ၉၀ သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် လနှင့် ထိကြ၏။ နံတော် ကြာသပတေးသားတည်း။

ရှေးရာဇဝင်တို့၌ "မင်းကြီး ဤအနာမှထမြောက်ချေသော် ငါ့အသက် မရှင်ရာပြီ။" -ဟု ပုဆစ်တုး[၂]နှင့်ဖိ၍ အနိစ္စရောက်စေသည်။-ဆိုလေသည်။

အချို့ရာဇဝင်မှာလည်း ဘူးစင်အောက်မှာထား၍၊ ဘူးစင်ပိ၍ သေစေသည်။-ဟု ဆိုလေ သည်။

အဖကို အသေသတ်သောသူတို့သည် လူမဖြစ်ရာ။ ငရဲသို့ လားရမြဲဖြစ်သည်။ ထိုသို့ အဖကို ပြစ်မှားသည်မှန်လျှင် နရသူရ လူမဖြစ်ရာပြီ။ တန့်ကြည်တောင်ဖျားထက် ဗျာဒိတ်ကြား တော်မူသည်ကာလ ဘုရားသခင်ကို အင်ဖက် ၃ ချပ်ဖြင့်နေရိပ်ကာသော 'တောင်စောင့်ဘီလူးဥပါသည် ဤပုဂံပြည်၌ မင်း ၃ ဆက် ဖြစ်လတ်မည်။'-ဗျာဒိတ်ထားတော်မူသည်-ဟူသောစကား ပျက်လေ ရာသည်။ မင်း ၃ ဆက်ကား- 'နရသူရ၊ စလေမင်းခွေး၊ တရုတ်ပြေး'-ဤမင်း ၃ ယောက်တည်း။

နရသူရကို ကုလားတို့လုပ်ကြံလေသောကြောင့် နောက်မှ 'ကုလားကျ' တွင်၏။ ထို့ကြောင့် ရာဇဝင်ဆရာတို့အယူကို အမှန်မယူရာ။

၄၆-မင်းရှင်စောမင်း

နရသူရလည်း နောင်တော်ကို ခန့်ညား[၃]၍ မင်းမမူဝံ့။ 'ခမည်းတော်မရှိပြီ' ဟု မင်းရှင်စောက ကြားလျှင် 'ရေအား၊ ကြည်းအားနှင့်လာမည်' ရုံးစုစဉ်၊ ပြည်လုံး ဆုံးမခံ၍ကိုးကွယ်သော သပိတ်သည်သား ပုံ့သကူအရှင်မြတ်ကို နရသူရက 'နောင်တော်သည် စစ်အင်္ဂါကျင်းပ၍လာမည် ဆိုသည်။ အမှုရှည်ကြာ သဖြင့် ပြည်စွန်ရွာလက် စနောင့်စနင်[၄]ရှိ၍ ပြည်ထဲမသာဖြစ်တော့မည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကျွန်ကောင်းရှိပါပြီ။ ဓားတစ်စင်းနှင့်သာ လာတော်မူပါစေ။ နောင်တော်ကို ခေါ်တော်မူပါ။"-ဟုလျှောက်လျှင်၊ "ငါခေါ်လျှင် ယုံကြည်သောကြောင့် တစ်ကိုယ်တည်းလိုက်လာတော့မည်။ အံ့ရှုရာယ်ပြုဘိသော် ရဟန်းတရားနှင့်မညီ ရှိမည်။"-အရှင်မြတ်ကဆိုလျှင်၊ "နောင်တော်ရောက်လာက ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ရေဆိပ်ကြို၍၊ အရှင့်သား ကို သန်လျင်းနှင့်ထမ်း၍ နန်းတင်ပါမည်။"-သစ္စာမှု[၅]သဖြင့် ယုံကြည်၍ မင်းရှင်စောကို သခင်ပုံ့သကူ

၁။ အတတ် = လက်ချက်။
၂။ ပုဆစ်တုး (ပုဆစ်ဒူး)= ဒူးခေါင်း။
၃။ ခန့်ညား = ကြောက်ရွံ့သည်။
၄။ စနောင့်စနင် = မငြိမ်မသက်။
၅။ သစ္စာမှု = ကတိပြုသည်။ ကတိစကားဆိုသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ခေါ်လေသော်၊ 'အမှုမရှိပြီ' ထင်မှတ်၍၊ လှေတစ်စင်းနှင့်သာ သခင်ပုံ့သကူကိုတင်၍ စားတော်ကွမ်း၊ရေကိုင်နှင့်စုန်ခဲ့၏။

လက်ပံဆိပ်သို့ရောက်လျှင် ကတိရင်းအတိုင်း နရသူရ ရေဆိပ်သို့ဆင်း၍ နောင်တော်ကို ရတနာသန်လျင်းနှင့်ထမ်းယူမှ နန်းတင်ပြီးလျှင်၊ ထိုနေ့ည ရတ်တရာစဉ်[၁] စားတော်တွင်ဆေးခတ်၍ မင်းရှင်စောအနိစ္စရောက်လေ၏။

၄၇-နရသူရမင်း

သက္ကရာဇ် ၅၃၀ သော် နရသူရ[*] မင်းဖြစ်လေ၏။

ထိုအကြောင်းကို ပုံ့သကူအရှင် ကြားတော်မူ၍ "မင်းဆိုးမင်းညစ်။ နင်ကဲ့သို့ ပျက်ချော်[၂]သူမရှိ။ မင်းစည်းစိမ်ကိုလျှင် မအို၊မသေ အမြဲတည်အံ့သို့ သံသရာကိုမျှ မရှု။"-ဟုဆိုသော်၊ "ကျွန်ုပ် သစ္စာမူရင်းတိုင်းပင် နန်းတင်ပါသည်။"-ဟု နရသူရဆိုလျှင် "နင့်ပြည်တွင် ငါမနေပြီ။"-ဟုဆို၍ သိန်းဃိုကျွန်းသို့ ကူးတော်မူလေသည်။

နရသူရမင်းဖြစ်လျှင်၊ ခမည်းတော်ချစ်နှစ်လို၍ မောင်းမငယ်တစ်ယောက်ပေးသော ကျဖမ်း၊ ကုလားမင်းသားဥတ္တရသူ၊ စချီဖထွေး မဟာဗိုလ်တို့ကို ကွပ်လေ၏။[၃]

စွမ်းသန်သောရဟန်းတို့ကို လူထွက်စေ၍ အမှုထမ်းရ၏။ အချို့ရဟန်းတို့ကား လူမပြုလို၍ သိန်းဃိုကျွန်းသို့ ကူးလေသည်။

ထိုမင်းကား သစ္စာ မစောင့်။ လူကို အသတ်များ၏။ မောင်းမမိဿံတို့ကိုလည်း ရိုက်ခတ်ဆုံးမ ပြင်းပြစွာ၍ အလွန်ကြောက်ကြကုန်သဖြင့် မကောင်းသောဆုကို ယူကုန်၏။

ဘုရားသခင် တန့်ကြည်တောင်ဖျားထက်က ရပ်တော်မူသောအခါ အင်ဖက် ၃ ချပ်ဖြင့်နေကာဖူးသော ဗျာဒိတ်ရပဟူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးရှိ၏။ လူတို့ကြောက်ရွံ့ကုန်၏။ အမျက်ကြီး၏။

ထိုမင်းလက်ထက် ပူဆာ[၄]၍ ပြည်ရွာပျက်စီးကုန်၏။ ထိုမင်းသည် အကွပ်အညှပ်ပြင်းလှ၍ လူတို့သေရသည်များသောကြောင့် မှူးမတ်တို့ ကြံကြကုန်သည်ကား- သူရဲ ၃ ကျိပ်ကို ဦးခေါင်းရိတ်၍ သင်္ကန်းဝတ်စေပြီးလျှင် ပရိက္ခရာလွယ်လျက် 'ပရိတ်ရွတ်မည်အဟန်ချဉ်းစေ၍၊ သတ်စိမ့်မည်' ကြံကြသော်လည်း မမြောက်။ ဦးတိုက်ကျွန်ပြု၍[၅] ဖမ်းမည်ကြံသည်လည်း ခွင့်မရ။ 'ထိုမင်းလွတ်ဘိမူကား သူအပေါင်းတို့ပျက်စီးအံ့။'-ဟု လက်ချ[၆]နေဘိကုန်၏။

၁။ 'ရတ်ရက်စဉ်'-ပုံနှိပ်ပြီးမူ။ 'ရတ်တရာစဉ်'-ကို အနက်ရှာမရ။ မဟာရာဇဝင်ကြီး၊ မှန်နန်း၊ မုံရွေးတို့တွင်လည်း 'ဘိသိက်ခံပြီးလျှင်'-ဟုသာ ပါသည်။

* 'နရသူ'-ပုံနှိပ်ပြီးမူ။

၂။ ပျက်ချော် = ပျက်ယွင်းသည်။ စကားမတည်သည်။

၃။ 'မင်းဖြစ်လျှင် ခမည်းတော်အလောင်းစည်သူပေးသော 'ကြဘန်' အမည်ရှိသော သတို့သမီးကိုလည်း ကွပ်မျက်လေ၏။ ကြဘန်သားဥတ္တရာနှင့် ဘထွေး စချီမဟာဗိုလ်ကိုလည်း ကွပ်မျက်လေ၏။'-မဟာရာဇဝင်ကြီး၊ မှန်နန်း။

၄။ ပူဆာ = မငြိမ်မသက်ဖြစ်သည်။

၅။ 'ဦးတိုက်ခဇာ်းယောင်ပြု၍'-ဟုယူ။

၆။ လက်ချ = လက်လျှော့သည်။ စိတ်လျှော့သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

နန်းတက်၍ ၂ နှစ်ရှိသောအခါ ဥတ္တရာဇီဝမထေရ်သည် ဆပဋ္ဌောသာမဏေ စသောရဟန်း အပေါင်းတို့နှင့် ပုသိမ်ဆိပ်က သိန်းဃိုကျွန်းသို့ ဘုရားရှိခိုး[၁] ကူးတော်မူ၏။

ခမည်းတော်လက်ထက် ပတိက္ကရားကဆက်သော ကုလားမင်းသမီးကိုသိမ်းမြန်းတော်မူ၍ မပြတ် စေပါတော်မူ၏။ မင်းကြီးရေအိမ်တက်လျှင် သန့်သက်ရေ[၂]မဆောင်သည်ကို "မင်းဟူက သန့်သက်ရေ နှင့်မကင်းသင့်ဖြစ်လျက် သန့်သက်ရေ မဆောင်သည်။" ဟု ရှုံ့ရှာသောကြောင့် မချဉ်းမကပ် မခမယမ်း နေသည်ကိုသတ်လေ၍၊ အဖကုလားမင်းကြားလျှင် သူရဲ ၈၀၀ တွင်ရွေးသော် ၈ ကျိပ်ရ၏။ ၈ ကျိပ်တွင် ရွေးပြန်သော် စွန့်စားဝံ့သသူ ၈ ယောက်ရ၏။ ထိုသူတို့ကို ၁ ယောက်ကို ၁ ကျိပ် မိုလ်နှင့် ဆုလာဘ် များစွာပေး၍၊ 'နရသူရကို သတ်ချေ။'-ဟုစေ၏။ ကုလားသူရဲတို့ ကျိတ်ဓား[၃]ကိုယ်စီစွဲလျက် ပုဏ္ဏား အသွင်အပြင်နှင့်လာ၍၊ မင်းကို ခရသင်းရေစင်ကမ်းဟန်ပြု၍ ဝန်းရံပြီးလျှင်၊ အမတ်ကြီးသိဒ္ဓိကာကို လက် ညှိုးထိုး၍ "ဟယ်- အမတ်။ သားတော်, သမီးတော်ကြောင့် ငါတို့သခင် ရွှေစင် ၁'သိန်း ဆုပေးသည်။ မသင့်သည်ကို မမြစ်သောကြောင့် အထက်ကလည်း ငါတို့အရှင့်သားတော် ဆုံးလေပြီ။ နင်တို့ မဆီးမတား သောကြောင့် ယခုလည်း သမီးတော် ဆုံးပြန်ရသည်။ နင့်သခင်လွတ်လိုသော် နင်ကြံလေ။"-ဆို၍ မင်းကို ဓားနှင့်ထိုးလေ၏။ မင်းကိုထိုးပြီးလျှင် ကုလားတို့လည်း မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ထိုး၍ သေကြလေကုန်၏။

ထိုမင်းမိဖုရားတွင် သားတော် 'မင်းယဉ်နရသိခ်' နှင့် 'နရပတိစည်သူ' ခမင်းကို မြင်လေသည်။ သမီးတော်ကား 'ပန်ရင်း' တည်း။ မိဖုရားတို့ကိုကား စာပေ 'မည်သူ' ဟု မတွေ့ချေ။

ကောင်းမှုတော်ကား- စမ္ဗရံဘုရားရှင်ကို တည်တော်မူသည်။ မင်းအာဏာကိုကြောက်ရွံ့လျက် လုပ်ရသည်ဖြစ်၍ အစေ့အစပ်အသေအချာလွန်သောကြောင့်မပြီးခင်။

ကုလားတို့လုပ်ကြံ၍ အိမ်နိမ့် ၅၂ နှစ်, စည်းစိမ် ၃ နှစ်-သက်တော် ၅၅ နှစ်[၄]သော် အနိစ္စ ရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် လနှင့်ထိကြ၏။ စည်းခုံပုထိုးထက် သခွား သီး၏။ လက်သုံးတောင်ငှေးဝယ် ယင်အုံ၏။ ငလျှင်မလှုပ်ဘဲ နန်းတော် အလိုလိုလှုပ်၍ တစ်နေ့ကို နန်းတော်က ၇ ကြိမ် သက်ရ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

ထိုမင်းကို ကုလားတို့လုပ်ကြံ၍ဆုံးသောကြောင့် 'ကုလားကျ' တွင်၏။

၄၈-မင်းယဉ်နရသိခ်

သက္ကရာဇ် ၅၃၃ ခုသော် သားတော်မင်းယဉ်နရသိခ် မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ညီတော်ကား မယ်တော်နှင့်အတူနေ၏။

ထိုအခါ- ရှင်ဥတ္တရာဇီဝထေရ် ပေါက္ကာရာမသို့ရောက်လာသောကြောင့် 'သိန်းဃိုရောက်ဦး'- ဟု တွင်၏။ ။ ဆပဋ္ဌောသာမဏေကား သိန်းဃိုကျွန်းသို့ရောက်လျှင် ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်ကို ရ၍၊ ဆရာဥတ္တရာဇီဝထေရ် ပြန်လာသည်ကာလ မလိုက်မူ၍၊ ၁၀ ဝါပတ်လုံး အဋ္ဌကထာနှင့်တကွသော ပိဋကတ် ၃ ပုံကို သင်ကြား၍နေရစ်၏။

တစ်ရံရောအခါ- ပြော့တို့သည် မြင်စိုင်းဝက်ဝံအရပ်၌ ဝါးတောသို့ဝင်လေသော် ဝါးကြီးထဲ၌ သတို့သမီးငယ်ကိုရ၍ သိမ်မွေ့နူးညံ့စွာသောလက္ခဏာရှိသောကြောင့် မင်းသို့ဆက်လေ၏။ မင်းကြီး နား

၁။ ဘုရားဖူးလာသည်။
၂။ သန့်သက်ရေ = ကိုယ်လက်ဆေးကြောသောရေ။
၃။ ကျိတ်ဓား = လက်ကိုင်ရာတွင် ကွင်းပါသောဓား။
၄။ 'အိမ်နိမ့် ၄၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၄ နှစ်-သက်တော် ၄၉ နှစ်'- မှန်နန်း။
'အိမ်နိမ့် ၄၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၃ နှစ်-သက်တော် ၄၈ နှစ်'- မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

m.gyoe.com SAMPLE BOOK

ကျယ်သည်[၁] ကိုမြင်လျှင် 'ဝမ်းပျက်လိလိ'[၂] ဟု ညီတော်အား ပေးလေ၏။ မယ်တော်မိဖုရား နားကိုဖြတ်၍ ဆက်လျှင်၊ အရောင်အဆင်း အလွန်တင့်တယ်စွာ၏။

မင်းကြီးလည်း မယ်တော်ကို အခါရောက်လျှင် ပူဇော်မြဲဖြစ်၍ ပူဇော်ဝတ်တက်လာရာတွင် ခယ်မတော်ကိုမြင်ဖန်များ၍ အဖန်တလဲလဲအကြည့်စားသည်ကို ညီတော်နှင့် နှလုံးထား[၃]မိသည်နှင့်၊ ခယ်မတော်ကို နန်းတင်လိုသောစိတ်ရှိ၍၊ ညီတော်ရှေ့တွင် ငဆောင်ချမ်းစစ်ရောက်သည်အဟန်နှင့် လျှောက်လာစေပြီးလျှင်၊ ဗိုလ်ပါ, ဆင်, မြင်း, သူရဲတို့ကို ရုံးစုခန့်ထား၍ ညီတော်ကို အပြင်းချီစေ၏။

မြင်းခံငပြည့်

ညီတော်လည်း အရေးကိုမျှော်ခိုး[၄]၍ မြင်းတော်နှင့် ကျွန်မြင်းခံငပြည့်ကို 'အရေးရှိလျှင် မြင်းနှင့် အလျင်အမြန်လာခဲ့။'-ဟု အိမ်တော်တွင် မှာထားခဲ့ပြီးမှ၊ ဆန်လေ၍ သစ်ဆိမ့်သို့ရောက်လျှင်၊ ငဆောင်ချမ်း စစ်မထွက်သည်ကို သိ၍၊ ပါသည့်မှူးမတ်ဗိုလ်ပါတို့နှင့် ကတိသစ္စာအမြဲ တိုင်ပင်ညှိညွတ်သော် မှူးမတ်ဗိုလ်ပါတို့လည်း "မင်းကြီးတွင် သားတော်မရှိ။ မင်းသားသည်[၅] မင်းလျာပင်ဖြစ်တော့သည်။"-ဟု ထောက်မျှော်၍ နှလုံးညီကြလေ၏။ ထိုအရပ်ကို 'သစ္စာရ' ဟု ယခုတိုင်အောင်တွင်၏။

ညီတော် သစ်ဆိမ့်သို့ရောက်သောအခါ မင်းကြီးလည်း ခယ်မတော်ကို နန်းတင်လေ၏။ မြင်းခံငပြည့်လည်း ထိုနေ့နံနက် ခေါင်းလောင်းထိုးလျှင်ထ၍ အောင်သာဘက်သို့ကူးပြီးလျှင်၊ မြင်းကို ညင်းညင်းနှင်၍ ချင်းတွင်းမြစ်ကို ပရိမ္မတွင်ကူးသည်။ နေမွန်းမတည့်မီရောက်၍ ပရိမ္မကသည် ဟန်လင်းသို့ အပြင်းနှင်သည်။ နေဝင်လျှင် ငါးပတ်ချောင်းသို့ရောက်၍ ချောင်းသဲပြင်ဖွေးဖွေးကို ရီတမိုက်[၆] ဖြစ်၍ မြစ်ထင်မှတ်သဖြင့်၊ မြင်းလည်းပင်ပန်းသည်နှင့် မြင်းကိုရေချပြီးလျှင် 'ရီတမိုက်ပြီ'-ဟု မြင်းကိုအစာကျွေး၍ ထိုတွင် အိပ်လေ၏။ မြင်းသည် မြင်းဖော်အနံ့ရ၍ ဟီသည်ကို မင်း[၇]သားကြား၍၊ "ငါ့မြင်းဟီသံ"-ဟု မအိပ်တတ်ဘဲရှိ၏။[၈]

ငပြည့်လည်း ထိုကထ၍ နှင်သည်။ နံနက်ခေါင်းလောင်းထိုးကရောက်လေ၍ အကြောင်းကို မင်းသားအား လျှောက်လေ၏။

"ယမန်ညနေ ဘယ်တွင်အိပ်သနည်း။"-ဟုမေးသော်၊ "မြင်းတော် ပင်ပန်းလာသည်နှင့် ချောင်းသဲပြင်ကို မြစ်ထင်၍ ချောင်းတစ်ဖက်တောတွင် အိပ်ပါသည်။"-လျှောက်သော် "သို့စင်နီးမှ အိပ်ရာသလော။ ငါတို့ 'မင်း' မည်သည် ၁ နာရီတည်းတွင်ပင် မှုခွင်ရေးရာကို ကြံစည်ရလျှင် များစွာပြီးခြင်းသို့ မရောက်လော။"-ဟု ထိုချောင်းနားတွင် ငပြည့်ကို ကွပ်လေ၏။

ထိုချောင်းကို 'ကွပ်တော်မူရာချောင်း' ဟု ယခုတိုင်တွင်၏။ အချို့သောသူတို့ကား 'ငါဆိုသည်နှင့်မလွဲ' ဟူ၍ မှီအုံးတော်ကို လက်နှင့်ခတ်ရာတွင် အုံးပေါက်လေ၍ 'မလွဲအုံးပေါက်' တွင်သောဟု ဆိုလေသည်။ ။ သစ်ဆိမ့်နှင့် မလွဲအုံးပေါက်အရပ်ကား ၅ တိုင်-၆ တိုင်ခန့်ကွာသည်။

၁။ 'နားရွက်ကြီးသည်၊ ကားသည်'-ဟုယူဆရ။
၂။ 'စိတ်ပျက်စဖွယ်ကြီး'-ဟု ယူကြည့်ပါလေ။
၃။ နှလုံးထား = သတိထားမိသည်။
၄။ မျှော်ခိုး =
၅။ 'နရပတိစည်သူ'ကို ,ညွှန်းသည်။
၆။ ရီတမိုက် = မှောင်ရီပျိုးစအချိန်။
၇။ 'နရပတိစည်သူ'ကိုညွှန်းသည်။ မင်းမဖြစ်သေးသဖြင့် 'မင်းသား' -ဟု သုံးသည်။ မဟာရာဇဝင်ကြီး, မှန်နန်းတို့၌မူ 'မင်းကြီး', 'နရပတိစည်သူမင်းကြီး'-ဟု မင်းမဖြစ်ခင်ကိုပင် သုံးသည်ကို တွေ့ရသည်။
၈။ 'အိပ်မရနိုင်ဘဲ'-ဟု ယူသင့်။

m.gyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ပြည့်ကိုကွပ်ပြီးလျှင် "ငါတို့ရန်သူ နောက်မှာရှိလေပြီ။"-ဟု အမတ်အောင်စွာကို ခေါ်၍ "နောင်တော်ကိုလုပ်ကြံချေ။ အောင်မြင်လျှင် မရီးတော် ၃ ယောက်တွင် နှစ်သက်သူ ၁ ယောက်နှင့် သူကောင်းပြုမည်။"-ဟု သူရဲ ၇ ကျိပ်ရွေး၍ အောင်စွာကို လှေလျှင်လက်ပြည့်နှင့် အလျှင်စုန်နှင့်စေ၏။

မင်းသားလည်း ကြည်းဖက်, ရေဖက်စုန်ခဲ့၍ ရွှေကြက်ယက်ဘုရား ၂ ဆူတွင် တောင်ဘုရားရှင်၌ 'နောင်တော်ကို အောင်စေသော။"-ဟု ဓိဋ္ဌာန်၍ ဖျင်တော်လွှမ်းသည်။[၁] ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်လျှ၍ ခံသော ဟူ၏။

ထိုကစုန်ခဲ့သော ပြည့်အကောင် လှေတော်အနီးအပါးမျောလျှက်ပါသည်ကို ထိုကျွန်းတွင် သင်္ဂြိုဟ်ခဲ့၍၊ 'လှေစုန်လှေဆန်တို့ ပူဇော်ခံစေ။'-ဟု ကျောက်တလုံးတွင်ကွန်းဆောက်၍ ထားခဲ့၏။ ထို နတ်ကို ယနေ့ထက်တိုင် 'ကျွန်းဦးလည်လှည့်ရွှေပြည့်ရှင်' ဟု။

> **ထို့ကြောင့် စစ်လျှင်ထောင်မှူးရှင်ထွေးညိုသည် ပြည်စုန်[၂]တွင် 'မတ်ရာဝန်းရုံး၊ ကျောက်တလုံးဝယ်၊ ပတ်ကုံးတရက်၊ ကမ်းနှစ်ဖက်မှ၊ လှေတက်ရံဝန်း၊ သောက်ခြည်ထွန်းသို့၊ ထိုကျွန်းသခင်၊ ရွှေပြည်ရှင်ဟု၊ ယင်းတွင်ထိမ်းမှတ်၊ စောင့်သည်နတ်ကို၊ ရှိညွှတ်တုံပေ၊'-ဟု စပ်ဆိုသည်။**

အောင်စွာလည်း ပေါက္ကာရာမသို့ နေမွန်းတည့်ချိန်ရောက်လျှင် ပါသည့်သူရဲ ၇ ကျိပ်နှင့်တက်၍ နန်းတော်တွင်းသို့ဝင်လေသော်၊ လူအများ တေးသွားဖွေးဖွေးနှင့်အောင်စွာကိုမြင်လျှင် ရေအိမ်သို့ ပြေးဝင်၍ "အောင်စွာယယ်- ငါ့ညီတော်တွင် ကြက်နှင်မျှဖြစ်ပါစေလော့။"-မိန့်တော်မူသည်ကို "အရှင့်ညီတော်က အမှာတော်မရှိ။"-ဟု ရေအိမ်တွင် လုပ်ကြံလေ၍၊ အိမ်နိမ့် ၃၈ နှစ်, စည်းစိမ် ၃ နှစ်- သက်တော် ၄၁ နှစ်[၃]သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် မော်ကွန်းတိုင်တွင် ပျားစွဲ၏။ နန်းတော်တွင် လင်းတ နား၏။ စနေကြယ် လတွင် ချင်း၏။ ရွှေကူဘုရားရှင် အခိုးထွက်၏။ နံတော် တနင်္ဂနွေသားတည်း။

ထိုမင်းလက်ထက် မိုးရေကောင်း၏။ ပြည်ထဲသာယာ၏။ ပြည်သူလူ, ရဟန်းတို့ ချမ်းသာ၏။

မိဖုရားကား

- ဘိုးတော်ရွှေကူဒါယကာသမီးတော် ကျောင်းတော်သည်သမီး စောအောင်မြတ်ကို ဘိုးတော်ဆောင်နှင်းခဲ့သည့် 'တောင်ပြင်သည်' တည်း။
- ညီမတော် စောလတ်ကား 'မြောက်ပြင်သည်' တည်း။
- ရွှေကူဒါယကာမိဖုရား တောင်ပြင်သည်နှင့် ခင်အုန်းတို့တူမ-ရာဇသူ့မယားအိမ်တော်သည် သမီး,သား-၂ ယောက်မြင်မှလင်သေလျှင် ယူ၍နန်းတင်သည့် 'အလယ်ပြင်သည်'တည်း။

မိဖုရား ၃ ယောက်တို့ကား မင်းကြီး ဥယျာဉ်ကစား အစရှိသည်ထွက်တော်မူသော် မင်းကြီး ဆင်စီးလျှင် မင်းနောက်ကဆင်စီး၍ ဆင်ဦးမလွန်ရ။ မင်းကြီးသန်လျင်းစီးလျှင်လည်း သန်လျင်းဦးမလွန်ရ။ အညီယှဉ်လျက် ရွှေသန်လျင်း, ကွမ်းခွက်, ဖလား, ရွှေကရား အတူတူ ထီးဖြူ ၃ စင်းနှင့် အပြိုင်လိုက်ကြရ၏။ ကိုယ်လုပ်လက်ပါးစေတို့လည်း လက်ကောက်, ခြေချင်းဝတ်ဆင်လျက် အဖြူဝတ်လျှင်ဝတ်ချင်း- အညိုဝတ်လျှင်ဝတ်ချင်း သန်လျင်းကိုမှီကာလိုက်ရ၏။ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ကြည့်ကြ၍ စကား စောင်းမြောင်းငြူစူ မမူရ။

- အလယ်ပြင်သည်လွန်လျှင် ရွှေကူဒါယကာမြေး-ညောင်ဦးဖီးမြစ်ကို နန်းတင်သည်။

၁။ ကိုယ်တော်ကို အလိုက်သင့် လွှမ်းသာအောင်နေပေးသည်။'-ဟု ယူဆဖွယ်ရှိသည်။

၂။ ပြည်စုန်မော်ကွန်း-ပိုဒ်စဉ် ၁၉။

၃။ 'အိမ်နိမ့် ၃၂, စည်းစိမ် ၃-သက်တော် ၃၅'-မဟာရာဇဝင်ကြီး, မှန်နန်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အလှယ်ပြင်သည်တွင် သမီးတစ်ယောက်မြင်သည် ဆို၏။
ရန့်မနင်ထွေးကိုလည်း မင်းယဉ်နရသိခ်သား ဆိုကုန်၏။

၄၉-နရပတိစည်သူမင်း

သက္ကရာဇ် ၅၃၆ ခု။ ညီတော် မင်းဖြစ်တော်မူသည်။

'သိရိတြိဘဝနာဒိတျာပဝရ ပဏ္ဍိတဓမ္မရာဇာ' ဟူသောအမည်, 'နရပတိစည်သူ' ဟူသောအမည်ကို ခံတော်မူ၍၊ ဝါးထဲတွင်ရသောမိဖုရားကိုလည်း 'ဝေဠုဝတီ' အမည်ပေးတော်မူ၏။

မြင်းတော်ကိုလည်း 'ကောင်းကင်ခွဲ' ကသည် 'သူတော်စင်' မှည့်တော်မူ၏။

နန်းတက်ပြီးလျှင် အောင်စွာက "အမှုတော်ကုန်ပါပြီ" ဟုလျှောက်လျှင် "မရီးတော်တစ်ယောက်ပေးမည်ဆိုသည်။ ယူလေတော့။"-ဟု မိန့်တော်မူ၏။ မရီးတော်တို့လည်း မင်းကြီးခြေတော်ကို ဖက်ယမ်း၍ ငိုကြွေးကြလျက် "ကျွန်ုပ်တို့မိန်းမ၌ အပြစ်မရှိ။ မရီးတော်သာ မဟုတ်။ အရီးတော်သမီးချည်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုမလိုသော် ကျီးစောင့်ကြက်နှင့်မျှ ဖြစ်ပါစေ။"-ဟု လျှောက်ကြလျှင်၊ မင်းကြီးလည်း မရီးတော်တို့ကို သနားမူပြန်၍၊ "ငအောင်စွာ- ငါဆိုမိသည် မှန်ပေ၏။ ငါဆိုမိတိုင်း ပေးချေသော် ငါ့ဘိုးဘွားကို ပြစ်မှားရာရောက်တော့မည်။ သူတော်ကောင်းသမီးတစ်ယောက်နှင့် သူကောင်းပြုမည်။"-မိန့်တော်မူလျှင်၊ "မင်းစင်ဖြစ်လျက် စကားမမှန်၊ ချွတ်ယွင်းသောစကားကို ဆိုရာသည်လော။"-ဟု ခေဠဝါစာသံ[၁] ဖြင့် မချေမင်ဆိုရကား ငအောင်စွာကိုကွပ်လေ၏။

မျက်ဖြေလင်္ကာ

နောင်တော့်အထိန်းသား အနန္တသူရိယကိုလည်း နောင်တော်လက်ထက်က မင်းသားတို့သာ ဝတ်ဆင်ရသော ဒုယင်ခြေတပ်အင်္ကျီကို ဝတ်ဆင်လေသည်နှင့် နောင်တော့်အထိန်းသားဖြစ်၍ ကွပ်လေ၏။ သတ်မည်ဆဲဆဲ၌ စာ ၄ ပိုဒ်ဖွဲ့၍ ဆက်ခဲ့သည်ကား

- သူတည်းတစ်ယောက်၊ ကောင်းဖို့ရောက်သော်၊
  တစ်ယောက်သူသာ၊ ပျောက်လင့်ရာသည်၊ ဓမ္မတာတည်း။
- ရွှေအိမ်နန်းနှင့်၊ ကြွင့်နန်းလည်းခံ၊
  မတ်ပေါင်းရံလျက်၊ ပျော်စံရိပ်ငြိမ်၊
  စည်းစိမ်မကွာ၊ မင်းချမ်းသာကား၊
  သမုဒ္ဒရာ၊ ရေမျက်နှာထက်၊
  ခဏတက်သည်၊ ရေပွက်ပမာ၊ တသက်လျာ[၂]တည်း။
- ကြင်နာသနား၊ ငါ့အားမသတ်၊
  ယခုလွှတ်လည်း၊
  ဖြစ်တတ်ကြမ္မာ၊ လူတကာတို့၊
  ခန္ဓာခိုင်ကြည်၊ အတည်မမြဲ၊
  ဖောက်လှဲတတ်သည်၊ မချွတ်စရာ၊ သေမြဲရာတည်း။

၁။ 'ခေဠဝါစာသံ' = ခေဠ = တံတွေး။ ယုတ်ညံ့သည်။ ဝါစာ = စကား။ 'ထွီထွမ်လုပ်သောအသံ'-ဟု ယူကောင်း၏။
၂။ တသက်လျာ = ခဏတာ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- ရှိခိုးကော်ရော်၊ ပူဇော်အကျွန်၊
ပန်ခဲတုံ၏၊
ကြိုက်ကြုံဝိပါက်၊ သံသာစက်နှိုက်၊
ကြိုက်လတ်တွန်းမူ၊ တို့ဖန်မလို၊
ကြည်ညိုအလွန်၊ သခင်မွန်ကို၊
အကျွန်စင်စစ်၊
အပြစ်မဲ့ရေး၊ ခွင့်လျှင်ပေး၏၊
သွေးသည်အနိစ္စာ၊ သေမြဲရာသည်၊ ငါ့ခဲနွာတည်း။'

ဤစာ ၄ ပိုဒ်ကို သူသတ်တို့ဆက်၍ဖတ်ပြီးသော်၊ 'လွတ်စေ' ဟု မိန့်တော်မူပြန်၏။ 'လက်လွန်ကြောင်း' ကို သူသတ်တို့လျှောက်လျှင်၊ 'မသတ်မီက မဆက်ကောင်းလော။'-ဟု သူသတ်တို့ကို မျက်တော်မူပြန်။

ထိုနေ့မှသည် နောင်တော်ကိုလည်း အောက်မေ့တော်မူသည်နှင့် နောင်တရှိပြန်၍၊ "အပြစ်၏ဒဏ်ရှိသူတို့ကို 'သတ်လေ'-ဟုဆိုသော်လည်း လခွဲ-၁၀ ရက်ထား၍ သေတန်မှသေစေရမည်။"-ဟု ယောက်ဖတော် သုဘရာဇ်နှင့် မဟာသမန်ကြီးသား ဦးရီးတော်မဟာသမန်ကို မိန့်တော်မူ၍၊

ဘေးတော် ထီးလိုင်ရှင်သူရဲဖက်- ညောင်ဦးဖီးမြစ် ညောင်ရမ်းစားကိုလည်း တရားသူကြီးအရာ၌ ထားတော်မူ၏။

လုံခြုံရေးသတိ

- နိုင်ငံတော် ကျေးစပ်များတွင်လည်း ကင်းသင်းအစောင့်အနေ ထားတော်မူ၏။
- နောင်တော်ကိုလည်း လုပ်ကြံသည် မခဲခက် ပြီးလွယ်သည်ကို ထောက်၍၊ ကျွန်သင်းရွေး၍ ထား၏။ ၁ သင်းလျှင် ၁၀၀၀ ဖြစ်စေ၏။
- ငမြှုသင်းငယ်, ငသောက, ငဝတို့-၃ ယောက်ကား အမှူးကြီးတည်း။ အမှူးကြီးတစ်ယောက်လျှင် အမှူးငယ် ၁ ကျိပ် ထောင်မှူးချည်းတည်း။
- ခေါင်းအမှူးငယ် ၁၀၀, ကျွန်တော် ၁ သောင်းလျှင် နေ့ညမကွာ အမှူးနှင့်တကွ နန်းအိမ်တော်ကို ဝန်းရံစောင့်ရသည်ကား ကြက်မျှ မဝင်သာတည်း။
- ရေအိမ်စောင့်သပေါက်သားကား မင်း၌ ယုံကြည်စွာသောသူချည်း။
- တံခါးသည်ငှက်စောင့်တို့ကား ပြောသား ဝေဠုဝတီတွင်ပါသူချည်းတည်း။
- နန်းတော်နှင့် မနီးမဝေး စပါးကျီ, ဆန်ကျီ ထားတော်မူသည်များစွာ၍ စချီစမာတို့ စိစစ်ရသည်ကား နှစ်စပ်ကာတည်း။[၁] ရွှေခွန်၊ ငွေခွန် စသည်တို့ကို စိစစ်ခြင်း၌လည်း ထိုနည်းအတူပင်တည်း။
- ကျွန်တော်အတွင်းသားတို့ကို ရိက္ခာပေးသည်ကား ၁ လလျှင် ချပ်သည်တစ်ယောက်ကို စပါး ၅ တင်း။ အမှူးငယ်ကို စပါး ၁၀။ အမှူးကြီးကို ကျေးမက်ပေး၏။ နှစ်လည်လျှင် အမှူးတို့ကိုလင်, မယားဝတ်စုံ၊ ချပ်သည်ကို လင်,မယားဝတ် ၁ ထည်စီ-ပေးတော်မူ၏။

၁။ '၁ နှစ်ပတ်လုံး'-ဟုယူသင့်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- ညဆည်းဆာကိုကား ယောက်ျား အတွင်းသို့မဝင်ရ။ မိဖုရား၊ မောင်းမမိဿံ၊ သားတော် သမီးတော်တို့နှင့်သာ နေတော်မူ၏။

ပေါက္ကာရာမသို့ မထေရ် ၅ ပါးရောက်ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၄၁၉ ခု- သထုံမြို့က သာသနာတော်ကို နော်ရထာမင်းစောဆောင်ယူခဲ့သည်နောက်, ၁၂၄ ခုနှစ်(အကြာ)[၁] -**သက္ကရာဇ် ၅၄၃ ခု**-နရပတိစည်သူမင်းကြီး နန်းတက် ၆ နှစ်ရှိသောအခါ[၂] ပုသိမ်ကျေး ဆပဋ္ဌောသရွာသားဖြစ်၍ 'ဆပဋ္ဌောသ' အမည်ရှိသော-ဥတ္တရာဇီဝမထေရ်တပည့် မထေရ်မြတ်သည် တာမလိတ္တရွာ သီဝလိမထေရ်၊ ကမ္ဘောဇမင်းသား-ရှင်တာမလိန္ဒမထေရ်၊ ကိဉ္စိပူရပြည်သား-ရှင်အာနန္ဒာ မထေရ်၊ သိန်းဃိုကျွန်းသား-ရှင်ရာဟုလာမထေရ်တို့နှင့်တကွ ပေါက္ကာရာမသို့ ရောက်တော်မူလာ၏။ မရောက်ခင် ၂ ရက်-၃ ရက်တွင် ဆရာဖြစ်သော ဥတ္တရာဇီဝမထေရ် အနိစ္စရောက်တော်မူ၍ သင်္ဂြိုဟ်နှင့်၏။

မင်းကြီးကား 'နောင်တော်ကို ပြစ်မှားမိချေသည်။'-ဟု ဘေးတော်နော်ရထာမင်းစောကဲ့သို့ တိုင်း နိုင်ငံတော်အလုံးကို မိဖုရား၊ မောင်းမမိဿံနှင့်တကွ လှည့်တော်မူ၍၊ မြို့၊ ကျေးရွာ၊ တိုင်း၊ ခရိုင် နယ်နိမိတ် ပိုင်းခြားတော်မူ၍၊ စဉ်းချိန်၊ အလေး၊ တောင်းတင်း-နေပြည်တော်နှင့်တညီတည်းဖြစ်စေ၍ လယ်တွင်း၊ ကျောက်ဆည် စသော သျှိသျှား-မိမိလာကန်နှင့်တကွ ကန်၊ ချောင်း၊ ဆည်မြောင်း ဆည်လုပ် တော်မူသည်။

ကျောင်း၊ စည်းခုံ၊ ပုထိုးတို့ကိုလည်း နိုင်ငံတော်အနှံ့အစပ် တည်တော်မူ၏။

သစ်ဆိမ့်တဲတော်ရာ၌ စည်းခုံတည်၍ ပိဋကတ် ၃ စုံတို့ကို တစ်စုံတည်ပြုသော ၃ စုံပိဋကတ်ကို အပ်တော်မူ၍ ကျောင်းလည်းဆောက်တော်မူ၏။

သစ်နီစေ့ ၁ လက်ဖက်

ထိုက တရုတ်ပြည်သို့ ချီတော်မူသည်။ ဖောင်တော်ကိုဆိုက်ထားခဲ့ရာ စောင့်စေသောသူတို့ ညည်းငွေ့ငိုက်မျဉ်းစဉ် ဖောင်တော်ကိုမီးလောင်နှင့်၍ တရုတ်ပြည်ကပြန်တော်မူလျှင်၊ "ဖောင်တော်ကို မီးသင့်ရမည်လော။"-ဟု ဖောင်စောင့်တို့အား ဒဏ်ထားပြီးလျှင်၊ နတ်တို့ဆက်သသောသစ်နီစေ့ ၁ လက်ဖက်[၂]ကို ဖောင်စောင့်သူတို့အား 'စိုက်ပျိုးပြုစုရစ်'-ဟု အပ်ထားတော်မူခဲ့၏။

ဖန်သားမြွေနဂါးရုပ်

တစ်ရံရောအခါ- 'သမုဒ္ဒရာကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုတော်မူမည်။'-လှေ ၉ သန်းရံလျက် စုန်တော် မူ၍ ကြေးလောင်းချောင်းဝသို့ ဝင်တော်မူပြီးလျှင် ပုသိမ်တွင် လှေကိုထားခဲ့မှ၊ ကိုယ်လေးဖြင့် ရွှေကို သွန်းသောဘုရားရှင်ဆင်းတုတော်ကို ဖောင်တော်ဦး၌တင်၍ သင်္ဘောဖောင်နှင့်သွားလေသော်၊ တန့်ကြည့် တောင်အဆုံး၌ လယ် ၁ပယ်မျှလောက်သောကျောက်ဖျာထက် လူတို့မျက်စိတွင် လာလတ်သကဲ့သို့ အရောင်ထွက်သော ဖန်နဂါးရုပ်သည် နေရောင်သင့်လတ်သော် နေတစ်ခုကဲ့သို့ အလျှံထင်စသည်ကို လက်

၁။ သက္ကရာဇ် ၅၂၆ ခုတွင် နန်းတက်သောကြောင့် 'နန်းတက် ၇ နှစ်ရှိသောအခါ'-ဖြစ်သင့်။

၂။ ၁ လက်ဖက် = ၃ လက်ဆုပ်စာပမာဏ။ လက်ဝါးကို ခပ်ခွက်ခွက်ထားပြီး ပါသောပမာဏ။ 'သစ်နီစေ့ ၁ လက်ဖက်' သည် လက် ၃က်မျိုးစေ့လေလား။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တော်၌ မြလက်စွပ်ဝတ်လျက် ကာတော်မူလျှင် ဖန်ရောင်ကို မြရောင်နှိပ်နှင်းလွှမ်းမိုးလေမှ မြွေနဂါးရုပ်ကို မြင်ကုန်၏။

တုရိယာရှင်ကျောက်ရုပ်များ

ထိုအရပ်တွင် သကြိန်တော်ခေါ်တော်မူခဲ့၍ သိန်းဃိုကျွန်းသို့ကူးတော်မူသော်၊ ခရီးတွင် ဘေးလောင်းတော်နော်ရထာမင်းစော တိုင်းခွင်လှည့်တော်မူသောအခါ ထားတော်မူခဲ့သော တူရိယာ ၅ စါးလွယ်လျက်ကျောက်သူရုပ်တို့ကို တွေ့၍ ဟူးရားတို့ကိုမေးတော်မူလျှင်၊ "ဘေးတော်နော်ရထာမင်းစောသည် နောင်သောအခါ မြေးတော်, မြစ်တော်တို့ ငါကဲ့သို့တိုင်းနိုင်ငံလှည့်၍ ဤအရပ်သို့ရောက်လျှင် တီးမှုတ်ရစ်စေ-ဟု ထားတော်မူခဲ့သောအရုပ်။"-ဟု လျှောက်ကုန်သည်ရှိသော်၊ "ယင်းသို့လျက် ငါလာသည်ကို အဘယ်ကြောင့် မတီးမမှုတ်ကုန်သနည်း။"-ဟု မိန့်တော်မူလျှင်၊ ထိုအရုပ်တို့သည် အရှင်ကဲ့သို့ တီးမှုတ်ကုန်သော-ဟူ၏။

ရှင်ဖြူ, ရှင်လှ

ထိုကမှ သိန်းဃိုကျွန်းသို့ရောက်လျှင် သိန်းဃိုမင်းက သမီးတော်နှင့် ဘုရားရှင်ရုပ်တုတော် ဒက္ခိဏသာခါ, သက်န်းနက်လှေတော်များကို ဆက်လိုက်၍ လှည့်လည်ခဲ့လျှင်၊ ဇမ္ဗူသပြေပင်သို့ ရောက်တော်မူ၍ သပြေပင်အောက်၌ ဖြူစင်လှစွာသောကျောက်ဖျာကိုမြင်လျှင်၊ ဘိသိက်ခံလိုသောစိတ်ရှိသောကြောင့် သိကြားမင်း သူအိုအယောင်နှင့်လာ၍ "ဘုရားသခင် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူရာ ဖြစ်သည်။" မင်းကြီးမယုံသော် ဦးဖောင်းတော်ကိုတင်သော် ဖောင်းတော်သည် ကျေမွကျွမ်းပျောက်လေ၏။

ထိုသို့လျှင် ကြည်ညိုကိုးကွယ်လိုသော မင်း၏စိတ်ကိုသိ၍၊ ကျောက်ဖျာကိုလွှာပြီးလျှင် ဆင်းတုတော်ဖန်ဆင်းထုလုပ်၍ မင်းကြီးအားအပ်၏။ ထိုဘုရားရှင်ကို 'ရှင်ဖြူ'။ ဒက္ခိဏသာခါကို 'ရှင်လှ' ဟုတွင်၏။

သရက္ခန် ၅ ဆူ

မလ္လာယုကျွန်းသို့ရောက်တော်မူ၍ နတ်တို့က စန္ဒကူးသရက္ခန် ဆက်လိုက်၏။ ထိုစန္ဒကူးသရက္ခန်ကို ဘုရားရှင်ရုပ်တုတော် ၅ ဆူ ထုလုပ်၍ ကိုးကွယ်တော်မူ၏။

နတ်များအကြီး နတ်ပါးတီး

ထိုကမှ သမုဒ္ဒရာ၌ ယူကောင်းရာရာယူတော်မူရာတွင် ဗလဝါမုခ[၁]သို့ရောက်၍ မိဖုရား, မောင်းမမိဿံ, ဗိုလ်ပါအပေါင်းတို့ ကြောက်လန့်ကုန်သဖြင့်မိဋ္ဌာန်တော်မူလျှင် ဖောင်တော်ဆက်လေ၏။

"ပင်လယ်၌ နတ်ကြီးကို "မလျှောက်ကောင်းလော။"-ဟု ပါးနားပုတ်လျှင်၊ "မေ့လျော့၍ ရှိပါသည်။"-ဟု ခြင်္သေ့ရေ, ခြင်္သေ့လက်ဖျံရိုး, ဇော်သားရေ ဆက်လိုက်၏။ ထိုသို့ဆက်ပြီးမှ 'နတ်များအကြီး နတ်ပါးတီး' ဟု အမည်ပေး၍၊ 'နတ်တကာတို့ဖူးမြင်ပူဇော်စေ။'-ဟု မိန့်တော်မူခဲ့၏။ ထိုကြောင့် နတ်တော်လအခါရောက်သော် ပင်လယ်သို့ နတ်အပေါင်း သွားရသော-ဟူ၏။

၁။ ဗလဝါမုခ = အဝကျယ်ရေဝဲကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မာန်အောင်မင်း၏မာန်

ထိုကလှည့်လည်ခဲ့သော်၊ ရှေးဒဂုံမင်းစီးသော ဂန္ဓယံဆင်ဖြူ[၁]သေ၍ သမုဒ္ဒရာ၌ကျောက်ဖြစ်၍၊ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးသားတော် ရှင်မဟိန္ဒမထေရ် စကြဲသွားတော်မူမြဲအရပ်သို့ရောက်၍ ရှိခိုးပူဇော်ပြီးမှ လှည့်လည်တော်မူခဲ့သော်၊ မာန်အောင်ကျွန်း၌မင်းပြုသောမင်းကို မှူးမတ်တို့က "နရပတိစည်သူမင်းကြီး သမုဒ္ဒရာလှည့်လည်တော်မူသည်။ ဤကျွန်းသို့ နက်ဖြန်ရောက်လတ်မည်။ ထွက်နပ်[၂]ပူဇော်ရန် ခင်းကျင်း နှင့်မှသင့်မည်။"–ဟု လျှောက်ကြကုန်သည်ကို "သူ့ကိုရှိခိုးသောထက် သေရသော်ကောင်း၏။"– ဟု အိုစရည်းကြီးကိုလည်ခွဲဆွဲပြီးလျှင် ရေ၌ဆင်း၍သေလေ၏။

ထိုကျွန်းသို့ရောက်လျှင် ထိုမင်းမှူးမတ်တို့ဘာသာအားဖြင့် ထွက်နပ်ပူဇော်ကုန်သည်ကို "သင်တို့ မင်းကား အဘယ်မှာနည်း။"–ဟု မေးတော်မူလျှင်၊ "အလောင်းမင်းအား ရှိမခိုးဝံ့၍ ဖောင်တော်ဆိုက်ရာ ဆိပ်တွင် ရေ၌ဆင်း၍သေလေသည်။"–ဟု လျှောက်ကုန်သဖြင့်၊ ထိုအရာကို[၃] လက်ညှိုးညွှန်တော်မူ၍ "အဆွေမာန်အောင်မင်း။ အဘယ်ကြောင့် ငါ့ကို မမြင်လိုသနည်း။"–ဟု ခေါ်တော်မူလျှင်၊ လည်ဝယ် စအိုးရည်းနှင့်တကွ ရှိခိုးလျက်ပေါ်လာသည်ကို ထိုကျွန်း၌နေသော မှူးမတ်လူသူအပေါင်းတို့မြင်လျှင် အလွန်ကြောက်ကုန်၍ များစွာသောအခွန်လက်ဆောင်တော် ဆက်ကုန်၏။

ဆင်ကိုသတ်စားသောကင်းကြီး

ထိုကျွန်းက လှည့်လည်တော်မူခဲ့သော်၊ သမုဒ္ဒရာနား၌ ဆင်များကိုသတ်စား၍ အစွယ်တို့ကို အသိုက်အအိမ်ဖွဲ့ရံလျက်နေသော ကင်းကြီးနေရာသို့ ရောက်တော်မူ၍၊ ကင်းကြီးအစာရှာသွားခိုက် ဆင်စွယ် တို့ကိုယူတင်စေပြီးမှ ပြန်တော်မူခဲ့၏။ ကင်းကြီးလည်း အစာရှာစားရာက ရောက်၍ မိမိအသိုက်ကိုမမြင်လျှင် ဖောင်တော်သွားရာလိုက်လာသည်။ မမီနိုင်မှ ခေါင်းအမြီးထောင်၍ ပြလိုက်၏။ နေပြည်တော်သို့ရောက် လျှင် ထိုကင်းပြလိုက်သည့်သဏ္ဌာန် လှော်ကားလုပ်၍စီးတော်မူ၏။

ပင်လယ်နတ်ကြီးနတ်ပါးတီးက ဆက်လိုက်သော ဇေဃီရေကို တန်ရှယ်ကြီး၊ ခြသေ့်ရေကို စည် ကျက်၍ ခြသေ့်လက်ဖျံရိုးကို စည်လက်ခတ် လုပ်တော်မူ၏။ ဗမ္ဗူသပြေသီးကြွေသကဲ့သို့လည်း နှဲခရာ ထွက်စည်၊ ဝင်စည်လုပ်၍ တီးတော်မူ၏။

ထိုသို့ ရှေးစကားအစဉ်ရှိသည်ကိုလိုက်၍ 'မြေထုနဂို' ချီရတု[၄]တွင်

'ဝေဠုအညို၊ စိမ်းမြစိုသား၊ မြင်းမိုရ်ထုတ်သန်း၊ တောင်ခါးပန်းနှင့်၊ မယွန်းပေါ်ထူး၊ တောင်စူးစူးနိုက်၊ ကျွန်းဦးသပြေ၊ ညာမှကြွေသော်၊ ကျလေတုံခါ၊ ရေမျက်နှာထက်၊ သံဝါကျူးတွန်၊ နစ်လေဟန်မူ၊ 'ပြုတ်ပြုတ်'ဟူ၏၊ ပေါ်မူထူးလည်၊ 'ပြွန်းပြွန်း'မြည်လျက်၊ နတ်စည်ကစ၊ ပေး၍ ရသား၊ သာလှပေဘိ၊ ဘုန်းဇာတိနှင့်၊ အရိမဒ္ဒနာ၊ ပေါက္ကာရာမ၊ ဥကသံနိုက်၊ ဖြန့်ထထိပ်မိုး၊ တီးဆော်နိုးသည်။ ။ ဘေးဘိုးသည်ကပင်ကိုသော။'–ဟု သုံးထောင်မှူး စပ်ဆိုသည်။

ရာဇဝင်ကြီးမှာ 'အလောင်းစည်သူကို ဗမ္ဗူသပြေပင် ရောက်သည်။"–ဟု ဆိုလေသည်။ ရာဇဝင်အစောင်စောင်တို့၌ 'နရပတိစည်သူကိုသာ ဗမ္ဗူသပြေပင် ရောက်သည်။'–ဟုဆိုကုန်သည်။ ကျောက်ရေးဆရာတို့လည်း 'လှေစကြာရှင်ဖြစ်ထသော ပင်လယ်နဂရာဇ် လှည့်ခဲ့ပြီးထ

၁။ 'ဂန္ဓရုန်ဆင်ဖြူ'–ရှေးပုံနှိပ်ပြီးမူ။
၂။ ထွက်နပ် = ခရီးကြို ညှို့ဝတ်ပြုကျွေးမွေးခြင်း။
၃။ 'ထိုနေရာကို'–ဟုယူသင့်။
၄။ 'မေရုဗဟို' ချီရတု။ 'မြေထုနဂို' ကား ရတုဒုတိယပိုဒ်။ 'ဝေဠုအညို' ကား ရတုတတိယပိုဒ်။ လှော်ကားသုံးထောင်မှူး (ရာဇဗလဘွဲ့ခံ) စာဆိုသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သော၊ ရန်မာန်ခပ်သိမ်းလည်း ထောင်ဖက်မရှိပုံထသော' ဆိုသည်စကားနှင့် 'ပွင့်လင်းကူ'-ဟူသော နိမိတ်စကားကိုထောက်၍ 'နရပတိစည်သူ သာ ဇမ္ဗူသပြေပင်သို့ ရောက်သည်။'-ဟု ယူသင့်သည်။

နရပတိစည်သူမင်းလက်ထက်-သက္ကရာဇ် ၅၆၅ ခု သားတော်ဇေယသိင်္ခဆရာ စီရင်သော ဗောဓိဝင်ဒီပကာ၌ 'တန်ခိုးကြီးသောလှေရတနာ၊ ရန်သူတို့ကို အောင်မြင်ပွယ်စေတတ်သောစည် ရကြောင်း'ကိုဆိုသည်။ 'တန်ခိုးရှိသောလှေ' ဟူသည်ကား 'လှေစကြာ' ကို ဆိုလိုသည်။

ထိုဗောဓိဝင်ဒီပကာနှင့်အညီလည်း 'စည်သူနရပတိ၊ သီရိစံပယ်၊ တန်ခိုးကြွယ်သို့၊ ပင်လယ် စုန်ကြိုက်၊ မြင်ပါလိုက်မူ၊ တိုက်ရိုက်ယခု၊ ပြဘိခလို၊ ပုံသွေးဆို၏။'-ဟု ပုံတောင်နိုင်[၁] တွင် ရှင် မဟာရဋ္ဌသာရစပ်ဆိုတော်မူသည်။

ကလျာဏီကျောက်စာတွင် 'နရပတိဇေယသူရောနာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ' ဆိုသည် ကိုလည်း ရာဇဝင်ကြီး၊ ရာဇဝင်လတ်ဆရာတို့သည် 'အလောင်းစည်သူ'ကိုပင် ကလျာဏီကျောက်စာ -စသည်၌ 'နရပတိစည်သူ' ရေးမှတ်သည်-ဟု ဆိုလေသည်။

ကလျာဏီကျောက်စာမှ သက္ကရာဇ်ကိုတွက်သော် ၅၄၃ ခုရှိသည်။ အလောင်းစည်သူ သက္ကရာဇ် မဟုတ်၊ မြေးတော်နရပတိစည်သူသက္ကရာဇ် ဖြစ်သည်။

အလောင်းစည်သူကျောက်စာတို့၌ 'အလောင်းစည်သူ ဓမ္မရာဇာဂုဏ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'အလောင်းစည်သူ မင်းချမ်းသာ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'ဓမ္မရာဇာဂုဏမင်းစည်သူ' ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ 'ဆင်ဖြူ ၃၆ စီးရှင်အလောင်းစည်သူ' ဟူ၍လည်းကောင်း- သည်မျှသာဆိုသည်။ 'လှေ စကြာရှင်' ဟူ၍မဆို။ ထို့ကြောင့်- 'နရပတိစည်သူကိုသာ လှေစကြာရှင် ဖြစ်သည်။'-ဟု ဆရာတို့ ယူကုန်သည်။

ဘိုးဘေးတို့ကို စော်ကားမိခြင်း

ထိုသို့လှည့်လည်တော်မူ၍ ဇမ္ဗူသပြေပင်သို့ရောက်ကြောင်း၊ သမုဒ္ဒရာ၌ အထွေထွေအထူးထူးတို့ကို မြင်ရကြောင်း မင်း၏ဘုန်းတော်ကို အံ့ဩချီးမွမ်းကုန်သော် ''ငါကဲ့သို့ ဘေးလောင်းတော်၊ ဘိုးလောင်း တော်တို့သည် မရောက်ဖူးလေယောင်တကား။''-ဟု ဆိုတော်မူသောကြောင့် မျက်စိတော်ကွယ်ခဲ့၍ အထူးထူးသောဆေးဝါးတို့ဖြင့်ကုသော်လည်း မလွတ်။ ပညာရှိတို့ကို မေးတော်မူသော် ''ဘေးလောင်း တော်၊ ဘိုးလောင်းတော်တို့ကို ပြစ်မှားမိချေသည်။ ပူဇော်ကန်တော့သင့်သည်။''-ဟုလျှောက်၍၊ ပုဂံပြည် တွင်မင်းပြုကုန်သော မင်းတို့အရုပ်သွန်း၍ ပူဇော်ကန်တော့တော်မူလျှင်၊ ပျူမင်းထီး၊ နော်ရထာမင်းစော၊ ထီးလိုင်ရှင်တို့အရုပ်သာ တည်တံ့နိုင်၍ ကြွင်းသမျှမင်းအရုပ်တို့သည် တုံးလုံးချည်းလဲသော ဟူ၏။

ထိုအရုပ်တွင် တည်တော်မူသည့် ဂူဘုရားရှင်ကို 'ပွင့်လင်းဂူ' တွင်၏။

ငွေယံရှင်

အခါတစ်ပါး- တူးရွှင်းတောင်သို့တက်တော်မူ၍ ပြန်တော်မူသော် ညဥ့်အခါ ပတ္တမြားတောက် သည်ကိုမြင်၍ 'ဤအရပ်၌ ကောင်းမှုပြုစေလို၍ ပြသည်။'-ဟု ထိုချောက်ကိုဖို့၍၊ သက္ကရာဇ် ၅၁၅ ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၃ ရက်နေ့[၂]- ဘုရားတည်တော်မူသည်။ 'စူဠာမဏိ' တွင်၏။

၁။ 'ပုံတောင်နိုင်မော်ကွန်း'။

၂။ ခရစ်နှစ် ၁၁၅၃ အောက်တိုဘာလ ၂၁ ရက်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုအရပ်၌ သီတင်းသုံးသောမထေရ်သည် ပုံ့သကူကိုသာ ဆောင်၏၊ လှူသောပစ္စည်းကို မခံ။ ထို့ကြောင့်- နွားကျောင်းသားတို့သည် ထိုမထေရ်အား ပုံ့သကူလှူလို၍ 'ငစွယ်' မည်သောသူကို သေကျွန်မူစေမှ သခင်မြတ်အား ''ပုံ့သကူကောက်တော်မူပါ''-ဟု ချင်းတို့တွင်ပါသည့်ပုဆိုးများကို ငစွယ်တွင် လွှမ်းလျှင် ငစွယ် သူသေကဲ့သို့ ဖြစ်လေ၏။ ငစွယ်မိဘဆွေမျိုးတို့သည် သခင်မထေရ်အား အချင်းခပ်သိမ်းကိုပြန်လျှောက်၍ သခင်မြတ် မေတ္တာရေဖြန်းလျှင် ရှင်ပြန်၍ လွှမ်းသောပုဆိုးများနှင့်တကွ ငစွယ်ကို သခင်မြတ်အားလှူလေကုန်၏။ ထိုကိုအကြောင်းပြု၍ 'ငစွယ်ရှင်' တွင်၏။

ထိုသခင်မြတ်သည် ဘုရားတည်ရာဖို့သည့်ချောက်ကို 'ကောင်းမှုချောက် မဟုတ်၊ ငရဲချောက်။' -ဟုဆို၍ မင်းကြီးဆွမ်းကို မခံဘဲနေဘိ၏။ မင်းကြီးလည်း ''ငါ့ဆွမ်းကို မစားဟူသည်ကား ငါ့ပြည်တွင် မနေမှလွတ်မည်။ ပြည်သူတို့ဆွမ်းလည်း ငါ့ဆွမ်းပင်။''-ဟုဆိုသော်၊ ''ထိုသို့တပြီး''-ဟု သခင်မြတ်ကြွတော်မူ၍ စစ်ကိုင်းချောက်ကမ်းပါး၌ သီတင်းသုံးတော်မူလေ၏။

ထိုအခါ- မင်းကြီးထွက်တော်မူလျှင် သရပါတံခါး၌ ဘီလူးရပ်နေ၍ မင်းကြီး မထွက်ရ။ သွားစိမ့်သောဝှာ ဆေးဝါးမန္တရားပြုသော်လည်း မလွဲလိုလျှင် 'ပုံ့သကူသခင်မြတ်ကို ပြစ်မှားမိ၍ဖြစ်ရာသည်။'-ဟု ဆင်ခြင်တော်မူ၍၊ ပင့်စေသော် မကြွလာသောကြောင့် အမတ်တုရင်ပစ္စည်းကို သိမ်းယိုကျွန်းသို့ စေယောင်ပြု၍ ပင့်စေ၏။ တုရင်ပစ္စည်းလည်း ထွားလှေတော်ဦး[၁]တွင် ဘုရားရှင်ရုပ်တုတော်ကိုတင်၍ ''အရှင်ဆရာတော်။ ဘုရားရှင် ဤဆိပ်သို့ရောက်တော်မူသည်။ ပူဇော်ကန်တော့ကြွတော်မူပါ။''-ဟု လျှောက်လျှင် သခင်မြတ်ကြွတော်မူ၍၊ 'ဘုရားရှင်ကိုပူဇော်အံ့။'-ဟု လှေတော်ထွား(ဒွါး)ထက်သို့ တက်တော်မူ၍ ဝတ်ပြုစဉ် လှေကိုကန်[၂]တည့်မှ လှေထက်တွင် သခင်မြတ်အားတောင်းပန်ရကား၊ မင်းကြီးကို မေတ္တာသက်သဖြင့် လိုက်တော်မူပြန်၍ နန်းတော်သို့ဝင်လျှင်၊ ဘီလူးလည်း တံခါးမှ ယား[၃]၍ရှိခိုးလင့်၏။

မင်းကြီးလက်တော်ဖြင့်ကပ်၍ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးပြီးလျှင်၊ ''ယနေ့မှစ၍ သခင်မြတ်အဆုံးအမကို ခံပါ၏။''-ဟု သားတော်ဇေယျသူရ, ရာဇသူရ, ပုံ့ချိ, ကက်သူ, ဇေယသိခ်တို့ကို သခင်မြတ်အား အပ်နှင်း၍ သားတော်တို့လည်း သခင်မြတ်နောက်တော်သို့ လိုက်ရလေကုန်သော်၊ မြေကို အဝန်း ၅ ကွက် သား၍ပြပြီးလျှင် မင်းသားတို့ပြန်ရ၏။ ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီးအား သားတော်တို့က လျှောက်ကြကုန်၍၊ ''ငါ့သားတော်တို့ ကိုယ်စားတော်ကောင်းမှု ပြုစေလိုသည်။''-ဟု သားတော်တို့ကို တော်လှန်သည် အဖြစ်[၄] ရွှေကို ကိုယ်လေးနှင့်ချိန်၍ ထိုရွှေတို့ဖြင့် မြေဘုံသာ ဘုရားလှ, ကန်စွန်းအိုဘုရားလှ, ချောက်ဘုရားလှ, သိကြားတောင်ဘုရားလှ, စကြိုဘုရားလှကို သခင်မြတ်မစ၍ မင်းသားတို့ တည်ရ၏။ သိကြားမင်းလည်း ဆင်းတုတော်ကို အတုမရှိအောင် ဖန်ဆင်းလုပ်လာသော ဟူ၏။

တလုပ်မြို့, အမြင့်မြို့ကို မိဖုရား ဝေဠုဝတီနှင့် သားတော်ဇေယသူရ စားသည်။ အနိမ့်လည်း ပါသည်ဖြစ်၍ ထိုမြို့များသို့ ဆန်တော်မူသည်။ အနိမ့်၌ ပုထိုးကြီးစွာတည်တော်မူခဲ့၍ 'သုံးလူ့ဘုရားလှ'[၅]-ဟုတွင်၏။

တလုပ်မြို့သည် ကြည်း၌ဖြစ်၍၊ အင်းနား ဆောက်ချုံတွင် ညဥ့်အခါ မီးဝါထင်သည်ကို ကြည့်စေသော် ဓမ္မာသောကမင်းကြီးကောင်းမှုကို တွေ့၍ ပုထိုးကြီး ထပ်တည်တော်မူသည်။ 'သုံးဘန်လှ[၆]' တွင်၏။

၁။ 'လှေတော်ဒွါရထက်သို့'-ပုံနှိပ်ပြီးမူ။ 'ရွှေလှေဒွါလောင်း'-မှန်နန်း။ ဒွါလောင်း = ၂ စင်းတွဲလှေ။ 'ဒွါးလှေတော်ဦး'။

၂။ ကန် = ခွာသည်။

၃။ 'ဝမ်းလျားခံနေ၍', 'မှောက်၍'-ဟုယူသင့်။

၄။ 'သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စေလိုသည့်အဖြစ်'-ဟု ယူသော်ရနိုးထင်၏။

၅။ 'သုံးလူ့အဘ ဘုရားလှ'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၆။ 'သမ္ဗူလ'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တလုပ်နှင့် ပေါက္ကာရာမမြေစပ် ညောင်ဦးကမ်းပါး၌ သာယာစွာ[၁] ဥမင်ပြုတော်မူ၍ ဘုရားရှင် စကြံကြွတော်မူဟန်ထား၏။ ထိုကမ်းပါးတောင်အတွင်း၌ သရီရဓာတ်တော်ဌာပနာ၍ ဘုရားဥမင်ကို ဝေဠုဝတီမိဖုရားကောင်းမှု ပြု၏။ ဘုရားရှင်ကို 'ရွှေသပိတ်'[၂] ဟုမှည့်၏။ ဥမင်နှင့်တကွ 'ဝေဠုဝတီကောင်းမှု' ဟုခေါ်၏။

သက္ကရာဇ် ၅၅၅ ခုသော် ခမည်းတော်ကောင်းမှု ဓမ္မရံဘုရားရှင်မပြီးသည်ကို လုပ်တော်မူသည်။ ကောဓဘီလူး ပလ္လင်နှင့်နေသည်ကိုမြင်တော်မူ၍၊ 'ကောင်းမှုပြုစေလိုသည်'-ဟု ဘိုးတော်ကောင်းမှု သဗ္ဗညု ဘုရားရှင်အတူ တည်တော်မူသည်။ 'ကောဓပလ္လင်' တွင်၏။

နောက်- ကျောင်းတော်ရာ၌ရသော စန္ဒကူး သရက္ခန့်တုံးကို ဆင်းတုထုတော်မူ၍ စကြံဘုရားလှနှင့် အတူထား၏။

'ကြက်ယက်ဘုရား ၂ ဆူကို လုပ်တော်မူမည်' ဆန်တော်မူသော်၊ ကွန်းဆိပ်တွင် မိကျောင်းတစ်ခု ဖောင်တော်ကို ကျောက်ဖြင့်[၃]ခံ၍နေလေသည်ကို ရန်မန်ငထွေးသည် ရေသို့ငုပ်၍ သန်လျက်နှင့်ထိုးကျပ်[၄] လျှင် မိကျောင်းသေလေ၏။ ထိုသူစွမ်းအားကား ကျားကို တစ်ယောက်ချင်း သတ်နိုင်၏၊ ဆင်ကိုလည်း တစ်ယောက်ချင်း သတ်နိုင်၏။

ထိုအခါ- စောမွန်ငယ်, ကောင်စင်တို့ ကြံကြသည်ကို မင်းကသိလျှင် ပြေးလေကုန်၏။

ရန်မန်ငထွေး

သုံးဆယ်၌ ငနောင်သင် ခိုးသား ၁၀၀၀ နှင့်ပုန်ကန်သည်ကိုလည်း ရန်မန်ငထွေးကို စေတော်မူသည်။ အရှင်ချည်းဖမ်းယူဆက်လျှင် နဖူးတွင်စာထိုး၍ ထားရ၏။ ရန်မန်ငထွေးကို 'အမှုတော်ကုံတွင် ပေသည်။'-ဟု အားရတော်မူ၍၊ 'အနန္တပစ္စည်း' ဟူသောအမည်နှင့် ဆုလာဘ်ပေးတော်မူ၏။

တိုင်းစွန်ပြည်နား ခိုးသားစားပြ သူပုန်သူကန်ရှိရာစေတော်မူတိုင်း အောင်ဖန်များ၍ ရသည့်ဆုလာဘ် များနှင့် 'ရှင်ကဿပ'တွင်သော ပေါင်းလောင်ရှင်ကိုဆရာပြု၍ ဘုရား, သိမ်, ကျောင်း ကောင်းမှုအလှူခံ ကမ္ပည်းစာရင်းများကိုလျှောက်ဆက်လျှင်၊ "ပစ္စုပ္ပန်, သံသရာအကျိုးကို များစွာဆောင်ပေသည်။"- ဟု 'အနန္တသူရိယ' အမည်နှင့် မယားကြီးသေသည်ဖြစ်၍ စစ်သူကြီးစေညွှမ်း စောအလွန်ကို 'ခင်အုန်း' အမည် နှင့် မိဖုရားမြောက်ရာတွင်မြင်သည့် သမီးတော်ကျောင်းတော်သည်နှင့် ဆောက်နှင်းတော်မူ၏။

မင်းရဲဘယသားသမီးအရေး

ရခိုင်၌ ငမင်တော့ကသည် ၁၀ ဆက်မြောက် မင်းဘီလူးကို ဝရောင်ငှက်စနည်းသည်အမတ် သခ်ယာ လုပ်ကြံ၍မင်းပြုလျှင်၊ မင်းဘီလူးသား မင်းရဲဘယသည် မြောက်သားစောပေါက်ညီနှင့်တကွ ပေါက္ကာရာမသို့လာ၍ ခစားပါသော်လည်း ဘိုးဘတို့အရိုက်အရာ ရခိုင်ကိုမရပါသောကြောင့် ဝမ်းနည်း လျက် သားလက်ျာမင်းနန်, သမီးရွှေကူသာတို့နှင့်နေ၏။

အခါတစ်ပါး:- နာ၍ အနာသည်းလှသည်ကာလ၊ သားကိုခေါ်၍ "ငါတို့သည် မိဘအရိုက် အရာ စိုးအုပ်ပါမည်ရည်၍ သည်မင်းဘိုးတော်လက်ထက်ပင် ခစားမြဲဆွဲ ဆည်းကပ်လာပါသည်၊ အလိုမပြည့်ပါ။ ငါကား ယခုသေလိမ့်မည်။ မောင်မူကား ဘိုးဘတို့ရပ်ရွာ ပြန်ရအောင်ကြိုးစားရစ်။ ဤမင်းလက်ထက်

၁။ သာယာ = ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ။
၂။ 'ရွှေသပိန်'-ပုံနှိပ်ပြီးမူ။
၃။ ကျောက် = ကျော။
၄။ ထိုးကျပ် = ထိုးခုတ်။ ထိုးသတ်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မပြန်ရမူ နောက်နောက်သောမင်းတို့လက်ထက် မပြန်ရပြီ။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ဤမင်းတရားသာလျှင်ဆင်, မြင်း, ရထား, စစ်သည်ဗိုလ်ပါများသည်၊ လုပ်ရည်ကြံရည်, ပညာအမြော်အမြင် ရှိလှသည်။ ဤမင်းတရား အားထုတ်တော်မူအောင် ကြံရမည်။ ဘယ်သို့ပြုရမည်ဟူသော် မင်းကြီး ဦးဆေးမင်္ဂလာပြုသောခါ ရခိုင်တို့ဘာသာ ဆံကိုနောက်တွဲထုံး၍ မင်းကြီးမြင်အောင်နေလေ။"-မှာ၍သေခဲ့လျှင်၊ အဖမှာတိုင်းပြုသည်ကို မင်းကြီးမြင်၍၊ "မင်္ဂလာအခါတွင် မင်္ဂလာမဲ့ပြုရာသည်လော။"-ဟု 'သတ်မည်'ဟု ထုတ်လေ၏။ လကျ်ာမင်းနန်လည်း "သတ်တော်မူလျှင် သေရမည်။ လျှောက်ပါစေဦး။"-ဟု အဖမှာခဲ့တိုင်း လျှောက်၏။

မင်းကြီးလည်း သနားတော်မူပြန်၍၊ အမတ်လကျ်ာကို ဗိုလ်မှူးခန့်၍ မြန်မာတပ်ကို သိဟ်ပစ္စည်းနှင့် ကြည်းကြောင်း၊ မွန်တပ်ကို လကျ်ာမင်းနန်နှင့် ရေကြောင်းချီစေ၍ ချီလာကြောင်း ဝရောင်းငှက်စနည်းသည် မင်းမြေး မင်းပတိသိလျှင်၊ လှေတက်စီရင်၍ ပတိက္ကရာ-တောင်ညိုက ဆီး၍တိုက်လျှင် ရေကြောင်းမွန်တို့ ပျက်ချေ၏။ ရေတပ်ပျက်လျှင် ကြည်းတပ်မြန်မာတို့ ပြန်ကုန်၏။

ထိုအကြောင်းကိုကြားတော်မူလျှင် အမျက်တော်ထွက်၍ ရဲမက်ထပ်လောင်း၍ ချီပြန်စေသော် မင်းပတိကိုသတ်ရ၍၊ လကျ်ာမင်းနန်ကို နှမရွှေကူသာနှင့် နန်းတင်ခဲ့ရ၏။

ထို့ကြောင့်- ရခိုင်မင်းသမီးချောင်းတွင် 'သေည်တချက်၊ စမ္ပဝက်နှိုက်၊ ဘုန်းစက်စည်ပြုံး၊ ဆယ်ယောက်ကျုံးတွင်၊ အဆုံးစွန်မှူး၊ မင်းဘီလူးကို၊ ကြံထူးလှည့်ပတ်၊ ပုန်ကန်သတ်၍၊ မတ်သခ်ယာ၊ မည်သာတချက်၊ ဝရောင်းငှက်လျှင်၊ သုံးဆက်ရွှေသာ၊ ပဋ္ဌာမြို့ဟောင်း၊ ကျိန်းပြီးနှောင်းမှ၊ မင်းကောင်းသွေးခဲ၊ မင်းရဲဘယ၊ ပေါက်ညိုမြနှင့်၊ ကြွခဲ့ရွှေပြည်၊ ဆွေနှစ်မည်တွင်၊ မြင်သည်သည်းချာ၊ ရွှေကူသာနှင့်၊ လကျ်ာမင်းနန်၊ နန်းရိုးမှန်လျှင်၊ တဖန်လည်းကောင်း၊ လောင်းစည်သူခိုင်း၊ အယူလှိုင်း၍၊ တလိုင်းတသိန်း၊ ပျူတသိန်းနှင့်၊ အောင်ကိန်းခါချိန်၊ ပြက္ခဒိန်လျော်၊ ပရိန္နိမြို့သစ်၊ ထောင်လှာလစ်သည်။ ။ ချစ်နှစ်ပြည်သူရှူးတည့်လေ။"-ဟု အဘဒွမင်းညို[၁] စပ်ဆိုသည်။

ဤပိုဒ်၌ 'လောင်းစည်သူခိုင်း' ဆိုရာမှာ 'အလောင်းစည်သူ' ကို မယူလို။ 'နရပတိစည်သူ' ကို ယူရမည်။ မင်းဧကရာဇ်ဖြစ်၍ 'အလောင်း' ဆိုလေသည်။ ။ ရခိုင်ရာဇဝင်ကပင် 'စည်ငယ်လက်ထက်' ဆိုသည်နှင့် မင်းစဉ်မင်းဆက်သက္ကရာဇ်ကို ထောက်ရှုဆင်ခြင်၍ယူရမည်။

'သထုံမင်းမနုဟာကို ရွှေစည်းခုံဘုရားရှင်မှာ နော်ရထာမင်းစောက လှူသည်။'-ဟူ၍ ရာဇဝင် အစောင်စောင်တို့၌ဆိုသည်။ မနုဟာကျောက်စာ၌မူကား- 'သထုံမင်းကြီး၏သားတော် သုဓမ္မရာဇ်သား-အသဝတ်မွှာသား နာဂသမန်းနှင့် ခင်အုန်းမိဖုရားတွင်မြင်သည့် သမီးတော်ရွှေအိမ်သည်နှင့် ထိမ်းမြားတော်မူသည်။'-ဆိုသည်။ ထိမ်းမြားဟန်ကား- နရပတိစည်သူမင်းကြီးသည် ရွှေလောင်းတော်ကို ပုပွားအရပ်၌ ဝှက်ထားပေ၏။ နရပတိစည်သူမင်းကြီး မိန့်၏၊ 'အသဝတ်မွှာ- ရွှေလောင်းကိုယူချေ။ ကိုယ်ကို ထမင်းဝအောင် ငါကျွေးမည်။'-ဟူ၍မိန့်၏။ အသဝတ်မွှာလည်း ရွှေလောင်းတော်ကို ယူချေ၍ 'ရွှေလောင်းတော် ရောက်ပြီ။'-ဟုလျှောက်သော် သမီးတော်ရွှေအိမ်သည်နှင့်လည်း အသဝတ်မွှာသားတော် နာဂသမန်းနှင့် ပေးစားတော်မူ၏။ စားကျေးကျွန်ရွာများစွာပေးတော်မူ၏။ ထမင်းအိုး ၃၀ နှင့် ဟင်းသင်နှ ၁၅ ခု နို့ဟင်းပြု၍ ကျွေးတော်မူ၏။'-ကျောက်ရေးဆရာတို့ ထား၏။ အကယ်၍ 'သထုံမင်းကို အနော်ရထာမင်းစော ဘုရားမှာလှူသည်' မှန်လျှင်၊ သထုံမင်းမနုဟာဖြစ်ဖြစ်သော နာဂသမန်းကို နရပတိစည်သူမင်းကြီးသမီးတော်နှင့် မပေးစားတန်ရာဖြစ်သည်။

၁။ 'အဒွမင်းညို'-ရခိုင်မင်းသမီးချောင်း၊ ပိုဒ်စဉ် ၁၆။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သုဘရာဇ်ကို မယား ၂ ယောက်ပြန်ပေးရခြင်း

အခါတစ်ပါးသော်- မင်းကြီးတိုင်ပင်ဖက်အမတ်ပညာရှိ ဝစီရဟုဒ္ဒိ သေခဲ့၏။ ထိုအကြိုက် ငလျင်ကြီးလှုပ်၏၊ ဂူကျောင်း, ဘုရားပုထိုး ပြိုကုန်၏။ နန်းအိမ်တော်အနောက်ထောင့်ကသည် လက်ပံဆိပ်တိုင်အောင် မြေကြီးအစိတ်စိတ်ကွဲ၏။

ထိုအကြိုက် ယောက်ဖတော်သုဘရာဇ်မယားကို မင်းကြီးယူလေ၍ လခွဲ-၁ လတိုင်အောင် သုဘရာဇ်အလွန်တရာရူးမူးရှာ၏။ မင်းကြီးကြားတော်မူလျှင် "အဘယ်ကြောင့်နည်း။"-ဟု မိဖုရားတို့ကို တိုင်ပင်တော်မူသော်၊ "အလောင်းတော်မင်း သူ့မယားကို ယူချေသည်ကို။ ဘယ်မှာသက်သာအံ့နည်း။ မင်းကြီးတွင်မင်းစိုးသမီး ရှားပါးသလော။ သုဘရာဇ်အလိုရှိသည်ကို ပေးတော်မူလော။"-ဟုလျှောက်လျှင်၊ "တိုင်ပင်မိလှပေ၏။"-ဟု မောင်းမငယ်တစ်ယောက်ကို ပေး၏။ သုဘရာဇ် စိတ်မပြေ၍၊ တောင်းပြန်၍ မောင်းမငယ်တစ်ယောက် ထပ်ပေးတော်မူပြန်မှ သုဘရာဇ် ဝမ်းမြောက်၏။

ဧယသိခ်

အခါတစ်ပါး- မင်းကြီးလက်ညှိုးတွင် ခူနာဖြစ်၍ ဆေးဝါးကုသသော်လည်း မလွှတ်နိုင်။ မအိပ်တတ်မနေတတ်ရှိခဲ့သော်၊ ဧယသိခ်မယ်တော်သည် ခံတွင်းဖြင့်ငုံမှ နေသာ၍ ခံတွင်းရသာငွေ့ဖြင့် မင်းကြီးအိပ်ပျော်စဉ် ပြည်ပေါက်လျှင်၊ မင်းကြီးနိုးမည်စိုးသောကြောင့် အကြိမ်ကြိမ်မထွေးဘဲမြိုသည်ကို သိတော်မူ၍၊ 'ဤမိဖုရားငယ်နှင့်အတူ ငါ့ကိုချစ်သောသူ မရှိ။'-ဟု နှလုံးထားတော်မူပြီးမှ၊ "သင့်အား ငါဆုပေး၏။"-ဟုမိန့်တော်မူလျှင်၊ မိဖုရားလည်း "ရွှေ, ငွေ, မြင်း, ဆင်, ကျေးမက်ကား သနားတော်မူ၍ သူနှင့်အတူ အရှင့်ကျွန်တော်မှာ ရှိပါ၏။ အမြိတ်အစွန်တော်ဖြစ်သောကျွန်တော်ငယ်ကို နန်းအိမ်တော်စောင့်ပါစေ။"-ဟု လျှောက်လျှင်၊ "ကောင်းပြီ။ စောင့်စေအံ့။"-ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဧယသိခ်လည်း မယ်တော်ဆုရသည့်နေ့မှစ၍ နောင်တော် ၄ ယောက်ကို ကြီးစဉ်အတိုင်း သီတင်း နေ့တိုင်းမပြတ် ဝတ်ပြုလေ၏။ ရှည်လတ်သော် ညီတော်ကိုသနားကြ၍ ဝတ်တက်လာမည့်နေ့ကို သီတင်း သာယာစွာပြုပြီးလျှင် နောင်တော် ၄ ယောက် တစုတစည်းနေနှင့်ကုန်၏။

မင်းကြီးကား သားတော်ကြီးတို့ကို အားနာနိုး၍၊ သာယာစွာသောမြေပြင်၌ ကနားမဏ္ဍပ်ကြီးစွာဆောက်လုပ်ပြီးသော် သားတော် ၄ ယောက်ကို ၄ မျက်နှာနေစေ၍ သားတော်ဧယသိခ်ကို နိမ့်သောနေရာကနေစေပြီးမှ၊ "မင်းဖြစ်ထိုက်သောသူသို့ ထီးဖြူညွှတ်စေသတည်း။"-ဟု ထီးဖြူကို အလယ်တွင်ဆောက်၍ မိဋ္ဌာန်တော်မူလျှင်၊ ဧယသိခ်သို့ ထီးဖြူညွှတ်၍ အုပ်လျက်ရှိလေ၏။ ထိုနေ့မှသည် ဧယသိခ်သို့ 'မင်းလျာ' ဟု မှတ်ကြကုန်၏။

ကောင်းမှုတော်များ

- ဥက္ကဋ္ဌစင်သောဥစ္စာကို ရွေးချယ်၍၊ သမထီးအရပ်၌ ၅ ဆူသောဘုရားရုပ်တုတော်ကြေးစင်ကို သွန်း လုပ်ကိုးကွယ်ထား၍ ဘုရား ၅ မျက်နှာ တည်တော်မူသည်။ 'ဓမ္မရာဇိက' တွင်၏။
- မလ္လာသုကျွန်းမှရခဲ့သော စန္ဒကူးသရက္ခန်ကို ထုလုပ်သည့် ဘုရားရှင် ၅ ဆူသည် သီဟတော ၁, ရှင်မတောင် ၁, ကွပ်ရွာ ရွှေတံတစ် ၁, ဆင်ကျိုးရွှေကူ ၁, ပုခန်းစည်သူရှင် ၁။ ။ ဆောက်စကို ပေါင်း၍လုပ်သည်ကား မြတ်ပေါင်းမဥ္ဇူတည်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

- သပြေပင် သိန်းဃိုကျွန်းမှရခဲ့သော ရှင်ဖြူ, ရှင်လှ၊ ဖောင်တော်ဦး စံကားသားကိုထုလုပ်သည့် ဆင်းတုတော် ၉ ဆူ၊ ဆောက်စာကိုလုပ်သော မံဘုရား ၁ ဆူ။ ။ ဘုရားရှင်ရုပ်တုတော်များကို အညာစဉ့်ကူး, စစ်ကိုင်း အစရှိသည် ကိန်းဝပ်တော်မူသင့်ရာ ဘုရားတည်တော်မူ၏။
- ထိုမှတစ်ပါး နိုင်ငံတော်အနှံ့အစပ် စေတီမုဋ္ဌော တည်တော်မူခဲ့သည် များစွာ၏။

မိဖုရား, သားတော် သမီးတော်ကား-

* မိဖုရားကြီးဝေဠုဝတီတွင်
- သားတော်ဓေယသူရကို မြင်သည်။

* မရီးတော် ၃ ယောက်တွင် သားတော် သမီးတော် ရှိသည်-မရှိသည် စာပေမတွေ့။

* ဝေဠုဝတီလွန်သည်နောက် ဘေးတော်ထီးလိုင်ရှင်သူရဲဖက် ငထွေးရှူးမြစ်-စောစနေကို မိဖုရားမြှောက်သည်။

* တိုင်ချုတ်ဘုရားဒါယိကာမ တောင်ပြင်သည် ရတနာပုံတွင်
- သားတော် 'ထွက်ရှုကာ'[၁] ကို မြင်သည်။

မင်းကြီးထွက်တော်မူတိုင်း ရှုသည်ဖြစ်၍ 'ထွက်ရှုကာ' ဟုတွင်၏။

* မရီးတော်မြောက်ပြင်သည်လွန်၍၊ အဖကား ဘေးတော်ထီးလိုင်ရှင်သူရဲဖက် ညောင်ဦးဖီးမြေး, အမိကား ဘေးတော်ထီးလိုင်ရှင်ယောက်ဖတော် မင်းထီးလိုင်မြေး- ထို ၂ ဦးတွင်မြင်သည့် သမီးကို မြောက်ပြင်သည်တင်ရာတွင်
- သား ၃ ယောက်မြင်သည်ဆိုသည်၊ မထင်ရှား။

* မရီးတော်အလယ်ပြင်သည်လွန်လျှင် ခမည်းတော်ကုလားကျမင်းကြီးမယ်တော့်မောင် မြေးသုဘရာဇ်နှမ အလယ်ပြင်သည်တွင်
- သားတော် ပုံချို။
- ရာဇသူ။ ။ ၂ ယောက်မြင်သည်။

* ဘေးတော်ထီးလိုင်ရှင်ယောက်ဖတော် မင်းထီးလိုင်သား စည်သဘင်သားနှင့် ဘေးတော်နှော်ရထာမင်းစောမိဖုရား တောင်ပြင်သည်မြေးနှင့် သင့်ရာတွင်မြင်သည့် သမီးကို ခမည်းတော် နန်းတင်ရာတွင်မြင်သည့် နှမတော် ပန်ရင်မိဖုရား။
- သားတော်မြတ်စွာရှင်ကို မြင်သည်။ 'ကက်သူ' အမည်တွင်၏။

* စစ်သူကြီးမြေးစောအလွန်ကို 'ခင်အုန်း'အမည်နှင့် မိဖုရားမြှောက်သည်တွင်
- သမီးတော် ၄ ယောက်မြင်သည်။ ရွှေအိမ်သည်, စည်းခုံသည်, ကျောင်းတော်သည်, ရွှေချူ-ဟုအဖွားကြီးကို အမည်ကြီးမှည့်၏။

* ဥယျာဉ်သည်သမီးမိဖုရားငယ်တွင်
- သားတော် ဓေယသိခ်ကို မြင်သည်။

မင်းကြီးကား စွမ်းသန်တော်မူ၏။ သူမကောင်းကို ကွပ်ညှပ်ခြင်းကား ပြင်းပြစွာ။ သစ္စာစောင့်တော်မူ၏။ မင်း၏တရား၌ တည်၏။ ပြည်ထဲရေး၌ လုံ့လနှင့်တကွ အမတ်ပညာရှိတို့နှင့် တိုင်ပင်နှီးဆော်လေ့

၁။ 'ထောက်ရှုကာ'-လည်း စာပေရှိ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
ရှိသောကြောင့် မှူးမတ်စစ်သူကြီးတို့ မမေ့မလျော့ရ ကွပ်တော်မူခဲ့သည်[၁]။ သူပုန်သူကန်မထွက်နိုင်၊ ပြည်ထဲသာယာ၍ ပြည်သူအပေါင်း နှစ်လိုကုန်၏။

သားတော် ၅ ပါးကို ဆုံးမစကား

ကောဓပလ္လင်ကို တည်တော်မူသည်တွင် သိကြားကအပ်သော သရီရဓာတ်တော် ၂ ဆူ၊ ဓာ်နှင့်ဆင်းတု ၄ မျက်နှာ၊ ဇမ္ဗူရစ်သိင်္ဂနိတ် ရွှေဆင်းတု ၂ ဆူ-အထက်၌ ဌာပနာတော်မူသည်။ မပြီးခင် မင်းကြီးနာတော်မူ၍ သည်းသန်လတ်သော် သားတော် ဇေယသူရ၊ ပုံချိ၊ ရာဇသူ၊ ကက်သူ၊ ဇေယသိင်္ခတို့ကို အပါး တော်သို့ခေါ်တော်မူ၍ ကြီးစဉ်အတိုင်း သားတော်တို့လက်ကို ရင်တော်၌အပ်ပြီးသော်၊ "ချစ်သားတို့။ မောင်တို့ညီနောင်တစ်စုသည် ငါစီရင်ခဲ့သည်ကို မပျက်ရစ်စေနှင့်။ ညီနောင်တစ်စု တစ်စိတ်တစ်ကိုယ်တည်း ကဲ့သို့ရှိမှ ဆွေမျိုးရောင် တောက်ပရာသတည်း။ ကျေးကျွန်များစွာရှိလှည့်ကား ဆွေမျိုးမရှိသော် ကောင်း လှည့်ငြားလည်း 'ကောင်းသည်'မမည်ရာ။ ဆွေစုမျိုးစုကောင်းသော် အရံအတားများသောသစ်ပင်ကြီးကို လေမလှဲနိုင်သကဲ့သို့ ရန်သူတို့ မညှဉ်းဆဲနိုင်ရာ။

"အမှုကင်းစေလိုသော် ဤသို့ကျင့်ရစ်ကြကုန်။ နှုတ်သီးထက်၍ ခွပ်အံ့သို့ထင်သော် နှုတ်သီးကို ဖြတ်။ အတက်ရှည်၍ စူးအံ့သို့ထင်သော် အတက်ကိုဖြတ်။ အတောင်ရှည်၍ ပျံအံ့သို့ထင်သော် အတောင် ကိုဖြတ်။

" 'မင်း' ဟူသည်ကား သူတို့ကြောက်ရွံ့တတ်စေ။ သူကြောက်ရွံ့မှ တိုင်းကားပြည်ရွာ ငြိမ်ဝပ် ရာသည်။ သူကြောက်ရွံ့အောင် ကျင့်ရာသည်ကား 'မိတ်' ဟူ၍လည်းကောင်း မမှတ်နှင့်။ အပြစ်အလျောက် ဒဏ်ပေးတတ်စေ။ သူ၏နှလုံးကို ယုကြုံး၏သို့ သိတတ်စေ။ လပြည့်ဝန်းကို ကြယ်ရံ၏သို့ ညီတော်တွင် ရံခြင်းမြဲမြံရစ်ကြစေ။ အခြွေအရံများမှ သူတစ်ပါးတို့ ကြောက်ရာသည်။

"အမှုထမ်းတို့ကို ချီးမြှောက်ရာသည်ကား-ခြေ ၁၀ ပွဲမှ မြင်းတင်ရာသည်။ မြင်း ၁၀ ပွဲမှ ဆင်တင်ရာသည်။ ဆင် ၁၀ ပွဲမှ လှေတင်ရာသည်။ လှေ ၁၀ ပွဲမှ ၄၀၀ ပြုမြို့ ပေးရာသည်။ ငါ့စကားကို ချစ်သားတို့ အမြဲမှတ်ရစ်ကြကုန်။"-ဟု သားတော် ၅ ယောက်ကို အဆုံးအမပေးပြီးသော်၊ မိဖုရား၊ မောင်းမမိဿံတို့အားလည်း အသီးအသီးဆုံးမတော်မူပြီး၍၊ "အမတ်စစ်သူကြီး ကလန်၊ သံပျင်တို့ကိုလည်း တိုင်းပြည်မငြိမ်မသက်ရှိ၍ သူပုံ ငါစီရင်ခဲ့သည်ကိုကြားလေသော် အမတ်၊ ကလန်၊ သံပျင်တို့သည် နိုင်အောင်ဆုံးမရစ်ကုန်။"-ဟု ကြီးစွာသောသစ္စာတော်ကို ပေးတော်မူခဲ့၍၊ မိဖုရားစသော သားတော်၊ သမီးတော်တို့အား ကျေးမက်ပြည်ရွာ ဥစ္စာခမ်းနားအမွေအနှစ်တို့ကို အထိုက်အလျောက်ဝေခြမ်းတော်မူခဲ့၍ အိမ်နိမ့် ၃၇ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၃၇ နှစ်-သက်တော် ၇၄ နှစ်[၂]ရောက်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ အနိစ္စ ရောက်လိုသော် မော်ကွန်းတိုင်ထက် ဘီလူး ကိုယ်ထင်ပြ၏။ အနောက်က ကြယ်တံခွန်ထွက်၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

မင်းကြီးတွင် အမတ်ကြီးကား ဝဇီရဗုဒ္ဓိ ၁၊ သိဒ္ဓိကာ ၁၊ ကြံသိုင်း ၁၊ ကြံမဖက် ၁။

'ထိုမင်းနန်းတက်သည်နှစ်ကို ၅၃၃ ခု' ဟု ဆိတ်ဖူးကြည်းကျောက်စာတွင် စပတွင်း

သူကြီးတို့ အသစ်ပြုလုပ်ရေးထားလေသည်ကို ပညာရှိတို့ မနှစ်သက်ကုန်။

၁။ 'ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်တော်မူခဲ့သည်။'-ဟုယူဆဖိ။

၂။ အိမ်နိမ့် ၃၃၊ စည်းစိမ် ၃၃-သက်တော် ၆၆ နှစ်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တတိယပိုင်း

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၅၀–နန်းတောင်းများမင်း (ဇေယျသိခ်၊ ထီးလိုမင်းလို)

သက္ကရာဇ် ၅၇၃ ခု တော်သလင်းလဆန်း ၁၀ ရက် ကြာသပတေးနေ့တွင် လှေစကြာသခင် နရပတိစည်သူမင်းကြီး၏သားတော် ဇေယျသိခ် မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ဗောဓိဝင်ဋီကာ၌ 'သာသနာတော် ၁၇၄၇ ခုနှစ်–သက္ကရာဇ် ၅၆၅ ခု' ဆိုရာမှာ တန်ခိုးကြီးသော စည်ကြီးရတနာ လှေစကြာသခင် နရပတိစည်သူမင်းကြီးလက်ထက် သားတော် ဇေယျသိခ်မင်း၏ဆရာတော် ဗောဓိဝင်ဋီကာကိုစီရင်၍ပြီးကြောင်းကို ပြသောသက္ကရာဇ် ဖြစ်သည်။ ဇေယသိခ်မင်း၏လက်ထက် စီရင်ကြောင်းကိုပြတော်မူသည့်သက္ကရာဇ် မဟုတ်။ အဘယ်ယုတ္တိ အာဂုံကိုထောက်၍ သိရသနည်း–ဟူမူကား

ဇေယျသဘွတ်ကျောင်း[၁] ကျောက်စာ၌ 'သက္ကရာဇ် ၅၇၃ ခု တော်သလင်းလဆန်း ၁၀ ရက် ကြာသပတေးနေ့– ဥစ္စနာ ငါ ရွှေတောင်တက်၏။ သက္ကရာဇ် ၅၈၈ ခု[၂] ဇေယျသဘွတ်ကျောင်းကို မြေလှူ၏။'–ဟု ကျောက်ရေးဆရာတို့ ဆိုသည်ကိုထောက်၍ သိရာသတည်း။

'ဥစ္စနာ ငါ ရွှေတောင်တက်၏။'–ဟုဆိုသောကြောင့်လည်း ဇေယသိခ်ကို 'ဥစ္စနာ'–ဟု ရေးအပ်၏။

မယ်တော် နန်းတောင်းဖန်များသောကြောင့်လည်း 'နန်းတောင်းများ'[၃] တွင်၏။

ခမည်းတော်မှာထားစီရင်ခဲ့သမျှကို မလစ်ဟင်းရအောင် ကျင့်ဆောင်တော်မူ၍ နောင်တော် ၄ ယောက်ကိုလည်း သီတင်းတိုင်း ဖူးမြော်တော်မူ၏။ အခွန်အတုတ်ရသည်ကိုလည်း ၅ ဖို့ပြု၍ နောင်တော်တို့နှင့် အစုသင့် ဝေယူတော်မူ၏။ ။

ထိုကအစဉ်ဆင့်၍ ပုဂံမြို့၌ 'မင်းသား ၄ ယောက်အပေါင်း'–ဟု ယခုတိုင် ရှိသတည်း။

ထိုသို့ တရားနှင့်အညီကျင့်တော်မူသောကြောင့် မှူးမတ်၊ ပြည်သူတို့နှစ်လိုကုန်သဖြင့် ကောင်းသော ဆုကိုသာ ယူကုန်၏။ မိုးရေကောင်း၏။ ပြည်ထဲ ဝပြောသာယာ၏။ အဆင်းအဝါ၊ ဉာဏ်ပညာ ရှိသည်နှင့်အညီ၊ တိုင်းနေပြည်သားတို့၏ ဆင်းရဲချမ်းသာကို မမေ့မလျော့ကြည့်ရှုတော်မူလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ မုဒိမ်းတန္တ သူပုန်သူကန် မရှိ။

၁။ 'ဇေယပွတ်ကျောင်း'၊ 'ဇေယျပွတ်'၊ 'ဇေယျသွတ်ကျောက်စာ'–ပုံနှိပ်ပြီးမူ။

၂။ 'သက္ကရာဇ် ၅၈၇ ခု'–ပုံနှိပ်ပြီးမူ။

၃။ 'နားတောင်းများ'–ပုံနှိပ်ပြီးမူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ခမည်းတော်မိဋ္ဌာန်တော်မူ၍ သားတော် ၅ ယောက်တို့အလယ် ထီးဖြူကိုဆောက်စိုက်လျှင်၊ ခမည်း တော်အလိုနှင့်အညီ ထိုမင်းသို့ ထီးဖြူညွတ်ရာအရပ်၌ စူဠာမဏိဘုရားသဏ္ဍာန် တည်တော်မူ၏။ 'ထီးလို မင်းလိုဘုရား' ဟုတွင်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ထိုမင်းကို 'ထီးလိုမင်းလို' ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။

နှစ်တိုင်းမပြတ် တန့်ကြည်တောင်, ပုပ္ပားတောင်, တူးရွှင်းတောင် တက်တော်မူသည်။ အပ[1]၊ ဥရုံမြို့သို့ စုန်တော်မူ၍ မြစ်နားဝယ်ရှိသော ဘုရားပုထိုးများကို ရှိခိုးပူဇော်တော်မူ၏။ ဥရုံမြို့သို့စုန်တော်မူရာ ဖောင်တော်ထက်တွင် 'အိမ်တော်သည်' မည်သောမိဖုရားသည် 'ဓမ္မရာဇာ'ခံ သားတော်ကျစွာကို ဖွား တော်မူ၍ ၇ ရက်ရှိလျှင် မိဖုရား အနိစ္စဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအကြိုက် မိဖုရားတောင်ပြင်သည်တွင်မြင်သော သားတော် တရားမွန် အနိစ္စဖြစ်ပြန်သဖြင့်၊ မင်းနှင့်မိဖုရား ရေစာမယူရှိဘိသော်[2]၊ အမတ်သိဒ္ဓိကာနှင့် ကြံသိုင်းတို့လည်း

"ဖြစ်တတ်ပျက်တတ်သောသဘောတရားသည်ကား ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် သံသရာစက်၌ တွေ့ကြရကုန်သည်ချည်း။ နိဗ္ဗာန်သည်သာ ငြိမ်းရာဖြစ်ကြောင်းကို အောက်မေ့တော်မူ၍ နှလုံးတော် ဆည်တားတော်မူသင့်သည်။ နှလုံးတော်မသာရှိကြောင်းကိုလည်း ပြင်ပသူခပ်သိမ်းတို့ မသိ မကြားစေရာ။ တည်ကြည်တော်မူရမည်။"-ဟု အမတ်တို့လျှောက်သော်၊

"အမတ်ကြီးကြံသိုင်းတို့။ ထိုအကြောင်းကို ငါလည်းသိ၏၊ ချစ်ခြင်းကြောင့် စိုးရိမ်ခြင်းကို မပျောက်နိုင်ခဲ့။ ဘုရားဆုကား အလွန်ရှည်လွန်းခဲ့။ 'ချစ်ခြင်း' ဟူသောနှောင်ဖွဲ့ခြင်းသည် ပြတ်လွယ် စေ။"-ဟု အမတ်တို့နှင့်အညီအညွတ် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဆုကိုယူတော်မူ၍၊ 'စေတနာ' ဟူသောဘုရားကို တည်တော်မူ၏။ ယခုအခါ 'စစ်တနာ' တွင်၏။ ထိုအခါမှသည် ကြည်း,ရေတောတောင် ထွက်တော်မမူ။[3]

- ခမည်းတော်ကောင်းမှု ကောဓပလ္လင်[4]မပြီးသည်ကိုလည်း လုပ်တော်မူ၏။
- ညောင်ဗုဒ္ဓဟေ၌ ပွင့်တော် မူဟန်လုပ်၍ ဘုရားတည်တော်မူသည်။ 'ဗောဓိဘုရား' တွင်၏။
- 'နိဗ္ဗာန်ဝင်ရလွယ်စေသော' ဟုဆုပန်တော်မူ၍၊ ဘုရားသခင် နိဗ္ဗာန်ယူတော်မူသောအခါ မလ္လာမင်းတို့ စန္ဒကူးထင်းကို မဈှိမဒေသတိုက်သားတို့ လက်တော်ဖြင့် အတောင် ၈၀ တွင် ဖုတ်ကြည်းတော်မူမည်တင်ထားဟန် ထုလုပ်ကိုးကွယ်တော်မူ၏။ 'နေရပန်'တွင်၏။ 'နေရပန်' ဟူသည်ကား 'နိဗ္ဗာန်ဝင်ဟန်' ဆိုလိုသည်။ 'ကုသိနာရုံ' လည်းဟူ၏။
- ထီးလိုမင်းလိုဘုရားရှင်၌ ကနားကြီးဆောက်၍ အလှူကြီးပေးတော်မူရာ ကနားတော်ရာ တွင်လည်း ပွတ်စေတီ တည်တော်မူသည်။ 'တံတိုင်းရှည်'[5] တွင်၏။

ဤသို့စသော ကောင်းမှုကိုပြုတော်မူ၍ အိမ်နိမ့် ၃၇ နှစ်, စည်းစိမ် ၂၃ နှစ်- သက်တော် ၆၀ သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် စနေကြယ် တံခွန်ထွက်၏။ အရိပ်ပြန်၏။ နံတော် အင်္ဂါသား တည်း။

မိဖုရားကား

* ရွှေကူဒါယကာသမက်တော် ကက်သူကြီးသားဥတ္တရသူသမီး 'ဖွားတော်ကြီး' ဟူသော အိမ်နိမ့်ပါ တောင်ပြင်သည်။
* သရေဝတ္ထုရာ့သမီး မြောက်ပြင်သည်။
* ရွှေကူဒါယကာ့သားတော် သံပသင်သား-မြစ်သာရွာတွင်ဖွားသောကြောင့် 'မြစ်သာသူကြီး' တွင်သူ့သမီး စောမိပြန်-အလယ်ပြင်သည်။

၁။ အပ = အပြင်။
၂။ 'စားမဝင် အိပ်မပျော် ကြေကွဲမဆုံးရှိဘိသော်'-ဟုယူ။
၃။ 'ခရီးအသွားအလာမရှိတော့။'-ဟုယူ။
၄။ 'ဓေါ်ဓပလ္လင်'-ပုံနှိပ်ပြီးမှု။
၅။ 'တန်တိုင်ရှည်'-ပုံနှိပ်ပြီးမှု။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

* ရွှေကူဒါယကာ့သမက်တော် ရာဇသူ့သားသိခ်ံသူသမီး 'အိမ်တော်သည်'-ဟု ၄ ပါးတည်း။

* . တောင်ပြင်သည်တွင်
- သားတော်သိဟ်ပတေ့[၁]နှင့် တရားမွန်ကို မြင်သည်။
* မြောက်ပြင်သည်, အလယ်ပြင်သည်တို့တွင်
- သားတော်, သမီးတော် စာပေမတွေ့။
* အိမ်တော်သည်တွင်မြင်သည့်
- သားတော်ကား 'ဓမ္မရာဇာ' အမည်ခံ၍ မင်းဖြစ်သည်။

၅၁-ကျစွာမင်း (ဓမ္မရာဇာမင်း)

သက္ကရာဇ် ၅၉၆ ခုသော် မိဖုရားအိမ်တော်သည်တွင်မြင်သော သားတော်ကျစွာသည် 'ဓမ္မရာဇာ' အမည်ခံ၍ မင်းပြုတော်မူ၏။

ထိုအခါ- ပြက်တောင်ခြေ၌ နော်ရထာမင်းစောစိုက်ခဲ့သော ပေစေ့ပေါက်သော ဟူ၏။

ထိုမင်းကား ခပ်သိမ်းသောသူတို့အား မေတ္တာ, ကရုဏာစိတ်နှင့် ယှဉ်တော်မူ၏။ ပိဋကတ် ၃ ပုံကို အဖန်တလဲလဲ ၉ ခေါက်ပြန်၍သင်သောကြောင့် အထူးထူးသောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိကျွမ်းသော ဉာဏ်ပဋိဘာန်လျှင်မြန်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ အထူးထူးသောပြဿနာတို့ကို မေးခြင်း-ဖြေခြင်း၌ တူသူမရှိသောကြောင့် ခပ်သိမ်းသောအမျိုးသားအပေါင်းတို့သည် ဆည်းကပ်သင်ကြားသည်ကား တစ်နေ့ကို ၇ ဝါတည်း။ သရုပ်, သကန်, ဘုံ, ပုဂ္ဂိုလ်, ရုပ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကိုသိစေလို၍ မောင်းမတို့ကိုပြဍ္ဍန်စရာ ပရမတ္ထဗိန္ဒုကို ပြုတော်မူ၏။

ထိုမင်းလက်ထက် တိုင်းကားပြည်၍ သာယာဝပြောသောကြောင့် ပုန်ကန်သောင်းကျန်းသူ မထွက်၊ စစ်မက်မရှိ။ တရားတဘောင်စိစစ်ခြင်း, သူခိုးသူဝှက်သူပျက်ကို ခြိမ်းခြောက်နှိပ်ကွပ်ခြင်းကား သားတော် ဥစ္စနာသာ စိစစ်နှိပ်ကွပ်ရသည်။

ပြက်တောင်ခြေ၌ပေါက်သည့်ပေကို ယူ၍ဆက်လျှင်၊ အလွန်ဝမ်းမြောက်တော်မူ၍ ထိုပေတို့ဖြင့် ပိဋကတ်တော်များစွာ ပြုတော်မူ၏။

သက္ကရာဇ် ၅၉၇ ခု စကုမြို့၌ ပြာသာဒ်ကျောင်းဆောက်တော်မူ၍ သီဟမဟာဥပါလိထေရ်အား သာရကလျာဏ, သာရဓမ္မ, ကလျာဏကိတ္တိ, ဉာဏသီဟ, ဂမ္ဘီသာရ, ဝဇီရဉာဏ, ဂုဏသောဘာ-ထို ကျောင်းနံရံ[၂]နေ ၇ ပါးနှင့်တကွ ကျောင်းထက်နေသံဃာ ၁ ကျိပ် ၆ ပါးတို့ကို ပြာသာဒ်ကျောင်း တင်လှူတော်မူ၏။

တူးရွှင်းတောင်ကျသောရေကို ကန်ကြီးဆည်တော်မူ၍ ကြာမျိုး ၅ ပါးတို့ဖြင့် သာယာစွာပြုပြီးသော် 'ဥယျာဉ်လယ်ယာနှင့်တကွ ကမ်းနား၌ မင်းကွန်းဆောက်တော်မူ၍ နေ့ညမပြတ် စာပွဲသဘင် ခံတော်မူ၏။

သားတော်ကား- ဥစ္စနာတစ်ပါးသာ သားထင်ရှား၏။

၁။ 'သီဟပတေ့' လည်း အရေးရှိ။ 'သိန်ပတေ့' ဟု အရေးရှိသော်လည်း အရေးပျက်တည်း။
၂။ ကျောင်းနံရံ = ကျောင်းရံ။ 'ကျောင်းရံ'-ပုံနှိပ်ပြီးမူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
အခါတစ်ပါး- သန်လျက်ကစားတော်မူရာတွင် သန်လျက်စူး၍ အိမ်နိမ့် ၄၁ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၁၆ နှစ်- သက်တော် ၅၇ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် မြင်းတင်းကုတ်၌ လင်းတနား၏။ ကွန်းပြောက်ဥကသ်၌ ဘီလူး တိုယ်ထင်ပြ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၅၂-ဥစ္စနာမင်း

သက္ကရာဇ် ၆၁၂ ခုသော် သားတော် 'ဥစ္စနာ'[၁] မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား ခမည်းတော်သည် စာပွဲနှင့်သာပျော်တော်မူသောကြောင့် မင်းလျာတည်ထားသည် မှသည် ပြည်ထဲရေးကို ကွပ်ကဲရသည်ဖြစ်၍ ခမည်းတော်ရှိစဉ်ကပင် အစိုးရတော်မူသတည်း။

အခါတစ်ပါး- ဆိတ်ထိန်းကမ်းပြုရွာ[၂]၌ တောင်သူသမီးသည် ငယ်စဉ်အခါ အဖနွားထွန်ရာသို့ လိုက်လေသော်၊ မြွေဟောက်ကြီးတစ်ခုသည် သူငယ်မကိုမထိစေဘဲ အခွေရစ်ပြီးလျှင် ဦးခေါင်းထက်ပါးပျဉ်းလွှမ်း တည်လေ၍ သူငယ်မ ကြောက်လန့်ဟစ်ကြော်သည်ကို အဖ နွားထွန်ရာကပြေးလာ၍ ဟန့်ခြောက်လျှင် မြွေဟောက်ခွာ၍သွားလေ၏။ အကြောင်းကို ပညာရှိတို့အားပြန်ကြားလျှင် "ဤသူငယ်မကား ထင်ရှားစွာဖြစ် မည်။"-ဟုဆိုကုန်သဖြင့် မိဘတို့လည်း ကြွယ်ဝကုံထံ[၃]သည်ဖြစ်၍ လျောက်ပတ်ကောင်းမွန်စွာဆင်ယင် လျက် ကစားသောကျွန်မငယ်တို့ ထိန်းရ၏။

သူငယ်မစိုက်သော မြတ်လေးတစ်ပင်တွင် ပန်းညက်၊ ချရား၊ စံကား-ပန်း ၃ မည်ပွင့်၍ ပညာရှိ တို့ကြားသော် "ဤမိန်းမငယ်သည် အမြတ်အထွတ်ဖြစ်လတ္တံ့။"-ဟု ဆိုစားကုန်၏။

ဥစ္စနာမင်းကြီးလည်း နတ်တော်လအခါ မင်းတို့အစဉ် ပုပ္ပားတောင်တက်စမြဲဖြစ်၍၊ 'မဟာဂီရိနတ် မောင်နှမကို ပူဇော်အံ့မည်။'-ဟု တက်လေသော်၊ 'ဆိတ်ထိန်းကမ်းပြုရွာမှ မြတ်လေးတစ်ပင်၌ ပန်း ၃ မည်ပွင့်သည်။'-ဟုကြားတော်မူ၍ 'ရှုစားတော်မူမည်' ဟု မြင်းစီးလျက်ဝင်တော်မူလေသော်၊ ပန်းသီတာနှင့် ပန်းစိုက်သောမိန်းမငယ်ကိုမြင်လျှင် အသွေးအရည်နှင့်ပြည့်စုံသောကြောင့် ယူတော်မူခဲ့၍ နီးကမ်းစွာစေပါ လုပ်ကျွေးရ၏။

"သားတော်မူသည် မိန်းမငယ်ဖျောက်ဘိ။"-ဟူလျှင် ယားရာကို စိုက်ခြည်း[၄]ဖျောက်မိလျှင်၊ ဖျောက်ဖန်များလတ်သော် "အဘယ်ကြောင့်ယားရာကို သိသနည်း။"-ဟု မေးတော်မူသည်ကို "အလောင်း မင်းတို့သည် ချမ်းသာစွာနေရသည်ဖြစ်၍ နူးညံ့သောကိုယ်တော်၌ ယားရာအရေးသင့်သည်ကို မြင်ပါ သည်။"-လျှောက်သဖြင့်၊ "အံ့ဖွယ်ရှိလှ၏။"-ဟု ကိုယ်လုပ်တော်ကြီးအရာ၌ ထားတော်မူ၍၊ ထွက် တော်မူတိုင်း လိုက်၍လုပ်ကျွေးရ၏။

မိဖုရားကား-

* ရွှေကူဒါယကာသားတော် မင်းရှင်စောမြေးတည်း။ ထိုမိဖုရားတွင်မြင်သော

\- သားတော်သီဟသူကို မင်းလျာတည်တော်မူ၏။

* မြစ်သာရွာ ပန်းပွတ်သည်တူမ[၅]ကိုယူ၍ နန်းတင်သည့် စုလည်းထုံးကိုယ်လုပ်တော်တွင်

\- သားတော် မင်းခွေးချေးကို မြင်သည်။

မင်းကြီးကား ခမည်းတော်လက်ထက်ကပင် ပျော်ပါးစမြဲဖြစ်သောကြောင့် ဒလသို့စုန်တော်မူ၍ ကွန်းတော်ဆောက်ပြီးလျှင် ဆင်ကစားတော်မူ၏။

၁။ 'ဥဇနာ' လည်းအရေးရှိ။

၂။ 'ဆိတ်ထိန်းကမ်းဖြုရွာ'-ပုံနှိပ်ပြီးမူနှင့် အခြားရာဇဝင်ကျမ်းများ။

၃။ ကုံထံ = ကြွယ်ဝသည်။ ပြည့်စုံသည်။

၄။ စိုက်ခြည်း = ရုတ်ခြည်း။

၅။ 'မြစ်သာရွာ ပန်းပွတ်သည်မသမီး'- မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုအခါ- သခင်ဘုန်းမြတ်စွာသည်[၁] မင်းခွေးချေးဇာတာကိုကြည့်သော်၊ "စုတ်,ယုဂ်သန့်,စွာ။ မင်းသားကိုယူ၍ ဒလသို့သွားလေ။[၂]"-ဟု မင်းသားဦးရီးပဋ္ဌင်းကို ဆိုလျှင် ဦးရီးပဋ္ဌင်းလည်း မင်းသားကို လှေလျှင်နှင့်တင်၍စုန်လေ၏။ ဒလသို့ရောက်၍ ပါသည့်လက်ဆောင်အရက်တို့ကိုဆက်လျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ "ပန်းပွတ်သည်မြေး ငခွေးချေး"-ဟု ပြည်[၃]တော်မူလျက် လက်ဆောင်ကိုသိမ်း၍ ဆုလာဘ်ပေးတော်မူ၏။

တစ်နေ့သ၌ ဆင်ရှော်အောက်မားစု[၄]တွင် ဆင်ကောင်းတစ်စီးပါ၍ ကသာတော်စီးလျက် ကြည့်တော်မူသော်၊ တောဆင် မုန်နှင့်ဖြစ်၍ အနံ့သစ်ကိုလိုက်လေလျှင် ဆင်တော်ကကြိုးကို အစွယ်သွယ်[၅]မိသဖြင့် နေရာတော်နှင့်အထွေးထွေးကျ၍၊

အိမ်နိမ့် ၃၃ နှစ်, စည်းစိမ် ၅ နှစ်- သက်တော် ၃၈ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် သဗ္ဗညုဘုရားရှင် အခိုးထွက်၏။ မိကျောင်း မြစ်တွင်းဝယ် ခဲကြ၏။ ကြာသပတေးကြယ် လတွင်ချင်း၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

ထိုမင်းကို 'ဥစ္စနာဒလပြန်' တွင်၏။

၅၃-နရသီဟပတေ့မင်း (တရုတ်ပြေးမင်း)

ဥစ္စနာမင်းကြီးအနိစ္စဖြစ်လျှင် မင်းလျာဖြစ်သော သားတော်သီဟသူ 'မင်းမူအံ့။'-ဟု စီရင်၏။[၆] အမတ်ကြီးရာဇသင်္ကြံသည် သီဟပ်သူမင်းသား ရှေးကပြုသည်အမှုကို အောက်မေ့မိ၍ နှလုံးထောင်းထောင်းထသတတ်။

တစ်ရံခါတွင် ရာဇသင်္ကြံ မင်းဝယ်ခစား၍နေစဉ်၊ သီဟသူတက်လာ၍ နောက်ကနေ၏။ ရာဇသင်္ကြံ လက်ဖျင်[၇]သိမ်းရာတွင်ခတ်မိ၍၊ ရာဇသင်္ကြံဖျင်လက်ကို သီဟသူမင်းသားကွမ်းဖတ်နှင့်ထွေး၍၊ "အရှင်သား နေလာမှန်းမသိသောကြောင့် ထိပါးမိသည်။"-ဟု နောက်သို့ဆုတ်၍၊ ဖျင်လက်တွင်ကွမ်းဖတ်ကို မဖိတ်ရအောင်လိပ်ပြီးလျှင် ကောင်းစွာထုပ်ပိုး၍ထားလေ၏။

ထိုအကြိုက်တွင် မင်းခွေးချေးက "ကွမ်းသီး ၃ခိုင် ရာဇသင်္ကြံသို့ပို့လေ။"-စေသည်ကို "ဤရှိစာည်းက မင်းပျို့ပွာ ရှိပေသည်။ နောင်အမှုရှိသော် ငါတို့ဖို့ဟူသကဲ့သို့ တံဆိပ်ခတ်လာလေသည်။"-ဟုဆို၏။

ရာဇသင်္ကြံကား သီဟသူမင်းသား ရှေးကကွမ်းသွေးထွေးဖူးသောအမှုကို နှလုံးထောင့်၍[၈] "အရှင့်သား- ခမည်းတော် တိုင်းစွန်ပြည်နားမှာ လွန်တော်မူသည်။ ပြာပုံဖွေးဖွေးရှိရစ်အံ့သည်။ ကျွန်ုပ်တို့မှူးမတ်တကာ ၇ ရက်ပူဇော်ကန်တော့ပြုပါအပ်သည်။"-ဟုလျှောက်လျှင်၊ သီဟသူအခွင့်ပေး၍ ရာဇသင်္ကြံစသော မှူးမတ်, ကာလန်, သံပျင်အပေါင်းတို့ မင်းကြီးကို ဖုတ်ကြည်းသဂြိုဟ်ရာအရပ်၌ ညီညွတ်[၉]ကြပြီးသော်၊ အမတ်ကြီးရာဇသင်္ကြံသည် ဖျင်လက်တွင် သီဟသူမင်းသားထွေးသော ကွမ်းသွေးကွမ်းဖတ်ကိုပြ၍၊

"အမတ်တို့- ကမ္ဘာဦးကငှက်အပေါင်းတို့သည် ခင်ပုပ်ကို မင်းမြှောက်မည်တိုင်ပင်ကြသော် ခင်ပုပ်ငှက်သည် အမျက်မထွက်ဘဲနှင့်ပင် ကြောက်ဖွယ်လိလိရှိ၏။ အမျက်ထွက်သော် ခြစ်ခြစ်လောင်လောင်သော အိုးကင်းကဲ့သို့ရှိမည်ဆိုသကဲ့သို့ သီဟသူမင်းဖြစ်လျှင် ကြောက်မက်ဖွယ်လိရှိလတ္တံ့။"-ဆို၍၊ မှူးမတ်,

---

၁။ 'ဆရာတော် ဘုန်းတော်ကြီးသည်'-ဟုယူ။
၂။ ခမည်းတော်မင်းကြီးရှိရာ သွားစေခြင်းဖြစ်သည်။-စိစစ်ခင်းကျင်းသူ။
၃။ ပြည် = ရယ်သွမ်းသွေးသည်။
၄။ အောက်မားစု = သားထိန်းဆင်မပါသော ဆင်စု။
၅။ သွယ် (သွဲ့) = ရှပ်ထိုးသည်။
၆။ 'ပွယ်သောက ကြီးစွာဖြစ်သည်။'-ဟု ယူသင့်။
၇။ လက်ဖျင် = အင်္ကျီလက်။
၈။ 'စိတ်အငြိုးထား၍'-ဟုယူ။
၉။ ညီညွတ် = စုဝေးတိုင်ပင်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ကလန့်, သံပျင်တို့သည် "ဤမင်းသားကား မင်းမဖြစ်မီကပင် အမတ်ကြီးတို့ကိုစင်လျက် မျက်နှာဖျက်[၁] သေးသည်တကား။ မင်းဖြစ်တပြီးကား ငါတို့သူငါ နေရာမရှိပြီ။"-ဟုညီကြ၍ သီဟသူမင်းသားကို ဖမ်းပြီး သော်၊ ပန်းပွတ်သည်မြေးမင်းခွေးချေးကို သက္ကရာဇ် ၆၁၇ ခု ဒလကပင် ခမည်းတော်ကိုယ်လုပ်တော်ကြီး ဆိတ်ထိန်းကမ်းပြုသူမိဖုရားစောနှင့် အဘိသိက်သွန်း၍ 'သီရိတရိဘဝနာဒိတျာ ပဝရဓမ္မရာဇာ' အမည်ခံ တော်မူ၏။ 'နရသီဟပတေ့' တွင်၏။

ထိုမင်း၏ ဇာတိသနစ်ကို အတပ်သိစေလို၍ ကျောက်ရေးဆရာတို့လည်း 'သက္ကရာဇ်
၆၁၇ ခု အကြေ တလ(ဒလ)က ပြန်တော်မူလေ၏။ ပန်းပွတ်သည်မြေး ရွှေတောင်[၂]ရလေ၏။
ရွှေတောင်ရတပြီး ပုဂံရောက်လတ္တံ့။'-ဟု ဆိုကုန်သတည်း။

ထိုမင်းကို ပဋိသန္ဓေယူသောအခါ မယ်တော်သည် မင်းကြီးကို ယပ်ခတ်၍နေစဉ် ရုတ်ခြည်း တုန်ခိုက်၍လဲဘိ၏။ နရသီဟက "မောင်းမငယ် ဝက်ရူးလူပ်သလော။"-ဟု မေးတော်မူ၏။

မယ်တော်လည်း 'အကြောင်းရှိမည်။'-ဟု သိမ်မွေ့ကောင်းမွန်စွာကိုယ် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်၍ အခါစေ့လတ်သော် နရသီဟပတေ့မင်းသားကို ဖွားတော်မူ၏။

ခမည်းတော်လည်း ဖွားဦးစကပင် 'ပန်းပွတ်သည်မြေး ငခွေးချေး'-ဟု ပျက်ပြယ်ကျီစယ်စ[၃]မှု ခေါ်ဝေါ်လေ့ပြုသတည်း။ ကြီးမြင့်သောအရွယ်သို့ရောက်လျှင် ဦးရီးပဋ္ဋင်းဝယ်အပ်၍ သခင်ဘုန်းမြတ်စွာတွင် စာပေသင်စေလေ၏။ မင်းဖြစ်လိုသော် ဒလတွင် သူငယ်ဖော်များနှင့် ခုံညင်းကစားရာ မင်းသားလက်ကို ခွေးတစ်ခု ချေးထည့်ဘိ၏။ သူငယ်တော်များယူ၍ပစ်ပြီးလျှင် မြေဆုပ်, သစ်ခက် တစ်ယောက်တစ်လက်စီ ဖုံးပိ၍ ပန်းမန်ပူဇော်ကုန်၏။

မင်းကြီးကို နန်းတင်ပေသောအမတ်[၄]လည်း "ဤမင်းသည် ငါ့ကြောင့်သာတည်း မင်းဖြစ်သည် တမုံ့။"-ဟု မင်းကြီးကို မထီမဲ့မြင်ပြုချေရကား၊ တစ်နေ့သ၌ ရာဇသင်္ကြံကို မီးစငယ်နှင့်ရှို၍ အမတ်ကြီး လည်း "သူငယ်၏သို့[၅]" ဟုဆိုလေ၏။

"အမတ်ကြီး-ငယ်လည်း မီး, ကြီးလည်းမီး။ 'မင်းစိုး' ဟူက ငယ်လည်းမင်း, ကြီးလည်းမင်း ဖြစ်သည်။"-ဟူပေ၏။

ရာဇသင်္ကြံလည်း မသက်သာလျက် မင်းကြီး၏အမျိုးသနစ်ကို ဖော်ပြလို၍ ပန်းကလပ်ပဲ့နှင့် မင်းကြီး ရှေ့တော်ဝယ် စားရာပြု၏။ မင်းကြီးလည်း သဘောဖြင့်[၆] "အဘိုး- သစ်ရှား၏သို့ အဘယ်ကြောင့် ပန်း ကလပ်ပဲ့နှင့် စားသနည်း။"-ဟုမေးတော်မူသည်ကို "ပန်းပွတ်သည်သားများ သူကောင်းဖြစ်ခဲ့လျှင် ပွတ်လိုသူမရှိ၍ စားရသည်။"-ဟုလျှောက်သဖြင့်၊

"အဘိုး- ဘုရားကို ထီး ဘယ်သို့တင်သနည်း။"-ဟုမေးတော်မူ၏။

"ငြမ်းဖွဲ့၍တင်သည်။"-ဟုလျှောက်၏။

"ငြမ်းကို ဘယ်သို့ပြုသနည်း။"-မေးတော်မူပြန်၏။

"တင်ပြီးသော် ဖျက်သည်။"-ဟု လျှောက်၏။

"ငါလည်း ထီးနှင့်အတူ မင်းဖြစ်ပြီ။ ငြမ်းနှင့်တူသောအဘိုးကို ဖျက်အံ့။"-ဟု 'ဒလသို့ပို့သည်' ဟုကြားလျှင် မစ္ဆဂီရိပုန်စားလေ၏။ မုတ္တမစားငနွယ်မြေး ငရွှေလည်း သောင်းကျန်းလေ၏။ မင်းကြီး

၁။ မျက်နှာဖျက် = အရှက်ခွဲသည်။
၂။ 'ရွှေနန်းတက်ရပြီ', 'မင်းဖြစ်ပြီ', 'နန်းတက်ပြီ'-ဟုယူ။
၃။ ပျက်ပြယ် (ပြက်ပြယ်) = ကျီစယ်ကျီစားသည်။
၄။ 'ရာဇသင်္ကြံ' ကို ညွှန်းသည်။
၅။ 'ကလေးလေးလိုပါပဲ။'-ဟု သဘောရသည်။
၆။ 'သဘောရိုးဖြင့်'-ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တိုင်ပင်စရာမရှိရကား- မှိုင်လျက်နေတော်မူ၏။

မိဖုရားစောက "အဘယ်ကြောင့် သို့စင်မှိုင်တော်မူသနည်း။ အမတ်စစ်သူကြီးတို့နှင့် တိုင်ပင်တော်မူရာသည်။ ထိုနှင့်မခြိုက်[၁]သော် မင်းကြီးမျက်တော်မူသော အမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်တော်မူလော။ သူပုန်တို့အစည်အပင်[၂]မရှိခင် နှတ်တော်လယူချေစေ။"-ဟုလျှောက်၍ ရာဇသင်္ကြံကို လှေလျှင်နှင့်ယူစေ၏။

မင်းကစေသောလှေ ရောက်မည့်နေ့ညက မုန်တိုင်းလေလာ၍ သစ်ပင်ကြီးများကျိုးပဲ့ကုန်၏။ ပန်းပြားပင်ကား မလဲဘဲရှိသည်ကိုမြင်လျှင်၊ "ရာဇသင်္ကြံ- နင်ကား ရေပန်းပြားပင်လောက်မျှ မလိမ္မာ။ ရေပန်းပြားပင်ကား လေလိုက်ယိမ်းသောကြောင့် ဘေးမထိ။ သစ်ပင်ကြီးကဲ့သို့ပြု၍ နင်ဘေးရောက်သည်။"-ဟု မိမိကိုယ်ကို ပြစ်တင်မြည်တမ်း၏။

ထိုအကြိုက်- 'မြေးတော်[၃]က ခေါ်တော်မူသည်။'-ဟု ဝတ်လဲစဖ[၄]နှင့်တင်[၅]လာလျှင် အပြင်းဆန်ခဲ့၍၊ ခရီး၌ တံငါတို့ ငါးဆက်၍ပြန်သောလှေကန့်တွင် မြယောက်ကိုမြင်သော်၊ "တံငါတို့- မြယောက်ကို ရောင်းမည်လော။"-ဟု အမတ်ကြီးက မေးလျှင်၊ တံငါတို့လည်း "သူငယ်တို့ ကစားစိမ့်မည်။ ကန့်တွင်ပါ၍ ယူခဲ့သည်။ အလိုရှိကယူပါ။"-ဟု ဆက်၏။ ရာဇသင်္ကြံလည်း ပွတ်သပ်၍ကြည့်သော် အဖိုးအတိုင်းမသိဖြစ်၍ တံငါတို့ကို ဆုလာဘ်ပေးပြီးလျှင်၊ အပြင်းဆန်ခဲ့၍ ပုဂံသို့ရောက်သော်၊ မင်းကြီးက 'လျှင်စေ' ဟု ထပ်လာ၏။ ရာဇသင်္ကြံလည်း စေသူကို "ငါ ပစာနှင့်လာရသနည်း။"-ဟု ကွမ်းချပ်[၆]နှင့် ပစ်၍ နဖူးပေါက်လေ၏။ စေသူလည်းပြန်၍ "ဘိုးတော်စီးနင်းစရာ ဆင်, မြင်း မရှိ၍ ကြာသည်။"-ဟု လျှောက်၏။

"နင့်နဖူး၌ ဘယ်မူသနည်း။"-ဟု မေးတော်မူသော် "ခလုတ်ထိ၍ လဲပါသည်။"-ဟုလျှောက်၏။

"ယင်းသို့သော် ဆင်နှင့်ယူချေ။"-စေတော်မူ၍ရောက်လျှင်၊ ပါသောမြယောက်ကိုဆက်သော်၊ "အဘိုး- ဘယ်မှာရချေသနည်း။"-ဟုမေးတော်မူ၍ "ဘုန်းတော်အား ရချေသည်။"-ဟုလျှောက်၏။ "အဘိုးကို သူပွေဆေ[၇] ချောစား၍သာ ငါထားသည်။ နှလုံးက မထား။"-ဟု မိန့်တော်မူ၍၊ ကျေးကျွန်, ဆင်, မြင်း, ပရိက္ခရာကို တစ်ခုမကျန်ပြန်ပေးတော်မူ၍၊ ကျေးမက်, ဆင်, မြင်း, ထီး, စလွယ်, ကွမ်းလောင်း, ကွမ်းခွက်, စားခမ်းစားနားလည်း အသစ်ထပ်ပေးတော်မူ၏။

'မစ္ဆဂီရိ, မုတ္တမ, တောင်မြင့်, တောင်သုံးဆင့် ပုန်စားလေသည်ကို စစ်သူကြီး ၂ ယောက်ချီသွားစိမ့်မည်။'-စီရင်ပြီးသော် အတွင်းသင်းမှူး သရေပစ္စပတေ့နှင့် အညာခရိုင်စား တောင်ဘက်, မြောက်ဘက်, အရှေ့ဘက်, အနောက်ဘက် စကု, စလင်း, ဖောင်းလင်း, လယ်ကိုင်း, ပြည်, တိုင်တားနှင့်တကွ ရေ, ကြည်းမြစ်နား ၂ ဖက်တောင်ခြေသွားစေ၍ မုတ္တမသို့ ရာဇသင်္ကြံချီရ၏။ ဒဂုံသို့ရောက်လျှင် လှေကိုထားခဲ့၍ ပဲကူး, ပုသိမ်, မြောင်းမြအားနှင့်တကွ ကြည်းကြောင်းချီလေ၏။

မုတ္တမစားငရွေလည်း 'ချီလာသည်' ဟုကြားလျှင် တောင်ထက်သို့ချည်း လူကိုသွင်း၍ ခံနှင့်၏။ ရာဇသင်္ကြံ စစ်သည်အပေါင်းနှင့် မြို့ကိုချည်း၍ရံသည်။ မြို့တွင်းသားဗိုလ်ပါထုထပ် ကျဉ်းမြောင်းသည်နှင့် တောင်ကထွက်သည်ရေ မသောက်လောက် မြို့ပြင်ရေကိုလည်း မယူသာ ငတ်မွတ်လျှင် ၇ ရက်နှင့်

၁။ ခြိုက် = နှစ်သက်သည်။ သဘောကျသည်။ ဘဝင်ကျသည်။
၂။ စည်ပင် = ပွားများသည်။ အင်အားကြီးသည်။
၃။ 'နရသီဟပတေ့မင်း' ကို ညွှန်းသည်။
၄။ ဝတ်လဲစဖ = အကြောင်းစုံပြသည်။
၅။ တင် = လျှောက်တင်သည်။
၆။ ကွမ်းချပ် = ကွမ်းညှပ်။
၇။ 'သူပွေ (တို့)'-ပုံနှိပ်ပြီးမူ။ ပွေဆေ = မလိုတမာစကားဆိုသည်။ ကုန်းတိုက်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
မုတ္တမကိုရ၍ အမတ်အလိမ္မာကို ကျေးစားထည့်ခဲ့မှ၊ ငွေကို သားမယား၊ ကျေးကျွန်နှင့်တကွ သုံ့ပန်းလူသူ၊ ဆင်၊ မြင်းကိုယူ၍ ပြန်ခဲ့၏။

သရေပစ္စပတေ့မှာ မစ္ဆဂီရိမရောက်ခင် အကွပ်အညှပ်မနာ၍ ညဥ့်လန့်ရာတွင် တပ်ပျက်၍၊ မင်းဘူး တွင်နေနှင့်သည်ကို တွေ့၍ အကြောင်းကိုပြန်ပြောလျှင်၊

"အဆွေစစ်ပျက်သည်ကို မင်းကြီးမကြားစေနှင့်။ ငါ စစ်နိုင်လက်ဆောင်ဆက်၍ ဝမ်းမြောက် တော်မူမှ နှလုံးတော်သာခိုက် မျက်တော်ပြေကြောင်းလျှောက်မည်။"-ဆို၍ ရာဇသင်္ကြံ အလျင်ဆန်ခဲ့၏။

'သရေပစ္စပတေ့ သူ့စစ်မတွေ့မီ လန့်၍တပ်ပျက်ကြောင်း' ကို ကြားတော်မူလေသော်၊ "ရန်သူ မတွေ့ဘဲ စစ်ပျက်ရာသလော။"-ဟု ရာဇသင်္ကြံသားအုတ်လှကို 'သတ်ချေ' စေတော်မူသည်။

ပုခန်းငယ်တွင် အဖနှင့်တွေ့၍ "သရေပစ္စပတေ့ကို သတ်(ဖို့)လာရသည်။"-ဟုပြောလျှင်၊ "သားမွန်- ငါက စေသူမရောက်ဘဲကို လက်မလွှန်စေနှင့်။"-ဟု မှာလိုက်၏။

ရာဇသင်္ကြံလည်း ရောက်လျှင် မုတ္တမစားငွေနှင့်တကွ ရခဲ့သည့် ဆင်၊ မြင်း၊ သုံ့ပန်းလူသူတို့ကို မင်းကြီးအားဆက်လျှင် အားရတော်မူ၍ ဆုလာဘ်များစွာပေးတော်မူ၏။ ထိုအကြိုက်တွင် အမတ်ကြီးရာဇ သင်္ကြံ ပုဆစ်တုပ်၍၊ "ကျွန်ဟူသည်ကား ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းအလုံးကိုပင် အရှင့်နိုင်ငံတော် ဖြစ်စေချင်၏။ 'စစ်ထိုးခြင်း' မည်သည် နိုင်အံ့သည့်စစ်လည်း ရှုံးတတ်၏၊ ရှုံးမည့်စစ်လည်း နိုင်တတ်၏။ ကျွန်တော် သရေပစ္စပတေ့ကိုပင် ချီပါစေဦးမှ အမှုတော်ကံ[၁]ပါမည်။"-လျှောက်လျှင်၊ "ငါ အုတ်လှကိုစေလိုက်ပြီ။ မသေခင်သော် လွတ်စေတော့။"-မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ တွင်းသင်းကို မှူးစိမ့်မည့်သူကို ရွေးတော်မူသော်၊ မိဖုရားစောက "ရှင်မင်းကြီး။ ယုံကြည် တော်မူသူလည်း ဖြစ်သည့် သရေပစ္စပတေ့ကိုပင် မှူးစေသော် မသင့်လော။"-ဟု လျှောက်လျှင် "သင့်၏" ဟု သရေပစ္စပတေ့ကိုပင် အတွင်းသင်းမှူး ခန့်တော်မူပြန်၏။

နတ်တော်လရောက်၍ ပုပ္ပားနတ်တက်ပြန်လျှင်[၂]၊ ရာဇသင်္ကြံ၊ သရေဝဍ္ဍနာ၊ စစ်တုရင်္ဂဗိုလ်၊ စစ် တုရင်္ဂသူ[၃]တို့ ၄ ယောက်ကို နတ်တော်လဆန်း ၁၅ ရက် ကြာသပတေးနေ့- ကန်လင်္ဂတွင် ချီလေစေ၏။

မစ္ဆဂီရိ၌ ကျေးရွာကို ဖျက်ဆီးပြီးသော် သက်တောင်ထက်မြို့ကို ရံကြလေ၏။ မြို့တွင်းသားတို့ ဝတ်မွတ်လျှင် 'သားနှင့်ညီကို မြောင်းမြ ခံစိမ့်မည်။'-စေ၍ ခွင့်တောင်းလာ၏။ ထိုစကားကို ရာဇသင်္ကြံ က သားအုတ်လှကိုစေလိုက်၍ လျှောက်စေသည်။

စလင်းသို့ရောက်လျှင် လှေလျှင်စီး၍ အပြင်းဆန်ခဲ့၏။ စစ်ကြာမြင့်သည်ကို ကြောင့်ကြတော်မူ၍ နံနက်ထွက်တော်မမူမီ လေသာနန်းတံခါးက ကြည့်တော်မူသော် လောကနန္ဒာအကွေ့၌ လင်းယဉ်[၄]ဖွေးဖွေး[၅] မြင်၍၊ "ထိုလှေကား စစ်ကလာသည့်လှေ ဖြစ်မည်။"-ဟု "မြင်းနှင့်မေးချေ။"-ဟု စေတော်မူ၏။ စစ် စကားကို မလျှောက်ဘဲ "ကျွန်တော်အုတ်လှ လာသည်။"-ဟု လျှောက်လိုက်၏။

မေးလာသူလည်း ထိုအတိုင်းလျှောက်လေလျှင် "စစ်ကြာ၍ မေးလေစေသည်။ စစ်အရေးကို မလျှောက်။"-ဟု အမျက်တော်ရှိ၍ "အုတ်လှကို သတ်ချေ။"-ဟု စေတော်မူ၏။ သူသတ်တို့ လှေပါး သို့ချဉ်း၍၊ "မလာလေနှင့်။ သတ်လေ စေတော်မူသည်။"-ဆိုလျှင်၊ "အရေးတော် ကောင်းလှပါသေး

၁။ ကံ = ကံတွင် = ပြီးစီးသည်။
၂။ 'နတ်ပူဇော်ရန် ပုပ္ပားတောင်တက်ပြန်လျှင်'-ဟုယူ။
၃။ 'စတုရင်္ဂဗိုလ်၊ စတုရင်္ဂသူ'။
၄။ လင်းယဉ် = လှေသင်္ဘောတွင် လွှင့်ထူသောရွက်။
၅။ ဖွေးဖွေး = လှပ်လှပ်ရှားရှား။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သည်။ လျှောက်ပါရစေဦး။''-ဟုဆို၍ သူသတ်တို့လည်း အုတ်လှဆိုတိုင်း မင်းကြီးအားလျှောက်လျှင်၊ အုတ်လှကိုခေါ်တော်မူ၍ ရှေ့တော်တွင် ဦးပေါင်းနှင့်တကွ ဦးသျှောင်ထွေးယှက်လျက် သန်းအတိကိုမြင်စေ(ပြီး)မှ၊ ''သို့စင် ဦးဆွေးဆံကျွတ် အမှုတော်ကိုကြိုးပမ်းထမ်းရွက်၍ ကုံတွင်ပါကြောင်းကို အလွယ်တကူသူမေးရာဝယ် မဆိုရက်သောကြောင့် စေတော်မူသူတွင် အချင်းခပ်သိမ်းကို မလျှောက်လိုက်ပါသည်။''-ဟု လျှောက်သည်တွင်မှ စိတ်တော်ပြေ၍၊ မောင်းမတို့ကို ရှေ့တော်တွင်ဆီလိမ်းစေ၍ သန်းကိုရှာစေသည်။ ဆတ္တာသည်တို့ကို ဆံမုတ်ဆိတ် ရိတ်စေသည်။ နံ့သာလိမ်းစေပြီးမှ ရှေ့တော်တွင်ထမင်းစားစေ၍ ဆုလာဘ်များစွာ ပေးတော်မူပြီးလျှင်၊ ''သားနှင့် ညီကိုယူ၍ လာခဲ့စေ။''[၁]-ဟု မှာတော်မူ၍ ညီမတူရီးနှင့် သားဇမ္ဗူကကိုယူ၍ စစ်သူကြီး ၄ ယောက် ပြန်လာရ၏။

ရာဇသင်္ကြံ ချီသည်ကာလပင် ''ကျွန်ဆိုးကိုမရဘဲကို ပုဂံသို့ မပြန်ပြီ။''-ဟု ကြိုးပမ်းထမ်းရွက်သည်။ စစ်အောင်၍ ဒလသို့ရောက်လျှင် အသက် ၆၂ နှစ်ရှိသော် အနိစ္စဖြစ်၏။ မင်းကြီးလည်း ရှေးဖြစ်နှောင်းဖြစ်ကို အောက်မေ့တော်မူ၍ ကြေကွဲတော်မူ၏။

ဇမ္ဗူက

မစ္ဆဂီရိစားသားဇမ္ဗူက ''ရွှေဖဝါးတော်အောက်မြဲစွဲ၍ အမှုတော်ကိုထမ်းပါမည်။''-လျှောက်လျှင်၊ အိမ်နိမ့်ပါကိုယ်လုပ်တော်တွင်မြင်သည့် သမီးတော်နှင့် ဆောက်နှင်း၍ မြဲစွဲရ၏။

ဘိန္နကစော်ဘွားသား

ထိုအခါ– ပြော့တို့နေရပ် ဘိန္နကစော်ဘွားသားသည် လယ်တောသို့ တူးရွှင်းထမ်း၍သွားရာတွင် တူးရွှင်းသားကို မိုးကြိုးပစ်၏။ ထိုသူသည် ပုဂံသို့လာ၍ မင်းကြီးထံမြဲစွဲလာလျှင်၊ 'သိင်္ခမိုလ်' ဟူသော အမည်ကိုပေးတော်မူ၍ မြဲစွဲထမ်းရွက်ရ၏။

အဖအမည်ရလိုသော ရာဇသင်္ကြံသား ၂ ယောက်

ရာဇသင်္ကြံသား အုတ်လှညီအစ်ကိုတို့လည်း အဖအမည်ကို ရလို၍ တပဆောင်ရွက်ကြသည်ကို မင်းကြီးသိတော်မူ၍ ပုပ္ပားကပြန်တော်မူလျှင်၊ ၂ ယောက်လုံးကို ခေါ်တော်မူ၍ ''စစ်သူကြီးတို့မည်သည်ကား မိမိတို့ကိုယ်၌ဖြစ်သော ကျေးဇူးသာ အရင်း။ 'ရာဇသင်္ကြံ' အမည်ကိုခံကာမျှနှင့် ကျော်စောသည် မဟုတ်။ ငါ့အမှုတော်ကို ကြိုးပမ်းထမ်းရွက်လျှင် 'ရာဇသင်္ကြံ' အမည်ကို မခံရသော်လည်း အရည်အလျောက် ထင်ရှားမည်ဖြစ်သည်။ ဘေးလောင်းတော်တို့လက်ထက် စစ်သူကြီးတို့လည်း အမည်အခြားစီချည်း၊ ကျေးဇူးနှင့်လျော်စွာ ကျော်စောထင်ရှားကြတော့သည်။ ယခုလည်း မင်းမတ်တို့ညီအစ်ကို ၂ ဦး အရည်တူကြပေသည်ချည်း။ တစ်ယောက်ကိုသာ အဖအမည် မပေးကောင်းပါလေ။''-မိန့်တော်မူ၍ သဘင်ရောက်လျှင်၊ ပုဂံအုတ်လှကြီးကို 'အနန္တပစ္စည်း'၊ ညောင်ဦးအုတ်လှငယ်ကို 'ရန္တပစ္စည်း' ဟု ဘွဲ့တပ်ပေးတော်မူ၏။

မင်းကြီးတွင် မောင်းမကိုယ်လုပ်ကား ၃၀၀၀ စင်ရှိ၏။ စချီ ၃ ကျိပ် နေ့ညမပြတ် စာရင်းစိစစ်၍ အတွင်းဝန်၊ ပြင်ဝန်၊ အိပ်ဖန် နေ့ညဥ့်မပြတ် မြဲစွာစောင့်ရ၏။

၁။ 'မစ္ဆဂီရိစား ကိုယ်မှစ၍ တစ်မြို့လုံးကို သစ္စာတော်ပေးလေ။ သားနှင့်ညီကို ယူ၍လာခဲ့။'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မင်းကြီးကား ကိုယ်လုပ်တော်တို့ကို ကွပ်ညှပ်ဆုံးမလျှင် နာကျင်ပြင်းပြသောကြောင့် တစ်စုံတစ်ခုသောစကားမျှ မထွက်ဝံ့ကုန်။

မိဖုရားကား မိဖုရားစောတစ်ယောက်တည်း။
ကိုယ်လုပ်လည်းမက မိဖုရားယယ်လည်းမရောက် ထားတော်မူသည်ကား-
- သမားညိုသမီး စောလုံ။
- မိဖုရားစောအစ်မသမီး စောနန်း။
- ရှင်ပါ[၁]။
- ရှင်မောက်။
- ရှင်ရွှေ။-ဤ ၅ ယောက်သည် မင်းကြီးကို အလှည့်အလှည့် လုပ်ကျွေးရ၏။

မင်းကြီး အနာရောဂါကင်းငြိမ်းသည်ကား ချေဆတ်ခြင်းမျှ မရှိ။ မိဖုရား, ကိုယ်လုပ် စသောသူတို့ ချေဆတ်, သမ်းလျှင် အမျက်ထွက်တော်မူ၏။ အခါတစ်ပါး လက်ပါးတော်စေ မောင်းမငယ်တစ်ယောက်သည် မချုပ်နိုင်၍ ချေဆတ်ချင်ရကား 'မကြားစိမ့်' ဟု အိုးကြီးတွင်မျက်နှာအပ်၍ ချေဆတ်သော်၊ ချုံးချုံးမြည်လွန်းခဲ့၍ "အဘယ်နည်း" ဟု ပြင်းပြစွာမေးတော်မူသော်၊ "မောင်းမတစ်ယောက်သည် ရှင်မင်းကြီးကို ကြောက်လွန်း၍၊ 'ချေသံကိုမကြားစိမ့်' ဟု အိုးတွင်အပ်၍ ချေဆတ်သောကြောင့် အုန်းအုန်းမြည်ပါသည်။"-ဟု လျှောက်လျှင်၊ "အဘယ်ကြောင့် ချေဆတ်သနည်း။"-ဟု မေးတော်မူ၏။

"ရှင်မင်းကြီး- ချေဆတ်သည်, သမ်းသည်ကား ဆနဝုတိအနာ[၂]မျိုးတည်း။ မင်းကြီးမှာသာ အနာကင်းတော်မူ၍ ချေဆတ်ခြင်း, သမ်းခြင်းမျှ မရှိ။ သူအပေါင်းတို့ကား ချေဆတ်, သမ်းကုန်သည်ချည်းဖြစ်၍ မချုပ်နိုင်ပါသည်။" -ဟု လျှောက်လျှင်၊ "မိဖုရား- ယင်းသို့ကို ငါမသိ။ ရှေးကမျက်မိသည်ကား လွန်လှ၏။"-ဟု နောင်တရှိတော်မူ၏။

မင်းကြီးစက်တော်ခေါ်၍ နိုးလျှင်၊ ကိုင်မိရာရာနှင့် မောင်းမတို့ကိုပစ်ခတ်ရမှ အမျက်တော်ပြေသည်။ ထို့ကြောင့်- မင်းကြီးအိပ်ပျော်စဉ် ဓား, သန်လျက်ကိုဖယ်၍ ရောက်သီး, သံပုရာသီးကို မိဖုရားစော ထားပေး၏။

စောလုံအငြိုး

မင်းကြီးကား အငြှုံးအစူပြင်းသည်[၃]ဖြစ်၍ ချိုးရေသုံးဆောင်များ၏။ နေ့လအခါ ချိုးရေတော်ရေဖျန်းကစားရာကန်၌ ရေပြတ်လျှင် မြစ်နားဆိုက်ဆောင်အရိပ်ကြီးစွာလုပ်၍ မြစ်ဆိပ် မင်းတဲတိုင် လူမမြင်သာအောင်ရံပြီးသော်၊ မိဖုရား, မောင်းမမိသံတို့နှင့် တဲတန်းဥမင်ဖြင့်ကြွတော်မူ၍ ရေကစားတော်မူမြဲတည်း။ ကွန်းတော်ထက်ကမောင်းမငယ်များ ရေသို့ဆင်းရကုန်၏။

တစ်နေ့သ၌ "မောင်းမ ၅ ယောက်တို့ ဆင်းကြစေ။"-ဟု မောင်းမငယ်တစ်ယောက် လိုက်၍ ရေပက်ရသည်။ စောလုံမျက်နှာ, အဝတ်ရွှမ်းရွှမ်းစွတ်၍၊ စောလုံနှလုံးနာ၍ စားတော်ဝယ် ဆေးထည့်ပြီး

၁။ 'ရှင်မား'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
၂။ ဆနဝုတိအနာ = ၉၆ ပါးရောဂါ။
၃။ 'အသန့်အရှင်းကြိုက်သည်။ အပူအလောင်များသည်။'-ဟု ယူဆရသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
သော်၊ "ငါ့ကိုယ်မကျန်း။ ငါ့ကိုယ်စား မင်းကြီးကို စားတော်ဆက်ပါ။"-ဟု စောမောက်ကို[၁] လွှဲလျှင် စောမောက်လည်း အဖြောင့်မှတ်၍ စားတော်ဆက်လေ၏။ စားတော်ခွံ့အုံမူးမူး ဓခွးအောက်ကချေ၍ ခွေးကိုကျွေးသည်၊ ခွေးအော့လေ၏။

စောမောက်ကိုမေးလျှင်၊ "စောလုံအလှည့်။ စောလုံသည် 'ကိုယ်မကျန်း'ဟု ကျွန်ုပ်ကိုလွှဲ၍ စားတော်ဆက်ရသည်။ အဖြစ်ကို ကျွန်ုပ် မသိ။" လျှောက်၍ စောလုံကိုမေးစစ်လျှင်၊ မပျက်သာပြီဖြစ်၍ ဟုတ်တိုင်းလျှောက် လေသော်၊ "ဟယ်- ပန်းပွတ်သည်မြေး။ နင့်ကို ငါမွေးမြူ၍ သူကောင်းပြုသည်။ မောင်းမငယ်ကိုလိုက်၍ ရေပက်စေသည်ကို နှလုံးထား၍ ငါ့ကို နင်လုပ်ကြံသည်။"-ဟု မိန့်တော်မူမှ "ပန်းပဲ ၁၀၀၀ ကိုခေါ်၍ သံကျပ်တင်လေ။"-ဟု စေတော်မူ၏။ စောလုံလည်း သူ့သတ်တို့ကို တံစိုး[၂] များစွာပေး၍၊ ၇ ရက် သံကျပ်လုပ်သည်မပြီးမချင်း အဘိဓမ္မာတရားတော်ကိုနာ၍၊ ဂုဏ်တော် ၃ ပါးကိုလည်း ၇ ရက်ပတ်လုံး သရဏ္ဍာယ်လျက် သီတင်းသီလဆောက်တည်၍ နေ့ရက်စေ့လျှင်၊ "အရှင်မ- မြောက်သားတော်[၃] မျက်တော် ပြင်းထန်လှသည်၊ လာတော်မူပေ။"-ဟု သာယာစွာခေါ်လျှင် ရတနာ ၃ ပါးဂုဏ်ကို လည်ဝယ်ရောက်လျှင် သံကျပ်ရဲရဲထက်တက်သည့် မီး ၃ တန် သေလေ၏။

စောလုံသေ၍ မမြင့်ခင်[၄] စက်တော်ခေါ်သော် 'စောလုံ- ငါ့ခေါင်းကို ဖွင့်လှည့်။'-ဟု ခေါ်တော်မူ၏။ ကိုယ်လုပ်တော်တို့သည် "အလောင်းမင်းကြီး။ အရှင့်မင်းကြီး ကျွန်တော်မစောလုံကို ရှင်မင်းကြီး မျက်တော်မူ၍ မရှိပြီ။"-ဟု လျှောက်ကုန်သော်၊ မင်းကြီးလည်း ကြေကွဲပြန်၏။

ထိုကိုကြားလျှင် မင်းကြီးဆရာတော်လာ၍ "ပြုပြီးမှ ကြေကွဲခြင်းသည် တစ်ပြည်မင်းတို့ကြားသော် ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ရှိ၏။ လုပ်ကြံပြီးမှ နောင်တရှိသည်ကို သူတို့မသိစေနှင့်။"-ဟု မင်းကြီးကို ဆုံးမ၏။ ထိုသို့ဆုံးမပြီးမှ မင်းကြီး ဆည်တား[၅] နေတော်မူ၏။

"ယနေ့မှစ၍ ငါမျက်တော်မူသော်လည်း လခွဲ-၁၀ ရက်ထား၍ မေးမြန်းစိစစ်ပြီးမှ သေကောင်းသေတန်မှ သေစေ။"-ဟု ဦးရီးတော်ပဥ္စင်း လူပြု၍ 'သိဟ်ပစ္စည်း' ခံသူကို မိန့်တော်မူ၏။

သားတော်တို့ကို ကျေးစားထည့်သည်ကား ပုသိမ်ကို ဥစ္စနာ၊ ဒလကို ကျော်စွာ၊ ပြည်ကို သားတော်သီဟသူတည်း။

"သားတော်တို့သည် သူပျက်စကားကိုလိုက်နာ၍ သောင်းကျန်းမည်။"-ဟု ကျေးစည်းစိမ်ထက်မနေရ၊[၆] အပါးတော်တွင်ချည်း မြဲရသတည်း။

ဝက်လက်ခိုးမသား

မင်းကြီးကား စားတော်ကြူး၏၊ အမဲဟင်းမျိုးကို အလိုရှိ၏။ ဟင်းမျိုးကို ရှေ့တော်တွင်ပြုစေ၍ သားတော်တို့ကို ပေးဝေသည်ကား- ပုသိမ်စားနှင့် ဒလစားကို အလက်၊ ပြည်စားကို အပေါင် ပေးဝေမြဲတည်း။

အခါတစ်ပါး- ပြည်စားမယ်တော်သည် 'သူများသားကိုကား အခပ်လှ အလက်၊ ငါ့သားကိုကား အပေါင် ပေးဘိသည်။'-ဟု သားကင်သည်အကြီးကို တံစိုးငွေ ၃၀ ပေး၍ ဒလစားအလက်ကို ပြည်စား၊ ပြည်စားအား ပေးမြဲအပေါင်ကို ဒလစားအား ပေးဘိ၏။ ဒလစားမယ်တော် မသက်သာ၍ စကားအလျဉ်း

၁။ 'ရှင်မောက်' ကို ညွှန်းပုံရသည်။
၂။ တံစိုး = လာဘ်ငွေ။
၃။ 'နရသီဟပတေ့မင်းကြီး' ကို ညွှန်းသည်။
၄။ မမြင့်ခင် = မကြာခင်။
၅။ ဆည်တား = ထိန်းချုပ်သည်။
၆။ 'အပိုင်စားရသော မြို့ရွာ၌ နေခွင့်မရခြင်း'-ဟု ယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
သင့်တွင် မင်းကြီးကို ဝမ်းနည်းဝမ်းဆည်း[၁] လျှောက်ပေသော်၊ "ငါမသိ။ အသူအတတ်နည်း။"-ဟု သားကင်သည်အကြီးကို စိစစ်သော်၊ "'ပြည်စားမယ်တော်က' 'ငါ့သားကို အလက်ပေးပါ' ဆို၍ ပေးရသည်"-ဟု လျှောက်လျှင် သားကင်သည်အကြီးကိုဒဏ်ပေး၍၊ ထိုနေ့ကသည် နှလုံးတော်မတွေ့သော် အမိကို 'ဝက်လက်ခိုးမ'၊ သားကို 'ဝက်လက်ခိုးမသား' ဟု ဆဲရေးစရာ ပြုတော်မူသည်ကို သီဟသူ နှလုံးနာ၍ ကွယ်ခိုး[၂]ရေရွတ်သည်ကို ဒလစားကြားလျှင်၊ "ချင်းနှင့် ချင်းမိသည် အခွင့်ရက ငါ့သခင်ကို လုပ်ကြံမည်။"-ဟု နှလုံးထား၏။

ဟင်းခွက် ၃၀၀

မင်းကြီးကား နေ့တိုင်း ဟင်းခွက် ၃၀၀ စုံမှ စားတော်ခေါ်မြဲတည်း။ ထိုဟင်းခွက်တို့တွင် တစ်ကြိမ်စီ မြည်းပြီးလျှင် နှလုံးလေးမြတ်တော်မူသော အမတ်၊ စစ်သူကြီး၊ မင်းသား၊ မင်းပေါင်မင်းလက်တို့အားပေးတော်မူ၍၊ ကြွင်းသည်ကို မြတ်နိုးသောမောင်းမမိသံတို့ကို ထောက်[၃]တော်မူမြဲတည်း။ ထိုဟင်းတို့ကိုကား စားတော်သည်တို့၌ စာရင်းနှင့်မှတ်သား၍ မိဖုရားစော စောင့်ကြပ်စီရင်ရ၏။

ဥယျာဉ်ကစားခြင်း

ဥယျာဉ်ကစားခြင်းကား- မိုးလအခါ အနီးအစပ်ဥယျာဉ်တော်၌ ကစားတော်မူ၏။ ဆောင်းလအခါ အကြေအညာ ပန်းမန်သစ်သီးရှိရာ ကစားတော်မူ၏။ တပေါင်းလအခါ တုန်ခေါင်အရပ်၌ ငါးကစားသွားတော်မူသည်[၄]ကား နှစ်တိုင်းမချွတ်တည်း။

မင်္ဂလာစေတီ

သက္ကရာဇ် ၆၃၀ တပေါင်းလဆန်း ၆ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် မင်္ဂလာစေတီဘုရားရှင်ကို တည်တော်မူသည်။ ထိုနှစ်တစ်နှစ်သာ တုန်ခေါင်း[၅]အရပ်သို့ မသွားသတည်း။

ထိုအခါ- သိုက်နိမိတ်တဘောင်ကား 'ဘုရားကြီးလည်းပြီး ပြည်ကြီးလည်းပျက်' ဟု ပေါ်၏။ ထို့ကြောင့်- 'ဤစေတီပြီးလျှင် ပုဂံပြည်ကား ထောင်းထောင်းပျက်လတ္တံ့။'-ဟု သင်္ဃာတော်တို့ ဆိုကုန်ဘိ၍ မလုပ်ဘဲ ၆ နှစ်တိုင်တိုင်နေသည်ကို သီလသီတင်းနှင့်ပြည့်စုံသော၊ မထောက်မညာ ဟုတ်သော စကားကို ဆိုလေ့ရှိသော၊ မဟာပိန္နဘုရားရှင်ကို မပြတ် ဝတ်တံမြက်လှည်းသော သခင်မြတ်သည် "ဘုရားသခင်ဗျာဒိတ်တော်ရသောဟူလျက် အမျက်ဒေါသထူ၍ ကမ္ဘာ့ဌာန်းမပြည့်သောမင်း။ 'အလှူကောင်းမှုပြုက ပြည်ပျက်အံ့။'-ဟု မလုပ်ဘဲနေသော်၊ ဤပြည်နှင့်မင်း မသေလျှင်းဘဲ နေရတုံ့အံ့လော။"-ဟုဆိုလျှင်၊ "ဤသခင်မြတ်သည်သာ ငါ့အား သံသရာဘေးကို ဖျောက်ပေသည် မှန်၏။ ရှေးအလောင်းတော်တို့ကား သားမယား၊ တိုင်းပြည်ကို စွန့်တော်မူသေး၏ရှင့်။ သာသနာတော်၌ကြံကြိုက်၍ ဘုရားသခင်၏အမွေတော်ကို လုပ်တုံ့ပြီးမှ ပြည်ပျက်အံ့ဆိုသောစကားကို ဗျာဒိတ်တော်ရသောငါမင်းစင်လျက် မနေရာ။ နောင်လာမင်းတို့ ကဲ့ရဲ့အံ့။"-ဟု၊

၁။ ဝမ်းနည်းဝမ်းဆည်း = ဝမ်းပန်းတနည်း။ စိတ်မကောင်းကြီးစွာ။
၂။ ကွယ်ခိုး = နောက်ကွယ်။
၃။ ထောက် = ပေးကမ်းသည်။
၄။ 'ငါးဖမ်းထွက်သည်။ ငါးသွားမျှားသည်။'- ဟုယူသော် ရကောင်း၏။
၅။ အထက်၌ 'တုန်ခေါင်း' ဖြစ်နေ၍ 'တုန်ကောင်' ကို ပြင်ထည့်။
mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သက္ကရာဇ် ၆၃၆ ခု ကဆုန်လပြည့် ကြာသပတေးနေ့- ဌာပနာတော်မူသည်ကား ရွှေ, ငွေနှင့် မင်းရုပ်၊ မိဖုရားရုပ်၊ အမတ်, ကလန်, သံပျင်တို့အရုပ်၊ မောင်းမတို့အရုပ်၊ သားတော်, သမီးတော်တို့အရုပ်၊ မယ်တော်အရုပ်၊ ဤပြည်၌လွန်လေသော ခမည်းတော်နှင့်သော် ၅ ကျိပ် ၁ ယောက်သောမင်းတို့အရုပ်၊ သတ္တဌာန, အဋ္ဌဌာန, အဂ္ဂသာဝကတို့အရုပ်၊ ထက်ဝယ်တော်တံတောင်ရှိသော ငွေအတိသွန်းသောဘုရားရှင်လည်း ဌာပနာထိုက်ဝန်းကျင်မိကာချည်းတည်း။[၁]

ဘုရားသခင် သရီရဓာတ်တော် အိမ်တော်ကသည် ကောင်းမှုတော်သို့ သွားခြင်းသဘင်ကား- ယတြာရသောဆင်ဖြူမ[၂]ကို ရွှေပြာသာဒ်တွင်းဝယ် ရတနာ ၇ ပါးအတိပြွမ်းသောစေတီတော်ကို တည်၍ ဖြည်းညင်းသာယာစွာသွားစေ၏။ အိမ်တော်ကသည် ကောင်းမှုတော်တိုင်အောင် တန်ဆာဆင်သည်ကား ဝါးခြမ်းရက်အတီခင်း၏။ ထိုအထက်ပြာ၊ ထိုအထက် သင်ဖြူး၊ သင်ဖြူးထက် ပစ္စုပ္ပန်ခင်း[၃]၏။ အတောင် ၂၀ အနံရှိသော ခရီး ၂ ဖက်တိုင်စဉ်စိုက်ပြီးသော် ဒေါင်းခြံ ရာဇမတ်ရံ၏။ တံတောင်ခြားတွင် တံခွန်, ကုက္ကားဆောက်[၄]၏။ ထိုအောက်- ရေအပြည့်ကြာသွတ်အိုး တည်၏။ ထိုအခါ- မိုးကား လူတို့ကို မစွတ်စေဘဲ ရေ့ကရွာနှင့်၍ မြေမှုန့်သိပ်စေ၏။

ဌာပနာတိုက်၌ အစဉ်သင့်[၅]ထားပြီး၍ ပိတ်အံ့သောအခါ မင်းသားအမတ်သားမင်းသမီး, မင်းဆွေမင်းမျိုးမင်းသမီးဝတ်သော ပုလဲနှစ်[၆]တို့ကိုယူ၍ သီကြိုးကိုဖြတ်ပြီးလျှင် ဌာပနာတိုက်၌ ကြဲပူဇော်ကုန်၏။ 'မင်္ဂလာစေတီ' ဟု မှည့်၏။

ထိုစေတီကား ဘေးလောင်းတော်နော်ရထာမင်းစော တည်တော်မူသောရွှေစည်းခုံနှင့် အရှိတိုင်းတာ၍ ထပ်တူတည်တော်မူ၏။ တူ-မတူကို မြင်းသည်တော်တို့ ရွှေစည်းခုံသို့ တစ်နေ့ ၉ ခေါက် သွား၍ကြည့်ရသော ဟူ၏။

စေတီပြီးမှ သိန်းဃိုကျွန်းက သရီရဓာတ်တော်ရောက်လာ၍ အနောက်မြောက်က ပုထိုးသာတွင် ဌာပနာ၏။

တရုတ်ကို လက်ဆောင်မဆက်သည်မှအစပြု၍

ထိုအခါ- တရုတ်ဥတည်ဘွားက သံစေ၍ 'ဆင်ဖြူနှင့် နော်ရထာမင်းစောလက်ထက် ဆက်မြဲသော ရွှေထမင်းအိုး, ငွေထမင်းအိုးများကဲ့သို့ ဆက်ကောင်းသည်။'-ဟု တောင်းလာသော်၊ တရုတ်မင်းက စေသောသံတို့သည် မင်းကြီးရှေ့တော်ဝယ် သဋ္ဌာလီနေရာမြင့်ထက် ခြေတွဲနေသည်[၇]ကို "တစ်ယောက်မကြွင်း သတ်လေ။"-ဟု မိန့်တော်မူလျှင်၊ ရာဇသကြံတို့က "တမန်သုံ့သေးတို့ကို သတ်ထုံး မရှိချေ။"-ဟု လျှောက်သော်လည်း အယူတော်မရှိ၊ တစ်ယောက်မကျန် သတ်လေ၏။

ရှည်လတ်သော်- တရုတ်ဥတည်ဘွားကြား၍၊ 'ယူချေ' စေသည့်စစ်သူကြီးတို့ ဗိုလ်ထုများစွာလာသည်ကြားသောကြောင့် အညာကား ပလင်၊ အကြေကား ရွာသာ၊ အရှေ့သမထီးချောင်းတွင် မြို့ရာခင်း၍၊ 'အုတ်တိုက်, ကုလားကျောင်း, တံတိုင်းမီးတား, သင်္ဃိကမရှိသော ဂူပုထိုးတို့ကိုဖျက်၍ မြို့တည်

၁။ 'ဘုရားရှင်ရုပ်တုများ ဌာပနာတိုက်အပြည့်ရှိသည်။'-ဟု ယူသင့်။
၂။ 'ဗေဒင်တွက်ချက် နေ့နံသင့်သောဆင်ဖြူမ'-ဟု ယူသင့်။
၃။ 'အဝတ်ဖြူသန့်, အဝတ်ကောင်းအခင်း'-ဟုယူသင့်။
၄။ ဆောက် = စိုက်ထူသည်။
၅။ အစဉ်သင့် = အစဉ်လိုက်။
၆။ ပုလဲနှစ် = ပုလဲလုံး။
၇။ 'ခြေချနေသည် ခြေတွဲလောင်းချနေသည်။ ပုဆစ်တုပ်နေသည်။'-ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မည်။''[၁]-ဟု မြို့ရာကြည့် ဆင်တော်သန်မြန်စွာ[၂]ကိုစီး၍ ထွက်တော်မူသော်၊ စာတီ[၃]ပစ္စယာထက်က ''ပြန်ခဲ့တော့။ မင်းကြီးလက်ထက် တရုတ်ဖျက်၍ ပျက်မည်မှန်၏။''-ဟု လူယောင်ဟစ်၏။ ''ငါ မင်းကိုစင်လျက် ဟစ်ကောင်းမည်လော။''-ဟု လူမှတ်၍ ဆင်နှင့်တိုက်လျှင် စာတီပြိုခဲ့၏။

ထိုစာတီတွင် ကြေးပုရပိုက်နှင့် ရှေးစကားသိုက်စာတွေ့၍ ဖတ်စေသော်၊ 'ငါးမြွာဘလက်ထက် တရုတ်ဖျက်၍ ပျက်လိမ့်မည်။'-ဆိုသည်ကိုတွေ့၍ စိစစ်သော်၊ မောင်းမငယ်တစ်ယောက်တွင် သားအမြွာ မွေးတွေ့၍ မြို့တည်မည် မကြံလေ။ ထိုဘုရားကိုလည်း 'ဗုဒ္ဓဟစ်' ဟုတွင်၏။

စစ်သူကြီးအနန္တပစ္စည်း၊ ရန္တပစ္စည်း[၄]တို့ကို သူရဲ ၄ သိန်းနှင့်ချီစေ၍၊ ငဆောင်ချမ်းမြို့ကို မြို့ခိုင် တည်၍ ဗန်းမော်မြစ်ကူးတွင် ခံ၍တိုက်သည်။ ၃ လတိုင်တိုင် သူရဲ ၄ သိန်း၊ ဆင်ကံကျွေး၊ မြင်းကံကျွေး မလွတ် စားလက်မလွတ်ရသတ်သည်။ ၁ သိန်းကုန်လျှင် ၂ သိန်းလာသည်။ ၂ သိန်းကုန်လျှင် ၄ သိန်း ထပ်လောင်းလာသောကြောင့် ပင်ပန်းလှ၍ တရုတ်တို့ကူးမိလေလျှင် ငဆောင်ချမ်းတပ်ပျက်၍၊ မလည်အောက် မုရိုးတောင်ကခံသော်လည်း မနိုင်၍ ပျက်ချေ၏။

နတ်ချင်းတိုက်ရာလည်း ပုဂံမြို့တံခါးစောင့် သံပသင်နတ်၊ စလင်း-ဝက်သာကန်စောင့်နတ်၊ ကန်ရှည်စောင့်နတ်၊ တောင်ကျေးရှင်နတ်တို့ကို မြားလက်နက်သင့်သော ဟူ၏။

ထိုနေ့ညဥ့် မင်းကြီးဆရာတော်အိပ်ပျော်စဉ် သံပသင်နတ် ခြေကိုဖျောက်၍နှိုး၏။ ''ဘယ်သူ နည်း''၊ ဟုမေးသော်၊ ''အကျွန်ုပ် ပြည်တံခါးစောင့် သံပသင်။ ငဆောင်ချမ်း ယနေ့ပျက်ချေပြီ။ ကျွန်ုပ်တို့ နတ်ချင်းတိုက်ရာမှာလည်း ကျွန်ုပ်ကို မြားသင့်ချေသည်။ စလင်း-ဝက်သာကန်စောင့်နတ်၊ ကန်ရှည်စောင့် နတ်၊ တောင်ကျေးရှင်နတ်တို့ကိုလည်း မြားလက်နက် သင့်ချေသည်။''-ဟုဆိုလာသည်ကို မင်းကြီးသား ပြစားသောပဋ္ဌင်းကို ဆရာတော်ကစေလိုက်၍၊ ပဋ္ဌင်းငယ် နန်းတော်သို့ဝင်ပြီးသော်၊ ''ယနေ့ ငဆောင်ချမ်း တပ် ပျက်ချေသည်။-ဟု ပြည်တံခါးစောင့် သံပသင်နတ်သည် ဆရာတော်အား လျှောက်လာကြောင်း'' ကို ဆိုပေသော်၊ ကုန်လှေ ၁၀၀၀ ကိုခေါ်၍ ဝန်ဆန်တင်စေ၏။ ကူရှပ် ၁၀၀၀ လုပ်စေပြီးလျှင် ကူရှပ် ၆၀၀ တွင် ရွှေ၊ ငွေ၊ ပုဆိုး၊ ဆန်၊ ရေတို့ကို ပါနိုင်သရွေ့ တင်စေမှ ကူရှပ် ၄၀၀ တွင် မိဖုရား၊ မောင်းမမိသံတို့ကို တင်၏။ မောင်းမ ၃၀၀၀ စင်ဖြစ်၍ မဆံ့နိုင်ရကား- ''တရုတ်ပန်းသေးတို့ ကလူစား[၅] လေတော့မည်။ ကြွင်းသည်ကို ရေတွင်ပစ်။''-ဟုဆိုလျှင်၊ ဆရာတော်က ''ယင်းသို့မပြုလင့်။ ရဟန်း ရှင်၊လူ မည်သူမဆို အလိုရှိသူ ယူလေကာမူ ခွင့်ပေးတော်မူ။''-ဟူမှ လှေမဆံ့၍ကြွင်းသည်ကို ခွင့်ပြုတော် မူ၍ အလိုအတိုင်း ဆောင်ယူလေကုန်သတည်း။

'တရုတ်တို့ မလည်ရောက်၍၊ မလည်အောက် မုရိုးတောင်တွင် ခံသည့်တပ်ပျက်ပြီ။'-ဟုကြားလျှင် မင်းကြီးလည်း စုန်လေ၏။ တရုတ်တို့ ထပ်လိုက်လာသည်ကို တရုတ်မော်အရပ်တွင် စစ်သူကြီးမြင်စိုင်း မင်းညီနှောင် ၃ ယောက် ကြံ့ကြံ့ခံ၍ ဆီးဆို့တိုက်လျှင်၊ တရုတ်တို့ တိုးမဝှေ့နိုင် အများသေကျေပျက်စီးလျှင် မလိုက်ဝံ့၍ ပြန်ကြလေကုန်၏။

၁။ အုတ်ကျောက်အလွယ်ရအောင် ဘုရားဝှကျောင်းကိုဖျက်၍ ထုတ်ယူပြီး မြို့ကို အမြန်တည်ဖို့ကြံခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝှကြီး ၁၀၀၀၊ ဝှငယ် ၁၀၀၀၊ ကုလားကျောင်း ၃၀၀၀ အဖျက်ခံရကြောင်း မဟာရာဇဝင်ကြီး၌ ဆိုသည်။

၂။ 'ဆင်တော်သမြင်စွာ'-ဟု ရှေးပုံနှိပ်မူ၌ အရပ်စကားပြောသံဖြင့် ရေးထားသည်။

၃။ စာတီ = စေတီ

၄။ 'ရန္တပစ္စည်း'-အခြားပုံနှိပ်မူများ။

၅။ ကလူစား = နှိပ်စက်သည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုအရပ်ကို 'တရုတ်မော်' ဟု ယခုတိုင် ခေါ်ဆိုကြ၏။ သည်ကိုရည်၍ 'တရုတ်စစ်ကို နှိပ်နင်းနိုင်သော' ဟု သက္ကရာဇ် ၆၅၄ ခု အသခ်ယာကျောင်းကျောက်စာတွင် ဆိုသည်။ ရာဇဝင်အစောင်စောင်တို့၌ကား 'တောင်ဖီလာကန့်လန့်ကိုဖြင်သော မိုးဆစ်မြေတာကိုအောက်မေ့၍ ပြန်လေကုန်သည်။'-ဟုဆိုသည်။ ပုဂံသို့ တရုတ်ရောက်သည်ကား သက္ကရာဇ် ၆၄၆ ခုတွင် ရောက်၏။

ထိုနှစ်တွင် မုတ္တမစားအလိမ္မာကို ဝါရီဋ္ဌမင်းလုပ်ကြံ၍ မင်းပြု၏။ 'ထိုအလိမ္မာကိုလည်း အလောင်းစည်သူမင်းကြီးထားသည်ဟု မှန်ရာဇဝင်တို့၌ဆိုလေသည်။ သက္ကရာဇ်ကိုထောက်လျှင် အလောင်းစည်သူကိုထား၍ မြေးတော်နရပတိစည်သူကိုမျှ မုတ္တမစားအလိမ္မာ မမီရာဖြစ်သည်။

တရုတ်တို့ပြန်လေလျှင် သက္ကရာဇ် ၆၄၇ ခု 'ပုဂံသို့ ပြန်တော်မူမည်' စီရင်သော်၊ သားတော် ဉစ္စနာသည် ပြည်စားသီဟသူကို 'ချင်းလျှင် ငါ့သခင်ကို ရန်မူလတ်မည်။'-ဟုဖမ်း၍ ခြေချင်းခတ်ပြီးလျှင်၊ ပုသိမ်သို့ဆောင်မည်ရှိသည်ကို 'အပြစ်မရှိကြောင်း' နှင့်လျှောက်လျှင်၊ မင်းကြီးယူလိုက်၍ ဖောင်တော်ပါးတွင် ထားလေ၏။ သီဟသူ့ကျွန် သေတင်း[၁] သည် တံငါယောင် ဖောင်တော်ပါးတွင်ကွန်စွန့်ဟန်ပြု၍ ခိုးယူလေမှ၊ သတင်း ချောင်း ၃ ဆင့်သို့ဝင်၍ ပြည်သို့ဆန်လေ၏။

မင်းကြီး တရုတ်တို့လွှန်ရုံ ဒလတွင် ငံ့နေတော်မူသည်။

ဟင်းခွက် ၃၀၀ မပြည့်၍

စားတော်ဟင်းခွက် ၃၀၀ မပြည့်နိုင်၊ ၁၅၀ သာစားတော်ခေါ်ရလျှင် ဖျင်လက်ဖုံး၍ ငိုသည်ကို မိဖုရားစောက ''အလောင်းမင်း- သံသရာတွင် ကျင်လည်သရွေ့ လောကဓံ ၈ ပါးနှင့် မကင်းနိုင်။ စကြဝတေးမင်းမှသော်လည်း ဒုက္ခတွေ့ရသည်။ နှလုံးကျဉ်းမြောင်းသဖြင့် ဝေဒနာဖြစ်ရာသည်။''-ဟု လျှောက်၏။

မိဖုရားစောဆုံးမစကား

''ဆန်ရသော် သင့်တော့မည်လော။''-ဟု မိဖုရားစောကို တိုင်ပင်သော်

''အလောင်းမင်း- ဆန်အံ့သည်ကား လွယ်စွ၊ ပြည်ထဲအရေး ခဲလှသည်။ ကျွန်သင်းခြွေရံနည်းက ရန်သူတို့ ကလူစားရာဖြစ်မည်။ မင်းကြီးသည် ပြည်ဝမ်းကို ဖောက်သည်နှင့်အတူ ပြည့်ဝမ်းဖြည့်သော သူဌေးသူကြွယ်တို့ကိုအပြစ်ရှာ၍ ဖျက်ဆီးပြီးလျှင် ဥစ္စာကို ယူသည်။ သူဌေးသူကြွယ်သေလျှင် သားမြေးကို အရာမပေး၊ ဥစ္စာကို သိမ်းယူလေသည်။ ။ ပြည်မျက်စိကို ထုတ်သည်နှင့်အတူ၊ သူ့မယား၊ သူ့သမီးကို ယူသည်။ ။ ပြည်စွယ်ကို ချိုးသည်နှင့်အတူ သူရဲကောင်းတို့ကို သတ်ညှစ်သည်။''

ဤသို့ စေ့စုံစွာ မိဖုရားစောကလျှောက်သော်၊

''မိဖုရား- ဤစကားကို ရှေးကမဆိုပါ။ ငါလွန်ကျူးမိသည် နှမြောစွာ။''-ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အဆိပ်ပါမှန်းသိသောစားတော်

''ယင်းသို့သာမဟုတ်သေး၊ သီဟသူလည်း ပြည်သို့ရောက်ပြီ။ ရန်ပြုမည်မချွတ်။''-ဟု လျှောက်၏။

''ချင်းကို ငါထား၍ အသက်လွတ်သည်၊ ပစာဝံ့မည်နည်း။''-ဟုဆို၍၊ ''ပြည်သို့ရောက်မှ ရေအား၊ ကြည်းအား ပေါင်းစည်းမည်။''-ဟု ဒလကမစည်းပေါင်းဘဲ ဆန်တော်မူ၍ ပြည်မင်းဆိပ်သို့

၁။ 'ပြည်စားသီဟသူကျွန် သေနင်ယယ်နှင့် သေတင်းယယ်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ရောက်လျှင်၊ သားတော် ပြည်စားသီဟသူက 'ဖောင်တော်ကိုမဆန်ရ' တားပြီးသော်၊ စားတော်ဝယ် ဆေးထည့်၍ဆက်လာ၏။

မစားဘဲနေသည်ကို 'အလျှင်မပြီးသော်မသင့်' ဟု သူရဲ ၃၀၀ လောက် အိမ်ခားဖွေးဖွေးနှင့်လာလတ်သော်၊ မိဖုရားစောက "ရှင်မင်းကြီး- ဓားဘေးလုံ့ဘေးဖြစ်သည်ထက် စားတော်ခေါ်ဘိ။"-ဟု လျှောက်လျှင်၊ "နောင်သံသရာကျင်လည်ရာ၌ ယောကျ်ား မမွေးလို။"-ဟု ဆေးထည့်သောထမင်းကို စားတော်ခေါ်၍၊

အိမ်နိမ့် ၁၆ နှစ်, စည်းစိမ် ၃၁ နှစ်-သက်တော် ၄၇ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် လတွင် ချင်း၏။ နံတော် တနင်္ဂနွေသားတည်း။

တရုတ်စစ်ရောက်လိုသော်၊ ငလျင် လတိုင်းလှုပ်၏။ ဖျောက်ဆိပ် လတွင် ချင်း၏။ ဘုရားပုထိုးပြာဋ္ဌိဟာပြ၏။ တောင်ပို့, ကန်သင်း, မြေစုမလွတ် အခိုးထွက်၏။

* မိဖုရားစောတွင် သားတော်, သမီးတော် ရှိသည်-မရှိသည် စာပေမတွေ့။
* ကိုယ်လုပ်တော်ကြီး မိဖုရားစောအစ်သမီး စောနန်းတွင်
- သားတော်ပုသိမ်စား ဥစ္စနာ။
* ရှင်ပါးတွင် ဒလစားကျော်စွာ။
* ရှင်မောက်တွင် ပြည်စားသီဟသူ။
* ရှင်ရွှေတွင် သမီးတော်မိစောဦးကို မြင်သည်။
* စောလုံ့တွင် သားတော်, သမီးတော် ရှိ-မရှိ စာပေမတွေ့။

ထိုမင်းကို တရုတ်စစ်ရောက်လျှင် ဒလသို့ စုန်ပြေးသောကြောင့် နောက်မှ 'တရုတ်ပြေးမင်း' တွင်၏။

ပြည်ရေးရှာမှုမငြိမ်

မင်းကြီးမရှိလျှင် မှူးမတ်တို့ ပြည်စားသီဟသူတွင်သစ္စာခံ၍ ခစားကုန်၏။ ပြည်စားသီဟသူလည်း မှူးမတ်ဗိုလ်ပါစည်းရုံး၍ ပုသိမ်သို့ချီလေ၏။ ပုသိမ်စားဥစ္စနာလည်း 'ခမည်းတော်မရှိပြီ'-ဟု ကြားလျှင် အစားအရည်မဝင် သည်းသန်စွာနာ၍၊ 'အနာမှ မထမြောက်ပြီ'-ဟု ပုသိမ်သားတို့လည်း သီဟသူသို့ ဝင်နှင့်ကုန်၏။ သီဟသူလည်း ပုသိမ်သို့ဝင်၍ ဥစ္စနာလူများကို သတ်လေ၏။ "ငါ့ကို ခြေချင်းခတ်သည်။"-ဟု ဥစ္စနာကိုလည်း သလွန်ထက်တွင်ပင် နှပ်နှပ်စဉ်းလေ၏။

ဒလစားကျော်စွာလည်း မြို့ပြပြင်ဆင်၍ ခံလင့်၏။

ပဲကူးစားအမတ်ပမွန်[၁] လည်း 'တရဖျား' အမည်ခံ၍ ပဲကူးအားနှင့်ပုန်စားလေ၏။

သီဟသူလည်း မှူးမတ်တို့နှင့်တိုင်ပင်သော်၊ "ဒလကိုယူပြီးမှ ပဲကူးကိုထိုးသော် ပင်ပန်း၍ ရခဲသည်။ ပဲကူးကိုရက ဒလမခံနိုင်ပြီ။"-ဟုလျှောက်လျှင်၊ "သည်အရေးသင့်ပြီ။"-ဟု ပဲကူးကိုထိုးလေသော်၊ ပမွန်လည်း ပြကြီးကိုလုပ်၍ သားမယားနှင့် ပြကြီးထက်ကျင်းပလျက်ဆဲရေးသည်ကို အမျက်ထွက်၍ လေးနှင့်ဝစ်သည်တွင် လေးငင်လွန်၍ လက်မကိုမြားဆိပ်ထိသဖြင့် သီဟသူ အနိစ္စရောက်လေ၏။

မှူးမတ်တို့ ဖုတ်ကြည်းသင်္ဂြိုဟ်ပြီးလျှင်၊ ဘုရားတည်၍ ပူဇော်ကန်တော့ပြီးလျှင် "အရှင့်သား နေရစ်တော့။" ဆိုသည်ကို 'နေရစ်ဘုရား' ဟုတွင်၏။

၁။ 'ပမွန်'-အခြားပုံနှိပ်ပြီးမူများ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၅၄-ကျော်စွာမင်း

သီဟသူမရှိလျှင် မိဖုရားစောနှင့် မှူးမတ်တို့တိုင်ပင်ညီကြ၍၊ သက္ကရာဇ် ၆၄၈ ခု[၁] ဒလစား 'ကျော်စွာ' ကို မိဖုရားစောနှင့်ပင် မင်းမြှောက်ကြကုန်၏။ 'သီရိတရိဘဝနာ ဒိတျာပဝရပဏ္ဍိတဓမ္မရာဇာ' ဟူသော်အမည်ကို ခံတော်မူ၏။ ထိုမင်းကား ကောင်းယဉ်ဖြောင့်တန်း၏။[၂] ပြည်ထဲအရေးကို မလုပ်မကြံ၊ ကျောင်းတော်ကိုသာ နှလုံးမူ၍နေ၏။

နန်းတက် ၃ နှစ်ရှိလျှင် ခမည်းတော်သမီး နှမတော်မိစောဦးကို နန်းတင်၍ မောင်းမလည်းမက မိဖုရားလည်းမကျ ထားတော်မူ၏။

သက္ကရာဇ် ၆၅၈ ခု။ ဒလမြို့ သောင်းကျန်းသောကြောင့် စစ်လျှင်သူကြီး အနန္တဇေယပကြံကို ခန့်၍ ထိုးစေသည်။ ဒလမြို့အလုံးကို ရတော်မူ၏။

'ရှည်လတ်သော်- မိဖုရားစောကို အတိုင်အပင်မပြု။ မိဖုရားစောလည်း "ပြော့သားညီနောင် ၃ ယောက် အမူအကျင့်ကောင်း၏။-ဟု ငါ့စည်းစိမ်ကို မပျက်ကုန်လင့်။"-ဟု သစ္စာတောင်း၏။

မင်းညီနောင် ၃ ယောက်လည်း မင်းကြီးနူးညံ့[၃]သည်ကိုသိ၍ ဖမ်းလိုသော်၊ "ကျွန်ုပ်တို့ ပြည်ရွာ ပြုစုသည်၊ သာယာစည်ပင်ပါသည်။ ဘေးလောင်းတော်တို့နည်း တိုင်းခွင်လှည့်တော်မူပါ။"-ဟု လျှောက်သည် ကိုယုံတော်မူ၍ လယ်တွင်း ၁၁ ရွာသို့ သွားမှားချေသဖြင့်၊ မြင်စိုင်းသို့ရောက်လျှင် မြို့နန်းနှင့် မင်းတို့အခမ်း အနားကို မြင်တော်မူမှ၊ "မင်းမတ်တို့- ငါ့ကို ဘယ်သို့ပြုမည်နည်း။"-မေးတော်မူသော်

"အရှင့်ခမည်းတော်သည် ကျွန်ုပ်တို့ကို ထမင်းခွက်နှင့်မွေးမြူ၍ သူကောင်းပြုပေသည့်ကျေးဇူး စားဦးတင်၍ လုပ်ကျွေးပါမည်။"-ဆို၍၊

အိမ်နိမ့် ၂၈ နှစ်, စည်းစိမ် ၁၂ နှစ်- သက်တော် ၄၀- သက္ကရာဇ် ၆၆၀ တွင် မြင်စိုင်းမင်းညီနောင် ၃ ယောက် နန်းချ၏။ နန်းကျလိုသော် ကြာသပတေးကြယ် လတွင် ချင်း၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

မင်းကျော်စွာတွင် သားတော်စောနှစ်နှင့် မင်းရှင်စောတည်း။ စောနှစ်ကို နန်းလျာထား၍၊ မင်းရှင် စောကို သရက်မြို့စား ထည့်၏။ မင်းသားတို့မယ်တော်ကို 'မည်သူ' ဟု မဆို။

၅၅-စောနှစ်မင်း

မင်းကျော်စွာနန်းကျလျှင် ထိုနှစ်ပင် သားတော်စောနှစ် မိဖုရားစောနှင့်မင်းပြု၍ 'သီရိတရိဘဝနာ ဒိတျာပဝရဓမ္မရာဇာ' အမည်ခံ တော်မူ၏။

'မင်းစောနှစ် မင်းပြုကြောင်း၊ တံဆိပ်အမည်ခံကြောင်းများ' ကို ဆင်ဖြူသခင်မင်းတရား ကြီး၏ အထောင်မကသော အရောင်အဆင်းလှသောမိန်းမတို့ထက် အစိုးရထသော မိဖုရားစောသည် သမထီးအရပ်၌ ဘုရားကျောင်းပိဋကတ်ပြုသည်ကို သာသနာတော် ၁၈၄၃ ခု-သက္ကရာဇ် ၆၆၁ ခု လျှုသည့်တံရားနာသောအခါ မြေးတော်ဖြစ်ထသော ဘုရားလောင်း 'သီရိတရိဘဝနာ ဒိတျာပဝရ ဓမ္မရာဇာ' မည်သော မင်းကြီးလာတော်မူ၍ တရားနာတော်မူ၏။

မြင်စိုင်းသို့အလိုပါသော ဘုမ္မခေတ္တရာနှင့် သား ၄ ယောက်၊ ငဖီးသားအဖ၊ ရာဇပကြံနှင့် သား ၃ ယောက်၊ ဘုမ္မတော၊ ဘုမ္မကြံ၊ ဘုမ္မစည်း၊ ငနိုင်ငံ၊ လွန်းတို့ လူပေါင်း ၁ ကျိပ် ၆ ကို

၁။ နရသီဟပတေ့ မရှိသည့်နောက် ပုဂံတွင် ၂ နှစ် မင်းမရှိ။

၂။ 'ကောင်းတည့်ဖြောင့်တန်း၏။'-ပုံနှိပ်ပြီးမူ။ 'ယဉ်ကျေးရည်မွန် ဖြောင့်မှန်၏။'-ဟု ယူနိုင်။

၃။ 'ပျော့ညံ့သည်။ အေးဆေးသည်။'-ဟုယူသင့်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

လျှ၏။ မပင်စရွှဲ မြေလျှ၏။'-ဟု ကျောက်ရေးဆရာတို့ ရေးထားခဲ့၏။ ။ ထိုတွင်မှ မိဖုရားစောကို 'ဘွားစော' တွင်သတည်း။ ဤကျောက်စာစကား၌ 'ဆင်ဖြူသခင်မင်းတရားကြီး' ဟူသည်ကား 'တရုတ်ပြေးမင်း' ကို ဆိုသည်။ ။ ဘွားစောမိဖုရားသည် တရုတ်ပြေးမင်းမိဖုရားဖြစ်၍ စောနှစ်ကို 'မြေးတော်' ဟု ဆိုလေသည်။

ထိုနှစ်- တရုတ်ဥတည်ဘွားသို့ မိဖုရားဘွားစောနှင့်တိုင်ပင်၍ ချီပင့်လေ၏။

ရာဇဝင်ကြီးတို့၌ စောနှစ်ကို မြင်စိုင်းမင်းညီနောင်တို့ကပေး၍ ပုဂံမြို့ကို စားရသည်။ ပုဂံမြို့လည်း သီဟသူ့နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ ။ သက္ကရာဇ် ၆၆၂ ခုတွင် ကျော့်စွာကို နန်းချလေသည်။ -ဟု ဆိုလေသည်။ ။ ယခုပြခဲ့သည့်ကျောက်စာတို့၌ ၆၆၁ ခုကပင် တံဆိပ်ခံ၍မင်းပြုကြောင်း၊ မြင်စိုင်းသို့အလိုပါသူတို့ကို မိဖုရားဘွားစောကျောက်စာ၌ လျှဒါန်းကြောင်းများကို မထောက်မထား ဆိုလေသည်။

စောနှစ်ညီတော် မင်းရှင်စောကား- သိင်္ဂဗိုသမီး-မင်းညီနောင်တို့ နှမနှင့် ပြည်စားသီဟသူ သင့်ရာတွင်မြင်သည့် မွေးမယ်ရှင်နှင့် သင့်သည်။ သရက်မြို့စားဖြစ်၍ သရက်မြို့မှာ နေလေ၏။

ထိုအခါ- နော်ရထာမင်းစောမှသည် နရသီဟပတေ့မင်းသားတို့အစိုးရသော ရခိုင် ဓညဝတီ၊ မဇ္ဈိဂိရိ၊ သက်၊ မြို့-အစရှိသော အနောက်တစ်လွှား၊ ပဲကူးစား 'တရဖျား' အမည်ခံသော ပမွန်၊ မုတ္တမစား ဝါရီရူ၊ ယိုးဒယား၊ တနင်္သာရီ၊ ထားဝယ်၊ သောက္ကတဲ၊ ပိတ်သလောက်၊ လက်ွန်း၊ သီမာ၊ အကျော်၊ မိုင်းစံ၊ လင်းစင်း၊ လဝိုက်၊ အစည်၊ မျက်နှာမည်း၊ ယွန်းပြည်၊ ဇင်းမယ်၊ ခုံပြည်၊ ကျိုင်းတုံ၊ လူးပြည် ကျိုင်းရုံး၊ မိုင်းမော၊ စည်ခွင်၊ ဟိုသာ၊ လာသာ၊ မိုးနား၊ မိုင်းလျှည်၊ သံလွင်မြစ်အနောက်ဘက် ၉ ပြည်ထောင်၊ မြန်မာနိုင်ငံအလုံးသည် အသီးအသီး ဖြစ်ကြလေ၏။

မင်းစောနှစ်ကား အိမ်နိမ့် ၂၀၊ စည်းစိမ် ၃၂ နှစ်- သက်တော် ၅၂ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

၅၆-စောမွန်နှစ်မင်း

သက္ကရာဇ် ၆၉၂ ခုသော် သားတော် စောမွန်နှစ် မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၁ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၃၈ နှစ်- သက်တော် ၅၉ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

ညောင်ဦးစောရန်ပုန်းဖြစ်သော တောင်သူကြီးမင်းမှသည် စောမွန်နှစ်မင်းတိုင်အောင် ၁၈ ဆက်ဖြစ်ကြောင်းကို 'နောင်လာမှတ်စေ' ချီ မင်းစဉ်စာတွင်

'တက်ဖြိုးဘုန်းရောင်၊ အုပ်စိုးဆောင်သော်၊ တောင်သူကြီးမင်း၊ သနင်းတဆက်၊ ရွှေနန်းတက်မှ၊ တန်နက်၊ရန်လွှင့်၊ သခင့်ဓမ္မရာဇ်၊ မင်းစစ်သားတော်၊ ကွမ်းဆော်ရာဇာ၊ ဆက်လှာလွှဲ့ပေါ်၊ သားတော်ရွှယ်ပျို၊ ညီအစ်ကိုတွင်၊ ကျည်းစိုကားရှေ့၊ စုတ္တတေ့နောက်၊ လွန်မြောက်ပြီးသော်၊ ညီနော်ရထာ၊ သည်းချာစောလုံး၊ ဘုန်းထူးကျွန်စစ်၊ မြေးချစ်မင်းကောင်း၊ အလောင်းစည်သူ၊ သည်းဦကုလားကျ၊ သားလှဆက်စဉ်၊ မင်းယဉ် နရသိခ်၊ ပေါက်ပြထင်ပေါ်၊ ညီတော်နရပတိ၊ နံ့သိထင်ရှား၊ နန်းတောင်းများနှင့်၊ သည်းကြားကျစွာ၊ ဥစ္စနာဘုန်းမွေး၊ တရုတ်ပြေးက၊ နန်းကျကျော်စွာ၊ ဆက်ကာ စောနှစ်၊ စောမွန်နှစ်ဟု၊ ဆဲ့ရှစ်ဆက်မြောက်၊ မင်းဆုံးရောက်သည်။ ။ ကျော်ခြောက် ဇမ္ဗူရိုက်ကြီးတည်း။'-ဟု စပ်ဆိုသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဤသို့လျှင် ပုဂံပြည်၌ သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းမှစောမွန်နစ်တိုင် ၅ ကျိပ် ၅ ယောက်သောမင်းတို့တွင် သမုဒ္ဒရာဇ်, ရသေ့ကျောင်, အမတ်သူရဲသိင်္ဂရာဇ်, မိဖုရားဆရာ ပုပ္ပားစောရဟန်, မြင်းကျွေးမင်း, တောင်သူကြီး, ညောင်ဦးစောရဟန်-ဤ ၆ ယောက်သောမင်းတို့ကို 'မင်းချပ်' ဟူ၍ဆိုသည် ။ ။ ထို့ကြောင့်-. ရှေးဆရာတို့

'ရိုက်ကြီးကျော်လျှံ၊ ပုဂံစိုးမိုး၊ နန်းရိုးထွေချို၊ မဆိုလေရ၊ အစသမုဒ္ဒရာဇ်၊ ဖြစ်လပြီးနောင်၊ ရသေ့ကြောင်က၊ စသည်မကျန်၊ တတန်သူရဲ၊ တကွဲကျော်လှစ်၊ သိင်္ဂရာဇ်မိဖုရားဆရာ၊ အာဏာလျှံပြေး၊ မြင်းကျွေးတသီး၊ တောင်သူကြီးဟု၊ ကျော်ချီးပညတ်၊ မင်းချပ်ခြောက် ယောက်၊ သွင်းမြောက်လေဖြား၊ ငါးကျိပ်ငါးတိ၊ မှတ်သားစီကုံး အကျဉ်းရုံးသည်။ ။ ရှေးထုံးဆရာအလိုတည်း။'-ဟု 'နောင်လာမှတ်စေ' ချီရတုတွင် စပ်ဆိုသည်။

တရုတ်ပြေးမင်းကောင်းမှု မင်္ဂလာစေတီသံပိုင်းတွင်လည်း 'ခမည်းတော်နှင့်တကွ လွန်လေပြီးသော ပုဂံပြည်တွင် ၅ ကျိပ် ၁ ယောက်သောမင်းတို့၏အရပ်ကို ဌာပနာသွင်းသည်။'-ဟု ကျောက်ရေးဆရာတို့ ဆိုကုန်သည်။ နောက်ကိုလည်း တရုတ်ပြေးမင်း, သားကျော်စွာ, သားစောနစ်, သားစောမွန်နစ်-ဤ ၄ ယောက်သောမင်းတို့နှင့်သော် ၅ ကျိပ် ၅ ယောက်ဖြစ်သတည်း။

ပဒေသရာဇာ-ဆို 'မင်းဆက်စာ'တွင်ကား 'ကျော်စွာမင်းဖျား၊ ရင်သားစောနစ်၊ မင်းစစ်သားချစ်၊ စောမွန်နစ်တို့၊ ရှစ်နှစ်ငါးဆယ်၊ တိုင်းကျယ်နိုင်ငံ၊ ပြည်ပုဂံကို၊ စိုးစံချုပ်သည်။ ။ ညွှတ်တုပ်တည့်လူမျိုး ရှိဂုံခိုး။'-ဟူ၍ ဆရာတော်တို့ ပမာဏမမူလောက်သောကြောင့် ချန်ထားသည်။

အမတ်မုက္ခမန်, သူရဲတို့အဖက် ၁ ယောက်, မင်းရှင်စော ၁ ယောက်, ပြည်စားသီဟသူ ၁ ယောက်- သူတို့ ၃ ယောက်ကိုသွင်း၍ နောက်သားတို့နှလုံးနှောင့်ယှက်အောင် ဆိုလေသည်။

ပုဂံပြည်ကား ကဿပဘုရားသခင်လက်ထက်တော် 'ပဏ္ဏုပလာသ'၊ ဂေါတမဘုရားသခင်လက်ထက်တော် 'တမ္ဗဒေသ'၊ သမုဒ္ဒရာဇ်လက်ထက် 'ယုန်လွှတ်ကျွန်း'၊ ပျူမင်းထီးလက်ထက် 'အရိမဒ္ဒနာ'၊ သေဥ်လည်ကြောင်မင်းလက်ထက် 'သီရိပစ္စယာ'၊ သိုက်တိုင်မင်းလက်ထက် 'တမ္ဗဝတီ'၊ နော်ရထာမင်းစောလက်ထက် 'ပေါက္ကာရာမ'၊ တရုတ်ပြေးမင်းလက်ထက် 'ပုဂံ'-ဟု အမည်အခြားအခြား တွင်၏။

ပုဂံပြည်တွင်

- 'သမုဒ္ဒရာဇ်, နော်ရထာမင်းစော, ကျစွာ'-ဟု ၃ ကြိမ်။
- 'ပျူမင်းထီး, သေဥ်လည်ကြောင်, ထီးလိုင်ရှင်'-ဟု ၃ ကြိမ်။
- 'စလေငခွေး, ကုလားကျ, နရသီဟပတေ့'-ဟု ၃ ကြိမ်။ ။ ထိုမင်းတို့ကား တစ်ယောက်တစ်ယောက်သည် ၃ ကြိမ်စီဖြစ်လာကြသော ဟူ၏။

ဤတွင်ရွေ့ကား ပုဂံပြည်၌ မင်း ၅၅ ဆက်တည်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မြင့်စိုင်းမင်းဆက်

မြင်စိုင်းပြည်၌ မင်းညီနောင် ၃ ယောက်တို့အကြောင်းကား- ဘိန္နကမြို့စား[၁] စော်ဘွားကြီးတွင် သား ၂ ယောက်ရှိ၏။ အဖမရှိလျှင် သားအကြီး မင်းမူ၏။ ညီသိင်္ဂဗိုနှင့်မကြည်၍ သတ်မည်ပြုရာတွင် ညီလည်း အလုပ်အကျွေးစုံရာ[၂]နှင့် ဘိန္နကမြို့ကထွက်ခဲ့၍ အစဉ်အတိုင်း ပြေးတို့နေရာ မြင်စိုင်းသို့ ရောက်လာလျှင်၊ အသည်သူကြွယ်သမီးနှင့်အိမ်သင့်၍[၃] သား ၃ ယောက်, သမီး ၁ ယောက် မြင်၏။

အခါတစ်ပါး- သိင်္ဂဗို တောသို့ တူးရှင်းထမ်း၍သွားလေသော်၊ နောက်က တူးရှင်းသွားကို မိုးကြိုး ပစ်လေ၏။ သိင်္ဂဗိုလည်း "ကျွန်သားမိုးကြိုး။ ရှေ့က ပစ်ပါဘိလော့။ နောက်က ပစ်သည်မှာ ငါ့သား, ငါ့မြေးတို့သာ ကောင်းစားရလိမ့်မည်။"-ဟု နိမိတ်ဖတ်ယူ၍၊ နရသီဟပတေ့မင်းကြီးအား သား ၃ ယောက် ကိုဆက်လျှင်၊ မင်းကြီးလည်း သနားတော်မူပါ၍၊ 'အသင်္ခယာ, ရာဇ, သီဟသူ' ဟူသောအမည်နှင့် ညီနောင် ၃ ယောက်တို့ကို အပါးတော်တွင်ခစားစေ၍ အဖကို 'သိင်္ဂဗို' အမည်နှင့် မြင်စိုင်းရွာကို အုပ်ချုပ် စေ၏။

သားတော်ကျော်စွာလက်ထက် ရန်အောင်ဖန်များသောကြောင့် အသင်္ခယာကို မြင်စိုင်း၊ ရာဇာကို မက္ခရာ၊ သီဟသူကို ပင်လယ်-ပေးတော်မူ၏။ ဆင်, မြင်း, ဗိုလ်ပါအခိုင်အဖြီးရှိကြလျှင် မင်းကျော်စွာ လုပ်ရည်ကြံရည်ညံ့သည်ကိုသိ၍၊ မင်းကျော်စွာကို လှည့်ဖြား၍ခေါ်ခဲ့မှ နန်းချပြီးလျှင် မြင်စိုင်းမြို့၌ နေမှတ်ပြု ကြလေ၏။ မင်းကျော်စွာမိဖုရားစောဦး ပဋိသန္ဓေ ၃ လနှင့်ကို သီဟသူယူ၍ မိဖုရားမြှောက်လေ၏။ ထို့ကြောင့်- မင်းကျော်စွာကို 'နန်းကျကျော်စွာ' ဟုတွင်၏။

ထိုမင်းညီနောင် ၃ ယောက်တို့ကား ဘုရားသခင် ဒေသစာရီကြွတော်မူ၍ သင်းပွင်းတောင်သို့ ရောက်တော်မူသော် စိုင်ညီနောင် ၃ ခုတို့သည် ဘုရားသခင်ကိုမြင်လျှင် ကြည်ညိုသောကြောင့် မြေကို ချို ဖြင့်ကော်၍ ပူဇော်နှင့်၏။ ဘုရားသခင်လည်း "ချစ်သားအာနန္ဒာ။ ဤစိုင်တို့သည် နောင်အခါ ဤအရပ်၌ ပြည်ဖြစ်သဖြင့် မင်းညီနောင် ၃ ယောက်ဖြစ်၍ သာသနာတော်ကို ချီပင့်[၄]လတ္တံ့။"-ဟု ဗျာဒိတ်ထားတော် မူခဲ့၏။ မင်းညီနောင် ၃ ယောက်တို့ မြင်စိုင်းကိုနေလေသော်၊ မင်းစောနစ်နှင့် မိဖုရားဘွားစောက တရုတ် ဥတည်ဘွားသို့ချီပင့်လေ၍၊ ဥတည်ဘွားက 'ဆုံးမချေ' ဟု စစ်သူကြီးသံစိန်တိန်စင်, ယော်ဓာတိန်စင်, မော်ရာတိန်စင်, မော်ရမိတိန်စင်တို့ကို ဗိုလ်တို့များစွာနှင့် ချီလာစေ၍ မြင်စိုင်းသို့ရောက်လျှင်၊ 'ပုဂံမင်း ကျော်စွာကို နန်းတင်ခဲ့ရမည်။'-ဟု တောင်းလာ၏။

ထိုအခါ- လူ့ပညာရှိ ဟူးရားသမားတို့မရှိသောကြောင့် ရဟန်းတို့ကို မေးမြန်းစောဒနာ၏။ ရဟန်း တို့ကလည်း "ငါတို့နှင့် အရာမဟုတ်။ ဂွမ်းသမားတို့နှင့်သာ တိုင်ပင်ပါလေ။"-ဟုဆိုလျှင်၊ ရာဇာ ဆို သည်ကား "ယခု ဆရာတော်တို့က 'ဂွမ်းသမားတို့နှင့် တိုင်ပင်လေ'-ဟူရာမှာ ရဟန်းတို့ပရိယာယ်စကား ဖြစ်သည်။ အဇာတသတ်မင်းက ဝဿကာရပုဏ္ဏားကို ဘုရားသခင်အားလျှောက်စေသည်တွင် 'ချစ်သား အာနန္ဒာ။ ဝေသာလီမင်းတို့သည် အပရိဟာနိယတရားနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်သောကြောင့် ရန်သူတို့အခွင့် မရရာ။'-ဟု မိန့်တော်မူသောစကားကို ဝဿကာရပုဏ္ဏားကြား၍၊ 'အပရိဟာနိယတရားနှင့် ပြည့်စုံသော် သာ မပျက်ရာသည်။ မညီမညွတ်သော် ပျက်အံ့သည်။'-ဟု လုပ်ကြံလေသည်ဆိုသကဲ့သို့။ ယခု ဆရာ တော်က 'ဂွမ်းသမားနှင့်တိုင်ပင်လေ။' မိန့်တော်မူသည်ကား ငါတို့အရေးသာ ဖြစ်တော့သည်။"-ဟု၊

၁။ 'ဘိန္နက'-ပုံနှိပ်ပြီးမူ။
၂။ စုံရာ = အနည်းငယ်။
၃။ 'အိမ်ထောင်ပြု၍'-ဟုယူ။
၄။ ချီပင့် = ချီးမြှင့်သည်။ မြှောက်စားသည်။ အလေးအမြတ်ပြုသည်။ ခေါ်ယူသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဠွမ်းသမားတို့ကိုခေါ်၍ ကာရေးကစားသည်တွင် ဠွမ်းသမားတစ်ယောက်သည် 'တိတ်တွေးတောစာနှာ၊ အမှုသည်မရှိသော်၊ စကားမဆိုမာ။'-ဟု ကာချင်းသီ၍ ကစား၏။

မင်းညီနောင်တို့လည်း ""ဤစကားသည် ငါတို့အရေး ဖြစ်လေသည်။""-ဟု မင်းကျော်စွာ ဦးခေါင်းကိုဖြတ်၍ တရုတ်တို့အား ပြလေ၏။ တရုတ်တို့လည်း ""နန်းရိုးမရှိပြီကား အသူကို နန်းတင်ရမည်နည်း။ လက်ဆောင်သာပေးတော့။ ငါတို့ ပြန်တော့မည်။""-ဆိုလျှင် ""ဥဒါန်းနောက်နောင် ပြောပစရာ ဖြစ်ရစ်အောင် မြောင်းတူး။""-ဟုဆိုသဖြင့် တရုတ်တို့ 'အား'ပြလိုသောကြောင့် အလျားအတာ ၇၀၀-အနံ ၂.တာ-အစောက် ၂ တာရှိသောမြောင်းကို တူးသည်၊ ညဉ့်တွင်းချင်းပြီးသော ဟူ၏။ ထိုမြောင်းကိုလည်း 'သင်းတွဲမြောင်း' ဟု တွင်၏။

မင်းညီနောင်တို့ကပေးသော လက်ဆောင်ကိုခံ၍ ထိုနှစ်ပင် တရုတ်တို့ ပြန်လေ၏။

ထို့ကြောင့်- ဘုရင်နှမတော်ချေင်း[၁] တွင် 'မဟာသမ္မတ၊ ပဝရမှ၊ သကျရှစ်သောင်း၊ နှောင်းကားပျူမင်း၊ စဉ်မယွင်းတည့်၊ သင်းပွင်းတောင်ညွန့်၊ ဗျာဒိတ်ဝှန့်ကြောင့်၊ သွယ်ကွန့်ချီရည်၊ မင်းသုံးမည်တို့၊ ရွှေပြည်မြင်စိုင်း၊ သိုက်တိုင်းတည်မြောက်၊ လက်ရုံးတောက်က၊ မောက်မောက်ဆောင်းဆောင်း၊ သာလျောင်းတလျှောက်၊ တောင်,မြောက်ကြက်တင်း၊ သင်းပွင်းရွှေချူ၊ တောင်ဖြူ,တောင်ညို၊ ငပိုတန်က၊ တောင်ချွန်းစသား၊ လွင်ပကျည်းပည်း၊ သူ့သူချည်းတိ၊ မြင်းလည်းသချော်၊ လေးတွေမီးပေါက်၊ လေးယောက်ကျော်ရှိန်၊ သံစိန်ယော်ဓာ၊ စစ်မင်းပါလျက်၊ ထူစွာသုံးတပ်၊ ဝတ်သံချပ်နှင့်၊ စိန့်ရပ်ကျော်လှိုင်း၊ ပြည်ကိုနှိုင်းတုံ၊ တံတိုင်းရင်တား၊ တံခါးထိရောက်၊ ပုဆိန်ပေါက်၍၊ ချမြောက်စီးစီး၊ ဆင်ကုဗ္ဗီးက၊ မြေကြီးအလုံး၊ ပြေးလေရှုံးသည်။ . ။ ပတ်ကုံးတည့်နီးဆေး တောအလေး။'-ဟူ၍ မင်းနဝဒေး စပ်ဆိုသည်။

မြင်စိုင်းပြည်ဖြစ်လိုသော်၊ 'အရိုင်းအမျိုး တောင်ကိုကိုး'-ဟု ပြည်သူတို့ ဆိုစားကုန်၏။

မြင်စိုင်းသို့ တရုတ်စစ်ရောက်လိုသော် လယ်တွင်း၌ ဘုရားရှင်များ ပြာဋိဟာပြ၏။ တောင်ပို့,ကန်သင်းတို့လည်း အခိုးထွက်၏။ လျှောင်လှုပ်၏။ မြေကြီး ကြည်း၏။ တော်လည်း၏။ 'အားတိုင်းလာ၍ လုပ်ကြံပစေ။'-ဟု တဘောင်လည်း ပေါ်၏။ တရုတ်စစ်ရောက်သောအခါ မြို့တွင်းသားတို့ ငတ်မွတ်ချေ၏။

တရုတ်တို့ပြန်လေလျှင် မင်းညီနောင် ၃ ယောက် အပြိုင်မင်းမူကြ၏။ ၅ နှစ်ရောက်သောအခါ နောင်တော်အသင်္ခယာ လွန်၏။ ၁၁ နှစ်ရောက်သောအခါ ရာဇသင်္ကြံကို ညီတော်သီဟသူ ဆေးအန္တရာယ်ပြု၍ လွန်၏။ ထိုအခါ- သောကြာ လတွင် ချင်း၏။

ရာဇဝင်အစောင်စောင်တို့၌ တရုတ်ရောက်သက္ကရာဇ်, တရုတ်စစ်သည်အရေအတွက် မညီ၊ အကွဲကွဲ ရေးကြ၏။ မင်းကြီးစွာမိဖုရား စစ်ကိုင်းစောဥမ္မာကျောက်စာတွင် 'သာသနာတော် ၁၂၄၄ နှစ်-သက္ကရာဇ် ၆၆၂ ခု- ခန်စစ်သည် ၉ သိန်း ရောက်သည်။'-ဟု ကျောက်ရေးဆရာတို့ ရေးကုန်၏။ 'ခန်စစ်သည်' ဟူသည် 'တရုတ်စစ်သည်' ဆိုလိုသည်။ ။

ထို့ကြောင့်- မင်းနဝဒေးလည်း ဘုရင့်နှမတော်ချေင်းတွင် 'ကြီးမြောက်အားအန်၊ တိုင်ထက်လွန်သား၊ စိန့်ခန်မင်းကို၊ ပေါင်းရုံးခိုမှ၊'-ဟု စပ်ဆိုသည်။

'စစ်ကိုင်းစောဥမ္မာ' ကား တစီးရှင်သားတော် အသင်္ခယာစောယွန်းသမီး စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီးတွင်မြင်သည့် သတိုးမင်းဖျားနှမတော်-ပင်းယတစီးရှင်မြစ်တည်း။ နှစ်,လ,ရက်ပိုင်းကို

၁။ 'ယိုးဒယားမိဖုရားချေင်း' လည်းတွင်။ ချေင်းပိုဒ်စဉ် ၂။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

တွက်သော် အနှစ် ၆၀ ကျော်သာရှိသည်ဖြစ်၍၊ သိမီလိုက်သူ အများရှိသေးသည်ကို ထောက်၍ သိလေရာသတည်း။

မြင်စိုင်းမင်းညီနောင် ၃ ယောက်တွင် 'ရာဇသင်္ကြံကို အကြီးဖြစ်သည်' ဟု ရာဇဝင်အစောင်စောင်တို့၌ ဆိုလေသည်။ အသင်္ခယာကျောက်စာတွင်မူကား သက္ကရာဇ် ၆၄၅ ခု အာသဠ်နှစ် တပေါင်းလဆန်း ၁၁ ရက် သောကြာနေ့၌ 'သိရိတြိဘုဝနာ ဒိတျာပဝရပဏ္ဍိတဓမ္မရာဇာ' မည်သော၊ 'အရိမဒ္ဒနာ' မည်သော ပုဂံမင်းကြီး၏ကိုယ်တူဖြစ်ထသော၊ အတုမဲ့သောစစ်သူကြီးဖြစ်သော 'သိရိအသင်္ခယာ, ရာဇာ, သီဟသူ' မည်သော၊ တရက်ကိုနှိပ်နင်းနိုင်သော ညီအစ်ကို ၃ ယောက်တွင် အကြီးဖြစ်သော သိရိအသင်္ခယာမင်းသည်'-ဟူ၍လာသည်။

ထိုကျောင်းကို နန်းကျမင်းကျော်စွာ နန်းထက် ၆ နှစ်ရှိသောအခါ ဆောက်လှူသတည်း။ ထိုကျောင်းကား ပုဂံ ရွှေစည်းခုံအနောက်တောင်ထောင့်အရပ်တွင်တည်း။

အမြင့်-ရွှေကျွန်းတောင်ကျောက်စာတွင်လည်း 'သက္ကရာဇ် ၆၆၄ ခု- မင်းအသင်္ခယာကြီးရှေ့ စတုရင်္ဂဗိုလ်သားအဖ မြေပန်၏။'-ဟု ဆိုသည်။ ။ ထိုသို့ ကျောက်ရေးဆရာတို့ဆိုသည်နှင့်အညီ ရှေးသူဟောင်းတို့လည်း 'ဆရာအလို၊ ဆိုသည်တချက်၊ နန်းဆက်ဖွဲ့ခံ၊ ပုဂံတလတ်၊ မင်းဆက်ပြတ်သော်၊ တမွတ်တေဓ၊ ထွန်းရောင်ပသည်၊ နန်းကျကျော်စွာ၊ စိုးသောခါက၊ နာမပြောဆို၊ သိင်္ဂဗိုလ်သား၊ သုံးပါးညီနောင်၊ မြင်စိုင်းထောင်ရှင်၊ ဆောင်တုံသာသနာ၊ သင်္ခယာနှင့်၊ ရာဇသင်္ကြံ၊ ကျော်သံထိန့်ဆူ၊ သီဟသူဟု၊ ရိပ်ဖြူသုံးစင်း၊ သုံးပါးမင်းတို့၊ သတင်းဝှန်တက်၊ ဆက်လက်၍ဆိုင်း၊ စိုးကြပ်ထိုင်းသည်။ ။ မြင်စိုင်းရပ်ထင်ထီးတည်း။'-ဟု 'နောင်လာမှတ်စေ' ချိုးရတုတွင် စပ်ဆိုသည်။

ရာဇဝင်တို့၌ကား- 'ရာဇသင်္ကြံ' ရေးကုန်သည်။ ကျောက်အက္ခရာမှာ 'ရာဇာ' ဟုရေးသည်။

ပင်းယမင်းဆက်

၁-သီဟသူမင်း

သီဟသူသည် 'နောင်တော် ၂ ပါးမရှိလျှင် မြင်စိုင်းတွင်နေရသည်ကား- တောင်ထက်ဝယ် နွားချည်၏သို့။ အရပ်သည် အနေမကောင်း။'-ဟု ထိုကပြောင်းခဲ့၍ တပ်ကြီးတွင် နေလေ၏။ အင်းဝတည်ရာ သန်လျက်ကျွန်းနှင့် တပ်ကြီးကိုရေချိန်သော် သန်လျက်ကျွန်းကမြင့်၍ တပ်ကြီးဝှမ်း[၁] လျှင် 'အင်းဝကို တည်မည်' ဟု ကူတော်သစ်ဘုရားရှင် ဆပ်သွားဖူးကိုတိုင်အောင် ရေကြီး၍ လိပ်ဖျက်သောကြောင့် မဖြစ်လေ။ ထို့နောင်- ငါးဖျက်၏။ ထိုအခါ- ကူတော်သစ်ဘုရားရှင်မှာ အင်းအိုင်မြုပ်၏။ ထို့နောင်- ဘီလူး ပန်းဖြူ၊ ပန်းနီပန်လျက် ဝင်၏။ အုတ်ခဲနှင့်ပစ်လျှင် လူတို့ မူးဝေဖျားနာကုန်၏။

တဘောင်နာစေသော် 'တောင်းလည်း လျင်လျင်တောင်း၊ ရောင်းလည်း လျင်လျင်ရောင်း၊ အရေးမသာ ဒက္ခိဏာသို့ပြောင်း။'-ဟု တဘောင်မြည်၏။ တဘောင်အလိုသော် 'တောင်အရပ်သို့ပြောင်းသင့်သည်' ဟု သင်ပန်းအရပ်သို့ နေတော်မူ၏။ 'မြို့တည်မည်'-ဟု ရာကြည့်အရပ်[၂]ကနေ၍ ရွှေစည်းခုံဘုရားရှင်တည်ရာမြေကိုတူးလျှင်၊ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့မြေနှင့် ရွှေပန်းရ၍၊ 'ဤအရပ်ကား မြတ်သောမြေရပ်' ဟု မြို့တည်မည် နတ်ရကာ[၃]ပြုဖို့ဟု နွားသေကိုဖျက်လျှင်၊ အရေကျမှု နွားကောင်အော်၍ ထပြေးသည်။ နွားလည်မော်တွင် နွားကောင်လဲ၏။ ထို့ကြောင့်- 'ရာကြည့်, နအော်ထ, နလည်မော်' တွင်၏။

၁။ ဝှမ်း = နိမ့်သည်။ ချိုင့်သည်။

၂။ ရာကြည့်အရပ် = မြို့တည်နေရာ ကြည့်ရာအရပ်။

၃။ နတ်ရကာ = နတ်ပူဇော်ခြင်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သက္ကရာဇ် ၆၇၄ ခု။ နန်း, မြို့, ကျုံး, ထောက်ရှည်ကန်, အတွင်းကျောင်း, ရွှေဂူ, ရွှေစည်းခုံ-၇ ဌာနကို တစ်ရိုက်တစ်နာရီတည်း စ၍တည်တော်မူ၏။ ။ မြို့ရာကြည့်သောအခါ ရွှေပန်းရသောကြောင့် 'ပန်းရ' တွင်၏။

ရတနာ့ဗိမာန်ကျောက်စာတွင်မူကား 'စစ်ကိုင်း, ပင်းယ အစထောင်တည် မင်းပွဲစည်၏။'-ဟု ရေးတော်မူ၏။ မဏိကုဏ္ဍလတွင် 'စစ်ကိုင်းပံယာ၀ပုရေ'-ဟု ဆိုတော်မူသည်နှင့်လည်း ညီ၏။ 'ဝိဇယပူရ' သမုတ်တော်မူ၏။

မိဖုရားစော နန်းဖွင့်ပေးရခြင်း

မြို့, နန်းပြီးလျှင် နန်းဖွင့်အံ့သောအစီအရင်ကို မသိကုန်သောကြောင့် ပုဂံမှာ မိဖုရားဘွားစောကို ချီပင့်လေသော်၊ ''ပြေ့သားတို့ ကောင်းစားသည်ဟု ယခုမှ ငါ့ကိုခေါ်သည်။''-ဟုဆို၍ မလာဘဲနေဘိ၏။ ''ရှင်မိဖုရားသာ သစ္စာချွတ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ မချွတ်။''-ဟု ချီပင့်လေမှ ရွှေဖောင်စီး၍ဆန်လာ၏။ မင်းကြီးလည်း တပယ်ထောက်ရစ်တိုင်အောင် ခြေချည်းဆီးကြို၍ တံကျစ်ကြိုး[၁] နှင့် ဖောင်ကိုငင်တော်မူ၏။ ရောက်လျှင်၊ ရှင်မိဖုရားအစီအရင်ဖြင့် နန်းဖွင့်မင်္ဂလာ, ထီးဆောင်းမင်္ဂလာ, ဘိသိက်မင်္ဂလာ-အခါတို့နှင့် တစ်ပြိုင်နက် 'သီရိတြိဘုဝနာ ဒိတျာပဝရသီဟာသူရဓမ္မရာဇာ' အမည်ခံတော်မူ၍ သားတော်ဥဇ္ဇနာကိုလည်း အိမ်ရှေ့၊ သားတော်ကျော်စွာကို ပင်လယ်မြို့၊ သားတော်နော်ရထာကို သျှိသျှားမြို့ ပေးတော်မူ၏။

မိဖုရားစောလည်း ''နန်းဖွင့်ရာသဘင်ကား- ပုဂံပြည်မှာကဲ့သို့ပင် မှူးမတ်ဗိုလ်ပါ ထူထပ်များပေ၏။ ဘုန်းတန်းကြီးပေစွ။ ငါ ဆုပေးရာ မရှိခဲ့။''-ဟုဆို၍ နော်ရထာမင်းစောလက်ထက်ကပင်ရှိသော ရွှေသောက်ရေတင်နှင့် ရွှေခါးကြိုးကို ပေးခဲ့၏။ မိဖုရားဘွားစောကိုလည်း အခမ်းအနားအစုံပေးလိုက်၏။

တစီးရှင်ခံခြင်း

နန်းတက် ၂ နှစ်ရှိသောအခါ စမုန်မြစ်တွင် ဆင်ဖြူမတစ်စီးမျောလာ၍ ငမွဲဥယျာဉ်တွင် ဆယ်တင်ပြီးသော် ပညာရှိတို့နှင့်တိုင်ပင်၍ စက်ဖြင့်ထူပြီးသော်၊ ရတနာကတင်၍ စီးတော်မူ၏။ 'လက်ညှိုးတွင်မသန့်မစင် ထိမက်သည်။ ဥဗျိုင်းကို စွန်ချီ၍ ရင်ခွင်ဝယ်ချလာ မက်သည်ကား-သည်ပင် ဖြစ်တော့သည်။' -ဟု မိန့်တော်မူမှ 'တစီးရှင်' ခံတော်မူ၏။

တောင်ငူစားကို သစ္စာပေးခြင်း

တောင်ငူစားသဝန်ငယ်သည် လက်ဆောင်တော်မဆက် ဖောက်ပြန်သည်ဖြစ်၍ သားတော်ဥဇ္ဇနာ, မင်းကျော်စွာတို့ကို 'လုပ်ကြံချေ' ခန့်တော်မူ၍၊ 'ချီလာကြောင်း'ကို သဝန်ငယ်ကြားလျှင်၊ အမတ်လကျာနှင့် ထောက်လှေကားကို ဆီးကြို၍ လျှောက်လာစေ၏။ မင်းသားညီနောင်လည်း ထိုအကြောင်းကို ခမည်းတော်အား လျှောက်စေသော်၊ ''တောင်ငူစားကို သစ္စာပေး၍သာပြန်ခဲ့။''-ဟု မိန့်တော်မူသဖြင့်၊ တောင်ငူရောက်ချီ၍ သဝန်ငယ်ကို သစ္စာပေးပြီးလျှင် မင်းညီနောင်တို့ ပြန်ခဲ့၏။

မင်းကြီးလည်း သားတော်တို့အလုံးအရင်းကိုသိလို၍ သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းဥဇ္ဇနာကို ''ငါ့သားတွင် အလုံးအရင်းလိုသော် အတီမျှလောက်ရမည်နည်း။''-ဟု မေးတော်မူ၏။

၁။ တံကျစ်ကြိုး = အလှတန်ဆာဆင်ထားသောကြိုး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

"ကျွန်ုပ် ကြောင်းခြည်းထ[၁]လျှင် တိုက်ဆင် ၁၀၀, မြင်း ၈၀၀, ချပ်တန်ဆာနှင့်တကွ သူရဲ ၁ သောင်းပါ၏။"-ဟု လျှောက်သော်၊ "အိုတဲ့ငါ့သား။ သို့သည် လက်ရုံး, ပညာနှင့် လောက်ငံ[၂]ပြည့်စုံသည်ကို ဘယ်သူဝံ့စားမည်နည်း။"-ဟု ချီးမွမ်းတော်မူပြီး၍၊

သားတော်ကျော်စွာကို မေးတော်မူသော်၊ "ကျွန်ုပ် လွတ်ခြည်းထ[၃]လျှင် တိုက်ဆင် ၈၀, မြင်း ၆၀၀, ရွှေကာကိုင်သူရဲ ၁ သောင်းပါမည်။"-ဟုလျှောက်လျှင်၊ "သို့သည်အလုံးအရင်းနှင့် လုပ်ကြံရသော် အဘယ်ပြည်ထောင် ခံနိုင်မည်နည်း။"-ဟု အားပေးတော်မူ၏။

အချို့သောရာဇဝင်တို့၌ ၁၀၀၀ စီ ဆို၏။

သားတော်တို့အရည်အသွေးကို စမ်းခြင်း

မြောက်နန်းမိဖုရားသားတော်စောယွမ်းကို မေးတော်မူသော်၊ "ကျွန်ုပ်တွင် အထိန်းသားနှင့်သော် ၃ ကျိပ် အမြဲပါ၏။ အရေးအတွက်သော် သူရဲ ၈ ကျိပ်ရပါမည်။"-ဟု လျှောက်လျှင် "ငယွမ်းငယ်။ ငါ မရှိလျှင် နင့်ကို သူများ ညှဉ်းဆဲစရာဖြစ်ရစ်မည်။ နင့်အစ်ကိုတို့ရှိသောကြောင့် နင့်ကို ငါမပေးသာ။ ဆင်ကောင်း, မြင်းကောင်း, စားကျေးစားလက်ရအောင် နင့်အစ်ကိုတို့ကို ရှေ့နေခေါ်၍လာခဲ့။"-ဟု သင်လိုက်၏။

နောင်တော်ဥစ္စနာ, ကျော်စွာတို့ကို "ကျွန်ုပ်တွင် ဆင်, မြင်း, ကျေးကျွန်မရှိပါ။ ခမည်းတော်ကို အရှင့်သားတို့လျှောက်ပါမှ ရမည်။"-ဆိုလျှင် နောင်တော်တို့လည်း ညီကိုခေါ်၍ စောယွမ်းလည်း ခမည်းတော်သို့တက်ကြ၏။ ပုဆစ်တုပ်တည့်လျှင် "မောင်တို့-ပသို့လဲ။" မေးတော်မူ၏။

"ကျွန်တော်ငယွမ်းငယ်တွင် ဆင်, မြင်း မရှိ၍ ခြေတော်ဦးခိုက်ပါသည်။"-ဟုလျှောက်လျှင်၊ "သင်းနှင့် အရာမဟုတ်။ သို့သော်လည်း ငါ့သားများ ပေးလိုက ယူစေတော့။"-မိန့်တော်မူလျှင်၊ စောယွမ်းလည်း ကောင်းသည့်ဆင်,မြင်းကို ရွေး၍ယူ၏။

"တစ်ကြိမ်လည်း အရှင့်သားတို့ကြောင့် ဆင်,မြင်း ရပေပြီ။ ကျေးမက်ရအောင် ပန်လျှောက်ပါဦး။"-ဆို၍၊ "ငယွမ်းတွင် ဆင်,မြင်း ရပြီ။" ဆင်, မြင်းထား၍ ကျွေးမွေးရာဟု စစ်ကိုင်းကိုပန်ကြလျှင်၊ "ငယွမ်းကို စားကျေးပေးသော်၊ သင်း ငါ့ကို တော်လှန်မည်။"-မိန့်တော်မူသည်ကို "ကျွန်ုပ်တို့ရှိလျက် သင်းမှုတည်း ဝံ့မည်လော။"-ဟု လျှောက်လျှင် "ငါကား မပေးလို။ ငါ့သားတို့ပေးလိုက ယူစေကားမူ။"-ဟု အရှေ့ကို သပြေပင်၊ တောင်ကို ဇရာဝတီမြစ်လယ်ကြော၊ အနောက်ကို သလွန်ဖြူ၊ မြောက်ကို ရေခါး-နယ်သတ်၍ လော်ကားကျွန်သင်းနှင့်တကွ ပေးတော်မူ၍ စောယွမ်းလည်း ရသည့်ဆင်, မြင်း, ကျွန်သင်းနှင့်ကူး၍၊ သာသနာတော် ၁၈၅၉ ခုနှင့် ၃ လ ၁၂ ရက်- **ကောဇာသက္ကရာဇ် ၆၇၇** ခုသော် စစ်ကိုင်းကိုမြို့တည်ပြီး မြောက်ဘက်တစ်လွှားကို လက်နက်ပြ၍ ခြားလေ၏။

တစီးရှင်မင်းကြီးကား စောယွမ်းအရည်ကိုသိလို၍ "ငယွမ်းသည် မောင်တို့လျှောက်၍ ကျေးမက်ရလျှင် ခေါ်သည်ကို မလာ။ သင်းတို့လင်မယားကို ယူချေ။ ဆင်, မြင်းကိုထားခဲ့။"-ဟု အိမ်ရှေ့မင်း ဥစ္စနာကို စေတော်မူ၏။ ဥစ္စနာလည်း အလုံးအရင်းနှင့် ရွေကြက်ယက်ကကူးလေ၏။ ခမည်းတော်မင်းကြီးကလည်း "ငယွမ်းငယ်။ နင့်အစ်ကိုအိမ်ရှေ့မင်း ရွေကြက်ယက်က ကူးလာလမည်။ မြဲမြံ[၄]အောင်ခံနှင့်။

၁။ ကြောင်းခြည်းထ = ချက်ချင်းစုသည်။
၂။ လောက်ငံ = ပြည့်စုံသည်။
၃။ လွတ်ခြည်းထ = ချက်ချင်းစုသည်။
၄။ မြဲမြံ = ကြံ့ကြံ့။ အခိုင်အမာ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

-ဟု စေတော်မူ၏။ စောယွမ်းလည်း မြစ်ကူးတွင်တိုက်သည်၊ ပျက်လေ၏။ 'ဥစ္စနာပျက်ကြောင်း' ကို ကြားတော်မူလျှင် ကဲ့ရဲ့တော်မူ၍၊ ''ငယွမ်းကို ဥစ္စနာခေါ်စေသည်၊ အန်တုလေသည်၊ မောင်သွားချေဦး။''-ဟု သားတော်ကျော်စွာကို စေလိုက်ပြန်၍၊ ''ငယွမ်းငယ်။ ကျော်စွာ ထောက်ရစ်က ကူးလာလတ်မည်။ မြဲမြဲစေ။''-ဟု စေတော်မူလိုက်၏။

ကျော်စွာလည်း ထောက်ရစ်ကကူးလေသည်ကို အကျဉ်းတွင် ဆီး၍တိုက်သည်၊ ပျက်ပြန်လေ၏။ 'ကျော်စွာပျက်ကြောင်း' ကို လျှောက်လျှင်၊ ကဲ့ရဲ့ဟန်ပြုတော်မူ၍ ထိုနေ့မှသည် သားတော်စောယွမ်း အရည်ကိုသိ၍ နှလုံးချတော်မူသတည်း။

တစီးရှင်မင်းကြီးကား တတ်လိမ္မာတော်မူသောကြောင့် သားတော်တို့ကို ဝမ်းမနည်းစေရ။ ပြည်သူပြည်သားတို့အားလည်း တရားနှင့်အညီ ကျင့်တော်မူ၏။ ရဟန္တာထွေးရှင်ဒိဗ္ဗစက်ကို နန်းတော်တွင် ဆွမ်းမပြတ်လုပ်ကျွေးတော်မူ၏။ ကျမ်းဂန်တတ်သော ပုထုဇဉ်ရဟန်းတို့အားလည်း ဆရာပြုတော်မူ၏။ နော်ရထာမင်းစောလက်ထက် ကွမ်းခွက်တော်တွင်ဌာပနာ၍ မင်းစဉ်ကိုးကွယ်သော သရီရဓာတ်တော် ၇ ဆူတွင် ၅ ဆူကို ရွှေစည်းခုံ၌ ဌာပနာတော်မူသည်။

ကျန်သည့်ဓာတ်တော် ၂ ဆူကို မည်သည်မှာထားသည်မဆို။ သံပိုင်းစာဟောင်းတို့၌ 'ပန်းထိမ်သည် ငစိန်သင့်လက်တွင်ပါ၍ စစ်ကိုင်းတောင်ထိပ် ပုညရှင်မှာ ပုညာအမတ် ဌာပနာလေသည်။'-ဟု ဆိုသည်။

ဤသို့အစရှိသော ကောင်းမှုတော်ကိုပြု၍ အိမ်နိမ့် ၃၉ နှစ်၊ မြင်စိုင်းတွင် နောင်တော်တို့နှင့်အပြိုင် ၁၁ နှစ်၊ မင်းထီးမှုပြီး တပ်ကြီး သန်လျက်ကျွန်း၌နေ၍ မြို့ရာရှာသည် ၃ နှစ်၊ ပင်းယတွင် ၇ နှစ်-၄ စု သက်တော် ၆၀[၁] သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် လတွင် နား၏။ သောကြာကြယ် တံခွန်ပြ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

တစီးရှင်သက်တော်ကို 'သင္ခိဝသေ' ဟု ကျောက်ရေးဆရာတို့ ဂါထာရေးထားသည်နှင့်ညီ၏။

မိဖုရားကား-

* တရုတ်ပြေးမင်းသမီးတော် မိစောဦး။
* ရတနာပုံ။ ရတနာပုံကား- မြောက်ဘက်လင်းယဉ်ရွာကပင် အိမ်ထောင်သင့်၍၊ စစ်ကိုင်းတွင် စောယွမ်းနောက်မင်းပြုသော တရဖျားကိုမြင်လျှင် လင်သေ၍ တောင်ဘက်သို့ရောက်လာသည်။ ပင်လယ်စားစဉ် တစီးရှင်မင်းကြီးတောလည်ရာတွင် မြင်တော်မူသော် အရောင်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် အမျိုးအမည် အိမ်ရှိအိမ်မဲ့[၂]ကို မေး၍၊ အကြောင်းကို စေ့စုံစွာလျှောက်သဖြင့် ယူ၍ မိဖုရားမြှောက်သော အသည်သမီးတည်း။

သားတော်၊ သမီးတော်ကား

* မိစောဦးတွင်
- သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းဥစ္စနာ။
- ညီတော် ပင်လယ်မင်းကျော်စွာ။
- ညီတော် သျှိသျှားကသည်ကန္တီစားသော နော်ရထာ။ ။ပေါင်း ၃ ပါး။

၁။ 'အိမ်နိမ့် ၃၃၊ စည်းစိမ် ၂၂- သက်တော် ၅၅'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
'အိမ်နိမ့် ၃၆၊ စည်းစိမ် ၂၄- သက်တော် ၆၀'-မှန်နန်း။

၂။ အိမ်ရှိအိမ်မဲ့ = အိမ်ထောင်ရှိ-မရှိ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

* မြောက်နန်း ရတနာပုံတွင်
- သားတော် စစ်ကိုင်းမင်း စောယွမ်း။
- သမီးတော် စောပုလဲ။ ရမည်းသင်း သီဟပတေ့နှင့် သင့်သည်။

ရာဇဝင်ကြီးတို့၌ 'တောင်တွင်း ပွင့်လှဦး သီဟပတေ့နှင့် သင့်သည်။'-ဟု ဆိုလေသည်။

၂-ဥစ္စနာမင်း

သက္ကရာဇ် ၆၈၁ ခု။ သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းဥစ္စနာ မင်းဖြစ်တော်မူ၏။[၁]

'အနုရုဒ္ဓါမဟာဓိပတိ' တံဆိပ်ခံတော်မူ၏။ ပုဂံနန်းရိုးဖြစ်သော မိဖုရားကို 'အတုလမဟာဓမ္မဒေဝီ' ဟူသောအမည်ကို ပေးတော်မူ၏။

ခေင်ညို

ထိုအခါ- စစ်ကိုင်းစားလက်ရုံးရည်ကို ရွံရှာ[၂]၍ ညီတော် ပင်လယ်မင်းကျော်စွာက ခေင်ညိုကို စစ်ကိုင်းသို့စေသော်၊ အခွင့်မရ၍ တောတွင်ပုန်းနေသည်။ ထမင်းမစားရ ၃ ရက်ရှိမှ ဝင်မိ၍လုပ်ကြံမည် တက်လေသော်၊ ရွှေစလောင်းနှင့် မဟာဂီရိနတ်တင်သောထမင်းကို တွေ့၍ စားပြီးသော် အတွင်းသို့ဝင်၍ မင်း၏ခေါင်းရင်းတွင်ရပ်လျက်၊ 'ယနေ့သည် ဤမင်းကား ငါ၏ထမင်းရှင် ဖြစ်ပေပြီ။ ထမင်းရှင်ကို ပြစ်မှားချေသော် အလွန်ဝန်လေးအံ့သည်။ အရှင်မျက်သော် တစ်သက်၊ သံသရာဝန် လွတ်စေ။'-ဟုကြံပြီး သော်၊ စောယွမ်းကို ခမည်းတော်ပေးသောပတ္တမြားဓားကိုယူ၍ ပြန်ခဲ့၏။

မင်းကျော်စွာက 'ပြီးခဲ့ပြီလော' မေးနှင့်သည်ကို ဓားကိုဆက်၍ အကြောင်းကိုလျှောက်လျှင်၊ ''ငါ့ကျွန်ခေင်ညိုအတူ ကျွန်ကောင်းမရှိ။ ထမင်းတစ်စလောင်းကျေးဇူးကိုမျှ သိတတ်၏။ ငါကား နင့်ကို သားမယားနှင့်တကွ ကျွေးမွေးသည့်ကျေးဇူးကိုကား ဆိုဖွယ်မရှိ။''-ဟု ချီးမွမ်းတော်မူ၍ ဆုလာဘ်များစွာ ပေးတော်မူ၏။ **အချို့သောဆရာတို့ကား ငါးစီးရှင်လက်ထက်စေသည်။-ဟု ဆိုလေသည်။**

ဥစ္စနာမင်းကြီးကား သက္ကရာဇ် ၆၈၂ ခု ပင်းကားအရပ်၌ စံကား ၇ ကျောင်းကို ဆောက်တော်မူ၍

၁- ဇမ္ဗူကကျောင်းကို အမတ်ပသင်သား ရှင်သုဓမ္မမဟာသာမိ။
၂- ဝေဠုဝန်ကျောင်းကို အဘိဓမ္မာတတ်သော ရှင်ဉာဏဓေ။
၃- အိမ်နိမ့်ကျောင်းကို သက်ပန်း-ပြင်စည်၌သီတင်းသုံးနေသော အသက် ၂၈ နှစ်သာရှိသော ရှင်ပရပတ္တ။
၄- ဇေတဝန်ကျောင်းကို ရှင်ဂုဏာဘိရာမ။
၅- ကုလားကျောင်းကို သဒ္ဒတ္ထဇာလိနီဋီကာကိုပြုသော ရှင်ဝါစိဿရ။
၆- ရွှေကျောင်းကို ရှင်ဓမ္မာလင်္ကာရ။
၇- တောင်စွန်ကျောင်းကို ရှင်သီရိပုညဝါသီအရှင်မြတ်တို့အား တင်လှူတော်မူ၏။ ဝတ္ထုကံမိုး မြေ၊ အလုပ်အကျွေး လှူတော်မူ၏။ ကျောင်းတော်အရှေ့မြောက်၌ ဗောဓိညောင် လက်တော် ကိုင်၍ စိုက်တော်မူ၏။

၁။ 'သက္ကရာဇ် ၆၈၄ ခု။ သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းဥစ္စနာ မင်းဖြစ်တော်မူ၏။'-မဟာရာဇဝင်ကြီး၊ မှန်နန်း။
၂။ 'စောယွမ်းလက်ရုံးရည်ကို ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့၍'-ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ခမည်းတော်ကောင်းမှု ရွှေစည်းခုံဘုရားရှင်မပြီးသည်ကိုလည်း အမတ်ကြီးအနန္တပစ္စည်း ကြပ်မ၍ လုပ်ရသည်။ ပြီးလျှင် သဘင်ကြီးစွာခံတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၀၂ ခု။ သားတော်မင်းထွေး ဘုရားစေတီတည်သည်။

မြင်းစု, ကာစုဖွဲ့တော်မူသည်ကား- ပင်းယမြင်း ၃၀၀, သင်ကြီးမြင်း ၃၀၀, ကာ ၃၀၀။ ညောင်ရမ်းမြင်း ၃၀၀, ကာ ၃၀၀, လေး ၃၀၀။ ကျောက်ဆောက်မြင်း ၄၀, ကာ ၄၀။ လံဘူးမြင်း ၄၀။ သင်ထောင်မြင်း ၃၀၀။ ရက်ခန့်ကန်စောင့်မြင်း ၃၀ ဖွဲ့တော်မူ၏။

ဆင်ဖြူ ၅ စီးရခြင်း

ထိုအခါ- ညီတော်ပင်လယ်မင်း ကျော်စွာ တောကစားရာကအပြန်တွင် ထိုနေ့ညဉ့်၌ ''မင်းသား။ အပါယ် ၄ ပါးလားအံ့သော ဒုစရိုက်အမှုနှင့်သာ မွေ့လျော်သည်ကား မသင့်။ နိဗ္ဗာန်, မဂ်, ဖိုလ်ရလွယ်မည်အကြောင်းကိုသာ ကျင့်ရမည်။ ဥပုသ်သီတင်း ဆောက်တည်လော။ ဆင်ဖြူရောက်အံ့သည်။''- ဟု ပုဏ္ဏားအသွင်ဖြင့်ဆိုလာသည်။-ဟု အိပ်မက်မြင်၏။ ထိုနေ့မှစ၍ ဥပုသ်သီတင်းသုံး၏။

အခါတစ်ပါးသော်၊ လက် ၅ ချောင်းကို မသန့်မစင်လူးမက်၍ များမကြာ သက်တောင်ဖျား၌ အလျား ၃ တောင် ၁ မိုက် အသစ် ၃၃ နှင့် ခေါင်းလောင်းသဏ္ဌာန် အဖျားခတ်ညွတ်ရှိသော ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော နဂါးပတ်ချွန်းရှိးနှင့် စိုင်ဖြူ ၁ စီး ရ၏။

'ဆင်ဖြူရမည်'-ဟု ကျွန်တော်မျိုးတို့ အားသွန်၍ရှာရသည်။ လှိုင်းတက်အရပ်၌ ဟိုင်း ၁ စီးရသည်၊ 'ပုလဲတမူး'။ မြောင်းကျပ်၌ တည် ၁ စီး ရသည်ကို 'မဟာကေသရ'။ ပြက်တောင်ခြေ၌ စွယ်စုံ ၁ စီး ရသည်ကို 'သန်မြန်စွာ'။ စမုံဖျားဝယ် ဟိုင်း ၁ စီးရသည်ကို 'ဥပေါသထ'။ သမန်းကိုင်းမြောက်လွန်တဲ ညွန်ကျုံးတွင် လက်ယာတည် ၁ စီး ရသည်ကို 'ချစ်စွမရဲ'။-ဟု မှည့်၏။

ထိုအခါ- မင်းကြီးဥစ္စနာကို အမတ်တစ်ယောက်သည် ''ညီတော်ပင်လယ်မင်းမှာ ဆင်ဖြူ ၅ စီး-ရသည်။''-ဟု လျှောက်သော်၊ 'ညီ'မခေါ်ဖူးဘဲလျက် 'ငါ့ညီတော်မှာ ဆင်ဖြူရသလော။'-ဟု မေးတော်မူ၏။ လျှောက်သူအမတ်လည်း ပင်လယ်မင်းကို လျှောက်ပြန်၏။

''နောင်တော်သည် 'ညီ' မခေါ်ဖူးဘဲ ခေါ်ပေသည်။''-ဟု ကြားသူအမတ်ကို[၁] ဆင်တစ်စီး ပေး၏။ နောက်- လျှောက်ပြန်သော် ထိုနည်းပင် မိန့်တော်မူပြန်၏။ နောက်လျှောက်ကြားသူကိုလည်း ဆင်မတစ်စီး ပေး၏။

မင်းကြီးလည်း ညီတော်မှာ ဆင်ဖြူ ၅ စီးရလျှင် ခန့်ညားတော်မူ၍ ''ငါ့ညီတော် စည်းစိမ်ကို ယူတော့။ ငါမူကား ၇ ကျောင်း[၂]ကို ပေးလှူနေတော့မည်။''-ဟု အနောက်တံခါးကထွက်လျှင်၊ ညီတော် ငါးစီးရှင် အရှေ့တံခါးကဝင်တော်မူ၍ နန်းတက်တော်မူ၏။

စကား ၇ ကျောင်းဒါယကာမင်းကြီးကား အိမ်နိမ့် ၂၀, စည်းစိမ် ၂၂ နှစ်[၃]- သက်တော် ၄၂ နှစ်သော် ညီတော်ငါးစီးရှင်ကိုလွှဲ၍ ထိုနှစ်ပင် မက္ခရာအရပ်၌ တောဝင်တော်မူ၏။

နန်းကျလိုသော် နန်းတွင်းသို့ တောသမင် ၂ ခု ဝင်၏။ နံတော် အင်္ဂါသားတည်း။

၁။ 'ပြောသူအမတ်'-ဟု ယူ။ ကြား = ပြော။ ပြောကြား။

၂။ 'စကား ၇ ကျောင်း' ကိုညွှန်းသည်။

၃။ 'အိမ်နိမ့် ၂၂, စည်းစိမ် ၂၀ နှစ်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ရှင်မိဖုရားတွင် သားတော်ကား
- သားတော် မင်းဦး။ 'မင်းစည်သူ' ခံ၏။
- ညီတော် မင်းထွေး။-ဟု သားတော် ၂ ယောက်သာ စာပေတွေ့သည်။

၃-ကျော်စွာမင်း (ငါးစီးရှင်ကျော်စွာ)

သက္ကရာဇ် ၇၀၃ ခု[၁] တွင် ငါးစီးရှင်ပင်လယ်မင်း 'ကျော်စွာ' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

'ပဝရပဏ္ဍိတ သီဟသူရဓမ္မရာဇာ' တံဆိပ်ခံတော်မူ၏။ မရီးတော် 'အတုလမဟာဓမ္မဒေဝီ' ကိုလည်း တောင်ညာထားတော်မူ၏။ အတုလမဟာဓမ္မဒေဝီ ၇ ကျောင်းဒါယကာမင်းကြီးလက်ထက်ဆောက်သည့် ကန်တော်မင်းကျောင်းကို သက္ကရာဇ် ၇၀၄ ခု ဝါဆိုလပြည့်နေ့- ရှင်သဒ္ဓမ္မစာရီကို 'တိသာသနာသာရဂမ္ဘီ' တံဆိပ်အပ်၍ တင်လှူတော်မူသည်။

ရာဇဝင်ကြီးတို့၌ကား ညီတော်ကိုနန်းလွှဲ၍ စံကားကျောင်းကို လုပ်ကျွေးနေသည်။ ၄ နှစ်မှ တောဝင်သည် ဆိုလေသည်။ ကျောက်အက္ခရာတို့နှင့် မညီ။

ရှင်ယောင်နှင့် မြင်းစိုင်လျော်

အခါတစ်ပါး- ငါးစီးရှင်မင်းကြီး စားတော်ခေါ်မည်ဆဲဆဲတွင် ရှင်ယောင်[၂] ဆွမ်းရပ်လာသည်ကို လက်တော်ဆေးပြီးမှပင် မုနောလင်ပန်းနှင့်စားတော်ကို လှူတော်မူ၍၊ 'ပုထုဇဉ်ရဟန်း မဟုတ်ရာ။ တန်ခိုး အဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန္တာမြတ်-ဖြစ်တန်ရာသည်။'-ဟု ကြည်ညိုသောစိတ်ဖြင့် အမတ်တစ်ယောက် ကို လိုက်၍ကြည့်စေသော်၊ ရှင်ယောင်ဖြစ်၍ မယား သပိတ်ကိုလှမ်းနှင့်၏။

'ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီးအားလျှောက်ချေသော်၊ မင်းကြီးလည်း စေတနာပျက် ငါလည်း မျက်နှာ မရ။ ရှင်ယောင်လည်း အပြစ်ရောက်လေတော့မည်။'-ဟုကြံ၍၊ "အမိန့်တော်အတိုင်း လိုက်၍ကြည့်ပါ သည်။ ကြည့်စဉ်ပင် ကွယ်လေသည်။"-ဟုလျှောက်လျှင်၊ "ငါတွေးသည်နှင့် မှန်၏။"-ဟု လက်ရုံးတန်း တော်မူ၏။

ထိုသည်နေ့ပင် ပင်းယပြည်စိုးက ခွာလုံးပတ် ၃ ထွာရှိသော မြင်း စိုင်လျော်ကြီးကို ဆက်လာလျှင် "ငါ ဆွမ်းလှူရသောကုသိုလ်တော်ကြောင့် ရောက်သည်။"-ဟု မိန့်တော်မူ၍ ထိုမြင်းကို ဗောင်းဖြူနှင့် ပြောင်းတောဝယ် နှင်စေသည်။ မြင်သူတို့ ဥဗျိုင်းပျံသည် ထင်ကုန်၏။ ထိုမြင်းကား ပင်းယက ကြက်သက် ကိုနှင်လျှင် တောင်တွင်းကြီးသို့ ကြက်တက်ကိုရောက်သော ဟူ၏။[၃] ထိုမြင်းကို 'တိမ်တိုက်ကွန့်မြူး' မှည့်၏။

ဖက်ဝန်းမအုပ်မိခြင်းပြဿနာ

မင်းကြီးကား လံဘူး ရန္တသူ၊ မြင်စိုင်း သက်တော်ရှည်၊ ညောင်ရမ်း စောမွန်နှစ်၊ ဝတီး သခ်ယာ၊ သာဂရ ဝုဏ္ဏာန္တရာဇ်ကြီး၊ ရမည်းသင်း သီဟပတေ့၊ ယင်းတော် တုရင်ပုညာကြီး၊ ပေါက်မြိုင် မင်းပုလဲတို့ကို လက်တော်ဖြင့်ဖက်ဝန်းလိုး၍အုပ်မှ လက်ဖက်တည်တော်မူ၏။ အခါတစ်ပါး- သတိတော်လျော့၍ သီဟ ပတေ့ခွက်ကို ဖက်ဝန်းမအုပ်မိ ၂ ရက်-၃ ရက်ရှိ၏။ သီဟပတေ့လည်း မသက်သာ၍ မစားဘဲ စောမွန်နှစ်

၁။ 'သက္ကရာဇ် ၇၀၄ ခု'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
၂။ ရှင်ယောင် = ရဟန်းတု။
၃။ 'ကြက်အိပ်တန်းဆင်းချိန် နံနက်စောစောကနှင်လျှင် တောင်တွင်းကြီးသို့ ကြက်အိပ်တန်းတက်ချိန်ညနေကို ရောက်သည်' ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

လက်ဖက်ကိုသာ စား၏။ စောမွန်နှစ်မေးသော် "ဖက်ဝန်းမအုပ်သောကြောင့် မစားသည်။" ဆို၍၊ "အနောင်-မင်းကြီးသည် ကျေးဇူးကိုသိတတ်သည့် ဟူတုံလျက် ကျေးဇူးမသိပါ။ ငါ တိုက်ဆင် ၆၀ ရှင်ကို ပွဲအလယ်တွင် အရှက်ခွဲလေသည်။ ငါ ခြား[1] တော့မည် ကြံသည်။"-ဆိုလျှင်၊ စောမွန်နှစ်လည်း "အဆွေ-ဖက်ဝန်းသည် ငွေပဲခြမ်းမျှမတန်၊ ဘဝရှင်ကို စုံစမ်းဦးမည်။" ဆို၍ ထိုအကြောင်းကို မင်းအားလျှောက်လေသော်၊ "ငါ သတိလျော့၍ မဖုံးမိလေသည်။"-ဟု မိန့်တော်မူ၏။

"အရှင့်ကျွန်သီဟပတေ့သည် ပွဲအလယ်တွင် ရှုတ်ချလေသည့်နှလုံး ရှိသည်။"-ဟု လျှောက်လျှင်၊ "ချင်းမျှသည့်သူ တိုက်ဆင် ၆၀ ရှင် ဖြစ်စေကာမူ ငါ ငါးစီးရှင်ကို ကြံငြားသော်လည်း မဖြစ်ရာ။ အကြောင်းမူကား 'ငါးစီးရှင်သည် အရည်အသွေးရှိသူတို့ သိမ်းမြန်းတတ်သည်။'-ဟူလျက် 'ရိုင်းပြန့်လေသည်' ဟု သူတို့အပြစ်ဆိုမည်ကိုသာ စိုးတုံ၏။ သမင်၊ ဒရယ်တို့သည် ခြသေ့်မင်းလက်မှ မလွတ်နိုင်သကဲ့သို့ လက်ရုံးတော်ကိုဆန့်သော် လက်တော်မှ ဘယ်သူလွတ်နိုင်မည်နည်း။ လက်ရုံးရည်၊ ပညာရည်ကို သိသောသူသည် ဝံ့မည်လော။"-ဟု မိန့်တော်မူပြီးမှ သီဟပတေ့ကိုခေါ်တော်မူ၍ အုန်းပေါင်မြင်းနက်ကျော်ကို လက်ဖွဲ့[2]တော်မူ၏။

ညီတော် သျှိသျှားမင်းနော်ရထာကို ပင်လယ် စားစေ၏။ နောက်- ငါးစီးရှင်နှင့် မကြည်ရှိ၍၊ စစ်ကိုင်းမင်း နော်ရထာမင်းရဲသို့ ပေါင်းလေသဖြင့် စစ်ကိုင်းမင်းက ဘထွေးတော်နော်ရထာကို ကန္နီမြို့ကိုပေး၍ စားရ၏။

ဘုမ္မိအရပ်၌ စေတီမတည်ကောင်း

ပင်းယမြို့အနောက်မြောက်ထောင့်အရပ်၌ ဘုရား ၄ မျက်နှာတည်တော်မူသည်။ အုတ် ၃ ရစ်ဆင့်မိကာမျှ မင်းကြီးကိုယ်မကျန်း ရှိတော်မူလျှင်၊ "ခမည်းတော်ဘုရားလည်း ဘုမ္မိအရပ်၌ စေတီတည်မိသည်၊ မပြီးခင်လေ။ ငါလည်း ဘုမ္မိအရပ်၌ ဘုရားတည်မိသည်။ ငါ အနာမှထမြောက်လျှင် ဌာပနာမြေနှင့်တကွ အုတ်ကို ဧရာဝတီမြစ်မှာသွန်၍ နောင်တော်ဘုရားကျောင်းမှာ ဇရပ်ပြုမည်။"-မိန့်တော်မူ၏။

ငါးစီးရှင်မင်းကြီးကား ဘုန်း၊ လက်ရုံး၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ သူ့ကျေးဇူးကို သိတော်မူတတ်၏။

ထိုအနာမှ မထမြောက်[3]။ အိမ်နိမ့် ၄၃ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၉ နှစ်- သက်တော် ၅၂ နှစ်[4]သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ဧရာက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် တံခွန်ပြ၏။ ကြာသပတေးကြယ်၊ သောကြာကြယ် ခွပ်ကြ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

ကောင်းမှုတော်ကား- ဖွားတော်မူရာ မြင်စိုင်းမြို့၌ ၁၀၆ တောင်ရှိသောစေတီကြီးတည်း။
ငါးစီးရှင်သက်တော်ကား 'ဒွိပညာသ' ဟူသော ကျောက်စာဂါထာနှင့် ညီ၏။

သားတော်၊ သမီးတော်

* မရီးတော်မိဖုရားကြီးတွင် စာပေမတွေ့။

၁။ ခြား = ခြားနားသည်။ ပုန်ကန်သည်။

၂။ လက်ဖွဲ့ = ပြေငြိမ်းမှုအတွက် ပေးသည်။

၃။ 'ထိုအနာမှ မသက်သာ။'-ဟုယူ။

၄။ 'အိမ်နိမ့် ၃၆၊ စည်းစိမ် ၉-သက်တော် ၄၅'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

* မိဖုရားအတုလစန္ဒာဒေဝီတွင်
- သားတော် ဥစ္စနာပျောင်။
- ညီတော် မင်းကျော်စွာ။
- ညီတော် သီဟသူ။ ရာဇဝင်တို့၌ 'နရသူရ' ဆို၏။
- နှမတော် ပုထိုးနိကတော်။ ညောင်ရမ်းနှင့်သာဂရကိုစားသော ဂုဏ္ဏာဒ္ဓရာဇ်ကြီးနှင့် သင့်သည် ၁ ပါး။
- ညီမတော် မြင်စိုင်းသက်တော်ရှည်နှင့်သင့်သည် ၁ ပါး။
- ညီမတော် ရွှေအိမ်သည်ကို ခမည်းတော် တစ်ပင်တိုင်နှင့် ထားမည်ပြုသည်ကို ကျောက်ပေါက်ရာတွင် မျက်စိမလှသောကြောင့် မထားဖြစ်လေ။ နောက်- 'မယ်မျက်လှ' တွင်သည်။ လံဘူးရန္တသူသား ပေါက်မြိုင်မင်းပုလဲနှင့် စုံဖက်တော်မူသည် ၁ ပါး။ ။

ယောက်ျား ၃, မိန်းမ ၃-ပေါင်း ၆ ပါးတည်း။

* မိဖုရားမွေးမယ်တော်တွင်
- သားတော် စည်းချေမင်းလက်ဝဲ။ ပင်လယ်စား ၁ ပါး။
- နှမတော် စောမင်းလတ်။ ညောင်ရမ်းနှင့်တကွ ၁၀ မြို့ကိုစားသောမဟာကြီးနှင့် သင့်သည် ၁ ပါး။ ။ ယောက်ျား ၁, မိန်းမ ၁-ပေါင်း ၂ ပါး။

မဟာကြီးကို 'ပြည်မင်း' ဟု ကျောက်ရေးအက္ခရာတို့၌ ရှိ၏။

ရာဇဝင်ကြီး, ရာဇဝင်လတ်တို့၌ 'သမီးတော်စောမင်းလှ- ငယ်ကလွန်သည်' ဆိုလေသည်။ မဟာကြီးနှင့် သင့်ကြောင်းကို မင်းတရားရွှေထီးဧချင်းတွင် 'ငါးစီးရှင်၏၊ ရင်ခွင်မွေးပြား၊ သမီးဘွားက၊ သည်းကြားသက်မှတ်၊ သူဇာနတ်သို့၊ လွှဲပတ်ကျော်ထင်၊ စည်ပင်မုနော၊ ချီချပြောသည်၊ ရှင်စောမင်းလှ၊ မြတ်ရှင်မနှင့်၊ မြတ်လှဆင်းရောင်၊ နှစ်စုံပြောင်သား၊ ဆွေမောင်လင်မိုး၊ မဟာကြီးဟု၊'- ဟု သုံးထောင်မှူး[၁] စပ်ဆိုသည်။

၄-ကျော်စွာမင်း

သက္ကရာဇ် ၇၁၂ ခုတွင် သားတော် ကျော်စွာ မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

'သီရိတရိဘဝနာ ဒိတျာပဝရဓမ္မရာဇာ' တံဆိပ်အမည်ခံတော်မူ၍ သရက်မင်းရှင်စောသမီးတော် ဥမ္မာတန္တိကို မိဖုရားမြှောက်တော်မူ၏။

စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီး

တူးရှင်းခြေတောင်၌ ဥမင်တူး၍ ကောင်းမှုပြုတော်မူစဉ် သတိုးဆင်ထိန်းနှင့် စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီးတို့က တမန်စေလာ၏။

'မောင်တော် ပင်းယမင်းကျော်စွာ။ ဘကြီးတော်တို့လက်ထက် ခမည်းတော်စစ်ကိုင်းမင်းနှင့် မသင့်ကြလေ။ ယခု ငါတို့သားချင်းမြေးချင်းသည် လူကြီးများ အကဲဆတ်ကြသော်လည်း ငါတို့မလိုက်ကောင်း'- ဟု စေလာ၏။

၁။ 'လျှော်ကားသုံးထောင်မှူးဆို ဧချင်းပိုဒ်စဉ် ၅'။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မင်းကျော်စွာလည်း 'ရှေးသော်ကား ရိုင်းပျကြလေသည်။ ငါ့ယောက်ဖ,နှမတို့ယဉ်ပါးလိုသော်ကား ယခု ငါအလျှုပြုစဉ် သာစုခေါ်ပါလှည့်။'-ဟု မှာလိုက်၏။

သတိုးဆင်ထိန်းနှင့် စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီးလည်း တူးရွှင်းခြေတောင်၌ ဥမင်မပြီးခင် ရောက်လာ၍, ခြေခြေလက်လက် ချစ်ကြည်ဖွယ်ပြောပြီးလျှင်၊ ''မိဘချင်း မကြည်လေပြီးလျက် ငါတို့သားချင်း ကြည်ပြန်ကြသည်။ နောင်သံသရာ မေတ္တာမပျက် ချစ်ကြည်ကြရအောင် မောင်တော့်အရပ်တွင် ကျွန်ုပ်လည်း ကုသိုလ်ပြုလိုပါသည်။''-ပန်၍ တန့်ကြည်အနောက် သိမ်တော်ကြီးအနောက်မြောက်၌ ကျောင်းဆောက်ပြီးလျှင်၊ ဝတ်မိုးဝတ်မြေ ပန်၍လှူ၏။ နောက်လည်း ကိုယ်တော်ကြီးက သမီးရှင်စောကြီးကိုပေး၍ မိဖုရားဖြစ်စေ၏။

ကျောက်ရေးဆရာတို့ကား 'အစောရှင်' ဟုရေး၏။

နောင်တော်ဥစ္စနာလည်း 'ငါသည် အကြီးဖြစ်ပါလျက် ခြေမစွမ်းသောကြောင့်* မင်းမပြုရ။ နောင်ဘဝအခါ သည်ထက်ယုတ်မာတော့မည်။'[1]-ဟု ဘုရား ၄ မျက်နှာ တည်၏။

သက္ကရာဇ် ၇၁၉ ခု ငါးစီးရှင်မိဖုရား-မင်းကြီးကျော်စွာမယ်တော် ဂူတော်သစ် တည်သည်။ နှစ်တစ်ရက်လျှင်[2] ပြီး၏။ အထွတ်တင်သောအခါ သားတော်မင်းကြီးကျော်စွာ လာတော်မူသည်။ သားတော်မင်းကြီးမှာ မြေပန်၍လှူ၏။

ကျော်စွာမင်းကြီးကား အိမ်နိမ့် ၂၃ နှစ်, စည်းစိမ် ၁၀ နှစ်-သက်တော် ၃၃ နှစ်[3]သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် စနေကြယ်, သောကြာကြယ် ခွပ်ကြ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

ငါးစီးရှင်သားတော် ကျော်စွာသက်တော်ကို 'ဆဝ္ဗိသ' ဟူသော ကျောက်ရေးဂါထာနှင့်ညီ၏။

မိဖုရားတို့တွင် သားတော်, သမီးတော်ရှိသည်ဟု စာပေမတွေ့။

၅-သီဟသူမင်း (မောပါသီဟသူ)

သက္ကရာဇ် ၇၂၁ ခုသော် ညီတော် 'သီဟသူ'[4]သည် 'သီရိတရိဘဝနာ ဒိတျာဓိပ္ပရာဇာ' အမည်ခံတော်မူ၍ မင်းပြုတော်မူ၏။

မိဖုရားကား-

- မရီးတော် ဥမ္မာတန္တီတည်း။ ရာဇဝင်တို့၌ 'စောဥမ္မာ' ဟုရေး၏။
- မရီးတော်ရှင်စောကြီးလည်း ၁ ပါး။

မိဖုရားဥမ္မာတန္တီသည် စံကားအရပ်၌ ကျောင်းဆောက်၍ မြေမိုးလှူ၏။ မိဖုရားအစ်မတော် စောပုလဲလင်မယားလည်း ကျောင်းဆောက်၍၊ မင်းနှင့် မိဖုရားမှာပန်၍ မြေလှူ၏။

ရာဇဝင်တို့၌ 'နရသူရ' ဟုရေးသည်။ ကျောက်စာတို့၌ကား 'ဘိုးဘမည်တူ သီဟသူ' ဟုရေး၏။

သီဟသူမင်းကြီးကား 'စစ်ကိုင်းစားသည့်မင်းရိုး မဟုတ်၊ အသည်သား။ ဘထွေးတော်သမီးနှင့်ဖြစ်၍သာ စစ်ကိုင်းကို စားရ၏။'-ဟု နှလုံးမသာသောကြောင့် ကိုးသိန်းသခင်မောမင်းသိုခင်ဘွားသား

---

* ခြေသိမ်မစွမ်းသန်သောကြောင့် 'ဥစ္စနာပျောင်' တွင်၏။ ပျောင် = ခြေ,လက်သိမ်သည်။

၁။ 'အညည်အသွေး ယုတ်ညံ့တော့မည်။'-ဟုယူသင့်။

၂။ '၁ နှစ်နှင့် ၁ ရက်လေလား', 'နှစ်တက်ရက်လေလား'။

၃။ 'အိမ်နိမ့် ၃၀, စည်းစိမ် ၁၀-သက်တော် ၄၀'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

၄။ 'နရသူမင်း'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သို့ချည်ဘွားသို့ "စစ်ကိုင်းကိုထိုး၍ အနှစ်ကိုယူပါလေ။ အကာအခွံကိုသာ ပေးပါခဲ့။"-ဟု စေလေသော်၊ သို့ချည်ဘွားချီလာ၍ စစ်ကိုင်းကိုတိုက်လျှင်၊ စစ်ကိုင်းပျက်၍၊ ဖောင်ပန်းလှေတက်နှင့် ပင်းယသို့တချို့ ကြံခတ်ဝရာသို့တချို့-ကူးသန်းစုန်ဆင်းကြ၍ သူအို ၂ ယောက်အပ မရသည်နှင့် သို့ချည်ဘွားလည်း ရှက်အားတကျ[1] စစ်ကိုင်းကိုမရလျှင်၊ သီဟသူအမေ့အလျော့နေစဉ် ပင်းယသို့ကူး၍၊ သီဟသူမင်းကြီးနှင့် တကွ ဆင်ဖြူ ၃ စီးကို ယူလေ၍၊ အိမ်နိမ့် ၃၂ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၅ နှစ်-သက်တော် ၃၇ နှစ်သော် မောသို့ ပါလေ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

ထိုမင်းကို ရှမ်းတို့ယူလေ၍ မောသို့ပါသောကြောင့် 'မောပါမင်း' တွင်၏။

၆-ဥဇ္စနာပျောင်မင်း

ထိုအခါ မှူးမတ်တို့ ဥဇ္စနာပျောင်ကို မိဖုရားဥမ္မာတန္တိ[2]နှင့် နန်းတင်ကြလေ၏။

၃ လရှိလျှင် သတိုးမင်းဖျားလုပ်ကြံ၍ သက်တော် ၄၃ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၃ လနှင့်လျှင် နန်းကျ၏။ နံတော် သောကြာသားတည်း။

ပင်းယမြို့တွင် 'တစ်စီးရှင်သီဟသူ၊ သားတော် ဥဇ္စနာ၊ ညီတော် ငါးစီးရှင်၊ သားတော် ကျော်စွာ၊ ညီတော် မောပါ၊ နောင်တော် ဥဇ္စနာပျောင်'-ဟု မင်း ၆ ဆက် ဖြစ်သည်ကို 'ပဒေသ ရာဇာ' ဆို 'ဘုန်းပွင့်ဝေသာ' ချီ မျိုးတော်စဉ်တွင် ငါးစီး ရှင်သား မင်းကျော်စွာကိုချ၍[3]၊

'နန်းရိုးညွန့်လူ၊ သီဟသူဟု၊ ဆင်ဖြူယဉ်ညင်၊ တစီးရှင်က၊ ရင်ခွင်သည်းချာ၊ ယဉ်သာ ပေါက်ကြီး၊ ငါးစီးသခင်၊ နတ်ရှင်မင်းများ၊ သည်းချားပွင့်ဖူး၊ ဘုန်းထူး နရသူ၊ ထိန့်ဆူမြေပေါ်၊ နောင်တော်နန်းလျာ၊ ဥဇ္စနာဟု၊ တေဇာထွန်းဝင်း၊ ငါးပါးမင်းလျှင်၊ ပွင့်လင်းစည်လှ၊ ပြည်ပင်းယကို၊ ပိုင်သအုပ်စိုး၊'-ဟု စပ်ဆိုလေသည်။

ကျောက်စာအစောင်စောင်တို့၌ကား 'ငါးစီးရှင်သားတော် ကျော်စွာရှိကြောင်း' ကို ထင်ရှား စွာလာသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးဆရာတို့လည်း 'နောင်လာမှတ်စေ'ချီ မင်း စဉ်စာတွင် 'ရပ်သီးရပ်ထင်၊ မော်ကွန်းတင်သား၊ ရွှေမြင်စိုင်းပြည်၊ မရှည်ကာလ၊ သုံးလတ်ထ၍၊ ခြောက်ရှာခုနှစ်ဆယ်၊ စွန်းလေး သွယ်တွင်၊ ပျော်ဘွယ်သာလှ၊ ပင်းယထောင်ထူ၊ သီဟသူလျှင်၊ မင်းမူပြီးသော်၊ သားတော်ဥဇ္စနာ၊ အာဏာထန်ပြင်း၊ ညီရင်းဘုရင်၊ ငါးစီးရှင်က၊ သားလှကျော်စွာ၊ ညီမောပါနှင့်၊ ဥဇ္စနာပျောင်၊ နှစ်ပါးနောင်လျှင်၊ ရွှေတောင်နန်းရိုး၊ ဆက်စံစိုး၍၊ တန်ခိုးထွန်းတက်၊ မင်းခြောက်ဆက်တို့၊ ပြည်သက်နှစ်နှစ်၊ ငါးဆယ်ဖြစ်လျက်၊ တက်သစ်နေမျှ၊ ပြည်ပင်းယသည် ။ ။ မြန်မာ့တန်ဆောင် ဆီမီးတည်း။'-ဟု စပ်ဆိုသည်။

ဤတွင်ရွှေကား မြင်စိုင်း၊ ပင်းယတို့၏ အစဉ်စကားတည်း။

၁။ 'ရှက်ရှက်နှင့်'-ဟုယူ။
၂။ 'ဥမ္မာဒန္တီ'၊ 'ဥမ္မာဒန္တိ'-အရေးများလည်းရှိ။
၃။ 'ဖယ်၍'၊ 'တရင်းမသွင်း၍'-ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

စစ်ကိုင်းမင်းဆက်

၁-အသင်္ခယာစောယွမ်းမင်း

စစ်ကိုင်းမှာကား- ပင်းယမြို့တည် တစ်စီးရှင်သီဟသူမင်းကြီးလက်ထက် **သာသနာတော် ၁၈၅၉ နှစ်- *ကောဇာသက္ကရာဇ် ၆၇၇** ခုကပင် သားတော် မင်းစောယွမ်းသည် 'သီရိသင်္ခယာ' ဟူသောအမည်ကို ခံ၍ မြောက်တစ်လွှားကို မင်းပြုတော်မူ၏။

၉ သင်းမြင်းစု

သက္ကရာဇ် ၆၈၀ တွင် တောင်သင်းအစုနှင့် မြင်း ၉ သင်းကို ဖွဲ့တော်မူသည်။ ၉ သင်းမြင်းစုတို့ကား-

၁- တမာခါး ၁၅၀။
၂- ပင်စည် ၁၅၀။
၃- ယူတော်မူ ၁၅၀။
၄- လက်ရွေးကြီး ၁၅၀။
၅- လက်ရွေးငယ် ၇၀။
၆- ကြောင်သင်း ၅၀။
၇- မြင်းသည်ကြီး ၃၀။
၈- ခက်လုံး ၃၀။
၉- စော်ပအိုး ၃၀။ ။ မြင်းပေါင်း ၈၁၀ တည်း။

ရာဇဝင်စာတမ်းတို့၌ကား '၆၈၈' ဟုရှိကြ၏။ ကျောက်ရေးဆရာတို့ဆိုသည်နှင့် မညီ။

'သက္ကရာဇ် ၆၈၂ ခုတွင် စကြီကျောင်းတည်တော်မူကြောင်း၊ ၆၈၄ ခု ကျောင်းတော်ကြီး ပြီးပြီး နတ်ရွာလားတော်မူ၍ မောင်တော်တရဖျားသည် ညီတော်မိဖုရားနှင့် နန်းတက်ကြောင်း'ကို ကျောက်ထက်အက္ခရာရှိသောကြောင့် သိရပါသတည်း။ ရှေးရာဇဝင်တို့၌ မြို့တည်သက္ကရာဇ်တို့ကား မညီမညွတ် အကွဲကွဲရေးသားကြ၏။

အသင်္ခယာစောယွမ်း သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကား

* မိဖုရားကြီးတွင်
- သမီးတော် စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီး ၁။
- မောင်တော် ကျစွာမင်း ၁။
- ညီတော် နော်ရထာမင်းရဲ ၁။ ရာဇဝင်တို့၌ 'မင်းရဲမင်းကြီး' ရေးကြ၏။
- ညီတော် တရဖျားငယ် ၁။ ။ ပေါင်း ၄ ပါးတည်း။

ကိုယ်လုပ်တော်မောင်းမတို့တွင် သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို အထူးစာပေမတွေ့။

အသင်္ခယာစောယွမ်းကား- စွမ်းပကားခွန်အားနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိ၏။ သတိ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံ၏။

---

* သက္ကရာဇ်ပြန်စစ်ရန်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

စကြာကျောင်းပြီး၍ အိမ်နိမ့် ၁၄ နှစ်, စည်းစိမ် ၈ နှစ်- သက်တော် ၂၂ နှစ်*သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

၂-တရုပ်ဖျားမင်း

သက္ကရာဇ် ၆၈၄ ခု ကဆုန်လဆုတ် ၁ ရက် သောကြာနေ့သော်- နောင်တော်တရုပ်ဖျားကြီးသည် ညီတော်စောယွမ်းမိဖုရားနှင့် နန်းတက်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား အသင်္ခယာစောယွမ်းမယ်တော်- လင်းယဉ်သူတွင် လင်းယဉ်ရွာကပါရင်း အထက်အိမ်တော်ကြီးသား[၁]တည်း။

မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် အရှေ့သာသနာကျောင်းကို ဆောက်လုပ်တော်မူ၏။ နန်းတက် ၁၄ နှစ်- **သက္ကရာဇ် ၆၉၈** ခုတွင် သားတော်ရွှေတောင်တက်သည် မိဖုရားငယ်တို့နှင့် စကားဝင်[၂]ကြ၍ ခမည်းတော်တရုပ်ဖျားကိုဖမ်း၍ သံခြေချင်းနှင့် အမြဲထားပြီးလျှင်၊ ‘သီရိသီဟသူ’ အမည်ခံ၍ မင်းပြုလေ၏။

၃-ရွှေတောင်တက်မင်း (သီရိသီဟသူ)

ရွှေတောင်တက် မင်းဖြစ်လျှင် စောယွမ်းသားတော်ကျစွာ မင်းညီနောင်တစ်စုတို့သည် စစ်ကိုင်းတွင် မနေဝံ့၍၊ အနောက်ဘက် မင်းစူးမင်းတုန်းအရပ်မှာ ပုန်းလွှဲရှောင်ရှား၍ အမှတ်မဲ့[၃]နေကြ၏။ နောင်မှ ရွှေတောင်တက်က သုံ့ခတ်[၄]၍ယူခဲ့သဖြင့်၊ အမြင့် သမန္တစာဘုရားရှင်အထံ၌ ယောက်ဖသတိုးကျစွာမင်းမယ်တော်ကိုယ်တော်ကြီးတို့ ကျစွာမင်းခြေနှာ၍ ဘုရားရှင်သို့မဝင်နိုင်ရှိသည်ကို မယ်တော်သည် သားတော်ဝတ်တော်မူသောဖျင်ကို ဘုရားရှင်အားလွှမ်း၍၊ “သားတော် အသက်မသေ ဤအနာမှထမြောက်၍ မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပါမူကား ကြီးစွာသောကောင်းမှုကို ပြုပါအံ့။”-ဟု ပန်နက်[၅]၏။ စစ်ကိုင်းသို့ရောက်လျှင် အမတ်ကြီးနန္ဒပကြံ ဝှက်ထားပေ၏။

တရုပ်ဖျားကြီး၏ပင်းယမိဖုရားကြီးသည် ချစ်ကျွမ်းဝင်သောအမတ်တို့ကို သေ[၆]ပို့လေသည်အဟန် သေအိုးထဲဝယ် ရွှေ,ငွေအများထည့်၍ မပြတ်ပို့ရလေ၏။ ထိုသို့ပို့သောရွှေ,ငွေ တို့ဖြင့် လူစွမ်းလူသန် မြန်မာသောသူတို့ကို ရှာဖွေရွေးချယ်ပေးကမ်း၍ စစ်ကိုင်းတစ်မြို့လုံး ငွေစားသူချည်းဖြစ်လျှင်၊ တရုပ်ဖျားကြီးက ညီ၍ နံနက်အိပ်ဖန်ထွက်[၇]ကို နန်းတွင်းသို့ဝင်ကြလေ၏။ ရွှေတောင်တက်က ကျွန်ရှမ်းတစ်ယောက်သည် ကာတစ်ချပ်နှင့် လှေကားကဟန့်တားနှင့်သည်ကို “နင်လည်း တံစိုးစားသူဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် ငါတို့ကမညီ၊ ရန်တပက်ကာ[၈]ပြုသနည်း။”-ဟုဆိုလျှင်၊ ထိုရှမ်းလည်း အတူတစ်ချက်တည်းဝင်၍ ရွှေတောင်တက်ကို အောက်သို့ချပြီးလျှင် အသေသတ်လေ၏။

ရွှေတောင်တက်ကား အိမ်နိမ့် ၂၅ နှစ်, စည်းစိမ် ၃ နှစ်-သက်တော် ၂၈ နှစ်သော် တရုပ်ဖျားကြီးကျွန်တို့လုပ်ကြံ၍ အနိစ္စရောက်လေ၏။ ရောက်လိုသော် သောကြာကြယ် တမ်းခွန် ပြ၏။ နံတော် တနင်္ဂနွေသားတည်း။

---

* ‘အိမ်နိမ့် ၂၀, စည်းစိမ် ၈ နှစ်-သက်တော် ၂၈ နှစ်’-မဟာရာဇဝင်ကြီး။
၁။ အထက်အိမ်တော်ကြီးသား = အရင်အိမ်ထောင်။ မယားပါသား။
၂။ စကားဝင် = ပူးပေါင်းကြံစည်သည်။
၃။ အမှတ်မဲ့ = မထင်မရှား။
၄။ သုံ့ခတ် = သုံ့ပန်းဖမ်းသည်။
၅။ ပန်နက် = ဆုတောင်း။
၆။ သေ = အရက်။
၇။ အိပ်ဖန်ထွက် = အိပ်ရာထ။
၈။ ရန်တပက်ကာ = ရန်မူသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ရွှေတောင်တက်အမတ်ကြီးနန္ဒပကြံလည်း ခေါ်မကြားအရပ်မှာ ကောက်စိုက်ရာကကြား၍ လာခဲ့သော်၊ ဆင်ချစ်နောင်ရင်း သစ်ခက်တင်မည်လာသည်ကို ရွှေဖလားတစ်လုံးပေး၍စီးပြီးသော်၊ တံခါးကို တိုက်ဖွင့်၍ဝင်လေ၏။ တရဖျားကကူညီသူများလည်း 'နိုင်ပြီ' ဟူသောအမှတ်ဖြင့် ရွှေတောင်တက်ကျွန်တို့ကိုဖမ်းဆီးမည် သွားကြလေသည်။ မင်းပါးဝယ် ကျွန်တစ်ယောက်မျှ မရှိ၊ မင်းချည်းသာဖြစ်ခဲ့ရကား နန္ဒပကြံ ဆင်းစီးလျက်ဝင်လာသည်ကို "အနောင်နန္ဒပကြံ။ အနောင်ခေါင်းစားလျှင် ငါ အမြီးစားပါမည်။" -ဟု ဆိုလင့်၏။

နန္ဒပကြံလည်း "မင်းကြီး မင်းဖြစ်လျက် ပြည်သူတို့နှင့် ဆန့်ကျင်သောအမှုကို ပြုကျင့်သောကြောင့် ရွှေတောင်တက်ကို ငါနန်းတင်သည်။ ယခု မင်းဖြစ်ပြန်သော် ငါတို့အမျိုး ၇ ဆက်တို့သည် ပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်ရာပြီးလော။"-ဟု နန်းထက်တွင်ပင်လုပ်ကြံ၍၊

အိမ်နိမ့် ၂၄ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၁၄ နှစ်၊ ရွှေတောင်တက်ဖမ်း၍ထားသည် ၃ နှစ်-ချင့်သော်[၁] သက်တော် ၄၁ နှစ်တွင် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ အကောင်[၂]ကို ဝက်ချေးအင်းမှာ ဖုတ်ကြည်း၏။ နံတော် ကြာသပတေးသားတည်း။

၄-ကျစွာမင်း

သက္ကရာဇ် ၇၀၁ ခုသော် အသခ်ယာစောယွမ်းသားတော်အကြီး ကျစွာကို နန္ဒပကြံဝှက်ထားရာက ယူ၍ နန်းတင်လေ၏။ 'သီရိတရိဘဝနာ ဒိတျာပဝရဓမ္မရာဇာ' ဟူသောတံဆိပ်နာမခံ၍ မင်းပြုတော်မူ၏။

မင်းဖြစ်လျှင် နန္ဒပကြံအမတ်ကြီးကို 'ကျေးဇူးရှိပေသည်' ဟု 'သုဘရာဇ်' ဟူသောအမည်နှင့် ပြည်အလုံးကိုနှင်း၍ စစ်သူကြီးအရာ ထား၏။

'မင်းတုန်းကအပြန်တွင် သမန္တဇာဘုရားရှင်၌ မယ်တော်မိဖုရားကြီး ဆုပန်ခဲ့သည်အတိုင်း မင်းအဖြစ်သို့ရောက်ပေသည်။'-ဟု **သက္ကရာဇ် ၇၀၅** ခုတွင် မြေမိုး[၃]လှူတော်မူ၏။

ကျစွာကျောင်းကို မင်းမိဖုရား ၂ ပါး တစ်ဆောင်စီ ဆောက်တော်မူ၍ မြေမိုးလှူတော်မူ၏။ ထိုကျောင်းကို 'အဘယဂီရိ' တွင်၏။

အိမ်နိမ့် ၂၂ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၁၀ နှစ်- သက်တော် ၃၂ နှစ်[၄]သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် သောကြာကြယ် တမ်းခွန်ပြ၏။ နံတော် စနေသားတည်း။

၅-နော်ရထာမင်းရဲ (မင်းရဲမင်း)

သက္ကရာဇ် ၇၁၁ ခုသော် ညီတော် ဆင်ဖြူရှင်နော်ရထာမင်းရဲ မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် 'မင်းရဲကျောင်း' ကို ဆောက်တော်မူ၏။

၇ လမျှနှင့် နတ်ရွာလားတော်မူကား- ဝတ်မိုးဝတ်မြေလှူသည် မသေမချာရှိ၍ သတိုးမင်းဖျား မင်းဖြစ်တော်မူလျှင်၊ 'ငါဦးရီးတော် နော်ရထာမင်းရဲ လှူတော်မူ သည့်မြေသည် လှူရင်းတိုင်းတည်စေ။' -ဟု ကျောက်စာထိုးမှတ်ရသတည်း။

နော်ရထာမင်းရဲကား အိမ်နိမ့် ၃၀၊ စည်းစိမ် ၇ လ-သက်တော် ၃၀ နှင့် ၇ လသော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် စနေကြယ် တမ်းခွန်ပြ၏။ ဖျောက်ဆိပ် လတွင် ချင်း၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

၁။ ချင့်သော် = တွက်ချင့်သော်။ တွက်စစ်သော်။ ၃။ မြေမိုး = ဝတ္ထုကံမိုးမြေ = ဝတ်မိုးဝတ်မြေ = သာသနာအတွက်မြေ။
၂။ အကောင် = အလောင်း။ လူသေကောင်။ ၄။ 'အိမ်နိမ့် ၁၆၊ စည်းစိမ် ၅-သက်တော် ၂၁ နှစ်'-မဟာရာဇဝင်ကြီး။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

၆-တရုတ်ပြေးမင်း

သက္ကရာဇ် ၇၁၁ ခုသော် ညီတော်'တရဖျားငယ်' မင်းဖြစ်တော်မူ၏။

မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် စံကားကျောင်းကို ဆောက်တော်မူ၏။

အိမ်နိမ့် ၂၉၊ စည်းစိမ် ၃ နှစ်-သက်တော် ၃၂ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် သောကြာကြယ် တမ်းခွန်ပြ၏။ နံတော် တနင်္လာသားတည်း။

တရဖျားငယ်ကို အချို့သောရာဇဝင်မှာ 'ကျစွာမင်းသား' ဟု ရေးသားကြလေသည်။ ဤမင်းညီနောင် ၃ ယောက်တို့၏ စည်းစိမ်၊ အသက်သက္ကရာဇ်တို့ကို ရှေးရာဇဝင်ကျမ်းတို့၌ အကွဲအပြား မညီမညွတ်ရေးသားကြလေသည်။ နှမတော်စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီးကျောက်စာတွင် လာသည်မှုကား 'မောင်ကျစွာမင်းကြီး နတ်ရွာလားပြီး မောင်လတ်မင်းရဲဆင်ဖြူသခင် သာသနာကို ချီးပင့်လျက်မင်းမူတုံ၏။ ၇ လတည်းလျှင် နတ်ရွာလားက မောင်ထွေးတရဖျား မင်းမူတုံ၏။ တစ်မိသားချင်း မင်း ၃ ဆက်တို့သည် နတ်ရွာလားပြီး 'သီဟပတိ' မည်သော ဆင်ဖြူသခင် မြောက်သားမင်းကြီးနှင့်တကွ ရွှေတောင်တက်၏။-ဟု မျက်မှောက်တို့၌ထိုးသောကျောက်စာကို ပမာဏမူ[၁] ရာသတည်း။

၇-သီဟပတိမင်း (မင်းပျောက်မင်း)

သက္ကရာဇ် ၇၁၃ ခု တပေါင်းလဆန်း ၉ ရက် ကြာသပတေးနေ့။ သီဟပတိ[၂]မင်းကြီးသည် အသင်္ခယာစောယွမ်းသမီးတော် ကိုယ်တော်ကြီးနှင့် နန်းတက်တော်မူ၍၊

သက္ကရာဇ် ၇၁၄ ခု တပေါင်းလဆန်း ၁၀ ရက် ကြာသပတေးနေ့- စည်းခုံကြီးကိုတည်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကား မင်းရိုးမဟုတ်။ တရုတ်ပြေးမင်း မိဖုရားဖွားစောအစ်မတော်မြေးတည်း။

အသင်္ခယာစောယွမ်းသမီးတော် စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီးသည် တကောင်းမင်းရိုး သတိုးဆင်ထိန်းနှင့် သင့်၍ သားတော်-ရာဟုလာ ၁၊ နှမတော် ရှင်စောကြီး ၁၊ ညီမတော် စောဥမ္မာ ၁-မောင်နှမ ၃ ယောက်ကိုမြင်လျှင်၊ သတိုးဆင်ထိန်းအနိစ္စရောက်၍ သီဟပတိမင်းကြီး မိဖုရားမြှောက်ရာတွင် သမီးတော် စောတော်ဦးကို မြင်ပြန်သည်။

ထိုမင်းသမီး ၃ ယောက်[၃]တို့ကား မင်းကြီးစွာစောကဲမိဖုရားချည်းတည်း။

တကောင်းစား သတိုးမင်းဖျား

သားတော်ရာဟုလာကို ၁၆ နှစ်ရွယ်သို့ရောက်လျှင် 'တကောင်းမင်းရိုးသတိုးမျိုး ဖြစ်ပေသည်။ သတိုးနွယ်ဆက် မပျက်ကောင်းပါလေ။'-ဟု 'သတိုးမင်းဖျား' အမည်နှင့် တကောင်းမျိုးကို ဘထွေးတော် သီဟပတိပေး၍ စားရသတည်း။ သီဟပတိတို့ နန်းတက်သည်ကာလ သတိုးမင်းဖျားကား ၇ နှစ်-၈ နှစ်အရွယ်မျှသာ ရှိသေးသတည်း။

ခင်မွန်စား မဟာအနန္တယော်ထာကို ခန့်ထားချီစေ၍ ချင်းတွင်းမြစ်ညာတစ်လျှောက်ကို သိမ်းယူရ၏။ ထိုအခါ- မောပါမင်းသီဟသူက ချီပင့်လေသော် သိုချည်ဘွားသည်ချီလာ၍ တကောင်းမြို့ကိုတိုက်လျှင် တကောင်းစားသတိုးမင်းဖျားမခံနိုင်၍ ဆင်တစ်စီးနှင့်သာ ရောက်လာသည်ကို၊ "တကောင်းမြို့ ပျက်ရာသလော။"-ဟု သံခြေချင်းခတ်၍ ကျခပ်ဝယာသို့ ပို့လေ၏။

၁။ ပမာဏမူ = သတိပြုသည်။

၂။ 'သီဟပတေ့'၊ 'သီဟပတိ' ၂ နာမည်ဖြစ်နေရာ 'သီဟပတိ' ကို ယူသည်။-စိစစ်ခင်းကျင်းသူ။

၃။ 'ရှင်စောကြီး၊ စောဥမ္မာ၊ စောတော်ဦး'-တို့ကိုညွှန်းသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သတိုးမင်းဖျားလည်း "တကောင်းမြို့ကိုထား၍ စစ်ကိုင်းမြို့မျှခံနိုင်အောင် ခံပါလေဦး။ စစ်ကိုင်းမြို့ခံနိုင်ပေလျှင် ငါ့ကို အရှင်မထားနှင့်။"-ဟု ဆို၏။

သိုချည်ဘွားသည် တကောင်းကိုရလျှင် မြောက်ဘက်တစ်လွှားကိုဖျက်ဆီး၍ စစ်ကိုင်းကိုရံလာ၏။ မင်းသီဟပတိသည် ရှမ်းစစ်သည်တို့ ထူထပ်စွာရံလေလျှင် ဆင်ချစ်နောင်ရင်းကို ကစော်သေရက် ယစ်ဝအောင်တိုက်၍ မြို့ပြင်သို့လွှတ်လိုက်၏။ ဆင်ချစ်နောင်ရင်းလည်း တောသံပေးလျက် ဟည်းမြည်၍ လိုက်လံဝှေ့ပက်လေသော် ထိုးပစ်သည်ကိုမခံနိုင်၍ မြို့တံခါးကို တိုက်ဖောက်ပြီးလျှင်၊ မြို့တွင်း၌ အိမ်ရာတို့ကို ဖျက်ဆီး၍၊ လူသူတို့ကို သတ်လေ၏။ စစ်ကိုင်းသူစစ်ကိုင်းသားတို့လည်း "အတွင်းကား ဆင်, ပြင်ကား ရှမ်းနှင့် မခံနိုင်ရာ။"-ဟု ဆိုစားကုန်၏။ သီဟပတိမင်းကြီးလည်း ရှမ်းတို့ကိုမခံနိုင်၍ ကျခပ်ဝယာသို့ စုန်ပြေးလေ၏။ မြို့သူမြို့သားတို့လည်း ဖောင်ပန်းလှေတက်နှင့် တောင်ဘက်သို့ချည်းကူးကြလေ၍ သူအို ၂ ယောက်အပ မရလိုက်သဖြင့် သိုချည်ဘွားသည် "လက်ချည်း ငါမပြန်စကောင်း" ဟု ပင်းယသီဟသူ အမေ့အလျော့နေသည်ကိုတိုက်၍ ဆင်ဖြူ ၃ စီးနှင့်တကွ မောသို့ယူလေ၏။

သတိုးမင်းဖျားလည်း ဘထွေးတော်သီဟပတိကို ကျခတ်ဝရာမှလုပ်ကြံ၍ အိမ်နိမ့် ၄၂ နှစ်, စည်းစိမ် ၁၃ နှစ်-သက်တော် ၅၅ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။

ထိုမင်းကို သတိုးမင်းဖျားလုပ်ကြံ၍ ပျက်လေသောကြောင့် 'မင်းပျောက်' တွင်သည်ဟု ဆိုစားကုန်၏။ 'သတ္တုလမြောက်၊ ရုန့်စပြောက်သည်၊ မင်းပျောက်ကောင်းမှု၊'-ဟု သခင်ကြီးချေင်းတွင် ခွဲထားစပ်ရှိသောကြောင့် 'မင်းပျောက်-ဟူသည် ငယ်မည်ဖြစ်သည်'-ဟု ပညာရှိတို့ ဆိုစားကုန်သည်။

သတိုးမင်းဖျားလည်း ကျခတ်ဝရာကချီလာ၍ ပင်းယကိုရလျှင် ဥမ္မာတန္တီကို မိဖုရားမြှောက်တော်မူ၏။

စစ်ကိုင်း, ပင်းယပျက်လိုသော် ပုညရှင်, ပင်းယရွှေစည်းခုံ ပြာဋ္ဌိဟာပြ၏။ ပုညရှင်အရှေ့မြောက်က မြေနိမ့်၏။ ကြာသံပတေးကြယ် လတွင်ချင်း၏။ တစ်ရာသီတည်းတွင် ဂြိုဟ် ၇ လုံးစု၏။

'ဝိဇယပူရ' မည်သော ပင်းယပြည်ကို သက္ကရာဇ် ၆၇၄ ခုတွင် တည်သည်။ မြို့သက် ၅၁ နှစ်- မင်း ၆ ဆက်။

'ဇေယပူရ' မည်သောစစ်ကိုင်းပြည်ကို သက္ကရာဇ် ၆၇၇ ခု-ပင်းယနောက် ၃ နှစ်တွင်တည်သည်။ မြို့သက် ၄၉ နှစ်၊ မင်းကား ၃ ဆက်။

စစ်ကိုင်း၌ မင်း ၇ ဆက်မြောက်ကြောင်းကို 'နောင်လာမှတ်စေ'ချီ မင်းစဉ်စာတွင်

'တန်ဆောင်ပြိုင်ခိုင်း၊ နှင်းပန်းနှိုင်းသား၊ စစ်ကိုင်းမှာမူ၊ ဆင်ဖြူယဉ်ညင်၊ တစီးရှင်သား၊ တရားရန့်အောင်၊ စောယွမ်းဆောင်၏၊ နောင်တရဖျား၊ သားရွှေတောင်တက်၊ ဆက်လက်ပြီးနောက်၊ သုံးယောက်စုဝေး၊ စောယွမ်းသွေးတွင်၊ မင်းရေးလိမ္မာ၊ ကျစွာမင်းကျော်၊ နော်ရထာမင်းရဲ၊ ပြိုင်ရှဲ လွတ်ရှား၊ တရဖျားငယ်၊ နောက်ဆုံးဝယ်ဂုဏ်၊ ဖွားစောမိဖုရား၊ အစ်မတော်မြေး၊ ကျော်သွေး ပတ်လျောက်၊ မင်းပျောက်လောင်းစွက်၊ ခုနစ်ဆက်တိ၊ မြို့သက်လေးဆယ်၊ ကိုးနှစ်ကယ်အောင်၊ ပျော်ဘွယ်သာနှိုင်း၊ မြို့စစ်ကိုင်းလျှင်၊ တိုင်းတဋ္ဌာန၊ ပြည်ပင်းယနှင့်၊ တမျှယှက်ဆိုင်၊ စိုးကြပိုင်သည် ။ ။ အပြိုင်ဆောင်းကြ ရွှေထီးတည်း။'-ဟု စပ်ဆိုသည်။

တံတားဦးတည်တွင် 'မုံပြိုခိုင်ဖြိုး၊ စစ်ကိုင်းကြီးဝယ်၊ တစီးသနင်း၊ မင်းမှနေပျိုး၊ ခြောက်ဆက်စိုးမှ၊' ဟူ၍လည်းကောင်း။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ရတနာဗိမာန်ကျောက်စာတွင် 'စီစည်ဖျင်ညီး၊ ဆန်လပြီး၍၊ မင်းထီးခြောက်ဆက်၊ စံပယ်လျက်လျှင်၊ မပျက်မိမိုင်း၊ စိုးကြပ်ထိုင်းသား၊ စစ်ကိုင်းကြီးတောင်၊ မော်ကျောက်ဆောင်၊'- ဟူ၍လည်းကောင်း။-ရှင်မဟာသီလဝံသ မိန့်တော်မူသည်မှ

'သီရိသီဟသူရ-ရွှေတောင်တက်မင်းသည် ခမည်းတော်တရဖျားကြီးကိုအကျဉ်းထား၍ ခမည်းတော်ရှိလျက် မင်းမူလေသောကြောင့် မင်းဆက်မသွင်းသင့်လေ။'-ဟု ရွှေတောင်တက်ကိုချ၍ စပ်တော် မူသည်။

မင်းနဝဒေးလည်း 'ဋ္ဌာနေမင်းနေ၊ ရစ်လျက်ခွေသား၊ မြစ်ရေတကြောင်း၊ စကြံကျောင်း လည်း၊ ခနောင်းဝလည်၊ ဝှန်မောကြည်၏၊ စည်ရှင်သိုက်တိုင်း၊ ဗျာဒိတ်ပိုင်းဖြင့်၊ ပုန်းလှိုင်းဇမ္ဗူ၊ ယူအုံဟူ၍၊ စည်သူရန်ခွင်း၊ စိုးနှိပ်နင်းသား၊ ခြောက်စင်းကာဆောင်၊ နေပြည်တောင်'-ဟု စပ်ဆိုသည်။

အချို့သောသူတို့လည်း 'မင်းပျောက်သည် မင်းရိုးမဟုတ်သောကြောင့် မင်းဆက် မသွင်း သည်။'-ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ထိုစကားသည် မသင့်။ အဘယ်ကြောင့်မသင့်သနည်းဟူမူကား- ပုဂံ ၅၅ ယောက်သောမင်းတို့တွင် ၇ ယောက်သောမင်းတို့သည် မင်းရိုးမင်းမျိုးမဟုတ်သော်လည်း နန်းရိုးမင်းစဉ်ဝင်လေသည်ဖြစ်၍ 'ပုဂံနွယ်ဆက် ၅၅ ယောက်' ဆိုသည်ကိုထောက်သဖြင့် မင်းပျောက် ကို မင်းဆက်မှာ သွင်းသတည်း။

စာဆို ပယ်သူငယ်စားမှုကား ရွှေတောင်တက်နှင့်တကွ ၇ ဆက် ယူ၍ 'သတ္တမပြောက်၊ ရန်စပြောက်သည်၊ မင်းပျောက်ကောင်းမှု၊'[၁] -ဟု သခင်ကြီးချေင်းတွင် စပ်ဆိုသည်။

စစ်ကိုင်းအရပ်သည်ကား 'ဇေတ' အမည်ရှိသောဘီလူးတို့နေရာဖြစ်၍ 'ဘီလူးတောင်' ဟု ကျော်စောထင်ရှား၏။ နောင်အခါသော် 'တောင်ဘီလူး'-ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။

ဘုရားသခင် ဒေသစာရီကြွတော်မူ၍ ဇေတအမှူးရှိသော ဘီလူး ၉ ကျိပ် ၉ ယောက်တို့ အား တရားတော်ကြောင့် ငြိမ်သက်သည်ကို ဘီလူးတို့ ချမ်းသာကြီးပေးအရပ်ကသည် ရေသပွာယ် တော်မူလို၍ မြစ်ဆိပ်သို့ သက်တော်မူသည်တွင် ခနောင်းဝဲယဉ်သည် တန်ခိုးတော်ကြောင့် ငြိမ်သက် သည်ကို 'ဘီလူးတို့ချမ်းသာကြီးပေးသည်။'-ဟု ဆိုသည်ကိုစွဲ၍ 'ချမ်းသာကြီး'-ဟုတွင်၏။

ထိုမြောက်တွင် ၉ ကျိပ် ၉ ယောက်သောဘီလူးတို့ သောတာပန်ဖြစ်ရာအရပ်ကို 'သော တာပန်'-ဟုတွင်၏။

ဘီလူးတို့အား ပရိဘောဂစေတီအလို့ငှာ ရေသနုပ်တော်ကိုအပ်၍ တည်ရာအရပ်ကို 'ဇေတ ဝန်'-ဟုတွင်၏။

သင်္ကန်း ဝတ်ရုံတော်မူရာအရပ်ကို 'ဝတ်တော်ရုံ'-ဟုတွင်၏။

စန္ဒမုခီဘီလူးမစောင့်နေသော စစ်ပင်ကိုင်းကိုစွဲ၍ 'ဤအရပ်၌ 'စစ်ကိုင်း'မည်သောပြည်ကြီး ဖြစ်လတ္တံ့။'-ဟူ၍ ဗျာဒိတ်ကြားတော်မူခဲ့သည်ဟု သူဟောင်းတို့ ဆိုစားတုန်၏။

၁။ ပယ်သူငယ်စား ရှင်မြတ်ခေါင်ဆို သခင်ကြီးချေင်း-သံလျောက်ပိုဒ်စဉ် ၁၃။ ချေင်းပိုဒ်စဉ် ၇ တွင်လည်း 'ဆင်ဖြူရှင် နောက်၊ မင်းပြောက်ကွန့်ထိုင်း၊ စစ်ကိုင်းဟူသည်၊ နန်းတည်အောင်ချက်၊ ခုနစ်ဆက်ဖြင့်၊'-ဟူ၍လည်း တွေ့ရသည်။- ဓိစစ်ခင်းကျင်းသူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုစကားနှင့်အညီ စာဆိုပယ်သူငယ်စားလည်း 'စစ်ပင်ကိုင်းကြောင့်၊ စစ်ကိုင်းတွင်သည်၊ ဤလျှင် ရပ်ဌာနတည့်သခင်။' ဟူ၍ သခင်ကြီးချေင်း[၁] တွင် စပ်ဆိုလေသည်။

ရှင်သီလဝံသတည်းဖြတ်မှုကား သံယုတ်မပါ 'စ' သက်သက်နှင့်သာ 'စကိုင်း' ဟူ၍ ရတနာဗိမာန်ကျောက်စာတွင် ရေးတော်မူသည်။

စစ်ကိုင်းမြို့ တည်ဆဲမှစ၍ သက္ကရာဇ်-နေ့-လ, စည်းစိမ်, အသက်တို့ကား မမှန်မကန် ယုတ်လွန် ယုတ်တက် ရာဇဝင်အစောင်စောင်တို့၌ ရေးသားကြလေသည်။ ညီညွတ်သည်မှုကား စစ်ကိုင်းပျက်သည့် နှစ်သက္ကရာဇ် တစ်ခုသာ ညီညွတ်သတည်း။

'ရှေးစာဟောင်းတို့၌ 'မညီမညွတ်'-ဟု ဆရာကား ဆိုပြီး၊ 'ညီညွတ်သည်'ကို ဆရာ ဆိုပါဦးလော။'-ဟု သူတစ်ထူးဆိုငြားအံ့။

'သာသနာတော် ၁၈၅၉ နှစ်နှင့် ၃ လ ၁၂ ရက်တွင် စစ်ကိုင်းမြို့ တည်သည်။'-ဟု ကျောက်ရေးဆရာတို့ဆိုသည်ကိုလည်း 'သက္ကရာဇ် ၆၈၄ ခု' ဆိုလေသည်။ ထိုသက္ကရာဇ်ကား အသင်္ခယာစောယွမ်း နတ်ပြည်စံ၍ နောင်တော်တရဖျား နန်းတက်သောနှစ်တည်း။ နောင်တော့်အသက် ကိုလည်း အကွဲကွဲဆိုကြလေသည်။ စောယွမ်းသမီးကိုယ်တော်ကြီးတည်း။

သက္ကရာဇ် ၁၂၄၁ ခု ကဆုန်လဆန်း ၅ ရက် ကြာသပတေးနေ့ နေ့ ၁ ချက်တီးအချိန်တွင်
ရာဇဝင်သစ် တတိယပိုင်း
'ဓေယသိခ်ိမင်း' ကသည် 'စစ်ကိုင်း-မင်းပျောက်'တိုင်အောင်
မှုမှာ ရေးကူး၍ပြီးပြီ။

၁။ သခင်ကြီးချေင်း-သံလျှောက်ပိုဒ်စဉ် ၁။ 'ဤလျှင် 'မြတ်ဌာန'တည့်သခင်။'-ဟု ချေင်းဟောင်း ၁၂ စောင်တွင်တွေ့။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

စတုတ္ထပိုင်း

ပထမအင်းဝမင်းဆက်

အင်းဝအစ

ရတနာပူရ အင်းဝမြို့ကို ဆိုပေအံ့။ အင်းဝမြို့ကား

- ကမ္ဘာဦး ပဒုမစန္ဒသူရိယမင်းလက်ထက် 'ရောဝတီရဋ္ဌ ကပ္ပဋ္ဌာနီ' ဟုတွင်၏။ ထိုမင်းလက်ထက် ရတနာမိုး ၃ ကြိမ်ရွာ၏။
- ဝရုဏမင်းလက်ထက် 'ပုရိန္ဒတန္တ' တွင်၏။ ထိုမင်းလက်ထက် ရတနာမိုး ၂ ကြိမ်ရွာ၏။
- ကကုသန်ဘုရားသခင်လက်ထက်တော် 'ရတနာပူရ သုနာပရန္တ' တွင်၏။
- ကောဏာဂုံဘုရားသခင်လက်ထက်တော် 'ကာမာဝစရ' တွင်၏။
- ကဿပဘုရားသခင်လက်ထက်တော် 'ဥဿဘ' ဟုတွင်၏။
- ဝါသုဒေဝမင်းလက်ထက် ဤပြည်တွင် ရတနာမိုး ၁ ကြိမ်ရွာ၏။ ယခု 'တမ္ဗဒီပ' တွင်၏။
- တစီးရှင်သီဟသူလက်ထက်မှ 'အင်းဝ' တွင်၏။

ဤအရပ်တွင် တောင်သူကြီးတစ်ယောက် ဘုရားသခင်အား သခွားသီးမှည့် ၃ လုံး လှူပေရကား 'ဤအရပ်တွင် တောင်သူကြီးသည် မင်း ၃ ကြိမ်ဖြစ်သဖြင့် သာသနာတော်ကို ချီပင့်လတ္တံ့။'-ဟု ဗျာဒိတ်ထားတော်မူ၏။

ထိုအခါ မျောက်ငယ်တစ်ခုသည် ဘုရားသခင်အား ကြည်ညိုသဖြင့် အသလက်[၁] မပါသောပျားအုံကို ကပ်လာလျှင် ဘုရားသခင်လည်း မျောက်ငယ်ဦးခေါင်းကိုသုံးသပ်၍ လွှတ်တော်မူလိုက်၏။ မျောက်ငယ်လည်း သက်နှင်းတော်စွန်း၌ ချည်မျှင်ကိုနုတ်၍ သစ်ပင်ထက်သို့တက်ပြေးသည်ကို ပြုံးတော်မူ၍ "အာနန္ဒာ။ ဤအရပ်၌ ပြည်ဖြစ်သောအခါ ဤမျောက်ငယ်သည် မင်း ၃ ကြိမ်ဖြစ်၍ ဒါနကိုကား အားထုတ်လတ်မည်၊ သီလသော်ကား ချို့လတ်မည်။"-ဟု ဗျာဒိတ်ထားတော်မူခဲ့၏။

သတိုးမင်းဖျား မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် "ပင်းယမြို့သည် ရန်သူလာသော် မလုပ်ကြံသာသောအရပ်အနေ ဖြစ်သည်။ စစ်ကိုင်းကိုနေရသော် သင့်မည်လော။"-ဟု တဘောင်နာစေသော်၊

'ထဘီတောင်းစေ၊ ခြေကောင်းစေ။ တဘက်ခါးဆီး၊ ချေးကြီးတစ်ဖြာ၊ ပန်းမှသာ။'-ဟု တဘောင်ထွက်သောကြောင့် 'စစ်ကိုင်းသည် မသင့်' ဟု အင်းဝတည်ရာအရပ်ကို နာပြန်စေသော်၊

'ပရယ်သလော၊ သွယ်သလော၊ ပရယ်သင်တိုင်း၊ မြနှင့်နိုင်း၊ စောကျိုင်းပတ်စာ နယ်သလော။

၁။ 'အသားလက်'

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

အမွေးတပုံ၊ အခွဆုံကို ရွယ်သလော။'-ဟု တဘောင်ထွက် လျှင်၊ 'ဤအရပ်ကား အနေသင့်သောအရပ် ဖြစ်သည်။'-ဟု တပ်ကြီးတွင်ရပ်နေ၍ အင်းဝတည်ရာ အင်း ၄ အင်းကို ဖို့ရ၏။

တဲနန်းတော်တိုင်မြစ်ခြေကို စပါးကြီးမြွေ ခွေ၏၊ စပါးကြီးလွန့်လျှင် တဲတော် သိမ့်သိမ့်လှုပ်၏။ မြေကို ဖွင့်၍ကြည့်စေသော်၊ စပါးကြီးမြွေကိုတွေ့၍ ပတူးကြီးသင်္ဃရာဇာကို မေးတော်မူသော်၊ "ဤပြည်သည် သာသနာတော် အရှည်ထွန်းပရာ ဖြစ်လတ္တံ့။ ပြည်ကိုမှီ၍ အသက်မွေးသောသူတို့လည်း ချမ်းသာစွာ ဖြစ်လတ္တံ့။"-ဟု နိမိတ်ဖတ်တော်မူ၍ စပါးကြီးမြွေကိုလည်း အစာရေစာနှင့် ဘေးမဲ့ရာအရပ်၌ လွှတ်၏။

ထိုည၌ မင်းကြီးအိပ်မက်မြင်သည်ကား 'အင်းဝမြို့တည်ရာတွင် လက်ပံပင်ကြီးရောက်၍ ပင်ဖျား၌ ဆဒ္ဒန်ဆင်၊ ခက်မ ၄ ဖြာ၌ ရဟန္တာမြတ် ၄ ပါး၊ ပင်ရင်း၌ ခြင်္သေ့၊ အမြစ်ဖျား၌ နဂါး စောင့်နေလျက် ရဟန္တာ ၄ ပါးကို ဂဠုန်သုတ်သည်'ကိုမြင်မက်၍၊ ပတူးကြီးသင်္ဃရာဇာအား ပြန်တော်မူသော်၊

"တရားမင်းကြီး။ လက်ပံပင်သည် ဖွံ့ကျိုင်းကြီးမား၏၊ အနှစ်မရှိ၊ ၃ နှစ် ၁ ကြိမ်ထူး၍ သီးပွင့် စည်ပင်သည်။ ပြည်၌နေသူတို့သည် ဝှန်ဝါကျော်စောမည်၊ ဥစ္စာသော်ကား နည်းမည်။ ၃ နှစ် ၁ ကြိမ်လွန်၍ စည်ပင်သာယာမည်။

'ပင်ဖျား၌ ဆဒ္ဒန်ဆင်နားသည်။'-အလိုကား ဘုန်း၊ လက်ရုံး၊ အာဏာနှင့်ပြည့်စုံသော တရား မင်းကြီး ဆင်နံ့ ဗုဒ္ဓဟူးသား မြို့တည်တော်မူသည်။

'ခက်မ ၄ ဖြာ၌ ရဟန္တာတို့ သီတင်းသုံးသည်။' အလိုကား-ပြည်ထဲ ၄ မျက်နှာ သာယာ ထွန်းတောက်မည်။

'ရဟန္တာတို့ကို ဂဠုန်သုတ်သည်။' အလိုကား-တနင်္ဂနွေသား မင်းပြုသောအခါ သာသနာတော်ကို သုတ်သင်ချီးမြှောက်မည်။

'ပင်ရင်း၌ ခြင်္သေ့စောင့်သည်။' အလိုကား-ပြည်ထောင်ချင်းမင်းတို့ ခန့်ညားမည်။

'မြစ်ဖျား၌ နဂါးစောင့်သည်။' အလိုကား-အဆုံးစွန်စနေမင်း မြို့ပြောင်း၍ တည်လတ်မည်။"-ဟုဖတ်လျှင်၊

"ဤအရပ်သည် မင်းဝံတောင်ညွန့်ဖြစ်၍ ရေလှည့်လည်လျက်ရှိသည်။ ရန်သူတို့ မလှုပ်ရှားနိုင်ရာသော အရပ်မြတ်တည်း။"-ဟု ပညာရှိတို့နှင့် မြို့တည်မည်ကို တွက်ချက်ရွေးချယ်တော်မူသည်ကား-

သက္ကရာဇ် ၇၂၆ ခု တပေါင်းလဆန်း ၆ ရက် အင်္ဂါနေ့[၁]။ နက္ခတ် ၂၆ လုံး ကုံတွင် တနင်္ဂနွေ၊ ဗုဒ္ဓဟူး၊ သောကြာ၊ တူတွင် ကြာသပတေး၊ စနေ၊ ကရကဋ်တွင် ရာဟု၊ သိဟ်တွင် တနင်္လာ၊ မကာရတွင် အင်္ဂါ ဥစ်ပြုလျက် ညဥ့် ၃ ပဟိုရ်လွန် တူလဂ်တွင် မြို့နန်း စ၍တည်သည်။ အင်္ဂါ သမသောတည်း။ သမသော ၃ ထပ်။ အင်္ဂါ၊ တနင်္ဂနွေ၊ ဗုဒ္ဓဟူးနံ ၃ ထပ်ရသတည်း။

၁-သတိုးမင်းဖျားမင်း (ပထမအင်းဝမင်းဆက်)

သက္ကရာဇ် ၇၂၇ ခု[၂] သတိုးမင်းဖျား နန်းတက်တော်မူ၏။

နန်းတက်သောအခါ 'တရိန်းမစပ်' ဟုဆိုသောကြောင့် "သည်မင်းကား ၃ နှစ်သာ" ဟု ပညာရှိတို့ ဆိုကုန်၏။

မယ်တော်စိုးမင်းကြီးကိုလည်း ပင်းယကို ကံကျွေးပေးတော်မူ၍၊ ယောက်ဖတော် တရဖျားလည်း အမြင့်ကို စားရ၏။ ထိုမှ မှူးတော်မတ်တော်တို့မှာ စားမြဲကျေးစည်းစိမ်နှင့်ချည်း ထားတော်မူ၏။

၁။ ခရစ်နှစ် ၁၃၆၅ ဇန်နဝါရီလ ၂၆ ရက်။

၂။ ခရစ်နှစ် ၁၃၆၅။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

သတိုးမင်းဖျား အင်းဝကို တည်တော်မူလျှင် ရာဇဝင်ကြီး[၁] တို့၌ 'တောင်ငူပုံချီကြီး လည်း ခြားနားသည်။'-ဟု ဆိုလေသည်။ ပုံချီကြီးကား မင်းကြီးစွာစောကဲနန်းတက်သော ၇၂၉ နှစ်တွင်မှ တောင်ငူကို မင်းပြုရသည်။ အဖ သိင်္ဂပါလက်ထက်ကပင် ပင်းယကို ခြားနားလေသည်ဖြစ်၍ နိုင်ငံတော် မဟုတ်ချေ။

ငနွယ်ကုန်းစား ဘယကျော်သူ, တောင်တွင်းစား သီဟပတေ့, စကုစား သိင်္ဂသူတို့ မကျိုးမနွံ ရှိလေ၏။

နန်းတက်တော်မူသည့် ၇၂၇ နှစ် စကုသို့ စုန်တော်မူ၏။

ရာဇဝင်ကြီးတွင်မူကား သက္ကရာဇ် ၇၇၉ ခုသို့ရောက်မှ စကုသို့ ချီတော်မူသည်။ ပုဂံ ရွှေစည်းခုံသို့ရောက်လျှင် ရင်ပြင်တော်တွင် 'အထုတံတောင်ရှိသော ရွှေနေရာထက် ထက်ဝယ်ဖွဲ့၍ နေကြောင်း' ကို ဆိုလေသည်။ ကျောက်ရေးဆရာတို့ဆိုသည်နှင့် မညီ။ မညီကြောင်းကိုလည်း သက္ကရာဇ် ၇၇၇ ခု ဝါဆိုလဆုတ် ၅ ရက် အင်္ဂါနေ့ ရတနာ ၃ ပါးကို ရှိသေစွာမူ၍ သာသနာကို အလွန်ချီးပင့်စွာသော သတိုးမင်းစောကြီးသည် 'အကြေစကုသို့ ထိုးအံ့။'-ဟု စုန်တော်မူသည်။ သာသနာ ၅၀၀၀ တည်စိမ့်သောငှာ ပုဂံရွှေစည်းခုံကို ဝတ္ထုကံမိုးမြေ, ကျွန်သီးတော်လူအများကို လှူကြောင်းကို မျက်မှောက်ထင်ထင် မြင်လိုက်သူတို့ဆိုသောကြောင့် သိရပါသတည်း။

'သတိုးမင်းစောကြီး' ဆိုသည်ကား 'သတိုးမင်းဖျား'ပင် ဖြစ်သည်။

ပုဂံစောမွန်နစ်လည်း သတိုးမင်းဖျားရောက်လာလျှင် မနေဝံ့၍ သစ္စာခံလေ၏။ ပုဂံကိုအလိုတော် ပြည့်ပြီးလျှင် စကုသို့ချီ၍ ထိုးတော်မူသည်၊ မရချေ။ ပြန်တော်မူ၏။

ထိုသက္ကရာဇ်တွင် 'ရေလွှဲ ၅ ခရိုင်ကို ငနွယ်ကုန်းစားဘယကျော်သူ ဖျက်ဆီးကြောင်း' ကြား၍ ချီတော်မူသည်။ ရတော်မူလျှင် ဘယကျော်သူကို လက်တော်နှင့်ကွပ်တော်မူ၍ ရင်ထက်တွင် ပွဲတော်တည် သည်ကို အမှုုးအမတ်တို့မြင်လျှင်၊ 'အသားစားလတ်တံ့။'သို့ ထင်ကုန်၏။

မိဖုရားကိုလိုသော တေက်ပြား

စစ်ကိုင်း ရေဝန်းတွင် သူခိုးတေက်ပြားသည် ''ငါ့ကို သတိုးမင်းကြီးမိမှ သတ်ရမည်။ မမိက ပသို့မူမည်နည်း။''-ဟု ကြုံးဝါး၏။

ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့်ဖမ်း၍ ရလျှင်၊ ''ဟယ်- တေက်ပြား။ နင့်ကို ငါမိပြီ။ ရဲတင်း, ပုဆိန်, ဓား, လှံ, တံကျင်တွင် ဘယ်ကိုလိုသနည်း။'' မေးတော်မူသော်၊ ''မင်းကြီး။ ဖမ်းမိပြီကို ကွပ်လိုရာသာကွပ် တော်မူပါတော့လော။ ကျွန်ုပ်အလိုသော်ကား မင်းကြီးမိဖုရားစောဥမ္မာကို လို၏။''-ဟု ဆိုလျှင်၊ မင်းကြီး လည်း ''ငါမင်းကိုစင်လျက် ဆိုဝံ့၏၊ အချည်းနှီး မသေကောင်းလေ။ အမှုထမ်းစေအံ့။''-ဟု သားကို လိုသောမုဆိုးသည် မြားကိုချစ်သကဲ့သို့, ငါးကိုလိုသောတံငါသည် ကွန်ကိုချစ်သကဲ့သို့ ပြည်ထဲရေးကို ထောက်၍ ထားတော်မူ၏။

mgyoe.com

၁။ 'ဦးကုလား မဟာရာဇဝင်ကြီး'-ကိုညွှန်းသည်။

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ရှင်ဖျက်ကို ကွပ်မျက်ခြင်း

စစ်ကိုင်း တောင်ဦးမော်တွင် ရှင်ဖျက်တစ်ယောက်ဝယ် မုန့်သည်မ ငွေနံ့ပါသည်ကို ကွယ်လေလျှင်[၁]၊ မုန့်သည်မသည် လျှောက်လာ၍စစ်မေးသည်တွင်၊ မကွယ်ဝံ့၍ မင်းကြီးအား ဆက်လေ၏။

"ရဟန်းဖြစ်လျက် ဤကဲ့သို့ကျင့်ရာသလော။"-ဟု လက်တော်နှင့်ကွပ်ပြီးလျှင် နန်းကြမ်းကို ဖွင့်၍ ချလိုက်၏။

သက္ကရာဇ် ၇၂၈ ခု။ 'စကုသို့ စုန်မည်။'' ခန့်ရန်စီရင်တော်မူစဉ်တွင် တောင်တွင်းစားသီဟပတေ့ ဖောက်ပြန်ကြောင်းကို ကြားတော်မူ၍ တောင်တွင်းသို့ ချီတော်မူသည်။ တောင်တွင်းသို့ရောက်လျှင် သူခိုးငတက်ပြားကို ညဉ့်အခါ မြို့တွင်းသို့ဝင်စေ၍ လေးသည်ကြီးတစ်ယောက်ကို သတိရလျှင်၊ သီဟပတေ့ ခန့်ညား၍ ဝင်စားလာ၏။

သက္ကရာဇ် ၇၂၉ ခု။ စကုကိုထိုး၍ ပြန်တော်မူခဲ့သည်။ စကြိုဆိပ်သို့ရောက်တော်မူလျှင် ကျောက်အနာသင့်၍ သည်းသန်တော်မူလတ်သော် အတွင်းသင်းမှူးငနုကိုခေါ်၍၊ "ငါသည် ဤအနာမှ ထမမြောက်နိုင်ပြီ။ ငါမရှိက ငါ့မယားစောဥမ္မာကို သူတစ်ပါး မိဖုရားပြုလိမ့်မည်။ နင် သွား၍သတ်ချေ။"-စေတော်မူ၍၊ အိမ်နိမ့် ၂၁ နှစ်၊ စည်းစိမ် ၃ နှစ်-သက်တော် ၂၄ နှစ်သော် အနိစ္စရောက်တော်မူ၏။ ရောက်လိုသော် ကြာသပတေးကြယ် လထက် နား၏။ စနေကြယ်၊ သောကြာကြယ် တမ်းခွန်ပြ၏။ နံတော် ဗုဒ္ဓဟူးသားတည်း။

'သတိုးမင်းဖျား သားတော်၊ သမီးတော် မရှိ။'-ဟု ရှေးရာဇဝင်တို့၌ ဆိုလေသည်။

ကျောက်ရေးဆရာတို့ကား 'မင်းကြီးစွာစောကဲကို သတိုးမင်းဖျားသမီးတော် ကျောင်းဝယ်မြေပန်သော'-ဟု ဆိုကုန်သည်။

ရှင်ရဋ္ဌသာရလည်း 'ဆက်ရှေးနွယ်ရိုး၊ တို့မိမျိုးကား၊ သတိုးမင်းဖျား၊ တရားစောင့်သုံး၊ ရန်ချုံးထွင်ခြေ၊ ရွှေမြေအဝ၊ တည်စနန်းသီး၊ ပြည်ထောင်ကြီး၏၊ သမီးမြစ်ရင်း၊ နွယ်မယွင်းသည် ။ ။ စဉ်ကွင်း[၂] မတိမ်လှည့်ကောင်းတည်း။'-ဟု ဟတ္ထိပါလနိဝုံးတွင် မယ်တော်အမျိုးအနွယ်ကိုပြ၍ စပ်ဆိုတော်မူသည်။ အချို့စာ၌လည်း 'အရိုးမြစ်ရင်း'-ဟုရှိ၏၊ မသင့်။

သတိုးမင်းဖျားကား တကောင်းမင်းမျိုးတည်း။ အဆက်ကား- သတိုးဇမ္ဗူဒီပဓဇ၊ သတိုးရွှေရ၊ သတိုးရထားရ၊ သတိုးတိုင်းရ၊ သတိုးတမ်းခွန်ရ၊ သတိုးလုံ့ရ၊ သတိုးလှေရ၊ သတိုးဂဠုန်ရ၊ သတိုးနဂါးရ၊ သတိုးနဂါးနိုင်၊ သတိုးတိုင်ရငယ်၊ သား-သတိုးရဟော်လာ၊ သား-သတိုးပေါင်ရှည်၊ သား-သတိုးကျောက်ရှည်၊ သား-သတိုးဆင်လောက်၊ သား-သတိုးဆင်ထိန်းနှင့် စစ်ကိုင်းမင်းသီရိသနံယာသမီးတော် စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီးသင့်သည်တွင် သားတော် သတိုးမင်းဖျားတည်း။

ဤအဆက်ကိုကား ထီးဆောင်းနန်းနေ မဟုတ်၊ တကောင်းမင်းမျိုး အနွယ်မပျက်သည်ကိုသာ ဆိုသည်။

၁။ 'ဖုံးကွယ်လိမ်ညာလေလျှင်'-ဟုယူ။

၂။ စဉ်ကွင်း = အစဉ်အဆက်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

င‌နေ

အတွင်းသင်းမှူးငနေလည်း လှေလျှင်နှင့် အပြင်းဆန်ခဲ့၍ အင်းဝသို့ရောက်လျှင်၊ "မောင်တော်က 'စေတော်မူ၍လာရသည်။"–ဟု မိဖုရားကိုလျှောက်သော်၊ မိဖုရားလည်း "ငနေ။ နင် ယောကျ်ား မဟုတ်ပါလော။" ဆို၍ မိဖုရားနှင့် ငနေ စိတ်တူစိတ်ညီရှိပြီးလျှင်၊ စိတ်မညီသောအမ္ဘထိန်းစော် ဟန်သည်ကို ကွပ်ဘိ၍ မင်းမူလေ၏။

၂–စွာစောကဲမင်း (ပထမအင်းဝမင်းဆက်)

မင်းကြီးမရှိလျှင် အမှူးအမတ်တို့တိုင်ပင်ကြ၍ ရမည်းသင်းစား မင်းသီလဝကို 'မင်းပြုပါ' ဟု တိုက်တွန်းကုန်၏။

ရမည်းသင်းလည်း "ငါသည် အမျက်ထန်သည်။ တစ်နေ့ကို စကား ၂ ခွန်း–၃ ခွန်းမျှ မပြော ချင်။ မင်းအဖြစ်ကို ငါမလို။ အမြင့်စားကား မင်းကြီးယောက်ဖတော်လည်း ဖြစ်သည်။ မင်းရိုးမင်းသား လည်း မှန်သည်။ နှလုံးတော်လည်း ဖြောင့်သည်။ အပေးအကမ်းလည်း ရှိသည်။ အမြင့်စားကို မင်းပြုစေ သော် သင့်မည်။"–ဟု အမြင့်စား ကျေးဇူးပြုဖူးသည်ကိုထောက်၍ သီလဝဆိုလျှင်၊ အမှူးအမတ်တို့ ညီညွတ်ကြ၍၊

သက္ကရာဇ် ၇၂၉ ခု တပေါင်းလ။ စကြိုဆိပ်က ဆန်တော်မူခဲ့သော်၊ အင်းဝမှာ နှမတော်မိဖုရား နှင့် ငနေ မင်းမူသည်ကို ကြားတော်မူ၍ မြစ်ဆုံဝဋ္ဋရပ်တော်မူပြီးလျှင်၊ ငနေအစ်ကို ရာဇသင်္ကြံကို ခေါ်တော် မူ၍၊ "ငနေကို လှည့်ဖြားဖမ်းယူချေ။ ငနေကိုရသော် နှမတော်မိဖုရားနှင့် ဝါးရင်းတုတ်–တောင်ပြုံးကို ပေး တော်မူမည်။"–မိန့်တော်မူလျှင်၊ ရာဇသင်္ကြံလည်း လှေလျှင်နှင့်ဆန်လေ၍ ရွှေကြက်ယက်သဲပြင်တွင် ဆိုက်မှ "ငါ့ညီနှင့် ငါသာ သားချင်းရှိသည်။ ငါ့ညီ မင်းဖြစ်ပြီးသည်ကြား၍ ငါထွက်ခဲ့သည်။ အမှုကို ကြိုးစား ထမ်းရပါမည်ကို ငါကိုယ်မကျန်း ရှိခဲ့သည်၊ စမ်းလာပါလှည့်။"–ဟု စေလိုက်၏။

မရွယ်ဘဲ စောကဲမင်းဖြစ်

ငနေလည်း အစ်ကိုဖြစ်၍၊ 'အကျိုးလိုမည်' အမှတ်နှင့် ဆင်စီး၍သွားချေ၏။

ရာဇသင်္ကြံလည်း ဆင်ကို ကမ်းနားကရပ်စေ၍၊ "ငါ့ညီနှင့် ကွမ်းစွဲရေကိုင်သာ တက်ပါစေ။" ဆိုလျှင်၊ ငနေ တက်မှားချေ၍ လှေထက်သို့ရောက်လျှင်၊ ရာဇသင်္ကြံကျွန်တို့သည် စကားအချက် ရှိပြီးဖြစ်သော ကြောင့် လှေကိုကန်ခဲ့ပြီး၍ မြစ်လယ်သို့ရောက်လျှင်၊ "နင့်မိနင့်ဘတို့သည် မင်းမျိုးမဟုတ်ပလေ။"–ဟု အကျဉ်းထားပြီးမှ ရှမ်းပြည်သို့ လွှတ်လိုက်၏။

'လုပ်ကြံ၍ပြီးကြောင်း' ကို ရာဇသင်္ကြံကလျှောက်လာလျှင်၊ မြစ်ဆုံကဆန်ခဲ့၍ အင်းဝသို့ရောက် လျှင် 'သီရိတရိဘဝနာဒိတျာ ပဝရ ပဏ္ဍိတ ဓမ္မရာဇာ' ဟူသော တံဆိပ်နာမံ ခံတော်မူ၍ ရွှေနန်း တက်တော်မူ၏။ နန်းတက်သောအခါ ယပ်ကိုကိုင်၍ တက်တော်မူသည်။ ကနားတော်နှင့် ဖောင်းတော်ငြိ၍ မြေသို့ကျ၏။

ထိုအခါ စည်းတပြစ်အမတ်ကြီးက "ပြည်ထဲသာယာမည်။ ဖောင်းဖျင်မသိမ်းနိုင်အောင် သက်တော် ရှည်မည်။"–ဟု လျှောက်သည်ကို အားရတော်မူ၍ စည်းတပြစ်ကို ဆင်မ ၅ စီး ဆုပေးတော်မူ၏။ ရာဇ သင်္ကြံကိုလည်း နှမတော်နှင့် တောင်ပြုံးတစ်လျှောက်ကို ပေးတော်မူ၏။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မင်းကြီးစွာစောကဲ မင်းဖြစ်လိုသော် 'မရွယ်ဘဲကို စောကဲထွက်သည်။'-ဟု တဘောင်ပေါ်၏။ အမြင့်မြို့တွင်စိုက်သောကွမ်းပင်များ အဆူးရောက်ကုန်၏။[၁] မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် ယောက်ဖတော်တည်သည့် အင်းဝမြို့ကို ပြုတန်ဆောင်း, ကျုံးမြောင်း ကောင်းမွန်အောင်တည်လုပ်၍ ကျုံးနား၌ သစ်သီးပန်းမန် ဥယျာဉ်ပြု၏။ မြို့တွင်းမြို့ပြင် မုဋ္ဌောဘုရားရှင်များကို ပြင်လုပ်တော်မူ၏။

- ရမည်းသင်းမင်းသီလဝနှမ ခမည်းမိကား တောင်မိဖုရားတည်း။
- သတိုးမင်းဖျားနှမတော် ရှင်စောကြီးကို မြောက်နန်းထား၍ ပင်းယမြို့ကို ကံကျွေးပေးတော်မူ၏။
- ညီမတော်စောဥမ္မာကို အလယ်နန်းထား၍ စစ်ကိုင်းမြို့ကို ကံကျွေးပေးတော်မူ၏။
- ယောက္ခမတော် စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီးကိုလည်း သျှိသျှားမြို့ကို ကံကျွေးခံပေးတော်မူ၏။

ဆင်ဖြူရှင်မင်းကြီးစွာအကြောင်းသော်ကား-

ပုဂံ တရုတ်ပြေးမင်း နရသီဟပတေ့သားတော် ပြည်မင်း သီဟသူနှင့် သိင်္ဂိုလ်သမီး ပင်းယမြို့တည် တစ်စီးရှင်သီဟသူတို့နှမတော်နှင့် သင့်ရာတွင်မြင်သည့် သမီးမွေးမယ်ရှင်နှင့် နန်းကျကျော်စွာသားတော် သရက်မြို့စားမင်းရှင်စောနှင့်သင့်ရာတွင်

- သားတော် မြင်စိုင်းရွှေနန်းရှင် ၁။
- ညီတော် မင်းစောရန်နောင် ၁။
- ညီတော် စောကဲ-'တရဖျား' အမည်နှင့် တလုပ်မြို့ကို စားသည်။ နောက်- ရမည်းသင်းကို စားသည်။ သတိုးမင်းဖျား မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် အမြင့်မြို့ကို စားရသည့် 'မင်းကြီးစွာ' တည်း။
- နှမတော်စောပုလဲ- ရမည်းသင်းမင်းသီလဝနှင့် သင့်သည်။
- ညီမတော်စောမြတ်-စကုမင်းသိင်္ဂသူစောနောင်းနှင့် သင့်သည်။
- ညီမတော် ဥမ္မာတန္တိ-မိဖုရားဖြစ်၏။ ။ ပေါင်း ၆ ပါးတည်း။

သရက်ကို ရခိုင်မင်းလုပ်ကြံခြင်း

မြင်စိုင်းမင်းညီနောင် ၃ ဦး မင်းကျော်စွာကို နန်းချလျှင်၊ ရခိုင်မင်းက သရက်မြို့ကိုလုပ်ကြံလာ၍ သရက်မြို့ပျက်လျှင် မင်းရှင်စောကို သားမယားနှင့်တကွ ရခိုင်သို့ယူလေသည်။ ရခိုင်မှာ သား ၃ ယောက်ကို ကျမ်းဂန်တတ်သောသူမြတ်[၂]တွင်အပ်၍ စာပေသင်စေသော်၊ ဆရာသူမြတ်အိပ်မက်မြင်သည်ကား- မင်းသားအကြီး စမုန်ရေကို၊ အလတ်ကား ဖိုးဦးမော်ရေကို၊ အငယ်ကား ဧရာဝတီမြစ်ရေကို သောက်ကုန်သည်ကို မြင်မက်၍၊ ''မင်းသားတို့။ မောင်တို့သည် စစ်ကိုင်း-ပင်းယသို့သွားလေကုန်။ မင်းချည်း ဖြစ်မည်။ မင်းဖြစ်လျှင် ငါ့ကို မမေ့ကြကုန်နှင့်။''-ဟု ဆရာသူမြတ်က မိန့်မှာတော်မူလိုက်၏။

ထိုနိမိတ်စကားကို မိဘတို့အားပြန်ကြား၍၊ မင်းရှင်စော သားမယား, ကျေးကျွန်နှင့်တကွ ရခိုင်ကထွက်ခဲ့၍ ပင်းယသို့ရောက်၏။

သရက်မင်းရှင်စောတို့မောင်နှံအကြောင်းကို သတိုးမင်းဖျားနှမတော်ဘုရား-မင်းကြီးစွာ မိဖုရား စစ်ကိုင်းစောဥမ္မာကျောက်စာတွင် ကျောက်ရေးဆရာတို့ထားခဲ့သည်ကား 'ဆင်ဖြူရှင်မင်းကြီး၏ နှမချစ်နှင့် တကွဖြစ်သော ပြည်မင်း၏သမီး တူမချစ်၏သားလည်းဖြစ်ထသော တရားမင်းဘုရားသခင်သည် ဒိဋ္ဌိတဏှာတွန်းတို့ကို ယုံမှားခြင်းမှဖျောက်စိမ့်သောငှာ ယမိုက်ပြာဋိဟာပြုရာဖြစ်သော 'ကဏ္ဍာ'

၁။ 'ဆူးပေါက်ကုန်၏။'-ဟုယူ။

၂။ 'အရှင်သူမြတ်။ ဘုန်းခံတော်ကြီး။'-ဟုယူ။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

မည်သော သရက်ပင်၏အယောင်ကဲ့သို့ ထင်ရှားကျော်စောစွာသော သရက်မင်း၏သားတစ်မူလည်း ဖြစ်ထသော' ဟု ဆိုသည်။

ဤကျောက်စာကိုထောက်၍၊ 'မင်းကြီးစွာစောကဲကား တစ်စီးရှင်မြေးရင်း မဟုတ်။ နှမတော် ပြည်မိဖုရားမြေး' ဟု သိလေရာသည်။

သည်ကိုရည်၍၊ 'တစီးသခင်၊ နတ်ရှင်နှမ၊ ရွှေပြည်ရသား၊ နရသီဟပတေ့၊ သားဘုန်းဟော့တို့၊ ပျော်မွေ့နှစ်ဆွေ၊ ရွှေအိမ်နေပြီး၊ သက်ဝေစံသီး၊ သမီးထွန်းပ၊ မိမြတ်လှတို့၊ ကျော်စွာသည်းကြား၊ သားနှင့်စုံပင်၊ အိမ်ထောင်ရင်မှ၊[၁] ဖွားမြင်မျက်နှာ၊ မင်းကြီးစွာလျှင်၊ သိင်္ဂါဖွင့်လှစ်၊ မင်းဆုံးဖြစ်ရှင့်။'-ဟု ဘုရင့်နှမတော်ချင်း တွင် မင်းနဝဒေး စပ်ဆိုသည်။

မင်းကြီးစွာမိဖုရား စစ်ကိုင်းစောဥမ္မာကား အသင်္ခယာစောယွမ်းသမီး စိုးမင်းကိုယ်တော်ကြီးတွင် မွေးမြင်သည့်သမီးဖြစ်၍၊ 'ပင်းယတစ်စီးရှင်မြေး' သင့်တော်ပါသတည်း။ ကိုယ်တော်ကြီးကား ပင်းယတစ်စီးရှင်ကို မီလိုက်သည်ဖြစ်၍ သမီးတော်စောဥမ္မာနှင့်ကာလကို ချင့်သော် အနှစ် ၂၀ ကျော်-၃၀ မျှသာ ကွာဝေးကြသတည်း။

ထိုသို့ ကျောက်ရေးဆရာပညာရှိတို့ ထားခဲ့သည်ကို မမြင်။ ရာဇဝင်ကြီး, ရာဇဝင်လတ်တွင်မူကား- 'ပင်းယတစ်စီးရှင် သီဟသူ့မြောက်နန်းမိဖုရား ရတနာပုံတွင်မြင်သည့် သမီးတော်စောပုလဲနှင့် တောင်တွင်းပွင့်လှဦး သီဟပတေ့နှင့်သင့်ရာတွင် သမီးရှင်မြတ်လှကို မြင်သည်။ ပုဂံ မင်းကျော်စွာကို မြင်စိုင်းမင်းညီနောင် ၃ ဦး နန်းချရာပါသည့် မောင်းမငယ်တွင်မြင်သည့်သမီးနှင့် တောင်တွင်းလူထွက်ကြီးသင့်၍ မင်းရှင်စောကို မြင်သည်။ မင်းရှင်စောနှင့် တောင်တွင်းပွင့်လှဦး သီဟပတေ့သမီးရှင်မြတ်လှသင့်၍ မြင်စိုင်းသို့ တရုတ်စစ်ကြီးရောက်သည်တွင် ပြည်ရွာနှောင့်ယှက်သောကြောင့် မင်းရှင်စောသည် သရက်မြို့မှာ ခားမ ၃၀၀, ပေါက်တူး ၃၀၀, ပုဆိန် ၃၀၀ နှင့် တည်ထောင်ပြုစုသည်။ ထို့ကြောင့် 'သရက်မင်းရှင်စော' တွင်သည်။'-ဟု ဆိုလေသည်။

သက္ကရာဇ် ၆၆၂ ခု မြင်စိုင်းသို့ တရုတ်စစ်ရောက်သည်။ ထိုအခါ ရတနာပုံမိဖုရားသည် မြောက်တက် လင်းယဉ်ရွာကမှ မြင်စိုင်းသို့ မရောက်သေးဖြစ်လျက် တစ်စီးရှင်မှာ မြေးတော်ရှင်မိမြတ်လှ မွေးမြင်၍ သရက်မင်းရှင်စောနှင့်သင့်ကြောင်းကို ဆိုလေသည်။

ထိုသို့ ရာဇဝင်ကြီးဆရာတို့ အဆိုရှိသည်သို့လိုက်၍ စာဆိုပဒေသရာဇာလည်း အထောက်အထားမရှိ။ ဟံသာဝတီရောက်မင်းတရားသမီးတော် မင်းရတနာချင်းတွင်

'ကျော်စွာသည်းချာ၊ ဆင်းသူစာနှင့်၊ ဆင်းဝါလှခြင်း၊ တောင်တွင်းရွှေမြေ၊ နေသည်ထင်ရှား၊ သူကောင်းသားလျှင်၊ ခေါင်းပါးတဏှာ၊ ရှင်ဖြစ်ရာက၊ ဝါသနာသင်းထုံ၊ ကံကောင်းကြုံ၍၊'- စသည်ဖြင့် ထပ်၍ အမှားစပ်ဆိုမိလေသည်။

ထိုသို့ အမှားဆိုသည်ကိုပင် အမှန်ထင်မှတ်ကြ၍ 'ပဒေသရာဇာသည် ဆရာကြီးဖြစ်ပေသည်။'-ဟု စွဲလမ်းမိရာ မပစ်မပယ်ယူမှားကြသည်ကား အင်းဝတစ်မြို့လုံးပင်တည်း။

ဘုရင့်နှမတော်ချင်းတွင် 'ကျော်စွာသည်းကြား၊ သားနှင့်စုံပင်၊ အိမ်ထောင်ရင်မှ၊'

၁။ 'ငါးစီးသခင်၊ နတ်ရှင်နှမ၊ တောင်တွင်းရသား၊ ပွင့်လှခေါ်လေ့၊ သိဟ်ပတေ့နှင့်၊ ပျော်မွေ့နှစ်ဆွေ၊ ရွှေအိမ်နေသား၊ သက်ဝေသမီး၊ စံသီးထွန်းပ၊ မိမြတ်လှနှင့်၊ ရှင်ပသာပျော်၊ ကျော်စွာသည်းကြား၊ သား၏သားပင်၊ အိမ်ထောင်ယှင်မှ၊ ဘွားမြင်မျက်နှာ၊ မင်းကြီးစွာလျှင်၊ သိင်္ဂါဖွင့်လှစ်၊ မင်းဆုံးဖြစ်ရှင့်။'-ဟု ချင်းဟောင်း ၁၂ စောင်-'ဘုရင့်နှမတော်ချင်း (ယိုးဒယားမိဖုရားချင်း) ပုံနှိပ်ပိုဒ်စဉ် ၄' ၌ ကွဲလွဲစွာတွေ့ရသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ဆိုသည်ကိုလည်း 'နန်းကျကျော်စွာကိုယ်လုပ်တော်တွင်မြင်သည့်သမီးနှင့် တောင်တွင်းလူထွက်ကြီး သင့်သည်'-ဟု ရာဇဝင်ဆရာ, ပဒေသရာဇာတို့ဆိုလေသည်ကား သဘောယုတ္တိ မရှိသည်သာတည်း။

မင်းကြီးစွာစောကဲနှမတော် ဥမ္မာဒန္တီကိုလည်း အကြီး ထားလေသည်။ နှမတော်ဥမ္မာဒန္တီ နှမငယ်ဖြစ်ကြောင်း။ နန်းကျကျော်စွာသမီးကို တစ်စီးရှင်သားတော်ကျော်စွာ မိဖုရားမြှောက်၍ ဥစ္စနာပျောင်, ကျော်စွာ, မောပါတို့မယ်တော် စန္ဒာဒေဝီဖြစ်ကြောင်းကို ကျောက်ရေးဆရာတို့ ဆိုကုန်သည်။

ရာဇဝင်ကြီးတို့၌ မြင်စိုင်းသို့ တရုတ်စစ်ရောက်သည်ကား ၆၈၈ ခု ဟုဆိုလေသည်။ ထိုသက္ကရာဇ်ကား ပင်းယတည်ပြီးနောက် ၁၆ နှစ်၊ တစ်စီးရှင်မရှိနောက် ဥစ္စနာနန်းတက်သည် ၈ နှစ်ရှိပြီ။ ကျောက်ရေးစာနှင့် ရာဇဝင် အလွန်ဆန့်ကျင်ခဲ့။

ထို့ကြောင့် ပညာရှိတို့သတိထားစေလို၍ အကျဉ်းပြခဲ့သတည်း။

ဝန်စင်းရွာကအသည်သား

သက္ကရာဇ် ၇၃၁ ခု။ 'မိတ္ထိလာကန်တော်ပေါက်သည်ကို ဆည်တော်မူမည်။'-ဟု စစ်အင်္ဂါ ၄ ပါးနှင့် ချီသွားတော်မူ၍ မြေကိုတူးပေါက်ရာတွင် မြေအထဲ၌ ရွှေရုပ်,ငွေရုပ်သွန်းလုပ်၍ ကမ္ပည်းစာရင်းနှင့်ထားသော ပယိုးဒယား, လင်းဇင်းမင်းသမီး, မင်းသားတို့အရုပ်ကိုတွေ့၍ ဝန်စင်းသူကြီးအားမေးသည်ကို "ကျွန်ုပ်တို့ မသိ။ ဝန်စင်းရွာတွင် အသည်သား[၁] တစ်ယောက်သည် နွားထွန်ချွတ်လျှင် ပုရပိုက်ခါးချပ်ကာ ပညာရှိထံ ဆည်းကပ်သည်။ သူ သိရာသည်။"-ဟုလျှောက်သဖြင့် အသည်သားကို ခေါ်၍မေးသော်၊ "အရှင်မင်းကြီး။ ဘေးလောင်းတော် နရပတိစည်သူ တိုင်းခွင်လှည့်လည်၍အပြန် ဤရေကန်ကိုဆည်တော်မူကြိုက် ယိုးဒယားမင်း, လင်းစင်းမင်းတို့ကဆက်လိုက်သော မင်းသား, မင်းသမီးတို့အနှီစွရောက်၍၊ 'နောက်နောင်သော မြေးတော်, မြစ်တော်တို့ သိရစ်ပစေ။-ဟု ရွှေရုပ်ကို စာရင်းကမ္ပည်းနှင့် ထားခဲ့ကြောင်း။" ကိုလျှောက်လျှင် အားရတော်မူ၍ ခြေရင်းတော်၌မြဲစေ၏။

ထိုအခါ မိတ္ထိလာကန်တော်တွင် "နောင်သောအခါ ငါသည် မင်း တစ်ခါဖြစ်ခါမှ ပေါက်စေသော" ဟု ဘုမ္မစိုးတို့အားတိုင်တန်း၍ လက်တော်ဖြင့် မန်ကျည်းစေ့စိုက်ခဲ့သော ဟူ၏။

စည်းတပြစ် အမည်ရခြင်း

အတွင်းသင်းမှုုးငနုလည်း ထားရာမှလွတ်၍ 'အညာလားဟူ' အမည်ရှိသောရွာကို ရှမ်းသူခိုးတို့နှင့် ပေါင်းဖက်တည်ထောင်၍နေလေ၏။ လားဟူးအရပ်ကား ယခု မြတောင်ကို ဆိုသည်။

ရှမ်းတို့နှင့်ပေါင်းဖက်၍ ငနုတည်ထောင်ကြောင်းကို မင်းကြီးစွာကြားတော်မူလျှင်၊ 'ညီငနုကို ရာဇသင်္ကြံလွတ်လေသည်။'-ဟု အမျက်တော်ရှိ၍၊ 'နှမတော်စောဥမ္မာနှင့် စားကျေးမြို့ပြကို နုတ်တော်မူမည်။'-ဟု ဝန်စင်းအသည်သားကို တိုင်ပင်သော်၊

"အရှင်မင်းကြီး။ ကျွန်တို့သဘောသည် အရှင့်အလိုသို့လိုက်၍ ဆိုအံ့သည်အမှတ်နှင့် တိုင်ပင်သော ကျွန်၏တိုင်ပင်ခြင်း။ မင်း၏အလိုနှင့်ညီသော်ကား နှစ်သက်ဝမ်းသာ၊ အလိုနှင့်ဆန့်ကျင်သော် မင်း၏ မာန်ဖြင့်ဒဏ်ပေးရသော မင်း၏တိုင်ပင်ခြင်း။ အခွင့်နှင့်ညီစနိုးသော် ယူစလှည့်ကာ၊ မသင့်နိုးလည်း

၁။ အသည်သား = သာမန်အရပ်သား။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK
ခပ်မဆိတ်နေကာမျှသော ပညာရှိတို့တိုင်ပင်ခြင်း။-ဟူ၍ တိုင်ပင်ခြင်း ၃ ပါးရှိကြောင်း''ကို လျှောက်သည်တွင် ''ငါကား ပညာရှိတိုင်ပင်ခြင်းဖြင့် မေးမြန်းသည်။''-ဟု မိန့်တော်မူလျှင်၊

''အရှင်မင်းကြီး။ ထွက်ပြီးသောဆင်စွယ်, တကဲသစ်သောနေလုလင်ကို နှလုံးထားတော်မူ။ ခါးလုစွာသောတမာရွက်သည် ချိုမြက်ရာ၏။ မြစ်မရေသည် အညာသို့ စီးပြန်ရာ၏။ မင်းဇကရာဇ်တို့စကားမချွတ်ရာ။ တောင်တွင်းပွင့်လှဦး သီဟပတေ့သည် ငွေချက်တတ်သောကုလားအား သမီးပေး၍ ငွေချက်တတ်ပြီးလျှင်၊ 'သမီးတော်ကို ယူတော်မူ။'[၁]-ဟု မှူးမတ်တို့ကလျှောက်သည်ကို 'မတရားသောအမှုဖြင့် အလေး ၁၀၀ ရလှည့်ပါလည်း တော်မှန်သဖြင့်ရသည့် အသပြာကို မတန်ချေ။ ငါ့သမီးကိုယူ၍ သူကောင်းငါပြုလျှင် သူကောင်းသား ဖြစ်တော့သည်။ ပြည်ထောင်ချင်းမင်းတို့ကြား၍လည်း မလျော်၊ သား,မြေးစဉ်ဆက် 'သည်မင်းတို့၏အမျိုးကား ဤသို့ကျင့်တတ်သည်။'-ဟု ကဲ့ရဲ့သဂြိုဟ် ဆိုရာသောပုံစံလည်းဖြစ်လေရာသည်။'-ဟု စည်းစိမ်ချမ်းသာ အဆောင်အရွက်ပေး၍ ငွေချက်တတ်သောကုလားကို ပြုဖူးလေသည်။''-ဟု သီဟပတေ့ထုံးကိုလျှောက်လျှင်၊

ဘုရင်မင်းကြီးစွာလည်း ''ငါ့ကိုယ်တော်ရေးသာ မဟုတ်ပါလေ။ သား,မြေးစဉ်ဆက် ကျင့်ရာဖြစ်ပေသည်။''-ဟု ရာဇသင်္ကြံကို မျက်တော်ပြေ၍ စည်းတပြစ်ကြီး[၂]မရှိသည်နှင့် ဝန်စင်းအသည်သားကို 'စည်းတပြစ်' ဟူသောအမည်နှင့် အဆောင်အရွက်, ဆင်ပေါက် ၁ စီး, ရွှေဖလား ၁၀ ခုတ် ဆုသနားတော်မူ၏။

'မင်းဆွေ' ခေါ် ရှင်သိဒ္ဓတ်အမိ ကန်စွန်းနိမ့်သူ

သက္ကရာဇ် ၇၃၃ ခု။ နိုင်ငံတော်ဖြစ်သောမြေတူးမြို့သို့ မိုးညှင်းရှမ်းတို့က ထိပါးလာသောကြောင့် ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ချီတော်မူ၍၊ ကန်စွန်းနိမ့်အရပ်တွင် စပါးကျီ, ဆန်ကျီနှင့် အိမ်သစ်ကိုမြင်တော်မူလျှင်၊ ''ဤသည်ကား အသူ့အိမ်နည်း။''-မေး၍၊ ''ကန်စွန်းနိမ့်သူနှင့် ကန်စွန်းမြင့်သား ထိမ်းမြားမည်ကို ဟူးရားပညာရှိတို့က 'ငါ အခါပေးတိုင်း မှန်လေစေ။ စပါးဆန်ကျီ နေ့ချင်းပြည့်စုံလိမ့်မည်။'-ဟု ဟော၍ဆောက်သော လက်ထပ်အိမ် ဖြစ်ပါသည်။''-ဟု ရွာသူကြီးတို့လျှောက်လျှင်၊ ''စပါးကျီ, ဆန်ကျီယခုပင် ပြည့်စေအံ့။''-ဟု သူငယ်မကိုခေါ်၍ အပါးတော်တွင် စေပါးလုပ်ကျွေးစေ၏။ လခွဲလွန်မှ ထိုရွာကချီသွားလုပ်ကြံတော်မူလျှင် အရေးတော်ပြီးပြေ၏။

မြေတူးမှအပြန်တွင် သူငယ်မဉ္ဇရှိသည့် ပဋိသန္ဓေကို 'သားယောက်ျားဖွားလျှင် သည်လက်စွပ်ကို ယူ၍လာခဲ့။'-ဟု အဖိုးများစွာထိုက်သောလက်စွပ်ကို အပ်ခဲ့၍ ကန်စွန်းနိမ့်၌ထားခဲ့သဖြင့်၊ **သက္ကရာဇ် ၇၃၄** ခုတွင် သားတော်မင်းဆွေကို ဖွားလျှင်၊ မှာတော်မူတိုင်း သားနှင့်တကွ သူငယ်မရောက်လာ၍ အပါးတော်တွင် စေပါးတော်မူ၏။ နောက်ကိုလည်း ညီတော် ရှင်သိဒ္ဓတ်နှင့် နှမတော် 'သုပဘာဒေဝီ' ခံ ရှင်မြတ်လှကို ဖွားမြင်တော်မူ၏။

မင်းဆွေ မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် ရွာတောင်က ရွာသို့မျက်နှာမူ တဝဋ တည်တော်မူ၏။
ကန်စွန်းနိမ့်ရွာကား ယခုအခါ 'စာရေးရွာ' ဟု အမည်တွင်၏။ ကန်စွန်းမြင့်ရွာကား
ကန်စွန်းနိမ့်၏ အနောက်တောင်ထောင့်မှာ ရှိ၏။ ယခု လူနေမရှိ။ ရွာဆိုးကုန်းမျှသာ ရှိသတည်း။

၁။ 'သမီးတော်ကို ပြန်ယူတော်မူ။'-ဟု ဆိုလိုသည်။

၂။ 'စည်းတပစ်' ဟုလည်း အရေးရှိသည်။

mgyoe.com

mgyoe.com
SAMPLE BOOK

ဟံသာဝတီနှင့် မဟာမိတ်ပြုခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၃၅ ခု။ ဟံသာဝတီဆင်ဖြူရှင်ဗညားဦးက လက်ဆောင်ပဏ္ဏာအများနှင့် သံစေရောက်သည်[၁]ကား- 'နောင်တော်ရွှေနန်းရှင်။ ရာမညတိုင်းဖြစ်သော ကျွန်ုပ်နိုင်ငံနှင့် တမ္ဗဒီပတိုင်းဖြစ်သော နောင်တော့်နိုင်ငံသည် မီးမသေ ရေမကြည် ရွှေတစ်ပြားတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်စေချင်သည်။'-ဟု စေရောက်လာလျှင်၊ ဘုရင်မင်းကြီးစွာလည်း "သတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့ချမ်းသာကိုသာ အလိုရှိသည်။ ရှေ့ ၃ လကို ချီလာမည်။ ညီတော်လည်း တိုင်းစပ်တိုင်အောင် လာခဲ့ပါ။"-ဟု မှာလိုက်၍၊ ချိန်းချက်တိုင်း နိုင်ငံ ၂ ဖက်ကျေးစပ်တွင် မင်း ၂ ပါးဖူးတွေ့ကြ၍ နိုင်ငံအပိုင်းအခြားမှတ်သားပြီးလျှင်၊ တစ်နေရာတည်းနေကြလျက် တစ်ပွဲတည်း စားတော်ခေါ်ပြီးမှ၊ ကြည်သာစွာ တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး အဆောင်အရွက်, ပဏ္ဏာကာရ လဲလှယ်ပေးကမ်း၍ ပြန်တော်မူကြ၏။

စောမွန်ကြီးကို ရခိုင်ဘုရင် ပြုစေခြင်း

ထိုနှစ် ၇၃၅ ခုတွင် ရခိုင်ဘုရင်အနိစ္စရောက်၍ 'ငါတို့တွင် အုပ်ချုပ်မည့်သူမရှိ။ အင်းဝဘုရင်မင်းကြီးစွာသည် ဆွေအင်ကြီးသည်။ လုပ်ကြံရည် ရှိသည်။ ပညာရှိမှူးမတ် များသည်။ ဆင်,မြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်။ မင်းလျာတောင်းမည်။'-ဟု မှူးမတ်တို့ လက်ဆောင်လက်နက်အများနှင့်ရောက်လာ၍ စည်းတပြစ်စသော မှူးမတ်တို့နှင့် တိုင်ပင်တော်မူသော်၊ စည်းတပြစ်လျှောက်သည်ကား

"ရခိုင်ပြည်ကြီးသည် တန်ခိုးကြီးသောမင်းနေပြည် ဖြစ်သည်။ ပညာ, လက်ရုံး, အရည်အသွေးနှင့်ပြည့်စုံသော ဆွေတော်မျိုးတော်, မှူးတော်မတ်တော်တို့ကို ကျေးစားထည့်တော်မူမှ စာဥ ဒေါင်းအုပ်၏သို့ ဖြစ်ရာသည်။ ကျေးဇူး[၂],ပညာ မရှိသူကိုခန့်ထားချေသော် မဖုတ်သောအိုးနှင့် ဆီကိုထည့်လျှင် အိုးလည်းဆုံး ဆီလည်းဆုံးသကဲ့သို့ အရေးတော် လစ်လပ်လေရာသည်။

"အခိုင်ကြီးမှ အဖီးလှသည်။ အဖီးလှမှ တင့်တယ်သည်။"-ဟူသကဲ့သို့ ပြည်ကြီးသခင်မင်းဧကရာဇ်တို့သည်လည်း တိုင်းကြီး, ခရိုင်ကြီးစားသော ဆွေတော်မျိုးတော်, မှူးတော်မတ်တော်ရှိမှ တင့်တယ်ရာသည်။ ဆင်ချည်သောကြိုးဖြင့် ကြက်ကို မချည်ရာ။ ကြက်ချည်သောကြိုးဖြင့် ဆင်ကို မချည်ရာ။ ဥပမာဆိုရိုး ရှိသည်။ ရခိုင်လည်း အရပ်ဝေး ဖြစ်သည်။ အကြာ မနေကောင်း။"-ဟု စည်းတပြစ်အမတ် လျှောက်လျှင် ဦးရီးတော်စောမွန်ကြီးကို ခန့်တော်မူ၏။

ရခိုင်သို့မသွားမီ မှူးမတ်တို့ရှေ့ ခေါ်တော်မူ၍ "ပြည်သူတို့ကိုချစ်လျှင် 'ငါ့ကိုချစ်သည်' မည် တော့သည်။ ပြည်သူစီးပွားကိုလိုလျှင် 'ငါ့စီးပွားကိုလိုသည်' မည်တော့သည်။"-ဟု မိန့်တော်မူ၏။

စည်းတပြစ်ကလည်း "အညွန့်, အသီး, အပွင့်ထွက်သော သစ်ပင်ပျိုကို ပြုစုသကဲ့သို့ သိမ်းပိုက်ရာသည်။"-ဟု မှာလိုက်၏။

စောမွန်ကြီး ရခိုင်သို့ရောက်လျှင် ကြက်မတောင်ရှည် ကြက်သားငယ်ကိုအုပ်သကဲ့သို့ သိမ်းမြန်းပိုက်ထုပ်တတ်သောကြောင့် တောင်စဉ် ၇ ခရိုင်စသော မြို့ပြ,ရွာ ပြည်သူတို့သည် စည်ပင်ဝပြောကုန်သတည်း။

mgyoe.com

၁။ 'သက္ကရာဇ် ၇၃၂ ခု သံစေကြောင်း'-ကို မဟာရာဇဝင်ကြီး, မှန်နန်း, ရာဇာဓိရာဇ်အရေးတော်ပုံကျမ်းတို့၌ ဆိုသည်။
၂။ 'ဝုဍ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံသူ, အရည်အချင်းရှိသူ'-ဟုယူသင့်။

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ကျည်းဦးဖောင်းနှင့် မြဆံချပ်

ရခိုင်မင်းဆက်တို့ အစဉ်သုံးဆောင်မြဲ အဖိုးများစွာထိုက်သော ကျည်းဦးဖောင်းနှင့် မြဆံချပ်[၁] ကို ခန်းတိုက်ထဲတွင်တွေ့၍၊ သက္ကလတ်ကောင်း ၅ အုပ်နှင့်ဆက်လာ၍၊ ဘုရင်မင်းကြီးစွာ ပေါင်းဆင်လိုသောကြောင့် စည်းတပြစ်ကို မေးတော်မူသော်

"အရှင်မင်းကြီး။ လူတို့တွင် ဦးဆံသည် အထွတ်အမြတ်ဖြစ်သည်။ မစစ်မဆေးဘဲ ဦးခေါင်းတော်သို့ အဝတ်တန်ဆာ မဆင်ရာ။ မင်းဧကရာဇ်တို့အား ဘုန်းကျက်သရေ အာနုဘော်သာ အကြောင်းဖြစ်၍ ဝတ်သန့်စားသန့်ကိုသာ သုံးဆောင်ရာသည်။ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးသည် တစ်နေ့ ၃ ကြိမ် ဝတ်လဲတော်ဆင်သော ဟူ၏။

"မင်းဧကရာဇ်တို့ သတိထားရာသည်ကား ကြိုးတန်းအောက် မလျှိုးရာ၊ လက်၊ခြေမဆေးဘဲ စက်တော်မခေါ်ရာ။ မစစ်ဆေးဘဲ ပွဲတော်မတည်ရာ။ ဘေးတော်ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီးသည် ပန်ထွာမိဖုရားက ဆက်သော မျက်သုတ်ပဝါ၊ နံ့သာတို့ကို မစူးမစမ်းသုံးဆောင်မိ၍၊ နဖူးတော်၌ ကျက်သရေနားသော မှဲ့ရှင်ကွယ်၍ ဘုန်းကျက်သရေ ယုတ်ချေသည်။ မနူဟာမင်းကို ဘေးတော်နော်ရထာမင်းစော ဘုရားတင်သော သင်ပုတ်ထမင်းကိုပေး၍ မထောက်မချင့်သုံးဆောင်မိသောကြောင့် အာမုထွက်သောစက်ရောင် ကွယ်ဖူးလေသည်။ ဆင်ယင်တော်မူလိုသော်လည်း မေးမြန်းစိစစ်၍ ဆင်ယင်သင့်သည်။"-ဟု စည်းတပြစ် လျှောက်သည်ကို နှစ်သက်တော်မူ၍ ကျည်းဦးဖောင်းနှင့် မြဆံချပ်ကို စည်းတပြစ်အား သနားတော်မူ၏။

စည်းတပြစ်လည်း 'ငါယူချေသော် အလိုရှိ၍သာ လျှောက်လေသည်။-ဟု အများထင်လတ္တံ့။ မယူနေလည်း မင်းဧကရာဇ်စင် သနားတော်မူသည်ကို မရိုသေရာကျလတ္တံ့။'-ဟု ယူ၍၊ ၃ ရက်ရှိမှ ဗိုလ်ရှုသဘင်ပွဲအလယ်တွင် ကျည်းဦးဖောင်းနှင့် မြဆံချပ်ကိုဆက်၍၊ "အရှင့်ကျွန်တော် ရွှေဖဝါးတော် အောက်နေ ကျွန်ဖြစ်၍ သည်ရွေ့သို့ ပေါင်းရပါလိမ့်မည်။ ဦးဖောင်းကိုကား ဘုန်းတော်ကြောင့်သာ မြင်ရပါသည်။ နောက်နောင် တစ်ပြည်သို့ လက်ဆောင်ပါးရန်ဖို့ ကောင်းပါသည်။"-ဟုလျှောက်လျှင်၊ ကျည်းဦး ဖောင်းနှင့် မြဆံချပ်ကို အဖိုးဖြတ်စေ၍ အဖိုးငွေကို စည်းတပြစ်အား ပေးတော်မူ၏။

ရခိုင်စားစောမွန်ကြီးကို မေးလေစေသော် "ဤဦးဖောင်းကား အထက် နန်းကျကြီး၊ နန်းကျငယ် တို့ဆောင်းလေပြီးသော ဦးဖောင်းတည်း။ အရှည်အမြင့် တိုက်တဲတွင် ရှိသည်။ အလုပ်အဆောင်ကောင်း သည်[၂]နှင့် အဖိုးငွေ ဒင်္ဂါးပြားရေ ၁ သောင်းထိုက်၍သာ ဆက်ပါသည်။"-လျှောက်လျှင်၊ ဘုရင်မင်းကြီးစွာ လည်း "စည်းတပြစ်ကား 'ပညာရှိအတွေးသည် ပညာမဲ့ ပြေး၍ကြည့်က မတန်'-ဟူ၏သို့ အကျိုး၊ အပြစ်-၂ ပါးကို မြင်လှပေသည်။"-ဟု လက်ကောက်တစ်ရန် ဆုပေးတော်မူပြန်၏။

ငယ်ဆရာသခင် ရခိုင်ကကြွလာပေးခြင်း

ယင်းသောအခါ ဘုရင်မင်းကြီးစွာ နန်းတက် ၆ နှစ်ရှိပြီ။

ရခိုင်က ငယ်ဆရာသည် 'စောကဲတို့ မင်းဖြစ်လျှင် ငါ့ကို မေ့ကျန်လေသည်။'-ဟု အကြံရှိ၍၊ 'ဘုန်းကြီး သက်ရှည်လိုသော် အနောက်တောင်ထောင့်အရပ်မှာ စည်းခုံတည်လေ။'-မှာသဖြင့် မြစ်ငယ်အရှေ့ ဘက် အင်းမြေကို လက်ဆင့်ကမ်းစေ၍ အုတ်နဲ့အင်းကို ဖို့ရ၏။ ထိုအင်းကိုလည်း ပြည်သူတို့ ပူပင်လှသော ကြောင့် ယခုတိုင်အောင် 'ပူအင်း' ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။

၁။ 'ကုလားဦးပေါင်းနှင့် မြဆံညှပ်'-ဟုယူ။

၂။ 'လက်ရာကောင်းသည်'-ဟုယူသင့်။

mgyoe.com

mgyoe.com SAMPLE BOOK

ထိုအရပ်တွင် စည်းခုံတည်၍ပြီးလျှင်၊ အင်းဝမြို့လုံး ထိတ်ထိတ်လန့်လန့်ရှိကြသည်ကို ရခိုင်ဆရာတော်ကြားလေသော်၊ 'ငါ ရဟန်းသား ဖြစ်သည်။ မသင့်ချေ။'-ဟု လာတော်မူ၍၊ ကုက္ကိုပင်, ဆင်ကျုံး, မော်ကွန်း, သရပါတံခါး, ရတနာဂူ-သည် ၅ ဌာနကို တစ်ပြိုင်နက်တည်ရာတွင်မှ ထိတ်လန့်ခြင်းပျောက်၍ ဆရာတော်ကို 'မဟာသံဃရာဇာ' တံဆိပ်တော်နှင့် လှူဒါန်းပူဇော်တော်မူလိုက်၏။

သက္ကရာဇ် ၇၃၆ ခု။ နန်းတက် ၇ နှစ်ရှိလျှင် 'ဇင်းမယ်သို့ချီမည်' ခန့်ရန်သည်ကို၊ ပင်းယယယ်ကျည်းဆရာသူမြတ်က "ဇင်းမယ်သို့ ချီတော်မမူနှင့်။ ဦးရီးတော် ငါးစီးရှင်, ယောက်ဖတော်ကျော်စွာ, မောပါ[၁] တို့ပြုသည့် စံကားကျောင်းသည် ရှမ်းတို့နံ ဖြစ်သည်။ စံကားကျောင်းနှင့် ယောက္ခမတော် တကောင်းမိဖုရားကျောင်းအကြားတွင် 'တောင်စည်းခုံ' သမုတ်၍ ဘုရားတည်လျှင် ဇင်းမယ်မင်းရောက်လိမ့်မည်။" ဆို၍ ဘုရားတည်ရာ မြေခင်းဖို့ညှိလျှင်၊ ဇင်းမယ်မင်းက 'အင်းဝဘုရင် မင်းကြီးစွာစောကဲ ဆင်မုန်ယို ၁၀၀၀, မြင်း ၁ သောင်းနှင့်ချီလာလေပြီ။'-ဟုကြား၍ အိမ်ရှေ့မင်းနှင့် အမတ် ဗညားသေဉ်လုံ, ဗညားသွယ်, ဗညားသန်လန်, ဗညားကျန်းထောတို့ ဆင်ကောင်း ၃၅ စီးနှင့် သမီးကညာဆက် ရောက်လာ၍ လက်ဆောင်တော်ခံပြီးလျှင်၊ အိမ်ရှေ့မင်းနှင့် အမတ်ဗညားတို့ကို လွှတ်လိုက်၍ ဇင်းမယ်သို့ရောက်လျှင်၊ "အင်းဝမှာ အလုံးအရင်း အခင်းအကျင်း အသို့ရှိသနည်း။"-ဟု သေဉ်ပုံမင်းက မေးနှင့်သည်။ အိမ်ရှေ့မင်းက "သူ့အားကို ကျွန်ုပ်တို့ မတန်ပါလေ။"-ဟုလျှောက်သဖြင့်၊ စည်းခုံတော် ထီးတင်သောအခါ မင်းမိဖုရား ၄ ပါးနှင့်ရောက်လာ၍၊ ကောင်းမှုတော် တောင်စည်းခုံတွင် အတွေ့ခံတော်မူ၍ လွှတ်တော်မူလိုက်၏။

ရာဇပုံတို့တွင် 'ဘိုးတော်တစ်စီးရှင်ကို 'ဘေးတော်'၊ ဦးရီးတော်ငါးစီးရှင်ကို 'ဘိုးတော်'၊ ယောက်ဖတော်ကျော်စွာ, မောပါတို့ကို 'ဦးရီးတော်' ဟု ဆိုလေသည်။ ကျောက်ရေးဆရာတို့ဆိုသည်နှင့် မညီ။

ပြည်မင်းစောရန်နောင်

သက္ကရာဇ် ၇၃၇ ခု[၂]။ 'တောင်ငူစားပုံချီကြီးကို လှည့်ဖြား၍လုပ်ကြံလေ။'-ဟု နောင်တော်ပြည်မင်းစောရန်နောင်သို့ စေတော်မူ၍၊ ပြည်မင်းစောရန်နောင်က တောင်ငူပုံချီကြီးသို့ 'ငါ့သမီးနှင့် အစ်ကို့သားထိမ်းမြား၍ ၂ ပြည်ထောင်သား အခြားမရှိ ဖြစ်စေချင်သည်။'-ဟုစေသည်ကို ပုံချီကြီးလည်း သဘောထင်မှတ်သဖြင့် သားပုံချီငယ်, စုက္ကတေးတို့ကိုခေါ်ခဲ့၍ ပြည်မြို့မြောက် နဝင်းချောင်းနားတွင် တပ်နှင့်အမေ့အလျော့နေကြိုက် ဆင်လုံးမြင်းရင်းနှင့်လုပ်ကြံလေသည်။

'သမက်စုက္ကတေးနှင့် သားပုံချီငယ်မှုကား ထွက်ပြေးလေ၍၊ ပုံချီကြီးဆုံးကြောင်းနှင့် သုံ့ပန်းလက်နက်အများရလိုက်ကြောင်း'-ကို နောင်တော်ပြည်မင်းက လျှောက်လာလျှင် အားရတော်မူ၍ သုံးဆောင်တော်မူသောမင်းဆောင်မင်းယောင်ကို နောင်တော်ပြည်မင်းသို့ ပို့ရလေ၏။

မောမင်းကြီးတပ်ကို မနိုင်ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၃၇ ခု။ ကိုးသိန်းသခင် မောမင်းကြီးက ယောက်ဖမိုးညှင်းစားကိုခန့်၍ မြေတူးမြို့သို့ရောက်ကြောင်းကို ကြားတော်မူလျှင်၊ ဘုရင်မင်းကြီးစွာမှာ တိုက်လှေ ၁၀၀၀၊ လှော်ကား, ကြော့လှေ ၈၀၀ နှင့် တံကောင်းရောက် ဆန်တော်မူ၍၊ မြောက်ဘက်တစ်လွှား မြို့စားအပေါင်းနှင့် သိင်္ဂသူစောနှောင်း,

၁။ 'နရသူ' ကို ညွှန်းသည်။ သို့ချည်ဘွားသည် ပင်းယကိုလုပ်ကြံပြီးနောက် ဆင်ဖြူ ၃ စီးနှင့်တကွ နရသူကို ယူသွားလေ၍ ရာဇဝင်ဆရာတို့က 'မောပါနရသူ' ဟု ဆိုစားကြသည်။

၂။ မဟာရာဇဝင်ကြီး၌ 'သက္ကရာဇ် ၇၃၈ ခု'-ပြ။

mgyoe.com